ΕΤΟΣ ΚΔ'.
ΑΡΙΘ.—39

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 2 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀνταποκρίσεις ἐκ Θεσσαλονίκης, Νευροκοπίου, Στρωμνίτζης—Ξένων γνῶμαι περὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ—Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά—Ἑλληνικὰ σχολεῖα Καστορίας—Περὶ τῆς σημασίας τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ σχίσματος (τέλος)—Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

Τὸ προσεχὲς φύλλον ἐκδοθήσεται εἰς 16 σελίδας.

Ἐπιστέλλουσιν ἐκ Θεσσαλονίκης ἀπο 16 σεπτεμβρίου.

«Δημοσιεύσαντες τὴν προγενεστέραν, πρὸ μηνὸς σχεδὸν, ἐπιστολήν μου περὶ τοῦ παρὰ τὰ πρόθυρα τῆς Θεσσαλονίκης, ἐν Γραδομπορίῳ θηριώδους κακουργήματος τῶν σχισματικῶν βουλγάρων, θέλετε προθυμοποιηθῇ νὰ δημοσιεύσητε καὶ τὴν παροῦσαν ὡς ἐπίλογον τοῦ ἀνθρώπου δράματος, ὅπερ, ὡς ἀπειλοῦσιν οἱ αἱμοβόροι αὐτοῦ ἐργάται, θέλει ἔχει καὶ ἄλλας συνεπείας.

Ἐνθυμοῦνται οἱ προσεκτικῶς ἀναγνόντες τὴν ἀνταπόκρισιν ἡμῶν ἐκείνην ὅτι ἡ δυστυχὴς σύζυγος τοῦ Γράϊαν Στεργίου καὶ μήτηρ τῶν ἀνηλεῶς καὶ κατὰ νερώνειον τρόπον φονευθέντων Ἀναστασίου καὶ Στεργίου σοβαρῶς τραυματισθεῖσα μετηνέχθη πρὸς θεραπείαν εἰς τὸ στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον Θεσσαλονίκης, ὅπου ἐπεσκέπτετο αὐτὴν καὶ ὁ παρ' ἡμῖν ἔγκριτος χειρουργὸς κ. Π. Οἰκονόμου. Ἡ εἰς τὸ στρατιωτικὸν κυβερνητικὸν νοσοκομεῖον μεταφορὰ ἐπεβάλλετο καὶ διὰ τὸν λόγον ὅτι αἱ ἀνακρίσεις, ἐν αὐτῷ διεξαγόμεναι, δὲν ἠδύναντο νὰ καταγγελθῶσιν ὑπ' οὐδενὸς ὡς καθ' ὑπαγόρευσιν τῶν ὀρθοδόξων γινόμεναι.

Τὰ τραύματα, δυστυχῶς, ἦσαν πολὺ σοβαρὰ καὶ ἡ δυστυχὴς, ἤδη παραφρονήσασα, ἀπεβίωσε τῇ 27 αὐγούστου. Ἡ δὲ ἐσωτερικὴ τοῦ νοσοκομείου διεύθυνσις, ἡ γινώσκουσα βεβαίως ὅτι ἡ θανοῦσα ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς πνευματικῆς τῶν ὀρθοδόξων ἀρχῆς, ἡ καθῆκον ἔχουσα ν' ἀναγγείλῃ τῷ ὀρθοδόξῳ μητροπολίτῃ τὸν θάνατον τῆς ἀτυχοῦς Βελίκας, ἄγνωστόν πως ἐπελάθετο τούτων πάντων καὶ παρέδωκε τὴν νεκρὰν αὐθήμερον εἰς τὸν ἐκεῖ μεταβάντα σχισματικὸν βούλγαρον παπᾶν, ὅστις παραλαβὼν ἔθαψεν αὐτὴν ἐν τῷ βουλγαρικῷ νεκροταφείῳ τῇ 9 τουρκιστί. Τὸ πρᾶγμα ἐγνώσθη εἰς τὴν μητρόπολιν μετὰ 5 ὥρας, ὁ δὲ σεβ. μητροπολίτης Θεσσα-

λονίκης κ. Ἀλέξανδρος ἐποιήσατο τῷ ἐξοχ. νομάρχῃ διὰ τοῦ ἀρχιδιακόνου αὐτοῦ παρατηρήσεις ἐπὶ τῇ βεβήλῳ ταύτῃ πράξει τῶν σχισματικῶν, καθ' ἣν, ἀνοχῇ τῆς ἀρχῆς, τηλικαύτη γίνεται προσβολὴ κατὰ τῶν θρησκευτικῶν ἡμῶν προνομίων καὶ ἐζήτησεν ἱκανοποίησιν, διὰ τῆς ἐκταφῆς τῆς νεκρᾶς κατὰ τὴν αὐτὴν νύκτα καὶ παραδόσεως αὐτῆς εἰς τὸ ἐγγὺς ἡμέτερον νεκροταφεῖον πρὸς πρόληψιν δυσαρέστων συνεπειῶν καὶ ἀπροσδοκήτων πραγμάτων, εἰς ἃ τὴν ἐπαύριον οἱ χριστιανοὶ ἠδύναντο νὰ ἐκτραπῶσι μανθάνοντες τὴν κατὰ τῆς θρησκείας ἡμῶν τηλικαύτην ὕβριν.

Ὁ ἐξοχ. τότε νομάρχης Χασὰν Φεχμῆ πασᾶς σφόδρα δυσανασχετήσας ἐπὶ τοῖς γενομένοις καὶ τὴν ἀξίωσιν τῆς ὀρθοδόξου μητροπόλεως εὑρίσκων εὔλογον καὶ δικαίαν ἔδωκε τὰς δεούσας διαταγὰς τῷ διευθυντῇ τῆς ἀστυνομίας, ὅστις μετά τινων ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἱκανοῦ ἀριθμοῦ στρατιωτῶν μεταβάντες εἰς τὸ βουλγαρικὸν νεκροταφεῖον ἐξέθαψαν τὴν ὀρθόδοξον νεκρὰν παρόντος καὶ τοῦ βουλγάρου παπᾶ καὶ παρέδωκαν αὐτὴν εἰς τὸ ὀρθόδοξον νεκροταφεῖον. Τῇ ἐπαύριον, 28, μετὰ γενικὴν κωδωνοκρουσίαν πάντων τῶν ὀρθοδόξων ναῶν, ἐγένετο δημοτελὴς ἡ κηδεία τῆς μακαρίτιδος Βελίκας, ἐν πολλῇ συγκινήσει, μετασχόντος μὲν τοῦ ὀρθοδόξου κλήρου τῆς πόλεως σύμπαντος, παρακολουθήσαντος δὲ πολλοῦ πλήθους, ἐν ᾧ διεκρίνοντο ὁ γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ προξενείου, οἱ δημογέροντες, αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ καὶ οἱ τὰ πρῶτα παρ' ἡμῖν φέροντες· ἐτάφη δὲ ἐν τῷ ἀνατολικῷ νεκροταφείῳ τῆς πόλεως, τῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἐν τάφῳ περιόπτῳ, ἐν ᾧ μετενεχθήσονται βραδύτερον καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν συμμαρτυρησάντων αὐτῇ συζύγου καὶ τέκνων, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου μεγαλοπρεπὲς ἀνεγερθήσεται κοινοτάφιον εἰς αἰώνιον αὐτῶν μνήμην τε καὶ τιμήν.

Τὴν τοιαύτην αὐτῶν ἦτταν οἱ σχισματικοὶ βαρέως φέροντες καὶ τὴν κατέχουσαν αὐτοὺς ἐπὶ τῇ ἐκταφῇ τῆς νεκρᾶς, ἅμα δὲ καὶ τῇ ἐνδελεχεῖ κατὰ πάσης αὐτῶν ἐκνόμου πράξεως καὶ ἐνεργείας ἀντιδράσει τῆς μητροπόλεως μῆνιν ἐκδηλοῦντες ἔσχον τὸ θράσος ὅπως ἀπευθύνωσι τῇ 12 τοῦ μηνὸς τούτου ἐπιστολὴν ἀπειλητικὴν, ἣν ριφθεῖσαν νύκτωρ ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς ὀρθοδόξου μητροπόλεως εὗρεν ὁ σεβασμ. μητροπολίτης λίαν πρωΐ μεταβαίνων εἰς τὸν ναόν· εἶχε δὲ οὕτω κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ βουλγαρικοῦ· «Πρωτοσεβασμιώτατε δέσποτα· ἀγωνιζόμεθα νὰ πληρώσωμεν ταχέως τὸν ἐκκενωθέντα τάφον διὰ τῆς ὑμετέρας ἀρχιερατικῆς κεφαλῆς. Τὸ μακεδονικὸν ἐπαναστατικὸν κομιτάτον». Τὸ πρᾶγμα κατέστη γνωστὸν εἰς τὴν σεβαστὴν ἀρχὴν, πολιτικήν τε καὶ στρατιωτικὴν, ἥτις ἔσπευσεν αὐθωρεὶ νὰ διατάξῃ τὰ δέοντα. Ἐλπίσωεν ὅτι θέλουσιν εὑρεθῇ οἱ ταῦτα τολμῶντες κακοῦργοι, ἵνα γνωσθῇ τίνες οἱ ἐμπνέοντες αὐτοὺς καὶ τίνες οἱ συνεργοῦντες αὐτοῖς. Πεποίθαμεν δ' ὅτι ἡ δραστηριότης τῶν ἀναλαβόντων τὴν ἀνακάλυψιν τῶν κακούργων θέλει καταστήσει γνωστοὺς τούτους καὶ ἐκείνους».

Ἐκ Νευροκοπίου γράφουσιν ἡμῖν ἀπὸ 19 σεπτεμβρίου.

«Μεθ' ὅσα ἔγραψα πρὸς ὑμᾶς ἀποκλαίων τὴν ἀπομόνωσιν ἡμῶν ἕνεκα τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ὀλίγου στρατοῦ, ὅστις διετάχθη τῇ 6 τοῦ παρελθόντος μηνὸς νὰ περιφρουρῇ τοὺς ἀτυχεῖς ὀρθοδόξους κατοίκους τοῦ Τσερεσιόβου, ἀναγγέλλω καὶ πάλιν ὅτι τῆς στρατιωτικῆς περιφρουρήσεως τῶν μερῶν τούτων οὔσης ἀδυνάτου, ἕνεκα τῆς ἐπαισθητῆς μειώσεως τοῦ διατηρουμένου ἐνταῦθα στρατοῦ, οἱ δυστυχεῖς ὀρθόδοξοι κινδυνεύουσι, καθ' ὅσον μάλιστα οἱ μὲν δολοφόνοι τοῦ μακαρίτου Θεοδώρου τοῦ προεστῶτος τῆς κοινότητος κρύπτονται, καθὰ θρυλεῖται, εἰς τὰ περίχωρα τοῦ Τσερεσιόβου, ἡ δὲ ἐν αὐτῷ σχισματικὴ κοινότης τὰ μένεα πνέει κατὰ τῆς ἡμετέρας ὀρθοδόξου ἕνεκα τῆς εἰσέτι διαρκούσης προφυλακίσεως τοῦ τε σχισματικοῦ ἱερέως καὶ τριῶν αὐτῆς προκρίτων κατηγορουμένων ὡς ἠθικῶν αὐτουργῶν τῆς τελευταίας δολοφονίας· ἀλλὰ τὰ ἐνταῦθα κακουργήματα ἐπολλαπλασιάσθησαν γινόμενα οὐχὶ πλέον κατ' ὀρθοδόξων ἀλλὰ καὶ κατὰ σχισματικῶν ἔτι, ἐξοντουμένων διαλόγους γνωστοὺς μόνον εἰς τοὺς διέποντας τὸ δολοφονικὸν τῶν σχισματικῶν κομιτάτον».

Ἐπιστέλλουσιν ἐκ Στρωμνίτζης ἀπὸ 15 σεπτεμβρίου.

«Οἱ ὀπαδοὶ καὶ μιμηταὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ ἐξακολουθοῦσι τὸ ἔργον αὐτῶν, παραιτήσαντες μὲν τὰ ἄλλα αὐ-

τῶν κακουργήματα, ἐπιτείνοντες δὲ τὴν πολιορκίαν καὶ ἐκπόρθησιν τῶν σχολείων. Λέγουσι δηλαδὴ ὅτι ἥκιστα φροντίζουσιν ἂν τὰ χωρία ὦσι πατριαρχικά, ἀπαιτοῦσιν ὅμως ἵνα διορισθῶσιν εἰς τὰ σχολεῖα ὡς διδάσκαλοι ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους ἤθελον ὑποδείξει οἱ χωρικοί. Ἀγνοοῦμεν τὶ γενήσεται, ἀναφέρομεν δὲ τοῦτο μόνον ὅπως ἀποδείξωμεν τὸ νέον εἶδος τοῦ κατὰ τῶν ὀρθοδόξων καὶ κατὰ τῶν ἑλλήνων βουλγαρικοῦ διωγμοῦ».

ΞΕΝΩΝ ΓΝΩΜΑΙ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀνταποκριτὴς τῆς «Ἐφημερίδος τῆς Κολωνίας», ἀποστέλλει ἐκεῖθεν εἰς τὴν ἐφημερίδα ταύτην τὰ ἑξῆς:

«Ἐν πρώτῃ γραμμῇ διατελοῦσιν αὖθις ἐν Μακεδονίᾳ αἱ μεταξὺ τῶν ἐθνικοτήτων ἔριδες, ἢ ἀκριβέστερον, ὁ μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἀνταγωνισμὸς, αἱ ὀξύταται ἀντιθέσεις μεταξὺ Πατριαρχείου καὶ Ἐξαρχίας, καὶ τὸ τεχνητὸν κουτσοβλαχικὸν ζήτημα. Περὶ τῶν ὑποθέσεων τούτων γίνεται πλειότερον λόγος ἢ περὶ τοῦ βραδέως μὲν ἀλλὰ ἀσφαλῶς, παρὰ τοὺς τῶν ἀντιθέτων ἰσχυρισμοὺς, προβαίνοντος μεταρρυθμιστικοῦ ἔργου.

Ἀναμφισβήτητον τυγχάνει ὅτι αἱ θρησκευτικαὶ ἔριδες ὀφείλονται ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς ὑπὸ τῶν βουλγάρων προκληθείσας ταραχάς· ἡ οὐσία τῶν ἐν λόγῳ ἐρίδων τυγχάνει ἐστερημένη σπουδαιότητος, ὀλίγη δὲ ἀγαθὴ θέλησις εὐκόλως ἤθελε κατορθώσῃ νὰ ἐπιτύχῃ συμβιβασμόν τινα. Ἀλλὰ τό τε Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ σχισματικὴ ἐξαρχία ἐμμένουσι πεισμόνως εἰς τὰ πραγματικὰ ἢ τὰ φανταστικὰ αὐτῶν προνόμια, ἀφ' ὧν οὐδὲ σπιθαμὴν ἐννοοῦσι νὰ μακρυνθῶσι.

Πρὸς τιμὴν ὅμως τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας λεκτέον, ὅτι πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν βασίμων ἢ ἀβασίμων αὐτῆς ἀξιώσεων οὐδαμῶς χρησιμοποιεῖ ἐπαίσχυντα μέσα ὡς ἡ βουλγαρικὴ Ἐκκλησία, ἧς τὰ ὄργανα, ἀδιάφορον ἂν ἐξ ἀνωτέρων λόγων ἢ ἐξ ἰδίας θρησκευτικῆς πρωτοβουλίας, ὑπονομεύουσι τὰς ὀρθοδόξους ἑλληνικὰς κοινότητας καὶ διὰ τοῦ φόνου τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ἑλλήνων προκρίτων, ἐδημιούργησαν κατάστασιν πραγμάτων, ἥτις οὐδεὶς δύναται νὰ ὑποθέσῃ πλέον ὅτι ὀφείλεται εἰς καθαρῶς θρησκευτικὰ αἴτια.

Ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς ἡμετέρας ἐφημερίδος ἐπανειλημμένως κατηγγέλθησαν αἱ βουλγαρικαὶ κακουργίαι· λυπηρὸν δ' ὅτι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀπανταχοῦ τῆς Μακεδονίας καθίσταται ὁσημέραι μεγαλήτερος.» Ἐντοῖθα ὁ γερμανὸς ἀνταποκριτὴς ἐξιστορεῖ λεπτομερῶς τὰς τελευταίας τῶν βουλγάρων θηριωδίας, ἐπιλέγει δὲ τὰ ἑξῆς: «Φυσικὸν ὅτι τὰ πολυάριθμα τῶν ἐπαναστατῶν κακουργήματα παρήγαγον ἀπανταχοῦ ἐρεθισμόν· τὰ παράπονα τῶν ἑλλήνων εἰσὶν ἀτελείωτα, πάντες δ' εὔχονται νὰ τεθῇ ὡς τάχιστα τέρμα εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην. Ἀλλὰ δυστυχῶς οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ἀνταρτῶν ἐθρασύνθησαν τοσοῦτον, ὥστε ἐκδίδουσι διατάγματα καὶ συνοπτικῶς δικάζοντες, τιμωροῦσιν τοὺς ἀπειθοῦντας διὰ θανάτου. Εὐτυχῶς τὰ ἐπεισόδια ταῦτα, ἐφ' ὅσον περιορίζονται εἰς μικρὸν κύκλον, ἀποτελοῦσι συμβάντα δευτερευούσης σημασίας, ἀνίκανα νὰ ἐπηρεάσωσιν οὐσιωδῶς τὴν ἐξέλιξιν τῶν μακεδονικῶν ὑποθέσεων».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Μνημόσυνον εὐεργετῶν. — Ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς ἱερᾶς συνόδου τῷ παρελθόντι σαββάτῳ ἵνα τὸ ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἀειμνήστων τοῦ Γένους εὐεργετῶν ἱερὸν μνημόσυνον τελῆται ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχ. ναῷ κατὰ τὴν 23 ἀπριλίου, καθ' ἣν ἡμέραν καὶ ἐν παλαιοτέροις χρόνοις ἐτελεῖτο πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία ἰδίως ὑπὲρ τῶν κτιτόρων αὐτοῦ.

Ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ κοιμητηρίου τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, πλὴν τῶν προσενεγκόντων ἤδη, καὶ ὧν τὰ ὀνόματα ἐσημειώθησαν ἐν ἀριθμοῖς 27 καὶ 31 τοῦ παρόντος τόμου, ἀπέστειλαν ἔτι τῷ Α. Θ-Π. ἀνὰ μίαν λίραν οἱ σεβ. μητροπολῖται Ἡρακλείας Γρηγόριος, Φιλιππουπόλεως Φώτιος, Σμύρνης Βασίλειος, Μιτυλήνης Κύριλλος, Ῥασκοπρεσρένης Νικηφόρος, Ἐλασσῶνος Πολύκαρπος, Λιτίτζης Νικηφόρος καὶ Ἡλιουπόλεως καὶ Θυατείρων Ταράσιος — καὶ ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Μοσχοννησίων κ. Νεόφυτος.

Ὀνομαστικὴ ἑορτή.—Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης τηλεγραφικῶς συνεχάρη τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Μεσημβρίας κ. Χαρίτωνι ἑορτάζοντι τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

Ἐπισκέψεις.—Τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἡ Α. Ἐξοχ. ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Σερβίας κ. Σήμιτς ἐν συνοδείᾳ τοῦ ἐκ τῶν διερμηνέων κ. Κωνσταντίνου Γρούπτσεβιτς.—Τῇ τρίτῃ καὶ τῇ τετάρτῃ ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. οἱ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους ἐξοχώτ. Κωνστ. Καραθεοδωρῆ καὶ Ἀνδρέας Ε. Κοπάσης.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις.— Ἡ Α. Θ Π· ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης διεβίβασε πρόχθες τὰς προσρήσεις καὶ κατευοδίους εὐχὰς τῷ ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν εἰς Σμύρνην ἀπελθόντι ἐριτίμῳ κ. Ἰωάννῃ Πεσματζόγλου διὰ τοῦ ἱερολογ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμίν. — Ὡσαύτως χθὲς ἡ Α. Θ. Π. διεβίβασε τὰς προσρήσεις αὐτοῦ διὰ τοῦ Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Καλλινίκου καὶ τοῦ ἐξοχ. ἄρχοντος καπουκεχαγιᾶ Ἀντωνίου βέη Οἰκιάδου τῷ μακαριωτάτῳ καθολικῷ Κιλικίας ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἀφίξει αὐτοῦ.

Γάμος.—Μετ' ἰδιαζούσης χαρᾶς ἀναγράφομεν ὅτι τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, ἐν μέσῳ τῆς ὁμηγύρεως τοῦ διπλωματικοῦ, τραπεζιτικοῦ καὶ τοῦ λοιποῦ ἐπιλέκτου κόσμου τῆς καθ' ἡμᾶς κοινωνίας, ἐτελέσθη ἐν τῷ ἐν Νεοχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου θερινῷ μεγάρῳ τοῦ ἐριτ. τραπεζίτου καὶ εὐεργέτου τοῦ πατριαρχ. οἴκου κ. Εὐσταθίου Εὐγενίδου ὁ γάμος τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ δεσποινίδος Ὑπατίας μετὰ τοῦ ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ κ. Ἀλεξίου Γρίβα Γαρδικιώτου. Τὰ μνῆστρα ηὐλόγησεν ὁ ἐκ τῶν συνοδικῶν σεβασμιώτατος μητροπολίτης Νικομηδείας κ. Φιλόθεος, τὴν δὲ στέψιν ἐτέλεσεν ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης τὰ δέοντα προσφωνήσας τοῖς εἰς γάμου κοινωνίαν συναφθεῖσιν.

Φιλομουσίας δεῖγμα.—Ὁ ἐρίτιμος τραπεζίτης κ. Εὐστάθιος Εὐγενίδης πληροφορηθεὶς ἐκ τῶν ἐγχωρίων ἐφημερίδων περὶ ἐκκλήσεώς τινος γενομένης ὑπὸ τῆς Μ. Ἀρχιδιακονίας ὑπὲρ ἀπόρου νεάνιδος, μετὰ πολλῆς οἰκονομικῆς δυσχερείας διανυούσης τὸ τελευταῖον σχολικὸν ἔτος τῶν σπουδῶν αὐτῆς ἐν τῷ ἐθν. Ἰωακειμίῳ παρθεναγωγείῳ, μελλούσης δὲ ν' ἀποβῇ τὸ στήριγμα πολυμελοῦς οἰκογενείας μετὰ τὴν αἰσίαν ἀποφοίτησιν αὐτῆς, εὑρεστήθη ἐν τῇ φιλομουσίᾳ αὐτοῦ νὰ πέμψῃ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον προχθὲς τῷ Μ. ἀρχιδιακόνῳ κ. Λαυρεντίῳ μετζήτια εἴκοσιν ἐπισπασάμενος τὴν διάπυρον εὐγνωμοσύνην τῆς σπουδαζούσης νεάνιδος.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.

Ὑποψήφιος Σιναίου. — Κατ' ἐπιστολὰς ἐκ Καΐρου, ἀπὸ 25 λήξαντος σεπτεμβρίου, εἶχεν ἤδη φθάσῃ ἐκεῖ ὁ θεοφιλεστ. ὑποψήφιος Σινᾶ καὶ Ραϊθοῦς κ. Πορφύριος Λογοθέτης, προερχόμενος ἐκ Χίου καὶ Σμύρνης.

Θαβωρίου Στέφανος. — Ἀφίκετο σήμερον εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν προερχόμενος ἐκ τῆς Ἁγίας Πόλεως ὁ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Θαβωρίου κ. Στέφανος Ἀθανασιάδης.

Ἔξαρχος ἐν Ταϊγανίῳ. — χθὲς (1) ἀνεχώρησεν εἰς Ταϊγάνιον ὁ ἐκεῖσε ἔξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰουβενάλιος.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος.

Ἱερὰ Σύνοδος.— Τῇ 22 λήξαντος σεπτεμβρίου, κατὰ τὰς ἐφημερίδας, ἀπῆλθεν εἰς Τρίπολιν ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἀθηνῶν καὶ πρόεδρος τῆς ἱερᾶς Συνόδου κ. Θεόκλητος, ἐπανελθὼν ἐγκαίρως, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν συνοδικῶν ἐργασιῶν.

Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ.

Ὁμογενὴς κοινότης Νεαπόλεως Ἰταλίας. — Ἡ ἐν Νεαπόλει τῆς Ἰταλίας ὁμογενὴς ὀρθόδοξος κοινότης ἀπετάθη προσφάτως δι' ἐπιστολῆς αὐτῆς πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην αἰτουμένη τὸν διορισμὸν καταλλήλου ἱερατικοῦ προϊσταμένου ἐν αὐτῇ. Τοῦ ὑποδειχθέντος δὲ διὰ τὴν θέσιν ταύτην ἀρχιμ. κ. Αἰμιλιανοῦ Δάγγουλα μὴ δεξαμένου, ὡρίσθη ὡς προϊστάμενος ὁ ἐκ τῶν πατριαρχικῶν διακόνων, ἀρχαῖος τελειόφοιτος τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Σχολῆς, ἱερολογ. κ. Ἀθηναγόρας.

Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία.

Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης διεβίβασε προχθὲς τὰς προσρήσεις αὐτοῦ διὰ τοῦ

πανοσ. Μ. ἀρχιδιακόνου κ. Λαυρεντίου τῷ θεοφιλεστάτῳ ἀγγλικανῷ ἐπισκόπῳ Γιβραλτάρης δόκτορι Κόλλινς ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ἀφίξει αὐτοῦ. Χθὲς δ' οὗτος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα ἀρχιδιακόνου καὶ πρεσβυτέρου τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας αἰδεσ. κ. Μάρκου Σουένβυ καὶ τοῦ ἄρτι ἐκ Λονδίνου ἀφικομένου ἱερολ. διακόνου κ. Ἱεροθέου Τεκνοπούλου, ἐκδότου τοῦ ἑλληνοαγγλικοῦ περιοδικοῦ «Ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν», προσελθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. γενόμενος δεκτὸς μετὰ πολλῶν ἐνδείξεων ἀγάπης καὶ τιμῆς. Μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Γιβραλτάρης κατῆλθεν εἰς τὸν πατριαρχικὸν ναὸν καὶ εἰσελθὼν ἐν τῷ ἁγίῳ βήματι ἠσπάσατο τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, περιειργάσθη δὲ τὸν σεπτὸν ναὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἱερὰ λείψανα, μεθ' ὃ ἀπῆλθε τιμητικῶς προπεμφθείς.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Σημείωμα βραχύτατον περὶ τῶν ἑλληνικῶν ἐν Καστορίᾳ σχολῶν γράφεται τὸ παρὸν ἐπὶ τῇ βάσει μαρτυριῶν ἀδιαφειλονικήτου κύρους, διότι οὐδεὶς δύναται 'ν' ἀμφισβητήσῃ τὴν πιστότητα τῶν περὶ ἑαυτῶν γραφόντων, οἵτινες ἐχρημάτισαν ἐν Καστορίᾳ πρόκριτοι ἢ διδάσκαλοι· γράφουσι δὲ οἱ διδάσκαλοι καὶ οἱ πρόκριτοι πρὸς τὸν πατριάρχην Ἱεροσολύμων Χρύσανθον, οὗ ἐν τῷ θησαυρῷ τῶν ἐπιστολῶν εὕρηνται (ἐν τοῖς ἀγιοταφιτικοῖς ἐνταῦθα ἀρχείοις) αἱ ἐπιστολαὶ τῶν ἐν Καστορίᾳ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ΙΗ΄ ἑκατονταετηρίδος προκριτ ων καὶ διδασκάλων. Ἐξ αὐτῶν δὲ καὶ συνεξυφαίνεται τὸ παρὸν διατριβίδιον.

Δι' αὐτοῦ λαμβάνομεν γνῶσιν τῶν ὀνομάτων τῶν ἐν ταῖς δύο ἑλληνικαῖς σχολαῖς τῆς Καστορίας διδασκόντων κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα καὶ διὰ τούτου πάλιν ἐπανορθοῦμεν τὰ ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὴν μνήμην φιλογενοῦς προστάτου τῶν γραμμάτων ἄλλοτε γραφέντα μεγαληγόρως, ἐπικυροῦται δὲ ἡ συνοπτικώτατα διατυπωθεῖσα γνώμη τοῦ ἀειμνήστου βιβλιοφύλακος τῆς Μαρκιανῆς βιβλιοθήκης Ἰωάννου Βελούδου, ὅτι δῆλον οὖν[1] ὁ διάσημος τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων κατὰ τὴν ΙΖ΄ ἑκατονταετηρίδα. Μανωλάκης ὁ ἐκ Καστορίας «φαίνεται εὐεργετήσας μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ θεμελιώσας (ἐν Καστορίᾳ) σχολεῖον, ὡς κοινῶς γράφουσιν οἱ νεώτεροι». Δυστυχῶς, ἐκ τῆς πρὸ τοῦ 1700 ἱστορίας τῆς πνευματικῆς ἐν Καστορίᾳ κινήσεως οὐδὲν καθίσταται γνωστὸν διὰ τῶν ἐκδιδομένων ὑπ' ἐμοῦ ἱστορικῶν εἰδήσεων, ὡς οὐδὲ διὰ τοῦ περὶ σχολείων Σχεδιάσματος τοῦ κ. Μ. Παρανίκα, καὶ διάκρισις σχολείων οὐδεμία γίνεται. Διὰ τῶν ἐκδιδομένων νῦν ἀποσημειωμάτων γνωρίζεται, τοὐλάχιστον κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ΙΗ΄ ἑκατονταετηρίδος, ἡ λειτουργία δύω σχολείων ἐν τῇ ἑλληνικωτάτῃ ταύτῃ πόλει, γίνονται δὲ γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῶν διδασκάλων.

Περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος Γεωργίου Καστοριώτου συσταθείσης ἐν Καστορίᾳ σχολῆς ἐξεδόθησαν ἄλλοτε ἐν τῇ «Ἐκκλ. Ἀληθείᾳ» καὶ ὅπου ἀλλαχοῦ γράμματά τινα, ὑπὸ τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐπαϊόντων κείμενα. Αἱ ὑπ' ὄψιν μου αὐτόγραφοι ἐπιστολαὶ τοῦ μητροπολίτου Καστορίας Διονυσίου Μαντούκα καὶ τῶν προκρίτων ὡς καὶ τοῦ διδασκάλου Χριστοφόρου καὶ τοῦ Χριστοδούλου τοῦ διακόνου τῆς μητροπόλεως ἀφηγοῦνταί τινα περισσότερα ὧν γινώσκομεν, ἃ καὶ συμπληρώσουσί ποτε τὴν ἱστορίαν τοῦ κατὰ τὴν Καστορίαν ἑλληνισμοῦ, ἐπικαίρως ἴσως ἐνταῦθα γραφόμενα σήμερον. Τὴν ὕπαρξιν ἑτέρας σχολῆς ἀρχαιοτέρας τῆς τοῦ Καστοριώτου κατέστησεν ἡμῖν γνωστὴν ἐγκαίρως ὁ Βελούδης, ὡς εἶπον ἄνω· κατ' αὐτὸν Γεώργιος Δημητρίου Χειρίτζης (ἢ Χαρίτζης) ἵδρυσε τὸ σχολεῖον τῆς Καστορίας κληροδοτήσας τῇ 6 ὀκτωβρίου 1614, ἕνα δῆλον οὖν αἰῶνα πρὸ τοῦ Καστοριώτου, ἑξακισχίλια δουκάτα, εἰς ἃ Χρύσανθος ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων ὁ Νοταρᾶς προσέθηκε 1092, «ὧν οἱ τόκοι παρὰ τοῦ βενετικοῦ νομισματοκοπείου ἐπληροῦντο εἰσέτι κατὰ τὸ 1788». Καὶ ἐντεῦθεν ἴσως ἐξηγεῖται ὁ λόγος, δι' ὃν ἔγραφον πρὸς τὸν Χρύσανθον οἱ πρόκριτοι Καστορίας περὶ τῶν αὐτόθι σχολείων.

Ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν μου γραμμάτων τὸ παλαιότερον γράφεται τῇ 4 σεπτεμβρίου 1713 καὶ δι' αὐτοῦ μητροπολίτης τε καὶ πρόκριτοι Καστορίας ἀγγέλλουσι τῷ Χρυσάνθῳ ὅτι τῇ 17 αὐγούστου τοῦ ἔτους τούτου ἀπεβίωσεν Ἀμβρόσιος ὁ διδάσκαλος τῆς σχολῆς τοῦ Καστριώτου (οὕτω γράφουσιν αὐτὸν), πρὸ τούτου δὲ ἀπεβίωσεν Ἰωάννης ὁ τοῦ Ἀμβροσίου ἀδελφὸς «καὶ ἔμεινεν ἡ

1. Ἑλλήνων ὀρθοδόξων Ἀποικία ἐν Βενετίᾳ· ἐκδόσ. τοῦ 1872 σελ. 183 ἐν ὑποσημειώσει.

σχολὴ αὕτη χωρὶς καθηγητοῦ καὶ προστάτου». Ὅθεν διορίζουσι διδάσκαλον τὸν ἱερομόναχον Χριστοφόρον, ἄνδρα κόσμιον, ἠθικὸν, εἰδήμονα τῆς ἱερᾶς καὶ τῆς θύραθεν παιδείας καὶ ὡς ἐπίτροπον τοῦ ἄρχοντος, δῆλα δὴ τοῦ Καστοριώτου, παρακαλοῦσι τὸν Χρύσανθον ὅπως ἐπινεύσῃ εἰς τὸν ὑπ' αὐτῶν γενόμενον διορισμὸν τοῦ Χριστοφόρου. Φαίνεται δ' ἐν τῇ ἐπιστολῇ διαμένων ἐν Καστορίᾳ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον καὶ ὁ πολὺς ἱερομόναχος Μεθόδιος ὁ Ἀνθρακίτης, ὁ ἐξ Ἰωαννίνων ἀτυχὴς φιλόσοφος, ὃν ὁ κ. Σάθας[2] γράφει τῷ 1715 διδάξαντα ἐν Ἰωαννίνοις καὶ εἶτα προσκληθέντα εἰς Καστορίαν ἐπὶ διευθύνσει τῆς ἐκεῖ σχολῆς, ὁ δὲ κ. Μ. Παρανίκας[3] τίθησι διδάσκαλον ἐν Καστορίᾳ τῷ 1710.

Ἡ νεωτέρα τῶν ἐπιστολῶν, ἐφ' ὧν βασίζομαι, ἀπολυθεῖσα τῇ 24 σεπτεμβρίου τοῦ 1713 καὶ γραφομένη ὑπὸ τῶν αὐτῶν, ἀγγέλλει ὅτι θανόντος τοῦ Ἀμβροσίου ὁ Μεθόδιος Ἀνθρακίτης, ἔχων ἴσως ὑπὸ τοῦ Χρυσάνθου προηγουμένως ἄδειαν, ἔλαβε κατοχὴν τῆς διδασκαλικῆς ἕδρας, ὁ δὲ Χριστοφόρος, «ὁ ὁποῖος ἐκρατοῦσε τὸ σχολεῖον τοῦ κὺρ Γεωργίου Κυρίτζη..... ἀνέμεινεν ἔτζι»· ἀλλὰ διώρισαν αὐτὸν οὗτοι διδάσκαλον (οἱ πρόκριτοι) καὶ παρακαλοῦσι τὸν Χρύσανθον ὅπως ἐπικυρώσῃ μὲν τὸν διορισμὸν αὐτοῦ τοῦτον, παρακαλέσῃ δὲ τὸν ἄρχοντα Καστριώτην (ὡς γράφουσιν αὐτὸν) 'να ἀποδέξηται καὶ οὗτος τὸ τετελεσμένον γεγονὸς τοῦ διορισμοῦ «καὶ ἂς τὸν προστάζῃ ὅ,τι ὁρίζει διὰ τοὺς ἐδικούς του καὶ διὰ τὰ παιδιὰ τῶν συγγενῶν, καὶ θέλει τὰ ἐπιμεληθῇ, καὶ θέλει δείξῃ περισσοτέραν εὔνοιαν ἀπὸ τὸν μακαρίτην Ἀμβρόσιον· καὶ τὸ πλέον ὅτι εἶναι καὶ ἱερομόναχος, καὶ θέλει εἶσται λειτουργὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἄρχοντος».

Ἡ τρίτη τῶν ἐπιστολῶν γράφεται μετὰ παρέλευσιν ἀκριβῶς διετίας ὑπὸ μόνων τῶν προκρίτων παρακαλούντων τὸν Χρύσανθον ἵνα διορίσῃ τὸν Χριστοφόρον τὸν καὶ κομίζοντα τὴν ἐπιστολὴν ταύτην εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου, καθὼς ἤκουσαν, διέμενεν ὁ Χρύσανθος. Ἐκφράζουσι δὲ τὴν λύπην αὐτῶν ὅτι δὶς τῷ Χρυσάνθῳ γράψαντες καὶ ἅπαξ τῷ Καστοριώτῃ οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔλαβον εἰς τὰς τρεῖς ταύτας ἐπιστολὰς, καὶ μάλιστα λυποῦνται ὅτι διετίαν διδάξας ὁ Χριστοφόρος οὐδ' ὀβολὸν ἔλαβεν ἐκ τοῦ μισθοῦ. Ὁ δυστυχὴς διδάσκαλος ἀπαυδήσας, καὶ τίς οἶδέ πως καὶ μεθ' οἵας δοσκολίας σιτιζόμενος, ἔμεινεν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὲρ τὸν μῆνα μὴ δυνάμενος συναντῆσαι τῷ Χρυσάνθῳ διὰ τὸ πλῆθος τῶν αὐτῷ προσερχομένων· ὅθεν τῇ 7 νοεμβρίου 1715 γράφει ἐκ Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὸν Χρύσανθον, ἐν Κωνσταντινουπόλει μένοντα, καὶ ἐρωτᾷ αὐτὸν ἐὰν πρέπῃ 'να διδάσκῃ ἢ οὔ.

Ἄγνωστον εἴπερ ἔλαβεν ἀπάντησιν οἱανδήτινα· ἀλλὰ πέμπτη ἐπιστολὴ, ἣν ἔχω ὑπ' ὄψιν, σταλεῖσα τῇ 21 σεπτεμβρίου 1716 πρὸς τὸν Χρύσανθον ὑπὸ Διονυσίου τοῦ Καστορίας ἀγγέλλει τὸν θάνατον τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς σχολῆς δηλ. τοῦ Καστοριώτου, οὗ μικρῷ πρότερον ἀποθανὼν ὁ δυστυχὴς Χριστοφόρος ἀφῆκε χρέη, διὰ τὸ μὴ λαβεῖν ἐπὶ διετίαν οὐδ' ὀβολὸν, ὡς εἴδομεν· ὅθεν ὁ Διονύσιος παρακαλεῖ τὸν Χρύσανθον ἵνα καταβάλῃ τὸν ὀφειλόμενον τῷ Χριστοφόρῳ διετῆ μισθόν. Ἔκτη τέλος ἐπιστολὴ ἀπὸ 22 σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους 1716 πρὸς τὸν αὐτὸν Χρύσανθον ἀποστελλομένη ὑπὸ Χριστοδούλου, διακόνου τοῦ Καστορίας Διονυσίου, γνωρίζει αὐτῷ ὅτι αὐτὸς ὑπὸ τοῦ γέροντος αὐτοῦ καὶ τῶν προκρίτων διωρίσθη διδάσκαλος τῆς σχολῆς τοῦ ἄρχοντος, δῆλα δὴ τοῦ Καστοριώτου.

Συμβολὴν αὐθεντικὴν καὶ σοβαρὰν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἑλληνικῶν ἐν Καστορίᾳ σχολείων, εἰς τὴν ἵδρυσιν καὶ προικοδότησιν αὐτῶν ἀναφερομένην, θεωρητέον τὰ ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτου Βαφείδου γραφέντα ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ», εἰς ἃ παραπέμπεται[4] ὁ φιλίστωρ ἀναγνώστης· ἀλλ' ἐπίσης συμβολὴν ἀξίαν λόγου θεωρητέον καὶ τὰ σήμερον γραφόμενα, ἐξ ὧν γινώσκομεν

α' ὅτι κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ΙΗ' ἑκατονταετηρίδος ἐλειτούργουν ἐν Καστορίᾳ δύο ἑλληνικαὶ σχολαὶ, ὧν ἀρχαιοτέρα ἡ τοῦ Κυρίτζη (χάριν τῆς τῶν λαϊκῶν ἐκπαιδεύσεως)·

β' ὅτι κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα διδάσκαλοι τῆς τοῦ Καστοριώτου σχολῆς ἐχρημάτισαν οἱ ἀδελφοὶ Ἰωάννης καὶ Ἀμβρόσιος, μεθ' ὃν ἀπὸ σεπτεμβρίου 1713 διετίαν ὅλην Χριστοφόρος ἱερομόναχος, μεθ' ὃν ἀπὸ τοῦ σεπτεμβρίου 1716 Χριστόδουλος ὁ διάκονος·

γ' ὅτι ἡ σχολὴ τοῦ Γεωργίου Καστοριώτου ἦ

2. Νεοελλ. Φιλολογίας σελ. 435.

3. Σχεδίασμα περὶ σχολείων κ.τ.λ. σελ. 53.

4. Ἐκκλησ. Ἀληθείας τόμου Κ', σελ. 124—125.

Καστριώτου εἶχεν ἐν αὐτῇ ἢ παρ' αὐτῇ καὶ ναόν.

δ' προσθετέον εἰς τὸν βραχὺν τοῦτον κατάλογον τῶν ἐν Καστορίᾳ διδασκάλων τὸν πιρὰ Μπαλάνῳ, ἐξ οὗ καὶ Ζαβίρας[5] ἠρύσατο, διδάσκαλον Ἱερόθεον εὐλαβῆ καὶ σεβάσμιον ἱερομόναχον[6], τὰ ἐγκύκλια διδάσκοντα, ὃς τὴν τοῦ Ἀνθρακίτου «εἰς τὰς ἐπιστήμας ἰδὼν ἐπίδοσιν, ἐγένετο ἀκροατὴς αὐτοῦ· ἀλλὰ δυσαρεστηθεὶς εἰς τὰ τοῦ Νικολάου Μαλεβραχίου ἐκινήθη πρὸς ἀνατροπὴν αὐτῶν»· οὗ ἕνεκεν, ἐπεκταθείσης τῆς ἔριδος εἰς εὐρύτερον κύκλον, ἐδίωξαν οἱ πρόκριτοι τὸν Ἱερόθεον, αὐτὸς δ' ἀναβὰς εἰς Κωνσταντινούπολιν κατήγγειλεν ἐπὶ συνόδου τὸν Ἀνθρακίτην.

Καὶ ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων καταδείκνυται σαφῶς οἵα πνευματικὴ κίνησις διέκρινε τὴν ἑλληνικωτάτην ἀείποτε κοινότητα τῆς Καστορίας, εἰς ἣν ἔτη τινὰ πρὸ τοῦ κλεινοῦ Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως ἠκούσθησαν αἱ νέαι φιλοσοφικαὶ θεωρίαι ὑπὸ ἕλληνος κληρικοῦ δημοσίως ἐν ἑλληνικῇ γλώσσῃ μεταδιδόμεναι πρὸς ἕλληνας, ὧν οἱ πατρώζοντες ἀπόγονοι κέκτηνται τίτλους εὐγενείας τε καὶ φιλογενείας τοιούτους ἐμπνέοντας καὶ παρορμῶντας πρὸς μίμησιν ζηλωτοῦ παραδείγματος.

Μ. Ι. Γ.

5. Ἑλληνικὸν Θέατρον· σελ. 419—420.

6. τὸν πελοποννήσιον καὶ ἰβηρίτην μοναχόν;

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΦΩΤΙΟΥ ΕΝ ΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΧΙΣΜΑΤΟΣ

ὑπὸ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΟΥ*

Κατ' ἀνάγκην λοιπὸν προέβη εἰς τὸ σύντονον καὶ ἀποφασιστικὸν ἐκεῖνο μέτρον, τὴν συγκρότησιν συνόδου, ἐν ᾗ μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς κατεδίκασε τὰς παρανομίας καὶ ἀποκλίσεις ἀπὸ τῆς ὀρθοδοξίας τῆς ρωμαϊκῆς καθέδρας. Οὕτω δὲ ὁ ἱερὸς Φώτιος ἀγωγγίστως ὑπομείων, ὅτε προσεβάλλετο ἀτομικῶς, τὰ ἐκ Ρώμης ἐκτοξευόμενα ἀναθέματα, εἰς τὰ ἔσχατα δὲ καταφεύγων, προσβαλλομένης τῆς ἐμπιστευθείσης αὐτῷ Ἐκκλησίας ὑπὲρ διασώσεως τῶν δικαίων τῶν θεσμῶν καὶ τῆς πίστεως αὐτῆς, τρανῶς κατεδείκνυεν ὅτι ἐν ταῖς τελευταίαις αὐτοῦ κατὰ τοῦ πάπα ἐνεργείαις ὥρμᾶτο οὐχὶ ἐξ ἀτομικῶν παθῶν καὶ συμφερόντων ἀλλ' ἐξ εὐγενεστέρων ἐλατηρίων καὶ ὑψηλοτέρων σκοπῶν. Ἐλατήριον μὲν ἦτο τὸ καθῆκον, σκοπὸς δὲ ἡ περιφρούρησις τῶν δικαίων καὶ τῆς ὀρθοδοξίας τῆς καθόλου Ἐκκλησίας. Ὁ Φώτιος λοιπὸν καὶ διὰ τῆς μετριοπαθοῦς αὐτοῦ περὶ τὰς ἀρχὰς πολιτείας καὶ διὰ τῆς αὐστηρᾶς πρὸς τὸν πάπαν περὶ τὰ τέλη διαγωγῆς περιωρίσθη ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ δικαίου καὶ τῆς νομιμότητος, συνετῶς καὶ εὐσυνειδήτως ἐπετέλεσε τὸ καθῆκον αὐτοῦ καὶ ἑπομένως οὐδεμίαν ἐνοχὴν δύναται νὰ ἔχῃ διὰ τὴν ἔντασιν τῶν σχέσεων καὶ τὴν ῥῆξιν τῶν Ἐκκλησιῶν· τὸ βάρος ὅλον πίπτει ἐπὶ τοῦ Νικολάου, ὅστις διὰ τῆς ὀπισθοβούλου, ἀδίκου, πλεονεκτικῆς, ἀσυνέτου καὶ ἀγερώχου αὐτοῦ πολιτείας παρώξυνε τὰ πράγματα καὶ ἐπήγαγε τὸ σχίσμα.

Ἀλλ' ἂν ὁ Φώτιος ἠθικῶς δύναται νὰ θεωρηθῇ ἄμεμπτος ἐν ταῖς σχέσεσι καὶ ἐνεργείαις αὐτοῦ πρὸς τὴν ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν, ἐν τούτοις ὅμως ἡ ἐν τῇ συνόδῳ καταδίκη τοῦ πάπα Νικολάου ὡς παρανομήσαντος καὶ περιπεσόντος εἰς αἵρεσιν ἔχει σπουδαιοτάτην σημασίαν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ σχίσματος· διότι διὰ τῆς καταδίκης ταύτης οὐ μόνον ἀνετρέποντο τὰ πλεονεκτικὰ τοῦ παπισμοῦ σχέδια καὶ περιεσώζετο ἡ ὀρθοδοξία καὶ ἀνεξαρτησία τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ παρείχετο εἰς τὰς ἑπομένας γενεὰς ὅπλον ἀκαταμάχητον, δι' οὗ πάντες οἱ μετὰ ταῦτα πολέμιοι τοῦ παπισμοῦ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων ἐξουδετέρωσαν τὰς φιλοδόξους τῶν παπῶν ἐνεργείας καὶ παρέλυσαν τὰς πρὸς ἕνωσιν ὀπισθοβούλους αὐτῶν ἀποπείρας. Τὸ ὅπλον τοῦτο ἦτον ὁ ἐπὶ αἱρέσει ἔλεγχος τοῦ πάπα Νικολάου. Ὅθεν ἂν ὁ ἱερὸς Φώτιος κέκτηται σημασίαν τινὰ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ σχίσματος, ἡ σημασία αὐτοῦ ἔγκειται ἐν τῇ καταδίκῃ ταύτῃ τοῦ ρωμαίου ποντίφηκος, δι' ἧς ἀνετρέποντο αἱ βάσεις, ἐφ' ἧς ἡδράζετο τὸ ἀλάθητον κῦρος καὶ ἡ περὶ πρωτείων θεωρία τῆς παπικῆς ἕδρας, ἐδιπλασιάζοντο δὲ αἱ ἀφορμαὶ τῆς διαστάσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, προστιθεμένης καὶ τῆς δογματικῆς διαφορᾶς τούτων. Διὰ τῆς τολμηρᾶς ταύτης τοῦ Φωτίου πράξεως τὸ χάσμα μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ηὐρύνθη εἰς βαθμὸν ἀπελπιστικόν. Αἱ παπικαὶ αὐθαιρεσίαι κατὰ τοὺς ὕστερον αἰῶνας κατέστησαν τοῦτο ἔτι μᾶλλον

* συνέχεια καὶ τέλος ἀπὸ σελ. 454—456.

εὐρύτερον· καὶ ἡ τῶν Ἐκκλησιῶν προσπέλασις ἀπέβη ἐκ τούτου σχεδὸν ἀδύνατος ἐν τῷ μέλλοντι. Καθολικός τις συγγραφεὺς καλεῖ τὸν ἱερὸν Φώτιον ἀρχὴν ἀντιπαπιστικὴν καὶ θεωρεῖ αὐτὸν ὡς τὸν ἐπικινδυνότερον ἐχθρὸν τοῦ παπισμοῦ· πολλῷ φοβερώτερον καὶ αὐτῶν τῶν μεταρρυθμιστῶν τῆς δεκάτης ἕκτης ἑκατονταετηρίδος, Λουθήρου, Ζβιγγλίου καὶ Καλβίνου. Καὶ ἴσως ἔχει δίκαιον. Οἱ μεταρρυθμισταὶ τῆς ἐποχῆς ταύτης προσβάλλοντες τὸν παπισμὸν ἀπέρριπτον αὐθαιρέτως τὸ κῦρος τῆς παραδόσεως καὶ τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἐφ' ὧν ἐκεῖνος ἐζήτει νὰ στηριχθῇ· ὁ δὲ Φώτιος, τοὐναντίον ἐπ' αὐτῶν τούτων ἐρειδόμενος, ἀγωνίζεται νὰ ἀποδείξῃ τὸ ἀνυπόστατον τῶν παπικῶν ἀξιώσεων καὶ δογμάτων καὶ τὴν ἀντίθεσιν αὐτῶν πρὸς τὰς βάσεις, ἐφ' ὧν ἐθεμελίου τὰς διδασκαλίας αὐτοῦ, πρὸς τὴν ἱερὰν δηλονότι παράδοσιν καὶ τὴν δόξαν ἐν γένει τῆς οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας. Διὰ τοῦτο εἰ καὶ ἡ μεταρρύθμισις τῆς 16 ἑκατονταετηρίδος ἐπήνεγκε μεγάλας πληγὰς εἰς τὴν ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν ἀποσπάσασα ἀπὸ των κόλπων αὐτῆς μέγα μέρος τῶν χριστιανῶν τῆς Δύσεως, ἀλλ' ἕνεκα τοῦ αὐθαιρέτου ὀρθολογιστικοῦ αὐτῆς χαρακτῆρος οὐ μόνον οὐδόλως ἐμείωσε τὸ κράτος τοῦ παπισμοῦ ἐν τῷ καθολικισμῷ ἀλλὰ καὶ ἐνίσχυσεν ἔτι μᾶλλον δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, καὶ ἐκραταίωσε τοῦτο· ἡ πολεμικὴ ὅμως τοῦ Φωτίου ἠπείλει βαθύτερα τὸ οἰκοδόμημα ὑπονομεύουσα αὐτὰ τὰ θεμέλια τοῦ παπισμοῦ, καὶ θὰ κατέλυεν ἴσως ὁριστικῶς τοῦτο ἂν μὴ λόγοι πολιτικοὶ καὶ πάθη ἀτομικὰ δὲν συνετέλουν εἰς τὴν τελείαν τῶν Ἐκκλησιῶν ἀνατολικῆς δηλαδὴ καὶ δυτικῆς διάστασιν.

Ἡ διάστασις δὲ αὕτη τῶν Ἐκκλησιῶν ἐξησφάλισε μὲν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀπήλλαξε ταύτην ἐξ ὅλων τῶν δεινῶν, καταχρήσεων καὶ δεισιδαιμονιῶν, ὑφ' ὧν κατείχοντο κατὰ τὸν μεσαίωνα τὰ ὑπὸ τὴν παπικὴν δεσποτείαν διατελοῦντα ἔθνη τῆς δυτικῆς Εὐρώπης. Δύσκολον ὅμως νὰ ἀποφανθῇ τις ἂν καὶ ἀπὸ πάσης ἄλλης ἀπόψεως ὠφέλησεν αὕτη τὸ κράτος. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἐκ τῆς διαστάσεως προῆλθε μῖσος ἄσπονδον μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἀγὼν θρησκευτικο πολιτικὸς μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ὀλεθρίως ἐπιδράσας ἐπὶ τῶν τυχῶντοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἀνατολικοῦ κράτους. Ἀλλὰ καὶ πάλιν, ἠδύνατο ἆρά γε νὰ ἀνασταλῇ ὁ ροῦς τῶν πραγμάτων διὰ τῆς ἑνώσεως καὶ ὑποταγῆς τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν δυτικήν; Εἰ καὶ ὑπῆρξαν πολλοὶ δοξάσαντες τοῦτο καὶ ἐπεδίωξαν τὴν ἕνωσιν διὰ πάντων τῶν μέσων καὶ δι' ὅλων αὐτῶν τῶν δυνάμεων, τὸ ζήτημα ὅμως θὰ παραμείνῃ ἄλυτον ἀφοῦ οἱ ἀγῶνες αὐτῶν δὲν ἐστέφθησαν ὑπὸ ἐπιτυχίας. Ἀλλὰ τοῦτο ἀκριβῶς δεικνύει ὅτι ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ἦτο βαθέως ἐρριζωμένη· καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Φωτίου ἐνεπνέοντο οὐ μόνον οἱ σύγχρονοι αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ μετ' αὐτὸν γενεαὶ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Ὥστε τὸ σχίσμα δὲν εἶνε ἔργον οὔτε τοῦ Φωτίου, οὔτε τοῦ Νικολάου, ἀλλὰ τῆς ἀντιθέσεως τοῦ παπισμοῦ πρὸς τὰς παραδόσεις καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἀπεδείξαμεν. καὶ πρὸς ἕνωσιν δέον νὰ ἀρθῇ ἡ ἀντίθεσις αὕτη. Ἐφ' ὅσον δὲ θὰ ὑφίσταται, πᾶσα σκέψις καὶ λόγος περὶ ἑνώσεως εἶνε χίμαιρα.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Ὁ Γεώργιος Κ. Ζαλαμίχας χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς τέως μὲν κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2αν Εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήτεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Βαλασίας Γ. Ζαλαμίχα, τὸ γένος Γεωργίου Ἱεροδιακόνου, χριστιανῆς ὀρθοδόξου ὑπηκόου ὀθωμανῆς, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης καὶ κατοίκου Χάσκιοϊ Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 24 Σεπτεμβρίου 1904

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως **βιβλίων ἐκκλησιαστικῶν, μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων** καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, εἰς τὴν τουρκικὴν καὶ τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—40

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 8 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὰ καθ' ἡμᾶς—Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά—Δήλωσις—Κρίσεις ξένων περὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ—Γράμματα ἐπὶ Παρθενίου μητροπολίτου Λαρίσσης—Ἡ ἱερὰ μονὴ Γερομερίου.

ΚΡΙΣΙΣ ΣΟΒΑΡΑ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΦΑΝΗΣ, ὡς εἰπεῖν, ἐγεννήθη παρ' ἡμῖν ἀπὸ δεκαημέρου, τὴν κανονικὴν διαταράξασα λειτουργίαν τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἐν περιστάσεσι κρισίμοις καὶ δυσχερέσι διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Γένος. Ἐν συζητήσει τοῦ ἐπὶ τοῦ τάπητος τῆς ἱερᾶς Συνόδου θέματος τῶν κανονισμῶν τῆς Βοσνίας καὶ Ἑρζεγοβίνης, μετά τινα ἐπὶ τοῦ ὅλου ζητήματος ἀγόρευσιν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Δυρραχίου, ποιησάμενος ἐπερώτησίν τινα σχέσιν ἔχουσαν πρὸς τὰ λεγόμενα τῆς Α. Θ. Π., ἔλαβε τὴν προσήκουσαν πατριαρχικὴν ἀπάντησιν, θεωρηθεῖσαν ὑπό τινων ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολιτῶν, κρίμασι Κυρίου, ὡς ἐνέχουσαν ἴχνη προσβολῆς δῆθεν κατ' αὐτῶν: ἀνεῦρον οἷον εἰπεῖν ὅ;τι οὐδ' ὑπῆρχεν, οὐδ' ἠδύνατο νὰ ὑπάρχῃ ἐν λόγοις εὐαγγελικοῖς.

Ἐν τῇ κατόπιν γενομένῃ συνεδρίᾳ τῆς ἱερᾶς Συνόδου, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν, ὁ αὐτὸς πανιερ. μητροπολίτης, ζητήσας καὶ λαβὼν τὸν λόγον, ἀπήγγειλεν ἀπροσδοκήτως προεσχεδιασμένον λόγον ἐκτὸς ὄντα τῆς ὅλης ὑποθέσεως τῆς ὑπὸ συζήτησιν· ἐν τῷ ἀπταίστως ἀπαγγελθέντι λόγῳ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Δυρραχίουκ. Προκόπιος ἐφάνη συνυφαίνων κατηγορητήριον κατὰ τῆς Α. Θ. Π. ἐξελέγχον τὴν ὅλην πατριαρχικὴν δρᾶσιν ὡς ἀκανόνιστον, ἀφιλάδελφον καὶ ἐμπαθῆ. Τὸ προεσχεδιασμένον, ἐπὶ προσβολῇ τοῦ πατριαρχικοῦ ἀξιώματος, κατηγορητήριον τοῦτο μετὰ χριστιανικῆς ἀπαθείας καὶ πολλῆς ἀνοχῆς, ἐπιβαλλομένης ὑπὸ τῆς ἱερότητος τοῦ συνεδριάζοντος σώματος, ἡ Α.Θ.Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀκούσας ἠρκέσθη νὰ δηλώσῃ ὅτι ἐπιφυλάσσει ἑαυτῷ τὸ δικαίωμα νὰ πράξῃ τὰ δέοντα, μεθ' ὃ συζήτησις ἐπηκολούθησεν εὐπρεπής, ἐπισπασαμένη τὰς πατριαρχικὰς εὐχαριστίας.

Καὶ τὸ μὲν λυπηρὸν τοῦτο σκάνδαλον, τὸ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πέμπτης ἐκ παρασκευῆς δημιουργηθὲν, παρῆλθεν ἄνευ σοβαρωτέρων παραστάσεων, ἃς ἠδύνατο νὰ χαρακτηρίσῃ τις ὡς προϊὸν ἐξά-

ψεως. Ἀλλ' ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, θεωρῶν ἑαυτὸν ἀφορήτως προσβληθέντα ἐν ἱερᾷ ὁμηγύρει, σεβομένη καὶ περιεπούσῃ, κατὰ καθῆκον, τὴν ἱερότητα καὶ τὸ γόητρον τοῦ πατριαρχικοῦ ἀξιώματος, συνέστησε τῇ ἐπιούσῃ, παρασκευῇ δῆλον οὖν, τῷ α΄ τῇ τάξει σεβ. μητροπολίτῃ Ἐφέσου κ. Ἰωακείμ διὰ πατριαρχ. ἀπεσταλμένου νὰ συντελέσῃ ἵνα ὁ προσβαλὼν τὸ σεπτὸν πρόσωπον τῆς Α.Θ.Π. τοῦ οἰκουμ. πατριάρχου μητροπολίτης Δυρραχίου ἀπόσχῃ τῆς προσεχοῦς συνεδρίας τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἐξ ἰδίας προαιρέσεως, ὅπως ἐν τῷ μεταξὺ κατορθωθῇ νὰ ἀρθῇ τὸ σκάνδαλον. Ἀτυχῶς, εἰς τὴν πατριαρχικὴν παράκλησιν ἀντετάχθη πείσμων ἄρνησις ἐκ μέρους τῶν ἑπτὰ τότε σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολιτῶν διατυπωσάντων ἀξίωμα: ἢ πάντες ἢ οὐδείς.

Μάτην ἡ Α. Θ. Π. ἔπεμψε τρὶς τὸν πανοσιολ. μέγαν πρωτοσύγκελλον, ἅπαξ τὸν πανοσ. ἀρχιγραμματέα τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τετράκις τὸν ἱερολογ. βοηθὸν γραμματέα αὐτῆς κ. Ἀπόστολον διάκονον ἐκλιπαρῶν ἵνα προσέλθωσιν, ἄνευ τοῦ προσβαλόντος τὸ ἱερὸν πατριαρχικὸν πρόσωπον μητροπολίτου Δυρραχίου, εἰς σύσκεψιν συνοδικὴν καὶ συνεδρίαν. Ἡ φιλάδελφος φωνὴ τῆς Α. Θ. Π. εὗρεν ἀντίστασιν πείσμονα παρὰ τοῖς ἑπτὰ σεβασμ. συνοδικοῖς, οἵτινες ἠπείλησαν μάλιστα ὅτι ἀνενεχθήσονται καὶ προσώποις ὑπερτέροις.

Ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ τὸ ἕτερον τῶν δύο διοικητικῶν τῆς Ἐκκλησίας Σωμάτων τὸ Δ. Εθν. Μ. Συμβούλιον, μαθὸν ἐγκύρως καὶ λεπτομερῶς τὰ λεχθέντα ἐπὶ προσβολῇ τοῦ πατριαρχικοῦ ἀξιώματος, ἐξέφρασε παμψηφεὶ τὴν λύπην αὐτοῦ καὶ τὴν ἀποδοκιμασίαν ἐπὶ τούτοις, ἀπεκδεχόμενον ἀπὸ τῆς Α. Θ. Π. τὴν λῆψιν τῶν δεόντων μέτρων. Μετὰ ταῦτα πάντα καὶ μετὰ τὴν συστηματικὴν ἄρνησιν τῶν ἑπτὰ πανιερ. μητροπολιτῶν, ἣν ἀδύνατον καὶ ἀθέμιτον βεβαίως ἡ ἀνωμαλία αὕτη νὰ παραταθῇ καθὸ σπουδαίως μὲν ζημιουμένων τῆς ἐκτάκτου καὶ τακτικῆς ὑπηρεσίας τῆς κατακλυζούσης τὰ πατριαρχικὰ γραφεῖα, δημιουργουμένης δὲ καταστάσεως ἐκτρόπου. Ταύτην καθῆκον εἶχεν ἥ τε Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, οἵ τε σεβασμ. συνοδικοὶ μητροπολῖται Νικομηδείας, Διδυμοτείχου, Γάνου καὶ Χώρας καὶ Σερβίων καὶ Κοζάνης, καὶ οἱ ἐρίτιμοι σύμβουλοι νὰ ἄρωσιν, ἐπαναφέροντες εἰς τὴν ὁμαλὴν αὐτῆς τροχιὰν τὴν ἐπί τινα στιγμὴν ἀνακοπεῖσαν κανονικὴν λειτουργίαν τῶν Πατριαρχείων, ἐν οὕτω κρισίμοις καὶ δυσχερέσι περιστάσεσι.

Τῇ τρίτῃ, συνελθόντων τῶν σεβ. συνοδικῶν καὶ ἀπαιτησάντων πεισμόνως νὰ συγκροτήσωσι συνεδρίαν παρόντος καὶ τοῦ προσβαλόντος τὸ πατριαρχικὸν ἀξίωμα, ἡ Α. Θ. Π. ἐδήλωσε κατηγορηματικῶς ὅτι δύνανται νὰ συνεδριάσωσινἄνευ τῆς προεδρείας αὐτοῦ,ἀλλὰ παρόντων καὶ τῶν λοιπῶν τεσσάρων ἀδελφῶν ἄνευ ὅμως τῆς παρουσίας τοῦ μητροπολίτου Δυρραχίου, ὃν θεωρᾷ κατήγορον τοῦ πατριαρχικοῦ αὐτοῦ προσώπου δριμέως ἐπιτεθέντα ἄνευ αἰτίας καὶ λόγου κατὰ τῆς Α. Θ. Π. τῶν δὲ σεβασμ. ἑπτὰ συνοδικῶν ἀντιταξάντων ἄρνησιν πείσμονα καὶ ἐμμονὴν ἐν τοῖς λεχθεῖσι καὶ γενομένοις καὶ ἀπελθόντων ἐκ τῶν Πατριαρχείων καὶ κηρυξάντων ἀπεργίαν, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀπέλυσε σεπτὸν πατριαρχ. πιττάκιον, ἀπαλλάσσων ἀπὸ τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ καθηκόντων τὸν ἐν ἱερᾷ συνοδικῇ συνεδρίᾳ προσβαλόντα τὸ σεπτὸν πρόσωπον τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου μητροπολίτην Δυρραχίου κ. Προκόπιον. Πρὸς ἑσπέραν δὲ τῆς αὐτῆς ἡμέρας οἱ ἐκ τῶν τότε σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολῖται Ἐφέσου καὶ Μιτυλήνης, προσελθόντες παρὰ τῷ παναγιωτάτῳ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ, παρεκάλεσαν αὐτὸν ἵνα ἐν τῇ περινοίᾳ αὐτοῦ ἐξεύρῃ διέξοδον ἀπὸ τῆς ἀπροσδοκήτου καταστάσεως,«ἀφοῦ συνεργασία τῶν ὀκτὼ»μετὰ τοῦ μόνου κανονικοῦ προέδρου παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου καταδείκνυται ἀδύνατος.

Τῇ τετάρτῃ, συγκληθέντα ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου εἰς συνεδρίαν κοινὴν τὰ δύο διοικητικὰ τῆς Ἐκκλησίας Σώματα, εἰς ἣν τρὶς διὰ πατριαρχικῶν ἀπεσταλμένων κληθέντες οἱ ἑπτὰ συνοδικοὶ ἄφοῦ τῇ προηγουμένῃ ἑσπέρᾳ ἐγγράφως προσκληθέντες ἠρνήθησαν νὰ προσέλθωσι, προέβησαν εἰς σύσκεψιν ἐπὶ τῆς καταστάσεως.Σκεψάμενα δ'ἐπὶμακρὸν μετὰ πολλῆς ἐμβριθείας,εἰσηγήσει καὶ πρωτοβουλίᾳ πατριαρχικῇ, ἐν πλήρει ἐπιγνώσει τῆς σοβαρότητος τῶν κυκλουσῶν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ γένος περιστάσεων, ἐνέκριναν παμψηφεί, μετὰ τὴν ἔκθεσιν πάντων τῶν γινομένων, ἰδίως ἀπὸ τῆς νέας συνοδικῆς περιόδου, ὅπως ἀπαλλαγῶσι τῶν καθηκόντων αὐτῶν

πλὴν τοῦ ἤδη ἀπολυθέντος πανιερ. μητροπολίτου Δυρραχίου κ. Προκοπίου, καὶ οἱ πανιερ. μητροπολῖται Ρόδου κ. Ἰωακεὶμ, Σερρῶν κ. Γρηγόριος καὶ Ἐλευθερουπόλεως κ. Πανάρετος, κληθῶσι δ' εἰς ἀντικατάστασιν αὐτῶν οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Κυζίκου κ. Ἀθανάσιος ἀριστίνδην, καὶ Τραπεζοῦντος κ. Κωνστάντιος, Χίου κ. Κωνσταντῖνος καὶ Δρυϊνουπόλεως κ. Λουκᾶς, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Κανονισμῶν.

Αἱ ἀποράσεις τῶν δύο διοικητικῶν τῆς Ἐκκλησίας Σωμάτων ἀνηγγέλθησαν διὰ κοινοῦ μαζβατᾶ τῇ σεβαστῇ κυβερνήσει.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐπίσκοπος Γιβραλτάρης.—Ὁ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν παρεπιδημῶν θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Γιβραλτάρης κ. Κόλλινς συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἱερολ. κ. Ἱεροθέου Τεκνοπούλου ἐπεσκέψατο κατὰ τὴν ἑβδομάδα ταύτην τοὺς ἐν ταῖς Πριγκηπονησίοις ἐφησυχάζοντας πατριάρχας πρώην Κωνσταντινουπόλεως, τὴν κατὰ Χάλκην Θεολογικὴν Σχολὴν, τοὺς σεβασμ. μητροπολίτας Ἐφέσου καὶ Διδυμοτείχου, τὴν Μ. τοῦ Γένους Σχολὴν καὶ τὸ Ἐθνικὸν Ζάππειον παρθεναγωγεῖον.

Μητρόπολις Ἀγχιάλου.— Ληξάσης ἀπό τινος τῆς ἀδείας, ἥτις ἐχορηγήθη τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Ἀγχιάλου κ. Βασιλείῳ παρεπιδημοῦντι ἐνταῦθα, πατριαρχικὸν πιττάκιον ἐστάλη αὐτῷ διατάττον ν' ἀπέλθῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ.

Ἐπισκέψεις.—Χθὲς ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. ὁ ἐρίτιμος τραπεζίτης κ. Εὐστ. Εὐγενίδης καὶ ἄλλοι λογάδες ὁμογενεῖς. Προχθὲς δὲ καὶ σήμερον ὁ ἐξοχώτ. Βαχᾶ βέης, βοηθὸς τοῦ ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς δικαιοσύνης τμηματάρχου ἐπὶ τῶν θρησκ. ὑποθέσεων ἐξοχωτ. Ζιβὲρ βέη.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί.—Τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Σηλυβρίας κ. Διονυσίῳ, ἄγοντι τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτὴν, ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τηλεγραφικῶς.— Τῇ παρελθούσῃ δευτέρᾳ ἑώρταζε τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ὁ τριτεύων τῶν Πατριαρχείων καὶ β' γραμματεὺς τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἱερολ. κ. Ἱερόθεος Ἀνθουλίδης δεξάμενος ἐπὶ τούτῳ τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς τῆς Α. Θ. Π. καὶ πλείστων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν φίλων αὐτοῦ.

Ἀντεπισκέψεις.— Τῇ παρελθ. δευτέρᾳ ὁ Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος ἐν συνοδίᾳ τοῦ Α' γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κ. Π. Νικολοπούλου ἐπεσκέψαντο ἐκ μέρους τῆς Α.Θ.Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου τὸν ἐν τῇ πόλει ἡμῶν παρεπιδημοῦντα πανιερώτ. ἐπίσκοπον Γιβραλτάρης κ. Κόλλινς.

Μεγάλη Πρωτοσυγκελλία.—Ἡ Α. Θ. Παναγιότης διώρισεν β' γραμματέα τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας τὸν ἱερολ. τριτεύοντα κ. Ἱερόθεον Ἀνθουλίδην, διατηροῦντα ἅμα καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ τριτεύοντος, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἱερολ. κ. Ἀθηναγόρου διορισθέντος προϊσταμένου τῆς ἐν Νεαπόλει τῆς Ἰταλίας ὁμογενοῦς ὀρθοδόξου κοινότητος, καθ' ἃ ἐγράψαμεν.

Ἅγιον Ὄρος.—Ἀφίκετο ἐξ Ἁγίου Ὄρους ὁ πανοσ. προηγούμενος κ. Πορφύριος Ἰβηρίτης, ἡγούμενος τοῦ ἐν Κορνοφωλῇ (Διδυμοτείχου) ἰβηριτικοῦ μετοχίου.

† Πρώην Μεσημβρίας Ἄνθιμος.

Τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ ἀπεδήμησε πρὸς Κύριον ἐν γήρατι βαθεῖ ὁ πρώην Μεσημβρίας Ἄνθιμος Ἀπολλώνιος, ποιμάνας θεοφιλῶς ἀπὸ τοῦ 1867 τὰς ἐπαρχίας Δεβρῶν, Δρυϊνουπόλεως, Ἐλασσῶνος καὶ Πρεσπῶν, ὁπόθεν τῷ 1896 μετατεθεὶς εἰς Μεσημβρίαν καὶ μὴ δυνηθεὶς νὰ μεταβῇ ἐκεῖ διετέλει ἐν διαθεσιμότητι ἐφησυχάζων ἐν Γαλατᾷ καὶ ἐν Φανιρίῳ.

Ἡ κηδεία τοῦ μεταστάντος ἱεράρχου ἐγένετο τῇ ἐπαύριον ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ προεξάρχοντος τῆς κηδείας τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου πρώην Δρυϊνουπόλεως κ. Γρηγορίου μετὰ τῶν πανιερωτ. μητροπολιτῶν πρώην Κώου κ. Παύλου καὶ πρώην Δισκάτης κ. Ἰωαννικίου.

Ἅμα τῷ θανάτῳ, αὐτοῦ πατριαρχικῇ ἐντολῇ, ὁ δευτερεύων τῶν πατριαρχείων κ. Βενιαμὶν μεταβὰς εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐσφράγισε τὴν περιουσίαν.

Ὡσαύτως ἠγγέλθη τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι μετέστη εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς ἐν γήρατι ὁμοίως πίονι ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος **πρώην Ἀρδαμερίου Ἄνθιμος**, ἐν Θεσσαλονίκῃ μένων ἀπὸ πολλοῦ.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ προσκυνητοῦ ἡμῶν δεσπότου καὶ πατριάρχου ἀγγέλλεται ὅτι τὸ πατριαρχικῇ φιλοτιμίᾳ δοθὲν τῷ κ. Γεωργίῳ Παπαδοπούλῳ ὀφφίκιον τοῦ πρωτεκδίκου τοῦ οἰκουμενικοῦ Θρόνου αἴρεται δικαιώματι ἐπίσης πατριαρχικῷ διὰ λόγους ἀποχρῶντας. Τὸ ὀφφίκιον τοῦτο ἐπὶ πεντήκοντα ἔτη ἔφερεν ἐντίμως ὁ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενόμενος Δημήτριος Ξανθόπουλος, δίκαιον δ' ἐκρίθη καὶ πρέπον ν' ἀπονεμηθῇ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τῷ ἐπίσης ἀξίῳ καὶ ἐντίμῳ διαδόχῳ αὐτοῦ κ. Παναγιώτῃ Δ. Νικολοπούλῳ, α΄ γραμματεῖ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 8 ὀκτωβρίου 1904.

† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

ΞΕΝΩΝ ΓΝΩΜΑΙ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Καθὰ τοῖς πᾶσι γνωστὸν τυγχάνει, τὰ βουλγαρικὰ κομιτάτα τὰ οὐτωσὶν ἀπαισίως δρῶντα ἐν Μακεδονίᾳ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ἰδιοτελῶν αὐτῶν πόθων, οὐδὲν παρέλιπον ἵνα κατακλύσωσι τὸν εὐρωπαϊκὸν τύπον διὰ φαντασιωδῶν στατιστικῶν παριστωσῶν τὸ ουλγαρικὸν στοιχεῖον ὡς καταπληκτικῶς ὑπερτεροῦν ἀριθμητικῶς τῶν λοιπῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐθνοτήτων. Τὰς ἀναλήθεις ταύτας στατιστικὰς πληροφορίας, αἵτινες, μετὰ πρωτοφανοῦς θράσους ἐκφερόμεναι, ἐξηπάτησαν κατ' ἀρχὰς οὐκ ὀλίγους, ἔσπευσε νὰ διαψεύσῃ οὐ μόνον ἡ αὐτοκρατορικὴ κυβέρνησις διὰ τῆς ἐπισήμου ἀπογραφῆς τοῦ μακεδονικοῦ πληθυσμοῦ, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ τῶν ξένων τῶν μελετησάντων ἀκριβῶς καὶ ἐπὶ τόπου τὴν κατάστασιν, οὐδαμῶς διστάζουσι νὰ διαπιστώσωσι τὸ ὅλως ἀνυπόστατον τῶν βουλγαρικῶν στατιστικῶν· τοιαύτην δὲ ἀμερόληπτον ἔκθεσιν ὑπέβαλεν ἐσχάτως τῇ Γεωγραφικῇ καὶ Ἐθνογραφικῇ Ἑταιρίᾳ ἰτοῦ Βερολίνου ὁ καθηγητὴς κ. Gustave Gnifki.

Ὁ κ. G. Gnifki ὑπολογίζει τὸν ὁλικὸν πληθυσμὸν τῆς κυρίως Μακεδονίας εἰς 1,900,000 ψυχῶν. Ἐπειδὴ δὲ λέγει ὅτι εἰς πάσας τὰς πόλεις καὶ πάντα τὰ χωρία ὑπάρχουσι σχολεῖα μουσουλμανικά, ἑλληνικὰ καὶ βουλγαρικά, προέβη εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν τῶν σχολῶν τούτων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπισήμων πληροφοριῶν αὐτῆς ταύτης τῆς αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως. Κατὰ ταύτας λοιπὸν λειτουργοῦσιν ἐν Μακεδονίᾳ 1375 ἑλληνικαὶ σχολαὶ τῆς πρωτοβαθμίου καὶ δευτεροβαθμίου παιδεύοεως μετὰ 2100 διδασκόντων καὶ 78000 μαθητῶν, 1220 μουσουλμανικαὶ σχολαὶ μετὰ 1800 διδασκόντων καὶ 63000 μαθητῶν, καὶ 985 βουλγαρικαὶ σχολαὶ μετὰ 1580 διδασκόντων καὶ 49000 μαθθτῶν.

Ὡς βάσιν νῦν τῶν ὑπολογισμῶν ἡμῶν (ἐξακολουθεῖ ὁ κ. Gnifki) λαμβάνοντες τὸν μέσον ὅρον τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας ἀνὰ τὰ κράτη τῆς χερσονήσου τοῦ Αἵμου καταντῶμεν εἰς τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα· 78000 ἕλληνες μαθηταὶ ἀντιστοιχοῦσι πρὸς 546, 000 ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ· 63000 μουσουλμιάνοι μαθηταὶ πρὸς 441000 ὁμογενοῦς αὐτοῖς πληθυσμοῦ, καὶ 49000 βούλγαροι μαθηταὶ πρὸς 343,000 κατοίκων· ὁ δὲ ὑπολειπόμενος πληθυσμὸς εἰσὶ σέρβοι, ἀρμένιοι, ἑβραῖοι κτλ.

Ὥστε ἡ βουλγαρικὴ πλειοψηφία ἡ τοσοῦτον πομπωδῶς διατυμπανισθεῖσα ὑπὸ τῶν κομιτάτων ἀποδείκνυται, κατὰ τὰς εὐσυνειδήτους ἐρεύνας αὐτῶν τῶν ξένων, μῦθος οὐδὲν κοινὸν ἔχων πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙ ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΛΑΡΙΣΣΗΣ

Τοῦ ἀρχιερέως, οὗ τὴν πρὸς τὰ γράμματα σχέσιν ὡς ἀληθῶς μέν, ἀλλ' ἐν ὀλίγοις, στηλογραφῶ σήμερον, τὸ ὄνομα κοινὸν διὰ τοῦ τύπου κατέστησεν ὁ τοῦ περὶ σχολείων Σχεδιάσματος συγγραφεύς, ἐν τοῖς σελίσιν 82 καὶ 83 μνείαν ποιούμενος, ἀνκφέρων δὲ τὸν ἐξ Ἰωαννίνων διδάσκαλον τῆς Τυρνάβου Παπαβασιλόπουλον Ἀναστάσιον (1702) καὶ Ἰάκωβον τὸν διάκονον τὸν ἐκ Κύπρου μαθητὴν τότε τῆς ἐν Τυρνάβῳ σχολῆς· συνίστησι δ' ἡμῖν τὸν Παρθένιον Λαρίσσης ὡς ἱδρυτὴν μὲν βεβαίως καὶ μεμαρτυρημένον τῆς ἐν Τυρνάβῳ ὡς πιθανὸν δὲ καὶ τῆς ἐν Λαρίσσῃ σχολῆς.

Περὶ Παρθενίου οὐδὲν ἕτερον γινώσκομεν ὡς ἱεράρχου λογίου. Ὑπάρχει μὲν ἐν τῷ λεγομένῳ κοινῶς Ἐπιστολαρίῳ τοῦ Μαυροκορδάτου, τῷ κατὰ τὸ 1804 ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου Κωνσταντινουπόλεως ἀπολυθέντι, γράμμα Νικολάου τοῦ Μαυροκορδάτου ἀρχόμενον. «Τὰ σιωπὴν ἐγκλοῦντά μοι γράμματα», δηλοῦν δὲ διὰ τοῦτο ὅτι κοινολογίαν ἐτήρουν πρὸς ἀλλή-

λους ἐπιστολικὴν ἀμφότεροι. Τέως ἐλάνθανον ἡμᾶς ἐπιστολαὶ τοῦ Πκρθενίου, ἐκ τῶν ἐν βιβλιοθήκαις ἀποκειμένων κωδήκων, ἐγινώσκομεν δὲ τὰς σημειωδῶς ἀναφερομένκς πκρὰ Κ. Ν. Σάθᾳ (Μεσκιων. βιβλιοθ. Γ', σελ. 521) στελλομένκς πρὸς τὸν Ἱεροσόλυμον Χρύσκνθον, κκὶ σωζομένκς ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ ἁγιοτκφιτικοῦ μετοχίου Κωνσταντινουπόλεως.

Εὐτυχῶς ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει γερκρᾶς τῶν Ἰβήρων μονῆς εὕρηται μικρὸς κώδηξ χειρόγρκφος τῆς ΙΗ' ἑκκτοντκετηρίδος, ὑπ' ἀριθμὸν 521, ἐν τούτῳ δὲ (φύλλῳ 258κβ) εὗρον τὴν εἰς τὸν Μκυροκορδάτον ἀπάντησιν τοῦ Πκρθενίου, ἣν ἐκδίδωμι ὧδε·

> Τῷ τιμιωτάτῳ, εὐγενεστάτῳ, ἐνδοξοτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ μεγάλῳ διερμηνευτῇ τῆς ἰσχυρᾶς βασιλείας κυρίῳ κυρίῳ Νικολάῳ, πλεῖστα χαίρειν καὶ εὐδαιμόνως διάγειν.

Οὐχὶ δῆτα, οὐχὶ σιωπὴν πλέον ἐγκαλέσομέν σου τῇ λογιότητι, Νικόλαε ἐνδοξότατε ἅμα καὶ εὐγενέστατε καὶ εἴ τι ἄλλο σεμνὸν καὶ γλαφυρὸν ὑπάρχει καὶ πρᾶγμα καὶ ὄνομα· οὐ πρὸ πολλοῦ γὰρ τῇ στερήσει τῶν σῶν παντέρπνων καὶ ἀνθηρῶν γραμμάτων, ὡς ὑπό τινος ἰσχυροτάτης δίψης καταπιεζόμενοι καὶ οἱονεὶ συνθλιβόμενοι τὴν καρδίαν, γράμματα σιωπὴν ἐγκαλοῦντα τῇ ὑμετέρᾳ σεμνοπρεπείᾳ ἐπέμψαμεν, ἵνα διὰ γραμμάτων γράμματα τὰ σὰ ἀντιλάβωμεν, καὶ τὴν διψῶσαν ἡμῶν καρδίαν ραντίσωμεν· αὐτὸς δὲ ὡς ἀττικίζουσα μέλιττα, τῇ εὐροίᾳ τῶν ρημάτων καὶ τῇ τῶν ἐνθυμημάτων δεινότητι καὶ ταῖς λοιπαῖς ἀγλαΐαις τῶν λόγων, οὐ μόνον διψῶντας ἡμᾶς καὶ αὐχμῷ ταλαιπωρουμένους ἐδρόσισεν, ἀλλὰ δὴ καὶ οἱονεὶ ἀπάδοντα τὰ ἡμέτερα ἐν τῷ γράφειν ἀπέδειξε γράμματα, καὶ τὰς ἀδρανεῖς λέγων φιλίας καὶ ἀγοραίους τῆς ἔξωθεν ἐξηρτῆσθαι βοηθείας, ναὶ μὴν καὶ γραμμάτων χρήζειν συχνῶν καὶ λόγων μακρῶν· ὅπερ ὅτι παρὰ σοῦ καὶ ἐγκρίνομεν καὶ φιλοῦμεν καὶ ὑπερθαυμάζομεν· τοῦτο γὰρ ὅτι τῆς κρείττονος καὶ σπουδαιοτέρας μερίδος, τοῦτο δὲ καὶ δι' ἣν ἐπιφέρεις εἰς βεβαίωσιν γλαφυρὰν ὁμοίωσιν λέγων «καθάπερ τῶν δένδρων ὅσα καρπῶν ἀμοιρεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φύλλοις βρίθεται τῇ ἐκείνων δαψιλείᾳ τὴν ἔνδειαν τῶν καρπῶν παραμυθούμενα», οὕτω καὶ οἱ ὡς ἔτυχεν εἰς φιλίαν ἠρμόσθησαν. Ἀλλὰ γὰρ καὶ ὅπερ ἔρχομαι λέξων οὐκ ἄχαρι ἴσως τῇ ὑμετέρᾳ φανήσεται λογιότητι· καὶ γὰρ τῶν φυτῶν ὅσα παρέχουσι σπέρματα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα προμαντεύονται τὴν παραγωγὴν τῶν φυτῶν τῇ τῶν φύλλων ἐκφύσει καὶ τὴν στέρησιν τῇ φυλλοβολίᾳ· οὕτω δὴ καὶ οἱ φιλοῦντες, ἂν μὴ ἀσπασμοὺς καὶ ἀμοιβαῖα γράμματα (ἅτινα ἡ ὑμετέρα λογιότης φύλλοις ἀπείκασε) πρὸς ἀλλήλους πέμπωσι, δυοῖν θάτερον ἔπεται· ἢ ὅτι ἡ φιλία ρίζας οὐκ ἔχουσα φυλλορεῖ, ἢ ὅτι καθάπερ ἐν τοῖς φυτοῖς, ἐν ὥρᾳ χειμῶνος ὑπὸ τῆς ψυχρότητος τῶν ἐκείνων πόρων συστελλομένων, τὰ πνεύματα, νάρκῃ συνεχόμενα, ἄνω θέειν καὶ ἑπομένως ἄνθη φύειν καὶ φύλλα οὐ δύναται· οὕτω δὴ καὶ ἐν τοῖς φιλοῦσιν, ὑπό τινος ψυχρᾶς διαθέσεως τῇ νεφέλῃ τῆς ἀθυμίας τὰ τῆς καρδίας πνεύματα συνθλιβόμενα ἐπὶ τὸ ἱλαρώτερον καὶ τερπνότερον κινηθῆναι ἐμποδίζεται· καὶ ἀκολούθως, οὔτε παίζειν, οὔτε σπουδάζειν, ναὶ μὴν οὐδ' ἐπιστολὰς καὶ φύλλα ἐκπέμπειν συγχωροῦσι τοῖς θέλουσιν. Ὁρᾷς, λογιώτατε, ποίοις τισὶ φαντάσμασι καὶ νοήμασι κατατρυχομένη ἡ ἡμετέρα ψυχὴ ἔγραψεν ἅπερ ἔγραψε. Γράφε τοίνυν ἡμῖν καὶ φύλλοις φιλοφρόνως τοὺς φιλοῦντας ἀναψύχων φύλαττε· οὐδαμῶς γὰρ περὶ τοῦ καρποῦ ἀμφιγνωμονοῦμεν τῆς φιλίας· οἴδαμεν γάρ σε καρπὸν ὄντα καὶ στέλεχος ἀγλαόμορφον τῆς φιλοσοφίας, τῆς εὐγενείας καὶ κοσμιότητος. Ἓν τοίνυν ἡμῖν ἐγκαταλέλειπται· πρὸς Θεὸν ἀδιαλείπτως αἴρειν χεῖρας, ἵνα καὶ τὸ δένδρον φυλάξῃ καὶ τὸ χρυσοῦν στέλεχος περιφρουρήσῃ ἀειθαλές· ὅπως οἱ κατακαιόμενοι ὑπὸ ἐξωτερικῶν πυρετῶν καὶ οἱ ὑπὸ συμφορῶν πολιορκούμενοι καταφεύγωσιν ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν παντέρπνων τούτου πετάλων. Ἀπὸ Τορνόβου, κατὰ τὸ ᾳψδ'[ν].

Τῶν ἀρετῶν τοῦ Πκρθενίου Ακρίσσης ἀρκετὴ σύστκσις ἐστὶ τὸ «συστκτικὸν» γράμμκ τοῦ πκτριάρχου Καλλινίκου Β' τοῦ Ἀκκρνᾶνος ἐπὶ τῇ εἰς τὴν ἐπκρχίκν κὐτοῦ ἀνκχωρήσει τοῦ ἀνδρός. Τὰ λεγόμενκ τκῦτκ «συστκτικὰ γράμμκτκ», πρός ὅμοιά τινκ κκὶ πρὸς προσφωνητικὰ κκὶ ἐπιγράμμκτκ ἀντιβκλλόμενκ, συμπληροῦσι τὴν εἰκόνκ τοῦ συνιστωμένου, οὐχὶ κοινοὶ τύποι ἀποδεικνυόμενκ. Τὸ δὲ τοῦ Πκρθενίου συστκτικόν, ἐν τῷ κώδηκι τοῦ Φωτίου Κυπρίου σωζόμενον, δύνκτκι 'νκ συμπληρώσῃ τὴν ἀτελῆ σκικγρκφίκν τοῦ ἀειμνήστου ἱεράρχου. Μετὰ γὰρ τὴν πκρὰ τῇ ἱερᾷ πκτρικρχικῇ συνόδῳ ὑπηρεσίκν κὐτοῦ, κκθ' ἣν ἔδειξε κκὶ ζῆλον πολὺν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίκς κκὶ προθυμίκν πρὸς ἀνκκούφισιν τῶν πολλῶν κὐτῆς χρεῶν, ὑλικῶν κυρίως, ζητήτκς ὅπως ἀπέλθῃ εἰς τὴν Ακρισσκν ἔτυχε τοῦ νενομισμένου πκτρικρχικοῦ γράμμκτος· ἐφ' ᾧ Καλλίνικος ὁ Β' γράφει δίδων τὴν προσήκουσκν ἄδεικν «τοῖς προσήκουσιν ἐγκωμίοις ἐφοδιάζων». Ἐξ ὧν δὲ περὶ

Παρθενίου μαρτυρεῖ χρήσιμα ἡμῖν εἰσὶ τὰ γραφόμενα περὶ τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ προορισμοῦ καὶ τοῦ χαρακτῆρος ὡς ἀρχιερέως, περὶ οὗ καὶ ἡμῖν ἀκριβῶς ἡ φροντίς. Οὕτω γὰρ ἀποφαίνεται ἐγκύρως· «ὅστις καὶ ἔρχεται ἤδη, Θεῷ κατευοδοῦντος, ἀπολαῦσαι, σὺν Θεῷ, τοῦ ποθεινοτάτου αὐτῷ λογικοῦ ποιμνίου, ἐπὶ τὸ ποιμαίνειν αὐτὸ θεοφιλῶς καὶ θεαρέστως, ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ, φροντίζων ἀεὶ τῆς συστάσεως αὐτοῦ, καὶ τῆς ψυχικῆς ὑμῶν σωτηρίας, καὶ τῆς καλῆς καταστάσεως, καὶ εὐταξίας, καὶ τιμῆς, καὶ προκοπῆς, καὶ βελτιώσεως τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ταύτης, ἥνπερ ὑποκειμένην καὶ βεβαρημένην τυγχάνουσαν τὸ πρότερον πολυαρίθμοις καὶ δυσβαστάκτοις χρέεσιν, ὑπὸ τῆς ἀκυβερνησίας τοῦ πρὸ αὐτοῦ, καθὼς καλῶς πάντες ὑμεῖς γινώσκετε, δεξιότητι φύσεως, καὶ ἐπιμελείᾳ ἀόκνῳ, ἐλάφρυνεν αὐτὴν, καὶ καλῶς ἐκυβέρνησε, μετὰ φρονήτεως καὶ θεοσεβείας καὶ συνοδικῆς σκέψεως, ἅτινα συμβάλλονται πρὸς καταρτισμὸν τῶν ὀρθοδόξων καὶ τὴν σωτηρίαν αὐτῶν, καὶ ἀνεφάνη ὢν ἄξιος καὶ ἁρμόδιος, ὡς γνήσιος καὶ εὐαγγελικὸς ποιμὴν, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν ἰδίων προβάτων θύμενος» (κώδηξ Φωτίου σελ. 97—101). Περὶ **Παρθενίου Λαρίσσης** ὁ διδάσκαλος Ἀναστάσιος ὁ Παπαβασιλόπουλος Ἰακώβῳ τινὶ μαθητῇ αὐτοῦ γράφων, καὶ ζητῶν ἵνα «μνημονεύῃ αὐτοῦ τὸν μονήρη βίον ἀσκοῦντος ἐν τῷ κατωτάτῳ τῆς ἐν Λαρίσσῃ μητροπόλεως οἰκήματι», οὕτως ἀποφαίνεται· «οἰκιστὴν καὶ γὰρ ἔχουσι νῦν (λαρισσαῖοι δηλ.) Παρθένιον, τῶν Χαρίτων τὸ ἀγλαόμορφον παλλάδιον . . . . . οὗτινος ὁ μὴ θκυμάζων τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν λιπὴν τῶν ἠθῶν ἀγλαΐαν ἢ πάντῃ βάσκανος, ἢ τῆς ἀληθείας ἐχθρός»· καὶ συναποστέλλει τὸ παρὸν ἐπίγραμμα, ὃ συνέθηκεν ὁ αὐτὸς Ἀναστάσιος.

Στίχοι εἰς τὸ πραιτώριον τῆς ἐν Λαρίσσῃ μητροπόλεως·

Τρισσοφαεῖ θεότητι χάρις καὶ δόξα ἀπείρων
εἵνεκα παντοίων ὅσσ' ἀγαθὰ εἰτὰ ἄμιν
δῶρα δίδωσι βίῳ ἰδὲ πραιτωρίοιο, ἄρτι
αὐγάζει λαμπρῶς κάλλεσι δαιδαλέοις
ὄφρα κεν οἰκιστὴν λάβῃ ἀρχιερῆα ἄριστον
Παρθένιον χαρίτων παλλάδιον γλαφυρόν·
Παρθένιον λιμένα πτωχῶν ἀνέρων, ἰδὲ ἄλκαρ
Παρθένιον Λαρίσσης ποιμέν' ἀριπρεπέα.
Ὦ Τριὰς, αἰγλήεντα ἔτη βιοτῇ πέρι νεῖμαι,
εὔχετ' Ἀναστάσιος ταῦτα χαραττόμενος·

περὶ οὗ ἐπιγράμματος ὁ Ἰάκωβος ἀντέγραφε τῷ διδασκάλῳ ἐμφαίνων τὴν ἐπιδοκιμασίαν διὰ τὰ γραφέντα «μάλα ἐμφαντικὰ τῆς εὐεργετικῆς τοῦ ἱεράρχου προαιρέσεως . . . . . διὰ μὲν τοῦ δεκατικοῦ τῶν στίχων ἀριθμοῦ τὸ ἐπ' ἀρετῇ τοῦ εὐφημιζομένου ὑποδηλοῦται ἄρτιον. . . . . περὶ τὸν ἕκτον τοῦ τεχνουργήματός σου στίχον καὶ δάκτυλον ἀποτελεσθῆναι κωλύειν δοκεῖ, εἰ μή που ἡ ὑμετέρα ἀγχίνοια διά τινα κανόνα οὕτως ἔχειν συγχωροῦντα, παρέλιπε». Ταῦτα κατὰ τὸν 521 κώδηκα τῆς βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς τῶν Ἰβήρων μονῆς (φυλ. 259αβ).

Ἀλλ' ἐκτὸς Ἰακώβου τοῦ διακόνου, μαθητοῦ τοῦ Ἀναστασίου, κατὰ ἰανουάριον τοῦ 1701 διαμένοντος Ἐν Τυρνάβῳ τῆς Θεσσαλίας, ὅστις διδάσκοντι τότε τῷ Ἀναστασίῳ παρέμενεν, ἀναφέρεται λόγιος ἐν Λαρίσσῃ τότε, συγχρόνως «νεκνίας σεμνοπρεπὴς καὶ ἐν σπουδαίοις ἄριστος ὁ Μάνθου Μαργαρίτης (σελ. κώδ. 264α)· ἐν Λαρίσσῃ δὲ πιθανῶς ἦν Δημήτριος ὁ Γλυκὺς, εἰς ὃν, γράψαντα πρὸς Ἀναστάσιον τῇ 3 ἰανουαρ. 1700 ἀπήντα οὕτω· «. . . . ἐν τῷ μετριάζειν καὶ ταπεινὸν ἔχειν τὸ φρόνημα νεάζων τὴν ἡλικίαν· καὶ ἐξὸν πολλοῖς ἄλλοις, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῖς τοῦ πλούτου γνωρίσμασι μεγαλαυχῶν καὶ γλῶτταν κινεῖν ὑπερήρκνον» (σελ 264β)· καὶ Παρρήσιος ἱερεύς, ὅστις ἠρώτα τῷ 1703 τὸν Ἀναστάσιον ἐκ Λαρίσσης ἵνα γράψῃ «τί τὰ μαθήματα τῶν μαθητῶν τῆς ὑμετέρας σχολῆς, φυσικὰ ἢ λογικὰ που σπουδάζουσι . . . . . καὶ εἰ δυνατὸν κἂν νῦν ἐντεῦθα ἐλθεῖν με καὶ τῆς πανσόφου καὶ γλυκυτάτης σου διδασκαλίας ὀλίγα καρπώσασθαι»· πρὸς ὃν ἀπήντησεν ὁ Ἀναστάσιος σὺν ἑτέροις τισὶ «γινωσκέτω τοίνυν ἡ ὑμετέρα λογιότης ὅτι σὺν τῇ σεπτῇ καὶ ἁγίᾳ Τριάδι τριάδα μαθημάτων διδάσκομεν· γεωμετρικὰ, ρητορικὰ καὶ γραμματικὰ» (κώδηξ σελ. 265β). Ἀναφέρεται δὲ καὶ διδάσκαλός τις Μερκούριος ἐπιστέλλων Δημητρίῳ τῷ Ἰουλιανῷ (266) ἄγνωστον πόθεν.

Καὶ τοῦ μὲν Ἀναστασίου Παπαβασιλοπούλου μνεία γίνεται παρά τε Ζαβίρᾳ καὶ Σάθᾳ (σελ. 129 καὶ 348—καὶ 594) καθὼς καὶ τοῦ Ἰακώβου χρηματίσαντος ἐν Λαρίσσῃ πρωτοσυγκέλλου τῆς μητροπόλεως. Περὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἐλπίζεται ἵνα εὑρεθῶσιν ἐν χειρογράφοις εἰδήτεις πεποθημένοι. Παρέταξα πάντα ταῦτα τὰ ὀνόματα ἵνα δειχθῇ ὅτι προστάτου τῶν γραμμάτων γενομένου τοῦ Παρθενίου, καὶ οὗτοι καί τινες ἕτεροι λόγιοι ἤκμασαν ἐν Λαρίσσῃ τε καὶ Τυρνάβῳ καὶ ἀλλαχοῦ· ἤδη δὲ καὶ ὁ εἷς τῶν ἐν θεσσαλονικῇ σχολῇ διδαχθέντων ἀναφέρεται προκχθεὶς εἰς ἱερατικὸν βαθμὸν ἐπίζηλον. Καὶ τοῦτο κρίνεται προστασίᾳ τοῖς γράμμασιν ἀπονεμομένη καὶ παρορμῶσα διὰ τῶν διδομένων τοιούτων ἄθλων καὶ γερῶν ἑτέρους ἐπὶ μιμήσει·

ὥστε ἐπιτρέπεσθαι τῷ συντάκτῃ τῆς παρούσης διατριβῆς δικαίως ἐπιγράψαι τὴν «ἐπὶ» καὶ ἐποχὴν θεωρῆσαι ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς θεσσαλικῆς ὀρθοδόξου ἐν Λα-

ρίσσῃ παροικίας τὸν χρόνον τῆς τοῦ Πκρθενίου προεδρείας· διότι τὴν τοικύτην τῆς προθέσεως σημασίαν ἀγνοοῦντες πολλοὶ ἀπέδωκκν ἢ ἐπέγραψάν τισιν, οἷς ηὐνόησέ τις περίστασις ἀκουσίως κὐτῶν. Ἡ δ' εὐγνωμονοῦσα κοινωνίκ δικκίως ἀποδίδωσι κκὶ ἐπιγράφει ἐκείνοις, οἷς δι' ἡμέρκς τε κκὶ νυκτὸς τὸ πρῶτον θέμκ τῶν ποιμενικῶν φροντίδων ἐγένετο τὸ δεῖξκι τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν γένος ζῶν, μηδὲ γένος πκτέρων κἰσχυνέμην· ἐκείνοις, οἳ δικρκῶς ἐζήτουν 'νκ δικπράξωσι τὸ κοινωφελὲς κκὶ τὸ κκλὸν, ἐπὶ τούτῳ κληθέντες, κκὶ τοῦτο σκοπὸν τῆς ἑκυτῶν ζωῆς ἀνκγράψκντες.

ὁ μ. χ. Μ. Ι. Γ.

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΓΗΡΟΜΕΡΙΟΥ

Εἰς τὰς στήλκς τῆς «Ἐκκλησικστικῆς Ἀληθείκς» ἐγράφησκν ἄλλοτε ἱκκνὰ περὶ τῆς ἐν Θεσπρωτίᾳ στκυροπηγικκῆς μονῆς Γηρομερίου κκὶ σιγιλλίων περικοπκὶ πκρετέθηκν δικρωτίζουσκι ἐπκρκῶς τὸ ἱστορικὸν κκὶ τὸ ἔνδοξον παρελθὸν κὐτῆς.

Μετκξὺ τῶν γρκψάντων ἀνκφέρομεν τὸν φιλίστορκ κκὶ θκλερὸν πρεσβύτην σεβκσμιώτκτον μητροπολίτην Ἀμκσείκς κ. Ἄνθιμον Ἀλεξούδην, τὸν ἐν Πκρκμυθίᾳ ἰκτρὸν, γνωστότκτον ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ κόσμῳ κ. Δημ. Πκνκγιωτίδην, τὸν κ. Χριστόδουλον Βκξοβάνον πολύτιμον ἱστορικὸν ὑλικὸν ἀποθησκυρίσκντκ τῆς νοτίου Ἠπείρου κκὶ τὸν κ. Ἰ. Μκρτίνην.

Κκὶ ὁ σεβκσμ. μητροπολίτης Ἀμκσείκς ἀποδεικνύων τὴν ἀληθῆ κκτκγωγὴν τοῦ ὁσίου Νείλου τοῦ Ἐρυκιώτου—διότι ἐν τῇ βιογρκφίᾳ τοῦ ὁσίου ἀνεφέρετο πόλις Ἰεριχὼ, ὄνομκ δὲ τοιοῦτον οὐδκμοῦ ἀλλκχοῦ ἀπκντᾷ πλὴν τοῦ τῆς ἐν Ἰουδκίᾳ πόλεως ἣν πληρέστκτκ ἐπιδοκιμάζει ὁ κὐτόχρημκ κὐθεντίκν πκρ' ἡμῖν ἀποτελῶν μεσκιωνοδίφης κ. Μκνουὴλ Ι. Γεδεών, ἐπιγράφει τὴν δικτριβὴν «Μονὴ Γηρομερίου» κκὶ τὴν γρκφὴν ταύτην προτιμᾷ.

Οἱ κκ. Δ. Πκνκγιωτίδης κκὶ Βκξοβάνος προτιμῶσι τὴν γρκφὴν Γηρομέριον, ὁ δὲ κ. Μκρτίνης Ἱερομήριον.

Περὶ τῆς λέξεως τκύτης, ἣν τόσον ἀδικφόρως γράφει ἕκκστος ὡς βούλετκι, θὰ ἀποσχολήσωμεν ἐπ' ὀλίγον τοὺς ἀνκγνώστκς τῆς «Ἐκκλησικστικῆς Ἀληθείκς» ἐπὶ σκοπῷ νὰ δικρωτίσωμεν (ἂν μὴ μᾶλλον ἐπισκοτίσωμεν) τὸ ὄνομκ τῆς κώμης κκὶ συνεπῶς τῆς πκρ' κὐτὴν μονῆς.

Τὰ ἐν τῇ μονῇ δικτωθέντκ ἐκ τῶν ἐπηρειῶν τοῦ πκνδκμάτορος χρόνου σιγίλλικ, ὡς κκὶ ὁ κ. Ἰ. Μκρτίνης ἀνκφέρει, γράφουσι **Γηρομέριον** κκὶ **Γυρομέριον** μέχρι τοῦ Πκρθενίου τοῦ Μογιλάλου (1667).

«Τὰ γλωσσικῶς κρείττονκ τῶν προγενεστέρων σιγίλλικ κκὶ λοιπὰ πκτρικρχικὰ ἔγγρκφκ ἀπὸ τοῦ 1800—1868 γράφουσι Ἱερομέριον μὲν διορθοῦντκ τοὺς γράφοντκς ἐντεῦθεν Γερομέριον, Γηρομήριον δὲ τοὺς γράφοντκς Γηρομέριον. Ὁπωσδήποτε κἱ δύο κὗτκι γρκφκὶ εἶνε ἀνεκτκὶ ἅτε ἐκφέρουσκι ὀρθῶς ἡ μὲν τὸ κ' ἡ δὲ τὸ β' συνθετικόν. Τῷ 1868, ὅτε ἀπεσπάσθησκν τὰ ἐξκρχικὰ χωρίκ ἀπὸ τῆς ἐπκρχίκς Πκρκμυθίκς, ἂν κκὶ τὸ σχετικὸν σιγίλλιον ἔγρκφεν Ἐξκρχικὴ μονὴ Γηρομηρίου κκὶ χωρίον Γηρομῆρι, ὁ τότε ὅμως ἡγουμενεύων ἀοίδιμος Πκρθένιος διὰ σφκγῖδος κκθιέρωσε τὴν γρκφὴν Γηρομέριον. Ἔκτοτε βλέπομεν κκὶ τὰ πκτρικρχικὰ ἔγγρκφκ υἱοθετήσκντκ τὴν γρκφὴν κὐτὴν κ.τ.λ.» (Βλ. «Ἐκκλ. Ἀλήθεικν» ἔτος ΚΔ ἀριθμ. 26 σελ. 313).

Ὁ κ. Ἰ. Μκρτίνης βλέπων τὴν ἀδικφορίκν, μεθ' ἧς στρεβλοῦτκι πολλάκις ἡ λέξις ἐν τοῖς ἐγγρκφοις, δὲν λέγει ἡμῖν δικτὶ προτιμᾷ τὴν γρκφὴν Ἱερομήριον κκὶ ὄχι Ἱερομέριον; Τί δὲ σημκίνει ἡ λέξις Ἱερομήριον; (Ἀνκμφηρίστως ἱερὸν μηρίον!) Μήπως ἄρκ γε ἡ κώμη ἢ ἡ τοποθεσίκ ἔλκβε τὸ ὄνομκ διότι ἐκεῖ που πλησίον ἔκειτο βωμός τις, ἔνθκ μηρίκ προσεφέροντο τῷ Δωδωνκίῳ Διΐ; ἀλλὰ θυσίκ τοικύτη ἀποκλειστικῶς ἐκ μηρίων δὲν ἀνκφέρετκί που, ἂν δὲν ἀπκτῶμκι, κκὶ ἂν ἀνκφέρητκι, τοιοῦτον βωμὸν δὲν ἔδειξεν ἡμῖν ὁ γράφων.

Ὅθεν κκίτοι ἡ λέξις γλωσσικῶς φκίνετκι πκρκφθορὰ τοῦ ἱεροῦ μηρίου, ἐν τούτοις πρὸς ἐξκκρίβωτιν ὀνόμκτος πόλεως, κώμης, μονῆς, χωρίου ἀπκιτοῦντκι πλὴν τῶν γλωσσολογικῶν κκνόνων κκὶ πηγκὶ ἱστορικκὶ κκὶ ἔγγρκφκ ἀνκμφηρίστου ἀξίκς κκὶ σπουδκιότητος. Ἐν τῷ πκρόντι ζητήμκτι οὐδ' ἐπὶ τῶν σιγιλλίων δυνκμεθκ βκσισθῆνκι, ἀφ' οὗ κκὶ τκῦτκ βρίθουσι σφκλμάτων ὀρθογρκφικῶν (ὁ κ. Ι. Μκρτίνης δικιρεῖ εἰς γλωσσικῶς κρείττονκ κκὶ ἧττονκ βεβκίως). Ἐὰν δὲ λέξεις συνήθεις γράφωνται ἐσφκλμένως, πῶς δύνκται ὄνομκ μονῆς, ἣν οὔρεκ σκιόεντκ μκκρὰ χωρίζουσι τῶν Πκτρικρχείων, νὰ γρκφῇ ὀρθῶς, ἀφ' οὗ ἡ μία γρκφὴ τοῦ ὀνόμκτος δικφέρει ἀπιστεύτως τῆς ἄλλης, ἐν ἐγγρκφοις ἐκ τῶν κὐτῶν γρκφείων προερχομένοις.

Ὁ σχημκτισμὸς δὲ λέξεως δι' ἀποκοπῆς τοῦ πρώτου συνθετικοῦ ἐκ μιᾶς γρκφῆς κκὶ τοῦ δευτέρου ἐξ ἑτέρκς φκίνετκί μοι λίκν τολμηρὸς κκὶ πκρκκεκινδυνευμένος.

Δὲν ἐπιτρέπετκι ποσῶς ἡμῖν νὰ ἀμφιβάλλωμεν ὅτι ἐξ ἀγκθῶν πάνυ προθέσεων προέβη ὁ χρηστὸς λόγιος κ. Ι. Μκρτίνης εἰς τὴν τοικύτην ἀνκγρκφὴν τοῦ ὀνόμκτος κκὶ τοῦ ἱστορικοῦ τῆς κώμης Γηρομερίου, διότι γνωρί-

ζομεν τὸν τιμιώτατον τοῦ ἀνδρὸς χαρακτῆρα, ἀλλ' ἐξ ἔρωτος πάντως ἱεροῦ πρὸς τὴν ἀρχαιολογίαν. Ἡ δημοσιευθεῖσα διατριβὴ αὐτοῦ ἤγειρε θύελλαν διαμαρτυριῶν καὶ συζητήσεων παρὰ τοῖς φιλοτίμοις τοῦ χωρίου κατοίκοις, διότι διὰ τῆς ἀπροόπτου μεταβολῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ χωρίου παρῳδεῖτο καὶ σταυροπηγιακὴ μονὴ ἐνδόξου παρελθόντος.

Γηρομέριον ὡς ἔχει διὰ τοῦ **η** δὲν δύναμαι νὰ εἴπω τί σημαίνει. **Γερομέριον** δι' **ε** σημαίνει ἢ δυνατὸν μέρος (γερὸ=δυνατὸν μεταφ. ὑγιεινὸν) ὡς κείμενον ἐπὶ βράχων, ἢ ἱερὸν μέρος (διότι τὸ ἱερὸν λέγεται ἐνταῦθα γερὸν) ἐπειδὴ ἐνταῦθα ἡ Θεοτόκος ἔχει πολλοὺς ναούς· —Εἰσοδίων ἐν τῷ χωρίῳ, Θεοτόκου Ὁδηγητρίας ἐν τῇ μονῇ, ἐν ᾗ σώζεται, ὡς ἄλλοτε ἐγράψαμεν, εἰκὼν παλαιὰ φέρουσα ἐκ μὲν τῆς μιᾶς προσόψεως τὴν Θεοτόκον καὶ ἐκ τῆς ἄλλης τοὺς δύο Ἀποστόλους, Σαρκοφαγωμένη κοινῶς ἐπικαλουμένη, ἥτις πιθανὸν νὰ εὑρέθη ἐν τῷ χωρίῳ ἐν τῷ ἀπέναντι χωρίῳ Φανερωμένη καλούμενον, διότι εἰκών τις τῆς Θεοτόκου εὑρέθη καὶ ἐκεῖ κ.τ.λ. Πάντα ταῦτα δίδουσιν ἡμῖν πολλὰς πιθανότητας ἵνα τὸ Γερομέριον ἐξηγήσωμεν Ἱερὸν μέρος.

Ἐν τῇ περιοχῇ τῆς κώμης ἦσαν τρία χωρία Ἱερομερι, Τσιμπλοχῶρι καὶ κάτω Ἱερομέρι· ἓν τούτων ἐπειδὴ ἐχωρίζετο διὰ ῥύακος ἠναγκάζοντο οἱ ἐντεῦθεν νὰ μεταβῶσιν εἰς τοὺς ἀπέναντι ἐκτελοῦντες μακρὸν γῦρον (ἐξ οὗ καὶ Γυρομέρι).

Ἐξ ὅλων τῶν γραφῶν τούτων κατὰ τὴν ταπεινήν μου γνώμην πιθανωτέρα γραφὴ ἀνμὴ ἀληθὴς εἶναι τὸ Γερομήριον (ἱερὸν μέρος). Νομίζω δ' ὅτι ἀπαιτεῖται σεβασμὸς πρὸς τὰς ἀρχαίας ὀνομασίας χωρίων, ἃς δὲν ἐπιτρέπεται ἐλαφρᾷ τῇ καρδίᾳ νὰ μεταβάλλωμεν ὡς ἡμῖν δοκεῖ, πολὺ δὲ περισσότερον ἱερῶν μονῶν· διότι ὡς ὀρθότατα γράφει που εἰς τὰς περὶ Βυζαντινῶν ναῶν Κων]πόλεως διατριβὰς αὐτοῦ ὁ κ. Μανουὴλ Γεδεών— οἱ μὴ κατηχούμενοι παρελθέτωσαν ἔξω τῆς παρεμβολῆς τῶν ὁσίων.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΣΩΤ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Ὁ Δημήτριος Παναγιώτου Καρατζᾶ, ὀρθόδοξος χριστιανός, ὑπήκοος Ἕλλην, ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 8ην εὐρωπαϊστὶ π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς Μαργαρίτας Ἀδελίνης Βωδρᾶ, γαλλίδος, κατοίκου Πέραν Κων]πόλεως ἐπὶ ἀκυρώσει γάμου. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ αὕτη δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου» καὶ τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ «Πατρίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 2 αὐγούστου 1904.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρ. Δρυΐνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 2

Ὁ γραμματεὺς

Ἀριστόδικος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον

. . . . . .

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην καὶ ἀποφαίζον παμψηφεί.

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. Πρωτοκ. 92, καὶ ἡμερομ. 15 Μαρτίου 1904 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἰωάννας Κωνσταντίνου Γραμπόβα ὡς νόμιμον καὶ βάσιμον,

Κηρύσσει διαλελυμένον τὸν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐναγομένου συζύγου της Παντελῆ Κωνσταντίνου ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τούτου,

Καταδικάζει τὸν ἐναγόμενον Παντελῆν Κωνσταντίνου νὰ πληρώσῃ τῇ ἐναγούσῃ Ἰωάννᾳ Κωνσταντίνου Γραμπόβα λίρας ὀθωμανικὰς διακοσίας δέκα ἓξ λόγῳ διατροφῆς της ἐννέα ἐτῶν,

Ἐπιτίθησιν αὐτῷ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη καὶ τὴν δικηγορικὴν ἀμοιβὴν ἀνιόντα εἰς γρόσια τετρακόσια ἑξήκοντα προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος,

Παρέχει τῷ ἐναγομένῳ τὴν χρῆσιν τῶν ἐνδίκων μέσων,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις φύλλοις τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ «Πατρίδος» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ

Κηρύσσει τὴν ἀπόφασιν ταύτην προσωρινῶς ἐκτελεστήν.

Ἐγένετο, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη

Ἐν τῇ ἱερᾷ Μητροπόλει Κορυτσᾶς τῇ 15 ἰουνίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

ὁ Κορυτσᾶς ΦΩΤΙΟΣ 3

ὁ γραμματεὺς

Δ. ΘΕΜΕΛΗΣ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως **βιβλίων ἐκκλησιαστικῶν, μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγαλτηρίων, ἐπισκεπτηρίων** καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, εἰς τὴν τουρκικὴν καὶ τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—41

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 16 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ἑορτὴ τῶν γενεθλίων τῆς Α. Α. Μ. τοῦ σουλτάνου Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χὰν τοῦ Β'. — Ἐκδηλώσεις ἀφοσιώσεως — Ἐπὶ τῶν καθ' ἡμᾶς — Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά — Ἐπίσημοι ἐκδόσεις. — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΓΕΝΕΘΛΙΩΝ ΤΗΣ Α. Α. Μ. ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΑΒΔΟΥΛ ΧΑΜΙΤ ΧΑΝ ΤΟΥ Β'.

Ὀρθοδόξων φυλαὶ παμπληθεῖς σὺν πᾶσι τοῖς λαοῖς τῆς εὐρείας τῶν Ὀσμανιδῶν αὐτοκρατορίας συνηντήθησαν καὶ πάλιν, τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ, ἐν κοιναῖς εὐχαῖς πρὸς τὸν Ὕψιστον ὑπὲρ τοῦ μεγαλειοτάτου καὶ κραταιοτάτου αὐτῶν αὐθέντου καὶ αὐτοκράτορος Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χὰν τοῦ Β'. Πιστῶν Λύτοῦ ὑπηκόων μολπὴ πρὸς τὸν κοινὸν πατέρα τῆς ἀνθρωπότητος, τὸν ἐν οὐρανοῖς κύριον τοῦ σύμπαντος, ἀναπεμπομένη, ἐν γλώσσαις ποικίλαις, ἱκέτευσεν, ἐν ναοῖς ἱεροῖς καὶ τεμένεσιν καὶ ἰδίᾳ, τὸν ἄνωθεν χορηγὸν τῶν τελείων δωρημάτων, ἵνα μὴ παύσηται χορηγῶν τῇ Α. Α. Μ. μακρότητα ἡμερῶν ἐν ὑγιείᾳ καὶ δόξαν ἄφθιτον καὶ ἀίδιον.

Ὁ καταρτιζόμενος αἶνον ἐκ στομάτων νηπίων καὶ θηλαζόντων ἐνιαυτοὺς ἑξήκοντα καὶ δύο πλήρεις εὐκλείας καὶ δόξης, πλήρεις ὑγιείας καὶ σθένους σωματικοῦ καὶ ψυχικοῦ, ἐχαρίσατο τῷ μεγαλειοτάτῳ καὶ φιλολάῳ ἡμῶν αὐθέντῃ καὶ ἄρχοντι καὶ αὐτοκράτορι, ἀμείβων τὰς ὑπὲρ εὐημερίας τῶν πιστῶν ὑπηκόων μερίμνας Αὐτοῦ. Οἱ δὲ τῷ βασιλείῳ κράτει καὶ τῷ προσώπῳ τῆς Α. Α. Μ. ἀφωσιωμένοι λαοὶ τῆς αὐτοκρατορίας ἐκ καθήκοντος εὔχονται τῷ Θεῷ, τῷ δοτῆρι τῶν ἀγαθῶν, ὑπὲρ Ἄνακτος ἐπιφανοῦς, ἐγκλιματίζοντος ἐν τῷ κράτει Αὐτοῦ πάντα τὰ πρὸς ὑλικὴν καὶ πνευματικὴν εὐημερίαν καὶ προκοπὴν τῶν ὑπηκόων Αὐτοῦ συντείνοντα· τοῦ εἰσαγαγόντος συγκοινωνίας ἄπειρα μέσα καὶ τὴν γεωργίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον προστατεύσαντος· τοῦ τὴν δικαιοσύνην ἀδεκάστως ἀεὶ νέμοντος· τοῦ τῶν ἐπιστημῶν καὶ γραμμάτων τὴν διάδοσιν καὶ ἀκμὴν τίτλον ἀφθίτου κλέους καὶ δόξης ἑαυτοῦ ἀναγράψαντος.

Ἡ πρὸς τὸν Ὕψιστον ἱκετήριος δέησις καὶ δοξολογία ὑπὲρ τοῦ μεγαλειοτάτου ἄνακτος

ἐγένετο τῇ τρίτῃ ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ, πολλοῦ πλήθους παρόντος καὶ συνευχομένου. Προΐστατο αὐτῆς ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης σὺν τοῖς σεβασμ. συνοδικοῖς μητροπολίταις Νικομηδείας, Διδυμοτείχου, Γάνου καὶ Χώρας καὶ Σερβίων καὶ Κοζάνης, ὡς καὶ τῷ παρεπιδημοῦντι πανιερ. ἀρχιεπισκόπῳ Θαβωρίου· παρῆσαν δ' ἐν τῷ ναῷ οἱ πανοσιολογ. ἐπίτροποι τῶν Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῶν Ἁγίων Τόπων ἀρχιμανδρῖται Γερμανὸς Γρηγορᾶς τοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας, Νικόδημος τοῦ Παναγίου Τάφου, Δανιὴλ τοῦ θεοβαδίστου Σιναίου καὶ Ἀμβρόσιος Ἰβηρίτης τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἄθω. —Τὰ μέλη τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, ἐξ ὧν ἐν στολῇ οἱ ἐξοχ. Κοσμᾶ πασᾶς, Γιάγκο βέης Ἰωαννίδης καὶ Ἀριστείδης βέης Κυριακοῦ--ὁ ἐξ. ἄρχων Μ. λογοθέτης Σταυράκη βέης Ἀριστάρχης·—οἱ ἐξοχ. Γ. Λαμπίκη πασᾶς ὑποστράτηγος καὶ Ἀνδρέας Κοπάσης ἐφέντης, ὁ ἄρχων καπουκεχαγιᾶς Ἀντωνάκη βέης Οἰκιάδης, Σ. Χριστοφορίδης καὶ Γ. Κολετίδη βέης ἰατροὶ, Ἱπποκράτης Ζαγανιάρης, Χαρ. Ραμφιάδης, Φατὶν βέης (Γεώργιος Ἰω.) Οἰκιάδης, Δ. Σωφρονιάδης, Κ. Κυρίλλου, Στ. Σκυλίτσης, Π. Γούδας, Ἐλ. Ταπεινὸς, Γρ. Χινδίρογλους, Βασ. Ἀσμανίδης καὶ ὁ ἴλαρχος τῆς αὐτοκρατ. φρουρᾶς Ρωμύλος βέης Σπαθάρης ἐν στολῇ—οἱ κκ. Κ. Ἀνανιάδης, Β. Μυστακίδης, Κ. Ζαχαριάδης δικαιοφύλαξ τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ Κλ. Κοκκολάτος φέροντες τὰ παράσημα αὐτῶν. Ἔτι δὲ καὶ οἱ κκ. Σ. Σινιόσογλους ἐφέντης, Στ. Καραθεοδωρῆς, Ἰω. Κ. Χατζόπουλος, Χρ. Χατζηχρήστου καὶ πολλοὶ τῶν ἐν ταῖς ἐπιστήμαις καὶ τοῖς γράμμασι διακρινομένων· προσέτι δὲ καὶ πάντες οἱ πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοί.

Τῆς δοξολογίας διεξαχθείσης κατὰ τὸ νενομισμένον Τυπικὸν ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀνέγνω ἀπὸ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τὴν παρὰ πόδας προσφώνησιν

Σεβασμιώτατοι καὶ ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ, μεγάτιμοι σύμβουλοι καὶ λογάδες τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους καὶ λοιποὶ εὐσεβεῖς χριστιανοί.

Ὁ Θεὸς τῶν ὅλων, ὁ πανάγαθος καὶ ἐλεήμων ἡμῶν Θεὸς, οὗ ἡ δικαιοσύνη ἄβυσσος καὶ τὸ ἔλεος ἀμέτρητον, ηὐδόκησε καὶ ἕτερον ἐνιαυτὸν διελθεῖν ἡμᾶς αἰσίως, φθάσαι δὲ τὴν ἡμέραν ταύτην, ἐν ᾗ ἑορτάζονται πανδημεὶ τὰ γενέθλια τῆς Α. Α. Μ. τοῦ αὐτοκράτορος καὶ βασιλέως ἡμῶν Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὴτ Χὰν ἐφένδου ἡμῶν, τοῦ σεπτοῦ μονάρχου, οὗ διατελοῦμεν νόμῳ ὑπήκοοι πιστοὶ καὶ ἀφωσιωμένοι.

Δόξαν ἀναπέμπομεν τῷ οἰκτίρμονι καὶ ἐλεήμονι ἡμῶν Θεῷ ἐπὶ τούτῳ ἀθροισθέντες εὐσεβῶς ἐν τῷ πανσέπτῳ τούτῳ καὶ ἱερῷ ναῷ εἰς εὐχαριστίας καὶ δεήσεις, εἰς αἴνους καὶ δοξολογίας, ἐπὶ τῇ βασιλικῇ πανηγύρει. Δόξα σοι ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι πάντων ἕνεκεν.

Ἡ Α. Α. Μεγαλειότης ὁ σεπτὸς ἡμῶν αὐτοκράτωρ καὶ βασιλεὺς εἰσέρχεται σήμερον ἐν βασιλικῇ εὐδαιμονίᾳ εἰς τὸ 63ον ἔτος τῆς ἡλικίας Αὐτοῦ, κρατῶν ἀστεμφῶς εἰς τὰς βασιλικὰς Αὐτοῦ χεῖρας τὰ αὐτοκρατορικὰ Αὐτοῦ σκῆπτρα. Εὐτυχὴς τοίνυν ἡ μεγαλειότης Αὐτοῦ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τούτοις τοῦ Θεοῦ δωρήμασιν. Ὁ Θεὸς ηὐλόγησε τὰ ἔτη αὐτοῦ. Εἴη τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εὐλογημένον.

Καθῆκον ἄρα καὶ ἡμεῖς ἐπιτελοῦντες ἐδεήθημεν καὶ δεόμεθα ὑπὲρ τῆς ὑγιείας καὶ εὐτυχίας Αὐτοῦ. Καθῆκον ἀληθῶς ἐπιτελοῦμεν, διότι ἡ Α. Α. Μ. νυχθημερὸν ἐργάζεται καὶ μοχθεῖ ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ εὐνομίας τοῦ ὑψηλοῦ Αὐτοῦ κράτους καὶ ὑπὲρ πάσης ἀγαθότητος τῶν πιστῶν Αὐτοῦ ὑπηκόων ἐν γένει. Δείγματα ἱκανὰ ἔχομεν ὅτι ἡ Α. Α. Μ. κρατοῦσα τὴν πλάστιγγα τῆς δικαιοσύνης ἐν χερσὶ ἀπονέμει ἑκάστῳ τὸ δίκαιον φροντίζουσα καὶ ἐπιμελουμένη ἵνα μηδένα ἀδικήσῃ. Σκέπτεται καὶ μεριμνᾷ ἵνα εἰρηνικῶς ἀποσοβῇ τὰ ἐπιπροσθοῦντα, λυπούμενος ἐπὶ τῇ ἐναντιότητι ἔστιν ὅτε τῆς τῶν πραγμάτων φορᾶς· θλίβεται ἐπὶ τῇ πορείᾳ τῶν τοῖς νόμοις καὶ τῇ τάξει ἀντιστρατευομένων, ἀλλὰ πάλιν μακροθυμεῖ καὶ τὴν μακροθυμίαν Αὐτοῦ οἱονεὶ ἀκένωτον καὶ ὡς ὑπογραμμὸν δείκνυσι. Ζώη ἡ Α. Α. Μ. ὁ αὐτοκράτωρ καὶ βασιλεὺς ἡμῶν ἐπὶ μήκιστον ἵνα βασιλεύῃ ἐν εἰρήνῃ καὶ δικαιοσύνῃ.

Ποίησον, πανάγαθε Βασιλεῦ τῶν βασιλευόντων, καὶ Κύριε τῶν κυριευόντων τὸν βασιλέα ἡμῶν πολυχρόνιον.

Μετὰ τὴν προσφώνησιν, ἐψάλη ὁ πολυχρονισμὸς τῆς Α. Α. Μ. τοῦ ἄνακτος, εἶτα δ' ὁ τοῦ παναγ. οἰκουμενικοῦ πατριάρχου. Γενομένης δ' ἀπολύσεως ἀνῆλθον πάντες εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν πατριαρχῶν διὰ τῆς κλίμακος τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας. ἡ δὲ Α. Θ. Π. ἀπὸ τοῦ ὑπ' αὐτὴν ἐξώστου, εὐλογήσας τὸν ὀρθόδοξον λαὸν, ἀνήγγειλε τὸ πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ἐπιφανὲς τῆς ἑορτῆς, συστήσας ὅπως εὐχηθῶσιν ὑπὲρ τῆς Α. Α. Μ. τοῦ φιλολάου ἡμῶν ἄνακτος, ὑπὲρ οὗ διάτοροι ἠκούσθησαν ἐπανειλημμένως ζητωκραυγαί.

Ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν πατριαρχῶν, παρόντων τῶν λογάδων τοῦ Γένους καὶ τῶν βαθμούχων τοῦ κράτους, αἱ αὐταὶ ἠκούσθησαν ὑπὲρ τοῦ ἄνακτος

ἐνθερμότατοι εὐχαὶ, τὸ σύνθημα δόντος τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου.

Μεθ' ὃ ἡ Α. Θ. Π. ἐν συνοδίᾳ τῶν ἐξυχ. ἀρχόντων τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς Στ. βέη Ἀριστάρχου καὶ Ἀντ. Οἰκιάδου βέη μετέβη εἰς τὰ ἐν Γιλδὶζ αὐτοκρατορικὰ ἀνάκτορα καὶ παρεστάθη πρὸ τῆς Α. Αὐτ. Μεγαγειότητος μετὰ τῶν λοιπῶν θρησκευτικῶν ἀρχηγῶν τῶν ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τῆς Α. Α. Μ. ἐθνικοτήτων, ὅτε καὶ ἀνέγνω τὸ παρὰ πόδας προσφώνημα, τουρκιστὶ μεταφρασθὲν ἀμέσως ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος Μ. Λογοθέτου.

Μεγαλειότατε αὐτοκράτωρ καὶ βασιλεῦ Σουλτὰν Ἀπδοὺλ Χαμὶτ Χὰν, ἐξένδη ἡμῶν.

Ὁ μέγας Θεὸς ἡμῶν, ὁ καιροὺς καὶ χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ Αὐτοῦ ἐξουσίᾳ θέμενος, ὁ τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ εὐλογήσας, ηὐδόκησε νὰ δωρήσῃ τῇ Ὑμετέρᾳ Μεγαλειότητι ἔτη μακρὰ βασιλείας, βασιλείας μεγάλων καὶ σπουδαίων γεγονότων διά τε τὸ ὑψηλὸν Κράτος καὶ τοὺς πιστοὺς ὑπηκόους Αὐτῆς.

Καὶ ηὐδόκησεν ὁ μέγας Θεὸς ἡμῶν νὰ ἀναδείξῃ ἐν τῇ ἐνδόξῳ Αὐτῆς οἰκογενείᾳ τὴν Ὑμετέραν σεπτὴν Μεγαλειότητα μέγαν βασιλέα, μεγαλουργοῦντα διὰ τῆς μεγάλης καὶ ἐξόχου Αὐτοῦ διανοίας.

Ναί! ηὐδόκησεν ὁ μέγας Θεὸς νὰ χαρίσηται τῇ Ὑμετέρᾳ Αὐτοκρατορικῇ Μεγαλειότητι ὑγείαν τιμαλφῆ, ἀδιάπτωτον, σιδηρᾶν, ἵνα ἀνθέξῃ εἰς πολυετεῖς κόπους ἀτρύτους, κόπους ἱκανοὺς νὰ καταβάλωσιν καὶ τὴν μᾶλλον ἰσχυρὰν ἀνθρωπίνην ἰδιοσυγκρασίαν. Καὶ ἐν τούτῳ παρατηρεῖται ἡ ἐπ' Αὐτῆς χάρις καὶ παντοδυμία τοῦ μεγάλου Θεοῦ ἡμῶν.

Ναὶ, Μεγαλειότατε αὐτοκράτωρ καὶ βασιλεῦ Σουλτὰν Ἀπδοὺλ Χαμὶτ Χὰν ἐφένδη ἡμῶν. Ὁ μέγας Θεὸς ἡμῶν ηὐδόκησε νὰ δωρήσηται τῇ μεγαλουργῷ βασιλείᾳ Σου ἔτη μακρὰ, ἔτη πλήρη μεγάλων γεγονότων, ὅσον οὐδεὶς τῶν ἐνδόξων προκατόχων τῆς μεγάλης καὶ ἐνδόξου Αὐτῆς δυναστείας ηὐτύχησε νὰ ζήσῃ βασιλεύων. Καὶ τοῦτο ἐξιδιασμένη χάρις καὶ εὔνοια ἐπ' Αὐτῆς τοῦ μεγάλου Θεοῦ ἡμῶν. Δόξα τῷ μεγάλῳ καὶ παναγάθῳ Θεῷ ἡμῶν πάντων τούτων ἕνεκα.

Θεὲ εὔσπλαγχνε καὶ Πανοικτίρμων· Σοῦ δεόμεθα καὶ Σὲ παρακαλοῦμεν ἐπάκουσον ἡμῶν τῶν ταπεινῶν ἱκετῶν Σου, τῶν πνευματικῶν ἀρχηγῶν τῶν εἰς διάφορα μὲν θρησκεύματα ἀνηκόντων λαῶν, ἀλλὰ Σὲ μόνον προσκυνούντων καὶ λατρευόντων, ἐπάκουσον ἡμῶν δεομένων Σου, καὶ διατήρησον ὑγιᾶ, ἄνοσον καὶ εὐτυχῆ τὸν σεπτὸν ἡμῶν Ἄνακτα Σουλτὰν Ἀπδοὺλ Χαμὶτ Χὰν ἐφένδην ἡμῶν ἐπὶ μακρὰ ἔτη βασιλεύοντα καὶ εὐεργετοῦντα βασιλικῶς πάντας τοὺς πιστοὺς ὑπηκόους Αὐτοῦ. Ἀμήν.

Ἡ Α. Α. Μ. ὁ κραταιότατος ἡμῶν αὐτοκράτωρ, εὐμενῶς ἀκροασάμενος τῆς προσφωνήσεως ταύτης, διεβεβαίωσεν ἐπὶ Θεῷ μάρτυρι ὅτι ἀπὸ τῆς εἰς τὸν ἔνδοξον θρόνον τῶν Ὀσμανιδῶν ἀναβάσεως Αὐτοῦ νυχθήμερον μόνον καὶ κύριον μέλημα ἐθεώρησε τὸ καταστῆσαι εὐτυχεῖς τοὺς ὑπηκόους Αὐτοῦ· πύχαρίστησε τὴν Α. Θ. Π. ἐπὶ ταῖς ἐκ μέρους πάντων ἀναπεμφθείσαις εὐχαῖς καὶ εὐχαριστίαις, ὡς καὶ ἐπὶ τῇ νομοταγεῖ πορείᾳ τῆς Α. Θ. Π. καὶ τῇ πρὸς τὸ πρόσωπον τῆς Α. Α. Μ. ἀφοσιώσει· συνέστησεν ὅπως μὴ παύσωνται τὴν αὐτὴν πορείαν ἀκολουθοῦντες, καὶ τὸ κυριώτερον, ὅπως συμβουλεύωσι καὶ παραινῶσι πάντας τοὺς ὑπὸ τὴν ποιμαντορίαν αὐτῶν λαοὺς εἰς ἀδελφικὴν ἀγάπην καὶ πρὸς ἀλλήλους συμβίωσιν. Ἡ Α. Θ. Π. εὐχαριστήσασα θερμῶς τῷ μεγαλειοτάτῳ καὶ φιλολάῳ ἄνακτι, ἀπῆλθεν ἐκ τῶν ἀνακτόρων, ἐπεσκέψατο δὲ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τὴν Α. Εξοχ. τὸν εἰσηγητὴν τῶν πρέσβεων Ἰβραὴμ πασᾶν.

Τὸ ἑσπέρας ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης παρέθηκε δεῖπνον εἰς τοὺς σεβασμ. συνοδικοὺς Κυζίκου, Νικομηδείας, Διδυμοτείχου, Γάνου καὶ Χώρας καὶ Σερβίων καὶ Κοζάνης, εἰς ὃ προσεκάλεσε συνδαιτυμόνας, ὡς ἔθος, καὶ τὸν πανιερ. ἀρχιεπίσκοπον Θαβωρίου, τὸν πανιερ. μητροπολίτην πρώην Δρυϊνουπόλεως πρόεδρον τοῦ Ἐκκλησιαστ. δικαστηρίου, τὸν πανιερ. μητροπολίτην Σάρδεων καὶ σχολάρχην τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, τοὺς ἐπιτρόπους τῶν Ἁγίων Τόπων, τὸν Μ. πρωτοσύγκελλον, τὸν Μ. ἀρχιδιάκονον, τὸν ἀρχιμανδρίτην Ἱερόθεον Τεκνόπουλον καὶ τὸν ἰατρὸν τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου κ. Ἀλέξ. Μελαχροινόν. Ἡ Α. Θ. Π. προέπιεν ὑπὲρ τῆς Α. Α. Μ. ὁ δὲ σεβασμ. μητροπολίτης Κυζίκου κ. Ἀθανάσιος ὑπὲρ τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΦΟΣΙΩΣΕΩΣ

Τῇ κυριακῇ, 10 μεσοῦντος, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς θείας λειτουργίας ἐν τῷ πατριαρχικῷ, ναῷ καθ' ἣν πυκνὸν μὲν καὶ πολυπληθὲς εὐσεβῶν ἐκκλησίασμα παρῆν, ἀπεκδεχόμενον τὴν εὐλογίαν τοῦ σεπτοῦ αὐτοῦ πρωθιεράρχου, πολλοὶ δὲ τῶν παρ' ἡμῖν τὰ κοινὰ πραττόντων, οὐ μόνον ἐκ Φαναρίου καὶ τῶν ἀγχιτερμόνων συνοικιῶν, ἀλλὰ καὶ

ἐκ Γαλατᾶ καὶ Σταυροδρομίου, καὶ ἀλλαχόθεν, τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἐπεσκέψαντο ἐν τῷ Μ. Συνοδικῷ πολλοὶ τῶν ἔργοις τε καὶ λόγοις ἐπὶ φιλογενεῖ ὑπὲρ τῶν κοινῶν ζήλῳ καὶ ἐπὶ τῇ πρὸς τὸ καθεστὼς ἀφοσιώσει διαπρέποντες. Ὁ γηραιὸς πρόεδρος τῆς ἐφορίας τοῦ Ζωγραφείου γυμνασίου κ. Ζήσης Θ. Ζήση, ὁ καὶ μέλος τοῦ Δ. Ἐθν. Μικτοῦ Συμβουλίου χρηματίσας ἐπανειλημμένως, προσεφώνησε τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην διὰ τῶν ὀλίγων τούτων·

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἡ μεγαλώνυμος κοινότης τοῦ Σταυροδρομίου διὰ τῶν νομίμων αὐτῆς ἀντιπροσώπων προσέρχεται σήμερον ἵνα ὑποβάλῃ τῇ Ὑμ. Θ. Πανα γιότητι μετ' εὐλαβείας τὰ βαθύτατα αὐτῆς σεβάσματα καὶ τὴν ἀπεριόριστον αὐτῆς ἀφοσίωσιν. Δέεται δὲ τῷ Ὑψίστῳ ὑπὲρ μακροβιότητος τῆς Ὑμ. Θ. Πανα γιότητος καὶ τῆς μέχρι βαθυτάτου γήρατος διακυβερνήσεως τῆς πατριαρχικῆς ὁλκάδος πρὸς εὔκλειαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν.

Μετὰ τὴν εἰς τὸ προσφώνημα τοῦτο ἀπάντησιν τῆς Α. Θ. Π. ἐν συγκινήσει γενομένην, ὁ κ. Ζήσης ἐν ἐπιλόγῳ προσέθηκε ταῦτα·

Εὐγνωμονοῦντες, Πανα γιώτατε, διὰ τὴν στάσιν καὶ τὰς ἐνεργείας τῆς Ὑμ. Θ. Πανα γιότητος ἐπὶ τῇ ἐφημέρῳ ταύτῃ διατραξει τῆς ἠρεμίας τῆς Ἐκκλησίας, ἐκλιπαροῦμεν Αὐτὴν ὅπως στερρῷ τῷ ποδὶ καὶ ἐν τῇ χαρακτηριζούσῃ Αὐτὴν νομιμότητι ἀπωθήσῃ πᾶν ἔκνομον καὶ ἀντίξοον πρόσκομμα καὶ ἐπέλθῃ ὡς τάχιστα ἡ ὑπὸ πάντων ποθουμένη ἠρεμία τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐν τῷ Μ. Συνοδικῷ παρίσταντο ὁ ἐκ τῶν συμβούλων τοῦ Κράτους κ. Ἰω. Χότζης, ὁ κ. Π. Χρυσὸς, ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, οἱ ἐκ τῶν πρώην μελῶν αὐτοῦ .κκ. Κ. Ἀνανιάδης, Ἰω. Κ. Χατζόπουλος καὶ Σ. Καζανόβας, οἱ κκ. Δ. Εὐγενίδης, Στ. Εὐστ. Εὐγενίδης, Γ. Λ.Ζαρίφης, Στ. Τζικαλιώτης, Γ. Νομικὸς, Σωτ. Σπυρίδων, Λέων Καζανόβας, Θ. Τζούνης, Ἀπ. Σιφναῖος, Θ. Θεοδοσιάδης, Δ. Σωφρονιάδης, Π. Γούδας, Ἐμ. Σαριδάκης, Σπ. Χρυσομάλλης βοηθὸς τοῦ Ζ΄ δημαρχιακοῦ τμήματος. αἱ ἐφορίαι καὶ ἐπιτροπαὶ τῶν τε ναῶν καὶ τῶν σχολῶν τῆς ἐν Γαλατᾷ πολυπληθοῦς καὶ φιλογενοῦς ὀρθοδόξου κοινότητος, καὶ πολλοὶ τῶν ἐν τοῖς ἐπιστήμαις καὶ τοῖς γράμμασι διακρινομένων, πάντες ἐκφράσαντες πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὴν ἄκραν αὐτῶν εὐλάβειαν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην ἀνθ' ὧν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἀκαταπονήτως ἔπραξε καὶ πράττει.

Ἐκ μέρους τῶν ἐν Γαλατᾷ ὀρθοδόξων προσεφώνησε τὸν παναγιώτατον οἰκουμενικὸν πατριάρχην ὁ διαπρεπὴς ἰατρὸς κ. Στυλ. Σαράντης, πρόεδρος τῶν αὐτόθι σχολείων, διαβεβαιώσας περὶ τῶν αὐτῶν αἰσθημάτων τῆς εὐλαβείας καὶ τῆς ἀμερίστου ἀφοσιώσεως.

Τῇ τρίτῃ προσῆλθον εἰς τὰ Πατριαρχεῖα πρὸς ἔκφρασιν τῶν αὐτῶν αἰσθημάτων τῶν ἐν Σταυροδρομίῳ ὀρθοδόξων οἱ τὴν κεντρικὴν ἐπιτροπὴν ἀποτελοῦντες ἐρίτιμοι κκ. Α. Πνιατῶρος, Σωτ. Σπυρίδων, Π. Ἰσαακίδης, Φρ. Δ. Μεζίκης καὶ Σόλων Γ. Καζανόβας, κωλυθέντος τοῦ προέδρου αὐτῶν κ. Εὐστ. Εὐγενίδου, ἐπισκεψαμένου τὴν Α. Θ. Π. κατόπιν, καθὼς καὶ προχθές.

Τῷ σαββάτῳ δ' ἐπισκεψάμενοι οἱ τὴν ἐφορίαν τῶν ἐθνικῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων ἀποτελοῦντες· ὑπέβαλον τὰ βαθύτατα σεβάσματα μετὰ τῆς διαβεβαιώσεως τῆς ἀμερίστου ἀφοσιώσεως αὐτῶν καὶ εὐλαβείας.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ

Ἐν τῇ **ἀναγραφῇ** τῶν θλιβερῶν γεγονότων, ἅτινα ἀπό τινων ἡμερῶν ἐξελίσσονται ἐν τῇ πατριαρχικῇ αὐλῇ οὐκ ἄποσκοποῦ πολλὰ μὲν περιεκόπησαν καὶ παντελῶς παρεσιωπήθησαν, ἄλλα δὲ ἐπὶ τὸ μετριώτερον ἐξεφράσθησαν, καθόσον πόθος ἐκράτει, ὅπως μετριαζομένης τῆς σημασίας τῶν γεγονότων ἀποφευχθῇ ἐν παρομοίαις περιστάσεσιν ἀνακπτυσσόμενος συνήθως ἐρεθισμὸς τῶν πνευμάτων. Ἀτυχῶς ὅμως ὁ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ὁμόγλωσσος τύπος, ὁ σπανιώτατα εὐτυχήσας νὰ γνωρίσῃ ἀτραλῶς τὰ καθ' ἡμᾶς, ἐξώκειλε καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, εἰς βάρος τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀκριβοῦς τῶν πραγμάτων θέσεως καὶ ἐξελίξεως. Μὴ δυνάμενος νὰ ἔχῃ ἀνταποκριτὰς περιωπῆς περιέρχεται εἰς τὰς ἀγυιὰς καὶ τὰς ῥύμας καὶ προσλαμβάνει ὃν ἂν τύχῃ λόγιον, ἀδιάφορον ἂν ὁ προσλαμβανόμενος ὑπὸ τὴν ἔποψιν ὑγιῶν δημοσιογραφικῶν πόρων εὑρῆται ἐν παντελεῖ χρεωκοπίᾳ. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου εἰς τὴν ἐπισκίασιν καὶ τὴν διαστροφὴν τῆς ἀληθείας συντρέχουσι καὶ ἄλλοι πολλαπλοῖ λόγοι, λόγοι συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν, ἔχθρας, φιλίας, προκατλήψεως, συμφέροντος κτλ. Οὕτω δὲ πα-

ρουσιάζεται εἰς τὸ ὁμογενὲς δημόσιον κυκεών τις ἀντιφατικῶν καὶ ἀλληλοσυγκρουομένων εἰδήσεων καὶ πληροφοριῶν, μηδὲν τὸ κοινὸν ἐχουσῶν πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὰ πράγματα.

Συμπληροῦντες τὰ ἤδη γραφέντα περὶ τῆς πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην κ. Ἰωακεὶμ ἐπισκέψεως τῶν δύο σεβασμ. μητροπολιτῶν τοῦ τε Ἐφέσου δηλαδὴ καὶ τοῦ Μυτιλήνης καὶ περὶ τῶν μεταξὺ τῆς Α. Θ. Π. καὶ τῶν ἐν λόγῳ δύο ἱεραρχῶν ἀνταλλαγέντων, ἐπιπροστιθέμεθα ὅτι οἱ εἰρημένοι δύο μητροπολῖται ἐζήτησαν ἀπὸ τῆς Α. Θ. Π., ἐπιρρίπτοντες Αὐτῇ τὴν εὐθύνην τῶν συμβαινόντων, ἵνα ἐν τῇ περινοίᾳ Αὐτῆς ἐξεύρῃ τρόπον λύσεως τοῦ ζητήματος. Ἡ Α. Θ. Π., ὡς ἦν ἐπόμενον, κατὰ δίκαιον συνειρμόν, ἀποκρούσκσα τὰ λεγόμενα τῶν δύο, ἐπέρριψεν ἅπασαν τὴν εὐθύνην τῆς θλιβερᾶς ταύτης καταστάσεως εἰς αὐτούς, ὡς ἀποσχισθέντας τοῦ σώματος τῆς Ἱ. Συνόδου, ὡς ἀπειθῶς πρὸς τὴν προϊσταμένην αὐτῶν πνευματικὴν ἀρχὴν φερομένους καὶ ὡς ἐργαζομένους ἐν παρασυναγωγαῖς, ὑποδείξκσα ἅμα αὐτοῖς ὅτι εἰ πράγματι εἰλικρινῶς ἐπόθουν τὴν ἐξεύρεσιν λύσεως τῆς ἀνικρᾶς ὄντως ταύτης ὑποθέσεως, εὐαρέστως ἀναμένει αὐτοὺς εἰς τὴν συγκροτουμένην τὴν ἐπαύριον συνεδρίαν τῶν δύο Σωμάτων, τοῦθ' ὅπερ ἐκεῖνοι πεισμόνως ἀπέκρουσκν, ἄλλο τι διανοούμενοι, ὡς ἔοικε, νὰ ζητήσωσι, δηλονότι τὴν παραίτησιν τῆς Α. Θ. Πκναγιότητος, δι' ὃ φαίνεται καὶ ἀπεστάλησκν, ἀλλ' οὐδαμῶς ἐτόλμησκν τοιοῦτόν τι νὰ ἐκστομίσωσι τοῦς καὶ ἐκπεφρασμένως, ἀναλογιζόμενοι καὶ αὐτοὶ ὅτι ὁ ὑποκάρδιος αὐτῶν οὗτος πόθος ἄντικρις ἀντέκειτο πρὸς τὴν λογικὴν καὶ τὰ παρ' ἡμῖν τεθεσπισμένα νόμιμα.

Καὶ ταῦτα μὲν χάριν τῆς ἀληθείας. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὰ λεγόμενα καὶ γραφόμενα περὶ ἀρχῶν, περὶ **οἰκουμενικότητος**, περὶ **ἀπολυταρχίας** καὶ αὐθαιρεσίας καὶ περιορισμοῦ τῆς τοῦ λόγου ἐλευθερίας καὶ ἄλλων παραπλησίων, ἐκ τῶν ἐπισήμων **αὐθεντικῶν κειμένων** ἀψευδῶς ἀποδείκνυται ὅτι οὐδὲν τοιοῦτον ὑπάρχει ἐν τοῖς πατριαρχικοῖς κύκλοις, εἰς τοῦτο δὲ θέλει συνομολογήσει καὶ ἡ χριστιανικὴ συνείδησις πάντων τῶν συνεργατῶν, ὡς ἐπίσης θέλει συνομολογήσει καὶ εἰς τὸ ὅτι ἀπό τινος ἰδίᾳ ἡ κατάστασις τοσοῦτον ἀνώμαλος ἀπέβη καὶ ταραχώδης, ὥστε ἱεράρχης γεραρὸς καὶ τετιμημένος ἀγανακτῶν καὶ φρίσσων ἔλεγε καὶ λέγει ὅτι **τοιαῦτα οὐδέποτε εἶδεν ἢ ἤκουσε**, θρηνολογῶν δὲ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ καταστάσει ἐπιλέγει τὸ πένθιμον ῥῆμα **ἀπολώλαμεν**. Ἵνα δὲ ἕκαστος σχηματίσῃ ἀσφαλῆ ἰδέαν περὶ τῶν γεγονότων ἄφίνομεν ἐντεῦθα νὰ ὁμιλήσωσι τὰ αὐθεντικὰ κείμενα.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 23 σεπτεμβρίου ἀναγράφονται ἐν τοῖς πρακτικοῖς οἱ ἀκόλουθοι λόγοι τῆς Α. Θ. Πκναγιότητος.

. . . . . «Ἐπιθυμῶ νὰ γίνωνται τὰ πράγματα οὕτως ὥστε νὰ παρακάμψωμεν τὸν σκόπελον καὶ νὰ φανῇ ἡ ἐτυμηγορία τῆς Ἱ. Συνόδου ὡς ἀνωτάτου ἱεροῦ σωματείου ὁμόφωνος». . . . καὶ κατωτέρω ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ . . . . «Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν ἐκείνων (τοῦ ἔτους 1880) θὰ φανῇ ὅτι ἐν τῇ Ἱ. Συνόδῳ ὑπῆρχε πνεῦμα ἱερὸν ὁμοφωνίας, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀνεγνώριζεν ὅτι ἡ πρᾶξις δὲν ἔφερε τύπον σύμφωνον κατὰ πάντα πρὸς τὴν παρ' ἡμῖν τάξιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἠναγκάζετο ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων συνθηκῶν νὰ παραδεχθῇ τὴν οἰκονομίαν».

Εἰς ἃ ὁ μητροπολίτης Δυρραχίου ἀντιπαρετήρησεν ὅτι καὶ ἐν τῇ νῦν ἱερᾷ Συνόδῳ ὑπάρχει πνεῦμα ἱερόν.

Μετὰ μακρὰς κατόπι συζητήσεις κατὰ τὰς συνοδικὰς συνεδρίας τῆς 25 καὶ 28 Σ)βρίου, ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ ἡ Α. Θ. Π. μεταξὺ ἄλλων ἐν τῇ ἀγορεύσει αὐτῆς εἶπε τὰ ἑξῆς :

. . . «Ἀδελφός τις ἐκ τῶν νῦν παρακαθημένων, ὅτε εἶπον ὅτι τοὺς ἀδελφούς, τοὺς συγκροτοῦντας τὴν τότε ἱερὰν Σύνοδον ἐνέπνεεν ἱερὸν πνεῦμα, μὲ ἐκάκισε. Πιστεύω ὅμως ὅτι οὗτος δὲν ἐσκέφθη πολύ, διότι διδάσκαλος ὢν τῆς ὀρθοδόξου χριστιανικῆς θεολογίας καὶ ἔχων δίπλωμα τῆς Θεολ. Σχολῆς ἔδει νὰ γινώσκῃ ποῦ εἶναι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐν τῇ διαιρέσει ἢ τῇ ὁμοφωνίᾳ. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπεν «Ὅπου εἰσὶ δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι ἐν τῷ ὀνόματί μου ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν . Ὁ ἀδελφὸς οὗτος κάλλιστα πιστεύω γινώσκει ὅτι ἐν ταῖς Συνόδοις ὡμίλει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· ὡμίλει τὸ πανάγιον Πνεῦμα διότι ὑπῆρχεν ὁμοφωνία ἐπὶ πραγμάτων κανονικῶν, δογματικῶν. Ὁ ἀδελφὸς οὗτος κάλλιστα γινώσκει τί λέγουσιν αἱ ἐπιστολαὶ τῶν Ἀποστόλων, ὧν περικοπαὶ καθ' ἑκάστην ἀναγινώσκονται ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις». . .

Οὗτοί εἰσιν οἱ λόγοι τῆς Α. Θ. Π., οἱ θεωρηθέντες καὶ χαρακτηρισθέντες ὡς προσβλητικοί.

Εἰς τούτους δὲ ἁπάντων ὁ μητροπολίτης Δυρραχίου ἀπήγγειλε τὴν ὑβριστικὴν ἀγόρευσιν, ἥτις ἐχαρακτηρίσθη ὡς μάθημα κατηγορητηρίου καὶ ἥτις κατὰ μὲν τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἔχει ὧδε : «Ἐν ταῖς δυσὶ τελευταίαις συνεδριάσεσι τῆς Ἱ. Συνόδου διετυπώθησαν ὑπὸ τῆς Ὑμ. Θ. Πκναγιότητος βαρυσήμαντοι λόγοι, ἐν οἷς ἐγένετο καὶ μνεία θεολογικῶν σπουδῶν καὶ διδακτορικῶν διπλωμάτων. Εἰς ταῦτα εὐσεβάστως παρατηρῶ ὅτι ἵνα κατανοήσῃ τις τὴν βαρύτητα καὶ τὴν θλιβερὰν σημασίαν τῶν λόγων ἐκείνων

τῆς Ὑμ. Θ. Π. δὲν ἔχει ἀνάγκην εὐρείας ἐκκλησιαστικῆς μορφώσεως καὶ διπλώματος θεολογικοῦ, καθόσον εἶναι λίαν ἐπαρκὴς πρὸς τοῦτο καὶ μετρία τις μόρφωσις. Εὐλαβούμενος ἐγὼ ἐμαυτόν, εὐλαβούμενος δὲ τὴν θέσιν καὶ τὸ τρισέβαστον δι' ἐμὲ ἀξίωμα τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος, ὡς καὶ τὸν ἱερὸν τοῦτον περίβολον, ἐπέχω νὰ σχολιάσω τοὺς λόγους τῆς Ὑμ. Θ. Π. ἀπαναινόμενος, ὡς καὶ ἄλλοτε εἶπον, τὰς ἀντεγκλήσεις, ὧν τὸ ἀποτέλεσμα δὲν εἶναι εὐχάριστον, καὶ ἐπαφίημι εἰς τὴν ἱστορίαν ἵνα αὕτη διϋλίσῃ καὶ καταδείξῃ τίνες οἱ νομοταγεῖς καὶ τίνες οἱ κομματικῶς μεταξὺ ἡμῶν ἐργαζόμενοι ἐν τῷ Βοτσικκῷ ζητήματι. Παρακαλῶ μόνον τὴν Ὑμ. Θ. Π. θερμῶς ἵνα εὐχαριστηθῇ ν' ἀποσύρῃ τὴν ὑπ' Αὐτῆς ἐπιρριφθεῖσαν κατὰ τῆς Ἱ. Συνόδου μομφήν, ὅτι δῆθεν σήμερον δὲν διέπει αὐτὴν πνεῦμα ἱερόν, ἀγαθυνθῇ δὲ νὰ παύσῃ προκαλοῦσα παντοιοτρόπως τοὺς ἀδελφούς, τοὐναντίον δὲ ἐκτιμῶσα τὴν ἄγαν θαυμαστὴν μετριοπάθειαν αὐτῶν εὐαρεστηθῇ νὰ ἐκτιμᾷ τὸ ἀνεξάρτητον τοῦ φρονήματος αὐτῶν καὶ μηδένα τούτων τοὐντεῦθεν κακίζῃ καὶ χρωματίζῃ· ἀλλ ὡς πατριάρχης νομοταγής, ὡς μέχρι τοῦδε ἀνεδείχθη ἡ Ὑμ. Θ. Π, ὡς πατριάρχης τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ τῶν Κανονισμῶν, εὐδοκήσῃ νὰ τηρῇ ἀπαρεγκλίτως καὶ ἐφαρμόζῃ τὴν ἐν ἅπασι τοῖς εὐνομουμένοις σωματείοις καὶ ἐν τῇ Ἱ. Συνόδῳ ἀπ' ἀρχῆς κρατοῦσαν ἀρχὴν τῆς δικλύσεως πάσης ἀναφυομένης διαφορᾶς διὰ τῆς πλειονοψηφίας».

Κατὰ δὲ τὰ ἀνὰ τὰς ὁδοὺς περιφερόμενα ἀντίγραφα τῆς ἐν λόγῳ ἀγορεύσεως αὕτη ἔχει ὧδε :

«Ἐν δυσὶ τελευταίαις συνεδριάσεσι τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου ἐξηνέχθησαν ἀπὸ μέρους τῆς Ὑμετ. Θ. Π. λόγοι βαρυσήμαντοι ἐν οἷς ἐγίνετο μνεία καὶ περὶ μορφώσεων θεολογικῶν καὶ διπλωμάτων διδακτορικῶν κτλ. Ἠναγκασμένος ἐν ὀλίγοις νὰ ἀπαντήσω σήμερον εἰς τοὺς λόγους τούτους τῆς Ὑμετ. Θ. Π. εὐσεβάστως παρατηρῶ, ὅτι ἵνα κατανοήσῃ τις τὴν βαρεῖαν ἅμα καὶ, ἐπιτρεπήτω μοι εἰπεῖν, θλιβερὰν σημασίαν τῶν λόγων τούτων, μηδεμίαν ἔχει ἀνάγκην μήτε μορφώσεων θεολογικῶν, μήτε διπλωμάτων διδακτορικῶν, καθ' ὅσον κατ' ἐμὲ εἶνε λίαν ἐπαρκὴς πρὸς τοῦτο καὶ μετρία τις μόρφωσις.—Τὸ ἐπ' ἐμοὶ ἐγὼ συνακισθανόμενος τὴν θέσιν μου, εὐλαβούμενος δ' ἐμαυτόν, τὸ τρισέβαστον δι' ἐμὲ ἀξίωμα τοῦ πατριάρχου, καὶ τὸν ἱερὸν τοῦτον περίβολον, ἐπέχω παντὸς ἐπὶ τῶν λόγων τούτων τῆς Ὑμ. Θ. Π. σχολίου, ἀπαναινόμενος τὰς ἀντεγκλήσεις, ὧν αἱ συνέπειαι εἶναι λίαν σοβαραὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς τὰ πράγματα μαρτυροῦσιν, ἐπαφίημι δὲ εἰς τὴν ἱστορίαν ἵνα αὕτη ὡς ἀδέκαστος κριτὴς διϋλίζουσα τὸ σοβαρὸν τοῦτο ἔργον ἀποφανθῇ καὶ καταδείξῃ τίνες οἱ μεταξὺ ἡμῶν νομοταγεῖς καὶ τίνες οἱ κομματικῶς ἐργαζόμενοι.

Παρακαλῶ μόνον θερμῶς τὴν Ὑμ. Θ. Π. καὶ ἐκλιπαρῶ αὐτὴν ὅπως εὐχαριστηθῇ νὰ ἄρῃ τὴν διὰ τῶν λόγων τούτων προσαφθεῖσαν τῇ ἁγίᾳ καὶ ἱερᾷ Συνόδῳ βαρεῖαν μομφὴν ὅτι δῆθεν δὲν διέπει αὐτὴν ἱερὸν πνεῦμα ὁμοφωνίας, ἀγαθυνθῇ **νὰ παύσῃ προκαλοῦσα ἑκάστοτε τοὺς ἀδελφοὺς ποικιλοτρόπως**, τοὐναντίον δὲ ἐκτιμῶσα τὴν ἀπὸ μέρους αὐτῶν ἀναπτυσσομένην θαυμαστὴν καὶ σπανίαν μετριοπάθειαν θελήσῃ ἐπὶ τέλους νὰ **σεβασθῇ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ φρονήματος ἑνὸς** ἑκάστου καὶ μηδένα τούτων κακίζῃ τοὐντεῦθεν διὰ τοῦτο καὶ χρωματίζῃ· ἀλλ' ὡς πατριάρχης νομοταγής, ὡς μέχρι τοῦδε ἐδείχθη, ὡς πατριάρχης τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ τῶν ἐθνικῶν Κανονισμῶν, εὐαρεστηθῇ νὰ τηρῇ ἀπαρεγκλίτως καὶ ἐφαρμόζῃ ἀδιαλείπτως τὴν ἐν ἅπασι τοῖς εὐνομουμένοις σωματείοις ἰσχύουσαν καὶ ἐν τῇ ἁγίᾳ καὶ ἱερᾷ Συνόδῳ ἀπ' ἀρχῆς κρατήσασαν μόνην νόμιμον καὶ μόνην λογικὴν ἀρχὴν τῆς διαλύσεως διὰ πλειονοψηφίας πάσης ἀναφυομένης διαφορᾶς ἐν παντὶ ζητήματι συζητουμένῳ».

Ἐπαφιέμενοι τὴν κρίσιν περὶ τοῦ τίς ὁ προσβαλὼν καὶ τίς ὁ προσβληθεὶς ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἀντλλαγέντων, τοῦτο μόνον παρατηροῦμεν ὅτι, οὔτε τὸ ἐν τοῖς πρακτικοῖς περιλαμβανόμενον οὔτε τὸ ἀνὰ τὰς τριόδους **ἀτόπως** περιφερόμενον ἀποδίδωσι πιστῶς τὴν δριμύτητα τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος κατηγορητηρίου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος.—Τῇ τρίτῃ ἀφίκετο ὁ ἐκ τῶν νέων συνοδικῶν σεβασμ. μητροπολίτης Κυζίκου κ. Ἀθανάσιος, παρακαθίσας τῇ τετάρτῃ ἐν τῇ κοινῇ συνεδρίᾳ τῶν δύο διοικητικῶν τῆς Ἐκκλησίας Σωμάτων.

Μητρόπολις Καισαρείας.—Γενομένης πολλάκις ἰδίᾳ τε καὶ κοινῇ σκέψεως περὶ τοῦ προσφορωτέρου τρόπου τῆς συναθροίσεως τῆς ἐπιχορηγήσεως τοῦ σεβασμ. πρωτοθρόνου μητροπολίτου Καισαρείας Καππαδοκίας, ἐνεκρίθη ἵνα συντελῶσιν εἰς συμπλήρωσιν αὐτῆς καὶ οἱ ἐνταῦθα διαμένοντες καισαρεῖς, ἅτε ὀλίγων μενόντων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ, τῶν δὲ πλείστων ἐκπατριζομένων καὶ ἐν εὐμαρείᾳ τινὶ διαβιούντων· ὅθεν ἐνεκρίθη συνοδικῶς πρό τινος ἡ σύστασις ἐπὶ τούτῳ τετραμελοῦς ἐξ εὐυπολήπτων καὶ θερμουργῶν καισαρέων

ἐπιτροπείας ἐκ τῶν κκ. Σταύρου Ἡλιάδου, Γ Βογιατζόγλου, Γ. Χινδίρογλου καὶ Ἰορδ. Ζουμπούλογλου.

Μητρόπολις Θεσσαλονίκης. — Κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα μετέβησαν, χάριν ὑποθέσεων τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν, εἰς Θεσσαλονίκην οἱ πανιερ. μητροπολῖται Τιβεριουπόλεως καὶ Στρωμνίτζης κ. Γρηγόριος καὶ Κασσανδρείας κ. Ἰωάννης, ὃς τῇ 9 τοῦ παρόντος ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ πρὸς περιοδείαν καὶ ἐπίσκεψιν τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ ποιμνίου.

Μητρόπολις Σμύρνης.—Ἀγγέλλεται διὰ τῆς ἐν Σμύρνῃ συναδέλφου «Ἁρμονίας» ὅτι γίνεται σκέψις ἀπό τινος περὶ ἱδρύσεως Ἱερατικῆς σχολῆς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ὑπὲρ ἧς ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σμύρνης κ. Βασίλειος ὥρισεν ἑκατὸν λίρας ἐκ τῆς ἐτησίας ἐπιχορηγήσεως. Ἠνεώχθη δὲ καὶ κατάλογος συνδρομῶν καὶ θρησκευτική τις ἀδελφότης ἐπὶ τῷ ἱερῷ τούτῳ σκοπῷ συνεστήθη καὶ περιοδεύοντες ἐπὶ τῇ συναθροίσει τῶν προσφορῶν τούτων ὡρίσθησαν. Ἡ φιλογενὴς ὀρθόδοξος κοινότης Σμύρνης διὰ τῆς συστάσεως καὶ διατηρήσεως σχολῆς Ἱερατικῆς θέλει δώσει νέον τεκμήριον εὐσεβείας, προστιθέμενον εἰς ὅσα μέχρι σήμερον ἔδωκε.

Μητρόπολις Λήμνου.—Ἕνεκα ἐπαρχιακῶν ὑποθέσεων, ἀπῆλθεν ἐκ Λήμνου μεταβαίνων εἰς τὴν Ρόδον, ἔδραν τῆς νομαρχίας Αἰγαίου Πελάγους, καὶ τὴν Σμύρνην ὁ πανιερ. μητροπολίτης Λήμνου καὶ Ἁγίου Εὐστρατίου κ. Διόδωρος.

Ἐκτύπωσις Καινῆς Διαθήκης.—Τῇ παρελθούσῃ δευτέρᾳ ἤρξατο ἐν τῷ πατριαρχικῷ τυπογραφείῳ ἡ ἐκτύπωσις τῆς Καινῆς Διαθήκης στερεοτύπως ἐκδιδομένης, ψαλέντος πρότερον, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. ἁγιασμοῦ ὑπὸ τοῦ πανοσιολ. Μ. συγκέλλου κ. Γρηγορίου.

Ἀξιωματικοὶ πατριαρχ. αὐλῆς.— Τῇ κυριακῇ, κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἐγένετο ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ χειροθεσία τοῦ Μ.πρωτεκδίκου τῆς Μ. Ἐκκλησίας κ. Παναγιώτου Δ. Νικολοπούλου πρώτου γραμματέως τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου καὶ νομικοῦ συμβούλου τῶν Πατριαρχείων ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, προσφωνήσαντος διὰ βραχέων τὸν χειροθετούμενον μέγαν πρωτέκδικον, ὡς ἀξίως τῆς τε μορφώσεως καὶ τοῦ ἐντίμου χαρακτῆρος καὶ τοῦ χρηστοῦ ἤθους αὐτοῦ λαμβάνοντα τὸ ἀξίωμα τοῦτο τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς, πατριαρχικῷ δικαιώματι. —Ὁ μέγας πρωτέκδικος ἀνήκει εἰς τὴν πρώτην πεντάδα τῶν πατριαρχικῶν ὀφφικίων, ταττόμενος τρίτος ἀπὸ τοῦ Μ. χαρτοφύλακος καὶ τοῦ Μ. ῥήτορος.

Χειροθεσία.—Τῇ δευτέρᾳ, ἐν τῷ πατριαρχικῷ παρεκκλησίῳ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ πρωτοκλήτου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχειροθέτησεν ἀρχιμανδρίτην τοῦ πατριαρχικοῦ ἀποστολικοῦ οἰκουμενικοῦ Θρόνου τὸν πανοσιολ. κ. Ἱερόθεον Τεκνόπουλον, χειροτονηθέντα τῇ προτεραίᾳ πρεσβύτερον ὑπὸ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Σταυρουπόλεως κ. Ἀποστόλου ἐν τῷ ναῷ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Σχολῆς.

Ὀνοματικαὶ ἑορταί.—Προχθὲς, (14) μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος Γερβασίου, συνεχάρη τηλεγραφικῶς ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης τοῖς ἑορτάζουσι μητροπολίταις Καισαρείας, Χαλδείας καὶ Ροδουπόλεως.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις.—Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης διεβίβασε τῇ προχθὲς κυριακῇ, διὰ τοῦ ἐξοχ. ἄρχοντος καπουκεχαγιᾶ Ἀντωνίου βέη Οἰκιάδου, τὰς συλλυπητικὰς αὐτοῦ προσρήσεις ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ φρουράρχου Βεσικτασίου καὶ ὑπασπιστοῦ τοῦ ἄνακτος Χατζῆ Χασὰν πασᾶ τοῖς τε υἱοῖς αὐτοῦ ἐξοχ. Ἐμὶν πασᾷ καὶ Σαὶτ πασᾷ καὶ τῷ ἐξοχ. βοηθῷ αὐτοῦ Βασφὶ πασᾷ.

Πατριαρχικαὶ εὐχαί. — Τῇ κυριακῇ, κατὰ τὴν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἐξοχ. Ἰω. Χότζη ἐφέντη τελετὴν τοῦ μυστηρίου τοῦ βαπτίσματος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Νικολάου, παρέστη ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ ἱερολογ. δευτερεύων κ. Βενιαμὶν, διερμηνεύων τὰς πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ προσρήσεις ὑπὲρ τοῦ νεοφωτίστου τοῖς τε γονεῦσι καὶ τῷ ἐξοχ. αὐτοῦ ἀναδόχῳ καὶ πρὸς μητρὸς πάππῳ Θεοδωράκῃ ἐφέντῃ Παπαδοπούλῳ, πρώην βοηθῷ τοῦ νομάρχου Ἀδριανουπόλεως.

Ἀντεπισκέψεις.—Τῇ παρασκευῇ, κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὁ πανοσιολ. Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος ἀντεπεσκέψατο ἐν τῷ ἁγιοταφικῷ μετοχίῳ τὸν πανιερ. μητροπολίτην Θαβωρίου κ. Στέφανον.

Ἅγιον Ὄρος.—Ὑπὸ τῆς ἱερᾶς τῶν Ἰβήρων μονῆς διωρίσθη ἡγούμενος τοῦ ἐν Καλυβίοις (Μαλγάρων) Ἰβηριτικοῦ μετοχίου ὁ πανοσ. προηγούμενος κ. Γρηγέντιος, ἀντικαταστήσας τὸν τέως διευθύνοντα τὸ προσκύνημα τοῦτο πανοσ.

προηγούμενον κ. Κλεόπαν Ἰβηρίτην, οὗ ἔληξεν ἤδη ἡ τῆς ὑπηρεσίας περίοδος.

Ἱερὰ μονὴ Σινᾶ.— Κατ' ἐπιστολὰς ἐκ Καΐρου, τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, 10 μεσοῦντος, ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ εἰς Ἰόππην ὅπως ἀνέλθῃ εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ θεοφιλ. ἐψηφισμένος ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ καὶ Ραϊθοῦς κ. Πορφύριος Λογοθέτης, χειροτονηθησόμενος ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανοῦ τῇ προσεχεῖ κυριακῇ, τῇ τῶν ἁγίων πατέρων.—Τῷ ἐψηφισμένῳ ἀρχιεπισκόπῳ συνοδεύσει τετραμελὴς ἐπιτροπεία σιναϊτῶν ἀπαρτιζομένη ἐκ τῶν πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτου Νικηφόρου Παπαδάκη, πρωτοσυγκέλλου Νικοδήμου, Εὐγενίου μοναχοῦ καὶ οἰκονόμου, καὶ Πορφυρίου Παυλίνου διακόνου.—Ἡ δὲ ἐν τῷ θεοβαδίστῳ Σιναίῳ ὄρει ἱερὰ σιναϊτικὴ ἀδελφότης διὰ τοῦ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν ἐπιτρόπου τῆς μονῆς πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτου κ. Δανιὴλ Σουλίδου διεβίβασε τῷ παναγιωτάτῳ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ τά τε σεβάσματα καὶ τὴν βαθεῖαν αὐτῆς εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν Α. Θ. Π. ἀνθ' ὧν ἐπεδαψίλευσε τιμῶν τῷ θεοφιλ. ὑποψηφίῳ Σινᾶ κ. Πορφυρίῳ κατὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει βραχεῖαν αὐτοῦ διαμονήν.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος.

Τρίκκης Προκόπιος.—Ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀπώλεσε καὶ ἕνα ἔτι ἱεράρχην τὸν ἐπίσκοπον Τρίκκης Προκόπιον Κουκουλάρην.

Ἐπίσημοι ἐκδόσεις.

Ἐν παραρτήματι τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» ἐξεδόθη τὸ Α΄ τεῦχος τοῦ **Ἑορτολογίου κωνσταντινοπολίτου προσκυνητοῦ** ἤτοι ὁδηγοῦ ἱερῶν πανηγύρεων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει τελουμένων καὶ ταῖς ἀμέσως γειτονευούσαις κώμαις καὶ προαστείοις. Τὸ τεῦχος ἐκτετυπωμένον ἄριστα φθάνει μέχρι τῆς 224 σελίδος συνήθως ὀγδόου καὶ μέχρι τῶν ἑορτῶν τοῦ φεβρουαρίου. Τὸ ὅλον ἔργον, προσφωνούμενον τῷ παναγιωτάτῳ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ, προστάτῃ τῶν ἐπὶ τῆς πατρίου ἡμῶν ἱστορίας ἱερᾶς τε καὶ θύραθεν ἐρευνῶν, καὶ τυχὸν τῆς εὐλογίας καὶ προστασίας αὐτοῦ, ἀπαρτισθήσεται ἐκ 500 καὶ πλέον ἔτι σελίδων, κοσμεῖται ὑπὸ ἀπεικονισμάτων χριστιανικῶν ἀρχαιοτήτων καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς σχολείων, ἁγιασμάτων, ἀδελφάτων καὶ συντεχνιῶν, καὶ πολλῶν ἐγγράφων ἐπισήμων, εἰλημμένων ἐξ ἐνοριακῶν ἢ μοναστηριακῶν γραμματοφυλακείων κατὰ τὸ πλεῖστον.—Ἀντίτιμον τοῦ ὅλου ἔργου γρόσια 40 (τῶν ἐπὶ συνήθους χάρτου ἀντιτύπων, 50 τῶν ἐπὶ καλοῦ). Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» 15 τὰ ἐπὶ κοινοῦ χάρτου, 20 τὰ ἐπὶ καλοῦ (ἐξωτερικῷ καὶ ἐπαρχίαις 20 καὶ 25) ἀποστελλόμενα εἰς τὸ Γραφεῖον αὐτῆς.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Ὁ Γεώργιος Κ. Ζαλαμίχας χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς τέως μὲν κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2αν Εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Βαλασίας Γ. Ζαλαμίχα, τὸ γένος Γεωργίου Ἱεροδιακόνου, χριστιανῆς ὀρθοδόξου ὑπηκόου ὀθωμανῆς, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης καὶ κατοίκου Χάσκιοϊ Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχεια διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 24 Σεπτεμβρίου 1904

Ὁ πρόεδρος

✠ Ὁ πρῴην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 3

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΑΝΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΑΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Γιαννακὸς Β. Γιαννακούλιας, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, πλοίαρχος τὸ ἐπάγγελμα, κάτοικος Γάνου, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην δευτέραν καὶ ὥραν 8ην τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ πνευματικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Γάνου καὶ Χώρας εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε διὰ νομίμου ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ἐπὶ ἐγκαταλείψει μνηστῆς. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐνΚων)πόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλ. Ἀληθείας».

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Χώρας 12 σεπτεμβρίου 1904.

Ὁ προεδρεύων ἀρχιερατ. ἐπίτροπος 2

Ἀρχιμ. Ἰωακεὶμ Παπανδρέας.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—42

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 23 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπὶ τῶν καθ' ἡμᾶς—Ὁ ξένος τύπος περὶ τοῦ ρωμουνικοῦ ζητήματος—Ἐπιστολαὶ ἐκ Πελαγωνίας—Ἐκ Μελενίκου—Ἐκ Γευγελῆς—Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ—Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ—Ἐκδηλώσεις ἀφοσιώσεως — Εὐαγγελικὰ διδάγματα—Ἀδελφάτα καὶ συντεχνίαι παρ' ἡμῖν —† Ἀρχιμανδρίτης Γερμανὸς Γρηγοριάτης.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ περὶ τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἐδημοσίευσεν ἡ ἐν Ἀθήναις ἐφημερὶς «Κράτος» ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 10 ὀκτωβρίου, ὅπερ, ὑπογραφὲν ὑπὸ ὀκτὼ συνοδικῶν ἀρχιερέων, κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐφημερίδος ταύτης, εἶχε μὲν προορισμὸν νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην παρακαλούμενον νὰ παραιτηθῇ, ἐπέπρωτο δὲ νὰ καταστῇ γνωστὸν διὰ τοῦ «Κράτους».

Κατόπι καταφορᾶς συστηματικῆς ἐν ὁμογλώσσῳ ἐφημερίδι τοῦ ἐξωτερικοῦ, διαρκούσης ἐπὶ διετίαν ὅλην, κατόπι λιβελλογραφιῶν ἐπονειδίστων κατακριθεισῶν ὑπὸ πάντων τῶν εὖ ἠγμένων καὶ φρονίμων ὁμογενῶν τε καὶ μή, κατόπιν ἀνταποκρίσεων εἰς ἑβδομαδιαίαν ἑλληνικὴν ἐφημερίδα τοῦ Βουκουρεστίου, ἐν ᾗ ὁ γράφων, (κατὰ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ τοῦ συντάκτου καὶ ἐκδότου αὐτῆς ἐλθόντος ἐσχάτως εἰς τὴν βασιλεύουσαν καὶ ρητῶς δηλώσαντος τὸν γράψαντα τὴν ἀλληλογραφίαν) ἀσυστόλως ὑβρίζει τέσσαρας ἀρχιερεῖς συνοδικούς, μείζονα τῆς τούτου παιδείαν κεκτημένους καὶ μείζονα ζῆλον καὶ πλείω τὴν διοικητικὴν ἐμπειρίαν καὶ σύνεσιν, καὶ σεβασμὸν τρέφοντας ἀμέριστον πρὸς τὸν κανονικὸν αὐτοῦ πρωθιεράρχην, κατόπι τῶν ἀνευλαβεστάτων φράσεων καὶ λέξεων τοῦ τέως συνοδικοῦ μητροπολίτου Δυρραχίου, προῆλθεν εἰς μέσον διὰ τοῦ «Κράτους» ἐκτυπωθὲν τὸ τῶν ὀκτὼ μητροπολιτῶν Ὑπόμνημα, γραφὲν μὲν πρὸ τοῦ ὀκτωβρίου, κορύφωμα δ' ὂν καὶ συγκεφαλαίωσις τῶν ἀπὸ διετίας εἰς τὴν τεργεστηνὴν συνάδελφον ἐπιστελλομένων καὶ τῶν εἰς Ἀθήνας ἐντεῦθεν γραφομένων.

Καὶ στερεῖται μὲν ὑπογραφῶν τὸ λεγόμενον ὑπόμνημα, ἀλλά, μὴ ἀποκηρυχθὲν ἄχρις ὥρας ὑπὸ τῶν μελλόντων ἐπιδοῦναι τῇ Α. Θ. Π. ὀκτὼ μητροπολιτῶν, αὐτοὺς εὐθύνει. Καὶ μόνον αὐτοὺς εὐθύνουσιν αἱ διαστροφαὶ τῆς ἀληθείας, αἱ κατὰ τοῦ σεπτοῦ προσώπου τῆς Α. Θ. Π. ἀνευ-

λαβεῖς ἐκφράσεις καὶ λέξεις καὶ αἱ κατὰ γεραρῶν ἐν Χριστῷ 4 ἀδελφῶν καὶ 8 συμβούλων ἐριτίμων, ἀνεπηρεάστῳ ἐθνικῇ ψήφῳ ἐκλελεγμένων, ὕφαλοι μομφαί. Μόνον τοὺς ὀκτὼ μητροπολίτας εὐθύνουσι τὰ μετὰ ψυχικῆς ταραχῆς καὶ πολλῆς ἀνευλαβείας ἐν τῷ λεγομένῳ ὑπομνήματι γραφόμενα· καὶ ταῦτα συνετάχθησαν πρὶν τῆς ἐν τῇ ἱερᾷ συνόδῳ καταφορᾶς τοῦ ὑβριστοῦ τῆς Α. Θ. Π. μητροπολίτου Δυρραχίου, οὗ τὸ κατηγορητήριον ἔν τε λέξεσί τισι καὶ τῇ βιαιότητι καὶ ταραχύτητι τῆς ἀπαγγελίας καὶ τῇ κατ' αὐτὴν ἐξάψει οὔτ' ἐν τῷ ἀνὰ τὰς ὁδοὺς ἀτοπώτατα διανεμομένῳ ἀντιγράφῳ, οὔτ' ἐν τοῖς συνοδικοῖς πρακτικοῖς ἀπεδόθη πιστῶς, ἅτε τοῦ μὲν ἀπαγγείλαντος κρύπτοντος ἤδη ἕνεκα συμφέροντος πᾶν ἀναφανδὸν ἐπιλήψιμον, τῶν δὲ συνοδικῶν πρακτικῶν διὰ τὴν ἱερότητα τοῦ συνεδριάζοντος σώματος μὴ ἐκτρεπομένων τοῦ κοσμίου.

Τῶν ἐν τῷ ὑπομνήματι, περὶ οὗ εἴρηται ἀνωτέρω, λεγομένων ἀναίρεσις ἐν εὐθέτῳ καιρῷ γενήσεται, ἐπίσημα δὲ κείμενα πιστώσουσι τὴν ἀναιρουμένην ἢ σκιαζομένην ἀλήθειαν, καὶ τότε ὁ εὐσεβὴς καὶ φιλογενὴς ἡμῶν λαὸς, ὃν ἐζήτησαν νὰ διαβουκολήσωσι τοιουτοτρόπως οἱ ὀκτὼ, θέλει μάθει τὸ πραγματικὸν τῆς ἐν ἡμῖν καταστάσεως, καὶ θέλει ἐκτιμήσει προσηκόντως τὰ γραφόμενα τοῦ «Κράτους». Ἐπικυροῦσι δυστυχῶς ταῦτα μέχρι τῆς ὥρας ταύτης διὰ τῆς ἐνόχου σιωπῆς αὐτῶν κληρικοὶ ἀνώτεροι, μήτε τὸν ἐν αὐτοῖς πρῶτον γινώσκοντες, ἐπὶ παραβάσει κανόνων ἱερῶν, ἀλλὰ καὶ φατριάζοντες ἐναντίον τοῦ κανονικοῦ καὶ νομίμου αὐτῶν προέδρου, ἐπιλανθανόμενοι δὲ τῶν τε συνοδικῶν ἐπιτιμίων καὶ τῶν ποινῶν, ἃς ὥρισε κατὰ συνωμοτῶν καὶ φατριαστῶν καὶ τῶν κατασκευὰς τυρευόντων ἡ ἐν Χαλκηδόνι ἁγία Οἰκουμενικὴ Σύνοδος· κληρικοὶ εἰς ἑαυτοὺς καὶ μόνους ἐπιγράφοντες τὴν κηδὼ καὶ μέριμναν τῶν τοῦ γένους συμφερόντων, ἀρνούμενοι δὲ ἐπιπολαίως ἀλλὰ καὶ ἀδίκως τὴν ἀρετὴν ταύτην εἰς τέσσαρας γεραροὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς μητροπολίτας καὶ ὀκτὼ ἀξιοτίμους συμβούλους· κληρικοὶ συνεργασθέντες ἄχρι τοῦδε ἐν πᾶσιν, ἃ καταγγέλλουσιν, ἑαυτοὺς ἀναιροῦντες, καὶ ἀποδοκιμάζοντες τοὺς ἀπὸ τριετίας ἤδη τῇ Α. Θ. Π. συνδιοικήσαντας ἀρχιερεῖς καὶ λαϊκοὺς συμβούλους, πάντας ἐξίσου ἔχοντας συναίσθησιν τοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Γένος καὶ τὸ βασίλειον Κράτος καθήκοντος καὶ τούτου πολλὰ δείγματα ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν λελογισμένως παρασχομένους.

Ἐλέχθη καὶ μέχρι κόρου ἐπανελήφθη ἐσχάτως ὅτι ἀναρμοδίως τὰ ὀκτὼ λαϊκὰ μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου παρενέβησαν ἐν τῷ θλιβερῷ ζητήματι, τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ τὴν Ἐκκλησίαν. Πλανῶνται ὅμως οἱ τὴν θεωρίαν ταύτην διατυποῦντες.

Τὰ δύο ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Σώματα ἥ τε ἱερὰ Σύνοδος καὶ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἀποτελοῦσιν ἑκάτερον ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ ἀρχὴν καὶ δύναμιν ἰσότιμον. Κανονικὸς πρόεδρος ἀμφοτέρων τυγχάνει ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ἐν μὲν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ προεδρεύων πάντοτε αὐτοπροσώπως, ἐν δὲ τῷ Μ. Συμβουλίῳ ἐκτάκτως μὲν αὐτοπροσώπως, συνήθως δὲ δι' ἀντιπροσώπου, ὅς, ὡς γνωστὸν, κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς συστάσεως τοῦ Συμβουλίου μετὰ τὴν λῆξιν ἑκάστης συνεδρίας ἔδει καθηκόντως νὰ μεταδίδῃ τῷ πατριάρχῃ τὰ κατ' αὐτὴν γενόμενα.

Ἐν ταῖς κοιναῖς δ' ἀμφοτέρων συνεδριάσεσι πάντοτε καὶ μόνον ὁ πατριάρχης αὐτοπροσώπως προεδρεύει. Ἕκαστον ἄρα τούτων κατὰ πᾶσαν λογικὴν συνέπειαν ἐνδιαφέρεται ὑπὲρ τοῦ προέδρου αὐτοῦ καὶ πᾶσαν κατ' αὐτοῦ ἄδικον ἐπίθεσιν καὶ ἐπιβουλὴν λογίζεται ὡς ἰδίαν ἑαυτοῦ προσβολήν. Πληροφορούμενον λοιπὸν τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ὅτι ὁ φυσικὸς πρόεδρος αὐτοῦ ὁ πατριάρχης προσεβλήθη ἐν τῷ ἑτέρῳ σώματι τ.ἔ. τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ, ἐνῷ αὕτη σιγᾷ ἢ μακαρίως ἀδιαφορεῖ ἢ καὶ ἐναγκαλίζεται καὶ περιφρουρεῖ τὸν προσβαλόντα, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος τὸν φυσικὸν αὐτοῦ πρόεδρον πληροφορίας περὶ τῶν συμβαινόντων ἢ μᾶλλον αὐτὸς ὁ ἀντιπροσωπεύων **ὀφείλει** νὰ καταστήσῃ αὐτὸ ἐνήμερον· τοῦτο δὲ λαμβάνον ἀκριβῆ τῶν πραγμάτων γνῶσιν δικαιοῦται ἀκολούθως νὰ ζητήσῃ τὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ, ἀφοῦ μάλιστα κατὰ τοὺς Κανονισμοὺς τόν τε πατριάρχην καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς δικάζει μικτὴ ἐπιτροπὴ ἐκ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν μελῶν τῶν δύο διοικητικῶν τῆς Ἐκκλησίας Σωμάτων· τῶν δὲ Κανονισμῶν ἐν ἰσχύϊ διατελούντων, ἀνίσχυρός ἐστι πᾶς ἄλλος ἰσχυρισμὸς ἐν ἐκτρόπῳ μάλιστα καταστάσει πραγμάτων.

Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου οἱ σύμβουλοί εἰσι καὶ λογάδες τοῦ Γένους καὶ οἱ νόμιμοι αὐτοῦ ἀντιπρόσωποι, ἐντεταλμένοι τὴν τήρησιν τῶν τιμαλφῶν αὐτοῦ κειμηλίων, ὧν ἔν τυγχάνει ἀναντιρ-

ρήτως καὶ τὸ γόητρον τοῦ πατριαρχικοῦ ἀξιώματος, τὸ γόητρον τοῦ πατριάρχου ὡς τε διοικητικοῦ ἀρχηγοῦ καὶ ὡς ἐθνάρχου. Ἐκ καθήκοντος λοιπὸν ἔδει νὰ πράξωσιν ὅ,τι ἔπραξαν. Ἀλλ' εἰσὶ καὶ χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι, οἵτινες οὐδαμῶς δύνανται νὰ μένωσιν ἀδιάφοροι, ἀκούοντες ὑβριζόμενον τὸν πρωθιεράρχην τῆς ὀρθοδοξίας.

Ἀντὶ λοιπὸν νὰ κακίζωνται τὰ ἔντιμα μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, διότι ἁπλῶς ἐξετέλεσαν τὸ ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν ἐπιβαλλόμενον αὐτοῖς καθῆκον, ἔδει μᾶλλον νὰ γένηται σκέψις μεταξὺ τῶν ἁγίων συνοδικῶν, ὁμοῦ πάντων συνερχομένων, ὅπως ἐξευρεθῇ τρόπος ἰάσεως τοῦ πταίσαντος ἀδελφοῦ, **δι' ἁπλῆς αἰτήσεως συγγνώμης.** Εἰ δὲ πραγματικῶς ὁ πταίσας προσήρχετο ἐνώπιον τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἀρχῆς συγγνώμην αἰτούμενος, ὅτε ἦν ἔτι καιρὸς, **ἀναμφιβόλως ἤθελε τύχει ταύτης.** Ἐκ τῶν πραγμάτων ὅμως ἐδείχθη, ὅτι οὐχὶ εἰς τὴν παρέμβασιν ταύτην τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ὀφείλεται ὁ τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας ταράττων ἄχρις ὥρας κλύδων, ἀλλ' εἰς τοὺς σκοτίους σκοποὺς, οἵτινες ἐνεφώλευον εἰς τὰς τεταραγμένας ἀπό τινος καιροῦ ψυχὰς ἐνίων, οὐχὶ καλῶς πάντως σταθμισάντων τάς τε περιστάσεις καὶ τὰ πράγματα καὶ ὡς ἐκ τοῦ θορύβου αὐτῶν τούτου τῆς ψυχῆς προσφυγόντων εἰς μέσα **τέως ἄγνωστα** ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, δι' ἃ ὑπέχουσιν ἐς ἀεὶ **ἀμέριστον τὴν εὐθύνην.**

Ο ΞΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΡΩΜΟΥΝΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

Ρῶσσος κληρικὸς, ἀπὸ ἐτῶν ἐγκατεστημένος ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἔκ τε μορφώσεως καὶ πείρας γινώσκων τὰ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικὰ πράγματα, ὁ πανοσιολογ. ἱερομόναχος κ. Παῦλος, βοηθὸς τοῦ ἀρχιμανδρίτου τῆς ἐνταῦθα ρωσσικῆς πρεσβείας καὶ ἀπόφοιτος τῆς ἐν Κιέβῳ θεολογικῆς ἀκαδημίας, δημοσιεύει ἐν τῷ προτελευταίῳ φύλλῳ (9 ὀκτωβρίου 1904) τῶν «Ἐκκλησιαστικῶν Εἰδήσεων», Πετρουπόλεως, τοῦ ἐπισήμου ὀργάνου τῆς ἁγιωτάτης Διοικούσης Συνόδου τῆς Ρωσσίας, μακρὰν ἐντεῦθεν ἀνταπόκρισιν περὶ τοῦ οὕτω καλουμένου ρωμουνικοῦ ζητήματος ἐν Μακεδονίᾳ. Τὴν ὅλην ἀνταπόκρισιν διαπνέει ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους πνεῦμα ἀκραιφνὲς ἐκκλησιαστικὸν καὶ ἀμερόληπτον, ὁποῖον πράγματι χαρακτηρίζει τὸν ἀξιοσέβαστον τοῦτον κληρικὸν ἐν ἅπασι τοῖς μέχρι τοῦδε ὑπ' αὐτοῦ γραφεῖσι περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων, ἐφ' ᾧ καὶ δίκαιος ὀφείλεται αὐτῷ ἔπαινος.

Παραλείποντες τὸ ἱστορικὸν μέρος τῆς ἀνταποκρίσεως, ἐν ᾧ ἐξιστορεῖται ἡ μέχρι τοῦδε πορεία τοῦ ζητήματος, γνωστὴ εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας», καταχωρίζομεν ἐφεξῆς ἐν ἀκριβεῖ μεταφράσει τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου κρίσεις τοῦ ἐπιστέλλοντος:

«Τὸ Οἰκουμεν. Πατριαρχεῖον, λέγει, ἀπέρριψε πάσας τὰς ἀπαιτήσεις καὶ προτάσεις, τὰς ὑπὸ τῆς ἐνταῦθα ρωμουνικῆς πρεσβείας ὑποβληθείσας διὰ τῆς γνωστῆς ἡμιεπισήμου διακοινώσεως, διὰ τοῦ κατηγορηματικωτάτου τρόπου, διότι ἦν πρόδηλον, ὅτι αἱ ἀπαιτήσεις αὗται προὐκλήθησαν οὐχὶ τόσον ὑπὸ τῶν πραγματικῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀναγκῶν τῆς μερίδος ἐκείνης τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ χωρίων τινῶν καὶ πόλεων τῆς Μακεδονίας, ὑπὲρ οὗ κόπτονται οἱ ρωμοῦνοι, ὅσον ὑπὸ πολιτικῶν βλέψεων τῆς ρωμουνικῆς διπλωματίας, ἐπιθυμούσης νὰ ἔχῃ κατὰ τὸ δυνατὸν πλείονας προφάσεις ἀναμίξεως εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς Μακεδονίας ἐκ παραλλήλου πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν λοιπῶν κρατῶν τῆς Βαλκανικῆς Χερσονήσου. Κυρίως εἰπεῖν, ἐναντίον τῆς χρήσεως τῆς ρωμουνικῆς γλώσσης ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις, ὅπου τοῦτο ἀποβαίνει ἀναγκαῖον, τὸ Πατριαρχεῖον οὐδὲν οὐδέποτε οὔτε εἶχεν οὔτε ἔχει. Ἀλλ' ἡ ρωμουνικὴ διπλωματία ἐπιδιώκει τὴν ἵδρυσιν αὐτοσυστάτων ἐκκλησιαστικῶν κοινοτήτων διὰ χρημάτων ρωμουνικῶν, ἐνῷ ὁ κουτσοβλαχικὸς πληθυσμὸς τῆς Μακεδονίας σπανίως που μόλις ἀπαρτίζει ἰδιαιτέρας σημαντικὰς ὁμάδας, τὸ δὲ πλεῖστον ζῇ διεσπαρμένος καὶ ἀνάμικτος μετὰ τῶν ἑλλήνων, σέρβων καὶ βουλγάρων. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἡ ἀρωγὴ ἀπὸ μέρους ξένου κράτους ἐν τῇ ἱδρύσει νέων ἐκκλησιαστικῶν κοινοτήτων εἶνέ τι ὅπερ ἐλαχίστας παρέχει ἐλπίδας. Εἶνε γνωστὸν, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1902 ὁλόκληρον τὸ ὑπὲρ τοιούτου τινὸς σκοποῦ διατιθέμενον κονδύλιον εἶχε σχεδὸν ἐκμηδενισθῇ ὑπὸ τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐν Ρουμανίᾳ, ὅστις ἐφρόνει, ὅτι ἡ ρωμουνικὴ προπαγάνδα ἐν Μακεδονίᾳ εἶνε ἐντελῶ

ἄκαρπος, καὶ ἐπομένως δὲν ἀξίζει τὸν κόπον νὰ καταδαπανᾶται τὸ κράτος δι' αὐτήν». Καὶ περαιτέρω, μετὰ τὴν ἀφήγησιν τῶν κατὰ τὸ περίπυστον ἀνὰ τὴν Μακεδονίαν ταξείδιον τοῦ μητροπολίτου πρώην Οὐγγροβλαχίας Γενναδίου, ὁ πανοσιολογιώτατος κ. Παῦλος ἐπάγεται τὰ ἑξῆς, ὡς κατακλεῖδα τῆς ἀνταποκρίσεως αὐτοῦ :

«Οἱ ἐχθροὶ, λέγει, τῆς ὀρθοδοξίας, δι' ἀνακριβῶν τηλεγραφικῶν εἰδήσεων καὶ διὰ διατριβῶν ἐφημερίδων, ἐξεπίτηδες μεγαλοποιουσῶν τὸ πρᾶγμα, προσεπάθησαν καὶ προσπαθοῦσι νὰ προκαλέσωσιν ἔριδα σοβαρωτέρου χαρακτῆρος. Ἰδιαιτέραν μάλιστα προθυμίαν ἐπιδείκνυται ὁ βιενναῖος τύπος, μεταδιδοὺς ἐξ ἀφορμῆς τῶν συμβάντων τὰς μᾶλλον ἀπιθάνους ἐπινοήσεις, διαταρασσούσας τήν τε ἡσυχίαν τοῦ ἐν Μακεδονίᾳ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ, καὶ τὴν δημοσίαν ἐν Εὐρώπῃ γνώμην. Δικαιούμεθα ὅμως νὰ ἐλπίζωμεν, ὅτι ἥ τε δεδοκιμασμένη πεῖρα καὶ ποιμαντορικὴ σύνεσις τοῦ οἰκουμεν. πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ' καὶ ἡ σύνεσις τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ρωμουνικῆς ἱεραρχίας δὲν θὰ ἐπιτρέψωσιν ἵνα, πρὸς χαρὰν τῶν καλοθελητῶν ἡμῶν τῶν ὀρθοδόξων, ἐπέλθῃ βλάβη τις τῇ εἰρήνῃ καὶ ἡσυχίᾳ ἐν τοῖς κόλποις τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας».

Α. Π.

Ἐπιστέλλουσιν ἐκ Πελαγωνίας, ἀπὸ 13 ὀκτωβρίου.

«Οἱ ἀναγνῶσται τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», οὓς ἔτι κρατεῖ ἐν ἀγανακτήσει καὶ συγκινήσει τὸ θηριῶδες δρᾶμα τοῦ Γραδομπορίου, θὰ μάθωσιν ὅτι νέα φονικὴ ἐπιδρομὴ ἐγένετο κατὰ τοῦ χωρίου Βρὸτ, ἣν ἐὰν ἀναγράφωμεν ἐν ὀλίγοις, πράττομεν τοῦτο κατὰ καθῆκον· διὰ τὸν λόγον ὅτι μετὰ τὸ κακούργημα τῶν ἐξαρχικῶν βουλγάρων, νέα φάσις πραγμάτων ἄρχεται, ἣν εὐχόμεθα νὰ χαρακτηρίσωμεν ἀπαρχὴν ἡσύχου βίου παρ' ἡμῖν. Τὴν ἑσπέραν τοῦ σαββάτου, 25 λήξαντος σεπτεμβρίου, δηλαδὴ 4ῃ ὥρᾳ τουρκιστὶ τῆς νυκτὸς, βούλγαροι λησταὶ περὶ τοὺς 80 ἐπολιόρκησαν τὸ χωρίον Σούοδολ, κέντρον ὂν πέντε ἑτέρων ὀρθοδόξων χωρίων, ἐν οἷς πᾶσιν ἱερατεύουσι δύο ἱερεῖς, πατὴρ καὶ υἱὸς, ἀφωσιωμένοι τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἀνέκαθεν ἀνθιστάμενοι εἰς πᾶσαν παγίδευσιν αὐτῶν πρὸς ἀποσκίρτησιν. Οἱ ἐν τῷ χωρίῳ κατώρθωσαν ν' ἀποκρούσωσι τὴν εἰσβολὴν, πολεμοῦντες διὰ κυνηγετικῶν ὅπλων, οἱ δὲ πολιορκηταὶ ἀπῆλθον.

Οἱ κακοῦργοι διηυθύνθησαν νοτιώτερον τοῦ χωρίου Σούοδολ, εἰς τρίωρον ἀπόστασιν ἀπ' αὐτοῦ, πρὸς τὸ χωρίον Βρότ. Ἐλθόντες δὲ ὄπισθεν τοῦ ἱεροῦ βήματος τὴν πρωΐαν τῆς κυριακῆς, ἐπυροβόλησαν κατὰ τοῦ ἀειμνήστου ἱερέως Ἰωάννου, ἱσταμένου ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἀναγινώσκοντος τὸν Ἑξάψαλμον. Ὁ ἀτυχὴς, καίπερ ἐπὶ τοῦ στήθους προσβληθεὶς, ἀπέθηκεν ἐπὶ τῆς ἁγίας Τραπέζης τὸ ἐπιτραχήλιον καὶ τὸ καμηλαύκιον αὐτοῦ, καθὼς καὶ τὴν φυλλάδα ἣν ἐνεωγμένην, καὶ σπεύσας μετὰ τῶν ἀειμνήστων Κωνσταντίνου καὶ Βελλιάνου, κατώρθωσε μὲν νὰ κλείσῃ τὰς δύο τοῦ ναοῦ θύρας, βοηθουσῶν καὶ τεσσάρων γυναικῶν εὐρεθεισῶν ἀπὸ βαθέως ὄρθρου ἐν τῷ ναῷ, ἀλλ' οἱ κακοῦργοι, κατόπιν ἐφόδου, καθ' ἣν ἐχρησιμοποίησαν καὶ πελέκεις, εἰσῆλθον εἰς τὸν ναὸν, ὑποχωρησάσης τῆς μιᾶς αὐτοῦ θύρας. Καὶ ὁ μὲν Βελλιάνης ἐφονεύθη διὰ πυροβόλου, λαβὼν καὶ εἰκοσιὲξ πληγὰς διὰ μαχαίρας, ἐπὶ δὲ τοῦ πτώματος τοῦ ἱερέως, καίπερ νεκροῦ ἐξιχθέντος, κατήνεγκον περὶ τὰς ἑξήκοντα πληγάς. Τὸν δὲ Κωνσταντῖνον ἀνήγαγον ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ κειμένου ἐγγὺς τοῦ ναοῦ, καὶ ἐκεῖ κακοῦργοι ὀπαδοὶ τῆς βουλγαρικῆς ἐξαρχίας, συναθροίσαντες πάντας τοὺς προκρίτους, τρέμοντας καὶ ὑπισχνουμένους ὅτι θὰ προσχωρήσωσιν εἰς τὴν Ἐξαρχίαν, ἐφόνευσαν ἐνώπιον αὐτῶν τὸν δύσμοιρον, κατενεγκόντες εἴκοσι καὶ μίαν πληγὰς ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι τοῦ ὑπογαστρίου. Μετὰ τὰ τρία θύματα τῆς αἱμοδιψοῦς θηριωδίας αὐτῶν, κατῆλθον εἰς τὸ χωρίον, ἐπυρπόλησαν τὸν οἶκον τοῦ ἀειμνήστου ἱερέως Ἰωάννου, μὴ εὑρόντες δὲ τὰ δύο τέκνα αὐτοῦ ἔρριψαν τὴν μητέρα αὐτῶν καὶ πρεσβυτέραν ἐντὸς τῶν φλογῶν, ἀπειλήσαντες τοὺς χωρικοὺς διὰ θανάτου ἂν δώσωσιν εἴδησιν εἰς τὴν Ἀρχήν.

Τὴν 27 σεπτεμβρίου λήξαντος, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Πελαγωνίας κ. Ἰωακεὶμ, συνοδευθεὶς ὑπὸ ἰσχυροῦ ἀποσπάσματος ἱππέων, μετέβη, ὄρθρου βαθέως, εἰς τὸ τέσσαρας ἀφ' ἡμῶν ὥρας ἀπέχον Βρὸτ, καὶ ἐπεστάτησε μὲν εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ σώματος τῆς πρεσβυτέρας τοῦ παπᾶ Ἰωάννου, ἐν ἀμόρφῳ καταστάσει διατελοῦντος ἄνευ χειρῶν καὶ ποδῶν, ἀπηνθρακωμένων, ἔψαλε δ' ἐν τῷ βεβηλωθέντι ναῷ τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν μετὰ τῶν αὐτῷ συνοδευόντων ἱερέως

καὶ διακόνου, ἐν μέσῳ σπαραξικαρδίων θρήνων καὶ κοπετῶν, καὶ διέταξε τὴν ταφὴν τῶν νεκρῶν, μεθ' ὃ περὶ τὴν 11ην ὥραν τουρκιστὶ ἐπανῆλθεν εἰς Πελαγωνίαν.

Ἐν' ᾧ δ' ἐπλησίαζεν ὁ μητροπολίτης Πελαγωνείας εἰς τὴν πόλιν, εἰς ἱκανὴν ἀπ' αὐτῆς ἀπόστασιν προϋπήντησαν αὐτῷ δέκα ἱππεῖς στρατιῶται, τοὺς ὁποίους ἀπέστειλεν ὁ ἐξ. βαλῆς Μοναστηρίου, λαβὼν εἴδησιν ἐγκαίρως ὅτι καθ' ὁδὸν ἐνέδρευον δολοφόνοι, σκοπὸν ἔχοντες τὴν κατὰ τοῦ θρησκευτικοῦ τῶν ἐνταῦθα ὀρθοδόξων ἀρχηγοῦ κακοῦργον ἐπίθεσιν. Ἀλλὰ καὶ πάντοτε κατόπι τῶν ἐπιδρομῶν, τῶν φόνων καὶ τῶν λεηλασιῶν ἐξέρχονται στρατιωτικὰ ἀποσπάσματα, ἐξακριβοῦσι τοὺς φόνους καὶ τὰ λοιπὰ κακουργήματα, ἀλλ' οἱ δράσται διαφεύγουσι τὴν τιμωρίαν. Καὶ οὕτω τὸ μὲν χωρίον Βρὸτ, τρέμον καὶ στένον μετὰ τὴν θηριώδη εἰσβολὴν τῆς 26 σεπτεμβρίου, φόβος εἶναι μὴ προσχωρήσῃ τῷ σχίσματι, τῶν δὲ περὶ τὸ Σούοδολ καὶ περὶ τὸ Νόσπαλ χωρίων οἱ ἱερεῖς καὶ πρόκριτοι καταδιώκονται. Καὶ ἠλπίζομεν, μετὰ Θεὸν, εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς μητρὸς ἡμῶν ἁγίας καὶ ἀμωμήτου ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἠλπίζομεν ὅτι θὰ ἀνατείλωσιν ἡμέραι γαλήνης μετὰ τὰς ἐντόνους παραστάσεις τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν ἀνωτάτου πνευματικοῦ πατρὸς, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου.

Εὐτυχῶς ἐπήκουσεν ὁ Κύριος τῶν δεήσεων τῶν ἀδικουμένων καὶ τῶν βασανιζομένων ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, καὶ συνεπείᾳ τῶν παραστάσεων τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, διεβιβάσθησαν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἔντονοι διαταγαὶ πρὸς τὸν ἐξοχ. βαλῆν Μοναστηρίου περὶ προστασίας τῶν διωκομένων, πιεζομένων καὶ λεηλατουμένων ὀρθοδόξων, καὶ αἱ πατρικαὶ διαταγαὶ τῆς σεβαστῆς κυβερνήσεως ἤρξαντο ἐκτελούμεναι, ἐλπίζομεν δὲ νὰ ἀποκαθαρθῇ συμμοριῶν κακούργων ἡ ὔπαιθρος χώρα, τὴν ὁποίαν λυμαίνονται οἱ «κομιτατζῆδες». Ἀλλ' αἱ θηριώδεις αὐτῶν πράξεις ἤρξαντο νὰ ἐγείρωσι τὴν γενικὴν ἀγανάκτησιν ἐναντίον τῶν διαπραττόντων, ὁ δὲ ἐνταῦθα πρόξενος τῆς Ρωσσίας κ. Κὰλ, ἀποδοκιμάζων ἐντονώτατα τὸ κακούργημα τῆς 26 λήξαντος ἐν Βρὸτ, ἀπαιτεῖ τὴν καταδίκην τῶν κακούργων, μετὰ τοῦ προξένου τῆς Αὐστρίας συμφωνῶν. Εἶδον οἱ δύο καὶ ἤκουσαν ἐν τῇ ἱερᾷ ὀρθοδόξῳ μητροπόλει φιλοξενουμένους πρόσφυγας, ἄνδρας, γυναῖκας καὶ παιδία, τοὺς διαφυγόντας τὴν σφαγὴν καὶ τὴν καῦσιν ἐν Βρὸτ, καὶ μετέβησαν ἀμφότεροι τῇ 29 σεπτεμβρίου εἰς τὸ δύσμοιρον χωρίον τοῦτο καὶ ἀντελήφθησαν τῶν θηριωδῶν πράξεων τῶν βουλγάρων τοῦ ἐξάρχου. Καὶ τὰ δέοντα μὲν ἐτηλεγράφησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἀλλὰ καὶ οὐδεὶς πεπολιτισμένος ἄνθρωπος δύναται νὰ παρέλθῃ ἀδακρυτὶ τὴν καταστροφὴν, τὴν ὁποίαν ἐπιφέρουσιν οἱ κακοῦργοι.

Κατὰ τὰς ἐκ Κωνσταντινουπόλεως διαταγὰς, ὁ ἐξ. ἡμῶν νομάρχης συλλαμβάνει τοὺς κακούργους τοὺς ἐν τοῖς χωρίοις καὶ ταῖς κώμαις, ταυτὸν εἰπεῖν τὰ ὄργανα αὐτῶν· ἀλλ' οἱ τοὺς φόνους διαπράττοντες διαφεύγουσι τὴν καταδίωξιν καὶ σύλληψιν. Καὶ ἐν τούτοις ἐσμὲν βέβαιοι ὅτι ἐὰν ἐκπεμφθῇ στρατὸς εἰς πάντα τὰ ἐπαπειλούμενα χωρία, διότι ἤρξατο στελλόμενος, αἱ θηριωδίαι θέλουσι περισταλῇ καὶ ὅταν παραδειγματικῶς οἱ κακοῦργοι τιμωρηθῶσιν, ὁ λαὸς ὁ ὀρθόδοξος ὑπὸ τὴν ἔνοπλον προστασίαν τῆς Ἀρχῆς ζῶν ἥσυχος καὶ εἰς τὰ ἔργα τῆς εἰρήνης ἐπιδιδόμενος θὰ ἴδῃ πολλὰς ἡμέρας εἰρήνης καὶ καταστάσεως καλλιτέρας, μὴ παύων πάντοτε, καθὼς καὶ νῦν, νὰ εὔχηται ὑπὲρ ὑγιείας καὶ μακροβιότητος καὶ δόξης τοῦ μεγαλειοτάτου καὶ τρισεβάστου ἡμῶν αὐθέντου καὶ ἄνακτος».

Ἐπιστέλλουσιν ἐκ Μελενίκου, ἀπὸ 11 ὀκτωβρίου.

«Ἐπιστέλλων καὶ πάλιν περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς, ἔχω ν' ἀναγγείλω νέας κακουργίας καὶ δηώσεις. Τῇ πρώτῃ τοῦ μηνὸς ὀκτωβρίου βούλγαροι κομιτατζῆδες ἐπυροβόλησαν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἐκ Πυρίνης Βλάχου, τὸν ὁποῖον τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐφόνευσαν· δέκα δὲ ἡμέρας πρὸ τούτου κατεκρεούργησαν καὶ ἑτέρους δύο βλαχοφώνους ἕλληνας ἐν Τσερεβίστῃ, πολεμοῦντας ἐπὶ πολὺ τὰ καταχθόνια σχέδια αὐτῶν. Τὰ βουλγαρικὰ κομιτάτα τῶν σχισματικῶν διαπράττουσι σχεδὸν καθ' ἑκάστην φόνους καὶ προβαίνουσιν εἰς δηώσεις κτημάτων

Κατ' αὐτὰς, ἐνεργείαις ἀνενδότοις τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Μελενίκου, κατεκυρώθη ἡ δεκάτη τῶν σταφυλῶν ὑπὲρ τῆς πόλεως Μελενίκου. Διὰ δὲ τῆς ἐν λόγῳ κατακυρώσεως οἱ δυστυχεῖς χρι-

στιανοὶ Μελενίκου οὐ μόνον τῶν περισυνῶν πρὸς τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς διαφωνιῶν ἀπηλλάγησαν, ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς τριακοσίας λίρας ὠφελήθησαν. Ἐν τούτοις αὐστηραὶ καθ' ἑκάστην ἀπαγορεύσεις ὑπὸ τῶν κομιτατζήδων ἀπεστέλλοντο καταστροφὰς κτημάτων καὶ ἀπαγωγὰς καὶ φόνους ἀπειλούντων ἐν περιπτώσει ἀγορᾶς τῆς δεκάτης ὑπὸ τῶν χριστιανῶν. Οἱ κακοῦργοι τῆς βουλγαρικῆς σχισματικῆς ἐξαρχίας περιτρέχουσιν ἀνενόχλητοι τὴν ὑπαιθρον χώραν, ἀπαγορεύουσι δὲ τὴν ἀγορὰν καὶ συλλογὴν τῶν σταφυλῶν χριστιανικῶν καὶ ὀθωμανικῶν κτημάτων ἀδιακρίτως, καὶ πᾶσαν τὴν ἐσοδείαν ἔχουσι σκοπὸν, ὡς λέγεται, νὰ καταστρέψωσιν».

Ἐκ **Γευγελῆς** ἐπιστέλλουσιν ἡμῖν περὶ τῶν ἐκεῖ τελευταίων κακουργιῶν τοῦ βουλγαρικοῦ κομιτάτου, ἃς καὶ ἰδιωτικὴ ἐπιστολὴ ἀφηγεῖται περιπαθῶς. Ταύτην προτιμῶντες διὰ τὸ λεπτομερὲς δημοσιεύομεν, φέρουσαν χρόνον γραφῆς 18 ὀκτωβρίου·

«Σεβαστέ μοι καὶ ἀγαπητέ μοι μπαμπᾶ Χ α ῖ ρ ε

Μετὰ πλλούσης ὅλως καρδίας καὶ μὲ δακρυβρέκτους ὀφθαλμοὺς γράφω πρὸς ὑμᾶς, ἀγγέλλουσα ὑμῖν τὸ λυπηρὸν συμβὰν τῆς ἐν Γκριτσίτσῃ διδασκαλίσσης.

Χθὲς περὶ τὴν πρωΐαν ἐπυροπόλησαν 4 οἰκίας ἑλληνικὰς οἱ ἄγριοι τῶν μερῶν μας, ἐν μιᾷ τῶν ὁποίων εὑρίσκετο καὶ ἡ πρὸ 2 ἡμερῶν σταλεῖσα καὶ πάλιν διδασκάλισσα μακκρίτις Αἰκατερίνη Χ'' Γεωργίου, τὴν ὁποίαν ἀπὸ τὰς 15 σεπτεμβρίου εἶχον ἐκδιώξει οἱ ἄγριοι καὶ τὴν ὁποίαν προσεκάλεσαν οἱ ἰδικοί μας ὅπως ὑπάγῃ καὶ πάλιν εἰς Γκρίτσισταν. Τὴν πέμπτην λοιπὸν τὴν μεσημβρίαν, ὅλοι ὁμοῦ ἐφάγαμεν εἰς τὴν σχολὴν καὶ περὶ τὴν 7ην ὥραν τουρκιστὶ τὴν ἐξωπροβοδήσαμεν. Τὴν νύκτα τῆς ἰδίας ἡμέρας μαθόντες οἱ ἀντίθεοι, ὅτι ἐπανῆλθεν ἡ ἐκδιωχθεῖσα ἦλθον εἰς Γκρίτσισταν καὶ συνεπλάκησαν μὲ τοὺς ἰδικούς μας καὶ τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγήν. Μέχρι τοῦ σαββάτου δὲν ἐγένετο τίποτε καὶ οἱ ἰδικοί μας ἀνεχώρησαν. Τὴν βραδιὰν ὅμως τοῦ σαββάτου πρὸς τὴν κυριακὴν διὰ πετρελαίου ἔκαυσαν 4 οἰκίας ἑλλήνων προκρίτων· ἐξερχόμενοι τότε οἱ ἐντὸς τῶν οἰκιῶν τούτων ἄνθρωποι τοὺς ἐφόνευσαν δι' ὅπλων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ δυστυχὴς αὕτη κόρη ὀρφανὴ πατρός τε καὶ μητρὸς, πέσοῦσα θῦμα τῶν ἀνάνδρων. Ἡ εἴδησις αὕτη ἡ θλιβερὰ ἐτάραξεν ὅλων τῶν πέριξ μερῶν καὶ τοὺς ἐνταῦθα ἕλληνας, οἵτινες σήμερον τὴν πρωΐαν τῇ συνοδίᾳ τοῦ ὑποπροξένου κ. Κοντογούρη καὶ τοῦ διερμηνέως, οἵτινες σήμερον ἦλθον ἐκ Θεσσαλονίκης, ἀνεχώρησαν ὅπως παραλάβωσι τὸ πτῶμα τῆς δυστυχοῦς κόρης καὶ τὸ φέρωσιν εἰς Γευγελῆν ὅπως κηδευθῇ ἀναξίως, ὁ νέος οἰκονόμος μας, οἱ διδάσκαλοι ὅλοι, οἱ πρόκριτοι ὅλοι, ὡς καὶ ὅλοι οἱ ἕλληνες Γευγελῆς καὶ τῶν πέριξ. Τί δὲ θὰ γείνῃ ἐκεῖ ὁ Κύριος γνωρίζει, πόσον ἐξαγριωμένοι εἶνε οἱ ὀρθόδοξοι διὰ τὸ συμβὰν τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ σοὶ περιγράψω, ἐπίσης καὶ τί θὰ γείνῃ ὅταν τὴν φέρουν ἐνταῦθα, ἀλοίμονον μπαμπᾶ μου εἰς ποῖον θὰ εἶνε ἡ τύχη, λοιπὸν δύνασαι νὰ φαντασθῇς τί θὰ γίνωμεν μετά. Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν γνωρίζω ἐὰν θὰ σοὶ ἀποστείλω καὶ ἄλλην ἐπιστολὴν ἢ ἐὰν σὲ ἐπανίδω, ζητῶ, ἀγαπητέ μοι μπαμπᾶ, τὴν εὐχήν σου ἀσπαζομένη τὴν θερμήν σου δεξιάν, χαῖρε λοιπὸν μπαμπᾶ μου καὶ ἂν σὲ ἐπανίδω θὰ χρεωστῶ χάριν εἰς τὸν Ὕψιστον.

Ἐὰν θὰ εἴμεθα εἰς τὴν ζωὴν μέχρι τῆς τετάρτης θὰ σοὶ γράψω, ἐὰν δὲν σοὶ γράψω, ἢ μᾶλλον ἐὰν δὲν λάβῃς ἑτέραν ἐπιστολὴν μέχρι τῆς κυριακῆς, νὰ μᾶς κλαῖς.

Ἀσπαζομένη τὴν δεξιάν σου» κτλ.

Σημ. Διορθωθεισῶν τῶν περὶ τὴν ὀρθογραφίαν λαθῶν, ἐτηρήθη μόνον ἡ σύνταξις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Χοροστασία.—Ἐν μέσῳ πυκνοτάτου εὐσεβῶν ἐκκλησιάσματος ἐχοροστάτησε τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ συγχοροστατησάντων αὐτῷ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολιτῶν Κυζίκου, Διδυμοτείχου, Γάνου καὶ Χώρας καὶ Σερβίων καὶ Κοζάνης.

Αὐτοκρατορικὴ ἑορτή.—Ἐπὶ τῇ προχθὲς ἀγομένῃ ἐπετείῳ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναρρήσεως τῆς Α. Α. Μ. τοῦ αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ρωσιῶν Νικολάου τοῦ Β', ἐντολῇ πατριαρχικῇ ὁ πανοσιολ. Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος καὶ ὁ πρῶτος γραμματεὺς τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου καὶ Μ. πρωτέκδικος τῆς Μ. Ἐκκλησίας κ. Π. Δ. Νικολόπουλος παρέστησαν εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ τελεσθεῖσαν δοξολογίαν ἐν τῷ ἐν Βουγιούκδερε ναϊδρίῳ τῆς ρωσικῆς πρεσβείας καὶ διημίνευσαν τῇ Α. Ε. τῷ πρεσβευτῇ τῆς Ρωσσίας κ. Ἰβὰν Ζηνόβιευ τὰς ἐπὶ τῇ ἑορτῇ ταύτῃ πατριαρχικὰς προσρήσεις καὶ εὐχάς.

Μοναστηριακὴ Ἐπιτροπή.—Ἐν τῇ χθεσινῇ συνεδρίᾳ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, παυθέν-

τος ἐκ τῆς Μοναστηριακῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς κ. Βλαδιμήρου Μιριμίρογλου, διωρίσθη εἰς ἀντικατάστασιν αὐτοῦ ὁ πολυμαθέστατος νομοδιδάκτωρ κ. Χαρίσιος Βαμβακᾶς, δικηγόρος.

Ἀστικὴ Σχολὴ Μαρασλῆ.— Ὁ ἀπὸ πολλοῦ τῷ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίῳ ὑποβεβλημένος κανονισμὸς τῆς πατριαρχικῆς ἀστικῆς σχολῆς Μαρασλῆ παρεπέμφθη, ἀποφάσει χθεσινῇ τοῦ Συμβουλίου, εἰς τὴν ἐφορίαν τῆς σχολῆς ταύτης μετὰ τῆς ἐντολῆς ὅπως ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλῃ τὰς ἐπ' αὐτοῦ κρίσεις αὐτῆς.

Ἐνορία Χριστοῦ Γαλατᾶ. — Τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐν τῇ χθεσινῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ ἐθεώρησε περιττὴν τὴν δημιουργίαν νέας θέσεως ἐν τῇ ἐπιτροπῇ τῆς ἐνορίας Χριστοῦ Γαλατᾶ, τοῦ ὑφισταμένου γραφείου ταύτης θεωρουμένου ἐπαρκοῦς πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας.

Ἐνορία Ὀρτάκιοϊ. — Τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐν τῇ διοικητικῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ. τῆς χθὲς ἐνέκρινεν ὅπως τὰ ἐπ' ὀνόματι τῶν υἱῶν τοῦ μακαρίτου Ν. Φιλιππίδου ἐγγεγραμμένα κτήματα τῆς ἐνορίας Ὀρτάκιοϊ τοῦ Βοσπόρου μεταγραφῶσι νῦν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐξοχωτάτου Συμεωνάκη ἐφέντη Σινιόσογλου.

Μ. τοῦ Γ. Σχολή.—Ἐν τῇ αὐτῇ δὲ συνεδρίᾳ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου διωρίσθη ἐπὶ ἓν ἔτος προσωρινὸς καθηγητὴς τῆς γαλλικῆς γλώσσης ἐν τῇ Μ. τοῦ Γ. Σχολῇ ὁ κ. Charles Richard de Marpilero.

Ἐκλογὴ ἐξελεγκτικῶν ἐπιτροπῶν.—Τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐν τῇ αὐτῇ διοικητ. συνεδρίᾳ ἐνέκρινεν ὅπως πᾶσαι αἱ ἐνορίαι τῆς ἀρχιεπισκοπῆς προβῶσι τῇ πρώτῃ κυριακῇ τοῦ προσεχοῦς νοεμβρίου εἰς συγκρότησιν ἐνοριακῶν συνελεύσεων συνῳδὰ τῷ σχετικῷ ἄρθρῳ τοῦ Κανονισμοῦ, πρὸς ἐκλογὴν ἐξελεγκτικῶν ἐπιτροπῶν.

Περιουσία Ἀλεξ. Γεωργιάδου.—Ἐν τῇ σημερινῇ συνεδρίᾳ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ὑπεβλήθη ὑπὸ τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης τοῦ ἀειμνήστου Ἀλεξάνδρου Γεωργιάδου ἔκθεσις περὶ τῆς καταστάσεως τῆς κτηματικῆς καὶ χρηματικῆς περιουσίας ἐπιφυλασσομένων τὴν δημοσίευσιν καὶ τὴν διανομὴν αὐτῆς.

Κανονισμὸς Ἀδελφότητος «Τῶν ὀρφανῶν τῆς Παναγίας».—Ἐν τῇ χθεσινῇ συνεδρίᾳ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἐνεκρίθη ὁ κανονισμὸς τῆς Ἀδελφότητος ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὰ ὀρφανὰ τῆς Παναγίας τοῦ Πέραν» μετά τινων τροποποιήσεων ἐπενεχθεισῶν ὑπὸ τῆς ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπείας ἐκ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Κρήνης κ. Θεοκλήτου, τοῦ συμβούλου κ. Κ. Ταχιντζῆ καὶ τοῦ β' γραμματέως τοῦ Συμβουλίου κ. Ἀλκ. Μαυράκη, τοῦ καὶ συντάξαντος τὴν ἐπὶ τῶν τροποποιήσεων ἔκθεσιν.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις.—Τοῦ ἐριτίμου τραπεζίτου καὶ εὐεργέτου τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου κ. Εὐσταθίου Εὐγενίδου ἀπελθόντος τῇ παρελθούσῃ δευτέρᾳ εἰς τὴν Ἑσπερίαν, ἡ Α. Θ. Π. διεβίβασεν αὐτῷ τὰς ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει κατευοδίους εὐχὰς διὰ τοῦ ἱερολ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμίν.

Ἐπισκέψεις.—Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἐπεσκέψατο ὁ ἐρίτιμος τραπεζίτης κ. Εὐστάθιος Εὐγενίδης—Μετὰ μεσημβρίαν ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο ἐν Μεγάλῳ Ρεύματι τὴν Α. Ἐξ. τὸν ἀρχιμεταφράστην τῶν Ἀνακτόρων Ἀλέξανδρον Καραθεοδωρῆ πασᾶν. ἀναλαβόντα τελευταῖον ἐξ ἀσθενείας, καθ' ἣν πολλὰς ἐνδείξεις συμπαθειῶν ἐδέξατο, πρώτιστα μὲν τὰς τῆς Α. Α. Μ. τοῦ ἄνακτος, εἶτα δὲ πάσης τῆς παρ' ἡμῖν ἐκλεκτῆς ὁμογενῶν τε καὶ ξένων τάξεως.

Πατριαρχικὴ λειτουργία.— Τῇ προσεχεῖ τρίτῃ, μνήμῃ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου, πανηγυρίζει καὶ ὁ ἐν Ξυλοπόρτῃ ἱερὸς ναὸς τοῦ ἁγίου Δημητρίου Κανάβη. Συνήθως ἐν τῷ ναῷ τούτῳ χοροστατεῖ ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης, μέχρι δὲ πρὸ τριακονταετίας συνετηρεῖτο παρ' ἡμῖν ἔθος σεβαστόν, ὅπως ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης χοροστατῇ σὺν τοῖς σεβασμ. συνοδικοῖς ἐν αὐτῷ, εἰς ἀνάμνησιν τῶν πρὸ τριακοσίων καὶ πλέον ἐτῶν γινομένων (1597—1601) ἐν αὐτῷ πατριαρχικῶν καὶ συνοδικῶν λειτουργιῶν, καθ' ὃν καιρὸν διετέλει πατριαρχικὸς ὢν ναός, ἐπὶ τῆς ἐπιτηρητείας τοῦ ἱεροῦ Μελετίου Ἀλεξανδρείας τοῦ Πηγᾶ καὶ τοῦ μετ' αὐτὸν Ματθαίου τοῦ ἀπὸ Ἰωαννίνων. Ἐπανορθῶν τὸ λησμονηθὲν ἱερὸν ἔθος ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης κ. Ἰωακεὶμ, καὶ γεραίρων τὴν μνήμην τῶν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τούτου ναοῦ κηρυξάντων τὸν λόγον τῆς σωτηρίας ἀειμνήστων πατριαρχῶν καὶ ἀρχιερέων, καθιεροῖ ἀπὸ τῆς προσεχοῦς τρίτης, 26 ὀκτωβρίου, πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν λειτουργίαν γενησομένην ἐν τῷ ἱστορικῷ τούτῳ ναῷ.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί.—Ἡ Α. Θ. Π. τηλεγραφικῶς συνεχάρη τῇ δευτέρᾳ τῷ σεβασμ. μητροπολίτῃ Δρυϊνουπόλεως κ. Λουκᾷ, ἄγοντι τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτήν.

Περιοδευταί.—Ἐπωφελούμενος ἐκ παλαιᾶς κανονικῆς ἀδείας, ἀφίκετο πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ὁ ἐν Μαγνησίᾳ βοηθὸς ἐπίσκοπος τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Ἐφέσου θεοφ. Ἐρυθρῶν κ. Ἰωακείμ.—Ἐπίσης ἐπετράπη τῷ τέως ἐν Σμύρνῃ θεοφιλ. ἐπισκόπῳ Ἐλαίας κ. Ἀγαθαγγέλῳ, ἀπολυθέντι τῆς παρὰ τῇ ἱερᾷ μητροπόλει ὑπηρεσίας, ὅπως ἐπιστρέψῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἅγιον Ὄρος.—Ἕνεκεν ὑποθέσεων ἀναφερομένων εἰς τὸ ἐν Κορνοφωλῇ (Καρα-μπουνὰρ) Ἰβηριτικὸν μετόχιον, ἀπῆλθον εἰς αὐτό, κατ' ἐντολὴν τῆς κυριάρχου ἱερᾶς μονῆς τῶν Ἰβήρων, οἱ ἐκ τῶν πατέρων αὐτῆς πανοσιολ. Μελέτιος ἀρχιμανδρίτης καὶ Σωφρόνιος διάκονος καὶ ἀντιπρόσωπος παρὰ τῇ ἱερᾷ Κοινότητι. — Ἐπέστρεψεν ἐκ Σερρῶν, ὅπου μετέβη χάριν τῶν τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ μονῆς συμφερόντων, ὁ ὁσιολογ. γέρων Χαρίτων Κουτλουμουσιανός.

Κηδεῖαι.— Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς ἀειμνήστου Μίνως Ἀριστείδου Βαλτατζῆ, ἡ Α. Θ. Π. διεβίβασεν ἔνθερμα συλλυπητήρια τῇ ἐγκρίτῳ οἰκογενείᾳ Βαλτατζῆ τῷ παρελθόντι σαββάτῳ διὰ τοῦ ἱερολ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμὶν, παρακολουθήσαντος τῇ κηδείᾳ τῆς μακαρίτιδος, τελεσθείσῃ μεγαλοπρεπῶς ἐν Θεραπείοις, τῷ παρελθ. σαββάτῳ, ἐν μέσῳ ἐκλεκτοῦ κόσμου. — Σήμερον δὲ διὰ τοῦ αὐτοῦ πατριαρχ. ἀπεσταλμένου ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνελυπήθη τῇ οἰκογενείᾳ Χαραλάμπους (Λαμπίκη) Σαβοπούλου, τοῦ μόνου ἐπιζῶντος ἐκ τῶν ἀρχαίων κατοίκων Φαναρίου, ἀποβιώσαντος δὲ χθὲς ὑπερενενηκοντούτους· ἡ κηδεία αὐτοῦ ἐγένετο σήμερον ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, προϊσταμένου τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Κωνσταντίου. Ἡ Α. Θ. Π. ἔψαλεν ἐν τῷ πατριαρχ. παρεκκλησίῳ σήμερον καὶ τρισάγιον ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.

Σιναίου Πορφύριος.—Καθ' ἃ] τηλεγραφικῶς ἤγγειλε τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ ὁ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ καὶ Ραϊθοῦς κ. Πορφύριος Λογοθέτης, ἡ χειροτονία αὐτοῦ ἐγένετο τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ ἐν Ἱεροσολύμοις ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου κ. Δαμιανοῦ καὶ τῶν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει πανιερ. ἀρχιερέων. Ἡ Α. Θ. Π. διεβίβασε τηλεγραφικῶς τὰς ἀδελφικὰς εὐχὰς καὶ προσρήσεις τῷ πανιερ. ἀρχιεπισκόπῳ Σιναίου.

Ὁ τέως ἐν Ταϊγανίῳ ἐπίτροπος τοῦ Παναγίου Τάφου πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης κ. Κορνήλιος ἀφίκετο προχθὲς εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν.

Ἑορτὴ πατριαρχική.—Σήμερον, ἐπὶ τῇ μνήμῃ Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου, πρώτου ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων, πανηγυρίζοντος τοῦ ἐνταῦθα ἁγιοταφιτικοῦ μετοχίου, ἡ Α. Θ. Π. ἐξεπροσωπήθη κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, τελεσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Χαλεπίου, ὑπὸ τοῦ πανοσ. Μ. ἀρχιδιακόνου κ. Λαυρεντίου.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος.

Ἐπισκοπὴ Τρίκκης.—Τῇ 4 ὀκτωβρίου ἐγένετο δημοτελὴς ἐν Τρικκάλοις ἡ κηδεία τοῦ πρὸς Κύριον μεταστάντος ἀειμνήστου ἐπισκόπου Τρίκκης καὶ τέως συνοδικοῦ Προκοπίου Κοικουλάρη. Καίτοι δὲ κατέπιπτε βροχὴ ραγδαία, πλῆθος ἄμετρον παρίστατο κατὰ τὴν κηδείαν, ἧς προεξῆρχεν ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Λαρίσσης κ. Ἀμβρόσιος Κασάρας.

Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία.

Ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Γιβραλτάρης κ. Κόλλινς προσῆλθεν εἰς ἐπίσκεψιν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου τὴν παρελθοῦσαν τρίτην. Μὴ δυνηθεὶς δὲ νὰ ἐντύχῃ αὐτῷ, συσκεπτομένῳ μετὰ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν καὶ τῶν ἐριτίμων συμβούλων, διεβίβασε τὰς προσρήσεις αὐτοῦ διὰ τοῦ πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου. Ὁ θεοφ. ἐπίσκοπος εἶπε πολλὰ καὶ καλὰ περὶ τοῦ προσώπου τοῦ παναγ. οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἐξέφρασε γενικὴν εὐχὴν τῶν ἀδελφῶν ἀγγλικανῶν ὑπὲρ τῆς μονιμότητος τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως· πρὸς τούτοις πὐχαρίστησεν ἐπὶ τῇ φιλόφρονι καὶ φιλαδέλφῳ ὑποδοχῇ, ἧς ἔτυχε παρ' ἡμῖν, καὶ συνεχάρη θερμῶς διὰ τὴν κατάστασιν καὶ πρόοδον τῶν ἀνωτέρων ἡμῶν ἐκπαιδευτηρίων, ἃ ἐπισκέψατο. Τῷ ἐπισκόπῳ Γιβραλτάρης, ἀναχωρήσαντι τὴν τρίτην, αἱ πατριαρχικαὶ κατευόδιοι εὐχαὶ διεβιβάσθησαν διὰ τοῦ ἱερολογ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμὶν καὶ τοῦ

πρώτου γραμματέως τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου κ. Π. Δ. Νικολοπούλου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ ΕΝ ΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ.—Ἡ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἑλληνικὴ ἐφημερὶς «Ἀτλαντὶς» πραγματευομένη, ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 3 ὀκτωβρίου, τὸ θέμα τῆς εἰς Ἀμερικὴν ἀποστολῆς ἕλληνος ἐπισκόπου ἐποπτεύοντος τὰς ἐκεῖ ὀρθοδόξους παροικίας, φρονεῖ, καθ᾽ ἃ καὶ πρὸ ἐτῶν ὑπέδειξεν, ὅτι «διὰ λόγους ἐθνικοὺς καὶ κανονικοὺς αἱ ἐν Ἀμερικῇ ἑλληνικαὶ ἐκκλησίαι ἔδει νὰ ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου». Ὁ συντάκτης αὐτῆς ἀναγνοὺς ἔν τινι τῶν παρ᾽ ἡμῖν ἐφημερίδων ὅτι σκέψεις ἐν Ἀθήναις ἐγένοντο περὶ τῆς εἰς Ἀμερικὴν κατὰ διετίαν ἀποστολῆς ἐπισκόπου, παρατηρεῖ λίαν ὀρθῶς ὅτι «ἐντὸς δύο ἐτῶν ὁ ἐπίσκοπος δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ γνωρίσῃ τὴν κατάστασιν καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν κοινοτήτων καὶ νὰ ἐκτιμήσῃ τὸ ἔργον τῶν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν του ἱερέων». . . . «ὅταν δὲ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς διετοῦς περιόδου, προστίθησιν ὁ συντάκτης, ἐπιστρέψῃ ὁ ἐπίσκοπος εἰς τὴν Ἑλλάδα, θὰ δύναται μὲν ν᾽ ἀφηγῆται πολλὰ περὶ τῶν ταξειδίων καὶ τῶν κερδῶν του, ἀλλὰ δὲν θὰ ἔχῃ νὰ ἐπιδείξῃ ἔργα . . . . . Τὸ ζήτημα δέον νὰ κανονισθῇ πρώτιστα μεταξὺ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος· ἀφοῦ δ᾽ ἐπέλθῃ μεταξὺ αὐτῶν συμφωνία, δέον νὰ διορισθῇ μόνιμος ἐπίσκοπος, ὅστις θ᾽ ἀφιερώσῃ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου του εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἑλλήνων. Τὸ σχδιον τῆς κατὰ διετίαν ἀποστολῆς ἐπισκόπου νέου πρέπει νὰ ἐγκαταλειφθῇ ὁριστικῶς».

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΦΟΣΙΩΣΕΩΣ

Ἐπὶ τῇ τελευταίως δημιουργηθείσῃ πατριαρχικῇ ἱ κρσει πολλὰς οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ λαμβάνουσι συγχαρητικὰς ἐπιστολὰς ἔκ τε τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ κράτους καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Παραλείποντές τινας τούτων, ἀναφέρομεν σήμερον τὰς ἐκ Πελαγωνίας, ἀπὸ 15 μεσοῦντος· ἐκ Φλωρίνης, ἀπὸ 13 τοῦ μηνός· καὶ ἐκ Κοζάνης, ἀπὸ τῆς 16, τῶν προκρίτων καὶ τῶν τὰ κοινὰ πραττόντων, οἵτινες, ἐκφράζοντες τὴν λύπην αὐτῶν ἐπὶ τοῖς θλιβεροῖς συμβάμασιν, ἀπονέμουσι συγχαρητήρια τοῖς δύο διοικητικοῖς τῆς Ἐκκλησίας Σώμασιν ἐπὶ τῇ περιφρουρήσει τῶν συμφερόντων τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Εἰς τὸ χθεσινὸν φύλλον τῆς ἐριτίμου ἐφημερίδος τῆς «Κωνσταντινουπόλεως» εἴδομεν νὰ ἐκφράζηται ἡ ἀπορία διὰ ποῖον λόγον ἐξέλιπεν ἀπὸ τῶν ἱερῶν ναῶν τοῦ Πέραν ἡ πώλησις τῶν Εὐαγγελικῶν διδαγμάτων, τῆς ἠθικοθρησκευτικῆς ταύτης τροφῆς τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ. Ἐπαινοῦμεν ἀληθῶς τοῦ δημοσιογράφου τὸν ἱερὸν ζῆλον, ὑφ᾽ οὗ διαπνέεται οὗτος πρὸς τὴν διάδοσιν τῶν Εὐαγγελικῶν διδαγμάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἠθικοπλαστικὴ ἐπίδρασις ἐπὶ τῶν ψυχῶν τῶν φίλων ἀναγνωστῶν τυγχάνει ἀναμφισβήτητος. Εἰς ἀπάντησιν δ᾽ ἥκοντες λέγομεν, ὅτι τὰ Εὐαγγελικὰ διδάγματα, χάρις εἰς τὴν ἄγρυπνον μέριμναν καὶ ἀνύστακτον φροντίδα τοῦ σεπτοῦ καὶ λαοφιλοῦς πατριάρχου, οὐ μόνον δὲν ἐξέλιπον, ἀλλὰ καὶ ἀφθονώτερον στελλόμενα εἰς ὅλους τοὺς ναοὺς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἀποτελοῦσι στιβάδα ὅλην εἰς τὰ γραφεῖα τῶν ἐπιτρόπων καὶ τῶν προϊσταμένων. Ὥστε ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐξέλιπε δὲν εἶναι ἡ πώλησις τῶν Εὐαγγελικῶν διδαγμάτων, ἀλλὰ ὁ ζῆλος καὶ ἡ προθυμία τοῦ λαοῦ πρὸς ἀγοράν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προξενεῖ ἀλγεινὴν ἐντύπωσιν εἰς πάντα θερμὸν θιασώτην τῆς πατρῴας πίστεως καὶ εὐσεβείας. Ὁμολογουμένως τὸ πρῶτον ἔτος τῆς διαδόσεως τῶν ψυχωφελῶν καὶ ἐπικοδομητικῶν τούτων λαϊκῶν ἀναγνωσμάτων οἱ χριστιανοὶ ἐπεδείξαντο οὐ τὴν τυχοῦσαν προθυμίαν πρὸς ὑποδοχὴν αὐτῶν, τοῦθ᾽ ὅπερ ἐδικαίωσε τὰς χρηστὰς προσδοκίας τοῦ σεπτοῦ πρωθιεράρχου καὶ ἀνεπτέρωσε τὸν ἱερὸν ζῆλον τῶν πατριαρχικῶν διακόνων, οἵτινες προφρόνως καὶ ἀφιλοκερδῶς ἀνέλαβον τὴν σύνταξιν αὐτῶν. Τὸ δεύτερον ὅμως ἔτος εἰς τὴν κυκλοφορίαν καὶ κατανάλωσιν τῶν τόσῳ εὐώνων ὅσῳ καὶ ἐπωφελῶν τούτων διδαγμάτων ἐπαισθητὴ παρετηρήθη δυστυχῶς ὕφεσις τοῦ ζήλου καὶ τῆς προθυμίας τοῦ λαοῦ μας, ὅστις ὑπὲρ πάντα ἄλλον εἶναι εὐόρμητος καὶ πρόθυμος εἰς πᾶν θεάρεστον ἀλλὰ καὶ εἰς ἄκρον ἀψίκορος. Ἤδη τὰ Εὐαγγελικὰ διδάγματα διανύουσι τὸ τρίτον ἔτος τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν, ὁπότε ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ γεραρὸς καὶ πεπυρωμένος πρωθιεράρχης ἔγνω ἐν τῇ ἐνδελεχεῖ καὶ ἀόκνῳ Αὐτοῦ μερίμνῃ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν παντὸς τοῦ χριστεπωνύμου ὀρθοδόξου πληρώματος νὰ μονιμοποιήσῃ καὶ ἀναζωογονήσῃ τὸ θεάρεστον καὶ κοινωφελὲς τοῦτο ἔργον παρ᾽ ὅλην τὴν ὑποδειχθεῖσαν εἰς αὐτὸ ἀδικαιολόγητον ὀλιγωρίαν καὶ θρησκευτικὴν τοῦ λαοῦ μας ἀδιαφορίαν. Πρὸς τοῦτο ηὐδόκησε νὰ προσκαλέσῃ ἰδιαίτερον πρόσωπον, εἰς ὃ ἀνέθηκεν ἀποκλειστικῶς τὴν σύνταξιν καὶ τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν· καὶ μάλιστα, ὅπως καταστῶσι τὰ Εὐαγ-

γελικὰ ταῦτα διδάγματα ἀποτελεσματικώτερα καὶ λυσιτελέστερα σεπτῇ πατριαρχικῇ ἐπινεύσει διοργανοῦνται ἀπὸ τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς καὶ προφορικὰ κηρύγματα ὑπὸ τοῦ νέου τούτου συντάκτου, ὅστις θὰ κηρύττῃ τὸν θεῖον λόγον κατὰ πᾶσαν κυριακὴν εἰς ὅλας τὰς ἐνορίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐκ περιτροπῆς. Κατὰ ταῦτα ὁ ὀρθόδοξος λαός ἡμῶν ἀρθόνως θὰ ἀπολαύῃ καὶ προφορικῶς καὶ γραπτῶς τῶν ζειδώρων καὶ ἀγλαῶν καρπῶν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἐξ οὗ καὶ μόνον ὡς ἀπὸ πηγῆς ἀεννάου ἀναβλύζουσι τὰ δροσοβόλα νάματα τῆς πατρῴας πίστεως καὶ εὐσεβείας· ὥστε ἡ Μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία, ὑπὸ τὸ ἄγρυπνον καὶ ἀνύστακτον οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὀξυδερκὲς καὶ τηλεσκόπον ὄμμα τοῦ ἀείποτε φρυκτωροῦντος ἐπὶ τῶν ἀδαμαντίνων ἐπάλξεων τῆς ὀρθοδοξίας σεπτοῦ καὶ λαοποθήτου πατριάρχου, οὐ παύεται καθηκόντως τοῦ νὰ ἐπιδεικνύῃ εἰς τὰ πνευματικά της τέκνα μητρικὴν στοργὴν καὶ περίθαλψιν χορηγοῦσα εἰς τὰς θρησκευτικὰς ἀνάγκας αὐτῶν τὴν κατάλληλον πνευματικὴν τροφήν. Νῦν ἐναπόκειται καὶ εἰς τὸν ὀρθόδοξον λαόν μας νὰ πράξῃ καὶ οὗτος τὸ ἐπιβαλλόμενον αὐτῷ χριστιανικὸν καθῆκόν του. Ἀνάγκη δηλαδὴ καὶ οὗτος νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀναζωπύρωσιν τοῦ ἱεροῦ ζήλου καὶ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος αὐτοῦ δεικνύων ἦν καὶ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος καὶ ἔτι πλείονα προθυμίαν εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῶν Εὐαγγελικῶν τούτων διδαγμάτων, τὰ ὁποῖα ἐν γλώσσῃ καθαρᾷ καὶ εὐλήπτῳ οὐ μόνον μεταδίδουσι διὰ τῶν μᾶλλον πρακτικωτέρου τρόπου στοιχειώδεις θρησκευτικὰς γνώσεις, ἀλλὰ καὶ ἠθικοποιοῦσι μορφώνοντα τὸ ἦθος καὶ ἐξευγενίζοντα τὴν καρδίαν τῶν ἀναγνωσιῶν. Πρὸς διευκόλυνσιν δὲ εἰς τὴν ὅσον οἷόν τε εὐρυτέραν διάδοσιν αὐτῶν καὶ πρόληψιν τῶν δυσκρέστων τῆς ἀψικορίας συνεπειῶν, σεπτῇ πατριαρχικῇ ἐπινεύσει καὶ ἐγκρίσει, μέλλει νὰ περιέλθῃ ὡρισμένον πρόσωπον εἰς τὰς διαφόρους ἐνορίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς πρὸς ἐγγραφὴν τακτικῶν καὶ ἐτησίων συνδρομητῶν. Διότι σκοπὸς εἶναι τὸ ψυχωφελὲς τοῦτο ἀνάγνωσμα νὰ καταστῇ τερπνὸν μέλημα καὶ ψυχαγωγικὸν ἐντρύφημα ὅλων τῶν ὀρθοδόξων οἰκογενειῶν, αἵτινες κατὰ τὰς ὥρας τῆς οἰκογενειακῆς διαχύσεως νὰ εὑρίσκωσιν ἀληθῆ ὄντως πνευματικὴν ἀπόλαυσιν ἐν τῇ κοινῇ ἀναγνώσει αὐτοῦ. Ἀληθῶς εἶναι καιρὸς ὁ ὀρθόδοξος λαός μας μετ' ἐνθέου ζήλου καὶ ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ νὰ ἐνστερνισθῇ ἀφ' ἑνὸς ὅλα τὰ ἁγνὰ καὶ ἀθῶα ἐκεῖνα διδάγματα, τὰ ἐπιρωννύοντα τὸ αἴσθημα τῆς θρησκείας καὶ φιλογενείας, καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἀποπτύσῃ μετὰ βδελυγμίας τὰ ψυχόλεθρα ἀναγνώσματα καὶ τὰ ἔκφυλα ἐκεῖνα μυθιστορήματα τῆς ἐλαφρᾶς φιλολογίας, δι' ὧν δηλητηριάζονται τὰ φρονήματα τῆς νεολαίας μας, εἰς ἣν ἐγκλείονται αἱ χρηστὰι ἐλπίδες τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Διότι εἶναι λυπηρὸν ὄντως καὶ ἀλγεινὸν εἰσερχόμενός τις εἰς μίαν ὀρθόδοξον οἰκίαν ἢ καὶ ἓν κατάστημα νὰ βλέπῃ ἐπὶ τῆς τραπέζης ὅλας τὰς ἐφημερίδας καὶ παντὸς εἴδους γελοιογραφίας καὶ μυθιστορίας καὶ νὰ μὴ βλέπῃ μεταξὺ τούτων καὶ ἓν θρησκευτικὸν φυλλάδιον εἰς ἔνδειξιν τοὐλάχιστον τῆς ὀρθοδόξου θρησκείας, εἰς ἣν ἀνήκουν οἱ κατοικοῦντες ἐντὸς αὐτῶν. Ὅθεν εὐελπιστοῦντες ὅτι ὁ ὀρθόδοξος λαός μας θὰ σπεύσῃ νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν σπουδαίαν ταύτην ἔλλειψιν, ξενίζων προθύμως εἴς τε τὰς οἰκίας καὶ τὰ καταστήματα αὐτοῦ τὰ Εὐαγγελικὰ διδάγματα πρὸς πνευματικὸν κόσμον καὶ εὐτρεπισμὸν αὐτῶν, ἐκφράζομεν εἰς ἅπαν τὸ χριστεπώνυμον ὀρθόδοξον πλήρωμα τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας τῆς Μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 13 ὀκτωβρίου 1904.

Ἐκ τοῦ γραφείου τῶν Εὐαγγελικῶν διδαγμάτων.

ΑΔΕΛΦΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΕΧΝΙΑΙ
παρ' ἡμῖν*

Οἱ μετὰ τὴν ἅλωσιν ὀρθόδοξοι κατὰ τὰ ἐπαγγέλματα καὶ τὰς τέχνας ἀπετέλεσαν τοσαῦτα σωματεῖα, ὅσα καὶ ἐκεῖναι, ἔχοντα κανονισμὸν ἴδιον ἕκαστον ἄγραφον, καὶ νόμον, καθ' ὃν διῳκοῦντο, ὡς εἶχον τοιοῦτον αἱ συντεχνίαι (ρουφέτια) παρὰ βυζαντινοῖς, ἐφ ὅσον μανθάνομεν ἀπὸ τοῦ «Ἐπαρχιακοῦ βιβλίου» Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, ἐκδοθέντος ἐν Γενεύῃ, πρό τινων ἐτῶν, ὑπὸ τοῦ ἑλληνιστοῦ καθηγητοῦ κ. Nicol. Τὰ σωματεῖα ταῦτα διέφερον τῶν ἀδελφάτων ἐν τούτῳ, ὅτι, σκοπὸν ἔχοντα τὴν θεραπείαν τῶν ἠθικῶν καὶ τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν καὶ συμφερόντων τῶν ἀποτελούντων αὐτὰ τεχνιτῶν, κατηρίθμουν ἐν τοῖς ἑαυτῶν μέλεσι τοὺς τὴν αὐτὴν τέχνην μετερχομένους.—Τὰ ἀδελφάτα ἐδέχοντο ὡς ἑταῖρον αὐτῶν πάντα χριστιανὸν ὀρθόδοξον, ἐπιστήμονα καὶ τεχνίτην, ἔμπορον καὶ βιομήχανον, νέους (ὄχι παῖδας) καὶ γέροντας· εἶχον δὲ σκοπὸν πάντοτε θρησκευτικὸν καὶ κατὰ δεύτερον λόγον φιλανθρωπικόν, ὡς ἐν οἰκείοις μέρεσι τοῦ βιβλίου τούτου γενήσεται λό-

* Ἀπὸ τοῦ «Ἑορτολογίου κωνσταντινουπολίτου προσκυνητοῦ» οὗ τὴν ἔκδοσιν ἠγγείλαμεν ἐν τέλει τοῦ παρελθόντος φύλλου, μετατυποῦμεν τὸ παρὸν ἀπόσπασμα, ἐκτεινόμενον ἀπὸ σελ. 208—217. Μακρότερον λόγον περὶ συντεχνιῶν ποιεῖται ὁ συνεργάτης τοῦ βιβλίου ἐν τῷ Ε' μέρει, ἀπεκδεχόμενος ἀπὸ τῶν δυναμένων πᾶσαν εἴδησιν ἔγγραφον καὶ προφορικὴν περὶ ἀδελφάτων καὶ συντεχνιῶν.

γος ὁ προσήκων.—Αἱ συντεχνίαι εἶχον τὸν πρόεδρον ἢ κεχαγιὰν αὐτῶν κρατοῦντα τὴν τοῦ σωματείου σφραγῖδα, τὸν ταμίαν, ἴσως δέ τινες τούτων καὶ γραμματέα· εἶχον ταμεῖον ἴδιον, οὗ τακτικαὶ πρόσοδοι, δῆλον οὖν χορηγίαι τῶν μελῶν αὐτῶν κατ' ἔτος ἢ τόκοι κεφαλαίων ὡρίζοντο πρὸς περίθαλψιν καὶ συντήρησιν τῶν ἀσθενούντων ἢ τῶν ἀνικάνων πρὸς ἐργασίαν ὁμοτέχνων ἢ τῶν ἀπορφανιζομένων οἰκογενειῶν αὐτῶν, οὐχὶ δὲ σπανίως, ὡς συνέβαινεν ἐν ἐπισήμοις συντεχνίαις, πρὸς ὑποστήριξιν σχολείων καὶ φιλανθρωπικῶν καθιδρυμάτων, καὶ ἐνίοτε πρὸς συνδρομὴν εἰς τοὺς ἄλλοις τοῦ βίου συμφορᾶις δοκιμαζομένους.—Τὰ ἀδελφάτα εἶχον πρόεδρον ἢ ναζίρην, καὶ ταμίαν, ἡ δὲ κατ' ἔτος συνδρομὴ τῶν ἀποτελούντων αὐτὰ μελῶν ὧδε κἀκεῖσε ἐποίκιλλε, ἀλλαχοῦ μὲν πολλή, ἀλλαχοῦ δ' ὀλίγη· σήμερον ἔτι, τὰ ἐν Ἀρβανιτοχωρίῳ τοῦ Βέϊκοζ εἰσπράττουσιν ἀπὸ τῶν μελῶν αὐτῶν 5 γρόσια! κατ' ἔτος. Εἶχον δὲ ταμεῖον, οὗ αἱ πρόσοδοι, τακτικαὶ συνδρομαὶ τῶν μελῶν, ὡρίζοντο πρὸς ὑποστήριξιν οὗ ἕκαστον ἀνέγραφε σκοποῦ· ὁ σκοπὸς ἦν κυρίως καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ κατασκευὴ εἰκόνων καὶ εἰκονοστασίων ἐν ναοῖς, ἀμφίων ἢ λυχνιῶν, καὶ κοσμημάτων· ἑτέρων δὲ ἀδελφάτων ὁ σκοπὸς ἦν ἡ παροχὴ φαρμάκων εἰς πτωχούς, ἢ βοηθείας ὑλικῆς εἰς ἐπιτόκους ἀπόρους γυναῖκας, εἰς ταφὴν πτωχῶν δωρεάν, ἢ ποτε καὶ πρὸς ὑπανδρείαν πτωχῶν κορασίων, καίτοι τὸ τοιοῦτο φιλάνθρωπον ἔργον ἀνελάμβανον ἐνίοτε καὶ αἱ συντεχνίαι.—Τῶν συντεχνιῶν κατὰ τοὺς μετὰ τὴν ἅλωσιν χρόνους ἐπιφανεστέρα ἐπὶ φιλογενείᾳ ἀνεδείχθη ἡ τῶν γουναράδων, οἱονεί τι ὑπουργεῖον πικδείας, καὶ μετ' αὐτὴν ἡ τῶν καπήλων, ἧς αἱ συνεδρίαι συνεκαλοῦντο ἔν τινι δωματίῳ τοῦ ὑπουργείου τῆς ἀστυνομίας (ἴσως διότι οἱ κάπηλοι ἠδύναντο 'να τιμωρῶσι παραδειγματικώτατα τὸν ἐν τῷ καπηλείῳ αὐτῶν παρεκτρεπόμενον), ἡ τῶν ἐμπόρων τῶν μεταξωτῶν (σανταλτζήδων), ἡ τῶν ἀργυροπρατῶν καὶ χρυσοχόων (κουγιουμτζήδων), ἡ τῶν κατασκευαζόντων τὰ καλπάκια, ἀπείρους τεχνίτας ἀριθμοῦσα κατὰ τὰ ποικίλα τῶν καλπακίων εἴδη. Πᾶσαι αἱ συντεχνίαι καὶ ἡμέραν εἶχον ὡρισμένην, καθ' ἣν ἐτέλουν κοινὸν μνημόσυνον τῶν ἀποθανόντων μελῶν αὐτῶν, οἱ γουναράδες τῇ 20 ἰουλίου (διὰ τὴν μηλωτὴν), οἱ ἀργυροπράται καὶ χρυσοχόοι τῇ 12 10]βρίου (διὰ τὸ τοῦ ἀπολυτικίου τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος «ὅφιν εἰς χρυσοῦν μετέβαλες»), τινὲς δὲ, ἐφ' ὅσον ἡμῖν γνωστόν, ἐν ἡμέραις, ἃς ὁ ἀναγνώστης θέλει ἰδεῖ. Εἶχον ἐνίοτε καὶ ναὸν ὡρισμένον ἑκάστη (οἱ γουναράδες τὸν Κανάβην, ὡς εἶχον τὸ τῶν Βλαχερνῶν ἁγίασμα ἐπὶ ἑκατὸν ἔτη καὶ περισσότερον, οἱ σκυαντζῆδες καὶ μυλωνᾶδες τὸν Ἅγ. Γεώργιον Ἐδιρνέ-κκπί, οἱ κιρμουρτζῆδες τὸν Ἅγ. Νικόλαον Τζιβαλίου κλπ.)[59] ἐν ᾧ ἐτέλει τό τε κοινὸν καὶ δημοτελὲς μνημόσυνον καὶ τὰ ἴδια αἱ οἰκογένειαι τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτήν. Εἶχον δὲ καὶ πολλὰ προσοδοφόρα κτήματα, ὧν προεξῆρχε κατὰ τὸν πλοῦτον ἡ τῶν γουναράδων[60]. Ἀλλὰ καὶ νόμους ἰδίους εἶχον διέποντας τὰ κατ' αὐτάς, ἀνεγνωρισμένους κυβερνητικῶς καὶ πατριαρχικῶς· καὶ ἐν γενικαῖς ἐν τῷ Πατριαρχείῳ συνελεύσεσιν, ἰδίᾳ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ πατριάρχου, οἱ πρωτομαγίστορες τῶν συντεχνιῶν ἐλάμβανον μέρος, ἐκπροσωποῦντες οὕτως, ἕως τοῦ 1860 (ὅτε κατεστρέψαμεν τὸ κῦρος αὐτῶν), πάσας τὰς ἐν τῷ τουρκικῷ κράτει ἑλληνικὰς κοινότητας.

Τὰ ἀδελφάτα ἐθεωροῦντο θεσμοὶ ἐπίσης ἀγαθοεργοί, ἀνεγνωρισμένοι ὑπὸ τοῦ κράτους, ἀπὸ τῶν ρωμαϊκῶν καὶ τῶν βυζαντινῶν χρόνων, καὶ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπιχειρίσεις οὐδέποτ' ἀπέβησαν ἐμπορικαί. ἀλλὰ κοινωφελεῖς, ἐλεήμονες, εὐσεβεῖς. Τὰ τεκμήρια τῆς τοιουτοτρόπου τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν ἐξασκήσεως, ὡς τῆς ἰδίᾳ καὶ κατὰ μέρος, οὕτω καὶ τῆς καθ' ὁμάδας καὶ διὰ τῶν ἀδελφάτων, εὑρίσκομεν ἀπὸ τῶν πρώτων αἰώνων, ἄρτι δ' εἶδον ἐκδεδομένον μετὰ προλεγομένων ἀγγλιστὶ γράμμα τῆς Β΄ μετὰ Χριστὸν ἑκατονταετηρίδος, ἐξαγγέλλον τὴν ὕπαρξιν ἐν Αἰγύπτῳ ἀδελφάτου, σκοπὸν ἔχοντος τὸ θάπτειν νεκρούς. Ἑρμείας ὁ Σωζόμενος ἀναφέρει τὴν ἐξ εὐπατριδῶν Νικαρέτην τὴν ἐκ Βιθυνίας, εὐλαβεστάτην καὶ μετριόφρονα τοσοῦτον ὥστε μηδέποτε θελῆσαι «παρθένων ἐκκλησιαστικῶν ἡγείσθαι, πολλάκις Ἰωάννου προτρεπομένου» (τοῦ Χρυσοστόμου), «φιλόκαλον οὖσαν, ὑπὸ φιλανθρώπου

---

59. ἡ συντεχνία τῶν ἐμπορορραπτῶν, ἐπὶ παραδείγματι, ἤγγειλε διὰ τῶν ἐφημερίδων (1904) ἐφέτος ὅτι τελεῖ τὸ μνημόσυνον αὐτῆς τῇ Δ΄ κυριακῇ τῶν νηστειῶν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναλήψεως Ψαμαθίᾳ, τῇ δ' αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ συντεχνία τῶν βουτζάδων (κατασκευαζόντων τοὺς κάδους) ἐν ἁγίῳ Νικολάῳ Τζιβαλίου. Πρὸ ἐνὸς ἢ δύο ἐτῶν ἠγγέλθη καὶ λειτουργία τῆς συντεχνίας τῶν ἐπιπλοποιῶν ἐν Ἁγίῳ Ἰωάννῃ τοῦ Γαλατᾶ διὰ τὴν 6 αὐγούστου. Πολλάκις ἡ αὐτὴ συντεχνία ἐτέλει μνημόσυνα ἐν δύο ἢ καὶ πλείοσι ναοῖς, οὐχὶ ἐν τακταῖς ἡμέραις, ὡς μέλλει ἰδεῖν ὁ ἀναγνώστης. Ἴδε ἐκτενῶς ἐν τῷ Ε΄ μέρει.

60. τὰ κτήματα ταῦτα ἀρκετὴν πρόσοδον φέροντα ἐκληροδότησεν ἡ ἐπιφανὴς αὕτη συντεχνία, φιλογενείας καὶ εὐσεβείας ἄληστον λιποῦσα μνήμην, εἴς τε τὰ ἡμέτερα νοσοκομεῖα καὶ τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους σχολήν. Ἐν μικρῷ δὲ χειρογράφῳ, κτήματι μὲν ἄλλοτε τῆς ἐνταῦθα Μεσαιωνολογικῆς Ἑταιρίας, ἤδη δ' ὑπ' αὐτῆς εἰς τὸ πατριαρχικὸν γραμματοφυλακεῖον δωρηθέντι, ἀναφέρεται ὅτι τῷ 1846 ἡ συντεχνία τῶν καλπακτζήδων εἶχε κτήματα πέντε ἐργαστήρια «ἕνα ὀδᾶν» καὶ ἓν βαφεῖον.

προθυμίας παντοδαπὰ φάρμακα παρασκευάζουσαν εἰς πτωχῶν νοσούντων χρείαν»[61]. Οἱ δ' ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παραβολάνοι, ὧν τὸν ἀριθμὸν εἰς 600 ὥρισε Θεοδόσιος Β' ὁ Μικρός, εἶτα δ' ὁ Ἰουστινιανὸς[62], ἀπετέλουν ἀδελφότητα μεγάλην νοσηλεύουσαν τοὺς ἀσθενοῦντας.— Τὸ θάπτειν νεκροὺς ἀπόρους καὶ ξένους ἦν καθῆκον παντὸς χριστιανοῦ. Καὶ αἱ μὲν πόλεις εἶχον τὸ πάλαι ξενοτάφια «εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις»[63], εἰκάζω δ' ὅτι τῶν μοναχῶν τῆς ἱερᾶς καὶ μεγίστης τοῦ Στουδίου μονῆς ἡ γεραρὰ ἀδελφότης ἔθαπτε νεκροὺς πτωχοὺς ἀπὸ κοινῆς τῶν στουδιτῶν εἰσφορᾶς[64]. Ἤδη ἀπὸ τῆς Ε' ἑκατονταετηρίδος ἀνελάμβανον ἰδιῶται τὸ τοιοῦτο θεάρεστον ἔργον. Ὁ ἐκκλησιαστικὸς χρονογράφος Σωκράτης ἀναφέρει περὶ Μαξιμιανοῦ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως ὅτι, πρεσβύτερος ὢν ἔτι, μνήματα κατεσκεύαζε δαπάναις ἰδίαις «ὥστε ἐν αὐτοῖς τοὺς εὐλαβεῖς τελευτῶντας κηδεύεσθαι»· καὶ ἕνεκα τούτου πολλὴν ἀπελάμβανε τὴν εὐλάβειαν τοῦ λαοῦ[65]. Τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ Μαξιμιανοῦ δύο ἢ τρεῖς πρὸ αὐτοῦ ἑκατονταετηρίδας ἐξήσκουν οἱ λεκτικάριοι, ἢ δεκανοί, ἢ κοπιαταί, μεγίστη ἀδελφότης ἢ ἀδελφάτον ἀπὸ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου παρ' ἡμῖν, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ καὶ πρὶν αὐτοῦ ὑπάρχουσα. Εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπιγράφει ὁ Κωνσταντῖνος 950 ἐργαστήρια ἀφορολόγητα, βεβαίως ἀνήκοντα εἰς τοὺς ἀποτελοῦντας τὸ ἀδελφάτον, ἃ μετὰ διακόσια σχεδὸν ἔτη, οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ Θρᾳκὸς Ἀναστασίου ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ Μ. Ἰουστινιανοῦ, ἀριθμοῦνται (τῷ 536 καὶ τῷ 537) χίλια καὶ ἑκατόν[66]. Εἰ δὲ καὶ στερούμεθα μαρτυριῶν νεωτέρων, ἀλλὰ τὸ μὲν αἱ πανηγύρεις αἱ γινόμεναι ἐν ναοῖς ἐνορικοῖς καὶ αἱ προσφοραὶ εἰκόνων εἰς αὐτοὺς καὶ σκευῶν ἀπ' αὐτῶν τῶν ἀρχῶν τῆς ΙΗ' ἑκατονταετηρίδος, τὸ δὲ ὁ ἀλλαχοῦ διατηρούμενος ἐν ἰσχύϊ θεσμὸς διδάσκει ὅτι, καθὼς ἐπὶ βυζαντινῶν τὰ ἀδελφάτα κατωχυρώθησαν αὐτοκρατορικοῖς θεσπίσμασι καὶ προνομίαις, οὕτω καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν, εὐμενείᾳ τῆς τουρκικῆς καὶ τῆς κατὰ τόπον ἀρχῆς, εὐλογίᾳ δὲ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας· ἀπήλαυον προστασίας οἱ θυμάσιοι οὗτοι συνεταιρισμοί, οἱ πάσης ὑποστηρίξεως καὶ σεβασμοῦ πολλοῦ ἄξιοι· ἴσχυον καὶ ἐλειτούργουν ἀπροσκόπτως, ὡς πρὸς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ φιλανθρωπικοῦ αὐτοῦ ἢ εὐσεβοῦς σκοποῦ ἕκαστος, πολλάκις ἐργαζόμενοι οὐχὶ ὑπὲρ ναοῦ τινὸς τῆς πόλεως, ἐν ᾗ ἤδρευον, ἀλλ' ὑπὲρ ναῶν χωρίων ἢ πόλεων μακρὰν τῆς ἕδρας αὐτῶν κειμένων.

(ἕπεται τὸ τέλος.)

61. Σωζομ. Ἐκκλ. Ἱστ. βιβλ. Η', κγ'.

62. ἐν κώδηκι Ἰουστινιανείῳ, 1, 3, (18)· τὸ δεκρέτον τοῦ Θεοδοσίου τῷ 418.

63. Μόσχου Λειμών· Migne ΠΖ', στ. 2945, πη'.

64. Θεοδ. Στουδίτου Ἐπιστολαί· Migne γΘ', στ. 953.

65. Σωκρ. Ἐκκλ. Ἱστ. βιβλ. Ζ', λε'.

66. Ἰουστινιανοῦ νεαραὶ, ἡ ΜΓ' καὶ ἡ ΝΘ'.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΓΡΗΓΟΡΑΣ

Περὶ τὸ ἑξημέρωμα τῆς σήμερον μετέστη πρὸς Κύριον ὁ ἀπὸ πεντηκονταετίας ἀκηράτως τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπηρετήσας ἀντιπρόσωπος τοῦ πατριαρχικοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας ἀρχιμανδρίτης Γερμανὸς Γρηγοράς. Ὑγιὴς πρὸ διημέρου κατελθὼν ἐκ Χάλκης, ἐφιλοξενεῖτο παρὰ τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Σάρδεων, παρ' ᾧ καὶ τοῦ μακαρίου τέλους ἔτυχεν. Ὁ ἰατρὸς κ. Ν. Φερμάνογλους προσκληθεὶς τῇ πρωΐᾳ διεπίστωσε τὸν θάνατον ἐκ συγκοπῆς τῆς καρδίας προελθόντα.— Ὁ ἀρχιμανδρίτης Γρηγοράς, ἐν Ζαλέλᾳ τῆς Συνασοῦ γεννηθεὶς καὶ συμπληρώσας τὰς σπουδὰς αὐτοῦ πρὸ πεντηκονταετίας ἐν τῇ Θεολογ. Σχολῇ Χάλκης, ἐδίδαξε μὲν ἔν τισι δημοσίοις ἐκπαιδευτηρίοις, διεκρίθη δὲ ὡς τε καθηγητὴς τῆς σχολῆς ταύτης μέχρι τοῦ 1858, ὡς διευθυντὴς τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις θεολογ. σχολῆς τοῦ Σταυροῦ 1858—1862, εἶτα δὲ καὶ πάλιν ἐν τῇ σχολῇ τῆς Χάλκης· ταύτην, ἐπανελθὼν ἐξ Ἑλβετίας, ἔνθα ἀπὸ τοῦ 1870—1877 διέτριβε συμπληρῶν τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ γνώσεις, διηύθυνεν ἐπὶ εἰκοσαετίαν, ἀπὸ τοῦ 1878 κυρίως ἕως 1898, ὅτε ἀποσυρθεὶς ἀπελάμβανεν ἐπαρκῆ σύνταξιν ἀπὸ τῆς σχολῆς.— Ὁ Γερμανὸς Γρηγοράς, διεκρίθη ἐν τῇ διευθύνσει τῆς σχολῆς ἐπὶ ὑπερμέτρῳ αὐστηρότητι. Ἔγραψε διατριβὴν καλὴν περὶ Μελετίου τοῦ Πηγᾶ τῷ 1858, καὶ ἐπεστάτησεν ἐν Ἱεροσολύμοις εἰς τὴν ἐκτύπωσιν ἱερῶν τινῶν βιβλίων, εὐμενείᾳ καὶ κελεύσει τοῦ τιμῶντος αὐτὸν ἀειμνήστου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων Κυρίλλου.— Ἡ κηδεία αὐτοῦ τελεῖται αὔριον, περὶ τὴν 10 εὐρωπαϊστὶ (πρωΐας)ρ ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ.

ΠΑΡΟΡΑΜΑ ΕΝ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Ἐν τῇ διατριβῇ **Ἱερὰ Μονὴ Γηρομερίου** παρεισέφρησαν τὰ ἑξῆς παροράματα: ἀριθ 40, σελ. 471 στήλη. α', στιχ. 12 (κάτωθεν) ἀντὶ Μονὴ Γηρομερίου ἀνάγνωθι Μονὴ Γηρομηρίου.

Σελ. 472 στήλη. α', στιχ. 29 (ἄνωθεν) ἀντὶ Γερομήριον ἀνάγνωθι Γερομέριον.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—43

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 30 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ ζήτημα τῶν βοσνιακῶν κανονισμῶν—Ἐπὶ τῶν καθ' ἡμᾶς—Δύο μεγάλα ψεύδη—Ἐκ Γευγελῆς—Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικὰ—Πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία ἐν τῷ ναῷ Ξυλοπόρτης (προσφώνημα τοῦ καθηγητοῦ κ. Β. Α. Μυστακίδου)—Ὠδὴ εἰς ἀρχιμ. Γερμανὸν Γρηγοριάν - Λόγος ἐπικήδειος εἰς τὸν αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ἱερολογ. ὑπογραμματέως τῆς Ι. Συνόδου κ. Ἀθαν. Πιπέρα.

ΤΟ ΠΟΛΥΚΡΟΤΟΝ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΒΟΣΝΙΑΚΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ, τὸ ἀπασχολῆσαν τελευταίως τὴν ἱερὰν Σύνοδον, πολλαχῶς δὲ σχολιασθὲν καὶ σχολιαζόμενον ἔχει οὕτω. Τὸ μόνον σημεῖον, το ἰδιαζόντως ἀπασχολῆσαν τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ ἐφ' οὗ κυρίως ἡ λυπηρὰ διαφωνία, ἐστὶ τὸ δεύτερον ἄρθρον τῶν ἐν λόγῳ Κανονισμῶν, το πραγματευόμενον περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀρχιερέων τῶν ἐπαρχιῶν Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης. Πρὸς ἀσφαλῆ τοῦ ζητήματος τούτου γνῶσιν καὶ πρὸς σχηματισμὸν ἀμερολήπτου κρίσεως καὶ γνώμης ὑπὸ παντὸς δυναμένου σχηματίσαι τοιαύτην, παρατιθέμεθα πρῶτον μὲν τὸ σχετικὸν ἄρθρον τῆς συμβάσεως τοῦ 1880 εἶτα δὲ τὴν σχετικὴν πρότασιν τῶν ἀντιπολιτευομένων λαϊκῶν, τὴν ἐν τοῖς Κανονισμοῖς τούτοις διατυπουμένην καὶ ὑπὸ τῶν ἑπτὰ σεβασμ. συνοδικῶν ἐκθύμως ὑποστηριζομένην· καὶ τρίτον τὴν σχετικὴν πρότασιν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου.

Α') Τὸ Β' ἄρθρον τῆς συμβάσεως ἔχει ὡς ἑξῆς: «Ἐν περιπτώσει χηρείας μιᾶς τῶν τριῶν μητροπολιτικῶν ἑδρῶν ἐν Βοσνίᾳ καὶ Ἐρζεγοβίνῃ ἡ Α. Α. καὶ Β. Ἀποστολικὴ Μεγαλειότης διορίζει τὸν νέον μητροπολίτην εἰς τὴν χηρεύουσαν μητροπολιτικὴν ἕδραν, ἀφοῦ πρότερον κοινοποιηθῇ εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον τὸ ὄνομα τοῦ ὑποψηφίου τοῦ αὐτοκράτορος ὅπως ἐκτελεσθῶσιν αἱ κανονικαὶ διατυπώσεις. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ ὑποψήφιος ᾖ ἄγνωστος εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἡ κοινοποίησις αὕτη θέλει εἶσθαι συνωδευμένη ὑπὸ πιστοποιητικοῦ τοῦ ἐπισκόπου, ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται ὁ ὑποψήφιος, πιστοποιητικοῦ ἀποδεικνύοντος τὴν κανονικὴν αὐτοῦ ἱκανότητα πρὸς τὸ χειροτονηθῆναι ἐπίσκοπον». Καὶ τοῦτο μὲν τὸ πλῆρες καὶ ἀκριβὲς κείμενον τοῦ Β' ἄρθρου τῆς συμβάσεως τοῦ 1880. Δύναται δὲ τοῦτο, ἀναλυόμενον, νὰ

διαιρεθῇ εἰς τρία μέρη· 1), τὸν διορισμὸν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος· 2), τὴν τέλεσιν τῶν κανονικῶν διατυπώσεων ὑπὸ τοῦ πατριάρχου· καὶ 3), τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς κανονικῆς ἱκανότητος τοῦ ἐκλεγομένου.—Τὰ τρία ταῦτα μέρη τοῦ ἄρθρου, τακτοποιούμενα καὶ κατὰ τὴν κανονικὴν γλῶσσαν ἐκφραζόμενα, ἀπαρτίζουσι τὸν ἑξῆς τύπον τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀρχιερέων τῶν ἐν λόγῳ ἐπαρχιῶν. Κληρικὸς, γνωστὸς τῇ Ἐκκλησίᾳ ὡς φέρων τὰ ἀπαιτούμενα κανονικῶς προσόντα τοῦ δι' ἀρχιερατείαν ἐκλεξίμου, ἢ πιστοποιούμενος ὡς τοιοῦτος ὑπὸ ὀρθοδόξου ἐπισκόπου, προτείνεται ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ, ἥτις, μετὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν κατ' αὐτὸν, προβαίνει εἰς τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ, ἔχουσα τὸ δικαίωμα ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ ἀντιτάξῃ ἄρνησιν, ὅταν ὁ προτεινόμενος στερῆται τῶν νομίμων προσόντων.

Β') Ἔναντι τῆς τοιουτοτρόπου ἐκλογῆς προβαίνει ἡ ἀντιπολιτευομένη λαϊκὴ μερὶς προβάλλουσα διὰ τοῦ Β' ἄρθρου τῶν ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Μ. Ἐκκλησίας Κανονισμῶν τὸν ἑξῆς τρόπον: «Διὰ τὸ μέλλον ὁρίζεται ὅπως ἑκάστη ἐπαρχία, τῇ συμμεθέξει πάντων τῶν σερβικῶν ὀρθοδόξων μητροπολιτῶν, τῆς Βοσνίας καὶ Ἑρζεγοβίνης, ἐν ἰδιαιτέρᾳ ἐκλογικῇ συνεδρίᾳ τοῦ εὐρυτέρου ἐπαρχιακοῦ διοικητικοῦ καὶ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου αὐτῆς, ὁρίζῃ τρεῖς ὑποψηφίους πρὸς πλήρωσιν κενοῦ μητροπολιτικοῦ θρόνου, οὓς καθυποβάλλει τῇ Α. Μεγαλειότητι πρὸς ἐκλογὴν, τῷ δὲ ἁγίῳ οἰκουμενικῷ Πατριαρχείῳ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν κανονικῶν τύπων».

Ἵνα δὲ κατανοηθῇ δεόντως ὁ τρόπος οὗτος τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀρχιερέων, ὅστις ἀπὸ τῆς Γ' τοῦ σωτηρίου κηρύγματος ἑκατονταετηρίδος οὐδαμοῦ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀναφαίνεται, «τῶν ἐπισκόπων ἀείποτε ὑπὸ ἐπισκόπων ἐκλεγομένων» κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας, δέον ἐνταῦθα νὰ σημειωθῇ ἐπεξηγηματικῶς ὅτι ἐν τῷ ἀναφερομένῳ εὐρυτέρῳ ἐπαρχιακῷ διοικητικῷ καὶ ἐκπαιδευτικῷ συμβουλίῳ τὰ δύο τρίτα τῶν μελῶν εἰσὶ λαϊκά· συγκείμενον δηλονότι τὸ συμβούλιον τοῦτο ἐκ 39 μελῶν, περιλαμβάνει ἐν αὐτῷ δέκα καὶ τρία μόνον κληρικὰ μέλη καὶ ταῦτα πάντα κατωτέρους κληρικοὺς, 26 δὲ λαϊκά. Εἰς ταῦτα προστίθενται καὶ οἱ τρεῖς μητροπολῖται, ἀλλὰ τίς ἡ σημασία αὐτῶν ἐν οὕτω παμπληθεστάτῃ λαϊκῇ συνελεύσει; Ἡ μὲν ὑπὲρ τῶν παραβιαζομένων τυχὸν ὑπὸ τῆς λαϊκῆς πλειοψηφίας Ἱ. κανόνων ἄμυνα αὐτῶν ἔσται ματαία εἰς οὐδὲν λογιζομένη, λαϊκοὶ δὲ πλήρη πάσχοντες τῶν ἱερῶν κανόνων ἄγνοιαν καὶ ἀδιαφόρως ἔχοντες, πρὸς τὰς διατάξεις αὐτῶν, ἐπὶ δὲ πᾶσιν ἀνεύθυνοι ἀπέναντι πάσης ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, θέλουσιν ἐκλέγει τοὺς ἱεράρχας καὶ ποιμένας τῆς Ἐκκλησίας συμφώνως πάντοτε πρὸς τὰς βλέψεις καὶ τοὺς ὑπολογισμοὺς αὐτῶν, οὗ ὀλεθριώτερον οὐδὲν ἄχρι τοῦδε σύστημα ἀνεφάνη ἐν τῷ κλίματι τοῦ πατριαρχικοῦ ἀποστολικοῦ οἰκουμενικοῦ Θρόνου προετοιμάζον αὐτὴν τὴν ἀποσύνθεσιν καὶ καταστροφὴν τῆς Μ Ἐκκλησίας.

Γ') Τὴν ἐφαρμογὴν τοιούτου καὶ τοσοῦτον ὀλεθρίου τῇ Ἐκκλησίᾳ συστήματος ἐκλογῆς πεισμόνως ὑπεστήριξαν ἑπτὰ τῶν ἐν τῇ Ἱ. Συνόδῳ μητροπολιτῶν τοῦ οἰκουμ. Θρόνου ἐρρωμένως ὅμως ἀπέκρουσεν ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης κ. Ἰωακεὶμ, κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν κανονισμῶν ὁμοψήφους ἔχων καὶ πέντε τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ μητροπολιτῶν, οἵτινες καὶ λόγῳ μορφώσεως τῆς τε θύραθεν καὶ τῆς θεολογικῆς καὶ λόγῳ πείρας καὶ δὴ καὶ λόγῳ συνέσεως καὶ ζήλου ἐκκλησιαστικοῦ καὶ γενικῶς εἰπεῖν θρησκευτικοῦ οὐδενὸς ὑπολείπονται κατὰ τὴν ὁμόφωνον κρίσιν πάντων τῶν εὖ φρονούντων. Ἐπειδὴ δὲ εἰσαγωγὴ τρίτης γνώμης ἀπεκρούετο ὑπό τε τῶν ἀρχιερέων τῶν ἐν λόγῳ ἐπαρχιῶν καὶ ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτευομένης λαϊκῆς μερίδος, ἀφ' ἑτέρου δὲ ρητῶς ἡ αὐστριακὴ πρεσβεία ἐν τῇ σχετικῇ ὑπομνήσει αὐτῆς ἐδήλου ὅτι τὴν σύμβασιν τοῦ 1880 θεωρεῖ ἱερὰν καὶ ἀπαράβατον ὡς συμβόλαιον ἀμφοτεροβαρὲς ὅπερ οὐδέτερον τῶν συμβαλλομένων μερῶν δικαιοῦται νὰ ἀθετήσῃ τοῦ ἑτέρου ἐμμένοντος, πᾶσαν δὲ σχετικὴν ἀπόφασιν τοῦ Πατριαρχείου θίγουσαν τὴν σύμβασιν ἐκήρυττεν ἐκ προτέρων ὡς ἄκυρον καὶ μὴ ὑπάρχουσαν, πρὸς ἐξοικονόμησιν τοῦ πράγματος καὶ σχετικὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀπαιτήσεων τῆς τε Καισαροβασιλικῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς ἀντιπολιτευομένης λαϊκῆς μερίδος, προέτεινεν ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 28 σεπτεμβρίου τὰ ἀκόλουθα: Ἡ σύμβασις τοῦ 1880 νὰ μείνῃ ἄθικτος καὶ ἱερὰ, τὰ δὲ ταύτην θίγοντα σημεῖα τῶν κανονι-

σμῶν νὰ ἐγκριθῶσιν ὡς ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων τῶν ἐν λόγῳ ἐπαρχιῶν διατυποῦνται, τὰ δὲ λοιπὰ 10 σημεῖα τῆς διαφωνίας κληρικῶν καὶ λαϊκῶν νὰ ἐπικυρωθῶσιν ὡς ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπὶ τούτῳ διορισθείσης συνοδικῶς ἐπιτροπείας ἐνέκρινεν αὐτά.

Ἀφοῦ δὲ οὕτωσὶ δι' ὁμοφώνου ἀποφάσεως τῆς ἱερᾶς Συνόδου δοθῇ πέρας εἰς τὸ προκείμενον ζήτημα, τότε, ἀνεξαρτήτως τῆς ἤδη ὑπὸ ἐξέτασιν ἐργασίας, δέον νὰ δηλωθῇ δι' ὑπομνήματος πρὸς τὴν Καισαροβασιλικὴν κυβέρνησιν καὶ δι' ἐπιστολῶν πρὸς τοὺς μητροπολίτας τῶν ἐν λόγῳ ἐπαρχιῶν, ὅτι ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία ἐπιθυμοῦσα νὰ ἴδῃ διασαφηνιζόμενον τὸ περὶ ἐκλογῆς ἀρχιερέων χωρίον τοῦ σχετικοῦ ἄρθρου τῆς συμβάσεως «ἀφοῦ πρότερον κοινοποιηθῇ εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον τὸ ὄνομα τοῦ ὑποψηφίου τοῦ αὐτοκράτορος ὅπως ἐκτελεσθῶσιν αἱ κανονικαὶ διατυπώσεις κτλ.» προτείνει τὰ ἑξῆς:

«Ἐν Σεραγιέβῳ ἕδρᾳ τῆς μητροπόλεως Βόσνης, καὶ κέντρῳ πολιτικῷ τῶν ἐν λόγῳ ἐπαρχιῶν, νὰ καταρτισθῇ ὑπὸ τῶν τεσσάρων μητροπολιτῶν καὶ τῶν περὶ αὐτοὺς ἐν ὀφφικίοις κληρικῶν κατάλογος ἐκλεξίμων πρὸς ἀρχιερατείαν, κατὰ τὸ ἡμέτερον σύστημα, ἐκ κληρικῶν ἐχόντων τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα, καὶ ὄντων 1) ἐντοπίων ἢ 2) σλαυομαθῶν κληρικῶν τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ 3) ἐν ἐλλείψει ἐντοπίων ἐξ ἀνάγκης καὶ ἐκ κληρικῶν τῶν πέριξ ὀρθοδόξων σερβικῶν ἐν Αὐστρίᾳ ἐπαρχιῶν. Ἀκολούθως νὰ ζητηθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ οὕτω καταρτισθησομένου καταλόγου ἔγκρισις τῆς Μ. Ἐκκλησίας μετὰ ἀκριβῆ ἐξέτασιν καὶ ἔλεγχον τῶν προσόντων τῶν ἐγγραφέντων καὶ μετὰ ταῦτα ἡ ἐπικύρωσις τοῦ αὐτοκράτορος, οὕτως ὥστε ἡ μὲν Ἐκκλησία τοῦ τόπου νὰ παρίσταται ὡς προτείνουσα τοὺς ἐκλεξίμους, ἡ Ἱ. Σύνοδος ὡς ἐγκρίνουσα καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ὡς ἐπικυρῶν. Ἐν περιπτώσει δὲ χηρείας μιᾶς τῶν τεσσάρων μητροπόλεων τῇ γνώσει τῆς ἐπιτοπίου ἀρχῆς καὶ τῇ ἐγκρίσει τοῦ αὐτοκράτορος, οἱ λοιποὶ τρεῖς μητροπολῖται μετὰ τῶν τεσσάρων ἀρχιμανδριτῶν τῶν μητροπόλεων ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνερχόμενοι, μετὰ προηγουμένην θρησκευτικὴν τελετὴν ἐν τῷ ναῷ, νὰ ὑποδεικνύωσι τρία πρόσωπα ἐκ τῶν ἐν τῷ ὡς ἄνω καταλόγῳ ἐγγεγραμμένων, τῇ κοινῇ τῶν τριῶν μερῶν ἐγκρίσει, καὶ ἐξ αὐτῶν ὁ αὐτοκράτωρ νὰ ἐκλέγῃ καὶ ἀκολούθως διορίζῃ τὸ ἓν ὡς μητροπολίτην τῆς χηρευούσης ἐπαρχίας· μετὰ τοῦτο δὲ ἀγγέλλεται ἡ ἐκλογὴ εἰς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν καὶ ζητεῖται παρ' αὐτῆς ἡ ἔγκρισις αὐτῆς καὶ ἡ ἔκδοσις τῆς χειροτονίας.—Πρὸς τούτοις ἐπειδὴ γίνεται λόγος πολὺς περὶ προσηλυτιστικῶν ἐνεργειῶν τῆς καθολικῆς προπαγάνδας, καλὸν θεωρῶ, ἐὰν ἐγκριθῇ συνοδικῶς, ἀρχιερεὺς τοῦ οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἐκ τῶν σλαυομαθῶν, οἷος ἐπὶ παραδείγματι ὁ μητροπολίτης Μελενίκου κ. Εἰρηναῖος ν' ἀποσταλῇ ἐξαρχικῶς ἀνὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα, ὅπως ἐξετάσῃ τὴν ἐν γένει κατάστασιν τῶν χριστιανῶν καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ προσηλυτισμοῦ».

Τὴν πρότασιν ταύτην τῆς Α. Θ. Π. ἐζήτησάν τινες τῶν ἀντιφρονούντων ὅπως μελετήσωσιν ἰδιαιτέρως· ἐφ' ᾧ καὶ ἐχορηγήθη τούτοις ἀντίγραφον αὐτῆς πρὸς μελέτην,

Αἴφνης ὅμως τὴν ἐπιοῦσαν συνεδρίαν, χωρὶς οὐδὲ ποσῶς νὰ συζητηθῇ αὕτη, ἀπαγγέλλεται ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Δυρραχίου τὸ κατὰ τῆς Α. Θ. Π. προμεμελετημένον κατηγορητήριον, ἐν ᾧ μεταξὺ ἄλλων ἐλέγετο καὶ περὶ τῆς ἐν λόγῳ προτάσεως τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὅτι αὕτη τυγχάνει σοφὴ μὲν καὶ σεβαστὴ ἀλλ' ἀπαράδεκτος. Ταῦτα μὲν εἰς τὰ ἐν τῇ Συνόδῳ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀνταλλαγέντα. Τὰ δὲ περιέργως περιαδόμενα καὶ ὡς **ἀπὸ αὐθεντικῆς πηγῆς** λεγόμενα εἰσὶν ὅτι ὅτι ἀπὸ μέρους τῶν ὀκτὼ πανιερωτάτων μητροπολιτῶν διεμηνύθη τῇ καισαροβασιλικῇ αὐστροουγγρικῇ πρεσβείᾳ ὅτι εἰσὶ πρόθυμοι, ἐὰν αὕτη εὐαρεστηθῇ νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτοὺς ὅπως εἰσέλθωσι καὶ αὖθις ἐν τῇ Ἱ. Συνόδῳ, τὴν δευτέραν ἀμέσως ἡμέραν νὰ παραδεχθῶσι τὰς προτάσεις αὐτῆς ὡς αὕτη διετύπωσεν αὐτάς.

Καὶ ἤδη κρινάτω ἕκαστος ἐκ τῶν πραγμάτων αὐτῶν τίνες οἱ τὰ λογικὰ καὶ νόμιμα καὶ κανονικὰ εὐηγούμενοι καὶ ἀποσκοποῦντες καὶ τίνες οἱ ἐκ πνεύματος ἀντιλογίας καὶ ἀντιπράξεως τἀναντία ὑποστηρίζοντες καὶ ραδιουργοῦντες ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἱ. Συνόδῳ παρεδρείας αὐτῶν.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ

Κατ' ἀτυχίαν πάντων τῶν συντετριμμένην ἐχόντων τὴν καρδίαν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων

χριστιανῶν, ἡ λυπηρὰ κατάστασις τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν ὑποθέσεων, ἡ δημιουργηθεῖσα διὰ τῆς ἀντικανονικῆς καὶ ἀσυγγνώστου πολιτείας τῶν ἀποσχισθέντων ἀπὸ τῆς Συνόδου σεβασμιωτάτων μελῶν αὐτῆς, ἐξακολουθεῖ, νέα δ' ἀνομήματα ἐπισωρεύουσιν οἱ στασιασταὶ πρὸς πλείονα περιπλοκὴν καὶ ἐπιδείνωσιν τῆς καταστάσεως.

Ἀκούονται, διότι σπερμολογοῦνται, πολλὰ καὶ ποικίλα, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, καλὸν δὲ βεβαίως εἰς ὥρας τοιαύτας συγκρούσεων νὰ προσέχῃ τις εἰς τὴν διαλογὴν αὐτῶν, ὅπως εὑρεθῇ σχετική τις ἀλήθεια. Ἐκ τῶν πολλῶν ὅμως, ἃ διαδίδονται, βέβαιον φαίνεται ὅτι ὑπὸ τῶν σεβασμιωτάτων τούτων ἀρχιερέων ἀπεστάλησαν γράμματα εἰς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν μένοντας σεβασμ. ἀρχιερεῖς, ἐξαγγέλλοντα μὲν τὰ ἐσχάτως συμβάντα, ἀπεκδεχόμενα δὲ τὴν ἐτυμηγορίαν καὶ τῶν ἀπόντων ἐπὶ τοῖς ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα παρεπιδημούντων πραττομένοις. Ἀλλὰ κατὰ πόσον τοῦτο συνάδει πρὸς τὸ κανονικὸν δίκαιον τῆς ὅλης Ἐκκλησίας καὶ πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν τεθεσπισμένα. τοῖς τε γράφουσι καὶ τοῖς λαμβάνουσι τὰς ἐπιστολὰς, οὗσι γνώσταις τῶν κανόνων, ἀπόκειται νὰ κρίνωσιν ἐν ἐπιγνώσει καὶ ἐν πνεύματι ποιμαντικῆς σενέσεως.

Πρὸς τούτῳ δὲ πολλὰ λέγονται καὶ περὶ τοῦ περιεχομένου τριῶν ὑπομνημάτων (λαϊχὰ) τῷ ἁρμοδίῳ ὑψηλῷ Ὑπουργείῳ δοθέντων, περιεχομένου ἥκιστα μὲν εὐπρεποῦς, οὐδαμῶς δ' ἁρμόζοντος εἰς τὴν ἐπιβαλλομένην εἰς τοὺς ἐπιδόντας αὐτὰ εὐσυνειδησίαν καὶ φιλαλήθειαν, ἅτε ποιμένας τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Εὐχόμεθα διαπύρως ἵν' ἀποδειχθῇ ψευδὴς ἡ διάδοσις, ἀκούσωμεν δ' ὅτι οὐδ' εἰς τὸν νοῦν αὐτῶν ἐπῆλθεν ἡ εἰδεχθὴς αὕτη κακεργασία. Πιστεύομεν ὅτι οὐδ' οἱ ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ὀρθοτομοῦντες καὶ τὸν εὐσεβῆ ποιμαντικὸν διανύοντες δόλιχον θέλουσι παρίδει τὴν κανονικὴν αὐτὴν θέσιν τε καὶ σχέσιν ἀπέναντι τῆς κανονικῆς αὐτῶν καὶ νομίμου ἀρχῆς. Πιστεύομεν ὅτι θέλουσιν ἀπόσχει πάσης πρὸς ἀλλότρια κρίματα κοινωνίας, ἄριστα γινώσκοντες οἵας ποινὰς ἐπάγουσι κατὰ τῶν ἐν καταφρονήσει τοὺς ἱεροὺς κανόνας τιθεμένων αὐταὶ αἱ ἀποφάνσεις Συνόδων ἱερῶν καὶ θεοπνεύστων.

ΔΥΟ ΜΕΓΑΛΑ ΨΕΥΔΗ

ἀνέγραψεν ἡ τεργεστηνὴ συνάδελφος «Νέα Ἡμέρα» ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 23 λήγοντος, ὑποθετήσασα νέαν ἀνταπόκρισιν ἐκ τῆς ἡμετέρας πόλεως, ἐν ᾗ ὁ γράφων; καὶ ἀπὸ πολλοῦ τὰς ἰδέας καὶ τοὺς πόθους τῶν κατὰ τῆς κανονικῆς αὐτῶν καὶ νομίμου ἀρχῆς συνωμοτούντων ἀρχιερέων γνωστὰ ποιῶν, πειρᾶται νὰ ἐξαγνίσῃ αὐτοὺς βεβαιῶν ὅτι οἱ ὀκτὼ μητροπολῖται ἐβεβαίωσαν τὸν ὑπουργὸν τῆς δικαιοσύνης ὅτι **οὐδέποτε ἐπεδίωξαν ἀλλαξοπατριαρχείαν,** ἀλλ' ἐζήτησαν νὰ ἐπαναγάγωσι τὸν πατριάρχην εἰς τὴν νόμιμον καὶ κανονικὴν πορείαν κλπ. Κατὰ πόσον λέγουσιν ἀλήθειαν οἱ διδάσκοντες καὶ ἀκούοντες ὅτι χείλη ἱερέων οὐ ψεύδονται, τοῦτο καταδηλοῖ πασιφανέστατα ὑπουργικὸς τεσκερὲς τῆς Α. Ὑψ. τοῦ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν θρησκευμάτων ὑπουργοῦ Ἀβδουρραχμὰν πασᾶ, ὑπ' ὄψιν ἔχων μασματᾶν τῶν ὀκτὼ, καὶ οὗ τεσκερὲ τὸ μέρος τὸ εἰς αὐτοὺς ἀναφερόμενον ἔχει οὕτω:

«Οἱ εἰρημένοι μητροπολῖται, ὄντες ὡς εἴρηται ὀκτὼ, **προέβησαν νὰ ζητήσωσιν ἀλλαξοπατριαρχείαν καὶ νὰ συνεδριάσωσιν ἐκτὸς τοῦ Πατριαρχείου.** Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ἐφάνησαν ἀπάδοντα ταῖς διατάξεσι τοῦ πατριαρχικοῦ Κανονισμοῦ, ἐγένοντο αὐτοῖς αἱ δέουσαι συμβουλαὶ καὶ παρατηρήσεις» (22 σαμπὰν 1322, 17 8]βρίου 1904). Τοῦτο ἐπιβεβαιοῖ καὶ ἡ κυκλοφοροῦσα φήμη ὅτι οἱ ὀκτὼ ἀρχιερεῖς, εἴτε ἐξ ἑαυτῶν εἴτε καὶ τῇ ὑποκινήσει ἑτέρων προέβησαν, ἄγνωστον ἐπὶ τῇ βάσει τίνος νόμου καὶ κανόνος, εἰς τὴν παῦσιν καὶ τὴν καθαίρεσιν τοῦ πατριάρχου (!!) ἦν καὶ διὰ τηλεγραφημάτων ἔσπευσαν, ὡς λέγεται, ν' ἀναγγείλωσιν εἰς τὰς πρωτευούσας τῶν ὀρθοδόξων κρατῶν, ἅμα δὲ συνέταξαν καὶ σχετικὸν πρακτικὸν, ὅπερ σφραγισθὲν ὑπὸ τῶν ὀκτὼ παρεδόθη τῷ πρώτῳ τῇ τάξει μητροπολίτῃ Ἐφέσου πρὸς φύλαξιν.

Ἀλλ' ἐπίσης ψεῦδος ἀσύστολον τῶν ἐνδιαφερμένων ἐστὶ τὸ γραφὲν ἐν τῇ «Νέᾳ Ἡμέρᾳ» ὅτι ὁ σεβ. γέρων Κυζίκου, ἐλθὼν νῦν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀνήρεσεν ἑαυτὸν γράψαντα τῷ 1891 πρὸς τὸν τότε πατριάρχην Διονύσιον Ε', ὅτι συνοδικὸς ἀρχιερεὺς οὐδαμῶς δύναται νὰ ἀπολυθῇ ὑπὸ τοῦ πατριάρχου πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς διετοῦς αὐτοῦ θητείας. Ὁ μητροπολίτης Κυζίκου, τότε δὲ

Σισανίου, διαταττόμενος ν' ἀπέλθῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην, λόγῳ δῆθεν ἐπαρχιακῶν ὑποθέσεων, ἀπαιτουσῶν τὴν ἐκεῖ παρουσίαν αὐτοῦ, διεμαρτύρετο κατὰ τοῦ τοιούτου βιασμοῦ ἐπάγων ὅτι, ἐὰν μὲν πρόκηται περὶ ἐπαρχιακῶν ἀναγκῶν, αὐτός ἐστιν ὁ γινώσκων ταύτας ἐγκύρως, οὐχὶ δ' ὁ βιάζων πρὸς ἀναχώρησιν· ἐὰν δὲ γένηται δεκτὴ ἡ τοιαύτη θεωρία περὶ τῆς εἰς τὰς ἐμπεριστάτους ἐπαρχίας ἀναχωρήσεως τῶν συνοδικῶν, τότε ἔδει ν' ἀπέλθῃ πρότερον εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ τότε σεβασμ. μητροπολίτης Ἡρακλείας κ. Γερμανὸς, διότι πραγματικῶς ἡ κατάστασις τῆς μεγάλης ταύτης ἐπαρχίας ἀπήτει τότε τὴν ἐκεῖ μετάβασιν αὐτοῦ κατὰ τὰς ἐπανειλημμένας ἐκ διαφόρων αὐτῆς τμημάτων ἐπισήμους ἀναφορὰς τῶν κατοίκων. Πλέον τούτου οὔτε εἶπεν ἐν τῇ συνόδῳ, οὔτε ἔγραψέ τι.

Ταῦτα πρὸς τὸ παρὸν, εἰσὶν ἀρκετὰ ἵνα δείξωσιν ὅτι ψεύδονται οἱ ἀπὸ σκηνῆς καὶ παρασκηνίων διὰ τὴν «Ν. Ἡμέραν» ἐργαζόμενοι.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐν τῷ παρελθόντι φύλλῳ τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας» ἐκδοθέντων περὶ τοῦ οἰκτροῦ θανάτου τῆς ἑλληνίδος διδασκαλίσσης ἐκ **Γευγελῆς**, δημοσιεύομεν σήμερον ἀπόσπασμα νεωτέρας ἐπιστολῆς περὶ τοῦ αὐτοῦ θλιβερωτάτου γεγονότος, τηροῦντες καὶ πάλιν τὸ λεκτικὸν καὶ διορθοῦντες τὰ περὶ τὴν γραφὴν σφάλματα.

«Σεβαστέ μοι μπαμπᾶ

21 ὀκτωμβρίου 1904

Χθὲς ἐγένετο ἡ κηδεία τῆς δυστυχοῦς ἀειμνήστου Αἰκατερίνης καὶ τῶν δύο μικρῶν κοριτσίων τοῦ οἰκοδεσπότου κτλ. Εὑρέθημεν, μπαμπᾶ μου, πρὸ φρικτοῦ θεάματος. Τὰ πτώματα τῶν μαρτύρων δὲν ἦσαν πτώματα· ἦσαν ψημένα ὁστᾶ χρώματος μαύρου, τῆς ἀειμνήστου ἡ κεφαλὴ δὲν εὑρέθη, οὔτε τὰ ἄκρα αὐτῆς, μόνον ὁ κορμός της, ὅστις εἶχε μεταβληθῇ εἰς κάρβουνον. Ὁποῖον αἴσθημα φρίκης δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῇς κατέλαβε τὴν καρδίαν ὅλων ἐν γένει τῶν ἀνθρώπων, ὅτε περὶ τὴν 5 πρὸ μεσημβρίας ὥραν ἐδέχθημεν ἐν τῷ σχολείῳ μας τὰς δυστυχεῖς τταύτας σκιάς. Οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν μας ἔκρουον καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, νεκρικὴ σιγὴ ἐκάλυψε τὴν πόλιν μας· στρατιῶται, πολῖτσαι, πολῖται ἄνω κάτω ἦσαν χθὲς φυλάττοντες· ἡμεῖς δὲ ἄνευ χρώματος καὶ ζωῆς ὡς μηχαναὶ ὑπηρετήσαμεν εἰς τὰ χρειώδη τῶν τε νεκρῶν καὶ τῆς ἐκφορᾶς. Στεφάνους τρεῖς ἐκ τῆς σχολῆς κατεθέσαμεν ἐπὶ τοῦ τάφου, λόγοι δύο ἐξεφωνήθησαν ἐπ' αὐτοῦ συγκινητικώτατοι, ἠκολούθησαν τὴν ἐκφορὰν ὅλοι, ἄνδρες γυναῖκες, ἡμέτεροι ὅμως, καὶ τὰ δύο σχολεῖα ἀρρένων καὶ θηλέων, διδάσκαλοι καὶ διδασκάλισσαι. Ἡ κατάστασίς μας εἶναι ἀθλία. Ἡμεῖς ἐμαζεύθημεν ὅλοι εἰς μίαν οἰκίαν μόνον διὰ τὴν νύκτα. Τρεῖς οἰκογένειαι ἐντὸς τῆς αὐλῆς μας ὅλοι μαζῆ, ἐγὼ, ἡ μαμᾶ ὁ διδάσκαλος καὶ ἡ κυρία του, ὁ οἰκοδεσπότης μὲ τὴν κυρίαν του, ὁ πενθερός του, ὁ ἀνεψιός του καὶ τὰ τρία μικρά του. Ἡ ζωή μας κινδυνεύει· δὲν ἠξεύρομεν τί θὰ ἀπογίνωμεν. Μόνον ὁ Θεὸς θὰ φροντίσῃ πλέον δι' ἡμᾶς. Ἡ διδασκάλισσα Ἐλίζα ζητεῖ παραίτησιν καὶ δὲν τῆς δίδεται, λοιπὸν τί ἄλλο νὰ ζητήσωμεν ἐνῷ τοῦτο δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται; Περιμένομεν τὸ πεπρωμένον;— Ταῦτα, σεβαστέ μοι μπαμπᾶ, φρόντισον σὲ παρακαλῶ τίνι τρόπῳ θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐλευθερωθῶμεν καὶ κερδίσωμεν τὴν ζωήν μας. Σὲ ἀσπάζομαι, ἡ θυγάτηρ σου».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Συνεδρία δύο Σωμάτων.—Χθὲς συνῆλθον εἰς συνεδρίαν ἀπὸ κοινοῦ τὰ δύο διοικητικὰ τῆς Ἐκκλησίας Σώματα ἥ τε ἱερὰ Σύνοδος καὶ τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον, παρατείνοντα τὴν ἐργασίαν αὐτῶν μέχρι μεσημβρίας.

Ἱερὰ Σύνοδος.—Τῇ παρελθούσῃ δευτέρᾳ ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσαν ὁ ἐκ τῶν νέων συνοδικῶν σεβασμιώτατος μητροπολίτης Χίου κ. Κωνσταντῖνος προϋπαντηθεὶς ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὑπὸ τοῦ ἱερολ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμίν. Σήμερον δὲ συνῆλθεν ἡ ἱερὰ Σύνοδος εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρίαν.

Σήμερον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. συνῆλθεν εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρίαν ἡ ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἀπαρτιζομένη ὑπὸ τῶν σεβ. συνοδικῶν Κυζίκου, Νικομηδείας, Διδυμοτείχου, Χίου, Γάνου καὶ Χώρας καὶ Σερβίων καὶ Κοζάνης, ἐπαναλαβοῦσα τὰς ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ πραξικοπήματος τῆς ἀπεργίας διακοπείσας ἐργασίας αὐτῆς.

Δ. Ἐθν. Μικτὸν Συμβούλιον.—Ἡ χθεσινὴ διοικητικὴ συνεδρία τοῦ Συμβουλίου ἐματαιώθη ἕνεκα τῆς κοινῆς αὐτοῦ μετὰ τῆς ἱερᾶς Συνόδου συνεδριάσεως. Τῇ τετάρτῃ συνεκροτήθη ἡ δικαστικὴ αὐτοῦ συνεδρία, προεδρεύοντος τοῦ σεβ. μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτου.

Κεντρικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπή.— Ἕνεκα τοῦ ἑορτασίμου τῆς παρελθούσης τρίτης ἡ Κεντρικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ δὲν συνῆλθεν εἰς συνεδρίαν, ἐργασθεῖσα τῇ προπαρελθούσῃ τρίτῃ, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ σεβασμ. αὐτῆς προέδρου μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Κωνσταντίου.

Κεντρικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπή. — Χθὲς συνῆλθεν εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρίαν ἡ Κεντρ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπὴ, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ προέδρου αὐτῆς σεβασμ. μητροπολίτου Νικομηδείας κ. Φιλοθέου.

Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον. — Τὸ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ἐκκλησιαστ. δικαστήριον, τακτικῶς συνεδριάζον κατὰ πᾶσαν δευτέραν, ὑπὸ τὴν δραστηρίαν προεδρείαν τοῦ πανιερ. μητροπολίτου πρ. Δρυϊνουπόλεως κ. Γρηγορίου, μετὰ πολλοῦ ζήλου καὶ αὐταπαρνησίας, ἄνευ διακοπῆς ἐκπληροῖ τὸ σπουδαῖον αὐτοῦ καθῆκον.

Ἐθνικὰ Φιλανθρ. Καταστήματα.— Ἀπὸ τῆς 6 λήγοντος ὀκτωβρίου τετράκις συνῆλθεν εἰς συνεδρίαν ἡ ἐφορεία τῶν ἐθνικῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἀντιπροέδρου διδάκτορος κ. Μ. Ψαλίδα, ἰατροῦ.

Μοναστηριακὴ Ἐπιτροπή. — Χθὲς συνεκρότησε συνεδρίαν ἡ Μοναστ. Ἐπιτροπὴ, προεδρεύοντος τοῦ ἐκ τῶν συμβούλων κ. Ἀγγέλου Στ. Ἰωαννίδου, τοῦ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐκπροσωποῦντος ἐν αὐτῇ. Ὁ προεδρεύων προσεφώνησε τὸν νεωστὶ διορισθέντα ὡς μέλος αὐτῆς πολυμαθῆ διδάκτορα τῶν νομικῶν κ. Χαρίσιον Βαμβακᾶν, ὅστις ἀντεφώνησε καταλλήλως.

Ἐφορεία Ἀρχιγενείων Ἐκπαιδευτηρίων. —Τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ συνεκρότησε τὴν νενομισμένην αὐτῆς συνεδρίαν ἡ ἐφορία τῶν ἐν Ἐπιβάταις Ἀρχιγενείων Ἐκπαιδευτηρίων προεδρεύοντος τοῦ προέδρου αὐτῆς σεβασμ. μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας κ. Κωνσταντίνου.

Πατριάρχης Ἀρμενοκαθολικῶν. — Τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ ὁ μακαριώτατος πατριάρχης τῶν καθολικῶν ἀρμενίων κ. Πέτρος Παῦλος ἐν συνοδίᾳ ἑνὸς ἐπισκόπου καὶ τοῦ πρωτοσυγκέλλου αὐτοῦ ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην, ὃς ὑπεδέξατο αὐτὸν ἐπισήμως ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν πατριαρχῶν ἔχων περὶ αὐτὸν τοὺς σεβασμ. συνοδικοὺς μητροπολίτας Κυζίκου, Νικομηδείας, Διδυμοτείχου, Χίου, καὶ Σερβίων καὶ Κοζάνης. — Χθὲς δὲ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς σεβασμ. συνοδικοὺς μητροπολίτας Κυζίκου καὶ Χίου, μετέβη εἰς τὸ ἀρμενοκαθολικὸν ἐν Σταυροδρομίῳ Πατριαρχεῖον καὶ ἀνταπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν εἰς τὸν μακαριώτατον πατριάρχην κ. Πέτρον Παῦλον, ἐν τιμῇ πολλῇ γενόμενοι δεκτοί.

Κηδεία ἀρχιμ. Γερμανοῦ Γρηγορᾶ.—Δημοτελὴς καὶ ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς κόσμου ἐγένετο τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ κηδεία τοῦ ἀειμνήστου ἀρχιμανδρίτου Γερμανοῦ Γρηγορᾶ ἀνταξία πρὸς τὰς ἀρετὰς τοῦ μεταστάντος καὶ τὴν πολυετῆ διακονίαν αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Τῆς νεκρικῆς πομπῆς ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ σχολάρχου τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς πανιερ. μητροπολίτου Σάρδεων μέχρι τοῦ πατριαρχ. ναοῦ προέστη ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Διδυμοτείχου μετὰ τοῦ σεβασμ. ἁγίου Γάνου καὶ Χώρας καὶ πρώην Δρυϊνουπόλεως καὶ τοῦ παρεπιδημοῦντος θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Ἐρυθρῶν, τῆς νεκροσίμου δ' ἀκολουθίας ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ. Ἐν τῇ κηδείᾳ παρεστάθησαν ἡ Α. Ε. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Γρυπάρης καὶ οἱ τὸν ἐξοχώτατον πρεσβευτὴν τῆς Σερβίας ἐκπροσωποῦντες κκ. Α. Πέκιανατς γραμματεὺς καὶ Κ. Γρούπτσεβιτς διερμηνεὺς, οἱ σεβ. μητροπολῖται Ἐφέσου, Μιτυλήνης, Βελεγράδων, οἱ παρεπιδημοῦντες Σερρῶν, Ρόδου, Δυρραχίου καὶ Ἐλευθεροπόλεως, οἱ ἐπίτροποι τῶν Ἁγίων Τόπων, ἔτι οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Σταυρουπόλεως καὶ Σάρδεων σχολάρχαι τῆς Θεολογικῆς καὶ τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς, οἱ διευθυνταὶ καὶ ἄλλων ἀνωτάτων παρ' ἡμῖν σχολῶν. Λόγον ἐπικήδειον ἐξεφώνησεν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἄμβωνος ὁ ἱερολογ. ὑπογραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου κ. Ἀθανάσιος Πιπέρας ἐξάρας τὴν ἐν τῇ στρατευομένῃ ἰδίᾳ Ἐκκλησίᾳ καρποφόρον διακονίαν τοῦ ἀνδρὸς ποδηγετήσαντος διὰ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ πᾶσαν σχεδὸν τὴν σύγχρονον ἱεραρχίαν. Μετὰ τὴν ἀκολουθίαν ὁ νεκρὸς μετεκομίσθη καὶ ἐνεταφιάσθη ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.

Πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία ἐν Ξυλοπόρτῃ.—Ἀναστηλωθέντος, πρωτοβουλίᾳ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Ἰωακεὶμ Γ', τοῦ ἀπὸ τριακονταετίας καὶ ἐπέκεινα, καθ' ἃ ἐγράψαμεν, εἰς λήθην περιπεσόντος

ἱεροῦ ἔθους νὰ τελῆται πανηγυρικώτερον ἡ ἑορτὴ τοῦ ναοῦ τῆς Ξυλοπόρτης κατ' ἔτος τῇ 26 ὀκτωβρίου, ὡς χρησιμεύσαντος πρὸ τριῶν ἑκατονταετηρίδων πατριαρχικοῦ, τῇ παρελθ. τρίτῃ, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου, ἐτελέσθη ἐν αὐτῷ ἡ πρώτη πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργικὴ μεγαλοπρεπῶς, ἐν μέσῳ μεγάλης συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος, συλλειτουργησάντων τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν Κυζίκου, Νικομηδείας, Διδυμοτείχου, Χίου, Γάνου καὶ Χώρας καὶ Σερβίων-Κοζάνης. Ἐν τῷ ναῷ παρῆσαν ὁ ἐρίτιμος κ. Δ. Εὐγενίδης. ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε Μ. Συμβουλίου κ. Ταχιντζῆς, ὁ πρ. βοηθὸς τοῦ νομάρχου Ἀδριανουπόλεως Θ. Παπαδόπουλος ἐφέντης καὶ πολλοὶ τῶν λογάδων. Μετὰ τὴν διανομὴν δὲ τοῦ ἀντιδώρου ἡ Α. Θ. Π. μετέβη εἰς τὴν σχολὴν τῆς ἐνορίας, ἔνθα ἀπὸ τῆς ἀνωτάτης βαθμῖδος τῆς κλίμακος τοῦ παιδευτηρίου ἀπέτεινε πατρικὰς νουθεσίας εἰς τὸ συρρεῦσαν πλῆθος συνιστῶν ὁμόνοιαν καὶ ἀγάπην καὶ κατέληξεν εἰς εὐχὰς ὑπὲρ ὑγιείας τοῦ σεπτοῦ ἡμῶν ἄνακτος. ὑπὲρ οὗ τὸ πλῆθος ἐζητωκραύγασεν. Ἐκεῖ δὲ προσεφώνησε τῇ Α. Θ. Π. ὡς καὶ τοῖς σεβασμ. συνοδικοῖς ὁ ἑλλογ. καθηγητὴς τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς κ. Β. Α. Μυστακίδης, διὰ τοῦ κατωτέρω δημοσιευομένου λόγου.

Παναγιώτατε δέσποτα,
Σεβασμιώτατοι ἱεράρχαι,
Ἐρίτιμοι σύμβουλοι καὶ λογάδες τοῦ Γένους,

Οὐχὶ αὐτεπάγγελτος, ἀλλ' εἴκων ταῖς ἐπιμόνοις ἀξιώσεσι τῶν νομίμων τῆς κοινότητος ἀντιπροσώπων παρίσταμαι ἐνώπιον τῆς Υ. Θ. Π. τοῦ σεβαστοῦ καὶ λαοφιλοῦς πατριάρχου καὶ τῆς περὶ Αὐτὸν ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, ὅπως ἐξ ὀνόματος αὐτῶν προσαγορεύσω τὴν Υ. Θ. Π. καὶ ὑποβάλω Αὐτῇ καὶ τοῖς περὶ Αὐτὴν σεβασμιωτάτοις ἱεράρχαις τὰς ἀγνοτάτας εὐχαριστίας ἐπὶ ταῖς εὐλογίαις, ἃς δαψιλῶς ἐπεδαψιλεύσατο σήμερον τῇ ἡμετέρᾳ κοινότητι. Ἀφοῦ οὐκ ἦν ἄλλως γενέσθαι, ἀδεῶς, Πανα γιώτατέ μοι πάτερ καὶ δέσποτα, ἠψάμην τῆς πληρώσεως τοῦ εὐλαβοῦς τούτου πόθου τῆς ἐν υἱικοῖς αἰσθήμασι καὶ ἀκρκιφνεῖ· οὐχὶ ἐπιπλάστῳ, ἀφοσιώσει πλουτούσης κοινότητος ἡμῶν, ἐν ᾗ κἀγὼ τέταγμαι ἐκ τοῦ ἁγίου Δημητρίου τῆς πολιᾶς Ξηροκρήνης εἰς τὸν ἅγιον Δημήτριον τὸν ἐντεῦθεν τῆς Ξυλοπόρτης παρεμφθείς, ἀπὸ 30ετίας ὑπὸ τὴν μυροβόλον σκέπην αὐτοῦ διατελῶν,—ἀδεῶς, λέγω, διότι ἐκ παιδὸς γινώσκω τὴν γενναιότητα τῶν φρονημάτων τῆς ὑμετέρας θειοτάτης κορυφῆς καὶ τὴν ἐρυμνότητα τῆς χριστιανικῆς αὐτῆς ὑπομονῆς. Ἡ σημερινὴ τιμὴ ἡ ἀποδοθεῖσα τῇ ἡμετέρᾳ κοινότητι δεικνύει, Πανα γιώτατε, καὶ βοᾷ παντα χοῦ τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος ὅτι ἐκ τῆς ἱερᾶς τοῦ πατριαρχικοῦ ὑμῶν θρόνου περιωπῆς μεταξὺ ἄλλων μετ' εὐρωστίας ὑπερκυύνεσθε καὶ τῶν ἀρχαίων ἐθῶν καὶ μετ' εὐσταθείας ἐπανάγετε εἰς χρῆσιν, τῶν καιρῶν διδόντων, τὰ πολλάκις, οὐχὶ ἐπηρείαις τοῦ χρόνου, ἀλλὰ ταῖς ἀμελείαις ἡμῶν ἀποκοιμηθέντα σεβαστα ἤθη καὶ ἔθη καὶ ὀρθοῦτε αὐτά. Ἡ πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία ἐν τῷ ναῷ τούτῳ τοῦ μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τῶν Κανα βῶν ἡ καθιερωθεῖσα ἀπὸ τῆς σήμερον εἶναι διδακτική, ἐπαναφέρει εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν ἀρχαιοτέρας ἐποχάς, οἰκειοῦται τὴν πάλαι ἀξίαν καὶ σημασίαν τῶν καιρῶν ἐκείνων, ἐπὶ τῇ περιφανείᾳ τῶν ὁποίων καὶ τῇ εὐπορίᾳ ἐπὶ χριστιανικῇ ἀντοχῇ τὸ Γένος ἡμῶν κομᾷ καὶ ἀβρύνεται. Πανα γιώτατε, ὁ δικαιωστικώτατος νοῦς τῆς ὑμετέρας πεπυρμένης κορυφῆς, ὁ ἄσβεστον τῆς πατρίου ἐκκλησιαστικῆς κληρονομίας τὴν λαμπάδα δικρατῶν, ὁ καὶ τῆς ὀρθοτομίας τὴν ὁδὸν δικνοίγων, ἐν χρόνοις, ἐν οἷς πᾶσα εὐσεβείας ὁδὸς διαβάλλεται καὶ ὁ τῶν εὐσεβούντων καὶ τῷ Θεῷ προσκεκειμένων βίος δικασκώπτεται, δεικνύει διὰ παραδειγμάτων τὴν ἀλήθειαν τῶν ἐμοὶ λεγομένων. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὡρίσθη ἡ τελετὴ πατριαρχικοῦ μνημοσύνου τῶν μεγάλων τοῦ Γένους εὐεργετῶν ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ (23 ἀπριλίου), κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καθιερώθη πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία ἐν τῷ τῆς κοινότητος ἡμῶν ἱερῷ ναῷ, ὅστις τοσαύτας περικλείει πατριαρχικὰς ἀναμνήσεις.

Ὁ ναὸς ἡμῶν, ὡς γνωστὸν ὑπὸ τοῦ μακαρίτου ἐκείνου Μελετίου τοῦ Πηγᾶ ἐπιτηρητοῦ ὄντος τοῦ πατριαρχικοῦ οἰκουμενικοῦ Θρόνου κατὰ τὸ 1597 συναγορασθεὶς σὺν τῇ Παναγίᾳ τοῦ Μπαλίνου μετεσκευάσθη καὶ ὡρίσθη εἰς. Πατριαρχεῖον. Ἐν αὐτῷ κατετέθη τὸ ἱερώτερον κόσμημα τῶν τριῶν πρότερον πατριαρχικῶν ναῶν, ἡ ἱερὰ εἰκὼν τῆς Παμμακαρίστου. «Πρὸς μνήμην ἄληστον», γράφει ὁ ἀείμνηστος προκάτοχος τῆς Υ. Θ. Π. ὁ ἀπὸ Σινάου Κωνστάντιος, τοῦ ἀφαιρεθέντος ναοῦ τῆς Παμμακαρίστου, ἐπευφημήθη ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Δημητρίου τῇ ἐπικλήσει ταύτῃ τῇ ἱερᾷ, διότι ἐν αὐτῷ κατετέθη καὶ διεσώθη ἡ πάνσεπτος εἰκὼν τῆς Παμμακαρίστου. Καὶ ὁ πατριάρχης Τιμόθεος ὁ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν τὸν νῦν πατριαρχικὸν ναὸν πρὸ τριῶν αἰώνων ἐπισκευάσας τῇ τῆς μητροπαρθένου κόρης Παμμακαρίστου ἐπικλήσει ἐπευφήμησε. Δικαίως δὲ καὶ ἡ Υ. Θ.

Π. ἐφέτος ἁρμοδίως καθώρισε ἵνα καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς ἐν ἰδίᾳ τακτῇ ἡμέρᾳ (τῇ 1 σεπτεμβρίου) τιμῶμεν τὴν ἱερὰν εἰκόνα τόν τε φόρτον τῶν αἰώνων καὶ τὰς κατ' αὐτοὺς περιπετείας αὐτῆς μιμνησκόμενοι, εὐχαριστοῦντες δὲ τῷ Θεῷ καὶ αἰνοῦντες τὴν ἐν αὐτῇ εἰκονιζομένην, εἰς ἣν πρώτην πάντες προστρέχομεν, τὴν ἀληθῆ μεσίτριαν πάντων τῶν χριστιανῶν. Οὐ μόνον λόγοις λοιπὸν ἀλλὰ καὶ ἔργοις ἀναπείθει ἡ Υ. Θ. Πανα γιότης τοὺς φιλοχρίστους καὶ τοὺς συνιέναι ἐθέλοντας, καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν καὶ τὴν παρακαταθήκην ἀνασώζει. Ἐπὶ τούτῳ λοιπὸν καὶ ἡ ἡμετέρα μικρὰ μὲν ἀλλὰ τὴν καρδίαν μεγάλη κοινότης κρείττονι πόθῳ καὶ αὐτὴ ὁρμωμένη προσεπάθησε διὰ τῆς ἐπὶ τριετίαν σχεδὸν ἐργαζομένης ἐκλεκτῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς νὰ ἐπισκευάσῃ καὶ καλλύνῃ τὸν πατριαρχικὸν τοῦτον ναὸν δαπανήσασα διακοσίας λίρας χρυσᾶς, ὧν τὰς ἑκατὸν πεντήκοντα ἤδη καὶ ἐξεπλήρωσεν, ἐκ προαιρετικῶν συνδρομῶν οὐχὶ ξένων τὸ ποσὸν τοῦτο συλλέξασα ἔχει δὲ δι' ἐλπίδος ὅτι καὶ τὸ ὑπόλοιπον οὐκ εἰς μακρὰν φιλοτίμῳ ἐνεργείᾳ πάντων τῶν ἐνοριτῶν καὶ τῶν πέριξ καταρτίσει, ὅπως κατὰ πάντα ἀναδειχθῇ ἀξία, τῆς ἐμπιστευθείσης αὐτῇ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἐργασίας. Ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἀπελπίζει, ἐν ὁμονοίᾳ ἐργαζομένη μετὰ τῶν σὺν αὐτῇ ταχθέντων ἀδελφῶν ἐνοριτῶν ἐξαιτεῖται τὰς τῷ Ὑψίστῳ εὐπροσδέκτους εὐχὰς τῆς Υ. Θ. Πανα γιότητος ἐπὶ τούτῳ, ἵνα μὴ ὁ τοῖς καλοῖς ἀεὶ βασκαίνων ἀντίπαλος ἀνακόψῃ τὴν εὐθεῖαν αὐτῆς ὁδὸν, ἐκφράζει δὲ δι' ἐμοῦ κατὰ τὴν εὔσημον ταύτην ὥραν τὴν εὐγνωμοσύνην οὐ μόνον τοῖς σεβασμιωτάτοις ἁγίοις ἀρχιερεῦσι τοῖς συλλειτουργήσασιν, ἀλλὰ Ὑμῖν, Πανα γιώτατε, ἰδιαζόντως τῷ τὴν πρωτοβουλίαν σχόντι τῆς ἀνασ τηλώσεως ἀποκοιμηθέντος σεβαστοῦ ἔθους, Ὑμῖν ὅστις καὶ ἄλλας χάριτας καὶ δωρεὰς κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην πατριαρχίαν τῇ κοινότητι ἡμῶν ἐχαρίσασθε.

Δώῃ Ὑμῖν, Πανα γιώτατε, ὁ Θεὸς κατὰ τὴν καρδίαν ὑμῶν τὴν μεγαλόφρονα, τὴν χριστιανικωτάτην, τὴν ἐν ἀγαθοεργίαις πλουτοῦσαν. Γένοιτο.

Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας

Ἐπίτροπος τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας ἐν Καΐρῳ διωρίσθη ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου πάπα καὶ πατριάρχου κ. Φωτίου ὁ πανιερ. μητροπολίτης Χαλεπίου κ. Νεκτάριος, ἀναχωρήσας εἰς Ἀλεξάνδρειαν τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ.

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ

εἰς τὸν ἀείμνηστον διδάσκαλον

ΑΡΧΙΜ. ΓΕΡΜΑΝΟΝ ΓΡΗΓΟΡΑΝ

πρώην διευθυντὴν τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱ. Θεολογ. Σχολῆς

"Καὶ εἶδον οἱ κάτοικοι τῆς γῆς Χαναὰν τὸ πένθος ἐπὶ ἅλωνι Ἀτὰδ καὶ εἶπον —πένθος μέγα τοῦτό ἐστι τοῖς Αἰγυπτίοις„. (Γεν. κεφ. Ν', 11).

Πένθος μέγα ὄντως καὶ ἀπροσδόκητον Πανα γιώτατε Δέσποτα, σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι, ἐξοχώτατοι Πρεσβευταὶ καὶ λοιποὶ ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί! πένθος μέγα καὶ ἀπροσδόκητον ἔπληξε τὰς καρδίας πάντων ἡμῶν μαθόντων ὅλως ἐξαπίνης τὸν θάνατον τοῦ σεβαστοῦ διδασκάλου πάντων σχεδὸν τῶν συγχρόνων ἱεραρχῶν τῆς ἐν Ἀνατολῇ ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, τοῦ πολυφιλήτου καὶ πολυκλαύστου ἀρχιμ. Γερμανοῦ Γρηγορᾶ. Καὶ τὸ ἀπροσδόκητον τῆς θλιβερᾶς εἰδήσεως, γνωσθὲν χθὲς ἐν Φαναρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς τμήμασι τῆς μεγαλουπόλεως, εἰς ἄφατον ἐβύθισε θλῖψιν πάντας τοὺς ἀκούσαντας, πρώτιστα δὲ πάντων τὴν Ὑμετ. θεοφρούρητον Κορυφήν, ἥτις ἐκτιμῶσα εἴπερ τις καὶ ἄλλος τοὺς ἄνδρας τῶν γραμμάτων, διὰ πολλῆς ἦγε τιμῆς τὸν μεταστάντα, ὁμοίως δὲ καὶ πάντας τοὺς ἐκ τοῦ πλησίον σχόντας τὸ εὐτύχημα νὰ γνωρίσωσι τὸν ἄνδρα, οἵτινες καὶ ἐνέβλεπον ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ ἓν τῶν λαμπροτέρων ἀγλαϊσμάτων τῆς συγχρόνου ὀρθοδόξου ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς. Καὶ τίς θὰ ἐξαγγείλῃ εἰς τοὺς ἁπανταχοῦ τῆς Ἀνατολῆς Ἱεράρχας καὶ τοὺς ἀπ' ἄκρου ἕως ἄκρου αὐτῆς ἐγκατεσπαρμένους μαθητὰς τοῦ ἀοιδίμου, ὅτι τὸ στόμα, ἀφ' οὗ τοσαῦτα ἐδιδάχθησαν θείας τε καὶ ἀνθρωπινης σοφίας ὑψηλὰ διδάγματα, ἐσίγησε πλέον διὰ παντὸς, καὶ ὅτι δὲν θ' ἀκουσθῇ πλέον ἡ εὔλαλος τοῦ πολυκλαύστου διδασκάλου γλῶσσα διαχέουσα ῥήματα ζωῆς αἰωνίου; Τίς θὰ ἐξαγγείλῃ εἰς τοὺς πολυπληθεῖς φίλους καὶ θαυμαστὰς τοῦ ἀοιδίμου, οὓς προσεπόρισεν αὐτῷ ὁ πλήρης εὐαγγελικῆς ἀρετῆς καὶ κοινωφελοῦς δράσεως βίος αὐτοῦ, ὅτι δὲν θὰ ἴδωσι πλέον μεταξὺ αὐτῶν τὸν θαυμάσιον ἀληθῶς ἐν ταῖς συναναστροφαῖς σεβαστὸν ὁμιλητήν; Τίς θά Σοι ἐξαγγείλῃ τὸ θλιβερὸν ἄγγελμα, ὦ τῶν νέων λευϊτῶν τῆς χάριτος σεμνὴ χορεία, ἡ καλουμένη ὑπὸ τὰς σημερινὰς δυσχερεστάτας διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Γένος περιστάσεις νὰ ἐπιτελέσῃς τὸν ὑψη-

λὸν καὶ θεοτίμητον προορισμόν σου, καὶ ἔχουσα ἑπομένως ἀνάγκην τῶν σοφῶν ὁδηγιῶν τῆς πολιᾶς πείρας; Πῶς δὲ θ' ἀκούσωσι τὸ θλιβερὸν ἄγγελμα καὶ οἱ Μακαριώτατοι Πατριάρχαι Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων, οἵτινες μετὰ τῶν περὶ αὐτοὺς Ἱεραρχῶν περὶ πλείστου ἐποιοῦντο τὸν μεταστάντα, καὶ ὧν ὁ πρῶτος κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἶχεν ἀναθέσῃ, ὡς γνωστὸν, αὐτῷ καθήκοντα ἀποκρισαρίου τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας; Ὄντως μέγα τὸ πένθος καὶ πάγκοινον καὶ μὴ εἰς τοὺς συγγενεῖς μόνους καὶ οἰκείους τοῦ θανόντος περιοριζόμενον, διὸ καὶ πανδήμως τελεῖται σήμερον ἡ κηδεία τοῦ ἀοιδίμου, προεξαρχούσης τῆς Ἱερᾶς Κορυφῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους. Καὶ δικαίως. Διότι ἂν εὐλόγως ἔχουσι δικαιώματα εὐγνωμοσύνης ἐπὶ τῆς συνειδήσεως τοῦ Ἔθνους πάντες οἱ διὰ τοῦ πλούτου αὐτῶν παρασχόντες αὐτῷ μεγάλας κοινωφελεῖς δωρεὰς καὶ ἀξιούντων παρὰ πάντων μεγάλων τιμῶν, δὲν πρέπει ἀφ' ἑτέρου βεβαίως νὰ ὑποτιμᾶται ἡ ἠθικὴ θυσία ἐκείνων, οἵτινες φέροντες παρέδοσαν ὅλον τὸν βίον των ὡς ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς κοινῆς εὐπραγίας. Μέγα τὸ πένθος καὶ μεγάλη ἡ ἀπώλεια! καὶ τοιοῦτον, ὥστε, ἴσως ἥρμοζε διὰ σιγῆς μᾶλλον ν' ἀγάγωμεν αὐτὸ, καὶ δὴ ἀφοῦ δυσχερὲς λίαν ἀποβαίνει τὸ ἐν οὕτως ὀλίγῳ χρόνῳ παραστῆσαι διὰ τοῦ λόγου τὴν μεγάλην ἀξίαν καὶ κοινωφελῆ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικοῖς πράγμασι δρᾶσιν τοῦ μεταστάντος. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὕτως ἔδοξε ,καὶ νῦν, ὅτε πάντες ἡμεῖς, ὡς ποτε οἱ υἱοὶ τοῦ Πατριάρχου Ἰακὼβ, κηδεύομεν σήμερον μετὰ πομπῆς προεξαρχούσης τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος, τὸ γενρὸν σκῆνος τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακὼβ, ἔλαχεν εἰς ἐμὲ τὸν ἐλάχιστον ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου ὁ βαρὺς οὗτος κλῆρος, ἐπίτρεψόν μοι, Σὺ, ὦ μακαρία ψυχὴ τοῦ ἀοιδίμου διδασκάλου, ὅπως τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν Σοὶ προσφέρων, ἐπιχειρήσω διὰ τῆς ἀσθενοῦς μου φωνῆς ἐν Ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ νὰ παραστήσω ἐν σκιαγραφίᾳ τὰ τοῦ θεοφιλοῦς βίου σου καὶ τῆς κοινωφελοῦς δράσεώς Σου, περὶ ὧν ἡ μετριοφροσύνη Σου, ἐφόσον εὑρίσκεσο ἔτι ἐν τοῖς ζῶσιν, αὐστηρῶς ἀπέφευγε πάντα ἐπαινετικὸν λόγον.

Ὁ μακαρίτης, Παναγ. Δέσποτα, σεβ. Ἱεράρχαι, ἐξοχώτατοι Πρεσβευταὶ καὶ λοιποὶ ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ, ἐγεννήθη περὶ τὸ ἔτος 1832 ἐκ γονέων εὐσεβῶν ἔν τινι κώμῃ τῆς ἐπαρχίας Καισαρείας, μετὰ τοῦ ὀνόματος τῆς ὁποίας ἡ Ἱστορία τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας συνδέει τὰ μεγάλα ὀνόματα τῶν οἰκουμενικῶν διδασκάλων Βασιλείου καὶ Γρηγορίων. Διακούσας τὰ πρῶτα μαθήματα ἐν τῷ σχολείῳ τῆς πατρίδος αὐτοῦ, εἰσήχθη ἀκολούθως ὡς μαθητὴς εἰς τὴν ἐνταῦθα Θεολογ. Σχολὴν, μεθ' ἧς ἔμελλεν ἐφεξῆς νὰ συνδέσῃ σύμπαντα τὸν βίον αὐτοῦ. Ἦν τότε ἐποχὴ καθ' ἣν διηνοίγετο νέον στάδιον ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ τῆς πνευματικῆς μορφώσεως τοῦ τε Γένους καθόλου καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας ἰδίᾳ. Τῇ ἀγαστῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ ἀοιδίμου ἐν πατριάρχαις Γερμανοῦ τοῦ Δ' τῇ συνδρομῇ τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Οἰκουμ. Θρόνου, καὶ τῇ συνεργασίᾳ σπουδαίων ἐν τοῖς γράμμασιν ἀνδρῶν, εἶχεν ἀναπετάσῃ τὰς πύλας αὐτῆς ἡ κατὰ Χάλκην Ἱ. Θεολ. Σχολὴ, ἐπὶ τῷ ὑψηλῷ σκοπῷ τῆς ἀρτιωτέρας μορφώσεως τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀνωτέρου κλήρου. Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς νέας ταύτης ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ κινήσεως, ἥτις ἔμελλεν ἐν διαστήματι πεντηκονταετίας, καθ' ὁλοκληρίαν νὰ διαρρυθμίσῃ τὰ ἀφορῶντα τὴν παίδευσιν τοῦ ἀνωτέρου παρ' ἡμῖν κλήρου εὕρητο ὁ ἀείμνηστος μητροπολίτης Σταυρουπόλεως Κωνσταντῖνος ὁ Τυπάλδος, οὗ τὸ ὄνομα χρυσοῖς γράμμασιν ἀναγέγραπται ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Σχολῆς. Ὅτι δὲ ὑπὸ τοιοῦτον διδάσκαλον διατελέσας ὁ ἀοίδιμος ἔγνω νὰ ἐπωφεληθῇ σπουδαίως τῆς εὐκαιρίας καὶ ἀναδειχθῇ ἀντάξιος ἐκείνου μαθητὴς, τοῦτο δείκνυται τραν̃ως ἔκ τε τῆς πρὸς αὐτὸν ἰδιαιτέρας ἐκείνου ἐκτιμήσεως, ὡς θέλομεν ἴδῃ παρακατιόντες, καὶ ἐκ τῆς ὅλης αὐτοῦ ἐφεξῆς δράσεως. Ἀποφοιτήσας τῆς Θ. Σχολῆς κατὰ τὸ ἔτος 1855, κεχειροτονημένος ἤδη διάκονος, δὲν ἔκρινεν ὁ ἀείμνηστος ἐξευτελεστικὸν δι' ἑαυτὸν νὰ μετέλθῃ ἐπί τινα χρόνον τὸν διδάσκαλον καὶ ἱεροκήρυκα ἔν τινι τῶν προαστείων τῆς πρωτευούσης, τῷ Βαφεοχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου, ἀλλ' ὁ διϊδὼν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Γρηγορᾶ προσόντα εὐρυτέρας δράσεως ἀείμνηστος Τυπάλδος διενήργησε τὸν μετὰ ἓν ἔτος περίπου διορισμὸν αὐτοῦ ὡς καθηγητοῦ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Σχολῆς. Ἡ δὲ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ εὐδοκίμησις καὶ ἡ πρὸς τὸν νεαρὸν καθηγητὴν ἐκτίμησις τοῦ γηραιοῦ ἐκείνου διδασκάλου διετρανώθη ἔτι πλεῖον μετ' οὐ πολὺ, ὅτε, χηρευσάσης τῆς θέσεως διευθυντοῦ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Θεολ. Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ διὰ τῆς προαγωγῆς τοῦ τέως τοιούτου, τοῦ μετέπειτα Μητροπ. Κυ-

ζίκου Νικοδήμου, ὁ ἀοίδιμος Τυπάλδος ἐρωτηθεὶς ὡς τὸν μᾶλλον κατάλληλον διὰ τὴν θέσιν διευθυντοῦ τῆς ἐν λόγῳ Σχολῆς συνέστησε τὸν ἀρχιμανδρίτην Γερμανὸν Γρηγορᾶν, συνοδεύσας μάλιστα αὐτὸν αὐτοπροσώπως μέχρι τῶν ἁγ. Τόπων καὶ ἐγκαθιδρύσας αὐτὸν ἐν τῇ θέσει ταύτῃ, παριστῶν οὕτω ὁ γηραιὸς ἐκεῖνος πρεσβύτης τὴν εἰκόνα σοφοῦ ἐργάτου ἐν τῷ μυστικῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου, μεταφυτεύοντος καλλίκαρπον κλάδον ἐν τῷ ἀρτιπαγεῖ ἐκείνῳ θεολογικῷ φυτωρίῳ. Ἀλλὰ τὸν ἀρχιμανδρίτην Γερμανὸν Γρηγορᾶν εἵλκυε μᾶλλον ἡ ἐν τῷ κλίματι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου δρᾶσις, καθὸ ἐπιδιώκουσα καὶ μείζονα καὶ σπουδαιότερα νὰ προασπίσηται συμφέροντα. Οὕτω δὲ μετὰ τετραετῆ εὐδόκιμον διεύθυνσιν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ, περὶ ἧς ἔγκριτος ἁγιοταφίτης σημειοῖ ἔν τινι συγγράμματι αὐτοῦ, ὅτι χρυσοῖς γράμμασιν ἐγγέγραπται ἐν ταῖς δέλτοις τῆς Ἱστορίας τῆς Σχολῆς, ὁ ἀρχιμανδρίτης Βενιαμὶν «περὶ Θαβωρίου Ὄρους» βλέπομεν καὶ πάλιν αὐτὸν διδάσκαλον καὶ ἱεροκήρυκα ἐν Σταυροδρομίῳ, καὶ κατὰ τὸ 1865 μετὰ ἐκραγεῖσαν τότε, ὡς μὴ ὤφελε, θύελλαν ἐν τῇ Θ. Σχολῇ Χάλκης, κατ' ἐπίμονον ἀπαίτησιν τῆς Μ. Ἐκκλησίας, διευθυντὴν τῆς ἐν Χάλκῃ Θ. Σχολῆς. Διευθύνας δὲ τὴν Σχολὴν ταύτην ἐπὶ τετραετίαν καὶ ἔχων πάντοτε ἐν νῷ ἵνα ἐν πρώτῃ εὐκαιρίᾳ ἐπισκεφθῇ καὶ ἄλλας χώρας ἐπὶ σκοπῷ μείζονος ἐπευρύνσεως τῶν θεολογικῶν καὶ φιλοσοφικῶν σπουδῶν αὐτοῦ, δὲν παρητήθη τοῦ διακαοῦς αὐτοῦ τούτου πόθου καὶ μετὰ τὴν εἰς τὴν τιμητικὴν ταύτην θέσιν προαγωγὴν αὐτοῦ, μεθ' ὅλας δὲ τὰς δυσχερείας τοῦ πράγματος ἀνέλαβε καὶ τὸν ἀγῶνα τοῦτον τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ τελειοποιήσεως, ἑνὸς καὶ μόνου πάντοτε στοχαζόμενος, πῶς τοὐτέστι νὰ παραστήσῃ ἑαυτὸν μᾶλλον ἀντάξιον τοῦ ὑψηλοῦ προορισμοῦ, ὑφ' ὃν ἔταξεν ἑαυτὸν, τῆς μορφώσεως δηλονότι καὶ διαπλάσεως τῶν μελλόντων ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας. Εἶχε δὲ ἄλλως τε πρὸς τοῦτο ὁ ἀοίδιμος πρόσφατα τὰ παραδείγματα τῶν μεγάλ. διδασκάλων τοῦ Γένους, Εὐγενίου, λέγω, τοῦ Βουλγάρεως, Νικηφόρου τοῦ Θεοτόκη, Κωνσταντίνου τοῦ Οἰκονόμου, Θεοκλήτου τοῦ Φαρμακίδου καὶ ἄλλων διασήμων κληρικῶν τῆς τότε ἐποχῆς, οἵτινες καίπερ ἐμπεποτισμένοι τὰ νάματα τῆς τε θύραθεν καὶ τῆς ἔσω προγονικῆς σοφίας διὰ τῆς ἀμφιλαφοῦς μελέτης τῶν τε κλασικῶν συγγραφέων καὶ τῶν ἀθανάτων ἔργων τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ἐθεώρουν ἐν τούτοις λίαν χρήσιμον νὰ παρακολουθῶσι καὶ τὰς ὑπὸ τῶν νεωτέρων ξένων θεολόγων καὶ φιλοσόφων γινομένας ἐπιστημονικὰς ἐργασίας, καὶ ἀρύωνται ἐξ αὐτῶν ὅ,τι χρήσιμον. Δύο ὁλόκληρα ἔτη διέμεινεν ὁ ἀοίδιμος ἐν τῷ ἰοστεφάνῳ ἄστει τῆς Παλλάδος, ἀναστρεφόμενος μετὰ τῶν τότε κορυφαίων ἐν τοῖς γράμμασι, μάλιστα δὲ μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀοιδίμου Κωνσταντίνου Οἰκονόμου, ἰατροῦ Σοφοκλέους, καὶ τοῦ Κ. Σάθα, μεθ' οὗ καὶ συνειργάζετο, καὶ μελετῶν ἐν ταῖς ἐκεῖ βιβλιοθήκαις. Ἐκεῖθεν δὲ μεταβὰς εἰς τὴν καλὴν καὶ ἡμερωτάτην χώραν τῆς Ἑλβετίας διέτριψεν ἐπὶ ὁλόκληρον πενταετίαν, ἐκμανθάνων τὴν ἐγχώριον γλῶσσαν, ἀκολουθῶν τὰς παραδόσεις τῶν διασημοτέρων τότε καθηγητῶν καὶ ἐπισκεπτόμενος τὰς πλουσίας αὐτῆς βιβλιοθήκας. Πολλὰ ἀπεταμίευσε διδάγματα κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ ἀοίδιμος, ἀναφερόμενα ἰδίᾳ εἰς τὴν παιδαγωγικὴν δρᾶσιν, ἐφ' ᾗ, ὡς γνωστὸν, φημίζονται τὰ τέκνα τῆς εὐνομουμένης ἐκείνης χώρας, ἀπανθίζων ὡς ἄλλη φίλεργος μέλισσα ὅ,τι καλὸν καὶ χρήσιμον διὰ τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐκ τῶν εὐανθῶν τῆς βορείου Μούσης λειμώνων.

Ἐπανελθὼν ἐκ τῆς Ἑσπερίας ὁ ἀοίδιμος ἀναλαμβάνει καὶ αὖθις μετὰ νέου σφρίγους καὶ νέων ἐφοδίων τὰς ἡνίας τῆς διευθύνσεως τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Σχολῆς, καὶ ἔκτοτε, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1876 καὶ ἐντεῦθεν, ἀφιεροῖ ἅπαν τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου αὐτοῦ εἰς τὸ δυσχερὲς ἔργον τῆς διευθύνσεως τῆς Σχολῆς, τοῦ σεμνώματος τούτου τῆς ἡμετέρας Ἱεραρχίας, μετ' ἀφοσιώσεως ἀξιοθαυμάστου. Ἐντεῦθεν δὲ διαπρέπει ὁ κατ' ἐξοχὴν ἐνεργὸς καὶ δραστήριος τοῦ ἀρχιμ. Γρηγορᾶ βίος. Θεὶς ἅπαξ τὴν χεῖρα ἐπὶ τὸ ἄροτρον τῆς καλλιεργείας τοῦ πνευματικοῦ ἐκείνου φυτωρίου, δὲν ἔστρεψε πλέον τὸ βλέμμα οὔτε ἐπὶ τὰ δεξιὰ οὔτε ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ, ἀλλ' ἐπέμεινεν ἀνενδότως ἐν τῇ ἐπιδιώξει τοῦ ὑψηλοῦ ἰδεώδους, δι' ὃ ἐθεώρει ἑαυτὸν κεκλημένον, καὶ διηύθυνε τὴν Σχολὴν συνεχῶς ἄχρι τοῦ ἔτους 1898, ὅτε ἐδέησε ν' ἀποχωρήσῃ τῆς Σχολῆς, ἕνεκα τῶν γνωστῶν γεγονότων, περὶ ὧν βεβαίως ἀπόκειται τῇ ἱστορίᾳ νὰ ἐκφέρῃ τὴν ἐτυμηγορίαν αὐτῆς, ζῶν μὲν ἔκτοτε βίον μᾶλλον μονήρη καὶ εἰς ἰδιαιτέρας μελέτας ἀσχολούμενος, ἀλλὰ πρόθυμος πάντοτε νὰ παράσχῃ τὴν πολύτιμον συνδρομὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐπίλυσιν σπουδαίων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων,

οἷον καὶ τὸ ἀπὸ ἐτῶν ἐκκρεμὲς διατελοῦν ἀρχιεπισκοπικὸν ζήτημα Κύπρου, ὡς τοῦτο ἐποίει καὶ πρότερον, κατὰ διαφόρους περιστάσεις ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καλούμενος.

Μόνον οἱ διανύσαντες τὸν μακρὸν δόλιχον τῶν σπουδῶν ἐν σχολαῖς τοιαύταις, οἵα ἡ ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Σχολὴ, καὶ μάλιστα ἐκεῖνοι, εἰς οὓς ἔλαχεν ὁ κλῆρος τῆς διευθύνσεως τοιαύτης Σχολῆς, ἧς σκοπὸς ἡ μόρφωσις τῶν μελλόντων ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας, ἤτοι προσώπων ἀναλαμβανόντων τὴν διακυβέρνησιν ψυχῶν, τοῦθ' ὅπερ οἱ μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες ἐθεώρουν ὡς τὸ δυσχερέστατον πάντων τῶν λοιπῶν ἔργων, ἀποκαλοῦντες αὐτὸ «τέχνην τεχνῶν καὶ ἐπιστήμην ἐπιστημῶν», οἱ τοιοῦτοι, λέγω, μόνον δύνανται ἐπαξίως νὰ ἐκτιμήσωσι τὰς πολλαπλᾶς δυσχερείας τῆς διευθύνσεως τοιούτων Σχολῶν. Κρίνων οὐ τοῦ παρόντος τὸ νὰ κατέλθω εἰς λεπτομερείας ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τοῦτο μόνον ἀρκοῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ τοιαύτη ἀπαράτρεπτος ἐμμονὴ τοῦ ἀοιδίμου ἐν οὕτω δυσχερεῖ ἔργῳ, ἡ ἐπὶ εἰκοσαετίαν καὶ πλέον συνεχὴς ὑπ' αὐτοῦ διεύθυνσις τῆς Σχολῆς ὑπὸ τὰς ποικιλωτέρας τῶν περιστάσεων καὶ μεταβολῶν, καὶ ἐν μέσῳ τῆς ἀστασίας, ἥτις διακρίνει δυστυχῶς τὰ καθ'ἡμᾶς πράγματα, ἀποτελεῖ φαινόμενον μοναδικὸν ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Σχολῆς. Καὶ ἡ ἐμμονὴ αὕτη ἑνὸς τοιούτου κληρικοῦ ὑπὲρ ἑνὸς τοσοῦτον ὑψηλοῦ ἰδεώδους, ἡ ἐπίμονος ἄρνησις αὐτοῦ ν'ἀνέλθῃ εἰς ὑψηλότερα ἀξιώματα, ὡς πολλάκις προὐτάθη αὐτῷ, ἐν οἷς, ἂν μή τι ἄλλο, θὰ ἠδύνατο τοὐλάχιστον ν' ἀποφύγῃ τὸν ἐκ τῆς μονοτονίας ἐπερχόμενον φυσικῶς κόρον, ἀποτελεῖ τὸν στέφανον τοῦ βίου αὐτοῦ, τὸ ζῶν καὶ λαλοῦν παράδειγμα καρτερίας διὰ τοὺς ἐπιγιγνομένους, τὸ καύχημα αὐτοῦ. Καὶ ἐκεῖνος, ὅστις ἤθελέ ποτε ἐνασχοληθῇ εἰς τὴν ἀκριβῆ καὶ λεπτομερῆ ἀνάλυσιν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ μεταστάντος, ἤθελε, πιστεύω, συνομολογήσῃ μετ' ἐμοῦ, ὅτι τὸ τοιοῦτον φαινόμενον τῆς ἀπαρατρέπτου ἐμμονῆς κατὰ τὸν βίον αὐτοῦ ἐν ἑνὶ καὶ μόνῳ, ὅσον ὑψηλῷ τόσον καὶ δυσχερεῖ ἰδεώδει, ἀποτελεῖ ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὰς σημερινὰς συνθήκας, ὑφ' ἃς εὑρισκόμεθα ὡς Ἐκκλησία καὶ Ἔθνος, τὸ διακριτικώτερον χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τοῦ ἀοιδίμου. δι' οὗ διεκρίθη πάντων τῶν συγχρόνων αὐτῷ, καὶ ἐν ταὐτῷ τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον τοῦ οἰκοδομήματος τῆς ὅλης ἐκκλησιαστικῆς αὐτοῦ δράσεως. Καίτοι δὲ κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ πολυπλόκου ἔργου τῆς διευθύνσεως τῆς Σχολῆς δὲν παρέλιπεν, ὅσον ἐπέτρεπον αὐτῷ αἱ λοιπαὶ ἀσχολίαι, τὴν καλλιέργειαν καὶ τοῦ γραπτοῦ λόγου, συντάξας ἐκτὸς ἄλλων καὶ μονογραφίαν περὶ «Μελετίου τοῦ Πηγᾶ», ἐν τούτοις ὡς ἔργον αὐτοῦ κύριον καὶ ἀποκλειστικὸν ἐθεώρει τὴν διάπλασιν τῶν ψυχῶν, τὸ διδάσκειν καὶ μορφοῦν τὰς μελλούσας γενεὰς, οὗ τί ἂν γένοιτο ὑψηλότερον.

Ἐὰν δὲ, ὡς εἶνε φυσικὸν, ἡ ἐξωτερικὴ δρᾶσις παντὸς ἀτόμου εἶνε ἡ ἀποτύπωσις τῆς ἐσωτερικῆς αὐτοῦ διαθέσεως, ἤτοι τῶν τε ἰδεῶν καὶ τῶν συναισθημάτων αὐτοῦ, τότε ἡ τοιαύτη σταθερότης ἐν τῷ ἅπαξ ὁρισθέντι τούτῳ σκοπῷ τοῦ βίου τοῦ ἀοιδίμου εἶνε ἡ ἀρίστη σύστασις τῆς σταθερότητος τοῦ φρονήματος καὶ τῶν αἰσθημάτων αὐτοῦ. Καὶ τοιοῦτος ἦτο πράγματι ὁ ἀοίδιμος δι' ὅλους τοὺς γνωρίσαντας αὐτόν. Θρησκευτικαὶ πεποιθήσεις ἀκράδαντοι, βασιζόμεναι ἐπὶ μακρᾶς καὶ βαθείας τῶν πραγμάτων μελέτης, τὰς ὁποίας οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον ἠδύναντο νὰ ἐπηρεάσωσιν αἱ τῇδε κακεῖσε ἀκουσθεῖσαι μάλιστα ἐν τοῖς ἐσχάτοις τούτοις χρόνοις κενοφωνίαι τινῶν, ὡς ἀπὸ τρίποδος ἀποφαινομένων, περὶ ἐναντιότητος δῆθεν μεταξὺ ἐπιστήμης καὶ θρησκείας, τήρησις αὐστηρὰ τῶν εὐαγγελικῶν ἐντολῶν, ἐνδιαφέρον ἄσβεστον ὑπὲρ πάσης νέας προόδου ἐν τῇ θεολογικῇ ἐπιστήμῃ, καὶ ἀκλινὴς ἀφοσίωσις εἰς τὰ ὕψιστα συμφέροντα τῆς Ἐκκλησίας—ἰδοὺ τὰ διαρκῆ καὶ ἀναλλοίωτα γνωρίσματα τοῦ ἀδαμαντίνου ὄντως τούτου χαρακτῆρος. Ἀναλαμβάνων πάντοτε ὡς διευθυντὴς τὴν διδασκαλίαν ἐν τῇ Σχολῇ ἑνὸς τῶν σπουδαιοτέρων θεολογικῶν μαθημάτων, τοῦ μαθήματος τῆς Δογματικῆς Θεολογίας, κατώρθου θαυμασίως νὰ ἐξυψοῖ διὰ τοῦ λόγου τάς τε διανοίας καὶ τὰς καρδίας τῶν ἀκουόντων, καὶ πεποιθὼς ὁ ἴδιος στερρῶς, μετέδιδε κατὰ φυσικὸν λόγον καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τὴν ἀκράδαντον αὐτοῦ ταύτην πίστιν. Καὶ ἡ ὅλη αὕτη ἐσωτερικὴ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ διάθεσις, ἧς τὴν βάσιν ἀπετέλει ἡ στερρὰ πρὸς τὸν Θεὸν πίστις, πόσον ζωηρῶς ἐναπετυποῦτο ἐν τῷ ὅλῳ σεβασμίῳ παραστήματι τοῦ σεβαστοῦ πρεσβύτου, φέροντι εἰς τὴν μνήμην τῶν εἰσορώντων χαρακτηριστικήν τινα ρῆσιν λατίνου πατρὸς τῆς Ἐκκλησίας, παρατηροῦντός που, ὅτι ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, οἵτινες φέρουσι φύσει ἐν τῷ μετώπῳ αὐτῶν τὴν σφραγῖδα

τῆς κλήσεως τοῦ διακυβερνᾶν ψυχάς. Αὐστηρὸς δ' ἐν τῇ ἐπιτελέσει τοῦ καθήκοντος ὁ ἀείμνηστος, διὸ δὴ καὶ πολλοῖς βαρύς τις καὶ δύσκολος ἐφαίνετο, ὑπῆρχε τοὐναντίον ἐν ταῖς μετὰ τῶν φίλων καὶ γνωρίμων συναναστροφαῖς ὁμιλητικώτατος, ἐφελκύων πάντοτε ἀμέριστον τὴν προσοχὴν εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενα, ἄτινα καὶ ἔφερον τὴν χάριν τῆς ὀξυνοίας καὶ τὸ ἄρωμα πλήρους καὶ ὑγιοῦς χριστιανικῆς καὶ ἐγκυκλοπαιδικῆς μορφώσεως, κατὰ δὲ τὴν κοινὴν ὁμολογίαν πάντων τῶν γνωρισάντων ἐκ τοῦ πλησίον τὸν ἀείμνηστον, οὗτος ἦν ἡ ζῶσα Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους. Καίτοι δὲ ἀπέφευγεν ἐπιμελῶς τὰς ἐξωτερικὰς ἐπιδείξεις, εἶχε τιμηθῇ διὰ παρασήμων ὑπό τε τῆς σεβ. Αὐτοκρατ. Κυβερνήσεως, ὑπὸ τῆς Σερβικῆς Κυβερνήσεως διὰ παρασήμου ἀπονεμομένου εἰς τοὺς ἐν τοῖς γράμμασι διακρινομένους καὶ ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως διὰ τοῦ χρυσοῦ Σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος. Ἐνδιαφερόμενος εἰλικρινῶς περὶ τῆς τύχης τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ μετὰ τὴν ἐκ τῆς Σχολῆς ἀποφοίτησιν παρεῖχε προθύμως αὐτοῖς πᾶσαν ἀρωγὴν διὰ τῆς ἐπιρροῆς αὐτοῦ παρὰ τοῖς ἰσχύουσι, κληρικοῖς τε καὶ λαϊκοῖς, στερρὸς δὲ ἐν τῷ καθήκοντι τῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης ἄφινε νὰ σβένυται ἐν τῷ πελάγει τῆς ἀγάπης ταύτης πᾶν τυχὸν βέλος προσβολῆς καὶ πικρίας εἰς αὐτὸν προσγινομένης, ἐφαρμόζων οὕτως ἐμπράκτως τὸ τοῦ μελῳδοῦ: «**Ἐπὶ τὸν Κύριον ἐλπίδα πᾶς τις κεκτημένος, ὑψηλότερός ἐστι πάντων τῶν λυπούντων**».

***

Τοιοῦτος ἐν ἀτελεῖ σκιαγραφίᾳ, Παναγιώτατε Δέσποτα, σεβασμ. Ἱεράρχαι καὶ λοιποὶ ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, κατά τε τὸν δημόσιον καὶ ἰδιωτικὸν αὐτοῦ βίον ὁ σήμερον ἀφ' ἡμῶν ἀποχωριζόμενος ἀείμνηστος διδάσκαλος. Ὁ ὑψηλὸς καὶ εἰς ὑψηλὰ ἰδεώδη ἀφοσιωθεὶς βίος αὐτοῦ, ἡ ἐν πάσῃ σεμνότητι καὶ ἱεροπρεπείᾳ ἐν μέσῳ ἡμῶν ἀναστροφὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀμετάτρεπτος ἐμμονὴ αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ καθήκοντος καθ' ἅπαντα τὸν βίον αὐτοῦ ὑπενθυμίζουσιν ἡμῖν πρότυπα ὑψηλὰ ἀρχαίων καὶ εὐκλεῶν τῆς Ἐκκλησίας χρόνων. Ὁ ἀφ' ἡμῶν ἀποχωρισμὸς αὐτοῦ ἐγκαταλείπει κενὸν δυσαναπλήρωτον, καίτοι δὲ συναισθάνομαι ὅτι ἀτελῶς ὅλως ἠδυνήθην νὰ παραστήσω τὴν ἀξίαν τῆς παρ' ἡμῖν δράσεως τοῦ ἀνδρός, ἀφ' ἑτέρου ὅμως πέποιθα, ὅτι ἡ Ἱστορία θ' ἀποδώσῃ εἰς ἄνδρας, οἵος ὑπῆρξε παρ' ἡμῖν ὁ ἀρχιμ. Γερμανὸς Γρηγοριάδης, τὸν προσήκοντα ἔπαινον, κρίνουσα τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐν συναφείᾳ πρὸς τὰς περιστάσεις, ὑφ' ἃς τοῦτο ἐπετελέσθη.

Καὶ Σὺ μὲν, ὦ μακαρία ψυχὴ τοῦ μεταστάντος διδασκάλου ἡμῶν, ἀποκομίζουσα τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἀνθ' ὧν ὑπὲρ αὐτῶν ἐμόχθησας, ἐκφραζομένην Σοι σήμερον τοροῦς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, τῶν σεβασμ. Ἱεραρχῶν, τῶν ἐξοχ. Πρεσβευτῶν Ἑλλάδος καὶ Σερβίας, τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἁγίων τόπων, τοῦ πανιερωτ. Διευθυντοῦ καὶ τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ τῆς Σχολῆς, μεθ' ἧς συνέδεσας ὁλόκληρον τὸν βίον σου, τοῦ πανιερ. Σχολάρχου τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς, εἰς ὃν ἔλαχεν ὁ κλῆρος νὰ Σοὶ παράσχῃ τὰς τελευταίας ἀδελφικὰς περιθάλψεις, τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ὑπὸ σοῦ γαλουχηθείσης γενεᾶς τῶν λευϊτῶν, καὶ πάντων ἐν γένει τῶν παρισταμένων καὶ τιμώντων τὴν πάνδημον κηδείαν Σου, καὶ συναισθανομένων ὅτι, κατὰ τὸ ἐφικτὸν ἀνθρώποις, ἐπετέλεσας τὸν ὑψηλὸν ἐπὶ τῆς γῆς προορισμόν Σου, ὡς τε κληρικοῦ καὶ ὡς διδασκάλου, πορεύου ἐν γαλήνῃ εἰς οὐρανοὺς, ἔνθα λήψῃ μετὰ τῶν λοιπῶν διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους Τυπάλδου, Οἰκονόμου, Τανταλίδου καὶ λοιπῶν, τὸν ἀποκείμενόν Σοι μισθὸν παρὰ τοῦ μισθαποδότου Κυρίου ἡμῶν, ὃς «ἀπαλείψει πᾶν δάκρυ ἀπὸ τῶν σιαγόνων τῶν διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ταλαιπωρηθέντων», ἡμεῖς δὲ οἱ παρόντες ἐνώσωμεν τὰς πρὸς Θεὸν δεήσεις ἡμῶν ὑπὲρ μακαρίας μνήμης καὶ αἰωνίου ἀναπαύσεως τοῦ ἀφ' ἡμῶν μεταστάντος, ἐπιλέγοντες τὸ «αἰωνία Σου ἡ μνήμη ἀξιομακάριστε διδάσκαλε!» Γένοιτο!

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως **βιβλίων ἐκκλησιαστικῶν, μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων** καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, εἰς τὴν τουρκικὴν καὶ τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Εὐαγγελικὰ Διδάγματα

Τόμους τῶν «Εὐαγγελικῶν Διδαγμάτων» τῶν δύο ληξάντων ἐτῶν δύνανται νὰ προμηθευθῶσιν οἱ βουλόμενοι τῶν χριστιανῶν ἀπευθυνόμενοι εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Πατριαρχ. Τυπογραφείου.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—44

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 5 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπὶ τῶν καθ' ἡμᾶς—Ἐκδηλώσεις ἀφοσιώσεως — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ

Οἱ τὴν οὐχὶ ἱερὰν κατὰ τῆς κανονικῆς αὐτῶν καὶ νομίμου ἀρχῆς πρόθεσίν τε καὶ στάσιν ζητοῦντες νὰ δικαιολογήσωσι, καὶ τὴν δικαιολογίαν αὐτῶν ἐμπιστεύσαντες εἰς τὸν **περίπυστον** τῆς τεργεστηνῆς συναδέλφου ἐκ Κων]πόλεως ἀνταποκριτὴν, ἀνεστήλωσαν ἐν τῷ τελευταίῳ αὐτῆς ἀριθμῷ (29 ὀκτωβρίου, 12 (;) νοεμβρ.) νέον ψεῦδος περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς. Συνειδότες ὅτι πολλὴν ὑπέχει τὴν εὐθύνην πᾶς ὁ προκαλῶν ἐπεμβάσεις ξένης ἀρχῆς ἐπὶ ὑποθέσεων ἀναγομένων εἰς κύκλον οὐχὶ κοσμικὸν, ἀλλὰ δυνάμενοι νὰ πληρώσωσι καὶ μίαν καὶ πλείους στήλας τῆς τεργεστηνῆς, συκοφαντοῦσι τόν τε πατριάρχην «καὶ τὰ περὶ αὐτὸν Δύο Σώματα» ὅτι «οὐ μόνον προεκάλεσαν ἐπέμβασιν διὰ τῶν τακριρίων καὶ μαζβατάδων αὐτῶν ἀπὸ τῆς 1 ὀκτωβρίου μέχρι χθὲς, ἀλλὰ καὶ ἐπεκαλέσαντο, ὡς αὐτὴ ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» τῇ 8 ὀκτωβρίου ἔγραψε» κλπ.

Ἡ συκοφαντουμένη «Ἐκκλ. Ἀλήθεια» λίαν εὐκρινῶς ἔγραψεν· οἱ δ' ἀναγνόντες αὐτὴν εἶδον γραφόμενον ἁπλῶς ὅτι: αἱ ἀποφάσεις τῆς κοινῆς συνεδρίας συνοδικῶν καὶ συμβούλων τῇ 6 ὀκτωβρίου ἀνηγγέλθησαν διὰ κοινοῦ μαζβατᾶ τῇ σεβαστῇ κυβερνήσει. Οἱ γινώσκοντες τὰς διατάξεις τῶν ἐθνικῶν Κανονισμῶν οὐδὲν ἄνομον ἐμβλέπουσιν ἐν τῇ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἁπλῇ ἀγγελίᾳ τῶν ὀνομάτων τῶν νέων συνοδικῶν, ὑπ' αὐτῶν τῶν Κανονισμῶν ἐπιβαλλομένη, πρὸς γνῶσιν τῆς σεβαστῆς κυβερνήσεως. Ἀλλ' ὁ **περίπυστος** τῆς τεργεστηνῆς ἀνταποκριτὴς πρέπει ν' ἀποκαθάρῃ τὸν νοῦν ἀπὸ πάσης ἀχλύος καὶ σκοτίας παθῶν καὶ «γνώμης χείρονος» καὶ νὰ εἴπῃ ἡμῖν ἂν προκαλῇ ἐπέμβασιν ἡ ἀγγελία τῆς προσκλήσεως συνοδικῶν, γινομένη, κατὰ νὰ νόμιμα, ἀπὸ τεσσάρων καὶ ἡμίσεως αἰώνων, ἢ αἱ ἀλλεπάλληλοι καταγγελίαι καὶ τὸ μᾶλλον ἀξιοδάκρυτον τῶν θεαμάτων, τῆς ἐνώπιον τοῦ ὑψηλοτάτου τῆς δικαιοσύνης ὑπουργοῦ κατ' ἀντιμωλίαν ἀνακρίσεως ἢ προδικασίας οἰκουμενικοῦ πατριάρχου καὶ ἱερωτάτων ἀρχιερέων, ἣν αὐτοὶ ἐζήτησαν τῇ 20 ὀκτωβρίου. Ἂν δ' ὀργὴ δαιμόνων βλάπτουσά τινα, κατὰ τὸν ἀνταποκριτὴν, ἐξαφαιρῆται πρῶ-

τον τὸν νοῦν τὸν ἐσθλὸν, ἂν ὑπουργὸς ὑψηλότατος βεβαιοῖ ὅτι καὶ ἐζήτησαν ἀλλαγὴν τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου οἱ ὀκτὼ μητροπολῖται καὶ τὴν ἄδειαν τῆς συγκροτήσεως συνόδου ἱερᾶς, ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ περίπου, ὅπου πρὸ τεσσαράκοντα δύο ἐτῶν ἄλλοι στασιασταὶ συνεκρότουν ἀλλοίαν παρασυναγωγὴν, ὁ τῶν πραγμάτων ἀδέκαστος κριτὴς δύναται νὰ μαρτυρήσῃ τίς ὁ βαίνων ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα, τίνες οἱ χωροῦντες ἐπέκεινα βωμοῦ, τίνες οἱ προκαλοῦντες ἐπεμβάσεις τῆς κοσμικῆς ἀρχῆς ἐντὸς τῶν ἱερῶν!!

*

Ἐκυκλοφόρει πρό τινων ἡμερῶν ἡ φήμη ὅτι καὶ **περὶ δίκης** τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἐσκέπτοντο οἱ ὀκτὼ ἅγιοι ἀρχιερεῖς, οἱ ζητήσαντες ἀκανονίστως καὶ παρὰ πάντα λόγον συγκρότησιν συνόδου, καὶ περὶ συστάσεως ἐσκέψανιο παραδοξοτάτου τινὸς καὶ πρωτοφανεστάτου δικαστηρίου, ἀγνώστου τοῖς ἱεροῖς κανόσι καὶ τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ τῶν εἴκοσι παρελθουσῶν ἑκατονταετηρίδων, ἐκ πέντε σχολαζόντων πατριαρχῶν «καί τινων τῶν πλησιοχώρων μητροπολιτῶν, ὅσους οἱ ἱεροὶ κανόνες ἀπαιτοῦσι». Λεπτομερέστερον ἐκτίθενται αἱ πρωτοφανεῖς ἰδέαι αὗται ὑπὸ τοῦ **περιπύστου** τῆς «Νέας Ἡμέρας» ἀνταποκριτοῦ.

Καὶ λέγονται μὲν ταῦτα καὶ γράφονται καὶ σχολιάζονται· ἐλπίζομεν ὅμως ὅτι αἱ διαδόσεις συνυφαίνονται ὑπ' ἀνθρώπων πορισμὸν ποιουμένων τὰς τοιαύτας σπερμολογίας. Ἱεράρχαι δὲ καθῆκον ἔχοντες ἵνα γινώσκωσι τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τὸ ἀπ' αἰώνων πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας οὐδέποτε δυνατὸν νὰ τρέχωσιν εἰς πραγμάτωσιν ἰδεῶν χιμαιρικῶν, ἀντικειμένων τοῖς κανόσι τούτοις καὶ θεσμίοις τῆς Ἐκκλησίας, ἰδεῶν, αἵτινες οἶκτον μόνον δυνατὸν νὰ προκαλέσωσι πρὸς τοὺς ὑπ' ὀργῆς δαιμόνων ἀπὸ πολλοῦ βλαπτομένους.

*

Ἡ θλιβερὰ **στάσις** αὕτη **τῶν ἀπεργούντων** ἐγένετο θέμα λόγου οὐ μόνον εἰς τὴν ὁμόγλωσσον δημοσιογραφίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν σλαυόγλωσσον καὶ τὴν ἄλλην ἐν Ἑσπερίᾳ, δυστυχῶς δ' ἄγνοια τῶν πραγμάτων, διάθεσις δὲ καὶ κλίσις ἄλλοτε ἄλλη καὶ συμφέρον τῶν ἀνταποκριτῶν ἢ πρίσμα τι κοσμικῆς ὄψεως δίδει ἀφορμὴν καὶ ἔμπνευσιν εἰς μομφὰς ἀδίκους ἐναντίον τῶν ἡμετέρων πραγμάτων. Ἀνταποκρίσεις σπουδαῖαι δῆθεν ἢ ὑπὸ πρόσχημα εὐφυολογιῶν ζητοῦσι ν' ἀμαυρώσωσι τὸ γόητρον τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας καὶ νὰ κατασπιλώσωσι τὸ ἀξίωμα τῆς ἡμετέρας ἱεραρχίας, ἐξ ἀφορμῆς τῆς φατριαστικῆς καὶ συνωμοτικῆς στάσεως τῶν ὀκτὼ κατὰ τοῦ πατριάρχου, τοῦ νομίμου αὐτῶν καὶ κανονικοῦ ἀρχηγοῦ. Οἱ γινώσκοντες τὴν σερβικὴν διάλεκτον μετὰ θλίψεως πολλῆς, εὐνοήτου θλίψεως, ἀνέγνωσαν τὰ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὴν ἐν Βελιγραδίῳ σερβικὴν ἐφημερίδα Stamba ἐπιστελλόμενα, μακρὰ, βωμολόχα καὶ πλήρη εἰρωνείας ἀκόμψου καὶ ἀφυοῦς, ἀδύνατα συνεπῶς οὔτ' ἐν περιλήψει νὰ ἐκδοθῶσιν ἐνταῦθα.

Ὁ γράφων πειρᾶται νὰ δείξῃ μόνον ὅτι τοὺς κατὰ τῆς κανονικῆς καὶ νομίμου αὐτῶν ἀρχῆς συνομόσαντας ὑποστηρίζει ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ρουμανίας καὶ ὁ ἐπιτετραμμένος τοῦ Μαυροβουνίου «τῆς σερβικῆς πρεσβείας μὴ ἀναμιγνυομένης εἰς τὴν ὑπόθεσιν», ἐξαιρῶν δ' οὕτως αὐτὴν, ἕνεκα λόγων ἰδίων, πολλὰ γράφει οὐχὶ πάμπαν ἀνακριβῆ· διασύρει τὸ πατριαρχικὸν ἀξίωμα, ὀρθόδοξος ἴσως ὢν ὁ γράφων, μεροληπτῶν δ' ἐν τῇ ἀφηγήσει τῆς ὑποθέσεως ὑπὲρ τῶν ὀκτὼ, πανιερ. μητροπολιτῶν, ἐκτίθησι κρίσεις τινὰς περὶ αὐτῶν, ἃς ἠδύνατο νὰ ἐξενέγκῃ μόνον ἐχθρὸς τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἱεραρχίας αὐτῆς, ἀνευρίσκων εἰς τὸ κίνημα τῶν ὀκτὼ, καίτοι φίλων αὐτοῦ, ὡς φαίνεται, συμφέροντα ἰδιοτελῆ, πόθους καὶ προσδοκίας μεταθέσεως εἰς ἑτέρας ἐπαρχίας μετὰ τὴν παῦσιν τοῦ πατριάρχου, οὐχὶ δὲ ἀγάπην καὶ ζῆλον πρὸς τὸ καλὸν καὶ τὴν δόξαν τῆς Ἐκκλησίας.

Τὰ ἐκ τῆς ἀντικανονικῆς τῶν ὀκτὼ στάσεως ἀπέναντι τῆς κανονικῆς καὶ νομίμου αὐτῶν ἀρχῆς προκληθέντα ἰδίᾳ καὶ διὰ τῶν ἐφημερίδων σχόλια αὐστηρὰ διὰ τοὺς ἀπεργήσαντας μητροπολίτας, καὶ αἱ κρίσεις εἰσὶν ἥκιστα κολακευτικαὶ διὰ τὸν ἡμέτερον κλῆρον, μεγίστην δὲ ὑπέχουσιν εὐθύνην ἀπέναντι τῶν ἐπιγενησομένων οἱ δι'ἐφημερίδων καὶ λιβελλογραφιῶν, δι' ὑπομνημάτων καὶ κατηγορητηρίων ἀνευλαβῶς ἀπὸ διετίας κοπιάσαντες ὑπὲρ τοῦ οἰκτροῦ τούτου καὶ πᾶσιν ἐπιζημίου ἀποτελέσματος.

Παράρτημα τοῦ σημερινοῦ φύλλου τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» περιλαμβάνει τὰς ἐκθέσεις τῶν γραφείων ἱερᾶς Συνόδου, Α΄ πατριαρχικοῦ, Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου καὶ ὀθωμανικοῦ, ἀναιρούσας τὰ ἐν τῷ λεγομένῳ ὑπομνήματι τῶν 8 μητροπολιτῶν κατὰ τῆς Α. Θ. Π. γραφέντα. Οἱ τὸ ἔγγραφον τοῦτο συντάξαντές εἰσιν οἱ μητροπολῖται Ἐφέσου Ἰωακεὶμ, Ρόδου Ἰωακεὶμ, Σερρῶν Γρηγόριος, Μιτυλήνης Κύριλλος, Δυρραχίου Προκόπιος, Βελεγράδων Βασίλειος, Ἐλευθεροπόλεως Πανάρετος καὶ Κρήνης Θεόκλητος.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΦΟΣΙΩΣΕΩΣ

Ἀναγράψαντες ἤδη τὰς ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν γινομένας πρός τε τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην, ἢ πρὸς τοὺς συνεργαζομένους αὐτῷ σεβασμ. συνοδικοὺς δι' ἐπιστολῶν ἢ τηλεγραφημάτων ἐκδηλώσεις τῆς πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τῆς Α. Θ. Π. ἀφοσιώσεως, σημειοῦμεν ὅτι καὶ ἴδιαι ἐκ Δαρδανελλίων, Διδυμοτείχου, Κοζάνης, Σουφλίου, Πελαγωνείας, Μογλενῶν, Κολωνίας καὶ ἄλλοθεν ἐστάλησαν ἐπιστολαί, τὴν αὐτὴν ἀφοσίωσιν διατρανοῦσαι. Αἱ δὲ κοινότητες Ἀγκύρας, Κοτυαίου καὶ Δορυλαίου, ὡς καὶ ἡ τῆς Τιβεριουπόλεως καὶ Στρωμνίτζης ὑπέβαλον διὰ τῶν πανιερ. μητροπολιτῶν αὐτῶν τὴν ἔκφρασιν τῶν ἁγνῶν αἰσθημάτων, ἐφ' οἷς διακρίνονται πάντοτε.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

εἰς Φαναρίον

Ἀριθμ. 286.

Εὐσεβάστως ἐμφανιζόμενος ἐνώπιον τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος φέρω εἰς γνῶσιν Αὐτῆς ὅτι ὅσον ὁ ταπεινὸς, τόσον καὶ οἱ χριστιανοί μου οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἀγκύρᾳ, Κοτυαίῳ καὶ Ἐσκῆ-σεχὴρ, μαθόντες ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τύπου τὰ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐπ' ἐσχάτων λαβόντα χώραν, ἐκφράζομεν τὴν ἐγκάρδιον λύπην ἡμῶν ἀπεκδεχόμενοι πάντες τὴν διόρθωσιν καὶ θεραπείαν τούτων ἀπὸ τὴν Ὑμ. Θειοτάτην καὶ προσκυνητὴν ἡμῖν Παναγιότητα. Οὐδόλως δὲ ἀμφιβάλλοντες περὶ τῶν ἀτρύτων κόπων καὶ μόχθων, οὓς καταβάλλει νυχθημερὸν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς τε Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους Αὐτῆ, ἐκφραζόμεθα ἅπαντες τὴν πρὸς τὸ σεπτὸν Αὐτῆς πρόσωπον ἀναλλοίωτον ἡμῶν ἀφοσίωσιν καὶ διατελοῦμεν ἀσπαζόμενοι τὴν ἱερὰν Αὐτῆς δεξιὰν, ἀπεκδεχόμενοι τὰς εὐχὰς Αὐτῆς καὶ εὐλογίας. Ἐν Κοτυαίῳ τῇ 1ῃ Ὑβρίου 1904.

Τῆς Ὑμ. Θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς ἡμῖν

Παναγιότητος

ταπεινὸς θεράπων

(Τ. Σ.) ὁ Ἀγκύρας ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ

ἔχων τὴν γνώμην καὶ τῶν χριστιανῶν μου.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἀριθμ. πρωτ. 571.

Μετὰ βαθυτάτου ψυχικοῦ ἄλγους παρακολουθοῦμεν τὰ τελευταῖα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ γεγονότα μάλιστα κατὰ τὰς δεινὰς ταύτας καιρικὰς περιστάσεις, ἃς διέρχεται ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ Γένος.

Παναγιώτατε Δέσποτα, μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἡ ἀρετὴ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος θὰ στεφανωθῇ διὰ τῆς ἐγκαρτερήσεως καὶ θὰ ἀνταμειφθῇ μὲ τὴν θείαν γλυκύτητα τὴν ἐπακολουθοῦσαν ὅλας τὰς ἰσχυρὰς τῆς ψυχῆς ἀποφάσεις.

Ὁ ταπεινὸς ἐγὼ καθῆκον ἀπαραίτητον θεωρῶ μετὰ τοῦ μικροῦ μὲν, ἀλλὰ πιστοῦ καὶ ἀφωσιωμένου μου ποιμνίου νὰ ἐκφράσωμεν τῇ Ὑμετέρᾳ προσκυνητῇ ἡμῖν Παναγιότητι τὴν ἀπεριόριστον καὶ διηνεκῆ καὶ ἀμείωτον ἡμῶν πίστιν, τιμὴν καὶ ἀφοσίωσιν.

Ἐν Στρωμνίτσῃ, τῇ 1 νοεμβρίου 1904.

Τῆς Ὑμετέρας προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος

ἀφωσιωμένος θεράπων

† Ὁ Στρωμνίτσης ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Οἱ Ἐφοροεπιμογέροντες

Γρηγόριος Λογοθέτης
Δ. Σπύρου
Ν. Ἀντωνιάδης
(σφραγὶς ἐφορείας σχολείων) **Γεώργιος Χατζῆ Δημητρίου**
Ἀλ. Ἰωαννίδης
Κωνσταντῖνος Μπέλος

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν τοῖς ἀνακτόροις. —Κατὰ τὰ ἀπό τινων ἐτῶν εἰσαχθέντα παρ' ἡμῖν ἔθιμα, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης μετέβη τὴν ἑσπέραν τῆς χθὲς, μετὰ τοῦ

ἐξοχ. ἄρχοντος καπουκεχαγιᾶ Ἀντωνάκη βέη Οἰκιάδου, εἰς τὰ ἐν Γιλδὶζ ἀνάκτορα καὶ παρεκάθισεν εἰς τὸ ἰφτάριον, οὗ μετέσχον οἱ ἐξοχ. ὑπουργοὶ τῶν δημοσίων ἔργων, ὁ πρώην τῶν οἰκονομικῶν, ὁ πρόεδρος τοῦ Ἀκυρωτικοῦ καὶ ὁ ἀρχιθαλαμηπόλος. Θερμοτάτης ἔτυχε δεξιώσεως ἡ Α. Θ. Π. ἐν τοῖς ἀνακτόροις.

Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον.—Τῇ τετάρτῃ τὸ Συμβούλιον συνεκρότησε τὴν νενομισμένην δικαστικὴν αὐτοῦ συνεδρίαν, σήμερον δὲ τὴν διοικητικὴν, ἀμφοτέρας ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτου.

Μοναστηριακὴ Ἐπιτροπή.—Ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ἀνεγνώσθησαν ἐκθέσεις τῆς Μοναστηριακῆς Ἐπιτροπῆς ἀφορῶσαι εἰς τὰς σταυροπηγιακὰς μονὰς Εἰκοσιφοινίσσης, Γηρομερίου καὶ ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας τῆς ἐν τῇ ἐπισκοπῇ Ἀρδαμερίου. Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐνέκρινε τὰ ὑποβαλλόμενα περὶ αὐτῶν μέτρα καὶ διέταξε τὴν ἐνέργειαν τῶν δεόντων.

Ἐφορία Ἰωακειμίου παρθεναγωγείου.—Τῷ σαββάτῳ συνῆλθεν εἰς συνεδρίαν ἡ ἐφορία τοῦ ἐθνικοῦ τούτου παρθεναγωγείου ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἐν αὐτῇ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐκπροσωποῦντος ἐξοχωτάτου Ἀριστείδου βέη Κυριακοῦ.

Πατριαρχικὴ χοροστασία.—Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, μὴ χοροστατήσας κατὰ τὸ ἔθος ἐν τῷ ἐν Ταταούλοις ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Δημητρίου κατὰ τὴν μνήμην αὐτοῦ, ἕνεκα τῆς ἐν τῷ ναῷ τῆς Ξυλοπόρτης τελεσθείσης τῇ 26 λήξαντος πατριαρχ. καὶ συνοδικῆς λειτουργίας, ἐχοροστάτησεν ἐν αὐτῷ τὴν παρελθοῦσαν κυριακὴν κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν μέσῳ μεγάλης συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος.—Μετὰ τὴν λειτουργίαν ἡ Α.Θ.Π. διένειμε τὸ ἀντίδωρον, ἐξελθὼν δὲ τοῦ ναοῦ ἔψαλε τρισάγιον ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ περιβόλῳ αὐτοῦ κειμένου τάφου τοῦ ἀειμνήστου Βασιλάκη κάλφα Ἰωαννίδου, πατρὸς τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἐξοχωτάτου Γιάγκο βέη Ἰωαννίδου. Εἶτα ἡ Α. Θ. Π. ὡδηγήθη εἰς τὸ ἐπιτροπεῖον τοῦ ναοῦ, ἔνθα προσελθοῦσαι ὑπέβαλον τὰ βαθέα αὐτῶν σέβη αἱ κοινοτικαὶ ἀρχαί.

Μονὴ ἁγίου Νικολάου ἐν Μύροις.—Ἡγούμενος τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Πισιδίας ἱερᾶς σταυροπηγιακῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐν Μύροις διωρίσθη ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. Βενέδικτος Βοΐλας, τέως ἡγούμενος τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἰωαννίνων σταυροπηγ. μονῆς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου Σωσίνου.

Ὀνομαστικὴ ἑορτή.—Χθὲς, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωαννικίου, τῷ ἑορτάζοντι πανιερ. μητροπολίτῃ Μογλενῶν ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμεν. πατριάρχης συνεχάρη τηλεγραφικῶς· διὰ δὲ τοῦ ἱερολογ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμὶν τῷ σχολάζοντι πανιερ. μητροπολίτῃ Δισκάτης.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.

Ὀνομαστικὴ ἑορτή.—Τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανοῦ ἄγοντος τὴν παρελθοῦσαν δευτέραν τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτὴν, ἡ Α. Θ. Π. ἅμα μὲν συνεχάρη τῇ Α. Μακαριότητι τηλεγραφικῶς, ἅμα δὲ ἐξεπροσωπήθη ὑπὸ τοῦ πανοσιολογ. Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Καλλινίκου κατὰ τὴν ἐπὶ τούτῳ ἐν τῷ ἐνταῦθα Μετοχίῳ τοῦ Παναγίου Τάφου τελεσθεῖσαν αὐθημερὸν λειτουργίαν καὶ δοξολογίαν, μεθ' ἣν ὁ πατριαρχικὸς ἀντιπρόσωπος διηρμήνευσε τὰς πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ συγχαρητικὰς προσρήσεις τῷ ἐπιτρόπῳ τοῦ Π. Τάφου πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Νικοδήμῳ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Ὁ Δημήτριος Παναγιώτου Καρατζᾶ, ὀρθόδοξος χριστιανὸς, ὑπήκοος Ἕλλην, ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 8ην εὐρωπαϊστὶ π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ, εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς Μαργαρίτας Ἀδελίνης Βωδρᾶ, γαλλίδος, κατοίκου Πέραν Κων]πόλεως ἐπὶ ἀκυρώσει γάμου. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ αὕτη δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου» καὶ τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ «Πατρίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 2 αὐγούστου 1904.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 3

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

ΑΡΙΘΜΟΥ 44 ΤΗΣ 5 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1904

Ἡ πρὸς τὸ λεγόμενον «**Ὑπόμνημα**» τῶν ὀκτὼ μητροπολιτῶν, τὸ δημοσιευθὲν διὰ τῆς ἐφημερίδος «Κράτους» καὶ ὑπὸ τοῦ συντάκτου αὐτῆς εἰς αὐτοὺς ἀποδιδόμενον, ἀπάντησις ἐπεβάλλετο ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἣν διαστρέφουσι συσκιάζοντες ὀκτὼ πανιερώτατοι μητροπολῖται, λειτουργοὶ τοῦ Θεοῦ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς χρηστότητος. Πρὸς τὰ κεφάλαια τῆς διὰ τὴν Α.Θ.Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην προοριζομένης ἀναφορᾶς ταύτης τῶν ὀκτὼ μητροπολιτῶν ἀπαντῶσιν αἱ ἀμέσως ἐκδιδόμεναι **ἐκθέσεις** τῶν τμηματαρχῶν τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις κυριωτέρων γραφείων, ὅσα δύνανται, ἐγκύρως καὶ ἀναμφιρήστως ἐκ τῶν πραγμάτων τὰς ἀποδείξεις ἀρυόμενα, ν' ἀπορραπίσωσι τὴν συστηματικὴν τάσιν πρὸς διαστροφὴν τῆς ἀληθείας. Καθὸ τοιαῦται δ' αἱ ἐκθέσεις ἐνεκρίθη ὑπὸ τῶν δύο Σωμάτων ἵνα καταστῶσι γνωσταὶ διὰ τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» εἰς πάντας, ὅσοι τὰ καθ' ἡμᾶς ἐξετάζοντες καὶ ζητοῦντες ἀμερόληπτον νὰ σχηματίσωσι περὶ τούτων γνώμην κινδυνεύουσι νὰ φανῶσιν ἀκουσίως συμπράκτορες τῆς διαδόσεως εἰδήσεων ἀνακριβῶν συστηματικῶς ζητουσῶν ἀμαυρῶσαι τὴν πορείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου.

Ἡ διαστροφὴ τῆς ἀληθείας ἡ διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου ἐπιδιωκομένη κέντρον ἔχει τὸ παραστῆσαι πᾶν τὸ ἀπὸ τριῶν καὶ ἡμίσεος σχεδὸν ἐτῶν γενόμενον παρ' ἡμῖν ὡς ἀσύστατον, ἀντικανονικὴν δὲ τὴν πορείαν τῆς Α. Θ. Π., αὐθαίρετον, καὶ ὡς τοιαύτην ἄρα περιφρονητικὴν πρὸς τοὺς ἱερωτάτους ἐν Χριστῷ ἀδελφούς. Ἀλλὰ πρακτικὰ Συνόδου ἱερᾶς καὶ Συμβουλίου ἐριτίμου, ἔγγραφα ἐπίσημα, τὰς ἀπὸ κοινοῦ γινομένας σκέψεις καὶ ἀποφάσεις ἐξωτερικεύοντα καὶ διαιωνίζοντα, ταῦτα πάντα μάρτυρες εἰσί τε καὶ ἔσονται ἐπὶ πολλὰς ἔτι γενεὰς τοῦ πῶς ἄγονται παρ' ἡμῖν αἱ συζητήσεις καὶ πόσον ἐλευθέρως αἱ γνῶμαι διατυποῦνται καὶ πῶς ἐκδηλοῦνται καθιστάμεναι γνωσταὶ ἄρχουσί τε καὶ ἀρχομένοις, ἱεραῖς καὶ κοσμικαῖς ἀρχαῖς, ποιμέσι τε καὶ ποιμαινομένοις. Ἄλλως δὲ, ἐν πολυμελέσι σώμασι διαφωνία γνωμῶν ἔστι τι προσδόκιμον πολλὰς μὲν ἔχουσα τὰς ἀφορμὰς, κυρίως δὲ τὴν περὶ τὴν ἀντίληψιν καὶ τὴν πεῖραν καὶ τὰς γνώσεις διαφοράν. Οἱ τὸ πρὸς τὸν παναγιώτατον οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἔγγραφον προτιθέμενοι κατὰ τὸν συντάκτην τοῦ «Κράτους» ν' ἀπευθύνωσιν ὀκτὼ πανιερώτατοι μητροπολῖται διαβλέπουσιν ἐν πάσῃ γνώμῃ τοῦ νομίμου καὶ κανονικοῦ αὐτῶν προέδρου, διαφωνούσῃ πρὸς αὐτοὺς, ὀπισθοβουλίαν, ἐνῷ δῆθεν φαίνονται ἀγνοοῦντες ὅτι τὸ ἐκτὸς τῆς ἱερᾶς Συνόδου προσχεδιάζειν καὶ ἀποφασίζειν εἶτα δ' ἐν τῇ Συνόδῳ ζητεῖν ἵνα ἐπιβληθῇ οὕτως ἢ ἄλλως ἡ γνώμη αὐτῶν, τὸ τοιοῦτον ἀποτελεῖ συστηματικὴν ἀντίπραξιν κατὰ τῆς πορείας τοῦ πατριάρχου, οὐχὶ παντάπασιν ἄμεμπτον, οὔτ' ἀπηλλαγμένην ὑπονοιῶν περὶ τῆς ἀγνότητος τῶν προθέσεων τῶν ἀντιπραττόντων.

Τῆς συστηματικῆς ἀλλ' ἐπὶ κακῆς ἀντιλήψεως καὶ ἐνόχου προθέσεως στηριχθείσης ἀντιπράξεως αὐτῶν μαρτύριον πρόκειται ἡ διὰ τοῦ «Κράτους» ἐκδοθεῖσα τῇ 10 λήξαντος ὀκτωβρίου πρὸς τὸν πατριάρχην ἀναφορὰ αὐτῶν, ἧς περικοπαί τινες ὡς καὶ τὸ πνεῦμα αὐτὸ καταφαίνονται σαφῶς ἐν ταῖς ἐκθέσεσιν, ἃς ἐκδίδομεν μετὰ τοῦ παρόντος 44 φύλλου τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» ἐν παραρτήματι. Αὗται δὲ διαφωτίζουσι πάντας περὶ πασῶν τῶν ὑποθέσεων, ἃς ὀκτὼ πανιερώτατοι ἀρχιερεῖς διέστρεψαν.

Α'.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Σεπτῇ ἐντολῇ τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος, δοθείσης συνεπείᾳ σχετικῆς ἀποφάσεως τῶν Δύο Σωμάτων, μελετήσας τὰ ἔν τινι τῶν ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων «τὸ Κράτος» (ἡμερομ. 10 Ὀκτωβρίου 1904) γραφόμενα ὑπὸ τύπον ὑπομνήματος, συνταχθέντος, ὡς λέγει, ὑπὸ τῶν ὀκτὼ διαφωνησάντων σεβ. συνοδικῶν ἀρχιερέων καὶ ἀπευθυνομένου πρὸς τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα, καίτοι τὸ ἔγγραφον οὔτε ἐπεδόθη Αὐτῇ, οὔτε ὑπογραφήν τινα φέρει, καὶ λαβὼν ὑπ' ὄψιν ἐξ αὐτοῦ μόνα τὰ σημεῖα ἐκεῖνα, ἅτινα ἀνάγονται εἰς τὸν κύκλον τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ περὶ ὧν γίνεται λόγος ἐν τοῖς πρακτικοῖς αὐτῆς, ὑποβάλλω διὰ τῆς παρούσης ταπεινῆς ἐκθέσεώς μου πᾶν ὅ,τι σχετικὸν ὑπάρχει ἐν τοῖς πρακτικοῖς περὶ τῶν ζητημάτων τούτων πρὸς διαφώτισιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος σημείων, καὶ κατάδειξιν τῆς ἀληθείας ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὰ ἀκροθιγῶς μόνον λεγόμενα ἐν τῷ ὑπομνήματι ἐν σχέσει πρὸς τὸ Ἀντιοχικὸν καὶ Κυπριακὸν ζήτημα, ὡς καὶ περὶ ἀποπείρας δῆθεν πρὸς τροποποίησιν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, νηστειῶν καὶ βαθμῶν συγγενείας καὶ ἄλλων παρομοίων γενικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, κρίνω περιττὸν νὰ ἐπεκταθῶ, διότι προκειμένου μὲν περὶ δῆθεν ἀποπείρας πρὸς τροποποίησιν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, νηστειῶν καὶ βαθμῶν συγγενείας, τὰ περὶ τούτου λεγόμενά εἰσι τόσον γενικὰ καὶ ἀόριστα, ὥστε δὲν δύναταί τις ἀληθῶς νὰ ἐννοήσῃ τί θέλει διὰ τούτων νὰ εἴπῃ ὁ συντάξας τὸ ὑπόμνημα, ἐν ᾧ ἀφ' ἑτέρου εἶναι βέβαιον, ὅτι οὐδαμόθεν τῶν πρακτικῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἶναι δυνατὸν ν' ἀποδειχθῇ παράβασις ἱερῶν κανόνων ἢ κανονικῶν διατάξεων ἀπὸ μέρους τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος· καὶ ὅτι ὁσάκις ἐγένετο λόγος περὶ τοιούτων γενικῶν ζητημάτων, ἐγένετο πάντοτε τῇ γνώσει καὶ ἐπιδοκιμασίᾳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ συνῳδὰ τῷ τε πνεύματι καὶ τοῖς ἱεροῖς θεσμίοις τῆς ἁγιωτάτης ἡμῶν ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Προκειμένου δὲ περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων Ἀντιοχικοῦ καὶ Κυπριακοῦ, πᾶσα μὲν περὶ τοῦ πρώτου ἐνέργεια ἐγένετο πάντοτε τῇ γνώσει καὶ ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, πᾶσα δὲ ἐνέργεια ἀφορῶσα εἰς τὸ Κυπριακὸν ζήτημα, ὅπερ, ὡς καὶ τὸ Ἀντιοχικόν, ἀνάγει τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ εἰς τὴν προκάτοχον πατριαρχείαν, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐγένετο ὑπὸ τῆς πατριαρχικῆς διαιτησίας, ὡς τότε ἀπεκλήθη ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἐν τῷ ζητήματι συνεργασία τῶν ἁγιωτάτων πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων, ἧς πάλιν αἱ ἑκάστοτε λαμβανόμεναι ἀποφάσεις ἀνεκοινοῦντο τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ ὑπὸ τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος, ἀκολούθως δὲ ὑπ' αὐτῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, προκαθημένης τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος, ὡς δῆλον ἐκ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν· ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὰ περὶ τῶν ζητημάτων τούτων τέως γενόμενα ἐγνώσθησαν ἤδη πρὸ πολλοῦ διὰ τοῦ τύπου, πρωτοβουλίᾳ τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος (βλ. «Ὑπόμνημα περὶ Ἀντιοχικοῦ ζητήματος ὑπὸ τοῦ ἀρχειοφύλακος τῶν Πατριαρχείων» ἔτει 1904, καὶ σχετικὰ περὶ τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος δημοσιεύματα τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας», ἀπὸ τοῦ 1901 καὶ ἐντεῦθεν).

Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν ἐν τῷ ὑπομνήματι θιγομένων ζητημάτων πέντε μόνον εὗρον σημεῖα ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενα κυρίως εἰς τὸν κύκλον τῶν ἐργασιῶν τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ ταῦτά εἰσι τὰ ἑξῆς, ἤτοι α') Τὸ περὶ τῶν ἐν Σίπκᾳ γενομένων ἑορτῶν· β') Τὸ περὶ συγχωνεύσεως τῶν ἐπαρχιῶν Μεσημβρίας, Ἀγχιάλου καὶ Σωζοαγαθοπόλεως· γ') Τὸ κλείσιμον τῶν ἐκκλησιῶν· δ') Τὸ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς φορολογίας τῶν σκηνιωτῶν τῆς Ἁγίας Ἄννης· καὶ ε') Τὸ ἀφορῶν εἰς τὴν σύνταξιν καὶ ὑπογραφὴν τοῦ περὶ Μακεδονίας ὑπομνήματος πρὸς τὴν Ὑψηλὴν Πύλην καὶ τὰς εὐρωπαϊκὰς Δυνάμεις.

Περὶ ἑνὸς ἑκάστου δὲ τῶν ὡς ἄνω πέντε σημείων ὑποβάλλω τὰς σχετικὰς παρατηρήσεις ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, τηρῶν τὴν ἐν τῷ ὑπομνήματι ὑπάρχουσαν τάξιν, ὡς ἀκολούθως.

*

Τὸ ὑπόμνημα ὑπὸ τὸν τίτλον «**Παραβάσεις ἐκκλησιαστικῶν κανόνων καὶ ἀποφάσεων**», ἀναφέρει τὰ ἑξῆς τρία ζητήματα, ὑπὸ τοὺς

ἀριθμοὺς 2, 3 καὶ 4 ἐκ τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ συζητηθέντων, ἤτοι α΄) τὸ περὶ τῶν ἐν Σίπκᾳ ἑορτῶν, καθ' ἃς κατηγγέλθη συμμετοχὴ σχισματικῶν βουλγάρων κληρικῶν μετὰ ὀρθοδόξων ρώσσων, β΄) περὶ συγχωνεύσεως τῶν ἐπαρχιῶν Μεσημβρίας, Ἀγχιάλου καὶ Σωζοαγαθοπόλεως, καὶ γ΄) περὶ τῶν λεχθέντων ἐκ δοθείσης ἀφορμῆς ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἄλλοτε γενόμενον κατ' ἀπόφασιν τῶν Δύο Σωμάτων κλείσιμον τῶν Ἐκκλησιῶν, πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι ἐν τοῖς ζητήμασι τούτοις ἡ Ὑ. Θ. Παναγιότης φωρᾶται παραβάτης τῶν ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν προϋπαρχουσῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀποφάσεων.

Κατὰ πόσον ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτός ἐστιν ἀναλήθης, τοῦτο σαφῶς δείκνυται ἐκ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐν οἷς γίνεται λόγος περὶ τῶν ζητημάτων τούτων, ὧν περίληψιν ἀκριβῆ ὑποβάλλω κατὰ σειρὰν ἐν τοῖς ἑφεξῆς: Καὶ δὴ

α΄.) Περὶ τῶν ἐν Σίπκᾳ ἑορτῶν

Ἐν τῷ ὑπομνήματι λέγεται, ὅτι καίτοι τὸ γεγονὸς τῆς συμμετοχῆς βουλγάρων σχισματικῶν καὶ ρώσσων ὀρθοδόξων κληρικῶν ἐν ταῖς ἑορταῖς τῆς Σίπκας κατηγγέλθη ὑπὸ τοῦ Π. μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως, ἐν τούτοις οὐδὲν ὡς πρὸς τοῦτο ἔπραξεν ἡ Ὑ. Θ. Παναγιότης. Ἰδοὺ πῶς ἔχουσι τὰ περὶ τούτου ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τοῖς ὑπὸ πάντων τῶν τότε σεβασμιωτάτων συνοδικῶν ὑπογεγραμμένοις.

Ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1902 ὁ Σ. μητροπολίτης Ξάνθης προτείνει ἐξ ἀφορμῆς εἰδήσεων περὶ συλλειτουργίας Ρώσσων ἱερέων μετὰ σχισματικῶν ἐν Σίπκᾳ, ἵνα γραφῇ πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ρωσσίας καὶ ζητηθῇ ἡ τιμωρία τῶν μετὰ σχισματικῶν συλλειτουργησάντων ρώσσων κληρικῶν, συνῳδὰ τῷ Συνοδικῷ ὅρῳ τῆς Μ. Συνόδου τοῦ 1872. Μετ' ἀνταλλαγὴν δὲ σκέψεων, τῇ προτάσει τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος, ἀναβάλλεται ἡ περὶ τοῦ πράγματος περαιτέρω σκέψις εἰς προσεχῆ συνεδρίασιν ὡς χρῄζοντος συντονωτέρας μελέτης καὶ ἐξακριβώσεως. Περὶ τὸ τέλος δὲ τῆς αὐτῆς συνεδριάσεως προσάγεται καὶ ἀναγινώσκεται τηλεγράφημα τοῦ μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως ὑπὸ χρονολογίαν 30 σεπτεμβρίου, διαλαμβάνον ὅτι καταγίνεται νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀλήθειαν· μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ὁποίου ἡ Ὑ. Θ. Παναγιότης ἀνεκοινώσατο, ὅτι τὸ τηλεγράφημα τοῦτο εἶναι ἀπάντησις εἰς τηλεγράφημα Αὐτῆς, δι' οὗ προλαβόντως ἐζήτησεν παρὰ τοῦ μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως πληροφορίας περὶ τῶν ἐν Σίπκᾳ ἑορτῶν καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς συλλειτουργίας τῶν ρώσσων ἱερέων μετὰ τῶν σχιματικῶν.

Ἀκολούθως ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 24 ὀκτωβρίου ἰ. ἔ. ληφθεισῶν τῶν σχετικῶν ἐπιστολιμαίων πληροφοριῶν τοῦ μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως καὶ προκειμένου ν' ἀναγνωσθῶσιν αὗται ἐπὶ Συνόδου, ἡ Ὑμ. Θ. Παναγιότης ποιεῖται τὴν ἀκόλουθον εἰσήγησιν:

«Ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ ἐγένετο ἤδη λόγος περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης . . . ὅτε καὶ ἐλέχθη ν' ἀναμείνωμεν νεωτέρας πληροφορίας τοῦ μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος δύναται νὰ συζητήσῃ ἐπ' αὐτοῦ σήμερον ἢ ν' ἀναβάλῃ τὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος συζήτησιν εἰς ἄλλην συνεδρίαν». Μετὰ τὴν εἰσήγησιν ταύτην τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος καὶ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς τοῦ μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως, ἐξ ἧς δῆλον ὅτι πράγματι ρῶσσοι κληρικοί, συνεπείᾳ ἀνωτέρας διαταγῆς καὶ δηλώσεως τοῦ μητροπολίτου Σταραγόρας, ὅτι ἐννοεῖ αὐτὸς νὰ τελέσῃ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ ὡς κανονικὸς μητροπολίτης τῆς ἐπαρχίας, συμμετέσχον τῆς τελετῆς, ὁ σεβασμ. **μητροπολίτης Ἐφέσου** προτείνει ἵνα ἐκφρασθῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσσίας ἡ ἀπορία τῆς Μ. Ἐκκλησίας, περὶ τοῦ ὅτι κληρικοὶ τῆς ὀρθοδόξου ρωσσικῆς Ἐκκλησίας ἔλαβον μέρος εἰς ἐγκαίνια ναοῦ τελεσθέντα ὑπὸ σχισματικοῦ ἀρχιερέως, παρατηρήσας, ὅτι «**βεβαίως εἰς ἔντονα μέτρα δὲν δυνάμεθα νὰ προβῶμεν**». Μετά τινα δ' εἰσέτι συζήτησιν, καθ' ἣν ἀνεπτύχθη τὸ ζήτημα ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις, τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἐφέσου παρατηρήσαντος «ὅτι εἰπὼν, ὅσα εἶπεν, ἐσκόπει νὰ προλάβῃ κυρίως τεταμμένα ἐν τῇ προκειμένῃ ὑποθέσει μέτρα ἅτε δὴ ἐχων ὑπ' ὄψει τὴν νῦν δυσχερῆ θέσιν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας», ἐγκρίνεται, ἵνα ἡ περὶ τούτου σκέψις καὶ ἀπόφασις ἀφεθῇ εἰς προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς ἱερᾶς Συνόδου».

Κατὰ δὲ τὴν συνεδρίασιν τῆς 19 νοεμβρίου

ἰ. ἔ. ἡ Ὑμ. Θ. Παναγιότης ἀνακοινοῦται, ὅτι μετὰ τῆς Α. Ε. τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ρωσσίας Ἰ. Ζηνόβιεφ, ἐλθόντος εἰς ἐπίσκεψιν Αὐτῆς, ἀντήλλαξε περὶ τοῦ ἐν λόγῳ ἐπεισοδίου τὰ ἀκόλουθα: «Εἶπον τῇ Α. Ἐξοχότητι, ὅτι ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία εἶχέ πως ταραχθῆ ἐκ τοῦ ἐπεισοδίου τούτου. Κατ' ἀρχὰς ἔδειξεν, ὅτι δὲν ἐννοεῖ περὶ τίνος ἐπεισοδίου πρόκειται. Ἔπειτα εἶπέ μοι, ὅτι ἔχει λάβει σχετικὸν γράμμα παρὰ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἐπιτρόπου παρὰ τῇ διοικούσῃ Συνόδῳ τῆς Ρωσσίας κ. Ποπεδονότσεφ. Καὶ ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ρωσσίας εἶπε δὲν ἐνέχεται ἐν τῷ ἐπεισοδίῳ τούτῳ. Παρευρέθησαν ἐν Σίπκᾳ τρεῖς ρῶσσοι κληρικοί, ἤτοι εἷς ἀρχιμανδρίτης καὶ δύο στρατιωτικοὶ ἱερεῖς. Ὁ ἀρχιμανδρίτης ὡς ἀντιπροσωπεύων τὴν ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ρωσσίας, δὲν ἠθέλησε καὶ μέχρι τέλους ἠρνήθη νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν τελετὴν τῶν ἐγκαινίων. Οἱ δὲ δύο ἱερεῖς ἔλαβον μέρος, ὑπακούσαντες εἰς στρατιωτικὴν διαταγὴν, τοῦ ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν εἰπόντος ὅτι εἶναι μὲν ἱερεῖς, ἀλλ' εἶναι συγχρόνως καὶ στρατιῶται καὶ ὅτι ἐν τοιαύτῃ ἐξαιρετικῇ περιπτώσει ὀφείλουσι νὰ ὑπακούσωσιν». «Εἰς ἀπάντησιν εἶπον ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα ἔχομεν ἐπίσης τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ρωσσίας δὲν θὰ ἐπέτρεψε τὸ τοιοῦτο καὶ ὅτι τὸ γενόμενον ὀφείλεται εἰς τὴν πίεσιν τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς».

Μετὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω ἀνακοίνωσιν τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος περὶ τῆς μετὰ τῆς Α. Ἐξοχότητος τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ρωσσίας συνομιλίας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, οὐδὲν πλέον λόγος περὶ αὐτοῦ οὐδὲ πρότασις ἀπὸ μέρους τινὸς τῶν σεβασμ. συνοδικῶν ἐγένετο, τοῦθ' ὅπερ βεβαίως δηλοῖ ὅτι ὁμοφώνως ἐκρίθησαν ἐπαρκεῖς αἱ δοθεῖσαι ἐξηγήσεις καὶ δὲν ἐκρίθη ὑπ' οὐδενὸς τῶν σεβασμ. συνοδικῶν καλὸν ἵνα γένηται ἄλλη τις ἐπ' αὐτοῦ ἐνέργεια.

*

β'.) Περὶ συγχωνεύσεως τῶν τριῶν Μητροπόλεων Ἀγχιάλου, Μεσημβρίας καὶ Σωζοαγαθουπόλεως.

Τὴν περὶ συγχωνεύσεως τῶν ἐν λόγῳ Ἐπαρχιῶν πρότασιν ἐποιήσατο πράγματι ἡ Ὑ. Θ. Παναγιότης διὰ λόγους διοικητικῆς φύσεως, κατὰ τὴν συνοδικὴν συνεδρίαν τῆς 4 ἀπριλίου 1902 δι' ἐκτάκτου ἡμερησίας διατάξεως, ἐν ᾗ συμπεριελαμβάνοντο καὶ ἄλλα γενικώτερα ζητήματα, ἐνεκρίθη δὲ ἵνα ἡ ἔκτακτος αὕτη ἡμερησία διάταξις πολυγραφηθῇ καὶ διανεμηθῇ εἰς τοὺς ἁγίους συνοδικοὺς πρὸς μελέτην. Ἀλλ' ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 4 μαΐου ἰ. ἔ. ἡ Ὑ. Θ. Παναγιότης αὐτεπαγγέλτως ἀποσύρει τὴν περὶ τούτου πρότασιν αὐτῆς λέγουσα, ὅτι ἡ πρότασις αὕτη (τῆς συγχωνεύσεως) γνωσθεῖσα ἐγέννησεν ἀντιρρήσεις ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων, καὶ ὑπεβλήθησαν διαμαρτυρίαι καὶ ἐξ Ἀγχιάλου καὶ ἐκ Σωζοαγαθουπόλεως, καὶ ὅτι ἐγεννήθη ἡ ἰδέα, ὅτι δὲν πρέπει νὰ γένηται ἡ συγχώνευσις διὰ διαφόρους λόγους καὶ ὅτι διετυπώθη μάλιστα καὶ παράκλησις, ἵνα οἱ ἀρχιερεῖς τῶν μερῶν ἐκείνων μεταβῶσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν. Πράγματι δὲ διετάχθησαν ἄνευ ἀναβολῆς, συνῳδὰ τοῖς ἀνωτέρω, οἱ τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει παρεπιδημοῦντες μητροπολῖται Μεσημβρίας καὶ Σωζοαγαθουπόλεως ν' ἀπέλθωσιν ὅσον τάχος εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν ἐγκρίσει τῆς ἱερᾶς Συνόδου. Μεθ' ὃ οὐδεὶς πλέον περὶ τούτου γίνεται λόγος ἐν τοῖς πρακτικοῖς.

γ'). Κλείσιμον τῶν Ἐκκλησιῶν.

Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου διαλαμβάνονται ἐν τοῖς πρακτικοῖς τὰ ἑπόμενα. Ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 18 μαΐου 1904, προκειμένης συζητήσεως περὶ τοῦ ρουμουνικοῦ ζητήματος καὶ τοῦ ἐν Μοναστηρίῳ ἀνεγειρομένου παρεκκλησίου, τοῦ δὲ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Σερρῶν καί τινων συμφρονούντων αὐτῷ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν ζητούντων τεταμμένην ἐνέργειαν, ἡ Ὑ. Θ. Παναγιότης εἶπε· «θὰ ἐργασθῶμεν μετὰ θάρρους, ἀλλὰ σωφρόνως καὶ λελογισμένως, δὲν θὰ διαλύσωμεν ὅμως τὴν Ἐκκλησίαν δι' ἀτόπων ἐνεργειῶν». Τοῦ μητροπολίτου δὲ Σερρῶν εἰπόντος, ὅτι «βεβαίως πρέπει λελογισμένως νὰ ἐργασθῶμεν, ἀλλ' ἂν σιγήσωμεν θάπτομεν τὴν Ἐκκλησίαν», ἡ Ὑ. Θ. Παναγιότης ἐπήγαγεν· «Ὁ προλαλήσας μητροπολίτης Σερρῶν δικαιοῦται νὰ λέγῃ τοῦτο, ἂν σιγήσωμεν, ἐν ᾧ ἡμεῖς δὲν σιγῶμεν, διαφέρομεν δὲ μόνον ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἀντιλήψεως. Νὰ ἐνεργῶμεν ὡς δεῖ».

Ἐπὶ τῇ παρατηρήσει δὲ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Διδυμοτείχου, Μιτυλήνης καὶ Ἐλευθερουπόλεως, ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι φλέγον καὶ χρή-

ζει περισκέψεως, ἡ Ὑμ. Θ.Παναγιότης ἐπήγαγε: «Προΰτεινα ἄλλοτε εἰς τὴν ἱερὰν Σύνοδον καὶ εἰς τὰς αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας ν' ἀνενεχθῶμεν, ἀλλ' ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἀπεφήνατο ὅτι δὲν εἶναι εἰσέτι καιρὸς δι'ἓν τοιοῦτον διάβημα. Προΰτεινα σήμερον σειρὰν ἐργασίας καὶ ἀνεβλήθη ἡ ἐπ' αὐτῆς σκέψις εἰς προσεχῆ συνεδρίασιν. Ὁμολογῶ ὅτι ἡ Ἐκκλησία διατρέχει κίνδυνον, ἀλλ' ὀφείλομεν νὰ ἐνεργῶμεν λελογισμένως. Ἂν θέλετε νὰ κλείσωμεν τὰς ἐκκλησίας, τοῦτο οὐδέποτε θὰ πράξω, διότι τὸ μέτρον τοῦτο ἀπέβη ὀλέθριον»· εἰς ὃ ἁπαντῶν ὁ μητροπολίτης Σερρῶν εἶπεν, «ὅτι τὸ μέτρον ἐκεῖνο ἔσωσε τὴν Ἐκκλησίαν»· ὁ δὲ σεβασμ. μητροπολίτης Βελεγράδων,ὅτι «εἰς τὴν ἱστορίαν ἀπόκειται ν' ἀποφανθῇ, ἂν τὸ μέτρον τοῦτο ἔσωσεν ἢ κατέστρεψε τὴν Ἐκκλησίαν». Εἰς τὴν ἀμέσως δ'ἑπομένην συνεδρίασιν, τῆς 20 μαΐου, ἡ Ὑμ. Θ. Παναγιότης, ἀφορμὴν λαβοῦσα ἐκ τοῦ ἀναγνωσθέντος πρακτικοῦ, εἶπε τὰ ἑξῆς, ἐπεξηγοῦσα τὰ λεχθέντα ὑπ' αὐτῆς ἐν τῇ προλαβούσῃ συνεδριάσει: «Ἐπιθυμῶ πάντες οἱ ἅγιοι ἀδελφοὶ νὰ γινώσκωσιν, ὅτι ἐν γνώσει οὐδένα ἐξ αὐτῶν θέλω ἀδικήσει. Ὡς ἄνθρωπος ἔχω καὶ ἐλλείψεις, ἔχω περὶ διαφόρων πραγμάτων διάφορον ἀντίληψιν, οὗ ἕνεκεν ἐνδεχόμενον νὰ ἐπακολουθῇ ἐνίοτε διαφωνία, ἀλλ' ἐν γνώσει οὐδέποτε προς βάλλω ἀδελφόν τινα. Ἀπόδειξις τούτου τὰ τρία τῆς δευτέρας πατριαρχείας μου ἔτη, ἅτινα εὐχαῖς ὑμῶν συμπληροῦνται μετ' ὀλίγας ἡμέρας καὶ καθ' ἃ συνειργάσθην μετὰ τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ παρεδρευόντων ἁγίων ἀδελφῶν καλῶς, ὡς δεικνύει τὸ διαρρεῦσαν χρονικὸν διάστημα. Ἤκουσα κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο πολλά, ἐγίνωσκον πολλά, ἀλλ' οὐδενὶ ἀπέδειξά τι καὶ ὁσάκις δὲ ἐδέησε νὰ ὑποδείξω τι, ἔπραττον τοῦτο λίαν φιλαδέλφως. Ἐπιθυμῶ δεύτερον νὰ μάθωσι πάντες οἱ ἀδελφοὶ ὅτι ἴσως διαφωνοῦμεν ἐν τῷ τρόπῳ τῆς ἐνεργείας ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων, ἀλλ' ἐν τῇ οὐσίᾳ ἐσμὲν πάντες σύμφωνοι· νὰ ὑπερασπίσωμεν πάσῃ δυνάμει τὰ δίκαια τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ παρατηρουμένη δὲ τυχὸν διαφωνία μου ἔν τισι προέρχεται τὸ μὲν ἐκ τοῦ χαρακτῆρός μου, τὸ δὲ ἐκ τῆς πείρας. Φρονῶ ὅτι διὰ τρόπου μαλακοῦ ἐνεργοῦντες παρὰ τῇ Κυβερνήσει πλειότερον ἐπιτυγχάνομεν. **Δὲν θέλω νὰ κακίσω τὰς ἐνεργείας τῶν πρὸ ἡμῶν, ὀφείλω ἀπεναντίας καὶ εὐγνωμοσύνην εἰς τὰ παρελθόντα πρόσωπα δι' ὅ,τι ἔπραξαν καὶ εὔχομαι ὑπὲρ τῶν ἀποιχομένων.** Φρονῶ, ὅτι ἀνεξαρτήτως τῶν προσώπων πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν τὰ πράγματα καὶ νὰ ἐξευρίσκωμεν τρόπον ἐξοικονομήσεως καὶ ἐξασφαλίσεως τῶν δικαίων ἡμῶν, διότι οὐδεὶς ἡμῶν ἔχει δευτέραν γνώμην, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπερασπίσεως τῶν δικαίων καὶ συμφερόντων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους».

Ταῦτα καὶ περὶ τοῦ σημείου τούτου, εἰς ἀπάντησιν τοῦ σχετικοῦ μέρους τοῦ ὑπομνήματος, ἐξ αὐτῶν τῶν πρακτικῶν τῆς Ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου.

*

δ΄) Περὶ τῶν ζητημάτων τῆς φορολογίας τῶν Σκητιωτῶν τῆς ἁγίας Ἄννης.

Τὰ περὶ τούτου ἀναφέρονται ὑπὸ τὸ γενικὸν κεφάλαιον «Παραβάσεις κοινῶν ἠθικῶν ἀρχῶν». Ἐν τῷ ὑπομνήματι λέγεται, ὅτι ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ ἐγένετο κρύφα ὑπὸ τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος ἀνατροπὴ τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «**καὶ εἴδός τι πρωτοφανοῦς πλαστογραφίας**» καὶ ὅτι ἀντὶ τῆς ληφθείσης ἀποφάσεως, τῆς συνιστώσης τὴν αἴτησιν τῶν ἁγιαννιτῶν εἰς τὴν κυρίαρχον μονήν, συνεστήθη ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος «**κατὰ κεφαλὴν φορολογία**» τῶν μοναχῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Ἰδοὺ πῶς ἀληθῶς ἔχουσι τὰ περὶ τούτου κατὰ τὰ σχετικὰ πρακτικὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Οἱ πατέρες τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει σκήτης τῆς Ἁγίας Ἄννης δι' αἰτήσεως αὐτῶν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30 μαΐου 1903 ὑποβάλλοντες ὅτι παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας ρητὰς ἀπαγορεύσεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Κυβερνήσεως διὰ σιγιλλίων καὶ φιρμανίων, σωζωμένων παρ' αὐτοῖς, ἡ κυρίαρχος μονὴ τῆς Λαύρας ἐπιφορτίζει αὐτοὺς δι' ὑπερόγκου ποσοῦ ἀσκητικοῦ φόρου, ὑπολογίζουσα 70 ἄτομα ἐν τῇ ὀλιγανθρώπῳ καὶ πενομένῃ σκήτῃ αὐτῶν, παρ' ἧς ἀπαιτοῦσι τανῦν ἐτησίως γρόσια 1,400, ὅτι καίπερ ἐπανειλημμένως ἀνενεχθέντες εἰς τὴν Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὄρους δι' ἀναφορῶν αὐτῶν, ἐν τούτοις δὲν εἰσηκούσθησαν, ἐξῃτοῦντο τὴν προστασίαν τῆς Ἐκκλησίας, ἐπαγόμενοι, ὅτι ἕτεραι σκῆται τοῦ

Ἁγίου Ὄρους, πλουσιώτεραι τῆς σκήτης αὐτῶν ἐπιβαρύνονται διὰ 13 μόνον ὀνομάτων.

Τῆς αἰτήσεως αὐτῶν ληφθείσης ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 19 ἰουνίου 1903, τῆς δὲ Υ. Θ. Παναγιότητος δηλωσάσης, ὅτι ἡ διανομὴ καὶ εἴσπραξις τοῦ φόρου τούτου γίνεται ὑπὸ τῆς κυριάρχου μονῆς, ὅτι ἡ τοιαύτη ἀνωμαλία καὶ ἀδικία προέρχεται ἐκ τῆς μὴ ἀνανεώσεως τῶν ἐγγραφῶν (νοφουσίων), ἣν ἡ Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἀποφεύγει, θεωροῦσα ἀσύμφορον, καὶ ὅτι ἐκτὸς τούτου εἶναι ἄδικον νὰ καταβάλληται ὁλόκληρον τὸ ποσὸν ἐκ τοῦ κοινοῦ τῶν σκητῶν ταμείου, ἐν ᾧ ὑπάρχουσιν ἐν αὐταῖς καὶ ἄτομα, δυνάμενα νὰ πληρώνωσι τὸ ἀναλογοῦν αὐτοῖς, καὶ προτεινάσης, ἵνα ἡ ὡς ἀνωτέρω αἴτησις τῶν ἁγιαννιτῶν διαβιβασθῇ τῇ Κοινότητι τοῦ Ἁγίου Ὄρους δι' ἐπιστολῆς πατριαρχικῆς, διαλαμβανούσης, ὅτι, ἐὰν ὡς ἐκ τοῦ σύνεγγυς γινώσκουσα τὰ πράγματα, κατανοῇ τὸ ἄδικον τοῦ πράγματος καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν ἐγγραφῶν καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ ποσοῦ τοῦ φόρου, καλὸν ἵνα λάβῃ φροντίδα περὶ ἱκανοποιήσεως τῶν ἀνενεχθέντων τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ὅτι δίκαιον ἐκρίθη ἵνα μὴ ἐπιβαρύνηται διὰ τὴν πληρωμὴν ὅλου τοῦ ποσοῦ τὸ κοινὸν τῶν σκητῶν ταμεῖον, ἀλλὰ νὰ συμβάλλωσι καὶ οἱ δυνάμενοι τῶν ἀδελφῶν, ἐγένετο δεκτὴ **παμψηφεὶ** ἡ ὡς ἀνωτέρω πρότασις τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος καὶ ἐδόθη ἐντολὴ εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς πατριαρχικῆς ἐπιστολογραφίας, τὸ κοινῶς Α΄ Πατριαρχικὸν Γραφεῖον λεγόμενον, ἵνα κατὰ ταῦτα συντάξῃ τὴν προσήκουσαν ἐπιστολὴν τῇ Κοινότητι τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Τὸ Α΄ Πατριαρχικὸν Γραφεῖον συνέταξε τὴν ἑξῆς ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἥτις καὶ κατὰ τὴν τάξιν ὑπογραφεῖσα ὑπὸ τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος ἀπεστάλη εἰς τὴν Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ ἧς τὸ κείμενον, μεθ' ὑστερογράφου ἐπεξηγοῦντος τὴν περὶ τοῦ πράγματος σχετικὴν πρότασιν Αὐτῆς, καταχωρίζω αὐτολεξεὶ ἐνταῦθα, ὅπως ἐξ ἀντιπαραβολῆς αὐτοῦ πρὸς τὴν ὡς ἄνω διατυπωθεῖσαν ἀπόφασιν καὶ τὰς ἐφεξῆς δοθείσας ἐξηγήσεις ὑπὸ τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος καταδειχθῇ πόσον εἶναι ἀληθὴς ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι δῆθεν ἔλαβε χώραν πρωτοφανὴς πλαστογραφία, ὅτι ἀνετράπη κρύφα ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ὅτι ἀντ' αὐτῆς συνεστήθη ἡ κατὰ κεφαλὴν φορολογία τῶν μοναχῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Ἀριθμ. πρωτ. 3916.

Πρὸς τὴν Κοινότητα Ἁγίου Ὄρους.

«Περίκλειστον τῇ παρούσῃ διαβιβάζοντες ὑμῖν ἐπὶ ἐπιστροφῇ ὑποβληθεῖσαν ἐσχάτως τῇ Ἐκκλησίᾳ δι' ἐπὶ τούτῳ ἀπεσταλμένων ἀναφορὰν τοῦ Δικαίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ πατέρων τῆς αὐτόθι λαυριωτικῆς σκήτης τῆς ἁγίας Ἄννης καὶ αὖθις προσκλαιομένων ἐπὶ τῷ ἀπ' αἰῶνος ζητήματι τοῦ ἐπιβαλλομένου αὐτοῖς φόρου, ἐπάναγκες κρίνομεν συνοδικῇ διαγνώμῃ, ἵνα συστήσωμεν τῇ ὑμῶν ὁσιότητι, ὅπως, ἐὰν ὡς ἐκ τοῦ σύνεγγυς καλῶς εἰδότες καὶ ἀμερολήπτως κρίνοντες περὶ τῶν πραγμάτων κατανοῆτε ὅτι ἀδίκημά τι προσγίνεται τοῖς ἀναφερομένοις, τοῦθ' ὅπερ οὐδαμῶς καθ' ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀναφορᾷ μνημονευομένων ἀρχαίων ἐγγράφων προκύπτει, προφρόνως σπεύσητε εἰς ἱκανοποίησιν αὐτῶν, τῆς Ἐκκλησίας φρονούσης ὅτι ἠδύνατο διὰ νέας ἀπογραφῆς τοῦ ἑκάστοτε μεταβαλλομένου πληθυσμοῦ, ἵνα γένηται δικαιοτέρα ἐκτίμησις τοῦ ἐπιβλητέου φόρου εἰς ἕκαστον τῶν αὐτόθι εὐαγῶν σκηνωμάτων».

,αϡγ΄, Ἰουνίου κγ΄.

«Υ. Γ. Ἐπίσης λίαν ἐπάναγκες νομίζομεν καὶ ἐκθύμως συνιστῶμεν, ἵνα ἐπιβληθῇ τοῖς ἀσκηταῖς τὸ μὴ ἀδίκως καὶ δὴ ἀθεοφόβως καὶ ἀσυνειδήτως ἀναμένειν τὴν πληρωμὴν τῶν ταχβιλίων ὑπὸ τοῦ Δικαιάτου, ἀλλ' ἑκάστη καλύβη προσφέρῃ κατ' ἀναλογίαν».

Μετὰ ἱκανὸν χρόνον ἀπὸ τῆς ἀποστολῆς τῆς ἐν λόγῳ ἐπιστολῆς ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 13 σεπτεμβρίου ἰ. ἔ., συνεπείᾳ νεωτέρας ἐπαναληπτικῆς αἰτήσεως τῶν εἰρημένων ἁγιαννιτῶν ὑποβληθείσης διὰ τῶν πληρεξουσίων αὐτῶν Ζαχαρία καὶ Νεοφύτου, μοναχῶν, καὶ τοῦ Ν. Φ. Γεωργιάδου, δικηγόρου, συμπληρεξουσίου αὐτῶν, δι' ἧς ἀναφέροντες ὅτι ἡ Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ μετὰ τὴν λῆψιν τῶν πατριαρχικῶν γραμμάτων, ἐφ' ὧν ποιοῦνται παρατηρήσεις τινὰς ἰδίᾳ, ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἐν τῷ ὑστερογράφῳ λεγόμενα, ἀπέρριψε τὴν αἴτησιν αὐτῶν, ἐξαιτοῦνται καὶ αὖθις παρὰ τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως διατάξῃ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φορολογουμένων ὀνομάτων, τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος

δηλωσάσης, ὅτι οὔπω ἀπήντησεν ἡ Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὄρους εἰς τὰ σταλέντα σχετικὰ γράμματα, ἐγκρίνεται ἵνα ἀνατεθῇ εἰς Ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν Ἐφέσου, Διδυμοτείχου καὶ Σερβίων καὶ Κοζάνης καὶ τοῦ νομικοῦ συμβούλου τῶν Πατριαρχείων Π. Νικολοπούλου, ὡς γραμματέως, ὅπως λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰ ἐπισυναπτόμενα τῇ αἰτήσει σχετικὰ ἔγγραφα καὶ τὸν Κανονισμὸν τῆς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ μελετῶσα τὰ κατὰ τὸ ζήτημα, ὑποβάλῃ σχετικὴν ἔκθεσιν διὰ τὰ περαιτέρω.

Μετὰ τοῦτο ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 2 ὀκτωβρίου ἰ. ἔ. προκειμένου ν' ἀναγνωσθῇ ἡ σχετικὴ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ Ὑ. Θ. Παναγιότης ποιεῖται τὴν ἑξῆς ἀνακοίνωσιν· «Μανθάνω ὅτι ὁ δικηγόρος τῆς ὑπερασπίσεως τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ὑποθέσεως Ν. Φ. Γεωργιάδης, λέγει πολλὰ καὶ διάφορα ἐναντίον μου καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὴν ληφθεῖσαν τέως ἀπόφασιν, καὶ ἐν σχέσει πρὸς τροποποίησιν γενομένην ἐν τῇ πρὸς τὴν Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἐπιστολῇ διὰ τῆς ὑποσημειώσεως, ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἀδίκως. Διὰ τῆς ὑποσημειώσεως (τοῦ ὑστερογράφου δηλονότι τῆς ἐπιστολῆς) δὲν ἀλλοιοῦται τὸ πνεῦμα τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τῆς ἱερᾶς Συνόδου, διότι ἡ ὑποσημείωσις ἦν ἁπλῶς αὐστηρὰ συμβουλὴ πρὸς ἀνθρώπους, οὓς γινώσκω ἐξ ἰδίας πείρας, οὐχὶ ὅμως καὶ ἀναιρετικὴ τοῦ πνεύματος τῆς ἐπιστολῆς. Δεύτερον, λέγει ὅτι οἱ πατέρες τῆς σκήτης δὲν ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλλωνται εἰς πληρωμὴν ἔναντι τῶν φόρων, διότι θεωρουμένης τῆς σκήτης ἠθικοῦ προσώπου, τὸν ἀναλογοῦντα φόρον πληρώνει ὁ Δικαῖος αὐτῆς. Ἀπαγορεύεται, διότι εἶναι μὲν ἀληθὲς, ὅτι οἱ πατέρες εἰσθίσθησαν, ἵνα μηδὲν οἱ ἴδιοι καταβάλλωσι, νὰ καταβάλλῃ δὲ ὅλον τὸ ποσὸν τὸ κοινὸν τῆς σκήτης ταμεῖον ἢ τὸ Κυριακὸν λεγόμενον, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀκριβῶς οἱ πατέρες, ὡς ἰδιοκτῆται καλυβῶν, δὲν ἔχουσι μόνον δικαιώματα, ἀλλὰ καὶ καθήκοντα, διὰ τοῦτο εἴπομεν, ὅτι ὀφείλουσι τὸ κατὰ δύναμιν νὰ καταβάλλωσι καὶ οἱ ἴδιοι ποσόν τι καὶ μὴ ἀναμένωσι τὴν πληρωμὴν τῶν ταχβιλίων παρὰ μόνου τοῦ κοινοῦ τῆς σκήτης ταμείου. Ὑπάρχει καὶ τρίτον τι, τὸ ὁποῖον ὁ δικηγόρος τῆς ὑποθέσεως ἠθέλησε νὰ χαρακτηρίσῃ ὡς ὑπόδειξιν ξένην. Οὐδὲν τούτου ἀνακριβέστερον. Ἐπειδὴ δ' ἡ Α. Ἐξοχότης ὁ Ν. Φ. Γεωργιάδης ἀνέλαβε νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ὑπόθεσιν, θεωρῶ ἀναγκαῖον καὶ ὡς πνευματικὸς ἀρχηγὸς καὶ ὡς γνωρίζων ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰ πράγματα, νὰ συστήσω αὐτῷ, ὅπως λάβῃ πληρεστέστέρας περὶ τῶν πραγμάτων πληροφορίας.

Κατὰ τὸ κρατοῦν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει καθεστὼς, δι' ἑκάστην μονὴν, σκήτην ἢ κελλίον ὑπάρχει ὡρισμένος ἀριθμὸς ὀνομάτων, ἀπέναντι τῶν ὁποίων πληρώνεται ὡρισμένον ποσὸν διὰ τὸν ἐν λόγῳ φόρον. Οὕτως ἐπὶ παραδείγματι ἡ μονὴ τῆς Λαύρας, ἥτις ἀριθμεῖ περὶ τοὺς 300 μοναχοὺς, πληρώνει ποσὸν ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸν φόρον 15—20 περίπου ὀνομάτων. Ἡ μονὴ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, ἀριθμοῦσα περὶ τοὺς 1500 μοναχοὺς, πληρώνει κατ' ἀρχαίαν τινὰ ἀπογραφὴν μόνον 27 ὀνόματα. Καίτοι δὲ ἄλλοτέ μοι ἐδόθη ἀφορμὴ νὰ ὑποδείξω τοῖς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, χάριν ἐλαφρύνσεως τῶν σκητῶν, καλυβῶν καὶ κελλίων, ὅτι καλὸν εἶναι νὰ ἐπικρατήσῃ **δικαιοτέρα τις ἀναλογία ἐν τῇ καταβολῇ τοῦ φόρου τούτου,** δὲν ἠθέλησαν νὰ δεχθῶσι, καὶ τοῦτο δι' ἄλλους λόγουςκαὶ οὐχὶ δι' οὓς ἀναφέρει λόγους ὁ δικηγόρος τῆς ὑποθέσεως. Ταῦτα λέγω πρὸς γνῶσιν τῆς Ἱ. Συνόδου, διότι ὁ εἰρημένος δικηγόρος παρέστησε διὰ τῶν ἐφημερίδων διαφόρως τὰ πράγματα, τονίζω δὲ τὸ τῆς **ἀπογραφῆς ἰδίᾳ,** διότι ὁ γράφων ἠθέλησε δι' ὅσων ἐν ταῖς ἐφημερίσι διατυμπανίζει νὰ δολοφονήσῃ ἠθικῶς τὸν ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου καθήμενον, παριστῶν αὐτὸν ἀσυστόλως, ὡς πωλοῦντα δῆθεν τὰ ἡμέτερα τοῖς ξένοις. **Δὲν πρόκειται περὶ νέας κατ' ἄτομον ἀπογραφῆς, ἀλλὰ περὶ δικαιοτέρας διακανονίσεως τοῦ ὑφ' ἑκάστης μονῆς καὶ σκήτης, ἐν συνόλῳ λαμβανομένης, πληρωνομένου ποσοῦ πρὸς ἐλάφρυνσιν τῶν δι' ὑπερόγκου ἀριθμοῦ** ὀνομάτων ἐπιβαρυνομένων σκητῶν, καλυβῶν καὶ κελλίων».

Μετὰ τὰ ὡς ἀνωτέρω δηλωθέντα ὑπὸ τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος, ἀναγνωσθείσης τῆς σχετικῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, δι' ἧς παρετηρεῖτο ὡσαύτως, ὅτι ὁ συντάξας τὰ πρὸς τὴν Κοινότητα πατριαρχικὰ γράμματα γραμματεὺς «ἐκ παραδρομῆς ἢ ἀπροσεξίας παρέστησέ πως τροποποιημένην τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου», καὶ ληφθέντος καὶ αὖθις ὑπ' ὄψιν

τοῦ πρακτικοῦ τῆς 19 Ἰουνίου, ἰ. ἔ., ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ σχετικὴ πρότασις τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος ρητῶς διαλαμβάνει—εἶναι λέξεις τοῦ πρακτικοῦ **—περὶ δικαιοτέρας διανομῆς καὶ εἰσπράξεως καὶ οὐχὶ περὶ νεωτέρας ἀπογραφῆς,** παρετηρήθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὁμοφώνως, ὅτι ἡ ὑπάρχουσα διαφορὰ μεταξὺ τῆς σχετικῆς συνοδικῆς ἀποφάσεως καὶ τῶν διαβιβασθέντων εἰς τὴν Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὄρους γραμμάτων, ἥτις εἶναι, κυρίως εἰπεῖν, διαφορὰ λέξεων καὶ οὐχὶ διαφορὰ οὐσίας, ὡς πείθεται πᾶς ὁ μετὰ προσοχῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ τῶν πραγμάτων ἀναγινώσκων τὰ περὶ τούτου, ἀποδοτέα, καθὼς λέγεται καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς ἀπροσεξίαν τοῦ συντάξαντος τὴν ἐπιστολὴν γραμματέως τοῦ α΄ Πατριαρχικοῦ Γραφείου».

Κατὰ δὲ τὴν συνεδρίασιν τῆς 19 δεκεμβρίου ἰ. ἔ. ἀναγνωσθείσης τῆς δευτέρας καὶ τελευταίας σχετικῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐνεκρίθησαν τὰ ὑπ' αὐτῆς ὑποδεικνυόμενα καὶ δὴ ὅπως συστηθῇ εἰς τὴν Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὄρους μητρικῶς ἅμα καὶ κυριαρχικῶς, ἵνα γένωνται ἀσπαστὰ τὰ πορίσματα εἰς ἃ καταλήγει ἡ Ἐπιτροπή, ἧς ἡ ἔκθεσις διεβιβάσθη ἐν ἀντιγράφῳ καὶ ἥτις ὑπεδείκνυε τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φορολογουμένων ὀνομάτων, καὶ διευθετηθῇ τὸ πρᾶγμα ἐν πνεύματι φιλοδικαίῳ καὶ φιλαδέλφῳ, ἡ δὲ ἀπόφασις αὕτη τῆς Ἱ. Συνόδου διεκοινώθη ἐγκαίρως διὰ πατριαρχ. γραμμάτων τῇ Κοινότητι.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω σαφῶς, νομίζω, προκύπτει κατὰ πόσον εἰσὶν ἀληθῆ τὰ ἐν τῷ ὑπομνήματι λεγόμενα περὶ παραχαράξεως καὶ πλαστογραφίας ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ ἀπὸ μέρους τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος· τὸ δὲ λεγόμενον ἐν τῷ ὑπομνήματι, «ὅτι, δῆθεν, οἱ ἁρμόδιοι κατανοήσαντες τὴν ὑπολανθάνουσαν φοβερὰν πλεκτάνην ἀπέρριψαν τὴν παραχαραχθεῖσαν, δῆθεν, καὶ κιβδηλευθεῖσαν συνοδικὴν ἀπόφασιν», εἶναι ἐπίσης ἀνάληθες, διότι αὐτὴ αὕτη ἡ Ἐπιτροπὴ ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτῆς εἰς ὅλως διαφόρους λόγους ἀποδίδωσι τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῆς περὶ τῶν τοιούτων συστάσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ οἱονεὶ προβλέπουσα τὴν μὴ πραγματοποίησιν αὐτῆς, τίθησιν ἐν τῷ σχετικῷ μέρει τῆς ἐκθέσεως τὴν φράσιν «νὰ συστηθῇ νὰ γένωνται **εἰ δυνατὸν** ἀσπαστὰ τὰ πορίσματα αὐτῆς ὑπὸ τῆς Κοινότητος» περὶ ὑποβιβασμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φορολογουμένων ὀνομάτων.

ε΄) Ὑπόμνημα περὶ Μακεδονίας.

Αἱ ἐπὶ τοῦ προκειμένου κατηγορίαι εἰσὶν αἱ ἑξῆς δύο, ἤτοι ὅτι αὐτοβούλως συνετάχθη τὸ Ὑπόμνημα καὶ ὅτι πλαστογραφικῶς ἐτέθησαν αἱ ὑπογραφαὶ τῶν ἁγίων ἀρχιερέων καὶ τῶν κοινοτικῶν σωματείων κάτωθεν αὐτοῦ. Τί ὅμως προκύπτει ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν τῆς ἱερᾶς Συνόδου; Κατὰ τὰ πρακτικά, ἀφ' οὗ ἀπεφασίσθη κατ' ἀρχὴν ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 12 αὐγούστου 1903 νὰ συνταχθῇ ὑπόμνημα περὶ Μακεδονίας ἀναιρετικὸν τοῦ σχετικοῦ ὑπομνήματος τῆς Βουλγαρικῆς κυβερνήσεως, ἀκολούθως ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 16 αὐγούστου προσαχθὲν ὑπὸ τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος ἀναγινώσκεται καὶ ἐγκρίνεται σχέδιον ὑπομνήματος ἀναιρετικοῦ τοῦ ὑπομνήματος τῆς Βουλγαρικῆς κυβερνήσεως περὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ἐνεργειῶν τῶν κληρικῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἅμα δ' ἐγκρίνεται, προτάσει τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος, ἵνα ἀντίγραφα τοῦ ἐν λόγῳ ὑπομνήματος ἀποσταλῶσι τοῖς ἁγίοις ἀρχιερεῦσι τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν Μακεδονίας καὶ Θρᾴκης, ὅπως ὑπογραφῶσιν ὑπ' αὐτῶν, τῶν δημογερόντων καὶ τῶν κοινοτικῶν σωματείων τῆς πρωτευούσης ἑκάστης ἐπαρχίας ἐν ὀνόματι τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῆς ἐπαρχίας καὶ εἶτα ἀποσταλῶσιν ὅπου δεῖ, ὡς παρόμοιόν τι ἐσχάτως καὶ πάλιν ἐγένετο, ὅτε ἐν πλήρει ὁμοφωνίᾳ πατριάρχου καὶ Συνόδου συνετάχθη τὸ νεώτερον περὶ Μακεδονίας καὶ βουλγαρικῶν βιαιοπραγιῶν ὑπόμνημα καὶ ἐν γένει πάντοτε γίνεται ἐπὶ παρομοίων περιπτώσεων.

Ἀκολούθως ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 21 αὐγούστου ἡ Υ. Θ. Παναγιότης ποιεῖται τὴν ἑξῆς ἀνακοίνωσιν: «Χθὲς συνεδριάζοντος τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κατῆλθον εἰς αὐτὸ καὶ ἀνήγγειλα τὰ ἀφορῶντα τὴν προσεχῆ ἐπίδοσιν τοῦ ἤδη ἑτοίμου Ὑπομνήματος πρὸς τὴν κυβέρνησιν περὶ τῶν λαβόντων ἐσχάτως χώραν λυπηρῶν γεγονότων ἐν Μακεδονίᾳ. Τὸ ἐν λόγῳ Ὑπόμνημα ἀνεγνώσθη ἐν τῷ Συμβουλίῳ καὶ ἐλήφθη ἡ πρὸς ἐπίδοσιν αὐτοῦ συναίνεσις καὶ τῶν ἐντίμων συμβούλων, διότι δὲν ἔπρεπε, νομίζω, τὸ τοιοῦτο νὰ ᾖ ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους».

Καὶ μετ' οὐ πολύ, ἤτοι ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 4 σεπτεμβρίου ἰ. ἔ. ἀναγινώσκονται ἐπιστρα-

φέντα ὑπογεγραμμέια ὑπὸ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Σερρῶν (25 Αὐγούστου), Πρεσπῶν (27 αὐγούστου), Πολυανῆς (29 αὐγούστου), τὰ ἀποσταλέντα αὐτοῖς ἀντίγραφα, ἀκολούθως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐν Μακεδονίᾳ ἀρχιερέων, παρ' ὅλα τὰ ἀνωνύμως ἀποσταλέντα αὐτοῖς σημειώματα, προτρέποντα αὐτοὺς νὰ μὴ ὑπακούσωσιν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ἱερᾶς Συνόδου, χαλκευθέντα ἐνταῦθα ὑπὸ γνωστῶν προσώπων καὶ ἐπιδοθέντα εἰς τὸ Ταχυδρομεῖον Γαλατᾶ, ἅτινα καὶ ἀποσταλέντα τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπὸ πολλῶν ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ἀρχιερέων εὕρηνται ἐν τοῖς ἀρχείοις τῶν Πατριαρχείων. Κατὰ συνέπειαν ὅλως ἀσύστατός ἐστιν ὁ ἰσχυρισμὸς περί τε αὐτοβούλου συντάξεως ὑπὸ τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος καὶ περὶ πλαστογραφικῆς προσθήκης τῶν ὑπογραφῶν τῶν ἁγίων ἀρχιερέων, αἵτινες ἐτέθησαν συνοδικῇ ἀποφάσει καὶ συνῳδὰ τῇ κρατούσῃ τάξει ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐν παρομοίαις περιπτώσεσι πρὸς ταχυτέραν διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας, ἰδίᾳ προκειμένου περὶ τοιούτων ἐγγράφων, διὰ τὰ ὁποῖα ἡ μὴ ἔγκαιρος ἐπίδοσις σημαίνει τοῦτ' αὐτὸ ἐκμηδένισιν τῆς σημασίας αὐτῶν. Περὶ διαμαρτυριῶν δὲ ἀρχιερέων διὰ τὴν προσθήκην τῆς ὑπογραφῆς αὐτῶν ἐν τῷ ἐγγράφῳ οὐδὲν ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς ἱερᾶς Συνόδου ὑπάρχει. Προκειμένου δὲ ἰδίᾳ περὶ τῆς ἐγγράφου διαμαρτυρήσεως τοῦ ἐκ τῶν τότε συνοδικῶν μελῶν μητροπολίτου Ξάνθης Ἰωακεὶμ κατὰ τῆς προσθήκης τῆς ὑπογραφῆς αὐτοῦ κάτωθεν τοῦ περὶ Μακεδονίας ὑπομνήματος, ἐγκριθέντος, ὡς εἴρηται, ἐν ἰδιαιτέρᾳ συνεδρίᾳ τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ὡς καὶ τοῦ Μ. Συμβουλίου, οὐδὲν ἀναφέρεται ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς ἱερᾶς Στνόδου, διότι οἱ λόγοι, δι' οὓς ἡ Υ. Θ. Παναγιότης ἐδήλωσεν, ὅτι δὲν δέχεται νὰ παραπέμψῃ πρὸς πρωτοκόλλησιν τὸ ἐν λόγῳ ἔγγραφον, ἐκρίθη καλὸν, συνοδικῶς, νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐξωδίκως λεχθέντες καὶ μὴ ἀναγραφῶσιν ἐν τοῖς πρακτικοῖς, τὸ δὲ ἔγγραφον κατετέθη ἐν τῷ σχετικῷ φακέλλῳ, ἐν ᾧ καὶ αἱ ἀπαντήσεις τῶν λοιπῶν μητροπολιτῶν, τῶν ὑπογραψάντων τὸ ὑπόμνημα μετὰ ἢ ἄνευ τροποποιήσεων.

Ταῦτα καὶ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου τὰ ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς ἱερᾶς Σνόδου, ἅτινα καὶ καθυποβάλλω κατὰ καθῆκον, χάριν τῆς ἐξακριβώσεως τῆς ἀληθείας καὶ συνῳδὰ τῇ δοθείσῃ μοι σεπτῇ ἐντολῇ ὑπὸ τῆς Υ. Θ. καὶ προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος συνεπείᾳ ἀποφάσεως τῶν Δύο Σωμάτων μετὰ τῶν προεκτεθέντων.

Ἐπὶ δὲ τούτοις κατασπαζόμενος τὴν παναγίαν δεξιὰν τῆς Ὑμ. θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος, ὑποδιατελῶ

Πατριαρχεῖα, 28 ὀκτωβρίου 1904

Τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος

ἐλάχιστος θεράπων
ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἱερᾶς Συνόδου
ΑΡΧΙΜ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ.

Β΄.

ΕΚΘΕΣΙΣ Α΄ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

Πανοσιώτατε Δέσποτα,

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἀπαριθμουμένων ἐν τῷ δημοσιευθέντι ἐν τῇ ἀθηναϊκῇ ἐφημερίδι «Τὸ Κράτος» (10 Ὀκτωβρίου 1904) κατηγορητηρίῳ ὑπομνήματι σημείων τινὰ (Ἐπιστολὴ πατριαρχικὴ περὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς ἐν Ἄθῳ σκήτης τῆς ἁγίας Ἄννης καὶ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν πανιερώτατον μητροπ. Πελαγωνείας) ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Α΄ Πατριαρχικοῦ Γραφείου, τὸ εἰρημένον Γραφεῖον, συμφώνως πρὸς τὴν (κατ'ἀπόφασιν τῶν δύο Σωμάτων δοθεῖσαν σχετικὴν σεπτὴν ἐντολήν) δηλοῖ καὶ βεβαιοῖ περὶ τῶν σημείων τούτων χάριν τῆς ἀληθείας τὰ ἀκόλουθα.

Καὶ πρῶτον ἀναφορικῶς πρὸς τὴν περὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς σκήτης τῆς ἁγίας Ἄννης (ἐν τῷ ὑπομνήματι παραδόξως ὀνομάζεται τοῦ Τιμίου Προδρόμου) ἀπολυθεῖσαν Πατριαρχικὴν ἐπιστολὴν καὶ τὸ ἐν αὐτῇ ὑστερόγραφον, καίτοι τὸ πρᾶγμα ἐξητάσθη ἐν καιρῷ ὑπὸ τῆς περὶ τοῦ ὅλου ζητήματος διορισθείσης ἐπιτροπῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἐκ τῆς γενησομένης πάντως ὑπὸ τοῦ οἰκείου γραφείου σχετικῆς δηλώσεως καταδειχθήσεται πῶς ἔχει ἀκριβῶς ἡ ἀλήθεια, οὐχ ἧττον καὶ τὸ Γραφεῖον παρατίθησι κατωτέρω τὸ συνοδικὸν ἀπόσπασμα, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου συνετάχθη ἡ σχετικὴ ἐπιστολή, καὶ τὸ εἰς αὐτὴν ὑστερόγραφον, ἐξ ὧν πᾶς τις δύναται νὰ κρίνῃ κατὰ πό-

σον ἔλαβε χώραν ἡ διὰ τοῦ ὑπομνήματος καταγγελλομένη παραχάραξις. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἶτα εἰς τὸ ἰδιόχειρον ὑποσημείωμα, ὅπερ προσετέθη ἐν τῇ πρὸς τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην Πελαγωνείας πατριαρχικῇ ἐπιστολῇ, περὶ ἧς γίνεται λόγος ἐν τῷ ὑπομνήματι, ἐπίσης παρατίθεται κατωτέρω καὶ ἡ ἐπιστολὴ αὕτη καὶ τὸ εἰς αὐτὴν ὡς ἄνω ὑποσημείωμα, ἐξ ὧν ἀδιαφιλονεικήτως καταφαίνεται ὅτι καὶ τὸ ὑποσημείωμα τοῦτο οὐ μόνον τροποποίησίν τινα ἢ διαστροφὴν τῆς ἐν τῷ γράμματι κοινοποιουμένης συνοδικῆς ἀποφάσεως δὲν περιέχει, ἀλλὰ τοὐναντίον ἀποτελεῖ λίαν ἐπείγουσαν καὶ χρησίμην συμπλήρωσιν τῶν ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἀνακοινουμένων, καθὰ ἄλλως τε ἀντελήφθη καὶ ἐξετίμησεν αὐτὸ καὶ ὁ παραλήπτης πανιερ. μητροπολίτης Πελαγωνείας, ὡς δηλοῖ ἡ ἐπίσης παρατιθεμένη κατωτέρω περικοπὴ σχετικοῦ γράμματος αὐτοῦ, προκληθέντος ἐξ ἀφορμῆς παρομοίων σπερμολογιῶν περὶ τοῦ ὑστερογράφου τούτου διαδοθεισῶν καὶ τότε μικρὸν μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ὡς ἄνω πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς.

Α'.

1.

Ἀπόσπασμα τοῦ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 19 ἰουνίου 1904 πρακτικοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

.... Τῆς Α. Θ. Παναγιότητος δηλωσάσης, ὅτι ἡ διανομὴ καὶ εἴσπραξις γίνεται ὑπὸ τῆς κυριάρχου μονῆς· ὅτι ἡ τοιαύτη ἀνωμαλία καὶ ἀδικία προέρχεται ἐκ τῆς μὴ ἀνανεώσεως τῶν ἐγγραφῶν (νοφουσίων), ἣν ἡ Κοινότης ἀποφεύγει θεωροῦσα ἀσύμφορον ἕνεκα τῆς αὐξήσεως τῶν ρώσσων μοναχῶν, καὶ ὅτι ἐκτὸς τούτου εἶναι ἄδικον νὰ καταβάλληται ὁλόκληρον τὸ ποσὸν ἐκ τοῦ κοινοῦ τῶν σκητῶν ταμείου, ἐν ᾧ ὑπαρχουσιν ἐν αὐταῖς ἄτομα, δυνάμενα νὰ πληρώσωσι τὸ ἀναλογοῦν αὐτοῖς, καὶ προτεινάσης, ἵνα διαβιβασθῇ ἡ ἀνωτέρω αἴτησις τῇ Κοινότητι δι' ἐπιστολῆς, διαλαμβανούσης, ὅτι ἐὰν ἐκ τοῦ σύνεγγυς γινώσκουσα τὰ πράγματα κατανοῇ τὸ ἄδικον τοῦ πράγματος καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν ἐγγραφῶν καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ ποσοῦ τοῦ φόρου, καλὸν νὰ λάβῃ φροντίδα περὶ ἱκανοποιήσεως τῶν ἀναφερομένων καὶ ὅτι δίκαιον ἐκρίθη, ἵνα μὴ ἐπιβαρύνηται διὰ τὴν πληρωμὴν ὅλου τοῦ ποσοῦ τὸ κοινὸν τῶν σκητῶν ταμεῖον, ἀλλὰ νὰ συμβάλλωσι καὶ οἱ δυνάμενοι τῶν ἀδελφῶν, ἐγένετο δεκτὴ ἡ πρότασις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ ἐδόθη ἐντολή, ἵνα γένηται τῇ Κοινότητι τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἡ ὡς ἄνω διατυπωθεῖσα ἐπιστολή».

2.

Πρὸς τὴν Κοινότητα Ἁγίου Ὄρους.

«Περίκλειστον τῇ παρούσῃ διαβιβάζοντες ὑμῖν ἐπὶ ἐπιστροφῇ ὑποβληθεῖσαν ἐσχάτως τῇ Ἐκκλησίᾳ δι' ἐπὶ τούτῳ ἀπεσταλμένων ἀναφορὰν τοῦ Δικαίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ πατέρων τῆς αὐτόθι λαυριωτικῆς σκήτης τῆς ἁγίας Ἄννης καὶ ὕαθις προσκλαιομένων ἐπὶ τῷ ἀπ' αἰῶνος ζητήματι τοῦ ἐπιβαλλομένου αὐτοῖς φόρου, ἐπάναγκες κρίνομεν συνοδικῇ διαγνώμῃ ἵνα συστήσωμεν τῇ ὑμῶν ὁσιότητι, ὅπως, ἐὰν ὡς ἐκ τοῦ σύνεγγυς καλῶς εἰδότες καὶ ἀμερολήπτως κρίνοντες περὶ τῶν πραγμάτων κατανοῆτε ὅτι ἀδίκημά τι προσγίνεται τοῖς ἀναφερομένοις, τοῦθ' ὅπερ οὐδαμῶς καθ' ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀναφορᾷ μνημονευομένων ἀρχαίων ἐγγράφων προκύπτει, προφρόνως σπεύσητε εἰς ἱκανοποίησιν αὐτῶν, τῆς Ἐκκλησίας φρονούσης ὅτι ἠδύνατο διὰ νέας ἀπογραφῆς τοῦ ἑκάστοτε μεταβαλλομένου πληθυσμοῦ ἵνα γένηται δικαιοτέρα ἐκτίμησις τοῦ ἐπιβλητέου φόρου εἰς ἕκαστον τῶν αὐτόθι εὐαγῶν σκηνωμάτων.

,αϡγ', Ἰουνίου κγ'.

Ὑ. Γ. Ἐπίσης λίαν ἐπάναγκες νομίζομεν καὶ ἐκθύμως συνιστῶμεν ἵνα ἐπιβληθῇ τοῖς ἀσκηταῖς τὸ μὴ ἀδίκως καὶ δὴ ἀθεοφόβως καὶ ἀσυνειδήτως ἀναμένειν τὴν πληρωμὴν τῶν ζαβελίων ὑπὸ τοῦ Δικαιάτου, ἀλλ' ἑκάστη καλύβη προσφέρῃ κατ' ἀναλογίαν».

Β'.

1.

Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην Πελαγωνείας

«Βεβαιοῦντες τὴν παραλαβὴν τῶν τελευταίων τηλεγραφημάτων αὐτῆς περὶ τῆς ἐπιδιωκομένης ἀνεγέρσεως αὐτόθι ρωμουνικοῦ παρεκκλησίου, ἀνακοινούμεθα καὶ δηλοῦμεν πρὸς γνῶσιν αὐτῆς, συνοδικῇ διαγνώμῃ, ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τηλεγραφημάτων τούτων αὐτῆς ἐγένοντο αἱ προσήκουσαι ἐνέργειαι πρὸς παρεμπόδισιν τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ εἰρημένου παρεκκλησίου καὶ πιστεύεται ἡ ἐπιτυχία καὶ εὐόδωσις τῶν ἐνεργειῶν τούτων, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἀνάγκη ἵνα καὶ ἐπιτοπίως

ἐξακολουθήσωσι γινόμενα ἄνευ θορύβου καὶ συγκρούσεων τὰ δέοντα. Ἡ δὲ κτλ.

,απδ΄, Ἰουνίου δ΄.

Ὑ. Γ. Καὶ χθὲς κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν ἡμῶν εἰς τὸν Μ. βεζύρην, διεβεβαίου ἡμᾶς ὅτι ἄδεια ἀνεγέρσεως ναοῦ δὲν ἐδόθη, μόνον ἄτομόν τι δι' ἀναφορᾶς αὐτοῦ ἐζήτησεν αὐτόθεν ἄδειαν ἀνεγέρσεως οἴκου. Πᾶσα δ' ἄλλη ἐνέργεια, πρᾶξις, σκέψις περὶ τοῦ ρουμανικοῦ ζητήματος ἀναβάλλεται· εἰς τὸ περὶ γλώσσης ὅμως ἐπιμένουσι».

2.

Περικοπὴ ἐπιστολῆς τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Πελαγωνείας πρὸς τὸ Πατριαρχικὸν Γραφεῖον.

«Μετὰ χαρᾶς δὲ ἀνεγνώσθη ὑπ'ἐμοῦ καὶ ἠκούσθη τὸ ἐν τῷ ὑστερογράφῳ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος λεγόμενον ὅτι ἡ λύσις τοῦ ρωμουν. ζητήματος ἀναβάλλεται. Λέγω δὲ μετὰ χαρᾶς, διότι ἐφοβούμεθα μὴ ἐπαληθεύσωσι τὰ ἐν τῷ «Ν. Ἑλ. Τύπῳ» τότε τηλεγραφηθέντα ἐκ Κων]πόλεως, ὅτι δηλ. ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔλυε τὸ ζήτημα, καθώς ποτε τὸ βουλγαρικὸν διὰ τοῦ φιρμανίου. Ταῦτα μόνα καὶ **οὐδὲν** ἄλλο ἐλέχθη **ἐνταῦθα** περὶ τοῦ ὑστερογράφου, ὃ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκληφθῇ ἄλλως ἢ ἁπλῶς ὡς περιέχον μίαν νεωτέραν εἴδησιν περὶ τοῦ ἐν τῇ ἐπιστολῇ διαλαμβανομένου ζητήματος, σύμφωνον καὶ ἐπείγουσαν».

Ἐν Μοναστηρίῳ 28 Ἰουνίου 1904.

Ἀσπαζόμενος πανευλαβῶς τὴν ἱερὰν Αὐτῆς δεξιὰν, ὑποδιατελῶ τῆς Ὑμετέρας πανσεβάστου καὶ Θειοτάτης Παναγιότης

Τῇ 28 ὀκτωβρίου 1904.

τέκνον ἐν Πνεύματι πειθήνιον
καὶ ταπεινὸς θεράπων
ὁ διευθυντὴς τοῦ Α΄ Πατριαρχ. Γραφείου
ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

Γ΄.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ Δ. Ε. Μ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Σεπτῇ ἐντολῇ τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος, δοθείσῃ μοι, κατόπιν συζητήσεως ἐν τοῖς δυσὶ Σώμασι, λαβὼν ἀνέγνωσα τὸ ἐν τῇ ἐφημερίδι τῶν Ἀθηνῶν «τὸ Κράτος» ὑπὸ ἡμερ. 10 8)βρίου δημοσιευθὲν ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ ὑπόμνημα τῶν ὀκτὼ συνοδικῶν κατὰ τοῦ Πατριάρχου, προάγομαι δὲ ὅπως ἐπιφέρω παρατηρήσεις ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐν αὐτῷ πρὸς ἐργασίας τοῦ Συμβουλίου, τοῦ Γραφείου τοῦ ὁποίου προίσταμαι, σχετιζόμενα σημεῖα.

Ἐν πρώτοις δὲ προκειμένου περὶ τῶν προεισαγωγικῶς ἐν τῷ ρηθέντι ἄρθρῳ δημοσιευομένων, πρὸς δικαιολογίαν τῆς πικρᾶς γλώσσης, ἧς χρῆσιν ποιοῦνται κατὰ τοῦ σεπτοῦ τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος προσώπου, παρατηρῶ ὅτι μάτην ἀνεδίφησα εἰς τὰ πρακτικὰ τοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν δύο Σωμάτων ἵνα εὕρω τι ἀποδεικνύον, ἔστω καὶ πόρρωθεν, περιφρόνησιν καὶ καταπάτησιν διαφόρων τιμαλφεστάτων νομίμων καὶ δικαίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος, ὡς ἰσχυρίζονται οἱ συντάκται τοῦ ὑπομνήματος. Ἡ ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν, ἅτινα φέρουσι τὰς ὑπογραφὰς τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου, ὅσον ἀφορᾷ τὰς συνεδριάσεις τοῦ Συμβουλίου, ὅσαι ἐτιμήθησαν ὑπὸ τῆς προεδρείας τῆς Ὑμετέρας σεπτῆς Κορυφῆς, καὶ τὰς ὑπογραφὰς τῶν τε λαϊκῶν καὶ τῶν ἀρχιερέων τῶν ἀποτελούντων μέλη τῶν δύο Σωμάτων ὅσον ἀφορᾷ τὰς συνεδριάσεις τὰς κοινάς, ἀρκεῖ καὶ μόνη ἵνα ἀποδείξῃ τὸ ἀβάσιμον τοῦ ἀνωτέρω ἰσχυρισμοῦ, ἐπιτραπήτω δέ μοι ἵνα ἐκ τῶν πολλάκις πρὸς ὑποστήριξιν τῶν προνομίων καὶ τῶν δικαίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἐν ταῖς συνεδριάσεσι λεχθέντων καὶ διατυπωθέντων ὑπὸ τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος, ἀναφέρω τοὺς προσφάτως ὅλως ἐν τῇ συνεδριάσει τῶν δύο Σωμάτων τῆς 21 Ἰουλίου 1904 ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ζητήματος τῆς διαθήκης Ε. Φωτιάδου λεχθέντας ἐν τῇ συζητήσει λόγους, οἵτινες ἔνυλοι ἔτι διατελοῦσιν εἰς τὰς ἀκοὰς πάντων καὶ εὑρίσκονται κατακεχωρημένοι ἐν τοῖς ἐνυπογράφοις ἐπισήμοις πρακτικοῖς: Ἡ Ὑμετέρα Θειοτάτη Παναγιότης εἶπε «σέβομαι μὲν τὰ δίκαια τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ἄνακτος, καθῆκον ὅμως ἔχω ἱερὸν ἵνα πρὸ παντὸς σέβωμαι τὰ δίκαια τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, διὰ τοῦτο θέλομεν καταβάλῃ πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ὑποστηρίξωμεν τὰ ἡμέτερα δίκαια». Φρονῶ ταπεινῶς ὅτι οἱ συντάξαντες τὸ ἐν τῷ «Κράτει» ὑπόμνημα θέλουσιν ἀνομολογήσει ὅτι ἐκεῖνος ὅστις μετεχειρίζετο τὴν ἀνωτέρω γλῶσσαν ἐν τῷ ρηθέντι ζητήματι τῆς διαθήκης Φωτιάδου καὶ παρομοίαν, ἢ ἀνάλογον γλῶσσαν, εἰς διάφορα ἄλλα ζωτικὰ ζητήματα τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, οὐ μόνον οὐδόλως καταπατεῖ καὶ περιφρονεῖ νόμιμα καὶ δίκαια, οὐ μόνον οὐδόλως ἀπέχει τῆς νομίμου καὶ κανονικῆς πορείας, ἀλλὰ καὶ τίτλους εὐγνω-

μοσύνης ἐν τῇ συνειδήσει τῶν κηδομένων τοῦ γοήτρου τοῦ ἀνωτάτου ἡμῶν ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἐθνικοῦ κέντρου ἀποκτᾷ.

Ἐκ τῶν πρακτικῶν ἐπίσης τοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν δύο Σωμάτων ἀνακριβὴς ἐλέγχεται καὶ ἀβάσιμος ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν συντακτῶν τοῦ ὑπομνήματος τοῦ «Κράτους», καθ' ὃν ἡ συμπεριφορὰ τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος πρὸς τοὺς ἁγίους Συνοδικοὺς ἦν ἀνάρμοστος. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῶν ρηθέντων δύο Σωμάτων, εἴτε χωρὶς εἴτε ὁμοῦ συνερχομένων, ὁσάκις προήδρευεν ἡ Ὑ. Θ. Παναγιότης καὶ ἐτίθεντο ἐπὶ τοῦ τάπητος τὰ διάφορα ζητήματα ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἐξεδήλου τὴν γνώμην αὐτῆς περὶ τοῦ δέοντος γενέσθαι, ἀλλ' ἀψευδὴς ὡσαύτως μάρτυς εἰσὶ τὰ πρακτικὰ ὅ,τι ἐπὶ ἑκάστου ζητήματος ἐζήτει καὶ τὴν γνώμην τῶν ἄλλων μελῶν, ἐν ᾗ δὲ περιπτώσει ἡ πλειοψηφία εἴτε ἔχουσα εἴτε μὴ ὑπὲρ ἑαυτῆς τὴν πατριαρχικὴν ψῆφον ἐνέκρινέ τι, τοῦτο ἡ Ὑ. Θ. Παναγιότης ἀπεδέχετο ὡς ἀπόφασιν ἐκτελεστήν. Γενικὸς δὲ χαρακτὴρ τῶν γινομένων συζητήσεων ἦν ὁ ἁρμόζων εἰς σωματεῖα προεδρευόμενα ὑπὸ κοινοβουλευτικοῦ προέδρου, σεβομένου τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου καὶ συμπεριφερομένου ἀβροφρόνως πρὸς πάντας. Διὰ τοῦτο μάτην ὁ ἐρευνῶν τὰ πρακτικὰ θέλει προσπαθήσει ἵνα ἐν αὐτοῖς ἀνεύρῃ ἀνάρμοστον συμπεριφοράν, οἵαν ἰσχυρίζονται οἱ συντάξαντες τὸ τοῦ «Κράτους» ὑπόμνημα.

Ἐρχόμενος ἤδη εἰς τὰ καθέκαστα τοῦ τοῦ «Κράτους» ὑπομνήματος, παρατηρῶ ὅτι οἱ ὑπομνηματογράφοι καθάπτονται τοῦ σεπτοῦ προσώπου τῆς Ὑ. Θ. Πανναγιότητος διαιροῦντες τὰς κατηγορίας αὐτῶν εἰς παραβάσεις ἐκκλησιαστικῶν κανόνων καὶ ἀποφάσεων, εἰς παραβάσεις προνομίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, εἰς παραβάσεις διατάξεων τῶν γενικῶν κανονισμῶν καὶ εἰς παραβάσεις κοινῶν ἠθικῶν ἀρχῶν. Τοῦ πρώτου κεφαλαίου τῶν ὑπομνηματογράφων, ἀναφερομένου εἰς ζητήματα συζητηθέντα οὐχὶ ἐν τῷ Συμβουλίῳ ἢ τοῖς δυσὶ Σώμασιν ὡς ἐπὶ παραδείγματι τὸ ζήτημα τῆς Ἀντιοχείας, τῆς Κύπρου, τὸ τῶν βαθμῶν συγγενείας καὶ ἀκολουθιῶν, τὸ τοῦ σχίσματος, τὸ περὶ Μητροπόλεων Μεσημβρίας Ἀγχιάλου καὶ Σωζουαγαθουπόλεως, ἡ ἀνασκευὴ τῶν περὶ τῶν ρηθέντων ζητημάτων ἰσχυρισμῶν τῶν ὑπομνηματογράφων διαφεύγει τὸν κύκλον τῆς ἐμῆς ἐρεύνης καὶ ἐντολῆς.

Ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ τρία κεφάλαια, ἐπειδὴ τὰ ἐν αὐτοῖς ἀναφερόμενα ζητήματα ἀπησχόλησαν ἐνίοτε τὸ Συμβούλιον ἢ τὰ δύο Σώματα, θέλω προβῆ εἰς ἀνάπτυξιν τῶν τὸ Συμβούλιον ἢ τὰ δύο Σώματα ἀπασχοληθέντων σημείων φρονῶν ὅτι ἐκ τῆς ἀναπτύξεως ταύτης δοθήσεται ἡ δέουσα ἀπάντησις εἰς τοὺς ἀβασίμους ἰσχυρισμοὺς τῶν συντακτῶν τοῦ ὑπομνήματος τοῦ «Κράτους».

Προνομιακὰ ζητήματα ἡ Ἐκκλησία ἔσχε καὶ πρὸ τῆς ἐγκυκλίου τοῦ 1891 ἀλλὰ καὶ μετὰ ταύτην. Οὐδένα δὲ θέλω ἐκπλήξει λέγων ὅτι καὶ πρὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἐλεύσεως τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος τὸ δεύτερον, πολλάκις τὸ Πχεῖον εὑρέθη ἐν τῇ θέσει τοῦ νὰ ἀπευθύνῃ τοῖς ἁρμοδίοις τακρίρια περὶ μὴ ἐκτελέσεως ἀποφάσεων ἁρμοδίως ἐκδεδομένων ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων, περὶ ἐπεμβάσεως εἰς ζητήματα τῆς ἡμετέρας ἁρμοδιότητος ἐκ πολλῶν δὲ ἀποφάσεων τῶν ἡμετέρων δικαστηρίων μὴ τυχουσῶν ἐκτελέσεως δι' ἕνα ἢ δι' ἄλλον λόγον ἀρκοῦμαι ἀναφέρων τὰς ἀποφάσεις τῶν κωφκλάλων ἐκ Κορυτσᾶς, τῆς Φωτεινῆς Σάββα, τοῦ Κωνσταντίνου Κουρδόγλου, Ἐφορείας Φερτεκίου, τοῦ Δημητρίου Βαρσαμῆ. Ὥστε τὸ ἀναφέρειν ὅτι τὸ προνομιακὸν ζήτημα δημιουργηθὲν ἐπὶ τῆς Ὑμετέρας πρώτης πατριαρχείας ἀπεσοβήθη ὑπὸ τῶν διαδόχων διὰ τῆς βεζυρικῆς ἐγκυκλίου τοῦ 1891, ἡ δὲ Ὑ. Θ. Παναγιότης ἐκ συστήματος καὶ ἐκ προθέσεως ἀδικαιολογήτου τείνει πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι οὐδὲν ἐγένετο καὶ θεωρεῖ πάντα τὰ προγενέστερα ὡς μὴ ὑπάρχοντα, ἐλέγχεται ὡς καθαρὰ ὕβρις κατὰ τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος, ἥτις πάντοτε ἐπιδεικνύει σεβασμὸν καὶ διὰ λόγων καὶ δι' ἔργων τῶν ἡμετέρων προνομίων, ἀναγνωρίζουσα δὲ ταῦτα προσπαθεῖ παντὶ σθένει ἵνα διατηρήσῃ αὐτὰ ἀλώβητα ἀπὸ πάσης προσβολῆς, ὡς τοῦτο καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ συνεδριάσει τῶν δύο Σωμάτων τῆς 21 Ἰουλίου 1904 καταδείκνυται λόγων αὐτῆς καὶ ἐκ τῆς ἐν ἑκάστῳ προνομιακῷ ζητήματι ἐκφερομένης γνώμης της. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι πολλάκις ἐντεῦθα τε καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐπενέβαινον αἱ κατὰ τόπους ἀρχαὶ ὡς ἐπὶ παραδείγματι ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ εἰς τὴν διαθήκην Εὐφροσύνης Φωτιάδου· ἔτι πρόσφατον πρόσκειται ἡμῖν παράδειγμα ἡ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Χαλκηδόνος δημοσιευθεῖσα διαθήκη τοῦ Ἀντωνίου Χουδαβερδόγλου, ἧς τὴν ὕπαρξιν μὴ θέλων νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὁ κασέμης προέβη εἰς σφράγισιν, ἀπογραφὴν καὶ ἀπειλεῖ ὅτι προβήσεται καὶ εἰς δικανομὴν τῆς περιουσίας. Οὐχ ἧττον ἐν ἀμφοτέραις ταύταις ταῖς περιστάσεσι, τῶν ζητημάτων εἰσαχθέντων νομίμως ἐνώπιον τῶν ὑπὸ τὴν Ὑ. Θ. Παναγιότητα ἀρχῶν, αὗται προσεπάθησαν καὶ προσπαθοῦσι δι' ὧν ἔχουσι μέσων ἵνα ἀποσοβήσωσι τὸν κίνδυνον τῆς ἀναρμοδίου ἐπεμβάσεως ξένης δικαιοδοσίας, καὶ τῆς κατακρατήσεως τοῦ τῶν διαθηκῶν προνομίου.

Εἶναι δὲ πάντη ἀνακριβὲς τὸ ἐν τῷ ὑπομνήματι

τοῦ «Κράτους» λεγόμενον ὅτι ἡ Ὑμ. Θ. Πανηγιότης ἐν τῷ ζητήματι τῆς διαθήκης Ε. Φωτιάδου ἐτράπη ἀσαφῆ καὶ ἀόριστον ὁδόν. Τὰ πρακτικὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς 22 ὀκτωβρίου, 23 νοεμβρίου, 3 καὶ 10 δεκεμβρίου 1903, 11 φεβρουαρίου 1904, 18 φεβρουαρίου καὶ 20 φεβρουαρίου 1904, 27 φεβρουαρίου, 5 μαρτίου καὶ 7 ἀπριλίου ἰδίου ἔτους, τὰ πρακτικὰ τῶν δύο Σωμάτων τῆς 16, 21 ἀπριλίου 1904 καὶ τὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς 23 Ἰουνίου 1904, 9 ἰουλίου 1904, τῶν δύο Σωμάτων τῆς 21 ἰουλίου 1904 καὶ 1ης σεπτεμβρίου 1904 καὶ τὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς 25 αὐγούστου 1904 ἀποδεικνύουσιν ὁποία ἡ πορεία τῆς ὑποθεσεως ταύτης, πῶς ἐγεννήθη τὸ ζήτημα, τίς εἰσήγαγε τοῦτο εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους καὶ ποῦ κατέληξεν. Ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ πολλάκις προσκληθεῖσαι ἐγνωμοδότησαν ἐξ εἰδικῶν νομομαθῶν ἐπιτροπαί, πᾶν δὲ τὸ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἢ τῶν δύο Σωμάτων ἀποφασιζόμενον ἐγίνετο κατόπιν σκέψεως, συζητήσεως καὶ μελέτης.

Καὶ τῇ μὲν 22 ὀκτωβρίου 1903 ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ἐκτελεστῶν τῆς ρηθείσης διαθήκης κ.κ. Βιθυνοῦ, Σγουρίδου καὶ Λομβάρδου τὸ Συμβούλιον ἐνέκρινε τὴν ἀποστολὴν τακριρίου, δι' οὗ ἐφιστᾶτο ἡ προσοχὴ τῶν ἱεροδικείων καὶ τοῦ φετφαχανὲ ὅπως μὴ προβῶσιν εἰς ἔκδοσιν καὶ ἐπικύρωσιν ἀποφάσεων περὶ χρέους τῆς περιουσίας Ε. Φωτιάδου, ἥτις καταλείπεται διὰ διαθήκης ὑπὲρ φιλανθρωπικῶν σκοπῶν, οἱ δὲ ἐνδιαφερόμενοι ζητοῦσι δολίως νὰ ἐπιβαρύνωσιν αὐτήν, τῇ δὲ 23 φεβρουαρίου 1903 τὸ Συμβούλιον τῇ αἰτήσει τοῦ κ. Μ. Καραβοκυροῦ δικηγόρου τῆς ὑποθέσεως ἐξέδοτο πιστοποιητικὸν ὅτι ἐξεδόθη ἀπόφασις ἐν τῇ δίκῃ μεταξὺ τοῦ Ἐλευθερίου Ἐλευθεριάδου καὶ Ὄλγας Ζωγράφου ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν ἐφορειῶν τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ τῶν Ἐθν. Φιλ. Καταστημάτων ἀφ' ἑτέρου, ἐρήμην τοῦ ἐνάγοντος ἐπικυροῦσα τὴν διαθήκην Ε. Φωτιάδου μετὰ προσωρινῆς ἐκτελέσεως. Τῇ 3 δεκεμβρίου 1903 τῇ αἰτήσει τοῦ κ. Χρυσάνθου Θωμαΐδου τὸ Συμβούλιον ἐνέκρινε τὴν ἀποστολὴν ἑτέρου τακριρίου περὶ ἐκνόμων ἐνεργειῶν τοῦ Ἱ. Ἐνωματάρχου πρὸς ἐπιβάρυνσιν τῆς περιουσίας. Τῇ 10 δεκεμβρίου 1903 τῇ αἰτήσει τῶν πληρεξουσίων τῶν ἐκτελεστῶν τὸ Συμβούλιον ἐξέδοτο πιστοποιητικὸν ὅτι ἐξεδόθη ἀπόφασις ὑπ' ἀριθμ. 515 καὶ ἡμερ. 26 νοεμβρίου 1903 ἀπορρίπτουσα τὴν ἀγωγὴν τοῦ Ἐλευθεριάδου καὶ ἐπικυροῦσα τὴν διαθήκην ὑπὸ ἡμερ. 14 σεπτεμβρίου 1903 τῆς Ε. Φωτιάδου, μετὰ προσωρινῆς ἐκτελέσεως καὶ ὅτι δικαιοῦνται οἱ ἐκτελεσταὶ εἰς λῆψιν τῆς περιουσίας Ε. Φωτιάδου ὅπου ἂν αὕτη ἤθελεν εὑρεθῇ. Τῇ 11 φεβρουαρίου 1904 προσελθόντες ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου οἱ δικηγόροι τῆς ὑποθέσεως κ. κ. Χρύσανθος Θωμαΐδης. Μιλ. Καραβοκυρὸς καὶ Ἄγγελος Ἰωαννίδης ἐδήλωσαν ὅτι τὸ ἐμποροδικεῖον ἠκύρωσε τὴν διαθήκην δι' ἀποράσεως προσωρινῶς ἐκτελεστῆς, δέον δὲ ἵνα ληφθῶσι σύντονα μέτρα, πάρυτα δὲ τὸ Συμβούλιον ἐνέκρινε τὴν ἀποστολὴν δύο τακριρίων τῷ ὑπουργῷ τῆς Δικαιοσύνης διὰ τοῦ πρώτου τῶν ὁποίων λέγεται τὸ ἑξῆς «ἐπειδὴ ἀποράσεις ὡς ἡ τοῦ Β' ἐμποροδικείου καὶ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἀποτελοῦσαι ὑπέρβασιν ἁρμοδιότητος προσβάλλουσι τὴν προνομιακὴν δικαιοδοσίαν τῶν Πατριαρχείων, καθόσον, προκειμένου περὶ κύρους καὶ αὐθεντίας **οἱασδήποτε διαθήκης** παρουσιαζομένης ἐν τῇ περιουσίᾳ χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, αἱ ἀγωγαὶ δέον ἵνα γίνωνται ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς μικτοῖς δικαστηρίοις καὶ ἐπειδὴ εἶναι μὲν τὰ δικαστήρια τοῦ Κράτους ἀνεξάρτητα, ἀλλ' ἐν περιπτώσεσιν ἀφορώσαις τὴν προνομιακὴν δικαιοδοσίαν εἶναι πρόδηλον τὸ δικαίωμα τοῦ ὑπουργοῦ εἰς τὸ ἐπεμβαίνειν παρακαλεῖται ὅπως κοινοποιήσῃ ἐν τάχει τοῖς δικαστηρίοις ἵνα ἀπέχωσι τῆς ἐκδικάσεως τοιούτων ὑποθέσεων καὶ ἐκδόσεως τοιούτων ἀποφάσεων καθ' ὑπέρβασιν τῆς ἁρμοδιότητος αὐτῶν καὶ ἑπομένως κηρύξῃ ἄκυρον ἐξ ὀφικίου τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀπόφασιν τοῦ εἰρημένου ἐμποροδικείου», διὰ δὲ τοῦ δευτέρου ἀποστέλλονται συνημμένως αἱ ὑπὸ ἡμερ. 26 9)βρίου 1903 καὶ 4 Φεβρουαρίου 1904 ἀποφάσεις ἐρήμην καὶ μετ' ἀνακοπὴν καὶ μεταφρασις αὐτῶν περὶ ἐπικυρώσεως τῆς διαθήκης μετὰ προσωρινῆς ἐκτελέσεως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου καὶ ζητεῖται ἡ ἐκτέλεσις αὐτῶν καὶ ἡ ἀπροστολή των ἐν τῇ ὀθωμανικῇ Τραπέζῃ χρημάτων τῆς περιουσίας Φωτιάδου εἰς τὰ Πατριαρχεῖα πρὸς διανομὴν αὐτῶν τοῖς δικαιούχοις. Τῇ 18 Φεβρουαρίου 1904 ὁ κηποῦ κεχαγιὰς ἐδήλωσεν εἰς τὸ Συμβούλιον ὅτι, καθ' ἃ ἀνέφερεν ὁ τμηματάρχης τῶν θρησκευτικῶν ὑποθέσεων, ὁ ὑπουργὸς ἀπεφάνθη ὅτι ἡ ἀναρμοδίως ὑπὸ τοῦ Β' ἐμποροδικείου ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις περὶ ἀκυρώσεως τῆς διαθήκης Ε. Φωτιάδου τῷ ἐνεποίησεν ἔκπληξιν, ἐξετάσας δὲ ἔμαθεν ὅτι αὕτη ἐξεδόθη ἐπὶ τῇ **ἐνστάσει τοῦ ἐνάγοντος** καθ' ἣν ἔδει ἡ διαθήκη ἵνα ᾖ ἐπικεκυρωμένη **πρὸ τοῦ θανάτου** τῆς διαθέτιδος, ὅτι ὅμως ἐν ἀνάγκῃ θὰ διατάξῃ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν τῆς ρηθείσης ἀποφάσεως καὶ **θὰ ἀναθέσῃ τὴν λύσιν τῆς διαφορᾶς εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πύλην,** τὴν αὐτὴν δὲ ἔκπληξιν ἐνεποίησεν ἡ ἔκδοσις τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐμποροδικείου καὶ εἰς τὸν σεϊχουλισλάμην. Τῇ 20 Φεβρουαρίου 1904 προσελθόντες ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου οἱ κ. κ. Τρ. Θωμαΐδης καὶ Μ. Καραβοκυρὸς ἐδήλωσαν

ὅτι τῇ γνώμῃ καὶ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος **παραιτοῦνται τῆς ἐντολῆς αὐτῶν,** τὸ δὲ Συμβούλιον ἐνέκρινεν ὅπως γένηται ἄμεσος ἐνέργεια, ὁ πρόεδρος δὲ αὐτοῦ ἅγιος Μιτυλήνης καὶ ὁ ἐκ τῶν μελῶν κ. Σ. Καζανόβας μετέβησαν ἵνα παρακαλέσωσι τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἵνα προεδρεύσῃ, αὕτη δὲ προτιθεμένη ἵνα μεταβῇ παρὰ τῷ πρωθυπουργῷ καὶ ὁμιλήσῃ περὶ ἄλλων ζητημάτων ἐδήλωσεν ὅτι καὶ περὶ τούτου θὰ ἐποιεῖτο λόγον **θὰ πράξῃ δὲ ὅτι δυνατὸν πρὸς περιφρούρησιν τῶν δικαίων τῆς Ἐκκλησίας,** εἶτα δὲ τὸ Συμβούλιον διέταξε τοὺς δικηγόρους ὅπως πρύσωσιν ἐπιδιώκοντες τὴν ὑπόθεσιν δικαστικῶς διότι ἡ ἐνέργεια αὐτῶν ὡς ἀντιπροσώπων τῶν Πατριαρχείων ἐξασθενίζει τὴν ὑπὸ τούτων γινομένην ἐνέργειαν, φροντίσωσι δὲ μόνον δι' ὅλων τῶν μέσων περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου. Τῇ 27 Φεβρουαρίου 1904 ἐν τῷ Συμβουλίῳ ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ **ἀγγέλλουσα** ὅτι **τὸ νομοθετικὸν** τμῆμα τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, εἰς ὃ παρεπέμφθη ἡ ὑπόθεσις, **ἀπεφάνθη** ὅτι αἱ **περὶ διαθήκης διαφοραὶ ἐξετάζονται ἀρμοδίως μόνον ὑπὸ τοῦ Μ. Συμβουλίου,** ἐξεδόθη δὲ καὶ πρακτικόν. Τῇ 5 Μαρτίου 1904 ὁ καποῦ κεχαγιὰς ἐδήλωσεν ὅτι, καθ' ἃ ἐπληροφορήθη, τὸ **Πολιτικὸν τμῆμα τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους ἐπεκύρωσε** τὴν ὑπὲρ ἡμῶν ἀπόφασιν τοῦ Νομοθετικοῦ τμήματος. Τῇ 7 Ἀπριλίου 1904 οἱ δικηγόροι τῆς ὑποθέσεως κ.κ. Μ. Καραβοκυρὸς καὶ Α. Ἰωαννίδης ἐζήτησαν παρὰ τοῦ Συμβουλίου ἵνα τοῖς ἐπιτρέψῃ αὖθις τὴν δικαστικὴν ἐνέργειαν, ἀνεξαρτήτως τῆς διοικητικῆς καὶ τὴν ὑποβολὴν ἐφέσεως κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐμποροδικείου τοῦθ' ὅπερ τοῖς ἐπετράπη, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως τὸ ἔγγραφον τῆς ἐφέσεως θεωρηθῇ ὑπὸ τῶν κ.κ. Ἰ. Χλωροῦ καὶ Π. Δ. Νικολοπούλου. Τῇ 16 Ἀπριλίου 1904 ἐν τοῖς δυσὶ Σώμασι ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐδήλωσεν ὅτι ὑπάρχουσι ζητήματα μεταξὺ Πατριαρχείων καὶ Κυβερνήσεως ἐν ἐκκρεμότητι διατελοῦντα, ἐξ ὧν καὶ τὸ τῆς διαθήκης Ε. Φωτιάδου, ὅπερ ἀπὸ τῆς προτεραίας ἔλαβε πόρειαν ἀπροσδόκητον καταλῆξαν ἀπὸ τοῦ νομοθετικοῦ καὶ πολιτικοῦ τμήματος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους εἰς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον, παρ' οὗ ἀναμένεται κατὰ τὰς ληφθείσας πληροφορίας καὶ τὰς ἀγαθὰς ἐπαγγελίας κυρωτικὴ ἀπόφασις, ὅτι ὅμως ἐν τῇ τελευταίᾳ συνεδριάσει τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἐζήτησε τὸν φάκελλον τῆς ὑποθέσεως ἵνα ἐπιφέρῃ συμβιβαστικὴν λύσιν, τοῦθ' ὅπερ ἐγένετο δεκτόν, καὶ ὅτι πρὸ μικροῦ ὁ καποῦ κεχαγιὰς ἤγγειλε τὴν μετὰ μικρὸν ἔλευσιν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τοῦ τμηματάρχου τῶν θρησκευτικῶν ὑποθέσεων Ζιβὲρ βέη ἀπὸ μέρους τοῦ ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης, μετὰ τὴν ἀκρόασιν τοῦ ὁποίου **γενήσεται σκέψις ἀπὸ κοινοῦ.** Τῇ 21 Ἀπριλίου 1904 ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐδήλωσεν ὅτι κυρίως συνεκλήθησαν τὰ δύο Σώματα ἵνα συσκεφθῶσι περὶ τοῦ ζητήματος τῆς διαθήκης Φωτιάδου, οὗτινος ἀνέπτυξε τὸ ἱστορικὸν ἐπειποῦσα ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ διαθήκη δέον ἵνα ᾖ ἐπικεκυρωμένη πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ διαθέτου ὅπως ᾖ ἔγκυρος, ἀνέφερε δὲ τὰ κατὰ τὴν συνέντευξίν της μετὰ τοῦ Ζιβὲρ βέη εἰπόντος ὅτι ὅλοι οἱ ὑπουργοὶ συμφωνοῦσιν ὅτι ἡ διαθήκη εἶναι ἔγκυρος ὅταν πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ διαθέτου ἐπικυρωθῇ, ἐξαιρετικῶς ὅμως καὶ κατὰ χάριν δύνανται νὰ θεωρήσῃ τὴν προκειμένην διαθήκην ἔγκυρον, τοῦθ' ὅπερ, εἶπεν ἡ Α. Θ. Π. ὅτι θὰ ἀνακοίνου τοῖς δυσὶ Σώμασι, τοῦτο δὲ νῦν πράττουσα παρατηρεῖ ὅτι διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ δέον ἵνα ζητηθῇ ἀπάντησις εἰς τὰ γραφέντα περὶ τῆς ὑποθέσεως τακρίρια τῶν Πατριαρχείων, μεθ' ὃ μετακληθεὶς ὁ κ. Ἰ. Χλωρὸς ἀνέγνωσε ἀντίγραφον τοῦ ὑπουργικοῦ ἐγγράφου, δι' οὗ **τὸ ζήτημα ἀπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης παρεπέμφθη εἰς τὴν Μ. Βεζυρείαν.** Ἐπὶ τούτοις ἡ Συνέλευσις ἐνέκρινεν ὅπως ὁ ἅγιος Ἐφέσου μετὰ τοῦ καποῦ κεχαγιὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ δώσωσι τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν «Εὐχαριστοῦμεν διότι μετὰ προθυμίας καὶ προσοχῆς ἐξετάζετε τὰ αἰτήματα ἡμῶν, προκειμένου ὅμως περὶ τοῦ ὑπὸ κρίσιν ζητήματος, ἐπειδὴ τοῦτο **ἀνάγεται εἰς τὰς διαθήκας, αἵτινες διὰ τὸν ἡμέτερον ἐκκλησιαστικὸν νόμον εἰσὶν ὑψίστης σπουδαιότητος καὶ σημασίας** λυπούμεθα ὅτι **δὲν δυνάμεθα νὰ προσχωρήσωμεν εἰς τὸν συμβιβασμὸν** καὶ ὅτι **δὲν ζητοῦμεν νέον προνόμιον** ἀλλ' ἐπιθυμοῦμεν ἵνα ἔχωμεν γραπτὴν ἀπάτησιν εἰς τὰ τακρίριά μας καὶ ἐλπίζομεν ὅτι **ἡ Α. Μ. θὰ ἀφήσῃ ἀνέπαφα τὰ προνόμια τῆς Ἐκκλησίας.**

Τῇ 23 ἰουνίου 1904 οἱ δικηγόροι τῆς ὑποθέσεως κκ. Καραβοκυρὸς καὶ Θωμαΐδης ἐδήλωσαν ἐπὶ Συμβουλίου ὅτι ἐπέκειτο ἡ ἔκδοσις καταδικαστικῆς ἀποφάσεως ἐν τῷ ἐμπορικῷ ἐφετείῳ καὶ ὅτι καλὸν θὰ ἦτο ἐὰν ἐζητεῖτο ἀναβολὴ τῆς ἐκδικάσεως μέχρι τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος ὑπὸ τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, μεθ' ὃ ὁ ἅγιος πρόεδρος μετὰ τοῦ κ. Ἰωαννίδου μετέβησαν παρὰ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι καὶ τῇ γνώμῃ αὐτοῦ ἐνεκρίθη ὅπως ὁ ἅγιος Ἐφέσου καὶ ὁ ἅγιος Μιτυλήνης μεταβῶσι τὴν ἐπαύριον παρὰ τῷ ὑπουργῷ τῆς δικαιοσύνης καὶ ζητήσωσι τὴν ἀναβολὴν τῆς δικαστικῆς ἐνεργείας ὡς ἄνω. Τῇ 25 ἰουνίου 1904 ὁ ἅγιος

πρόεδρος ἐδήλωσεν ἐπὶ συμβουλίου ὅτι μετὰ τοῦ ἁγίου Ἐφεσου ἐξεπλήρωσαν τὴν ἐντολήν των παρὰ τῷ ὑπουργῷ τῆς Δικαιοσύνης, ὅστις διεβεβαίωσε τὴν ἐπιτροπὴν περὶ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ διαθέσεων, ἀλλ' αἱ ὑποσχέσεις του, προσέθηκε, δὲν ἀπέβλεπον εἰς τὴν ἐπ' ἄπειρον ἀλλ' εἰς τὴν ἐπί τινα μόνον χρόνον ἀναβολήν, καὶ αὐτὸς μὲν ὡς ὑπουργὸς, εἶπεν ὅτι δὲν ἠδύνατο ἐπισήμως νὰ παρέμβῃ πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος παρέπεμψεν ὅμως τὴν ἐπιτροπὴν εἰς τὴν Μ. Βεζυρείαν καὶ ὑπεσχέθη ὅτι διὰ τεσκερὲ θὰ ἐκοινοποίει τὴν ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὅτι μετὰ ταῦτα μετέβησαν παρὰ τῷ Μ. Βεζύρῃ, δηλώσαντι ὅτι ἔλαβε μὲν τὸ τελευταῖον τακρίριον, δὲν ἠθέλησεν ὅμως νὰ εἰσαγάγῃ τὸ ζήτημα εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν γνώμην τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, ἐπὶ τῇ δηλώσει δὲ αὐτῇ τῶν μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ διαμειφθέντων δικτάξαντι τῷ ἀρχιγραμματεῖ ὅπως ἐγγράψῃ τὸ ζήτημα εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως καὶ ὑποσχεθέντι ὅτι θὰ ἐκοινοποίει τὴν ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ θὰ συνετέλει εἰς τὴν ἀναβολὴν τῆς δικαστικῆς πορείας τῆς ὑποθέσεως καὶ εἰς τὴν μὴ καταδίκην μας. Τῇ 9 ἰουλίου 1904 ὁ καπουκεχαγιᾶς ἐν τῷ συμβουλίῳ ἐδήλωσεν ὅτι ἐρήμην τῶν ἐφεσειόντων (ἡμῶν) ἐδόθη ἀπόφασις «ἰστινὰφὶν σουκουτινὰν» ἐν τῷ ἐμπορικῷ ἐφετείῳ. Τῇ 21 ἰουλίου 1904 ἐν τοῖς δυσὶ Σώμασι ὁ ἅγιος Ἐφέσου ἀναφέρει τὰ κατὰ τὴν συνέντευξιν τῆς ρηθείσης ἐπιτροπῆς μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης καὶ τοῦ πρωθυπουργοῦ, ἡ δὲ Α. Θ. Παναγιότης ἐδήλωσεν ὅτι τὸ ζήτημα εὑρίσκεται εἰς ὃ ἦτο σημεῖον καὶ **προκαλεῖ σκέψιν τῆς συνελεύσεως** περὶ τοῦ δέοντος γενέσθαι, μετὰ συζήτησιν δὲ **ἐνεκρίθη ὅπως γραφῇ γενικὸν τακρίριον εἰς τὸν Μ. Βεζύρην,** ἀπαιτοῦν ὡς τάχιστα ἀπάντησιν εἰς τὰ σταλέντα τακρίρια ἐν τῇ ὑποθέσει τῆς διαθήκης Φωτιάδου καὶ ἀνετέθη εἰς ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν κκ. Ἀγγέλου Ἰωαννίδου, Ἰ. Χλωροῦ καὶ Π. Δ. Νικολοπούλου ἡ σύνταξις τοῦ σχεδίου, ὅπερ ἀπεφασίσθη ὅπως ὑποβληθῇ τὴν ἐπομένην εἰς τὴν ἱ. Σύνοδον ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ μελῶν τοῦ Συμβουλίου, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐγένετο. Τῇ 25 αὐγούστου 1904 τὸ Συμβούλιον ἀκροασάμενον τοῦ Χρ. Θωμαΐδου δηλώσαντος ὅτι ὑπεβλήθη ἀνάκοπὴ κατὰ τῆς ἐκδοθείσης ἐρήμην ἀποφάσεως τοῦ ἐφετείου, εἶναι ὅμως ἀνάγκη ὅπως ἀναβληθῇ ἡ ἐκδίκασις, προσεκάλεσε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἵνα προεδρεύσῃ αὐτοῦ καὶ ἐνέκρινε τοῦτο μὲν ὅπως διὰ τακριρίου ζητηθῇ ἡ ἀναβολὴ τῆς ἐκδικάσεως τῆς ἀνακοπῆς, τοῦτο δὲ συγκληθῶσι τὴν μεθεπομένην παρασκευὴν τὰ δύο Σώματα, ἵνα σκεφθῶσι περὶ τοῦ ζητήματος τῶν διαθηκῶν. Τῇ 27 αὐγούστου 1904 συγκληθέντων τῶν δύο Σωμάτων ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ὑπάρχει γραπτὴ ἀπόφασις τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου ἀνακοινωθεῖσα δικαστικῶς ὅμως τὰ πράγματα προχωροῦσι γενομένης ἀνακοπῆς καὶ δίδονται μὲν ζητούμεναι ἀναβολαί, ἀλλ' αὗται δὲν ἐπιφέρουν τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος, καίτοι δὲ διοικητικῶς ἔδει ἵνα ζητήσωμεν τὸ ἡμέτερον δικαιον περιεπλάκημεν εἰς δικαστικὸν ἀγῶνα, οὗτινος ἡ ἀπώλεια θέλει συνεπιφέρει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀπώλειαν τῆς περιουσίας Ε. Φωτιάδου, ἀλλὰ καὶ τὴν καθιέρωσιν κακοῦ προηγουμένου διὰ τὸ ζήτημα τῶν διαθηκῶν, προσεκάλεσε δὲ τὰ μέλη εἰς ἥρεμον συζήτησιν ἐπὶ τοῦ μιᾷ φωνῇ χαρακτῆρα γενικὸν περιβληθέντος τούτου ζητήματος, ἐν ᾧ ἡ Κυβέρνησις δικριλονεικεῖ ἓν μόνον σημεῖον δηλ. τὰς μὴ ἐπικεκυρωμένας πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ διαθέτου διαθήκας. Τῇ 1 σεπτεμβρίου 1904 ἐν συνεδρίᾳ τῶν δύο Σωμάτων ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐδήλωσεν ὅτι τὸ γενικὸν ζήτημα τῶν διαθηκῶν διατελεῖ εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον ἀβεβαιότητος, ὅτι ὁ καποῦ κεχαγιᾶς ἀνέφερεν ὅτι τὰ ἔγγραφα τῆς ὑποθέσεως ὑπεβλήθησαν τῷ ἄνακτι, ἀλλ' ὁ κ. Χ. Θωμαΐδης διαψεύδει τοῦτο, ἡ δὲ πεποίθησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εἶναι ὅτι δέον ἵνα ἀποταθῶμεν τῷ ἄνακτι διὰ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος. Μεθ' ὃ ἡ Συνέλευσις ἐνέκρινεν ὅπως ἐπιτροπὴ ἐκ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ δύο ἀρχιερέων ἐμφανισθῇ πρὸ τοῦ ἄνακτος, εἰ δυνατόν, καὶ ὑποβάλῃ ἔγγραφον ὑπόμνημα περιέχον καὶ ἕτερα ζητήματα σὺν τῷ τῶν διαθηκῶν, ἐν ᾗ δὲ περιπτώσει δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ παρουσιασθῇ πρὸ τοῦ ἄνακτος νὰ ὑποβάλῃ τὸ ρηθὲν ὑπόμνημα διὰ τοῦ ἀρχιγραμματέως, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐγένετο. Καὶ ταῦτα μὲν εἰσὶν ἐν περιλήψει τὰ κατὰ τὸ ζήτημα τῆς διαθήκης Ε. Φωτιάδου, ἐκ τῆς ἀναγνώσεως δὲ τούτων οὐδεμία μονομερὴς ἐνέργεια τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος φαίνεται ὑπάρχουσα, οὐδὲν τὸ ἀντικανονικὸν, οὐδὲν τὸ ἀποδεικνύον καταπάτησιν τῶν προνομίων, ἀλλὰ τὰ πάντα δηλοῦσιν ὅτι πᾶν τὸ δυνατὸν ἐγένετο ὑπό τε τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος καὶ τῶν κοινῇ μετ' αὐτῆς συνεργαζομένων δύο Σωμάτων ὡς καὶ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου πρὸς περιφρούρησιν τῶν δικαίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους.

Ἴδωμεν ἤδη τὰ περὶ ληξιαρχικοῦ ζητήματος, ὅπερ οἱ συντάκται τοῦ γνωστοῦ ὑπομνήματος τοῦ «Κράτους» παριστῶσιν ὡς λῆξαν ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Κωνσταντίνου τοῦ Ε'. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐφ' ἱκανὸν ἀπησχόλησε τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν καὶ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν ἀπὸ τοῦ θρόνου τοῦ πρώην πατριάρχου, ἡ δὲ ἐπάνοδος αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ τάπητος ἀποδεικνύει ὅτι ἡ μετὰ τὰς

ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου γενομένας παρατηρήσεις δοθεῖσα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως λύσις δὲν ἦτο ἡ σύμφωνος ταῖς βλέψεσι τῶν ἡμετέρων Πατριαρχείων. Ἰδοὺ δὲ τί διαλαμβάνουσι τὰ πρακτικὰ καὶ ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ:

Τῇ 12 νοεμβρίου 1901 ἐν συνεδριάσει τῶν δύο Σωμάτων ἡ ὑμετέρα σεπτὴ Κορυφὴ ἐδήλωσεν ὅτι παράπονα ἔξωθεν διατυποῦνται ὅτι ζητήματα οὐσιώδη παρορῶνται καὶ παραγνωρίζονται, εἰσάγονται δὲ ἕτερα ἐπουσιώδη, ἡμῶν ἀσχολουμένων ἐφ' ἃ μὴ δεῖ, παρατηρήσασα δὲ ἐν εἰσαγωγῇ ὅτι καὶ ἐν τῷ ληξιαρχικῷ ζητήματι **ἀπαιτεῖται λελογισμένη ἐνέργεια,** δὲν ὑστερήσαμεν δὲ ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν καθηκόντων ἡμῶν ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο, ἐπάγεται ὅτι ἡ ἱερὰ Σύνοδος προέβη καὶ ἐπέβαλεν εἰς ὅλας τὰς μητροπόλεις τὸν καταρτισμὸν τακτικῶν ληξιαρχικῶν γραφείων, μὴ ὑπαρχόντων τέως τοιούτων, ἐφοδιάσασα αὐτὰ διὰ καταλλήλων ὁδηγιῶν καὶ διαγραμμάτων, ἐνετείλατο δὲ αὐταῖς ὅπως **ἐμμένωσιν εἰς τὰ τεθεσπισμένα καὶ μὴ προσέχωσιν εἰς τὰς ἐναντίας τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν ἀξιώσεις,** ὅτι δεύτερον ἐρεύνης γενομένης περὶ τῶν διαβεβαιώσεων τῆς Ὑψηλῆς Πύλης ὅτι ἐγένετο τροποποίησις τοῦ περὶ τῶν πράξεων τούτων νόμου, ὑποβληθεῖσα εἰς τὰ ἀνάκτορα, περὶ ἧς ἄλλως ταῦτα προβάλλονται ἄγνοιαν, ἐξηκριβώθη ὅτι σκέψις διημείφθη μεταξὺ τῶν ἀνακτόρων καὶ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, κατόπιν τῶν περὶ τοῦ ζητήματος τούτου παρατηρήσεων τῶν Πατριαρχείων μήπω καταλήξασα εἰς ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα, τοῦθ' ὅπερ δηλοῦσι καί τινες λόγοι τοῦ τμηματάρχου τοῦ ληξιαρχείου. Εἰς ταῦτα ὁ ἅγιος Κορυτσᾶς παρετήρησεν ὅτι καλῶς ἐγένοντο αἱ ἐνέργειαι τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος, ὁ δὲ ἅγιος Ἀδριανουπόλεως ἐξέφρασε τὴν **εὐγνωμοσύνην τῆς συνελεύσεως διὰ τὰς ἐξόχους Αὐτῆς ἐνεργείας** καὶ τὴν πεποίθησιν ὅτι τὴν λελογισμένην Αὐτῆς πορείαν θέλει ἐξακολουθήσει καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Τῇ 18 μαρτίου 1902 ἐν τῇ συνεδριάσει τῶν δύο Σωμάτων ἡ Ὑμ. Θ. Παναγιότης ἐδήλωσεν ὅτι συνωμίλησε μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, οὗτος δὲ ἐδικαίωσεν ἡμᾶς ἐν ταῖς ἀντιρρήσεσιν ἡμῶν, εἰς τὰ προταθέντα ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου μέτρα καὶ ἐζήτησεν ὅπως ἀποσταλῶσι σχετικαὶ σημειώσεις, αἵτινες καὶ ἀπεστάλησαν. Τῇ 7 ὀκτωβρίου 1902 ἐν συνεδριάσει τῶν δύο Σωμάτων ἀνεγνώσθη ἔκθεσις τοῦ κ. Ἰ. Χλωροῦ περὶ τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων καὶ περὶ τοῦ νέου νόμου ἐν σχέσει πρὸς τὰς ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων διὰ διαφόρων τακριρίων ὑποβληθείσας παρατηρήσεις, ἡ δὲ Ὑμ. Θ. Παναγιότης ἐδήλωσεν ὅτι διέταξε τὸν κ. Ἰ. Χλωρὸν ὅπως λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸ τελειότερον κείμενον μεταφράσεως τοῦ νέου τῆς Κυβερνήσεως Κανονισμοῦ περὶ τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων, διορθώσῃ τοῦτο ἵνα ἐκτυπωθῇ εἰς ἰδιαίτερον φυλλάδιον, σημειουμένων τῶν μερῶν ἐφ' ὧν τὸ Πατριαρχεῖον διαφωνεῖ, μεθ' ὃ εἶπεν ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο εἶχεν ἄλλοτε σοβαρῶς μελετηθῇ, συστάσης καὶ ἐπιτροπῆς, ἥτις ἀνέθετο τῷ κ. Ἰ. Βιθυνῷ τὴν σύνταξιν σχεδίου περὶ τῶν ἐπενεκτέων παρατηρήσεων, ὑποβληθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐν ἰδίῳ ὑπομνήματι χρησιμεύσαντι ὡς βάσις τακριρίων εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἐπὶ τῇ ἀπαντήσει τῆς ὁποίας ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἀνέθετο τῷ κ. Κ. Βαγιάννῃ ὅπως μετὰ μελέτην ἀποφανθῇ, τούτου δὲ μὴ δεξαμένου, **συνέστη ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν ἁγίων Ἐφέσου, Ξάνθης, Σ. Καζανόβα καὶ Ἰ. Χλωροῦ,** ἥτις ἀνέλαβεν ὅπως ὑποβάλῃ τὸ ἀπαντητικὸν σχέδιον τακριρίου τὸ περιέχον τὰς ἡμετέρας παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ρηθέντος Νόμου. Τῇ 27 ἰανουαρίου 1903 ἐν συνεδριάσει τῶν δύο Σωμάτων ἐνεκρίθη ὅπως τὸ σχέδιον τακριρίου περὶ τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων ἐκτυπωθῇ καὶ ἀποσταλῇ εἰς τὰς ἱερὰς μητροπόλεις. Τῷ 1 αὐγούστου 1903 ἡ Ὑμ. Θ. Παναγιότης εἶπεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις κατόπιν τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἡμετέρου τακριρίου ὑπέβαλε τὸν Νόμον αὐτῆς εἰς νέαν βάσανον, τοῦ τακριρίου ἡμῶν ἀποσταλέντος κατὰ τὰς δηλώσεις τοῦ καποῦ κεχαγιὰ εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Κράτους. Τῇ 24 7)βρίου 1904 ἡ Ὑ Θ. Παναγιότης ὁμιλοῦσα περὶ τοῦ ζητήματος τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων παρετήρησεν ὅτι, καθ' ἃ ἔμαθεν, ἡ κυβέρνησις διὰ μὲν τὰς σχετικὰς πρὸς τὸν γάμον ἡμετέρας παρατηρήσεις οὐδὲν ἔχει ἀντειπεῖν, διὰ τὰς ληξιαρχικὰς ὅμως πράξεις, αὗται δέον ἵνα γίνωνται γνωσταὶ ὑπὸ τοῦ μουχτάρη τοῦ ἱερέως τοῦ τόπου τῆς τελέσεως αὐτῶν καὶ τῶν κατὰ τόπους δημογερόντων **αἰρομένης τῆς εὐθύνης τοῦ ἱερέως.** Εἶναι δὲ πρόσφατον ἔτι ὅτι περὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ ἐσχάτως ἔτι ἐν τῷ εἰς τὴν ἀρχιγραμματείαν τῶν ἀνακτόρων ἐπιδοθεντι ἐγγράφῳ γίνεται μνεία. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐν περιλήψει πρακτικῶν καταφαίνεται ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο μὴ λυθέν, ὡς ἀνακριβῶς ἰσχυρίζονται οἱ συντάκται τοῦ ὑπομνήματος τοῦ «Κράτους», ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ προκατόχου τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος, ἀπετέλεσε τὸ ἀντικείμενον κοινῇ γενομένων σκέψεων καὶ ἀποφάσεων ἐν τοῖς Σώμασι τοῖς ἐργαζομένοις ἐν τοῖς Πατριαρχείοις καὶ μέχρι τῆς σήμερον, αἱ δὲ ἐνέργειαι, αἵτινες ἐκτίθενται ἀνωτέρω ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος δὲν δύνανται βεβαίως νὰ χαρακτηρισθῶσιν οὔτε ὡς αὐθαίρετοι, οὔτε ὡς ἀνατρεπτικαὶ τῆς βάσεως τῶν προνομίων.

Ἤλθομεν ἤδη εἰς τὸ ζήτημα τῆς διαδικασίας τῶν

ἁγίων ἀρχιερέων, περὶ οὗ οἱ συντάκται τοῦ ὑπομνήματος δηλοῦσιν ὅτι ἐγκατελείφθη ὑπὸ τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος. Ὅτι τὸ πρᾶγμα οὐχ οὕτως ἔχει, ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν πρακτικῶν τοῦ τε Συμβουλίου καὶ τῶν δύο Σωμάτων, ὧν ἡ συνεδρίασις τῆς 14 7)βρίου 1904 ἐφ' ἱκανὸν κατηγκλώθη εἰς τοῦτο, ἀφοῦ πρότερον καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο μετὰ καὶ τοῦ ληξιαρχικοῦ περιελήφθησαν ἐν τῷ ἐπιδοθέντι ὑπὸ τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος, συνοδευομένης καὶ ὑπὸ δύο ἀρχιερέων κατὰ τὴν εἰς τὰ ἀνάκτορα μετάβασίν της, εἰς τὴν ἀρχιγραμματείαν τῶν ἀνακτόρων ἐγγράφῳ, οὗτινος λαβοῦσα γνῶσιν ἡ Α. Μ. ὁ Σουλτάνος, ὡς φαίνεται, ἐκ τοῦ ρηθέντος πρακτικοῦ παρέπεμψεν αὐτὸ εἰς τὴν Ὑψ. Πύλην μετὰ διαταγῆς ὅπως ἐνεργηθῶσι τὰ δέοντα καὶ δοθῇ ταχεῖα καὶ εὐνοϊκὴ λύσις εἰς τὰ ζητήματα· ἠκούσθη δὲ μετὰ ταῦτα ὅτι προκειμένου περὶ διαδικασίας τῶν ἀρχιερέων ἐγίνετο σκέψις νὰ θεωρηθῇ αὐτοτελὲς τὸ δικαίωμα τῶν Πατριαρχείων τοῦ δικάζειν οἱοσδήποτε κἂν ᾖ ὁ κατήγορος. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τοῦ ἀπὸ πολλοῦ ἀπασχολήσαντος τὴν Ἐκκλησίαν βερατίου τοῦ ἁγίου Κασσανδρείας, ὁ κ. Σ. Καζανόβας φρονῶν ὅτι ὁριστικῶς ἐλύθη τὸ ζήτημα ἐν τῇ συνεδριάσει τοῦ Συμβουλίου τῆς 30 Ἰουλίου 1903 ἐξέφρασεν ἀντιπροσωπεύων καὶ τὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου τὴν χαρὰν καὶ τὰς εὐχαριστίας τοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῷ γεγονότι, ὅπερ ὡς ἔλεγεν, ἀπετέλει μίαν ἔτι ἐπιτυχίαν τῆς ὑμετέρας πατριαρχείας, τοῦ ζητήματος λυθέντος αἰσίως χάρις εἰς τὰς προσπαθείας τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος καὶ τῆς ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἀλλ' ὅτε μετὰ ταῦτα ἐστάλη ὁ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ὑπουργικὸς τεσκερές, συνοδικῇ ἀποφάσει, ἐγράφη τακρίριον, δι' οὗ ἐζητεῖτο ἡ λύσις τοῦ ζητήματος, τοῦ ρηθέντος τεσκερὲ μὴ θεωρηθέντος ἐπαρκοῦς, καθ' ἃ λεπτομερῶς ἐν τῇ γενομένῃ περὶ αὐτοῦ συζητήσει ἐν τοῖς δυσὶ Σώμασι τῆς 27 8)βρίου 1903 καταφαίνεται, ὁπότε ἀπεφασίσθη ἵνα καὶ νέον γραφῇ τακρίριον καὶ ἀπαιτηθῇ θετικὴ ἀπάντησις παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ Μ. Βεζύρου ἀποφηναμένου ἐνώπιον τοῦ ἁγίου Ἐφέσου καὶ Ξάνθης ὅτι τὸ καθεστὼς θέλει μείνει σεβαστόν, δοθείσης δὲ νέας διατάξεως τῷ καποῦ κεχαγιᾷ ἵνα μεταβὰς παρὰ τῷ ὑπουργῷ δηλώσῃ ὅτι τὸ τῆς διαδικασίας τῶν ἀρχιερέων ζήτημα θεωρεῖται ἄλυτον καὶ ὅτι ζητεῖται κατηγορηματικὴ ἀπάντησις. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δῆλον γίγνεται ὅτι ἀνακριβῶς ἰσχυρίζονται οἱ συντάκται τοῦ ὑπομνήματος ὅτι τὸ ἀνωτέρω ζήτημα ἐγκατελείφθη ὑπὸ τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος.

Ἐὰν νῦν στρέψωμεν τὸ βλέμμα εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς διαθήκης οὐχὶ τῆς μακαρίτιδος Πιτσιπιοῦ, ὡς ἀνακριβῶς ἰσχυρίζονται οἱ ὑπομνηματογράφοι τοῦ «Κράτους», ἀλλὰ τοῦ μακαρίτου Γεωργίου Ἀποστόλου Πιτσιπιοῦ, παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς: Ὁ κ. Στέφανος Καραθεοδωρῆς ὡς πληρεξούσιος τοῦ ἐκ τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης Γεωργίου Ἀποστόλου Πιτσιπιοῦ, Ἀλεξάνδρου Ἀριστάρχου, δι' αἰτήσεως αὐτοῦ ὑπὸ ἡμερ. 17 Μαρτίου 1901, ἐπισυνάπτων ἐπίσημον ἀντίγραφον τῆς ρηθείσης διαθήκης, ὑπὸ ἡμερ. 25 7)βρίου 1889 συνταχθείσης, ἐζήτησατο ὅπως κηρυχθῇ αὕτη ἔγκυρος καὶ ἐκτελεστή. Τοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου εἰς ὃ παρεπέμφθη ἡ ὑπόθεσις ἀποφηναμένου ὅτι ἔδει ἵνα προσαχθῇ τὸ πρωτότυπον τῆς ρηθείσης διαθήκης, ἥτις ἐφυλάσσετο εἰς τὸ ἐνταῦθα ρουμανικὸν προξενεῖον, ὁ ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμος καὶ ἀνεψιὸς τοῦ διαθέτου Γεώργιος Μάρκου Πασᾶ Πιτσιπιός δι' αἰτήσεως αὐτοῦ ὑπὸ ἡμερ. 22 Ἰουνίου 1901 ἐζήτησατο τὴν μὴ ἐπικύρωσιν τῆς ρηθείσης διαθήκης, ἧς σταλείσης ὑπὸ τῆς Ρουμανικῆς Πρεσβείας ἐν πρωτοτύπῳ, τὸ Συμβούλιον, ἀφοῦ κατὰ νεωτέραν αὐτοῦ ἀπόφασιν ὑπεβλήθη τακτικὴ ἀγωγὴ ὑπὸ τοῦ ἀρνουμένου τὴν γνησιότητα τῆς ρηθείσης διαθήκης Γεωργίου Μάρκου Πασᾶ Πιτσιπιοῦ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 4057 καὶ ἡμερ. 23 Ἰουλίου ἰδίου ἔτους διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 415 καὶ ἡμερ. 5 7)βρίου 1901 ἀποφάσεως αὐτοῦ, ἐκδοθείσης κατόπιν τακτικῆς διαδικασίας ἐπεκύρωσε τὴν ρηθεῖσαν διαθήκην. Ὑποβληθείσης ὅμως μετὰ ταῦτα ἀναψηλαφήσεως ὑπ' ἀρ. πρωτ. 2754 καὶ ἡμερ. 17 10)βρίου 1901, τὸ Συμβούλιον μετὰ νόμιμον αὖθις διαδικασίαν ἐξέδοτο τὴν ὑπ' ἀρ. 462 καὶ ἡμερ. 21 αὐγούστου 1902 ἀπόφασιν αὐτοῦ δι' ἧς, αἰτιολογουμένης κατὰ Νόμον, ἐκηρύχθη ἄκυρος ἡ ρηθεῖσα διαθήκη. Καὶ αὗται μέν εἰσιν αἱ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ρηθείσης διαθήκης ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις, μάτην δὲ ἤθελέ τις, ἀναγινώσκων αὐτὰς ἐν τῷ ἐν ᾧ εὑρίσκονται κατακεχωρημέναι κώδικι, ἀναζητήσει ἴχνος τι μονομεροῦς καὶ αὐτοβούλου ἐνεργείας τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀποφάσεων τούτων τὸ Συμβούλιον ἔσχεν αὖθις τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀσχοληθῇ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, συμβιβασθείσης ἐξωδίκως δι' ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου, ἀλλὰ κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ ἀσχολία αὐτοῦ περιεστράφη εἰς ζητήματα σχετικὰ περὶ ὑπηκοότητος τοῦ διαθέτου, καθ' ἃ ἐκ τῶν ὑπὸ ἡμερ. 19 10)βρίου 1903 23 Ἰανουαρίου 1904, 18 Φεβρουαρίου 1904, 20 Φεβρουαρίου 1904 5 Μαρτίου καὶ 7 Ἀπριλίου 1904 πρακτικῶν ἐξάγεται, οὐδαμοῦ δὲ ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἀπαντᾷ, ὡς ἀνακριβῶς ἰσχυρίζονται οἱ συντάκται τοῦ ὑπομνήματος, ὅτι τὸ Συμβούλιον «ἤλεγξε καὶ ἐθεάτρισε» τακρίριόν τι ἀναληθὲς ἐκδοθὲν ὑπὸ τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος».

Οἱ συντάκται τοῦ ὑπομνήματος τοῦ «Κράτους» θεωροῦσιν ὡς ὕστατον δηλητηριῶδες βέλος κατὰ τῆς ὑμετέρας σεπτῆς Κορυφῆς τὸ γνωστὸν ὑπόμνημα περὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ πραγμάτων, ὅπερ ποικιλοτρόπως σχολιάζεται. Μὴ εἰσερχόμενος εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν περὶ τοῦ ρηθέντος ὑπομνήματος σχολίων, ἀρκοῦμαι λέγων ὅτι πρὸ τῆς ἐκτυπώσεως καὶ διανομῆς αὐτοῦ τὸ ρηθὲν ὑπόμνημα ἀναγνωσθὲν ἐν τῇ ὑπὸ ἡμερομ. 22 αὐγούστου 1903 διοικητικῇ συνεδριάσει τοῦ Συμβουλίου, καθ' ἣν ἀνεγνώσθησαν ἐκθέσεις ἐκ Πρεσπῶν, Πελαγωνείας, Καστορίας καὶ Ἀδριανουπόλεως, παρουσιάζουσαι τὰ πράγματα λίαν ζοφερὰ καὶ συγκινητικὰ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν διαπραττομένων ὑπὸ τῶν βουλγαρικῶν κομιτάτων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ταύταις κατὰ τοῦ ἡμετέρου στοιχείου ὠμοτήτων, βιαιοπραγιῶν καὶ κακουργημάτων, ἔτυχε τῆς ἐπιδοκιμασίας ὅλων τῶν μελῶν, ἅπερ παμψηφεὶ παρέσχον τὴν συγκατάθεσίν των, διὰ τὴν ἐκτύπωσιν εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ γαλλικὴν γλῶσσαν καὶ τὴν διάδοσιν αὐτοῦ πρὸς διαφώτισιν τῆς κοινῆς γνώμης.

Εἰς ταῦτα συνοψίζονται αἱ παρατηρήσεις εἰς τὰ σημεῖα ἐκεῖνα τοῦ ἐν τῷ «Κράτει» δημοσιεύματος, ἅτινα σχετίζονται πρὸς τὰς ἐν τῷ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίῳ ἐργασίας, ἀπορρέουσαι. ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω δῆλον γίγνεται, ἐκ τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν τοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν κοινῇ συνερχομένων δύο Σωμάτων. Ἐξ αὐτῶν τρανῶς ἀποδεικνύεται ὅτι οὐδεμία καταπάτησις τῶν θεσμίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἐγένετο ὑπὸ τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος, οὐδεμία περιφρόνησις ὑπάρχει τοῦ κανονικῶς καὶ κατὰ τοὺς κανονισμοὺς ὑφισταμένου παρ' ἡμῖν συστήματος ἐπὶ βλέψει προσωπικῶν αὐθαιρέτων προθέσεων καὶ σκοπῶν ἄντικρυς ἀντικειμένων εἰς τὰ ἀληθῆ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους συμφέροντα. Φρονῶ δὲ ὅτι ἡ ἐξέτασις καὶ τῶν ἄλλων σημείων τοῦ δημοσιεύματος τοῦ «Κράτους», ἅτινα σχετίζονται πρὸς τὰς ἐργασίας τῶν λοιπῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τμημάτων, θέλει ἀποδείξει κατὰ πόσον εἰσὶν ἀληθεῖς καὶ βάσιμοι οἱ λοιποὶ ἰσχυρισμοὶ τῶν συντακτῶν αὐτοῦ.

Ἀσπαζόμενος δὲ τὴν παναγίαν τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος δεξιὰν διατελῶ ἐλάχιστος αὐτῆς θεράπων

Ἐν Φαναρίῳ, τῇ 28 ὀκτωβρίου 1904

Ὁ Α' γραμματεὺς τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου

Π. Δ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ.

Δ'.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΟΘΩΜΑΝΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Σεπτῇ ἐντολῇ τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος, δοθείσης κατ' ἀπόφασιν τῶν δύο σεβαστῶν Σωμάτων, διεξελθὼν Ὑπόμνημα, δημοσιευθὲν ἐσχάτως ἔν τινι ἐξωτερικῷ φύλλῳ, «τὸ Κράτος», δι' οὗ κατακρίνεται ἡ πορεία τῆς τρισεβάστου μοι Αὐτῆς Κορυφῆς ἐν τῇ διεξαγωγῇ καὶ ὑπερασπίσει ἐκκλησιαστικῶν τινων καὶ προνομιακῶν ζητημάτων, προάγομαι εὐσεβάστως, ἵνα ὑποβάλω ὡς ἔπεται βραχείας ἐπὶ τοῦ ὑπομνήματος τούτου παρατηρήσεις ἐν ἐκείνοις τῶν ἐν αὐτῷ ἐκτιθεμένων ζητημάτων, ἅτινα ὡς συζητηθέντα καὶ συζητούμενα μετὰ τῆς αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως διὰ τοῦ γραφείου, οὗτινος ταπεινῶς προΐσταμαι, εἶμαι εἰς θέσιν, ἵνα γινώσκω καλῶς.

Τὰ ζητήματα δὲ ταῦτα εἶναι: 1] τὸ ληξιαρχικόν· 2] τὸ τῆς διαδικασίας τῶν ἀρχιερέων ἐπὶ ποινικῶν ἀγωγῶν καὶ 3] τὸ τῆς διαθήκης Εὐφροσύνης Φωτιάδου.

Ἓν Ζήτημα ληξιαρχικὸν

Τὸ ὑπόμνημα, ἐν τῷ 2ῳ ἄρθρῳ τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον Β'. «παραβάσεις προνομίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους» κεφαλαίῳ αὐτοῦ, γράφει, ὅτι «ἐνῷ τὸ ζήτημα τοῦτο **ἐλύθη** αἰσίως συνῳδὰ τοῖς προνομίοις ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Κωνσταντίνου τοῦ Ε', ἐν τούτοις ἡ Ὑμετέρα Θειοτάτη Παναγιότης μὴ ἀρκεσθεῖσα εἰς τὴν λύσιν ταύτην, ἀνεκίνησεν αὖθις τὸ ζήτημα, διατάξασα δὲ τὴν μετάφρασιν καὶ ἐκτύπωσιν τοῦ σχετικοῦ κυβερνητικοῦ κανονισμοῦ καὶ διανείμασα αὐτὸν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς, περιήγαγε τὸ ζήτημα εἰς κυκεῶνα, διότι πολλοὶ τῶν ἀρχιερέων νομίσαντες, ὅτι ἡ τοιαύτη τοῦ κανονισμοῦ ἀποστολὴ ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ, προέβησαν δυστυχῶς εἰς ἐνεργείας παραβλαπτούσας καιρίως τὰ ἡμέτερα πολλαπλᾶ δίκαια, καὶ ὅτι τὰ ὀδυνηρὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης αὐθαιρέτου ἐνεργείας αὐτῆς ἐπῆλθον ράγδην πολλαχοῦ τῶν ἐπαρχιῶν, διότι ἱερεῖς ὑποβάλλονται εἰς βαρέα πρόστιμα ἐπὶ μὴ ἐγκαίρῳ ἀναγγελίᾳ τῶν γάμων,

γεννήσεων, θανάτων κτλ. εἰς τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς, τινὲς δὲ ἀδυνατοῦντες ν' ἀποτίσωσι τὰ ὑπέρογκα πρόστιμα ρίπτονται εἰς τὰς φυλακάς».

Ὁμολογῶν ἐν πρώτοις, Παναγιώτατε Δέσποτα, ὅτι δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐννοήσω πῶς συμβιβάζεται ἡ, ἕνεκα τῆς ἀποστολῆς ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου, ὡς λέγει τὸ ὑπόμνημα, τοῦ ληξιαρχικοῦ νόμου, ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων, μετὰ τῶν ἀποτελεσμάτων, ἅτινα ἐπῆλθον ράγδην, τῆς ὑποβολῆς δηλαδὴ τῶν ἱερέων εἰς πρόστιμα καὶ τῆς φυλακίσεως αὐτῶν, διότι νομίζω ὅτι συνέπεια τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ κανονισμοῦ τούτου θὰ ἦτο οὐχὶ ἡ λῆψις προστίμων καὶ ἡ φυλάκισις, ἀλλὰ τοὐναντίον ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῶν ποινῶν τούτων, ἃς ἤδη ὑφίσταται ἀκριβῶς, διότι δὲν ἐφαρμόζουσι τὸν νόμον — ἐξετάζω τὰ γραφόμενα τοῦ ὑπομνήματος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχείων τοῦ γραφείου.

Τὸ ζήτημα, Παναγιώτατε Δέσποτα, περὶ οὗ τὸ ὑπόμνημα λέγει ὅτι ἐπὶ τῆς προκατόχου πατριαρχείας **ἐλύθη**, ὑφίσταται ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, τὰ δὲ ὀδυνηρὰ ἀποτελέσματα τῆς ἕνεκα τούτου ὑποβολῆς τῶν ἱερέων εἰς πρόστιμον καὶ τῆς φυλακίσεως αὐτῶν ἀπαντῶσι τὸ πρῶτον ἤδη ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ ἀοιδίμου Διονυσίου τοῦ Ε'. Ἕνεκα δὲ τούτου καὶ χάριν τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν ἱερέων ἀπὸ τοῦ προστίμου καὶ τῆς φυλακίσεως, ἠναγκάσθη τότε τὸ Πατριαρχεῖον, ἰδὸν τὸ ἀνένδοτον τῆς αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως, νὰ δεχθῇ τὸ μέτρον τῆς ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν ἱερέων ἀναγγελίας τῶν γάμων, γενιήσεων κτλ. διὰ πιστοποιητικῶν ἐκδιδομένων μὲν ὑπ' αὐτῶν, διαβιβαζομένων δ' ἁπλῶς ὑπὸ τῶν μουχτάρηδων εἰς τὰ κυβερνητικὰ ληξιαρχικὰ γραφεῖα. Τοῦτο δ' ἐγνωστοποιήθη τότε καὶ διὰ πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἐγκυκλίου εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς. Τὸ μέτρον ὅμως τοῦτο τῆς ἀναγγελίας τῶν γάμων καὶ γεννήσεων εἴτε ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν ἱερέων, εἴτε διὰ τῶν μουχτάρηδων, ἀπεδοκιμάσθη ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Κωνσταντίνου τοῦ Ε', ἐπὶ τῆς ὁποίας **ἐλύθη**, ὡς λέγει τὸ ὑπόμνημα, αἰσίως, συνῳδὰ τοῖς προνομίοις, προταθέντος ἀντὶ τούτου τῇ αὐτοκρατορικῇ Κυβερνήσει τοῦ μέτρου τῆς ἐνταῦθα μὲν ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου, ἔξω δὲ ὑπὸ τῶν μητροπόλεων ἀναγγελίας εἰς τὰ κυβερνητικὰ ληξιαρχικὰ γραφεῖα τῶν γάμων, γεννήσεων κτλ. Τὸ μέτρον δὲ τοῦτο τὸ ἐπιδοκιμαζόμενον ὑπὸ τοῦ ὑπομνήματος εἶναι ἀκριβῶς καὶ τὸ ὑποστηριχθὲν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος καὶ ὑποστηριζόμενον ἔτι, καθ' ἃ ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐπισήμου ἀλληλογραφίας.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ λεγόμενον ὅτι **ἐλύθη** τὸ ζήτημα προλαβόντως καὶ ὅτι ἡ Ὑμετέρα Θειοτάτη Παναγιότης ἀνεκίνησεν αὐτὸ κακῶς ποιοῦσα, περὶ τούτου ἐκ τῶν ἀρχείων ἐξάγεται τὸ ἑξῆς. Ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Κωνσταντίνου τοῦ Ε', κοινοποιηθέντος ὑπὸ τῆς αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ Πατριαρχεῖον πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ τότε ἀναδημοσιευθέντος ληξιαρχικοῦ νόμου, τὸ Πατριαρχεῖον διεξελθὸν αὐτὸν καὶ ἰδὸν ὅτι διατάξεις τινὲς αὐτοῦ θίγουσιν ἰδίᾳ τὰς περὶ νομιμότητος γάμου καὶ τέκνων ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις, ὑπέδειξε τῇ αὐτοκρατορικῇ Κυβερνήσει τὸ ὡς εἴρηται μέτρον, ὡς συμβιβάζον τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου μετὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν νόμων καὶ ἐξασφαλίζον τὴν τήρησιν καὶ ἐφαρμογὴν ἀμφοτέρων. Ὑπέδειξε δὲ τοῦτο διὰ τακριρίου ὑπὸ χρονολογίαν 14 φεβρουαρίου 1316 (1901), ὅπερ κατὰ τὸ ὑπόμνημα ἀποτελεῖ, ὡς φαίνεται, τοῦ ζητήματος. Ἐν τούτοις καὶ μετὰ τὴν ἀποστολὴν τότε τοῦ τακριρίου ἐκείνου, ἐξηκολούθησεν ἡ αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις, χωρὶς ν' ἀπαντᾷ ποσῶς εἰς τὰ γραφόμενα τοῦ Πατριαρχείου, νὰ διατάσσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, ὡς εἶχεν. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ μετά τινα καιρὸν ἀνεδημοσιεύθη αὖθις ὁ ληξιαρχικὸς νόμος, τὴν φορὰν δὲ ταύτην μετὰ βαρυτέρας διὰ τοὺς ἱερεῖς εὐθύνης. Ἀπέναντι τῆς καταστάσεως ταύτης τὸ Πατριαρχεῖον μὴ δυνάμενον, ὡς εἰκὸς, νὰ θεωρῇ λελυμένον τὸ ζήτημα, οὔτε νὰ καθεύδῃ ἐπαναπαυόμενον εἰς τὴν λύσιν, ὡς λέγει τὸ ὑπόμνημα, προέβη ἐπὶ τῇ βάσει ἐκθέσεως, συνταχθείσης ὑπὸ ἐπιτροπῆς διορισθείσης ἀποφάσει τῶν Δύο Σωμάτων ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Ἐφέσου κὺρ Ἰωακεὶμ, νὰ διαβιβάσῃ ἐκτενὲς τακρίριον ὑπὸ χρονολογίαν 13 φεβρουαρίου 1318 (1903) πρὸς τὴν αὐτοκρατορικὴν Κυβέρνησιν, μνημονεῦον καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Κωνσταντίνου τοῦ Ε', εἰς ὃ ἀπάντησις δὲν εἶχε δοθῇ, καὶ βασιζόμενον ἐπὶ τῶν αὐτῶν βάσεων. Κατόπιν δὲ τοῦ τακριρίου τούτου, ἐκτυπωθέντος ἐπὶ τούτῳ ἐν τῷ πατριαρχικῷ

τυπογραφείῳ ἐν ἑλληνικῇ μεταφράσει καὶ διανεμηθέντος εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς πρὸς ὁδηγίαν, διεβιβάσθησαν μέχρι τῆς σήμερον ἐπανειλημμένα τακρίρια ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης παρεκκλίσεως.

Ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ τούτου τοῦ ληξιαρχικοῦ ζητήματος ἀποδεικνύεται πόσον τὰ ἐν τῷ ὑπομνήματι περὶ τοῦ ζητήματος τούτου γραφόμενα συμβιβάζονται μετὰ τῶν γεγονότων καὶ τῆς ἀληθείας.

2ον Διαδικασία ἀρχιερέων ἐπὶ ποινικῶν ἀγωγῶν

Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου τὸ ὑπόμνημα ἐν τῷ αὐτῷ τίτλῳ τῆς παραβάσεως τῶν προνομίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, ὑπ' ἀριθμὸν 3, γράφει ὅτι «κατὰ τὰ ἀνέκαθεν καθεστῶτα, οἱ ἀρχιερεῖς ἐναγόμενοι ἐδικάζοντο καὶ ἐπὶ πολιτικοῖς ἐγκλήμασιν ὑπὸ ἰδιαιτέρου ἐπὶ τούτῳ ὁριζομένου δικαστηρίου, ἀλλ' ἐπειδὴ σὺν τῷ χρόνῳ ἐν τοῖς τῶν μητροπολιτῶν αὐτοκρατορικοῖς βερατίοις ἐσημειώθη ἡ φράσις «**ἐν τῷ ἁρμοδίῳ δικαστηρίῳ**», μένει μέχρι τοὐδε ἄλυτον ποῖον εἶναι τὸ ἁρμόδιον τοῦτο δικαστήριον, διὸ καὶ ἔπρεπε νὰ γίνωσιν αἱ δέουσαι ἐνέργειαι πρὸς ὁριστικὸν καὶ σαφῆ καθορισμὸν τοῦ τοιούτου δικαστηρίου, ἵνα μὴ συμβαίνωσιν ἄτοπα, ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ συνέβη ἡ ποινικὴ κατὰ τοῦ μητροπολίτου τότε Μελενίκου καὶ νῦν Λίνου Λεοντίου καταγγελία καὶ καταδίκη αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐγχωρίου ποινικοῦ δικαστηρίου εἰς τετράμηνον φυλάκισιν, ὅτι καὶ περὶ τούτου ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Κωνσταντίνου τοῦ Ε' ἐγένοντο αἱ ἀπαιτούμεναι ἐνέργειαι πρὸς ματαίωσιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἡ δὲ Ὑμετέρα Θειοτάτη Παναγιότης εἰς τὸν περὶ ἀπονομῆς τῷ μητροπολίτῃ τούτῳ αὐτοκρατορικῆς χάριτος ὑπουργικὸν τεσκερέν, ἐν ᾧ συνάμα ἐδηλοῦτο, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς διαδικασίας τῶν ἀρχιερέων ἐπὶ ποινικῶν ἀγωγῶν μένει ἐκκρεμές, ἀπηύθυνεν εὐχαριστήριον, ἀντὶ νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ὁριστικὴν λύσιν τοῦ ζητήματος καὶ ὅτι μάλιστα ἀκολούθως ἐκήρυξε **τὴν αἰσίαν λύσιν αὐτοῦ**».

Καὶ ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ, Παναγιώτατε Δέσποτα, τὸ ὑπόμνημα ὑπολείπεται πολὺ τῆς ἀληθείας τῶν πραγμάτων. Ἡ ἐν τῷ βερατίῳ φράσις «**ἐν τῷ ἁρμοδίῳ δικαστηρίῳ**» εἰσήχθη εἰς αὐτὸ πρὸ τριάκοντα καὶ τριῶν ἀκριβῶς ἐτῶν (τῇ 18 ζιλχιτζὲ 1289), τὸ δὲ Πατριαρχεῖον τότε ἐθεώρει αὐτὴν οὐχὶ ὡς ἀσαφῆ. Μάλιστα ὅτε πρὸ εἰκοσαετίας κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τὸ πρῶτον τοῦ ζητήματος τῶν ἐκκλησιαστικῶν προνομίων ἀντεκατέστη ἡ φράσις αὕτη διὰ τῆς λέξεως «**Ἱεροδικείου**», τότε τὸ Πατριαρχεῖον, ἐκθύμως ὑπεραμυνόμενον τῆς διατηρήσεως τοῦ καθεστῶτος, παρεκάλεσε τὴν αὐτοκρατορικὴν Κυβέρνησιν, ἵνα διατηρηθῇ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος φράσις ἐν τῷ βερατίῳ, τοῖθ' ὅπερ καὶ ἐγένετο, καθ' ἃ διαβεβαιοῖ ὁ ἀπὸ 8 Μαΐου 1300 (1884) ὑπουργικὸς τεσκερὲς πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα ὁ περὶ ἐπιβροβεύσεως τοῦ ἀρχαίου καθεστῶτος. Ἐπὶ δὲ τῆς πατριαρχείας Διονυσίου τοῦ Ε' τὸ Πατριαρχεῖον, προκειμένου περὶ διαδικασίας ἱερέων, ἰδοὺ τί ἔγραφε πρὸς τὸ ὑπουργεῖον: «Τέταρτον εἶναι τὸ περὶ διαδικασίας τῶν ἱερέων καὶ οὐχί, ὡς ἀναφέρει κατὰ λάθος ὁ τεσκερὲς, τῶν πνευματικῶν ἀρχηγῶν, διότι **περὶ τῆς δίκης αὐτῶν δὲν ὑφίσταται ζήτημα κατά τε τὸ αὐτοκρατορικὸν βεράτιον καὶ τὸν κανονισμόν**, λυθὲν πρὸ πολλοῦ, ὡς ἀναφέρει ὁ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24 ρεδζὲπ 1301 (8 μαΐου 1300 (1884) ὑπουργικὸς τεσκερὲς κτλ.». Ὥστε ἄπορον ἐν πρώτοις φαίνεται πῶς τὸ ὑπόμνημα κακίζει ὅτι δὲν ἐγένοντο ἐνέργειαι πρὸς καθορισμὸν τοῦ «**ἁρμοδίου δικαστηρίου**», ἀφοῦ κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ Διονυσίου τοῦ Ε' ἀνασυζήτησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν προνομίων, τὸ Πατριαρχεῖον ἐκήρυξεν ὅτι **περὶ δίκης τῶν ἀρχιερέων οὐδὲν ὑφίσταται ζήτημα κατὰ τὸ αὐτοκρατορικὸν βεράτιον.** Ἐννοεῖται δ' ὅτι ἐὰν αἱ ταγαὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, οἱ τότε τοσοῦτον ἐκθύμως ἀγωνισθέντες πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν προνομίων, δὲν ἐθεώρουν τὴν ἐν τῷ βερατίῳ φράσιν «**ἐν τῷ ἁρμοδίῳ δικαστηρίῳ**» σαφῆ καὶ ἐναργῆ, δὲν θὰ ἐκήρυττον βεβαίως τὸ ζήτημα τοῦτο **λελυμένον**, οὔτε δύναταί τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι διείδον μὲν, ἀλλ' ὅτι παρέβλεψαν αὐτὸ, ἀφοῦ διεπραγματεύθησαν μετὰ τοσούτου ζήλου τὸ δευτερεῦον σχετικῶς πρὸς τὸ τῆς διαδικασίας τῶν ἀρχιερέων ζήτημα τῆς διαδικασίας τῶν ἁπλῶν ἱερέων.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς ἐνεργείας πρὸς ματαίωσιν τῆς καταδικαστικῆς κατὰ τοῦ μητροπολίτου

Μελενίκου ἀποφάσεως, περὶ τούτου καθὼς καὶ περὶ τοῦ ζητήματος ἐν γένει τῆς διαδικασίας τῶν ἀρχιερέων, ἐπὶ μὲν τῆς πατριαρχείας Κωνσταντίνου τοῦ Ε' ἐγένοντο δύο μόνον τακρίρια, ἓν τῇ 15 δεκεμβρίου 1900 (1316) καὶ ἕτερον τῇ 26 ἰανουαρίου 1901 (1316). Ὑπὸ δὲ τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος διεβιβάσθησαν δώδεκα τακρίρια εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἢ τὸν πρωθυπουργὸν καὶ τὴν ἀρχιγραμματείαν τῶν ἀνακτόρων, ὡς ἑξῆς: τῇ 4 ἰουλίου, 1 7βρίου καὶ 17 8βρίου 1317 (1901), τῇ 9 ἰανουαρίου καὶ 18 ἰουλίου 1318 (1902), τῇ 3 μαΐου, 12 αὐγούστου, 23 7βρίου καὶ 17 9βρίου 1319 (1903), τῇ 11 φεβρουαρίου, 25 φεβρουαρίου, 24 ἰουλίου 1320 (1904), μὴ συμπεριλαμβανομένου τοῦ ὑπὸ χρονολογίαν 8 7βρίου 1904 (1320) ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν Α. Α. Μεγαλειότητα τὸν Ἄνακτα, ἐν ᾧ γίνεται λόγος οὐ μόνον περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ ληξιαρχικοῦ καὶ τοῦ τῶν διαθηκῶν. Ὅταν δὲ κατόπιν τῶν τακριρίων τούτων καὶ τῶν ἐπανειλημμένων προφορικῶν παραστάσεων τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος διεβιβάσθη τῇ 6 αὐγούστου 1319 (1903) ὑπουργικὸς τεσκερὲς περὶ ἀπονομῆς αὐτοκρατορικῆς χάριτος τῷ μητροπολίτῃ Μελενίκου, εἰς ἔνδειξιν ὑψηλῆς βασιλικῆς, ὡς ἔλεγεν ὁ τεσκερὲς, εὐμενείας τοῦ Ἄνακτος πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον, δι' οὗ τεσκερὲ συνάμα ἐδηλοῦτο ὅτι τὸ ζήτημα τῆς διαδικασίας τῶν ἀρχιερέων ἐξετάζεται εἰσέτι κατ' ἀρχὴν ὑπὸ τῆς αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως, τότε τὸ Πατριαρχεῖον δὲν εὐχαρίστησε μόνον, ὡς λέγει τὸ ὑπόμνημα, ἀλλ' ἐγκρίσει καὶ ἀποφάσει τῶν Δύο Σωμάτων ἀπήντησε διὰ τακριρίου τῆς 12 αὐγούστου 1319 (1903), ὅτι ἀποδέχεται μὲν εὐγνωμόνως τὴν διὰ τῆς ἀπονομῆς χάριτος ἐκδηλωθεῖσαν αὐτοκρατορικὴν εὐμένειαν, οὐχ ἧττον ὅμως παρακαλεῖ τὴν αὐτοκρατορικὴν Κυβέρνησιν, στηριζόμενον ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑψηλῆς εὐμενείας, νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ λύσῃ **καὶ κατ' ἀρχὴν** τὸ ζήτημα τῆς διαδικασίας τῶν ἀρχιερέων, συνῳδὰ ταῖς σχετικαῖς αἰτήσεσι τοῦ Πατριαρχείου, ταῖς ἐπὶ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ βερατίου καὶ τοῦ πατριαρχικοῦ κανονισμοῦ στηριζομέναις.

Καὶ μετὰ τὴν ἀποστολὴν δὲ τοῦ ὡς εἴρηται τακριρίου δὲν ἔπαυσεν οὐχ ἧττον τὸ Πατριαρχεῖον νὰ ἐνεργῇ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, καθ' ἃ μαρτυροῦσιν οἱ ὡς ἄνω ἀριθμοὶ τῆς χρονολογίας τῶν πατριαρχικῶν τακριρίων. Ἐπειδὴ δὲ εἰς ἀπάντησιν τούτων ἐσχάτως διεβιβάσθη ὑπουργικὸς τεσκερὲς ὑπὸ χρονολογίαν 18 αὐγούστου 1320 (1904), ἐγκρίσει καὶ πάλιν τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἀνετέθη εἰς τὸν ταπεινὸν αὐτῆς θεράποντα, ἵνα, μελετήσας πάντα τὰ σχετικὰ πρὸς τὸ ζήτημα καὶ ἰδίᾳ τὰ ἀπὸ τῆς συντάξεως καὶ κυρώσεως τῶν Γενικῶν Κανονισμῶν, ὑποβάλω ταπεινὴν περὶ τούτων ἔκθεσιν διὰ τὰ περαιτέρω. Τὴν ἔκθεσιν δὲ ταύτην, περιλαμβάνουσαν τὴν ἱστορίαν τοῦ ζητήματος ἀπὸ ἡμίσεως ἤδη αἰῶνος, ἑτοιμάσας ἤδη ὑποβάλλω προσεχῶς.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται κατὰ πόσον καὶ τὰ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐκτιθέμενα εἶναι ἀληθῆ καὶ ἄξια προσοχῆς.

Ὁ Διαθήκη Εὐφροσύνης Φωτιάδου

Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου τὸ ὑπόμνημα ἐν τῷ τίτλῳ Γ' «παραβιάσεις διατάξεων τῶν Γενικῶν Κανονισμῶν» — 1 — γράφει ὅτι «Ἡ Ὑμετέρα Θειοτάτη Παναγιότης, παραδεχθεῖσα τὴν ὑπὸ τοῦ πρωθυπουργοῦ παραπομπὴν τοῦ ζητήματος τῆς διαθήκης ταύτης εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Κράτους, ἔθηκε διὰ τῆς τοιαύτης αὐτοβούλου αὐτῆς ἐνεργείας ἐν ἀμφιβόλῳ ζήτημα σοβαρὸν, συζητηθὲν μεταξὺ αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως καὶ Πατριαρχείου, λυθὲν καὶ περιληφθὲν ἐν τῇ γνωστῇ βεζυρικῇ ἐγκυκλίῳ, καὶ ὅτι ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ τῆς Συνόδου καὶ τοῦ Συμβουλίου ἀπηύθυνε τακρίριον εἰς τὸ Σεϊχουλισλαμᾶτον, περιέχον προφανῆ ἀνακρίβειαν περὶ ἐπικυρώσεως τῆς διαθήκης ταύτης πρὸ τοῦ θανάτου».

Μὴ ἐξετάζων ἂν ὁ Πατριάρχης δικαιοῦται καὶ δύναται, ὡς λέγει τὸ ὑπόμνημα, νὰ ἐμποδίσῃ τὸν πρωθυπουργὸν ἢ τὸν ὑπουργὸν ἀπὸ τοῦ νὰ παραπέμψῃ τακρίριόν τι ἐκεῖ ὅπου αὐτὸς κρίνει ἁρμόζον, διότι τὸ ζήτημα τῆς παραπομπῆς εἶναι ζήτημα ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας, εἰς ὃ οὐδεὶς δικαιοῦται, νομίζω, νὰ ἐπεμβαίνῃ, ἄλλως τε δὲ καὶ ἡ αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις δὲν ἐκώλυσέ ποτε τὸν πατριάρχην ἀπὸ τοῦ νὰ παραπέμψῃ ἕνα οἱονδήποτε τεσκερὲν αὐτῆς ἐκεῖ ὅπου ὁ πατριάρχης ἤθελε νομίσει κατάλληλον, εἴτε δηλαδὴ εἰς τὴν Σύνοδον, εἴτε εἰς τὸ Συμβούλιον, εἴτε καὶ εἰς τὰ Δύο Σώματα — παρατηρῶ ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁ-

ποῖον γινώσκω ὡς ἐκ τῆς θέσεώς μου, καὶ τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύεται δι' ἐπισήμων ἐγγράφων, εἶναι ὅτι ἀκριβῶς καὶ τὸ Πατριαρχεῖον θεωροῦν τὸ ζήτημα λελυμένον, ὡς γράφει τὸ ὑπόμνημα, ὑπεστήριξεν ἐκθύμως τὸ ἔγκυρον τῆς διαθήκης τῆς Εὐφροσύνης Φωτιάδου καὶ ἀπέκρουσε πᾶσαν οἱανδήποτε ἐπέμβασιν, μάλιστα τὸ Ε. Μ. Συμβούλιον ἐξέδωκε περὶ τοῦ ἐγκύρου τῆς διαθήκης ταύτης καὶ δικαστικὴν ἀπόφασιν, ἐπικυρωθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος. Ἀλλὰ τὸ περὶ τῆς διαθήκης ταύτης φρόνημα τοῦ ὑπουργείου, τοῦ ἐπιτετραμμένου τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πατριαρχικῶν τακριρίων καὶ ἀποφάσεων, εἶχεν ἄλλως. Ἀκριβῶς δ' ἕνεκα τῆς διαφόρου ἑρμηνείας, τῆς διδομένης ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου εἰς τὴν σχετικὴν περὶ διαθηκῶν διάταξιν τῆς τελευταίας βεζυρικῆς ἐγκυκλίου καὶ οὐχὶ ἕνεκα τῆς συγκαταθέσεως τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος, ὡς λέγει τὸ ὑπόμνημα, ἐδέησε νὰ παραπεμφθῇ ὑπὸ τοῦ πρωθυπουργοῦ τὸ ζήτημα ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, ἤτοι τοῦ σώματος τοῦ ἁρμοδίου, κατὰ τὸ κυβερνητικὸν καθεστὼς, πρὸς ἑρμηνείαν νόμων καὶ κανονισμῶν διαμφισβητουμένων, διότι οὐκ ἦν δυνατὸν ἄλλως γενέσθαι.

Περὶ δὲ τοῦ τακριρίου, ὅπερ, κατὰ τὸ ὑπόμνημα, ἡ Ὑμετέρα Θειοτάτη Παναγιότης **ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ** τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Ε. Μικτοῦ Συμβουλίου ἀπηύθυνε περὶ τῆς διαθήκης ταύτης εἰς τὸ Σεϊχουλισλαμᾶτον, καὶ τὸ ὁποῖον περιέχει δῆθεν ἀνακρίβειαν, εἶναι ἀληθὲς, ὅτι τούτου γνῶσιν δὲν ἔλαβεν ἡ ἱερὰ Σύνοδος καθὼς δὲν ἔλαβε καὶ δὲν λαμβάνει συνήθως γνῶσιν περὶ τῶν διαθηκῶν, διότι κατὰ τοὺς Γενικοὺς Κανονισμοὺς, οὓς φαίνεται τὸ ὑπόμνημα ἀγνοοῦν, τὰ τῶν διαθηκῶν εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Συμβουλίου, ἔλαβεν ὅμως γνῶσιν πλήρη τὸ ἁρμόδιον σῶμα, ἤτοι τὸ Συμβούλιον, μάλιστα δὲ καὶ ἐξέδωκεν ἀπόφασιν περὶ ἐκδόσεως τοιούτου τακριρίου, συνεπείᾳ αἰτήσεως τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης ὑπ' ἀριθμὸν πρωτοκόλλου 7157. Ἐγράφη δὲ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης εἰς τὸ Σεϊχουλισλαμᾶτον οὐχὶ ἓν τακρίριον, ἀλλὰ δύο, ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ ἄλλα ἐγράφησαν εἴς τε τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης καὶ τὸν Πρωθυπουργὸν, ὅλα ἐγκρίσει καὶ ἀποφάσει τοῦ Ε. Μ. Συμβουλίου, βραδύτερον δὲ καὶ τῶν Δύο Σωμάτων, καὶ ὅλα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τελευταίας βεζυρικῆς ἐγκυκλίου.

Τὰς βραχείας ταύτας ταπεινάς μου παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἱστορικοῦ τῶν ἐν τῷ ὑπομνήματι λίαν ἀνακριβῶς καὶ διεστραμμένως ἐκτεθειμένων τριῶν, ὡς εἴρηται, ζητημάτων ὑποβάλλων εὐσεβάστως διατελῶ.

Τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος ἐλάχιστος θεράπων

Ἐν τοῖς Π]χείοις, τῇ 25 8)βρίου.

ὁ Διευθυντὴς τοῦ Πατριαρχικοῦ Ὀθωμανικοῦ Γραφείου

Ι. ΧΛΩΡΟΣ

SISMANOGLIO
MEGARO

SISMANOGLIO
MEGARO

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—45

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 12—16 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐγκύκλιος τῶν ὀκτώ — Ἐκδηλώσεις ἀφοσιώσεως (ἐπιστολαὶ καὶ τηλεγραφήματα) — Ἐπὶ τῶν καθ' ἡμᾶς - Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Εὐσεβείας τεκμήριον — Ἐπιστολαὶ ἐκ Βελιγραδίου, Ἀθηνῶν κλπ. — Ὀλίγαι λέξεις πρὸς τὰ ἐν τῇ «Νέᾳ Ἡμέρᾳ» — Ὁμιλία εἰς ἀρχιμανδρ. Γερμανὸν Γρηγοριάτην — Ἀδελφάτα καὶ συντεχνίαι παρ' ἡμῖν — Δικαστικαὶ Ἀγγελίαι.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΩΝ ΟΚΤΩ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΑΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΘΡΟΝΟΥ

Οἱονεὶ εἰς **κορύφωσιν** τῆς πρωτοφανοῦς καὶ ὅλως ἀντικανονικῆς στάσεως καὶ ἐνεργείας αὐτῶν χωροῦντες οἱ ὀκτὼ σεβ. ἱεράρχαι, οἱ τὴν λυπηρὰν καὶ ἔκρυθμον κατάστασιν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας δημιουργήσαντες, ἀπέλυσαν, ἀπὸ 25 λήξαντος Ὀκτωβρίου μηνὸς **ἐγκύκλιον** πρὸς τοὺς ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον σεβ. μητροπολίτας. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο, οὗτινος πολλὰ ἀντίγραφα ἔναγχος διεβιβάσθησαν τοῖς Πατριαρχείοις παρὰ πολλῶν ἱεραρχῶν, ὅσον εἶναι πρωτοφανὲς ἐν τῷ εἴδει αὐτοῦ, καὶ ἄξιον προσοχῆς, τοσοῦτο καὶ ἄξιον δακρύων. Ἐπαφίνοντες τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἀμερόληπτον κρίσιν εἰς τὸν εὐσυνείδητον ἀναγνώστην, δημοσιεύομεν αὐτὸ διὰ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ ἐπιτάσσομεν βραχείας παρατηρήσεις.

Σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφὲ,

Ἐκ τῶν τριῶν τελευταίων φύλλων τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἐπληροφορήθη πάντως ἡ ὑμετέρα περισπούδαστος σεβασμιότης τὴν δημιουργηθεῖσαν ἔναγχος ἔκρυθμον καὶ πρωτάκουστον κατάστασιν τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ πατριαρχικῷ ὀργάνῳ τὰ γεγονότα σκοπίμως διαστρεβλοῦνται, ἡ δὲ ὑμετέρα σεβασμιότης ὡς μέλος τῆς ἱεραρχίας δέον ἵνα ἔχῃ ἀκριβῆ γνῶσιν τῶν συμβαινόντων ὅπως δυνηθῇ νὰ κατανοήσῃ εἰς ποῖον παρανομίας βάραθρον κατέπεσεν ἡ Α. Θ. Π. καταπατήσασα καὶ ἱεροὺς κανόνας καὶ Ἐθνικοὺς Κανονισμοὺς καὶ ἐν αὐθαιρέτῳ μετὰ λαϊκῶν συνεργασίᾳ καταργήσασα αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ προσβαλοῦσα εἰς τὰ καιριώτατα ἅπασαν τὴν ἱεραρχίαν, διὰ ταῦτα ἐθεώρησα καθῆκον ἐπιβαλλόμενον ἵνα γνωρίσω Αὐτῇ διὰ βραχέων τὰ γεγονότα ὡς συνέβησαν.

Ἡ Α. Θ. Π. ὁ πατριάρχης κ. Ἰωακεὶμ βαρέως φέρων τὴν ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ συμπαγῆ πλειονοψηφίαν, ἥτις ἐν ἐπιγνώσει τῆς ἱερᾶς αὐτῆς ἀποστολῆς καὶ τῶν ἐπιβαλλομένων αὐτῇ καθηκόντων θαρραλέως καὶ στερρῶς ὑπερήσπιζε τὸ δίκαιον καὶ ὀρθὸν ἐν τοῖς ὑπὸ συζήτησιν σπουδαίοις ζητήμασιν, ἀπεφάσισεν ἵνα ἐκ παντὸς τρόπου ἀπαλλαγῇ ταύτης. Καὶ δὴ, ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὕβρεως κατ' Αὐτοῦ καὶ κατηγορίας γενομένης δῆθεν ἐν τῇ τῆς 30 σεπτεμβρίου συνεδριάσει τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου παρὰ τοῦ σεβασμιωτάτου ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ ἁγίου Δυρραχίου, διατυπώσαντος, κατὰ πρόκλησιν πατριαρχικὴν, ἐλευθέρως γνώμην ἐν τῷ συζητουμένῳ ζητήματι τῶν κανονισμῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιφερείας Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης, ἐπετέθη κατ' αὐτοῦ καὶ προύκάλεσε τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Ἱ. Συνόδου ἵνα ἀποφανθῶσιν ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ἁγίου ἀδελφοῦ λεχθέντων. Λαβόντες δὲ τὸν λόγον οἱ σεβ. ἅγιοι Ἐφέσου, Σερρῶν, Μιτυλήνης καὶ Ἐλευθερουπόλεως ἐπανέλαβον τὰ αὐτὰ καὶ ἔτι πλείω, ἡ δ' Α. Θ. Π. αὐτοῖς μὲν πὐχαρίστησεν ἐφ' οἷς μετριοπαθῶς εἶπον, ἀνακαλέσασα τὰς ἐν προηγουμένῃ συνεδριάσει διατυπωθείσας κατὰ τοῦ σώματος τῆς Ἱ. Συνόδου προσβλητικὰς ἐκφράσεις, ἐπέμενεν ὅμως θεωροῦσα ὡς ὑβρίσαντα τὸν ἅγιον Δυρραχίου, καίτοι ἡ ἀγόρευσις αὐτοῦ δημοσιευθεῖσα ἤδη καὶ ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ οὐδὲν τὸ ὑβριστικὸν περιέχει.

Τὴν ἐπιοῦσαν (1 ὀκτωβρίου) τὰ λαϊκὰ μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, πατριαρχικῇ, ὡς λέγεται, εἰσηγήσει, προύκάλεσαν συζήτησιν ἐν τῷ Συμβουλίῳ συνεδριάζοντι ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ σ. ἁγίου Δυρραχίου λεχθέντων καὶ ἀπεφάσισαν μετὰ τῶν σεβ. ἁγίων Διδυμοτείχου καὶ Σερβίων καὶ Κοζάνης νὰ μεταβῶσιν ἀμέσως παρὰ τῇ Α. Θ. Π. καὶ μετὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς λύπης αὐτῶν καὶ ἐξαιτήσωνται ἵνα ἐπιβληθῇ τῷ σ. ἁγίῳ Δυρραχίου ἡ ἀνωτάτη τῶν ποινῶν, μειονοψηφούντων τῶν σ. ἁγίων Μιτυλήνης, προέδρου τοῦ Συμβουλίου, καὶ Κρήνης, χαρακτηρισάντων ὡς ὅλως παράνομον τὴν τοιαύτην ἐπέμβασιν ἐν ζητήμασι τῆς ἀποκλειστικῆς δικαιοδοσίας τῆς Ἱ. Συνόδου. Ἡ δὲ Α. Θ. Π. ἀποδεξαμένη τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου καὶ ἐπιθυμοῦσα ὅπως λύσῃ τὸ ἐπὶ τοῦ τάπητος ζήτημα τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιφερείας Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης συνῳδὰ ταῖς γραπταῖς καὶ προφορικαῖς ἀξιώσεσι τῆς ἐνταῦθα Αὐστριακῆς πρεσβείας, καὶ παρὰ τὰς δικαίας παρακλήσεις τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν τῆς περιφερείας Βόσνης τῶν μετὰ δακρύων ἐπικαλουμένων τὴν δικαίαν ψῆφον τῆς Ἱ. Συνόδου, δι' ἀπεσταλμένου ἀπήτησε παρὰ τοῦ σ. ἁγίου Ἐφέσου ὅπως ὁ σ. ἅγιος Δυρραχίου προσποιούμενος τὸν ἀσθενῆ ἀπόσχῃ δύο ἢ τριῶν συνεδριάσεων τῆς Ἱ. Συνόδου, καὶ τοῦτο ὅπως καρπωθῇ τὰς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς ψήφου αὐτοῦ ὠφελείας ἐν τῷ ρηθέντι ζητήματι. Τῆς πατριαρχικῆς ἀξιώσεως ὡς παραλόγου ἀποκρουσθείσης ὑπὸ τοῦ πρώτου τῇ τάξει τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων, ἡ Α. Θ. Π. ἐπιμένουσα οὐ μόνον δὲν συγκαλεῖ συνεδρίασιν τῆς Συνόδου τὴν ἐπιοῦσαν, σάββατον (2 ὀκτωβρίου), ἐπὶ προφάσει κοπώσεως, ἀλλὰ καὶ ἀπαγορεύει τῷ σ. ἁγίῳ Δυρραχίου νὰ χοροστατήσῃ τὴν κυριακὴν (3 ὀκτωβρίου) ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, παρὰ τὰς συστάσεις τοῦ σ. ἁγίου Ἐφέσου, ἔχοντος καὶ τὴν γνώμην τῶν λοιπῶν ἑπτὰ συνοδικῶν ἀρχιερέων, ὅπως ἀπόσχῃ Αὐτη τῶν τοιούτων πράξεω ν καὶ μὴ ἐξωθῇ τὰ πράγματα περαιτέρω ἵνα μὴ ἀναγκασθῶσι καὶ οἱ λοιποὶ ἀρχιερεῖς νὰ μὴ μετάσχωσι τῆς χοροστασίας.

Τοῦ πατριάρχου ἐπιμένοντος εἰς τὰς ἀξιώσεις αὐτοῦ, τὴν κυριακὴν ἡ χοροστασία γίνεται ἄνευ τῶν συνοδικῶν, τὴν δευτέραν ματαιοῦται ἡ συνεδρίασις τῶν δύο Σωμάτων ὡς ἐκ τῆς μὴ προσελεύσεως τῶν ὀκτὼ συνοδικῶν, δηλωσάντων τῇ Α. Θ. Π. ὅτι δέον νὰ συνέλθῃ προηγουμένως ἡ Ἱ. Σύνοδος ἵνα κανονισθῇ ἡ θέσις αὐτῆς, τὴν τρίτην δὲ (5 ὀκτωβρίου) ἡ πλειονοψηφία τῶν συνοδικῶν μεταβᾶσα εἰς τὰ Πατριαρχεῖα παρεκάλεσε τὴν Α. Θ. Π. νὰ συγκαλέσῃ τὴν Ἱ. Σύνοδον εἰς τακτικὴν συνεδρίασιν. Ἀρνηθέντος δὲ τοῦ πατριάρχου ὡς ἐκ τῆς παρουσίας καὶ τοῦ σ. ἁγίου Δυρραχίου, οἱ ὀκτὼ ἀρχιερεῖς ζητοῦσι τὴν ἄδειαν νὰ συνεδριάσωσιν ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ γραφείῳ τῆς Ἱ. Συνόδου προσκαλοῦντες καὶ τοὺς περὶ τὸν πατριάρχην τέσσαρας συνοδικοὺς σεβ. ἁγίους Νικομηδείας, Διδυμοτείχου, Γάνου καὶ Χώρας καὶ Σερβίων καὶ Κοζάνης, ἵνα, συνῳδὰ ταῖς σχετικαῖς διατάξεσι τῶν Ἐθνικῶν Κανονισμῶν, συσκεφθῶσιν ἐπὶ τῆς καταστάσεως. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν πατριάρχης δὲν ἐχορήγησε τὴν ζητηθεῖσαν ἄδειαν, οἱ δὲ λοιποὶ προσκληθέντες τέσσαρες ἀρχιερεῖς ἠρνήθησαν νὰ προσέλθωσιν ἐπὶ

τῷ λόγῳ ὅτι μετὰ τὴν περὶ τοῦ σ. ἁγίου Δυρραχίου ληφθεῖσαν σχετικὴν ἀπόφασιν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἀδυνατοῦσι νὰ συνεργασθῶσιν, οἱ ὀκτὼ ἀρχιερεῖς ἀπελθόντες ἐκ τῶν Πατριαρχείων μετέβησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ σ. ἁγίου Ἐφέσου ὅπως συσκεφθῶσιν, ὁπότε ἡ Α. Θ. Π. ἀπολύει πιττάκια πρὸς τὸν ἐκ τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων σ. ἅγιον Δυρραχίου καὶ πρὸς τὸν παρεπιδημοῦντα ἅγιον Ἀγχιάλου, δι' ὧν ἐντέλλεται αὐτοῖς ὅπως ἀπέλθωσιν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν εἰς τὰς οἰκείας ἐπαρχίας. Ὡσεὶ δὲ μὴ ἤρκει ἡ μέχρι τοῦ σημείου τούτου αὐθαιρεσία τῆς Α. Θ. Π., προσκαλεῖ τὴν ἐπιοῦσαν τοὺς 4 συνοδικοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τὰ 8 λαϊκὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου καὶ ἀποφάσει αὐτῶν ἀπολύει πιττάκια καὶ πρὸς τρεῖς ἑτέρους συνοδικοὺς ἀρχιερεῖς τοὺς σ. ἁγίους Σερρῶν, Ρόδου καὶ Ἐλευθερουπόλεως, ὅπως ὡς τάχιον ἀπέλθωσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν, συνάμα δὲ συναποφασίζει μετὰ τῶν λαϊκῶν τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ἀπολυθέντων διὰ τῶν σ. ἁγίων Κυζίκου, Τραπεζοῦντος, Χίου καὶ Δρυϊνουπόλεως, ὧν ὁ πρῶτος ἀμέσως ἀφικόμενος ἐνταῦθα ἤρξατο συνεργαζόμενος μετὰ τῆς Α. Θ. Π. καὶ τῶν τεσσάρων συνοδικῶν ἀρχιερέων.

Ἀπέναντι τῆς τοιαύτης πρωτακούστου ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς χρονικοῖς καὶ πρωτοφανοῦς καταστάσεως, ἣν ἐδημιούργησεν ἡ αὐθαιρεσία καὶ ἡ παρανομία τοῦ πατριάρχου, ἡ νόμιμος πλειονοψηφία ἐν ἐπὶ τούτῳ πρακτικῷ στηλιτεύσασα τὴν ἔκνομον καὶ ἀντικανονικὴν πολιτείαν Αὐτοῦ, Ὅστις μετὰ λαϊκῶν δικάζει καὶ καταδικάζει συνοδικοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν καταργεῖ αὐτὴν τὴν νόμιμον ὑπόστασιν τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ ἐπιδιώκει τὴν ἐκλαΐκευσιν τῆς διοικούσης Ἐκκλησίας, ἐν πλήρει συναισθήσει τῶν ἐπιβαλλομένων αὐτῇ ἱερῶν καθηκόντων, ἀπεκήρυξε μὲν ἐν συνεδριάσει ὡς παράνομον καὶ ἀντικανονικὴν τὴν πολιτείαν τοῦ πατριάρχου, ἐκήρυξε δὲ αὐτὸν ἔκπτωτον τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, καὶ δι' ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τῶν σ. ἁγίων Ἐφέσου καὶ Μιτυλήνης, ἐγνωστοποίησεν Αὐτῷ τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς, ἀνακοινώσασα ἅμα ταύτην διὰ μασπατᾶ, περιέχοντος συνοπτικῶς τοὺς κανονικοὺς λόγους, τῇ τε Α. Α. Μ. τῷ τρισεβάστῳ ἡμῶν Ἄνακτι καὶ τῇ Σ. Α. Κυβερνήσει.

Ἡ πλειονοψηφία τῆς Ἱ. Συνόδου θεωρεῖ ἱερὸν τὸν ἀγῶνα, ὃν ἀνέλαβε, πρὸς περιφρούρησιν τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς καὶ ἁπάσης τῆς ἱεραρχίας ἀπέναντι τῆς ἀντικανονικῆς πολιτείας τοῦ πατριάρχου καὶ τῆς ἀναμίξεως τῶν λαϊκῶν ἐν ζητήμασι κανονικοῖς τῆς ἀποκλειστικῆς αὐτῆς δικαιοδοσίας, καὶ ἔχει πεποίθησιν ἀκράδαντον εἰς τὴν ἐγνωσμένην σύνεσιν καὶ τὴν πανθομολογουμένην δικαιοσύνην τοῦ φιλολάου ἡμῶν Ἄνακτος καὶ τῆς Σ. Α. Κυβερνήσεως· θὰ ὑπερμαχήσῃ δὲ τῶν δικαίων αὐτῆς καὶ τῆς ἱεραρχίας ἁπάσης ἀντὶ πάσης θυσίας, καὶ πιστεύει ἀδιστάκτως ὅτι καὶ ἡ ὑμετέρα σεβασμιότης ἐπιδοκιμάζουσα τὸν ἱερὸν καὶ δίκαιον αὐτῆς ἀγῶνα δὲν θέλει λείψει ἐν ἀνάγκῃ νὰ συντελέσῃ τὸ κατ' αὐτὴν εἰς αἰσίαν ἔκβασιν αὐτοῦ πρὸς θρίαμβον τοῦ δικαίου, ἀναστήλωσιν τῶν καταπατουμένων ἱερῶν κανόνων καὶ ἀκριβῆ ἐφαρμογὴν τῶν Ἐθνικῶν ἡμῶν Κανονισμῶν.

Ἐπὶ τούτοις ἀδελφικῷ φιλήματι αὐτὴν κατασπαζόμενος διατελῶ

Ἐν Κων)πόλει, τῇ 25 ὀκτωβρίου 1904,

Τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
καὶ ὅλως πρόθυμος
† ὁ Ἐφέσου ΙΩΑΚΕΙΜ.

Υ. Γ. Παρακαλῶ θερμῶς τὴν Ὑμ. Σεβασμιότητα ὅπως ἅμα τῇ παραλαβῇ ταύτης ἀποστείλῃ μοι ταχέως τὴν ἀδελφικὴν Αὐτῆς ἀπάντησιν.

(Ἰδιόχειρος σημείωσις). — **Ἡ Α. Α. Μ. ὁ τρισέβαστος ἡμῶν Ἄναξ καὶ φιλοδίκαιος ηὐδόκησε νὰ ἐπέμβῃ προτείνας διὰ τοῦ Ὑψ. ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης συμβιβασμὸν μεταξὺ πατριάρχου καὶ ἡμῶν τῶν 8 συνοδικῶν. Καὶ** ἡμεῖς μὲν, **καίτοι ἔχομεν ὑπὲρ ἡμῶν τοὺς ἱεροὺς κανόνας** καὶ Ἐθν. Κανονισμοὺς, ἀπεδεξάμεθα τὴν πρότασιν κατὰ τὴν πρόσκλησιν ἡμῶν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τούτῳ, χάριν τῆς γαλήνης τῆς Ἐκκλησίας· ὁ δὲ πατριάρχης δὲν ἀπεδέξατο τοῦτο, καίπερ ἐκδοθέντος δευτέρου ἰραδὲ, ἐπικυρωτικοῦ τοῦ πρώτου· ἤδη ἀπόκειται ἡ λύσις εἰς τὴν σεπτὴν ἐτυμηγορίαν τῆς Αὐτ. κυβερνήσεως τῆς φρουροῦ καὶ ἐπόπτου τῶν Γενικῶν Ἐθνικῶν Κανονισμῶν.

Καὶ ἁπλῆ μελέτη τοῦ ἐγγράφου τούτου σαφῶς καταδείκνυσιν ὅτι οἱ συντάξαντες αὐτὸ ὀκτὼ ἱεράρχαι τρία τινα ἀπεσκόπουν· α'.) τὴν τῶν γεγονότων διαστρέβλωσιν, β'.) τὴν ἐπὶ τῇ βάσει ταύτης δικαιολογίαν τῆς ἀντικανονικῆς αὐτῶν στάσεως καὶ ἐνεργείας καὶ γ'.) τὴν ἔκκλησιν αὐτῶν πρὸς τοὺς σεβ. μητροπολίτας τοῦ Οἰκουμ. Θρόνου, ὧν τὴν σύμπραξιν καὶ βοήθειαν ἐπικα-

λοῦνται ἐν δέοντι. Τῇ σειρᾷ ταύτῃ κατακολουθοῦντες, ποιούμεθα χάριν τῆς περιϋβριζομένης ἀληθείας τὰς ἑξῆς συντόμους παρατηρήσεις.

Α'.

1. Βαρέως φέρων, λέγουσιν οἱ ὀκτὼ σεβ. ἱεράρχαι, ὁ πατριάρχης Ἰωακεὶμ ὁ Γ' τὴν νομοταγῆ τῆς ἱερᾶς Συνόδου πλειονοψηφίαν, ἥτις ἐν ἐπιγνώσει τῆς ἱερᾶς αὐτῆς ἀποστολῆς καὶ τῶν ἐπιβαλλομένων αὐτῇ καθηκόντων, θαρραλέως καὶ στερρῶς ὑπερήσπιζε τὸ δίκαιον καὶ ὀρθόν, ἀπεφάσισεν ἵνα ἐκ παντὸς τρόπου ἀπαλλαγῇ ταύτης ...

Οὐδὲν τούτου ἀναληθέστερον, διότι οὐχὶ ἡ Α. Θ. Π. ὁ πατριάρχης Ἰωακεὶμ ὁ Γ' βαρέως φέρων τὴν συμπαγῆ πλειονοψηφίαν ἀπεπειράθη ν' ἀπαλλαγῇ ταύτης, ἀλλ αὐτοὶ οἱ ὀκτὼ βαρέως φέροντες τὸ ὅτι ὁ πατριάρχης πάντοτε καὶ ἐν πᾶσι νομοταγῶς φερόμενος ἐξετέλει τὰς ἀποφάσεις τῆς πλειονοψηφίας καὶ ἑπομένως ἀφήρει ἀπ' αὐτῶν πᾶσαν ἀφορμὴν ἐνεργείας κατ' αὐτοῦ, ἐμηχανεύσαντο τὰ κατὰ τὸ ἐπεισόδιον τοῦ Δυρραχίου καὶ ἠνάγκασαν οὕτω αὐτὸν νὰ προβῇ εἰς ὅ,τι προέβη. Πόσον δὲ στερρῶς καὶ θαρραλέως ἀντείχετο ἡ πλειονοψηφία τῶν δικαίων αὐτῶν, ἢ ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῶν μεγαλαύχων τούτων λόγων ὑπεκρύπτοντο σκοποὶ σκότιοι, μαρτυροῦσιν αἱ ἔκτροποι καὶ ἀνοίκειοι καὶ ἀπρεπεῖς εἰς ἱεράρχας κινήσεις καὶ στάσεις καὶ ἀγορεύσει, ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ, ἥτις ἀπὸ χώρου ἱεροῦ μετεβλήθης τὸ πρῶτον νῦν, ὡς εἴδομεν, εἰς στάδιον ἐγκλήσεων καὶ ἀντεγκλήσεων, ὕβρεων καὶ προπηλακισμῶν.

2. Ἐπελάβετο, λέγουσι, τῆς δῆθεν ἀγορεύσεως τοῦ σεβασμ. ἁγίου Δυρραχίου καὶ ἐπετέθη κατ' αὐτοῦ..

Τοῦτο ἔπραξαν αὐτοὶ οἱ ὀκτὼ, οἵτινες βλέποντες ὅτι δὲν ὑπελείπετο πλέον αὐτοῖς στάδιον ἐν τοῖς λοιποῖς ζητήμασι, ἐπελάβοντο τοῦ ἐπὶ τοῦ τάπητος ζητήματος τῶν κανονισμῶν Βοσνίας καὶ Ἑρζεγοβίνης καὶ προύκάλεσαν τὴν περιλάλητον ἀγόρευσιν τοῦ ἁγ. Δυρραχίου ἵνα δημιουργήσωσι ζήτημα. Ἐὰν δὲ καὶ κατὰ πόσον ἡ ἱστορικὴ αὕτη ἀγόρευσις ἦν ἀφελῶς λέγουσι ὅτι ἐπανέλαβον οἱ ὀκτὼ καὶ πλείονα ἔτι προσθέντες, ἦν κατηγορητήριον ἢ οὐ αὐτοὶ μὲν συνοίδασι καὶ πεπεισμένοι εἰσὶν ἐνδομύχως, προσποιούμενοι δὲ προβάλλουσιν ὅσα προβάλλουσι πρὸς δικαιολογίαν ἑαυτῶν.

3. Οὐκ ἀληθές: τὸ ὅτι ὁ Πατριάρχης διετύπωσε κατηγορητήριον κατὰ τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἐν προηγουμένῃ συνεδριάσει. Ὁ πατριάρχης τοῦτο μόνον εἶπεν ἐν τῇ συνεδριάσει ἐκείνῃ, ὅτι δηλ. ἐν τῇ συνόδῳ τοῦ 1880, τῇ κυρωσάσῃ τὴν σύμβασιν μεταξὺ τῆς Αὐστροουγγρικῆς κυβερνήσεως καὶ τῶν πατριαρχείων ἐπεκράτει οὐχὶ πνεῦμα ἐμπαθοῦς ἀντιπολιτεύσεως, ἀλλὰ πνεῦμα τῆς ἐν Χριστῷ ἀδελφότητος, πνεῦμα ἀγάπης καὶ εἰρήνης καὶ ὅτι καὶ ἐν τῇ παρούσῃ περιπτώσει δέον νὰ ἐπικρατῇ τὸ αὐτὸ πνεῦμα· ἐπὶ τῇ ἀντικρούσει δὲ τοῦ ἁγίου Δυρραχίου, προσέθηκε: λυποῦμαι ὅτι ἀδελφὸς ἐν Χριστῷ ἔχων δίπλωμα θεολόγου δὲν μ' ἐννόησε.

4. Τὰ μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, λέγουσι, πατριαρχικῇ ἴσως εἰσηγήσει προύκάλεσαν ἐν τῷ Συμβουλίῳ συζήτησιν ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Δυρραχίου λεχθέντων:

Οὐδὲν καὶ τούτου ἀναληθέστερον· σκοπίμως δὲ καὶ ἡ εἰκοτολογία αὕτη ἐρρίφθη εἰς μέσον· διότι ἡ ἐν τῷ Συμβουλίῳ συζήτησις δὲν ἐγένετο τῇ εἰσηγήσει τοῦ Πατριάρχου, ἀπεναντίας μάλιστα οὗτος μετὰ τοῦ μητροπολίτου Διδυμοτείχου ἀπεπειράθη νὰ προλάβῃ αὐτήν ἀλλ' οἱ σύμβουλοι, ἀφ' ἑαυτῶν, ἀκούσαντες ὅτι ὁ πρόεδρος αὐτῶν καὶ πρωθιεράρχης καὶ ἐθνάρχης ἐξυβρίσθη ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ, καθῆκον ἡγήσαντο νὰ ζητήσωσι πληροφορίας παρὰ τοῦ προέδρου σεβασμ. ἁγίου Μιτυλήνης. Τούτου δὲ ἐξιστορήσαντος τὸ λυπηρὸν ἐπεισόδιον, καίτοι προσεπάθησε νὰ μειώσῃ τὴν βαρύτητα αὐτοῦ καὶ παραστήσῃ ἁρμοδίαν μόνην τὴν ἱερὰν Σύνοδον, οἱ Σύμβουλοι ὄχι μόνον μετὰ τοῦ Διδυμοτείχου καὶ Σερβίων καὶ Κοζάνης, ἀλλ' ἐπὶ κεφαλῆς ἔχοντες αὐτὸν τὸν πρόεδρον Μιτυλήνης, μετέβησαν παρὰ τῷ Πατριάρχῃ καὶ διὰ στόματος αὐτοῦ ἐξέφρασαν τὴν λύπην καὶ τὴν εὐχὴν αὐτῶν· παρῆν μάλιστα καὶ ὁ σκοπίμως ἀποσιωπώμενος ἅγιος Κρήνης, ὅστις κατὰ τὴν εἰς τὸν Πατριάρχην μετάβασιν ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος τῶν ἀξιοτίμων συμβούλων διὰ τί ἔρχεται, ἐνῷ εἶχεν ἐκφράσει ἐνδοιασμὸν παραδεχθεὶς τὴν γνώμην τοῦ Μιτυλήνης, ἀπήντησεν ὅτι ἀνακαλεῖ τὴν γνώμην του.

5. Κακοβούλως λέγουσιν, ὅτι ὁ Πατριάρχης ἀπήτησε τὴν ἐκ τῆς Συνόδου προσωρινὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἁγ. Δυρραχίου, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ὑποκλέψῃ τὴν λύσιν τοῦ βοσνιακοῦ ζητήματος.

Τὴν μεγαλοφυᾶ ταύτην ὑπόνοιαν ἐξέφρασεν ὁ **πρῶτος τῇ τάξει Ἐφέσου** πρὸς τὸν Μ. Πρωτοσύγκελλον, κατηγορηματικῶς διαψεύσαντα αὐτὴν ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π., οὐδ' ἦτο δυνατὸν νὰ λάβῃ χώραν τοιοῦτόν τι πρὸ τῆς λύσεως τοῦ φλέγοντος ζητήματος τοῦ ἁγ. Δυρραχίου.

6. Ἐματαιώθη, λέγουσιν, ἡ συνεδρίασις τῶν δύο Σωμάτων τῆς δευτέρας (3 ὀκτωβρίου), ὡς ἐκ τῆς μὴ προσελεύσεως τῶν ὀκτώ.

Ὅλως ἀνυπόστατον τὸ τοιοῦτον, διότι οὔτε συνεδρίασις τῶν δύο Σωμάτων συνεκλήθη τῇ δευτέρᾳ (3 ὀκτωβρίου), οὔτε προσεκλήθησαν ἑπομένως οἱ ὀκτώ, οὔτε

δήλωσάν τι τῷ Πατριάρχῃ· σκοπίμως δὲ διαστρεβλοῦσι τὰ πράγματα, ἵνα δικαιολογήσωσι τὴν μὴ παρουσίασιν αὐτῶν εἰς τὴν πράγματι συγκληθεῖσαν συνεδρίασιν τῶν δύο Σωμάτων τῇ τετάρτῃ 5 ὀκτωβρίου.

7. Οἱ τέσσαρες ἀρχιερεῖς, λέγουσι, δὲν ἐδέχθησαν τὴν πρότασιν τῶν ὀκτὼ περὶ συνοδικῆς συνεδρίας ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι μετὰ τὴν σχετικὴν ἀπόφασιν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου περὶ τοῦ σεβ. ἁγίου Δυρραχίου ἀδυνατοῦσι νὰ συνεργασθῶσιν.

Οἱ τέσσαρες ἀρχιερεῖς προέβαλον τοῦτο: ἀδυνατοῦσι νὰ συνεργασθῶσιν αὐτοῖς, πρῶτον, διότι καὶ αὐτοὶ θεωροῦσι τὸν μητροπολίτην Δυρραχίου κατήγορον τοῦ Πατριάρχου, καὶ δεύτερον, διότι, ἐὰν προὔκειτο οἱ ὀκτὼ νὰ καλέσωσιν αὐτοὺς εἰς συνεργασίαν ὤφειλον νὰ πράξωσι τοῦτο ἐγκαίρως, πρὸς δὲ καὶ νὰ δηλώσωσι αὐτοῖς τὸ ὑπὸ σκέψιν καὶ συζήτησιν θέμα. Ἀνάληθες δὲ καὶ τὸ λεγόμενον ὅτι ὁ πατριάρχης δὲν ἐχορήγητε τὴν ζητηθεῖσαν ἄδειαν πρὸς συνεδρίασιν τῆς Συνόδου, διότι οὗτος ἀπηγόρευσε μόνον τὴν παρουσίαν τοῦ ὑβριστοῦ Δυρραχίου· καὶ

8. σκοπίμως παρέρχονται ἐν σιγῇ τὴν κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῶν δύο Σωμάτων τῇ 5 ὀκτωβρίου τριττὴν αὐτῶν πρόσκλησιν διὰ πατριαρχικῶν ἐφημερίων καὶ τριττὴν αὐτῶν ἄρνησιν.

Β΄.

Μετὰ τὴν σκοπίμως προτασσομένην ταύτην διαστροφὴν τῶν γεγονότων, ἡ νόμιμος πλειονοψηφία, λέγουσιν οἱ ὀκτὼ, καταδικάζει ἐν ἐπὶ τούτῳ πρακτικῷ τὸν Πατριάρχην, διότι μετὰ λαϊκῶν ἐδίκασε καὶ κατεδίκασεν ἀρχιερεῖς συνοδικούς, κατήργησε τὴν νόμιμον ὑπόστασιν τῆς Συνόδου καὶ ἐπεδίωξε τὴν ἐκλαίκευσιν τῆς διοικούσης Ἐκκλησίας, ἐν πλήρει δὲ συναισθήσει τῶν ἐπιβαλλομένων αὐτῇ καθηκόντων ἀπεκήρυξε τὴν πολιτείαν τοῦ Πατριάρχου ὡς παράνομον, ἐκήρυξεν αὐτὸν ἔκπτωτον τοῦ πατριαρχικοῦ Θρόνου καὶ ἀνήγγειλε τοῦτο τῷ Ἄνακτι καὶ τῇ Σεβαστῇ Κυβερνήσει αὐτοῦ.

Ἄσκοπον καὶ περιττὸν ὅλως θεωροῦντες νὰ ἀνακρέσωμεν τὰ περὶ παρανόμου δῆθεν ἐνεργείας τοῦ πατριάρχου ὑπὸ τῶν ὀκτὼ λεγόμενα, καθόσον αὐτὰ τὰ πράγματα διαψεύδουσιν αὐτούς, καὶ αὐτοὶ δ' οἱ ὀκτὼ ἐν συνειδήσει συνομολογήσουσι τοῦτο, ἀποδεχόμεθα πρὸς στιγμὴν ὅτι πράγματι ἡ πολιτεία καὶ ἐνέργεια τοῦ οἰκουμ. πατριάρχου εἶναι τοιαύτη, οἵαν διεζωγράφησαν οὗτοι· ἀλλὰ καὶ τούτου οὕτως ἔχοντος, ἐδικαιοῦντο οἱ ὀκτὼ νὰ πράξωσιν ὅ,τι ἔπραξαν; Ἐπὶ ποίων κανόνων στηριζόμενοι συνεκρότησαν παρασυναγωγὴν καὶ συνέταξαν πρακτικόν; ἐπὶ ποίων κανόνων στηριζόμενοι ἐκήρυξαν ἔκπτωτον τὸν ἡγούμενον αὐτῶν τοῦ θρόνου αὐτοῦ; Ἐπὶ ποίων κανόνων στηριζόμενοι ἀνήγγειλαν τὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν αὐτῶν τοῖς πολιτικοῖς ἄρχουσι; Ἢ μήπως ἔπραξαν ταῦτα πάντα στηριζόμενοι εἰς τοὺς κανόνας Ἀποστολ. 31, Δ΄ Οἰκουμ. 18, ΣΤ΄ Οἰκ. 31 καὶ 34, τῆς Α΄ Β΄ 12, 13, 14, τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ 5, τῆς ἐν Γάγγρᾳ 6, τῆς ἐν Καρθαγένῃ 10, 11 καὶ 62, τῆς Α΄ ἐν Νικαίᾳ 6, τῆς Δ΄ 9 κτλ., οἵτινες πάντες λέγουσινὅτι **οἱ μητροπολῖται οἱ ἀφιστάμενοι τῶν οἰκείων προέδρων καὶ πατριαρχῶν καὶ σχίσμα ποιοῦντες, ἀλλότριοί εἰσι πάσης ἱερατείας, εἰς κοσμικοὺς δ΄ ἄρχοντας ἀποτεινόμενοι, ὑπόκεινται τοῖς κανονικοῖς ἐπιμίοις;**

Ἀλλ' ὁ πατριάρχης, λέγουσι, ἐδίκασε μετὰ λαϊκῶν ἀρχιερεῖς συνοδικούς; Λυπηρὸν ὅτι διαστρεβλοῦντες τὰ πράγματα, τὴν μετὰ τῶν δύο σωμάτων διοικητικὴν ἐνέργειαν τοῦ πατριάρχου παριστῶσιν ὡς δικαστικὴν, λησμονοῦντες ἐκτὸς τῆς παραδόσεως καὶ τῶν διαφόρων ὁμοίων παραδειγμάτων, τὰ σχετικὰ τῶν ἐθνικῶν κανονισμῶν ἄρθρα, ἐν οἷς καὶ εἰς διαδικασίας ἀρχιερέων λαμβάνουσι μέρος οἱ λαϊκοὶ καὶ εἰς τὴν παῦσιν τοῦ πατριάρχου. Ἀλλὰ κατήργησε τὴν νόμιμον ὑπόστασιν τῆς Συνόδου προβάλλουσιν. Ὁ πατριάρχης κατήργησε τὴν νόμιμον ὑπόστασιν τῆς Συνόδου, ἢ αὐτοὶ οἱ ὀκτὼ, οἵτινες ἀπεσχίσθησαν τοῦ οἰκείου πατριάρχου, καίπερ πολλάκις ἐπισήμως καὶ ἀνεπισήμως προσκληθέντες; Ἀλλ' ἐξελαίκευσε τὴν διοικοῦσαν Ἐκκλησίαν ἀνακραυγάζουσι. Πῶς; πρῶτος Ἰωακείμ ὁ Γ΄ εἰσήγαγεν εἰς τον περίβολον τῆς Ἐκκλησίας τοὺς λαϊκούς; Ἀνακνώτωσαν τὴν μετὰ τὴν ἅλωσιν ἱστορίαν καὶ λαβέτωσαν ἀνὰ χεῖρας τοὺς ἐθνικοὺς κανονισμούς· ἀνακμνησθήτωσαν τῶν οὕτω λεγομένων Ἐπιτρόπων τοῦ κοινοῦ καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ ὀφφικιάλων· ἢ μήτοι οἱ ὀκτὼ σ. ἱεράρχαι, οἱ τοσοῦτον κραυγάζοντες ὑπὲρ τῶν κατακπατουμένων δῆθεν δικαίων τῆς Ἐκκλησίας, ἠξίουν ἵνα οἱ ὀκτὼ λαϊκοὶ σύμβουλοι, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Γένους, ἀκούσκντες ὅτι ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ ὑβρίσθη ὁ πρόεδρος αὐτῶν καὶ πρωθιεράρχης καὶ ἐθνάρχης ἔπρεπε νὰ βύσωσι τὰ ὦτα;

Γ΄.

Τελευταῖον, συντκυτίζοντες οἱ ὀκτὼ τὰ δίκαια αὐτῶν μετὰ τῶν τῆς ἱεραρχίας ἁπάσης, διακηρύττουσιν ὅτι ἀντὶ πάσης θυσίας θὰ ὑπερμαχήσωσιν αὐτῶν καὶ πιστεύοντες ἀδιστάκτως εἰς τὴν ἐπιδοκιμασίαν αὐτῆς ἐπικαλοῦνται τὴν ἐν δέοντι σύμπραξιν τῶν ἱεραρχῶν πρὸς θρίαμβον τοῦ δικαίου, καὶ ἀναστήλωσιν τῶν καπατουμενων κανόνων καὶ κανονισμῶν.

Οὕτως ὑπούλως καταστρέφουσιν οἱ ἐκτὸς τὸν λόγον ἀποπειρώμενοι νὰ δελεάσωσι τοὺς ἀφεστῶτας μητροπολίτας, καὶ παραστήσωσιν αὐτοὺς ὡς ἐπιδοκιμάζοντας τὴν ἀντικανονικὴν αὐτῶν ἐνέργειαν· καὶ τί μὲν φρονοῦσιν οὗτοι, ἀπέδειξαν ἤδη πολλοί, ἀποκηρύττοντες τὴν στάσιν αὐτῶν καὶ μὴ ἀποδεξάμενοι τὰ ἐγκύκλια αὐτῶν γράμματα· ὅτι δὲ οὐκ ἀπίθανον τοῦ νὰ προβῶσιν οἱ ἐκτὸς καὶ εἰς ἔτι χείρονα, αὐτοί τε διακηρύττουσιν ἐν τῇ ἐγκυλίῳ αὐτῶν, μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἡ ἀπ' ἀρχῆς μετάπτωσις αὐτῶν ἀπὸ ἀντικανονικότητος εἰς ἀντικανονικότητα.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΦΟΣΙΩΣΕΩΣ

Ἐκ τῆς πληθύος τῶν καθ' ἡμέραν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἀποστελλομένων τῇ Α. Θ. Π. καὶ τῶν σεβ. συνοδικῶν ἐγγράφων ἐκδηλώσεων τῆς ἐθνικῆς ἀφοσιώσεως καὶ τοῦ σεβασμοῦ, δημοσιεύομεν σήμερον τὰ παρὰ πόδας ἔγγραφα καὶ τηλεγραφήματα :

Παναγιώτατε δέσποτα,

Μετὰ πολλῆς τῆς λύπης ἔμαθον καὶ ἐνδιαφερόντως, ὡς εἰκὸς, παρηκολούθησα τὰ ἀπὸ μηνὸς καὶ ἐπέκεινα ἐξελισσόμενα ἐν τοῖς κόλποις τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἐπὶ βλάβῃ ὑψίστῃ πολλαπλῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν συμφερόντων. Τὰ συμβάντα ἐμάνθανον ἐξ ὅσων ἡ «Ἐκκλησιαστ. Ἀλήθεια» κυρίως ἐδημοσίευε καὶ ἐξ ἰδιωτικῶν φιλικῶν ἐπιστολῶν.

Εἰς τὴν Ὑμ. Θ. Π. οὐδὲν ἔκρινα καλὸν νὰ γράψω, διότι ἐφρόνουν ὅτι οἱ ἐκτὸς τῶν πραγμάτων ἀρχιερεῖς δὲν πρέπει νὰ ἀναμιχθῶσι καὶ περιπλέξωσιν ἐπὶ τὸ κομματικώτερον τὰ πράγματα. Ηὐχόμην δ' ἐκ καρδίας τῷ Νυμφίῳ τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἐπιβραβεύσῃ αὐτῇ τὴν δέουσαν εἰρήνην καὶ γαλήνην, ἵνα ἀπερίσπατος διεξάγῃ τὸν λυσσαλέον ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον ποικιλώνυμοι ἐχθροὶ κατ' αὐτῆς ἀεννάως ἐπιχειροῦσιν.

Εὑρισκόμενος ὅμως ἐν περιοδείᾳ ἔλαβον ἐπιστολὴν, ὑπογεγραμμένην μὲν παρ' ἑνὸς, προερχομένην δὲ ἐξ ὀνόματος καὶ τῶν 8 συνοδικῶν. Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, μεινάσης, ὡς εἰκὸς, ἐκ μέρους μου ἄνευ ἀπαντήσεως, ἀφορμώμενος γράφω τὴν παροῦσάν μου πρὸς Αὐτὴν ἵνα τὴν διαβεβαιώσω περὶ τῆς πρὸς τὸ σεπτὸν Αὐτῆς ἄτομον ἀφοσιώσεώς μου, τρέφων ἀείποτε τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ Ὑμ. Θ. Π. οὐδὲν εἶναι δυνατὸν οὔτε ἐναντίον τῶν κανόνων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Ἐθνικῶν Κανονισμῶν, οὔτε ἐπὶ βλάβῃ τῶν συμφερόντων τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Ἐκκλησίας νὰ διαπράξῃ.

Τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις ἀποτείνω Αὐτῇ ἐντεῦθεν, ὅπου πρὸ 4 ἡμερῶν ἐπανῆλθον διακόψας τὴν περιοδείαν, διότι ἕνεκα σφοδρότητος τοῦ χειμῶνος ἔπαθον τὴν ὑγιείαν καὶ ἤδη εὑρίσκομαι κλινήρης.

Εὐχόμενος καὶ πάλιν ὅπως ὁ Κύριος παύσῃ πᾶσαν ταραχὴν καὶ σάλον ἐν τοῖς κόλποις τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ, διατελῶ μετὰ σεβασμοῦ,

Ἐν Προύσῃ, 8 νοεμβρίου 1904,

Τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος
ταπεινὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ ὅλως πρόθυμος
† Ὁ Προύσης ΝΑΘΑΝΑΗΛ

Παναγιώτατε δέσποτα,

Οἱ βαθυσεβάστως ὑποφαινόμενοι, καιρίως θλιβέντες ἐπὶ τοῖς ἀπό τινος ἐν τοῖς κόλποις τῆς Ἐκκλησίας συμβαίνουσι, πρὸς μεγίστην βλάβην τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν συμφερόντων, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλωμεν τῇ Ὑμ. Θειοτάτῃ Παναγιότητι τὴν υἱϊκὴν ἡμῶν ἀφοσίωσιν, καὶ νὰ ἐκφράσωμεν τὴν βαθεῖάν μας ἐμπιστοσύνην πρὸς τὸ σεπτὸν ἄτομον Αὐτῆς.

Εὐχόμενοι δ' ὅπως ὁ Κύριος παύσῃ πάντα σάλον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ, ἐπιδαψιλεύων τὴν εἰρήνην του, ἀσπαζόμεθα εὐλαβῶς τὴν δεξιάν Της καὶ διατελοῦμεν μετὰ πλείστου σεβασμοῦ,

Ἐν Προύσῃ 8 νοεμβρίου 1904,

Τῆς Ὑμετ. Θ. Παναγιότητος
εὐπειθεῖς θεράποντες

Ὁ ἐπιτροπεύων τὴν Α. Σεβ. τὸν ἅγιον Προύσης
ἀρχιμ. **Ἀγαθάγγελος Ἀπέργης.**
Τὰ μέλη τῆς δημογεροντίας καὶ γεν. ἐφορίας τῶν
Κεντρικῶν Εὐγενιδείων Ἐκπαιδευτηρίων
(ἕνδεκα ὑπογραφαί)
(σφραγὶς τῆς δημογεροντίας).

Πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα κτλ.

Παναγιώτατε δέσποτα

Ἡ κοινότης Μουδανίων τῆς ἐπαρχίας Προύσης ἀνέκαθεν ἀπαρκμείωτον σεβασμὸν καὶ υἱϊκὴν ἀφοσίωσιν τρέφει πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τῆς ὑμετέρας δημοφιλοῦς καὶ γεραρᾶς Παναγιότητος, ἀκολουθοῦσα ἐν τούτῳ τὸ γενικὸν φρόνημα σύμπαντος τοῦ ὀρθοδόξου

πληρώματος, διότι τὰ προσόντα, ἅτινα περικοσμοῦσιν Αὐτὴν, εἶναι ὄντως σπάνια καὶ ἐπίζηλα, διὸ καὶ ἐπαξίως κατέχουσα τὸν περίβλεπτον τῶν Χρυσοστόμων Οἰκουμενικὸν Θρόνον καταγλαΐζει αὐτόν, ἄγρυπνον καὶ ἀκοίμητον ἔχουσα τὸ ὄμμα περὶ παντὸς μικροῦ ἢ μεγάλου ζητήματος, ἀφορῶντος εἰς τὰ ποικίλα συμφέροντα, τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὸ γόητρον τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ γένους ἡμῶν, τῇ προθύμῳ ἀρωγῇ καὶ προστασίᾳ τῆς σεβαστῆς ἡμῶν Κυβερνήσεως πατρικῶς πάντοτε μεριμνώσης περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς.

Εἰς ἄκρον θλίβεται καὶ ἡ ἡμετέρα κοινότης ἐπὶ τῇ ἐκρύθμῳ κάταστάσει τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν πραγμάτων. Ἔχει ὅμως ἀκράδαντον πεποίθησιν ὅτι διορθωθήσονται ταῦτα διὰ τῆς περινοίας καὶ ὑπομονῆς καὶ ἐγκαρτερήσεως τῆς τε Ὑμ. Θ. Π. καὶ τῶν περὶ Αὐτὴν καὶ σὺν Αὐτῇ διαπρεπῶν σεβασμ. ἁγίων συνοδικῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν σεβαστῶν μελῶν τοῦ Δ. Ἐθνικοῦ Μ. Συμβουλίου.

Ἡ ἐφοροδημογεροντία τῆς ἡμετέρας κοινότητος, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ αὐτῆς μέλη, διακαῶς ἐκφράζουσιν εὐχὴν πρὸς τὸν Κύριον ὅπως ἐσκεῖ διατηρῇ Αὐτὴν ἐπὶ τῆς ἀνωτάτης ἕδρας τῆς Ἐκκλησίας Αὐτοῦ πρὸς δόξαν καὶ κλέος αὐτῆς, καὶ συγχαίρει βαθυσεβάστως πᾶσι τοῖς μετ' Αὐτῆς συνεργαζομένοις καὶ συμφρονοῦσιν· εὔχεται δὲ διαπύρως μετὰ σύμπαντος τοῦ Γένους τὸν θρίαμβον τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ δικαίου, πρὸς ἃ, δυστυχῶς, εὐάριθμοί τινες τόσον ἐπιμόνως καὶ ἐθελοκάκως ἀμβλυωποῦσιν.

Διατρανοῦντες λοιπὸν, Παναγιώτατε δέσποτα, καὶ ἡμεῖς τὸν βαθύτατον σεβασμὸν, τὴν ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὸ σεπτὸν καὶ γεραρὸν πρόσωπον τῆς Ὑμ. πανσέπτου ἡμῖν Παναγιότητος, διατελοῦμεν κατασπαζόμενοι τὴν πανσέβαστον αὐτῆς δεξιάν,

Ἐν Μουδανίοις, τῇ 3 νοεμβρίου 1904,

ΕΦΟΡΟΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΡΙΤΟΙ (ὑπογραφαὶ 20)—σφραγὶς σχολείων—ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ἱερεὺς Γεώργιος Ἀερικός.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Θεσσαλονίκη, 11 νοεμβρίου, 7 μ. μ.

Ἀντιπροσωπεία ὀρθοδόξου κοινότητος Θεσσαλονίκης, διερμηνεύουσα φρόνημα σύμπαντος ὀρθοδόξου λαοῦ πόλεως, αὐθορμήτως σήμερον, ἐξ ἀφορμῆς τελευταίων ἐκκλησιαστικῶν γεγονότων, ἐκδηλώσαντος τοῦτο, τελουμένης ἀρχιερατικῆς λειτουργίας ἐν ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ ἁγίου Μηνᾶ, καὶ συμμεριζομένη αὐτοῦ, ὑποβάλλει Ὑμετ. θειοτάτῃ Παναγιότητι ἄκραν πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν ἁπάσης κοινότητος πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον Αὐτῆς καὶ ἱκετεύει Αὐτὴν ὅπως ἐξακολουθήσῃ ὡς ἄχρι τοῦδε εὐθαρσῶς καὶ νομοταγῶς προασπίζουσα ὕψιστα συμφέροντα Ἐκκλησίας καὶ γένους.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ—Κάμμονας, Χατζηκώστας κλπ.

*

Δαρδανέλλια, 7 νοεμβρίου, μεσημβρία.

Διαβιβάσαντες διὰ μητροπολίτου ἡμῶν ἁγίου Κυζίκου Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι μεγάλην ἀφοσίωσιν κοινότητος καὶ ὁλοκλήρου τμήματος Ἑλλησπόντου, προαγόμεθα καὶ πάλιν νὰ καθυποβάλωμεν τῇ τε Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι καὶ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ καὶ ἀξιοτίμοις συμβούλοις ταπεινὰ ἡμῶν συγχαρητήρια διὰ χριστιανικώτατα αὐτῶν αἰσθήματα καὶ τοσαύτην ἀφοσίωσιν, ἣν ἐπεδείξαντο πρὸς κλεινὸν ἀρχιποίμενα στιβαρᾷ χειρὶ διέποντα πηδάλιον Ἐκκλησίας καὶ Γένους.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ.

*

Μοναστήριον, 26 ὀκτωβρίου, 3, 50′ μ. μ.

Δωδεκακισχίλιοι ὀρθόδοξοι συναθροισθέντες ἐζητωκραύγησαν ὑπὲρ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος ἀποδοκιμάζοντες πολιτείαν ὀκτὼ ἀρχιερέων, ἀπεκδεχόμενοι παρὰ τρισεβάστου ἄνακτος ταχίστην ἀποκατάστασιν πατριαρχικοῦ γοήτρου πρὸς περιφρούρησιν συμφερόντων ὀρθοδοξίας.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ. ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ.

*

Διδυμότειχον, 21 ὀκτωβρίου.

Εὐλαβῶς ὑποβάλλομεν τῇ Ὑμ. Θ. Παναγιότητι ὅτι ἡ κοινότης Διδυμοτείχου θλιβεῖσα διὰ τὰς ἰδιοτελεῖς καὶ δυσαρέστους πράξεις τῶν ὀκτὼ μητροπολιτῶν ἐχάρη διὰ τὰς ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τῆς Ὑμ. Π. τῶν τεσσάρων μητροπολιτῶν καὶ τῶν μελῶν τοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου ληφθείσας εὐστόχως ἀποφάσεις.

Η ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ.
Η ΕΦΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ.

*

Σουφλὶ, 24 ὀκτωβρίου

Πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην

Ἡ κοινότης Σουφλίου ἀποδοκιμάζουσα τὴν ἀκατάλληλον στάσιν καὶ τὰς ἐνεργείας τῶν ὀκτὼ μητροπολιτῶν θλίβεται διὰ ταῦτα, ἐκφράζει δὲ τὴν χαρὰν αὐτῆς διὰ τὰ κατ' αὐτῶν ληφθέντα μέτρα.

ΟΙ ΕΦΟΡΟΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ.

*

Διαρβεκὶρ, 12 νοεμβρίου, 7, 30′ μ. μ.

Εὐγνωμονῶν ἐπὶ θεοπειθέσιν εὐχαῖς τολμῶ ἀναμνῆσαι Ὑμ. Παναγιότητι ὑστάτους λόγους Μωϋσέως πρὸς Ἰησοῦν τοῦ Ναυή.

ΜΗΝΑΣ.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ

Ἐν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς ἐφημερίσιν ἐδημοσιεύθησαν ἐσχάτως αἱ τρεῖς εἰδήσεις, ἃς ὁ ἀναγνώστης ἔχει νῦν ὑπ' ὄψιν. Ἡ τελευταίαν δημιουργηθεῖσα, κρίμασι Κυρίου, κρίσις ἐγένετο πρακτικὸς τῆς δημιουργίας εἰδήσεων παραδόξων, καὶ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς διαδόσεις περιέργους, ὑποτρεφούσας δυσμενεῖς κρίσεις περὶ τοῦ ἡμετέρου κλήρου. Τὴν εὐθύνην τῶν δυσμενῶν εἰδήσεων καὶ κρίσεων ὑπέχουσιν ἀπέναντι τοῦ γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας οἱ διὰ λιβελλογραφιῶν, ὑπομνημάτων καὶ κατηγορητηρίων κοπιάσαντες ἀρκούντως ἐπὶ μειώσει τοῦ γοήτρου τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν κλήρου.

Καὶ ἡ μὲν «Indépandance Belge» ἐν τῷ φύλλῳ αὐτῆς ὑπὸ ἡμερομ. 3]16 νοεμβρίου 1904 γράφει τὰ ἑξῆς, ὑπὸ τὸν τίτλον «Τουρκία»·

«Προβλέπεται ἡ ἐντὸς βραχέος χρονικοῦ διαστήματος πρακτίτησις τοῦ πατριάρχου, **τῆς κατ' Αὐτοῦ μερίδος τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὑποσχομένης, πρὸς κατανίκησιν τῆς ἀντιστάσεως τῆς Πύλης, ὅτι θέλει παραδεχθῇ πᾶν ὅ,τι ἡ Κυβέρνησις θελήσῃ** ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς σχετικῆς **ἀνεξαρτησίας, ἣν ἀπαιτοῦσιν αἱ ρουμανικαὶ ἐκκλησίαι ἐν Μακεδονίᾳ».**

Αἱ δὲ εὐρωπαϊκαὶ ἐφημερίδες τὰ τηλεγράφημα ταῦτα·

«Κων)πολις, 9)12.—Τρεῖς πρώην πατριάρχαι, οἱ Νεόφυτος, Ἄνθιμος καὶ Κωνσταντῖνος παρεκάλεσαν δι' ἐγγράφου τὸν Σουλτάνον, ἵνα ἐπαναφέρῃ τὴν εἰρήνην ἐν τῷ Πατριαρχείῳ.

Τὰ ὀκτὼ μέλη τ' ἀποτελοῦντα τὴν ἀντιπολίτευσιν ἐν τῇ Ἱ. Συνόδῳ παρεκάλεσαν τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ἑλλάδος ἵνα ἐπέμβῃ ὅπως συνδιαλλάξῃ τὰ διεστῶτα. Ὁ πρεσβευτὴς ἠρνήθη».

«Βιέννη, 4)17.—Ἡ «Πολιτικὴ Ἀνταπόκρισις» δημοσιεύει ἡμιεπίσημον ρωσσικὸν ἀνακοινωθέν, λέγον ὅτι δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ Ρωσσία ἔλαβε στάσιν ἐχθρικὴν ἀπέναντι τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἐν τῇ ἐνεστώσῃ αὐτοῦ ῥήξει πρὸς τὴν ἀντιπολίτευσιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἐν τούτοις, ἡ Ρωσσία δὲν θὰ λάβῃ ὁριστικῶς τὸ μέρος τοῦ πατριάρχου Ἰωακείμ, διότι διὰ τῆς συμπεριφορᾶς του οὗτος, ἐνίοτε μὴ φιλικῆς ἀπέναντι τῆς Ρωσσίας, ἠλάττωσε τὰς συμπαθείας, ἃς ἀπήλαυε τέως παρὰ τοῖς ρώσσοις. Ἐν παραδείγματι ὁ πατριάρχης Ἰωακείμ διετύπωσε διὰ τοῦ δημοσιογραφικοῦ του ὀργάνου κατηγορίας τινὰς κατὰ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ χωροφυλακῆς, κατηγορίας, αἵτινες ἀπεδείχθησαν ἀνυπόστατοι».

ΣΗΜ. Ὡς πρὸς τὰς τελευταίας λέξεις παραπέμπομεν εἰς τὸ Η' ἄρθρον τοῦ κεφαλαίου τῶν Ἐθν. Κανονισμῶν περὶ σχηματισμοῦ τῆς ἱερᾶς Συνόδου «Πᾶσαν πρᾶξιν τῆς ἱερᾶς Συνόδου, φέρουσαν τὴν πλειονοψηφίαν, ἐν πλήρει συνεδριάσε τῶν συνοδικῶν μελῶν, ὁ πατριάρχης ὀφείλει νὰ παραδέχηται καὶ νὰ ἐνεργῇ».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος. — Οἱ ἄρτι προσκληθέντες νέοι συνοδικοὶ σεβασμ. μητροπολῖται Τραπεζοῦντος κ. Κωνστάντιος καὶ Δρυϊνουπόλεως καὶ Δελβίνου κ. Λουκᾶς, συμμορφούμενοι τῇ φωνῇ τῆς Ἐκκλησίας, τηλεγραφικῶς ἀνεκοίνωσαν αὐτῇ ὅτι ἤψαντο τῆς εἰς βασιλεύουσαν ἀγούσης.

Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον.—Τὸ Συμβούλιον, τῇ τετάρτῃ συνελθὸν εἰς τὴν τακτικὴν αὐτοῦ δικαστικὴν συνεδρίαν, συνεδρίασε καὶ τῇ παρασκευῇ διοικητικῶς ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ σεβ. μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτου.

Προϋπολογισμὸς τῶν Πατριαρχείων.—Τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐν τῇ τακτικῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ τῆς τετάρτης (10 τρ.) συνέστησεν ἐπιτροπὴν ἐκ τοῦ προεδρεύοντος αὐτοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτου καὶ τῶν μελῶν αὐτοῦ ἐξοχωτάτου Ἀριστείδου Κυριακοῦ βέη καὶ Π. Χρυσοῦ ἐφέντη πρὸς σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ προσεχοῦς ἔτους 1905. Ἐν τῇ συνεδρίᾳ ἐνεκρίθη ὅπως ἁρμοδίως γένηται ὑπόμνησις καὶ τῇ ἐφορίᾳ τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων περὶ συντάξεως τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτῶν διὰ τὸ ἔτος 1905.

Ἐθνικὰ Φιλανθρ. Καταστήματα.—Συνεπείᾳ αἰτήσεως τῆς ἐφορίας τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων, ἐνεκρίθη ἐν τῇ συνεδρίᾳ τοῦ ἐντίμου Δ. Ε.Μ. Συμβουλίου τῆς παρασκευῆς ὅπως τῷ ἕνεκα τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἀσχολιῶν μὴ διαθέντι ἱκανὸν χρόνον πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἀπὸ τετραετίας ἀνατεθειμένων αὐτῷ καθηκόντων μουτεβελῆ τοῦ βακουφίου τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων ἐνδοξ. κ. Ἰωάννῃ Μαμοπούλῳ ἐφέντῃ, ἀπαλλαττομένῳ τοῦ λοιποῦ, ἐκφρασθῶσι διὰ παματος τῶν ὑπὸ τῆς ἐφορίας διευθυνομένων κοινῶν τοῦ Γένους καθιδρυμάτων τούτων ἐπὶ ταῖς μέχρι τοῦδε ὑπηρεσίαις αὐτοῦ ταύταις.

Κεντρικὴ Ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπή.—Ἡ ἐπιτροπὴ καὶ κατὰ τὰς δύο τελευταίας ἑβδομά-

δας, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης συνεδριάσασα, ἠσχολήθη μεταξὺ καὶ ἄλλων εἰς σύνταξιν τοῦ προγράμματος τῶν κατὰ τὴν προσεχῆ τεσσαρακονθήμερον νηστείαν κηρυξόντων τὸν θεῖον λόγον ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κων)πόλεως.

Μοναστηριακὴ Ἐπιτροπή.—Ὑπεβλήθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῇ Α. Θ. Π. διὰ τὰ περαιτέρω ἔκθεσίς τις περὶ τῶν ἱερῶν σταυροπηγιακῶν μονῶν Ταξιαρχῶν ἐν Καισαρείᾳ καὶ ἁγίου Γεωργίου Χουτουρᾶ ἐν Χαλδείᾳ.

Ἐπιτροπὴ ἐράνων.—Ἡ ἐπιτροπὴ συνεκάλεσε τῇ παρασκευῇ συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον ἐκπροσωποῦντος ἐν αὐτῇ ἐνδοξ. Ἀλεξ. Σινιόσογλου ἐφέντη.

Μονὴ ἁγίας Ἀναστασίας.—Ἐνεκρίθη συνοδικῶς ὅπως ἡ περὶ τῶν χρεῶν καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐν γένει καταστάσεως τῆς μονῆς ταύτης συσταθεῖσα πρὸ διετίας ἐπιτροπὴ, ἐκ τοῦ μητροπολίτου Θεσσαλονίκης καὶ τῶν ἀξιοτίμων κκ. Τιμολ. Μαυρουδῆ καὶ Κωνστ. Τάττη, συνεχίσῃ τὸ ἔργον αὐτῆς ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀλεξάνδρου.

Ἀδελφότης «Ἐννέα Μοῦσαι».—Τῇ κυριακῇ (7 τρέχοντος) ἐν τῇ ἐπετείῳ πανηγύρει τοῦ καλοῦ τούτου καὶ κοινωφελοῦς σωματείου, μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἣν ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Δημητρίου Ξυλοπόρτης ἐτέλεσεν ὁ ἐκ τῶν σεβ. συνοδικῶν μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας κ. Κωνσταντῖνος, ἐκπροσωπῶν τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμ. πατριάρχην, τὸν πανηγυρικὸν λόγον, ἄξιον ἀναγνώσεως, ἀπήγγειλεν ὁ διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας κ. Δημ. Γ. Μοστρᾶτος. — Τὸν λόγον τοῦτον δημοσιεύσομεν εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον.

Ἱερὰ Μονὴ Σινᾶ.—Τῇ 31 λήξαντος ὀκτωβρίου ἀφίκετο ἐξ Ἱεροσολύμων εἰς Κάϊρον ὁ σεβασμ. ἀρχιεπίσκοπος Σιναίου κ. Πορφύριος Λογοθέτης—Ἡ σιναϊτικὴ ἀδελφότης ἀπώλεσεν ἐσχάτως ἓν τῶν προκριτωτέρων μελῶν αὐτῆς τὸν ἀρχιμανδρίτην Νικηφόρον Παπαδάκην, ἀποθανόντα σχεδὸν ὀγδοηκοντούτη. Ἐν Γαλαξειδίῳ γεννηθεὶς, ἐσπούδασεν ἐν τῇ Ριζαρείῳ σχολῇ καὶ ἐπὶ διετίαν ἐν τῷ ἐθν. πανεπιστημίῳ, διαμείνας δὲ καὶ ἐν Γερμανίᾳ ἔτη πολλὰ, ἐξέμαθε τὴν γερμανικήν. Ὑπηρέτησε παρὰ τῇ ἐν Βραΐλα ἑλληνικῇ κοινότητι, μετέσχε τῆς ἐν Βόννῃ τῷ 1874 συνόδου τῶν παλαιοκαθολικῶν, κατελθὼν δ' εἰς Ἅγιον Ὄρος ἐμόνασεν ἐν τῇ σκήτῃ τῆς ἁγίας Ἄννης.—Συνέταξε δὲ καὶ διατριβάς τινας, ὧν μίαν ἐδημοσίευσεν εἰς τὰ πρῶτα ἔτη αὐτῆς ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια»—Ὁ μακαρίτης Νικηφόρος Παπαδάκης ἦν μέλος τῆς σιναϊτικῆς ἐπιτροπῆς τῆς συνοδευσάσης εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν τὸν σεβασμ. ἀρχιεπίσκοπον Σινᾶ καὶ Ραϊθοῦς ἐπὶ τῇ χειροτονίᾳ αὐτοῦ.

Ἅγιον Ὄρος.—Ἐπανῆλθον ἐκ τῆς εἰς τὸ ἐν Κορνοφωλῇ Ἰβηριτικὸν μετόχιον ἀποστολῆς αὐτῶν οἱ ἐκ τῶν πανοσιολ. ἰβηριτῶν πατέρων ἀρχιμ. κ. Μελέτιος καὶ ἱεροδ. κ. Σπυρίδων.—Ἀφίκετο ἐξ Ἁγίου Ὄρους εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν δι' ὑποθέσεις τῆς μονῆς αὐτοῦ ὁ ὁσιολ. μοναχὸς κ. Γεράσιμος.

Ναὸς Ξυλοπόρτης. Προχθὲς ἡ Α. Θ. Π., μετὰ τὴν ἐν Πλατῇ χοροστασίαν, ἐπεσκέψατο τὸν ἐν Ξυλοπόρτῃ ἱερὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Δημητρίου Κανάβη, ἐν ᾧ οἱ νῦν ἐπίτροποι ἐποιήσαντο διακοσμήσεις τινὰς, ἃς ἐπέβαλλε τὸ γεραρὸν τοῦ ναοῦ τούτου παρελθόν. Προκειμένου δὲ νὰ κατασκευασθῇ, προνοίᾳ πατριαρχικῇ, καὶ τὸ εἰκονοστάτιον, ἐν ᾧ ἡ παλαιὰ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου τῶν Βλαχερνῶν, ἡ Α. Θ. Π. συστήσασα τῷ συνοδεύοντι αὐτὴν κ. Α. Καζανόβᾳ τὴν παρασκευὴν τοῦ σχεδίου, κατὰ ρυθμὸν βυζαντινόν, ἤγγειλεν ὅτι θέλει ἐξεύρει πρὸς τοῦτο ποσὸν εἴκοσι λιρῶν ὀθωμανικῶν, τῶν λοιπῶν ἐξευρεθησομένων ὑπὸ τῆς φιλοτίμου ἐπιτροπῆς τοῦ ναοῦ.

Χοροστασία. Προχθὲς, ἀντὶ τῆς παρελθούσης δευτέρας, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχοροστάτησεν ἐν μέσῳ πυκνοτάτου πλήθους εὐσεβῶν, ἐν τῷ ἐν Πλατῇ ναῷ τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν. Ἡ κοινότης αὕτη διὰ τῆς ἐφορίας καὶ τῆς ἐπιτροπῆς ναοῦ καὶ σχολῆς ἐξεδήλωσε διὰ ψηφίσματος τὴν ἄκραν ἀφοσίωσιν καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὸ πρόσωπον τῆς Α. Θ. Π. καὶ πρὸς τοὺς εἰλικρινῶς ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ γένους συνεργαζομένους αὐτῷ.

Μητρόπολις Λήμνου.—Τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Λήμνου κ. Διοδώρῳ, αἰτησαμένῳ τὴν ἄδειαν μεταβάσεως εἴς τινα πόλιν ἐπὶ περιθάλψει τῆς ὑγιείας αὐτοῦ, συνεστήθη νὰ μεταβῇ ἐν Σμύρνῃ πρὸς τοῦτο.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί.—Τῇ δευτέρᾳ, μνήμῃ τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν, ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τῷ ἑορτάζοντι πανιερ. μητροπολίτῃ Σισανίου καὶ Σικτίστης κ. Σεραφεὶμ τηλεγραφικῶς, αὐτοπροσώπως δὲ τῷ πανιερ. διευθυντῇ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς μητροπολίτῃ Σάρδεων κ. Μιχαὴλ Κλεοβούλῳ καὶ διὰ τοῦ πανοσ. Μ. πρωτο-

συγκέλλου τῷ τε ἀντιπροέδρῳ τῆς ἐφορίας τῶν Ἐθν. φιλανθρ. Καταστημάτων ἰατρῷ κ. Μ. Ψαλίδᾳ καὶ τῷ πρώην μέλει τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου κ. Μ. Σιφναίῳ· διὰ τῶν ἁρμοδίων δὲ κληρικῶν ὑπαλλήλων τοῦ Πατριαρχείου τῷ θεοφιλ. ἐπισκόπῳ Κλαυδιουπόλεως κ. Μιχαὴλ καὶ τοῖς ἑορτάζουσι λαϊκοῖς ἐκ τῶν τὰ κοινὰ πραττόντων. Τῷ σαββάτῳ (13 μεσοῦντος) ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τηλεγραφικῶς τῷ τὴν ὀνοματικὴν ἑορτὴν αὐτοῦ ἄγοντι πανιερ. μητροπολίτῃ Δράμας κ. Χρυσοστόμῳ. —Τῇ πέμπτῃ, μνήμῃ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μηνᾶ, τηλεγραφικῶς συνεχάρη τῷ ἑορτάζοντι βοηθῷ τοῦ νομάρχου Διαρβεκὶρ ἐνδοξ. Μηνᾷ ἐφέντῃ Χαμουδοπούλῳ, Μ. ῥήτορι τῆς Μ. Ἐκκλησίας.

Ἐκλέξιμοι.—Αἰτήσει τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Ξάνθης ἐνεγράφη ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν δι' ἀρχιερατείαν ἐκλεξίμων ὁ ἐν Καβάλλᾳ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος καὶ ἱεροκήρυξ πρεσβύτερος κ. Σπυρίδων Βλάχος.

Ἐπισκέψεις. — Τῇ προπαρελθούσῃ παρασκευῇ μετὰ μεσημβρίαν ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ὁ ἐνταῦθα ἐπιτετραμμένος τῆς Μ. Βρεττανίας κ. Δούνλεη, εὐχαριστήσας ἐπὶ ταῖς πατριαρχικαῖς συγχαρητικαῖς προσρήσεσι ταῖς διαβιβασθείσαις τῇ ἀγγλικῇ πρεσβείᾳ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν γενεθλίων τοῦ μεγαλειοτάτου βασιλέως τῆς Ἀγγλίας.— Τῇ κυριακῇ (7 τρ.) ἐπεσκέψατο τὸν οἰκουμ. πατριάρχην ὁ ἔξοχ. πρεσβευτὴς τῆς Σερβίας κ. Σήμιτς, ἐπιδοὺς αὐτῷ τὴν πρὸς τὴν Α. Θ. Π. ἐπιστολὴν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Βελιγραδίου κ. Ἰννοκεντίου, ἧς ἔχει γνῶσιν ὁ ἀναγνώστης, ἐκδιδομένης ἐν τῷ μετὰ χεῖρας φύλλῳ. — Τῇ παρασκευῇ ἐπεσκέψαντο τὴν τὴν Α. Θ. Π. ὁ ἐπίτιμος πρόεδρος τῆς ἐφορίας τῆς Πατριαρχικῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς κ. Λεωνίδας Γ. Ζαρίφης καὶ ὁ ἐρίτιμος εὐεργέτης τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου κ. Εὐστάθιος Εὐγενίδης· —κατὰ τὴν τελευταίαν δὲ δεκαημερίκν ὁ πρώην ἡγεμὼν τῆς Σάμου ἔξοχ. Ἀλ. Μαυρογένης βέης, οἱ ἐκ τῶν συμβούλων τοῦ Κράτους ἔξοχ. Κ. Καραθεοδωρῆς καὶ Ἀνδρέας Κοπάσης, καὶ πολλοὶ τῶν βαθμούχων καὶ λογάδων.—Τῇ κυριακῇ (7 τοῦ μηνὸς) ἡ Α. Θ. Π. ἀνταπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν τοῖς ἐξοχ. Σήμιτς καὶ Δούνλεη.

Πατριαρχικὸς ναός.—Τῇ παρασκευῇ, περὶ ὄρθρον βαθύν, ἐν κατανυκτικῇ πατριαρχικῇ λειτουργίᾳ, μετηνέχθη χερσὶ τοῦ πανγ. οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἀπὸ τῆς παλαιᾶς λάρνακος, ἐν ᾗ τέως ἐπανεπαύετο, εἰς τὴν νέαν καὶ καλλιτεχνικωτάτην τὸ ἱερὸν λείψανον τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος Εὐφημίας—Τὴν πρωΐαν δὲ τοῦ σαββάτου ὡς καὶ κατὰ τὸν ἑσπερινὸν,ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ἱστάμενος ἐν τῷ παραθρονίῳ, ἅτε ἐν τῷ θρόνῳ ἀνακειμένης τῆς εἰκόνος τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ θανάτου τοῦ ἁγίου πατρός.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις.—Ἐπὶ τῷ ἐν Ἀθήναις ἐπελθόντι τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα θανάτῳ τῆς ἀειμνήστου Δομνίκης, συζύγου τοῦ μνήμην ἄληστον ὡς προστάτου τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων λιπόντος Χρηστάκη Ζωγράφου, ὁ πανγ. οἰκουμενικὸς πατριάρχης τηλεγραφικῶς συνελυπήθη τῷ υἱῷ τῶν ἀοιδίμων κ. Σόλωνι Χ. Ζωγράφῳ καὶ τοῖς λοιποῖς συγγενέσιν— Διὰ δὲ τοῦ ἱερολογ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμὶν ηὔξατο καταλλήλως τῇ μὲν πέμπτῃ τῷ ἐξ Ἑσπερίας ἐπανελθόντι ἐριτίμῳ κ. Ε. Εὐγενίδῃ, τῷ σαββάτῳ δὲ τῷ εἰς Ἀθήνας ἀναχωρήσαντι κ. Δημ. Εὐγενίδῃ—Τῇ τετάρτῃ συνελυπήθη διὰ τοῦ ἱερολ. τριτεύοντος τῷ ἀξιοτίμῳ κ. Ἰ. Καστέλλῃ, ἐπὶ τῷ συμβάντι ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ δυστυχήματι.

Σωματεῖα. Προχθὲς, τελουμένης ἐν Σταυροδρομίῳ τῆς ἐπετείου πανηγύρεως τῆς ἀδελφότητος Ἁγίου Μηνᾶ, τὴν θείαν λειτουργίαν ἐτέλεσεν ὁ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας κ. Κωνσταντῖνος, ἐκπροσωπῶν κατὰ τὴν ἐπέτειον συνέλευσιν τὴν Α. Θ. Π.—Τὸν πανηγυρικὸν ἀπήγγειλεν ἀπ' ἄμβωνος ὁ ἱερολογ. ὑπογραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κ. Ἀθ. Πιπέρας θέμα λαβὼν τὰ πρὸς τὴν νεολαίαν καθήκοντα ἡμῶν. Κατὰ τὴν λειτουργίαν παρῆν ὁ ἔξοχ. πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Γρυπάρης, ὃς καὶ ἐδήλωσεν ὅτι προσφέρει 3 λίρας ἐτησίως, ἐπίσης προσήνεγκον ἡ ἀξιότιμος σύζυγος Κ. Ἀραβανοπούλου 2 ἐφάπαξ, ὡς καὶ ὁ κ. Στ. Πεσματζόγλους 100 φράγκα καὶ τινες ἕτεροι μικρότερα ποσά.

Περιοδευταί. Ἀπὸ τῆς προπαρελθούσης ἑβδομάδος ἐπανῆλθεν εἰς Μαγνησίαν ὁ βοηθὸς ἐπίσκοπος τῆς μητροπόλεως Ἐφέσου θεοφιλ. Ἐρυθρῶν κ. Ἰωακεὶμ Λεπτίδης.

ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ

Ἀναγράψαντες ἐγκαίρως ἐν τῇ «Ἐκκλησ. Ἀληθείᾳ» τὴν διὰ τῶν εὐσεβῶν ἐνεργειῶν τοῦ προϊσταμένου τοῦ ἐν Γαλαταρίοις ρωσσικοῦ ναοῦ πανοσιολογιωτάτου ἱερομ. κ. Παύλου γενομένην ἐν Πετρουπόλει συνεισφορὰν, ὅπως εὐσεβεῖ ἐράνῳ τῶν ὁμοδόξων ῥώσσων κατασκευασθῇ καλλιτεχνικὴ λάρναξ, πρὸς ἐναπόθεσιν τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τῆς ἁγίας Εὐφημίας, δημοσιεύομεν σήμερον τὴν ἐπιστολὴν τοῦ τὰς συνδρομὰς διενεργήσαντος, ἐπαίνοις καταστέφοντες αὐτοῦ τε τὴν προθυμίαν ὡς καὶ τῶν ὑπὲρ εὐσεβοῦς ἔργου συνεισενεγκόντων. Τούτων πρωτοστατεῖ ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Πε-

τρουπόλεως, εἰς ὃν ἐκφρασθήσονται διὰ πατριαρχ. γράμματος αἱ εὐχαριστίαι τῆς Μ. Ἐκκλησίας, καθὼς καὶ τῷ πανοσ. ἱερολογ. κ. Παύλῳ τῷ τοσαύτην τρέφοντι στοργὴν πρὸς τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ ταύτην ἔργῳ καὶ γραφίδι τεκμηριοῦντι. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἔχει ὡς ἑξῆς:

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ ρωσσικοῦ)

Τῇ Αὐτοῦ Παναγιότητι τῷ παναγιωτάτῳ καὶ θειοτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ Ἰωακεὶμ τῷ Γ'.

(τοῦ βοηθοῦ τοῦ ἀρχιμανδρίτου τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κ]πόλει Ρωσσικῆς Πρεσβείας ἱερομονάχου Παύλου

ταπεινοτάτη ἀνακοινωσις).

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Πετρουπόλεως Ἀντώνιος, μαθὼν ἐξ ἐκθέσεώς μου ὅτι τὰ ἐπαναπαυόμενα ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἅγια λείψανα τῆς μεγαλομάρτυρος καὶ πανευφήμου Εὐφημίας, τῆς μητρὸς τῶν Μακκαβαίων Σολομονῆς, καὶ τῆς ἁγίας καὶ δικαίας βασιλίσσης Θεοφανοῦς εὑρηνται ἐν ἁπλοῖς ξυλίνοις κιβωτίοις, ἐστερημένοις παντὸς στολισμοῦ, καὶ ὅτι ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης προυτίθετο ἵνα κατασκευάσῃ διὰ τὰ ἅγια ταῦτα λείψανα νέας καὶ ὡς ἐμπρέπει κεκοσμημένας λάρνακας ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως ἐν τῷ ἀγαθῷ τούτῳ ἔργῳ τῆς διακοσμήσεως ἱερῶν χριστιανικῶν κειμηλίων λάβωσι μέρος καὶ οἱ Ρῶσσοι, αὐτὸς πρῶτος πρὸς τοῦτο προσενεγκὼν χίλια ρούβλια. Πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐγένοντο ἀκολούθως προσφοραὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον σημαντικαὶ ὑπὸ τῶν ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἁγιωτάτης Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας σεβασμιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Νοβογορόδου Γουρίου καὶ ἐπισκόπου Βλαδικαυκάσου Βλαδημήρου, καθὼς καὶ ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Βολίνης Ἀντωνίου, ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ ἐν Ρωσσίᾳ πρωθιερέως πατρὸς Ἰωάννου τῆς Κρονστάνδης, ὑπὸ τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου τοῦ κλήρου τοῦ κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ πατρὸς Ἀλεξάνδρου Ζελοβόφσκη, ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου τῆς Λαύρας τοῦ Ἁγ. Ἀλεξάνδρου Νεύσκη ἀρχιμανδρίτου Κορνηλίου καὶ ὑπὸ ἄλλων. Κατὰ τὸ παράδειγμα δὲ τῶν ποιμένων καὶ τῶν ἀρχιποιμένων προσήνεγκον ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ καὶ πολλοὶ εὐσεβεῖς λαϊκοὶ κάτοικοι Πετρουπόλεως.

Διὰ τῶν συλλεγέντων τοιουτοτρόπως χρημάτων παρηγγέλθη ὑπ' ἐμοῦ τό γε νῦν μία λάρναξ ἐν Μόσχᾳ, ἥτις λάρναξ καὶ ἦχθη ἤδη εἰς Κων]πολιν.

Ἡ λάρναξ αὕτη ἐστὶν ἀργυρᾶ, ἐπίχρυσος, καλλιτεχνικῆς διὰ σφυρηλατήσεως ἐργασίας μετὰ διακόσμων ἐκ σμάλτου, τοῦ ἔργου ἐκτελεσθέντος κατὰ τὰ σχέδια τοῦ γνωστοῦ ἀρχιτέκτονος τῆς Πετρουπόλεως Β. Α. Κοσιακώφ. Ἐγένετο χρῆσις διὰ τὴν λάρνακα ταύτην 2 1]2 πουτίων καθαροῦ ἀργύρου 84 βαθμῶν, ἀξίας 5 χιλ. περίπου ρουβλίων (13,300 φράγκων).

Ἐπὶ τῆς λάρνακος ὑπάρχουσιν αἱ ἑξῆς ἐπιγραφαί. Κάτωθι παρ' ἑνὶ ἐκ τῶν ποδῶν: «Εὐλογίᾳ τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Πετρουπόλεως Ἀντωνίου», μικρὸν περαιτέρω «Ρώσσων εὐσεβῶν δωρητῶν προσφορὰ πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, 1904». Ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς πλευρᾶς τοῦ σκεπάσματος: «Ἁγία μάρτυς Εὐφημία ἱκέτευε τὸν Θεὸν ὑπὲρ ἡμῶν».

Εὐαρεστήθητε, Παναγιώτατε, ἵνα δεχθῆτε τὴν ἐγκάρδιον ταύτην προσφορὰν ὡς δεῖγμα τῆς εἰλικρινοῦς ἀγάπης καὶ τοῦ βαθέος σεβασμοῦ, ἅπερ ἀπαρατρέπτως ἐξακολουθοῦσι νὰ τρέφωσιν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν οἱ Ρῶσσοι πρὸς τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, τὸ ἀρχαιότερον τοῦτο κέντρον καὶ συγκεντρωτικὸν σημεῖον τῆς πνευματικῆς ἰσχύος καὶ τῆς δόξης τοῦ ὀρθοδόξου ἀνατολικοῦ χριστιανισμοῦ.

Ἐν Κων]πόλει, τῇ 8 νοεμβρίου 1904.

Τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος
ταπεινότατος θεράπων
Ἱερομόναχος ΠΑΥΛΟΣ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐπιστολὴ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἀνεγνώσθη τελευταῖον ἔν τινι συνοδικῇ συνεδρίᾳ. Ἡ ἐπιστολὴ τεκμηριοῖ ἀγνῆς φιλαδελφείας αἰσθήματα πρὸς τὴν Α. Θ. Π. καὶ ἀγγέλλει τὴν ἔναρξιν τῶν μαθημάτων τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς, ἣς ἐν τῷ Ὠδείῳ Ἀθηνῶν ἀνέλαβε τὴν διδασκαλίαν ὁ ἐλλογ. μουσικοδιδάσκαλος κ. Ψάχος.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 27 σεπτεμβρίου 1904.

Ἀριθμ. πρωτοκ. 4816 / διεκπερ. 3083

Τῷ παναγιωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ Κων]πόλεως νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ κυρίῳ Ἰωακεὶμ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸν ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν ἀποδίδουσα ἡδέως αὐτὸν προσαγορεύει.

Ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, κατὰ τὴν νέαν συνοδικὴν περίοδον, ποιησαμένη σήμερον ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐκ τῶν πρώτων αὐτῆς καθηκόντων ἐθεώρησεν ἵνα ἀπευθύνῃ τῇ Ὑμετέρᾳ Θειοτάτῃ Παναγιότητι θερμὰ συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ σεπτοῦ Αὐτῆς ὀνόματος, εὐχομένη ὅπως ὁ Ὕψιστος περισκέπων καὶ διαφυλάττων Αὐτὴν ἐπὶ ἔτη ὡς πλεῖστα ἐνισχύῃ Αὐτὴν ἐν ταῖς ὑπὲρ τῆς ἁγίας αὐτοῦ Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν γένους προσπαθείαις Αὐτῆς.

Λαβοῦσα δ' ἅμα γνῶσιν ἐν τῇ πρώτῃ αὐτῆς συνεδρίᾳ τῶν ὑπ' ἀριθμὸν 4254 καὶ ἀπὸ 25 αὐγούστου ἐνεστῶτος ἔτους σεπτῶν γραμμάτων τῆς Ὑμετέρας

Παναγιότητος πρὸς τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην Ἀθηνῶν καὶ πρόεδρον αὐτῆς κύριον Θεόκλητον, δι' ὧν συνίστησι τῇ Αὐτοῦ Πανιερότητι τὸν ἐνταῦθα ἀφικόμενον μουσικοδιδάσκαλον κύριον Κωνσταντῖνον Ψάχον, ἔγνω ὅπως ἐκφράσῃ μὲν τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι τὰς θερμὰς αὐτῆς εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ φροντίδι, ἣν τοσούτῳ προφρόνως κατέβαλε πρὸς εὕρεσιν τοῦ αἰτηθέντος μουσικοδιδασκάλου, γνωρίσῃ δ' Αὐτῇ ὅτι ὁ ρηθεὶς μουσικοδιδάσκαλος κύριος Κ. Ψάχος ἀνέλαβεν ἤδη τὰ καθήκοντα αὐτοῦ καὶ ἤρξατο τῆς διδασκαλίας. Ἐλπίζουσα δὲ καὶ ἡ Ἱ. Σύνοδος ὅτι διὰ τοῦ ζήλου καὶ τῆς ἐπιμελείας αὐτοῦ τὸ αἰσίως ἀρξάμενον σπουδαιότατον τοῦτο ἔργον τῆς συστηματικῆς καλλιεργίας καὶ ἐπιστημονικῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς στεφθήσεται ὑπὸ ἐπιτυχίας, ἐπικαλεῖται ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως αὐτοῦ τὰς εὐχὰς τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος.

Ἐπὶ τούτοις κατασπαζόμενοι καὶ αὖθις τὴν Ὑμετ Παναγιότητα ἐν φιλήματι ἁγίῳ διατελοῦμεν,

Οἱ τὴν ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος συγκροτοῦντες

† Ὁ Ἀθηνῶν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ πρόεδρος
† Ὁ Ζακύνθου ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
† Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ
† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ
† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως ΙΩΑΝΝΗΣ
(Τ. Σ.)

Ὁ γραμματεὺς
Ἀρχιμ. ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ σεβασμ. ἀρχιεπισκόπου Βελιγραδίου καὶ μητροπολίτου Σερβίας κ. Ἰννοκεντίου, περὶ ἧς λέγομεν ἐν τοῖς χρονικοῖς, ἔστιν αὕτη.

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ σερβικοῦ).

Μητρόπολις
τοῦ βασιλείου τῆς Σερβίας
Α. Ε. ἀριθ. 1842.

Πρὸς τὴν Α. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην
ΙΩΑΚΕΙΜ τὸν Γ'.

Ἐν Βελιγραδίῳ ιβ' ὀκτωβρίου ,αηδ'.

Παναγιώτατε

Τὴν φιλοφρονεστάτην καὶ τῇ ψυχῇ ἡμῶν τιμίαν φιλάδελφον ὑμῶν ἐπιστολὴν ἀπὸ γ' τοῦ παρελθόντος μηνὸς καὶ ὑπ' ἀριθμὸν 6054 ἐλάβομεν μετὰ τῆς ἱερᾶς εἰκόνος τῶν ἁγίων κορυφαίων ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, συμβόλου ὁρατοῦ τῶν εὐχῶν καὶ τῆς εὐλογίας τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα τῆς Σερβίας Πέτρον τὸν Α'

Αὐθημερὸν, τὴν ζ' παρελθόντος μηνὸς, ὁπότε ἐλάβομεν ἐπιστολὴν καὶ τὴν ἁγίαν εἰκόνα παρὰ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, ἔσχομεν τὴν εὐτυχῆ εὐκαιρίαν νὰ πληροφορήσωμεν τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα τὸν βασιλέα περὶ τούτου καὶ παρακαλέσωμεν Αὐτὸν ἵνα εὐαρεστηθῇ νὰ δεχθῇ ἡμᾶς εἰς ἰδιαιτέραν ἀκρόασιν, πρὸς ἐπίδοσιν τῆς εὐχετικῆς ἐπιστολῆς καὶ τῆς ἁγίας εἰκόνος τῆς εὐλογηθείσης παρὰ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος.

Παρευθὺς μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς πανηγυρικῆς τελετῆς τῆς στέψεως τοῦ ἡμετέρου θεοστέπτου βασιλέως, ἐπεδώκαμεν ἐν ἰδιαιτέρᾳ ἀκροάσει τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὴν ἁγίαν εἰκόνα τῇ Α. Μεγαλειότητι τῷ βασιλεῖ ἡμῶν.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ βασιλεὺς ηὐδόκησεν εὐμενῶς, μετὰ τῆς ἰδιαζούσης Αὐτῷ θεοσεβείας, νὰ δεχθῇ τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὴν ἁγίαν εἰκόνα τὴν εὐλογηθεῖσαν παρὰ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, ἐκφράσας τὰς βαθείας Αὐτοῦ εὐχαριστίας τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι διὰ τὰ προξενοῦντα Αὐτῷ χαρὰν αἰσθήματα καὶ τὰς ἁγίας εὐχὰς τῆς ἁγίας Μητρὸς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Ἀγγέλλοντες ταῦτα παρακαλοῦμεν τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ὅπως ἐν ταῖς ἁγίαις Αὐτῆς δεήσεσι πρὸς τὸν Ἀρχιποίμενα ἡμῶν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν ἐπικαληται καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τὴν βοήθειαν αὐτοῦ καὶ τὸ ἔλεος πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα τῆς Σερβίας Πέτρον τὸν Α' πρὸς τὸν Ὑψηλὸν Οἶκον, καὶ πρὸς σύμπαν τὸ εὐσεβὲς σερβικὸν ἔθνος.

Γνωρίζοντες δὲ μετὰ πόσης εἰλικρινοῦς καὶ διαπύρου ἀρχιποιμενικῆς ἀγάπης περιβάλλει ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης τὸ φιλόχριστον πλήρωμα, παρακαλοῦμεν θερμῶς Αὐτὴν ἵνα ἐν ταῖς ἁγίαις Αὐτῆς εὐχαῖς μνημονεύῃ καὶ τῆς ἡμῶν μετριότητος, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἡμετέρας ἀσθενείας καὶ ἀναπλήρωσιν διὰ τῆς θείας χάριτος τῶν ἐλλειπόντων ἐν ἡμῖν, τοῦτο δὲ χάριν τῆς δόξης τοῦ θείου ὀνόματος καὶ ὑπὲρ τῆς ἐποικοδομήσεως καὶ σωτηρίας τῶν παρὰ τοῦ Θεοῦ πεπιστευμένων ἡμῖν ψυχῶν, καὶ τῆς δικαιώσεως ἡμῶν ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως.

Τῆς Ὑμετέρας Θ. Παναγιότητος
ταπεινὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
ΙΝΝΟΚΕΝΤΙΟΣ
Ἀρχιεπίσκοπος Βελιγραδίου
καὶ μητροπολίτης Σερβίας.

ΟΛΙΓΑΙ ΛΕΞΕΙΣ

πρὸς τὰ γραφέντα περὶ τῶν πατριαρχικῶν ἡμῶν πραγμάτων ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 1562 φύλλῳ τῆς ἐν Τεργέστῃ ἐκδιδομένης ἑλληνικῆς ἐφημερίδος «Νέας Ἡμέρας».

«**Ὁ Πατριάρχης,** λέγουσι, **πολιτεύεται ἀντικανονικῶς**», καὶ ἐπισωρεύουσιν ὁρμαθὸν ἱερῶν συνοδικῶν κανόνων πρὸς παραπλάνησιν τῶν πολλῶν, τῶν μὴ εἰδότων τὰ πράγματα.

Ἐν τούτοις πρὶν ἢ κηρύξωσι τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, Ἰωακεὶμ τὸν Γ΄, ὡς ἀντικανονικῶς πολιτευόμενον καὶ ἄξιον καθαιρέσεως ἀπὸ τοῦ πατριαρχικοῦ αὐτοῦ ἀξιώματος, ὀφείλουσι νὰ εἴπωσι πρὸς τὸν ὀρθόδοξον κόσμον πρῶτον, εἰς ποίους ἱεροὺς συνοδικοὺς Κανόνας καὶ εἰς ποίαν διάταξιν τῶν ἐθνικῶν Κανονισμῶν ἡμῶν στηριζόμενοι, συνελθόντες ἐν τῇ ἐν Φαναρίῳ οἰκίᾳ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἐφέσου κ. Ἰωακεὶμ οἱ ὀκτὼ ἅγιοι συνοδικοὶ Μητροπολῖται, ἐκήρυξαν τὸν Πατριάρχην αὐτῶν ἔκπτωτον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς αὐτοῦ, καὶ ἔγραψαν πρὸς τὴν Ὑψηλὴν Πύλην μασβατᾶν ζητοῦντες **ἀλλαξοπατριαρχείαν.** Καὶ δεύτερον εἰς ποίας κανονικὰς ποινὰς ὑποβάλλονται καὶ πῶς τιμωροῦνται ἐκκλησιαστικῶς οἱ κληρικοὶ οἱ τοιαῦτα κατὰ τοῦ οἰκείου Πατριάρχου κατατολμῶντες.

Ὁ δὲ ἀνώτατος ἐν Ἑλλάδι κληρικὸς, ὁ παρακληθεὶς νὰ γνωρίσῃ τῇ «Νέᾳ Ἡμέρᾳ» «τὰς σκέψεις του ἐν σχέσει πρὸς τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰ αἴτια τῆς ἐκραγείσης πατριαρχικῆς κρίσεως», πρὸς τακτοποίησιν τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν κρίσεων αὐτοῦ: ἔχει ἀνάγκην νὰ μάθῃ ὅτι ἡ περὶ ἀποπομπῆς εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν τῶν τεσσάρων συνοδικῶν ληφθεῖσα ἀπόφασις ἐγένετο οὐχὶ μονομερῶς καὶ αὐθαιρέτως καὶ **ἀπολυταρχικῶς** ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου, ἀλλ' ἐν συνεδρίᾳ τῶν δύο Σωμάτων, παρόντων τεσσάρων συνοδικῶν Μητροπολιτῶν καὶ ὀκτὼ λαϊκῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Πατριάρχου, ἀφ' οὗ πρότερον τρὶς προσεκλήθησαν νὰ παραστῶσιν ἐν τῇ συνεδρίᾳ καὶ οἱ ἄλλοι συνοδικοὶ Μητροπολῖται καὶ ἐπιμόνως ἠρνήθησαν νὰ δεχθῶσι τὴν πρόσκλησιν. Ταῦτα μαθὼν ὁ ἀνώτατος κληρικὸς τῆς Ἑλλάδος θὰ ἀπέβαλλε σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ τὸν φόβον, ὃν ἀδίκως φοβεῖται «**περὶ καταργήσεως τοῦ κρατοῦντος ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ συνταγματικοῦ πολιτεύματος**», καὶ εἰς τὸ ἑξῆς, ἂν ἐδίδετο αὐτῷ καὶ πάλιν εὐκαιρία, δὲν θὰ ὡμίλει «**περὶ δημευτικῆς τῶν δικαιωμάτων τοῦ κληρικοῦ κόσμου ἀξιώσεως Ἰωακεὶμ τοῦ Γ΄.**

Ἵνα δὲ μὴ ξενίζηται διὰ τὴν συμμετοχὴν λαϊκῶν προσώπων εἰς τοιούτου εἴδους ζητήματα καὶ ὑποθέσεις ἀφορώσας πρόσωπα ἀρχιερέων, παραπέμπομεν αὐτὸν νὰ μελετήσῃ τὰ σχετικὰ ἄρθρα τῶν ἐθνικῶν Κανονισμῶν τῆς πατριαρχικῆς ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἐν οἷς προκειμένου περὶ διαδικασίας ἀρχιερέως ἐν ὁμοίαις περιπτώσεσι, λαμβάνουσι μέρος ἐν αὐτῇ μετὰ τεσσάρων συνοδικῶν καὶ **τέσσαρα λαϊκὰ μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου·** ὀκτὼ δὲ συνοδικὰ καὶ **ἓξ λαϊκὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου τούτου παύουσι τὸν Πατριάρχην ἐκβάλλοντες αὐτὸν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς αὐτοῦ.**

Διορατικώτερος καὶ εὐτυχέστερος φαίνεται ἡμῖν ὁ ἀνώτατος τῆς Ἑλλάδος κληρικὸς εἰς τὴν κρίσιν, ἣν ἐκφέρει περὶ τῆς «πολυκρότου ὁμιλίας τοῦ ἁγίου Δυρραχίου, τῆς ἐκφωνηθείσης κατὰ τὴν συνοδικὴν συνεδρίαν τῆς 30 Σεπτεμβρίου»· διὸ καὶ μεταφέρομεν αὐτὴν ἐνταῦθα ἔχουσαν ἐπὶ λέξει ὡς ἑξῆς: «Ὁ ἐπισταμένως μελετῶν τὰς γραμμὰς καὶ τὰ ἀνὰ μέσον τῶν γραμμῶν τῆς ἀνυποστόλου ταύτης διαμαρτυρίας τοῦ Ἀρχιερέως τούτου — διαμαρτυρίας ἐπιδοκιμασθείσης ἀπεριστρόφως ὑπὸ ἑπτὰ ἑτέρων παρακαθημένων Συνοδικῶν — κατανοεῖ ἀκόπως ὅτι διὰ στόματος τοῦ ἁγίου Δυρραχίου ὁ ἀνώτατος κλῆρος[1] ἔγνω νὰ διατυπώσῃ παράπονα καὶ μομφὴν κατὰ τοῦ Ἰωακεὶμ Γ΄, κατηγορῶν αὐτοῦ ὅτι δὲν σέβεται τὴν γνώμην καὶ τὰ δικαιώματα τῶν ἐν τῇ Συνόδῳ ἀδελφῶν, ὅτι δὲν πολιτεύεται συμφώνως μὲ τοὺς κειμένους νόμους, ὅτι τέλος φέρεται πρὸς ἀπολυταρχικὰς τάσεις, ἀπὸ ρίζης ἀσυμβιβάστους πρὸς τὸ ἀπ' αἰώνων κρατοῦν ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ καθεστώς».

---

1. Νόει μοι, ἀναγνῶστα, τὸν Δυρραχίου καὶ τοὺς ἑπτὰ ἑτέρους ὁμόφρονας αὐτῷ συνοδικούς, οὐχὶ δὲ ἀπολύτως τὸν ἀνώτατον κλῆρον τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς φαίνεται ὑπονοῶν ὁ ἀνώτατος τῆς Ἑλλάδος κληρικός.

ΩΙΔΗ

τῷ πολυκλαύστῳ καὶ γεραρῷ διδασκάλῳ

ΑΡΧΙΜ. ΓΕΡΜΑΝΩι ΓΡΗΓΟΡΑι.

"Ἀμῖν χρὴν συμφορὰν
ἀμῖν χρὴ πημονὰν γενέσθαι„;

Δεινὸν αἶαν πῆμα ἐπέζεσεν νῦν
ἀντολᾶς δεινόν! φαενὸν δὲ Ρώμας
ἄστυ πένθος ὁπλοτέρας κάλυψεν
οὐ φατὸν αἰαῖ!

Πανταχοῖ οἷος δ' ἰαχεῖ ἀδευκὴς
Γερμανοῦ τήνου μόρος αἰνός· ἄνδρα
Γρηγορᾶν μοίρας ὁλοῆς ἔπληξεν
ἀμφίπυρος τᾶς

Φλογμός· αἰάζει δ' ἄρα ἐνδίκως νῦν
Πατριαρχῶν θῶκος ἄριστον αὐτοῦ
Λευΐταν κεδναῖς μάλα ἔκκριτον νῦν
μέντορα βουλαῖς.

Ἔνδικ' αἰάζει Θεοφαντορίας
αἰπὺ νάσου Χαλκίτιδος μέλαθρον
δαρὸν αἰῶνα βριαροῖν χεροῖν τὸ
ἴθυνεν· αἰαῖ!

Ἐλπίδων φωνεῖ θαλερᾶν ἐμᾶν αἰ!
Μοῖσαι αἰάζουσ' ἐπέταν φίλον σφῶν,
νήριθμος πᾶς ἠϊθέων ὅμιλος
τοῖο μαθατᾶν

Οὓς περιγλώσσως νεότατι πάντας
εὐολίσθῳ κεχλαδότᾶς μύησεν
εὐσεβίαν ἀθανάτου σοφίας,
δόγματ' ἀλαθῆ.

Ἐκδιδάσκησεν, κραδίαις ἄναψεν
ἱερὸν ζῆλον βιοτᾶς τύπῳ ἧς·
οὔποτε μνάμα ἀγαθὴ ὀλεῖται·
οὐδ' ἐθέλουσιν.

Οἶκος αἰάζει τοκέων, ἄρουρα
τῆλε πατρὶς Καππαδοκᾶν ἐνηῶν
ψήτεϊ βλαστοῦ ἀγλαοῦ, ἑταίρων
πλήθεα· αἰαῖ!

† ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος **Λαυρέντιος.**

ΑΔΕΛΦΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΕΧΝΙΑΙ

παρ' ἡμῖν*

Προκειμένου περὶ τῶν ἀλλαχοῦ ἀδελφάτων, ἀπὸ τῆς ΙΖ΄ ἴσως ἑκατονταετηρίδος, ἐν Ζακύνθῳ λόγου χάριν, ταῦτά μοι μεταδίδωσιν ὁ τῶν κατὰ τὴν νῆσον ταύτην θεσμῶν τε καὶ περιπετειῶν καὶ ἐθίμων ἀξιόπιστος τεχνογράφος κ. Λεωνίδας Χαρ. Ζώης, ὁ ἰσαδέλφως ἐμοὶ φιλούμενος· «Οἱ νοοὶ καὶ αἱ μοναὶ ἐν Ζακύνθῳ ἔκπαλαι συνετηροῦντο καὶ συντηροῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, σὺν ταῖς μικραῖς περιουσίαις αὐτῶν, τῇ συνδρομῇ καὶ βοηθείᾳ τῶν χριστιανῶν, ἐνοριτῶν καὶ ἀδελφῶν. Καὶ οἱ μὲν ἐνορῖται ἀπήλλυον καὶ ἀπολαύουσι δικαιοχικῶς πάντων τῶν δικαιωμάτων ἐν τῷ ἐνοριακῷ αὐτῶν ναῷ, ἐν ᾧ εἶχον καὶ τὴν ταφήν, ἐκλέγοντες ἄλλοτε κατὰ διετίαν συνήθως καὶ διὰ ψηφοφορίας (a bossole e ballote) τὸν ἐφημέριον, ὅστις σχεδὸν πάντοτε ἔδει νὰ ᾖ καὶ αὐτὸς ἐνορίτης καὶ ὅστις τελεῖ πάσας τὰς ληξιαρχικὰς αὐτῶν (τῶν ἐνοριτῶν) πράξεις (γάμων, γεννήσεων, ἀποβιώσεων) καὶ τοὺς ἐπιτρόπους, διαχειριζομένους τὴν περιουσίαν τοῦ αὐτοῦ νοοῦ. Ἤδη, μετὰ τὴν ἕνωσιν τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος, γενομένης τῆς ἀφομοιώσεως, τὸν μὲν ἐφημέριον ἐκλέγει ὁ ἀρχιερεὺς τοὺς δ' ἐπιτρόπους ἡ δημοτικὴ ἀρχή, εἰς ἣν ὑπάγονται νῦν οἱ νοοί, πλὴν τῶν ἰδιοκτήτων τοιούτων, καὶ παρ' ᾗ τηρεῖται κτηματολόγιον τῆς περιουσίας τῶν ναῶν. Οἱ δ' ἀδελφοὶ προσήρχοντο ὡς ἐπίκουροι μόνον ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τῶν ναῶν, τῷ κώδηκι τοῦ ὁποίου κατεγράφοντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν καθὼς καὶ τὰ τῶν ἐνοριτῶν, ἔχοντες μὲν πολλάκις δικαίωμα τοῦ συμμετέχειν τῶν ὡς ἄνω ψηφοφοριῶν ἐφ' ὅρου ζωῆς, οὐδεμίαν δὲ ληξιαρχικὴν αὐτῶν πρᾶξιν τελοῦντες ἐν ᾧ ναῷ ἦσαν ἀδελφοί, ἀλλ' ἕκαστος τούτων (τελῶν αὐτὰς) ἐν τῷ ἰδίῳ ἐνοριακῷ ναῷ. Ὁ ἐφημέριος ἐτέλει μόνον εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἀδελφῶν (καθὼς τῶν ἐνοριτῶν) ἁγιασμούς, καὶ ἔστελλε τό τε βάϊον, κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν βαΐων, καὶ τὸ κοινῶς αὐγοκούλουρο, κατὰ τὸ Πάσχα, πρὸς αὐτούς. Τὸ σύνολον τῶν ἐνοριτῶν καὶ ἀδελφῶν, ὧν ἐμνημόνευε κατὰ τὰς ἱεροτελεστίας ὁ ἐφημέριος, ἀπετέλει τὸ Ἀδελφάτον (ἢ τὴν Ἀδελφότητα) ἑκάστου ἐνοριακοῦ νοοῦ».

Μαρτυρίαν πειστικὴν τῆς τε παρ' ἡμῖν εὐδοκίμου λειτουργίας τῶν ἀδελφάτων πρὸ δύο τοὐλάχιστον ἑκατονταετηρίδων, κατὰ μίμησιν δὲ τῶν παρ' ἡμῖν καὶ τῆς ἀλλαχόσε εὐδοκιμήσεως, καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἅμα ἐγκρίσεως, καὶ τῶν ἀτελειῶν, ὧν ἀπήλλυον τὰ ἀδελφάτα, ἔχομεν τὸ γράμμα πατριάρχου τινός, ἴσως Δοσιθέου Ἱεροσολύμων, εὐλογοῦντος καὶ ἐπιδοκιμάζοντος τὴν ἐν Φωξανίῳ τῆς Ρουμανίας πρὸ δύο ἑκατονταετηρίδων ἵδρυσιν ἀδελφάτου σκοπὸν ἔχοντος τὸ θάπτειν νεκροὺς πτωχούς. Τὸ γράμμα τοῦτο[67] ἐκδίδωμι ἐν τέλει τοῦ προλόγου μου τούτου ἀρκετὰ μηκυνθέντος·

* Συνεχεια καὶ τέλος ἀπὸ σελ. 490—492.

67. μετεγράφη ἀπὸ τοῦ κώδ. 182 τοῦ ἁγιοταφ μετοχίου

† Τὸ θάπτειν τοὺς νεκροὺς ἔμμισθον ἔργον ἐστί, κακθότι ἐντολὴ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ ἐστίν, ἀνάγεται γὰρ εἰς τὸ «Ἀσθενὴς ἤμην καὶ ἐπεσκέψασθέ με»· καὶ γὰρ εἰ καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν ἐκ τῆς θείας ἐστὶ δυνάμεως, ἀλλ' ὁ θάνατος παρήχθη ἐκ τῆς ἀσθενείας τοῦ ἀνθρώπου, κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ μακαρίου Πκύλου. Οὐ μὴν ὅθεν καὶ ἐν τῇ Παλαιᾷ Γραφῇ μακαρίζεται ὁ Τωβίας διατὶ ἔθαπτε τοὺς νεκρούς, καὶ ἐν τῇ Νέᾳ ἐπαινοῦνται οἱ μαθηταὶ τοῦ Προδρόμου ὅτι ἔθαψαν αὐτόν. Ποῖον δὲ ἔπαινον οὐκ ἔχουσιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ ὅ τε Ἰωσὴφ καὶ ὁ Νικόδημος, διατὶ ἔθαψαν τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Ἐπειδὴ οὖν καὶ εὐλογημένη συνήθεια ἐπεκράτησε καὶ εἰς τὴν Μολδοβλαχίαν, ἵνα κατὰ πόλιν ὦσί τινες ἐλεύθεροι δοσίματος παντὸς καὶ διωρισμένοι θάπτειν τοὺς ἐν Κυρίῳ νεκρούς, καὶ ηὐδόκησεν ὁ Κύριος ἵνα καὶ ἐν τῷ Φωξανίῳ, κατὰ τὸ μέρος τὰς Οὐγκροβλαχίας, γενέσθαι τὴν συμμορίαν ταύτην, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἐκλαμπροτάτου καὶ εὐσεβεστάτου αὐθέντου καὶ ἡγεμόνος πάσης Οὐγκροβλαχίας κυρίου κυρίου Ἰωάννου Κωνσταντίνου Μπασκράμπα βοεβόδα, ἐπιδημήσασα ἡ μετριότης ἡμῶν ἐνταῦθα παρεδέξατο μὲν τὸ ἔργον ὡς θεῖον, ἐπήνεσε δὲ καὶ τοὺς πεπραχότας αὐτό· ἀλλὰ δὴ καὶ διὰ τοῦ πατριαρχικοῦ αὐτῆς γράμματος ἠβουλήθη βεβαιῶσαι. Καὶ λοιπὸν ἀποφαινόμεθα, ἵνα ὅστις τῶν χριστιανῶν, ἱερωμένος ἢ λαϊκός, συντρέχῃ καὶ βοηθῇ πρὸς τὸ διαμένειν καὶ μάλιστα αὐξάνειν ταύτην τὴν ἀδελφότητα, συμβάλλουσα μὲν εἰς δόξαν Θεοῦ, τιμὴν δὲ τῶν ὀρθοδόξων, εἴη ἀπὸ Θεοῦ εὐλογημένος καὶ ἀξιωθείη τοῦ ἀνωτάτου μακαρισμοῦ παρὰ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ. Εἰ δὲ πάλιν τινὲς χριστιανοί, ὁποιουδήποτε ἀξιώματος καὶ ὁποιασδήποτε στάσεώς τε καὶ τάξεως, βουληθείησαν ταύτην τὴν ἀδελφότητα τῶν νεκροθαπτῶν ἀθετῆσαι καὶ ἀνατρέψαι, ἐνεργούμενοι ὑπὸ τοῦ σατανᾶ πράττειν καὶ ἐνεργεῖν ἐναντίον τοῦ ἁγίου τούτου ἔργου, ὡς προφάνως διατελοῦντες ἐχθροὶ τῆς ἀδελφότητος τῶν ἀδελφῶν χριστιανῶν, οὐ μόνον τῶν ζώντων, ἀλλὰ καὶ τῶν τεθνεώτων, καὶ ἐπίβουλοι, καὶ ὑβρισταὶ τῶν πενήτων, οὓς ὁ Κύριος ἀδελφοὺς καλεῖν οὐκ ἀπηξίωσεν, οἱ τοιοῦτοι εἴτε ἱερωμένοι εἶνε, εἴτε λαϊκοί, ἀφωρισμένοι εἴησαν» (κτλ. κἰ συνήθεις ἀραί).

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΜΑΣΕΙΑΣ

Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Παναγιώτης Παστιάδης ὑπήκοος ὀθωμανὸς ὁρμώμενος ἐξ Ὀρδοῦς (Κοτυώρων), νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην πέμπτην καὶ ὥραν 8ην τουρκιστὶ τῆς ἡμέρας μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Ἀμασείας αὐτοπροσώπως, ἢ δι' ἀντιπροσώπου ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Κυριακῆς τὸ γένος Μωϋσῆ, κατοίκου Ἀμισοῦ ἐπὶ διαζεύξει· ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικαοθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κων)πόλει ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν Ἀμισῷ, τῇ 21 ὀκτωβρίου 1904.

ὁ πρόεδρος

† ὁ Ἀμασείας ΑΝΘΙΜΟΣ

ὁ γραμματεὺς 1

Γ. Χ. Χαραλαμπίδης

Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ καὶ ΠΡΕΜΕΤΗΣ

Προσκαλεῖται ὁ Νικόλαος Θ. Γκιώνης ὑπήκοος ὀθωμανὸς χριστιανὸς ὀρθόδοξος κάτοικος τοῦ χωρίου Λίκλης, ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην τρίτην, καὶ ὥραν 7 μ. μ. τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Κορυτσᾶς ἢ αὐτοπροσώπως, ἢ διὰ πληρεξουσίου ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ζωήτσης Νικολάου, τὸ γένος Α. Κονδύλη, κατοίκου Λίκλης ἐπὶ διαζεύξει. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει δικασθήσεται ἐρήμην. Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῆς ἐν Κων)πόλει ἐκδιδομένης Ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἐν Πρεμετῇ τῇ 4 νοεμβρίου 1904.

Ὁ προεδρεύων

† **Οἰκονόμος ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ** 1

ὁ γραμματεὺς

Παπᾶ Σταῦρος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΑΝΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΑΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Γιαννακὸς Β. Γιαννακούλιας, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, πλοίαρχος τὸ ἐπάγγελμα, κάτοικος Γάνου, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην δευτέραν καὶ ὥραν 8ην τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ πνευματικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Γάνου καὶ Χώρας εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε διὰ νομίμου ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ἐπὶ ἐγκαταλείψει μνηστῆς. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐνΚων)πόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλ. Ἀληθείας».

Ἐν τῇ Ἱερᾷ μητροπόλει Χώρας 12 σεπτεμβρίου 1904.

Ὁ προεδρεύων ἀρχιερατ. ἐπίτροπος 3

Ἀρχιμ. Ἰωακεὶμ Παπανδρέας.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΤΩΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ, δέχεται ἐν μέρει τὴν ὑπ' αριθμ. πρωτ. 377 καὶ χρονολογ. 2 ἰουλίου ἀγωγὴν τῆς ἐκ Φοινικίου ἐναγούσης Μαρίας Ἀν. Μαρτίκου κατὰ τῆς συζύγου αὐτῆς Χαραλάμπους Ε. Τσάτζη ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην. Κηρύσσει διαλελυμένον τὸν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐναγομένου Χαραλάμπους Ε. Τζάτζη ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ. Κηρύσσει ἑαυτὸ ἀναρμόδιον τῆς αἰτήσεως τῆς ἐναγούσης περὶ ἀποτίσεως διατροφῆς καὶ τῶν πρὸς θεραπείαν δαπανηθέντων χρημάτων, ἅτε οὐσῶν ὅλως ὑλικῶν καὶ ὑπαγομένων συνεπῶς εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ μικτοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Παραμυθίας καὶ Φιλιατῶν. Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἐπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐν Κων)πόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος», δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ παρέχει αὐτῷ τὴν νόμιμον προθεσμίαν πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνδίκων μέσων, καὶ ἐπιβάλλει τῷ ἐναγομένῳ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν πρακτικῶν, ὡς καὶ τὰ τῶν διαζευκτηρίων ἐγγράφων ἀνιόντα εἰς γρ. ἑξακόσια (ἀριθ. 600) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐγένετο, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη.

Ἐν τῇ ἱ. Μητροπόλει Παραμυθίας καὶ Φιλιατῶν, τῇ 20 σεπτεμβρ. 1904.

ὁ πρόεδρος
Ἀρχιμ. ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ὁ γραμματεὺς
Οἰκονόμος **Βασίλειος.**

ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἐν παραρτήματι τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» ἐξεδόθη τὸ Α΄ τεῦχος τοῦ **Ἑορτολογίου κωνσταντινοπολίτου προσκυνητοῦ** ἤτοι ὁδηγοῦ ἱερῶν πανηγύρεων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει τελουμένων καὶ ταῖς ἀμέσως γειτονευούσαις κώμαις καὶ προαστείοις. Τὸ τεῦχος ἐκτετυπωμένον ἄριστα φθάνει μέχρι τῆς 224 σελίδος συνήθως ὀγδόου καὶ μέχρι τῶν ἑορτῶν τοῦ φεβρουαρίου. Τὸ ὅλον ἔργον, προσφωνούμενον τῷ παναγιωτάτῳ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ, προστάτῃ τῶν ἐπὶ τῆς πατρίου ἡμῶν ἱστορίας ἱερᾶς τε καὶ θύραθεν ἐρευνῶν, καὶ τυχὸν τῆς εὐλογίας καὶ προστασίας αὐτοῦ, ἀπαρτισθήσεται ἐκ 500 καὶ πλέον ἔτι σελίδων, κοσμεῖται ὑπὸ ἀπεικονισμάτων χριστιανικῶν ἀρχαιοτήτων καὶ εἰδήσεων περὶ σχολείων, ἁγιασμάτων, ἀδελφάτων καὶ συντεχνιῶν, καὶ πολλῶν ἐγγράφων ἐπισήμων, εἰλημμένων ἐξ ἐνοριακῶν ἢ μοναστηριακῶν γραμματοφυλακείων κατὰ τὸ πλεῖστον.—Ἀντίτιμον τοῦ ὅλου ἔργου γρόσια 40 (τῶν ἐπὶ συνήθους χάρτου ἀντιτύπων, 50 τῶν ἐπὶ καλοῦ). Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» 20 τὰ ἐπὶ κοινοῦ χάρτου, 25 τὰ ἐπὶ καλοῦ (ἐξωτερικῷ καὶ ἐπαρχίαις 25 καὶ 30) ἀποστελλόμενα εἰς τὸ Γραφεῖον αὐτῆς.

«Περιγραφικὸς κατάλογος τῶν ἐν τοῖς κώδηξι τοῦ πατριαρχικοῦ Ἀρχειοφυλακίου σωζομένων ἐπισήμων ἐκκλησιαστικῶν ἐγγράφων περὶ τῶν ἐν Ἄθῳ μονῶν (1630—1863).»

Τιμᾶται γροσίων 15.

«Τὰ ἐν τοῖς κώδηξι τοῦ πατριαρχικοῦ Ἀρχειοφυλακίου σωζόμενα ἐπίσημα ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὰς σχέσεις τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τὰς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων καὶ Κύπρου (1575—1863).»

Τιμᾶται γροσίων 30.

Οἱ βουλόμενοι νὰ προμηθευθῶσι τ' ἀνωτέρω ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν σπουδαιότατα ἔργα δέον ν'ἀπευθυνθῶσιν εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἢ εἰς τοὺς ἐν Φαναρίῳ βιβλιοπώλας ἀδελφοὺς Καλλίφρονας.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως **βιβλίων ἐκκλησιαστικῶν, μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων** καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἰς τὴν τουρκικὴν καὶ τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—46

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 20 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκδηλώσεις ἀφοσιώσεως — (Ἐκ Βελεγράδων, Μογλενῶν, Θεσσαλονίκης, Βάρνης, Φιλαδελφείας, Πρεσπῶν, Καβάρνης καὶ Βαλτζικίου καὶ Βάρνης, Πανόρμου, Κοζάνης)—Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ—Ἐπὶ τῶν καθ' ἡμᾶς - Λόγος πανηγυρικὸς Δ. Γ. Μοστράτου—Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΦΟΣΙΩΣΕΩΣ

Συνεχίζοντες σήμερον τὴν ἔκδοσιν τῶν πρὸς τὴν Α. Θ. Π. ἀποσταλεισῶν ἐπιστολῶν τῶν τε σεβ. μητροπολιτῶν καὶ τῶν ὁμογενῶν ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας τοῦ πατριαρχικοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου κοινοτήτων, καθιστῶμεν γνωστὰς τινὰς τῶν ἐπιστολῶν ἢ τηλεγραφημάτων, δι' ὧν ἐκδηλοῦσιν οἱ ἐπιστέλλοντες ἀφοσίωσιν καὶ ἐμπιστοσύνην πρὸς τὸν παναγ. οἰκουμενικὸν πατριάρχην καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν συνοδικούς τε καὶ συμβούλους. Ἐν ταῖς ἐκδηλώσεσι ταύταις ἀριθμεῖται καὶ ἐπιστολὴ ἐπίσημος ἐξ ἐπικαίρου ἐπαρχίας, δι' ἧς ἀποδοκιμάζουσιν αἱ κοινοτικαὶ ἀρχαὶ τὴν ἐν τῇ πατριαρχικῇ κρίσει πορείαν τοῦ μητροπολίτου αὐτῶν.

Παναγιώτατε,

Οἱ εὐσεβάστως ὑποφαινόμενοι δημογέροντες τῆς ἐπαρχίας Βελεγράδων καὶ ἔφοροι τῆς ἐνταῦθα κεντρικῆς ἀστικοελληνικῆς σχολῆς, ἀποδοκιμάζοντες τὸ κίνημα τῶν ὀκτὼ ἀντιπολιτευομένων συνοδικῶν, ἐκφράζομεν τῇ Ὑμετέρᾳ θειοτάτῃ Παναγιότητι τὰ βαθύτατα σέβη μας καὶ τὴν ἀπεριόριστον ὁλοκλήρου τῆς ἐπαρχίας μας ἀφοσίωσιν πρὸς Αὐτὴν, εὐχόμενοι ἀπὸ καρδίας ὅπως ὁ Ὕψιστος διατηρήσῃ ἐσαεὶ τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα ἐν ὑγείᾳ καὶ ἐπὶ τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου πρὸς δόξαν καὶ εὔκλειαν τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Κατασπαζομενοι τὴν παναγίαν Αὐτῆς δεξιὰν διατελοῦμεν τῆς Ὑμ. θειοτάτης Παναγιότητος πιστότατοι καὶ ἀφωσιωμένοι θεράποντες,

Ἐν Βερατίῳ, τῇ 6ῃ νοεμβρίου 1904,

Ἔπονται οἱ ὑπογραφαὶ τῶν δημογερόντων καὶ τῶν ἐφόρων μετὰ τῆς σφραγῖδος αὐτῶν.

Παναγιώτατε καὶ θειότατέ μοι δέσποτα,

Παρακολουθῶν τὴν ἐπὶ τῶν εὐκλεῶν ἡμερῶν τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς μοι

Παναγιότητος ἐκκλησιαστικὴν κίνησιν, αἰσθάνομαι ἐν τῇ καρδίᾳ μου διπλοῦν συναίσθημα, λύπης δηλονότι καὶ ἐνδομύχου ἡδονῆς· λύπης μὲν διότι παρατηρῶ ὅτι ἐνῷ σύμπασα ἡ ἱεραρχία ὤφειλεν, ἀφίνουσα κατὰ μέρος τὰς προσωπικὰς βλέψεις καὶ τὰς καιρικὰς περιστάσεις σταθμίζουσα, ἵνα περιστοιχίζῃ τὴν Ὑμετέραν πολυπόθητον Παναγιότητα μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης εἰλικρινοῦς διαθέσεως καὶ συνεργάζηται μετ' ἀφοσιώσεως ὑπὲρ τῶν καλῶς ἐννοουμένων συμφερόντων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν, ἓν μόνον ὕψιστον καθῆκον καὶ ἱερὸν μέλημα θεωροῦσα, τὴν περιφρούρησιν τοῦ γοήτρου τῆς καθόλου Ἐκκλησίας, οὐκ οἶδα τίσι ποτὲ πειθομένη λόγοις, μερίς τις ἀλλότρια σκέπτεται καὶ βουλεύεται· ἀλλ' ἐπέπρωτο, φαίνεται, ἵνα τὰ ἡμέτερα, ἐν ἀλληλομαχίαις, χλεύης καὶ μυκτηρισμοῦ ἄξια πρὸ τῶν ὀμμάτων τῶν ἀλλοεθνῶν καὶ ἐν αὐταῖς ἔτι ταῖς ἐπαρχίαις καταστῶσι. Τὴν πρὸς τὸ σεπτὸν Αὐτῆς πρόσωπον ἀνοίκειον πολιτείαν τοῦ ἐν Χριστῷ ἐκείνου ἀδελφοῦ νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀδελφὸς εἰλικρινὴς καὶ ἀμερόληπτος ἵνα μὴ ἀποδοκιμάσῃ· ἡδονῆς δὲ διότι οὐκ ὀλίγα ἔργα, ἄνευ πατάγου καὶ ἀκαίρου ἐπιδείξεως, μελέτης ἄξια καὶ προσοχῆς, συνετελέσθησαν ἐπὶ τῶν λαμπρῶν ἡμερῶν τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος.

Κατασπαζόμενος δὲ τὴν παναγίαν μοι Αὐτῆς δεξιὰν διατελῶ

Ἐν Κολωνίᾳ τῇ 16 ὀκτωβρίου 1904,

Τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος

ταπεινὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
καὶ ὅλως πρόθυμος

† Ὁ Κολωνίας ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ.

Παναγιώτατε, θειότατε καὶ προσκυνητέ μοι δέσποτα,

Φοβερόν καὶ σπαραξικάρδιον, ἅμα δὲ ὀδυνηρὸν καὶ πλῆττον τὴν καρδίαν παντὸς ὀρθοδόξου καὶ πιστοῦ τῆς Ἐκκλησίας τέκνου ἐστὶ τὸ ἀκούειν ὅτι ἐν ἡμέρᾳ εἴπερ ἄλλοτέ ποτε παγχλέποις καὶ περιστάσεσι σφόδρα δειναῖς, ἃς Ἐκκλησία καὶ Γένος ἀπὸ τεσσάρων ἤδη αἰώνων δὲν ἐδοκίμασαν, καὶ καθ' ἃς κλυδωνιζόμενον τὸ τῆς Ἐκκλησίας σκάφος ὑπὸ ροθίων καὶ ἀντιξόων κυμάτων αὔτανδρον ἀπειλεῖ τὸν ἑκυτοῦ κατακοντισμὸν, ἰδίως ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῆς τλήμονος Μακεδονίας, ἐν ᾗ οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ ἐκ τοῦ συστάδην κατὰ τῶν ἀμειλίκτως πρὸς ἐξόντωσιν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους ἐργαζομένων ἀφανῶν καὶ ἐμφανῶν ἐχθρῶν τὸν ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως τοῦ λογικοῦ αὐτῶν ποιμνίου ἀγῶνα ἐπὶ κινδύνῳ τῆς ἑαυτῶν ζωῆς ἀγωνίζονται, φοβερόν, φημί, καὶ σπαραξικάρδιόν ἐστὶ τὸ ἀκούειν, ὅτι ἔνιοι τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν ἁγίων ἀρχιερέων, τέως συνοδικῶν, μηδόλως σταθμίζοντες τὰς ἐκ τῆς οὐχὶ σώφρονος καὶ νομοταγοῦς αὐτῶν συμπεριφορᾶς δυναμένας νὰ πηγάσωσιν ὀλεθρίας συνεπείας, ἐλαφρᾷ τῇ καρδίᾳ καὶ ὅλως ἀβασανίστως προβαίνουσιν εἰς πράξεις ἀκατονομάστους καὶ ἀντικανονικάς, προσβάλλουσας τὸ σεπτὸν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πρόσωπον, καὶ ἐν τῷ προσώπῳ Αὐτοῦ ἅπασαν τὴν ἐν Χριστῷ ἱεραρχίαν, ἥτις τὴν δόξαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος δόξαν ἑαυτῆς ἀναγνωρίζει. Ἐν τῇ δεινῇ ταύτῃ διὰ τὸ Γένος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν περιστάσει, καθ' ἣν ὕψιστα αὐτῶν συμφέροντα διακυβεύονται, τοσαῦτα δὲ σοβαρὰ ζητήματα καὶ σπουδαῖαι ὑποθέσεις τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν ἁγίων ἀρχιερέων καὶ μητροπολιτῶν τοῦ κλίματος τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου καὶ ἰδίως τῶν τῆς τλήμονος Μακεδονίας κατακλύζουσι τὰ πατριαρχικὰ γραφεῖα καὶ συνέχουσι τὰς σκέψεις τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, ἐν τῇ δεινῇ, λέγω, ταύτῃ περιστάσει, καθ' ἣν ὁ περὶ τῶν ὅλων κῦβος ἔρριπται, ἔδει, φρονῶ, μᾶλλον συνεκτικὴ πολιτεία καὶ βαθύτερον ἐνδιαφέρον μεθ' ὑψίστης περινοίας νὰ ἐμπεδοῖ καὶ συνέχῃ τὰς πολιὰς φρένας τῶν ἁγίων ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν, οἵτινες ἐκ προσώπου ἀπαξαπάσης τῆς ὀρθοδοξίας περιστοιχίζονσι τὴν Ὑμ. Θ. Παναγιότητα. Ἀλλὰ ἀτυχῶς, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, ὁ τὴν εὐημερίαν τῆς χειμαζομένης Ἐκκλησίας ἀείποτε ὑποβλέπων μισόκαλος δαίμων καὶ ἐν ταῖς δειναῖς ταύταις περιστάσεσι οὐχ ὑστέρησε νὰ πλήξῃ τὴν συμπαθῆ τοῦ σεπτοῦ αὐτῆς ἀρχηγοῦ καρδίαν καὶ σὺν αὐτῇ τῶν ἀνὰ τὴν Μακεδονίαν ἀγωνιζομένων ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν. Ἀλλ' ὅπως οὐδέποτε ἐξέλιπον οἱ ἀληθεῖς τῆς Ἐκκλησίας λειτουργοί, οἱ στερρῶς κατέχοντες τὸ πηδάλιον τῆς ὀλκάδος αὐτῆς, ἵνα εἰς εὔδιον λιμένα ὁδηγήσωσιν αὐτήν, οὕτω καὶ ἐν τῇ ἀπροόπτῳ, πρωτοφανεῖ καὶ ὀλιγοημέρῳ ταύτῃ κρίσει, οἱ ἀδαμάντινον τὸν χαρακτῆρα ἔχοντες ἅγιοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ συνοδικοί, ὑπὲρ τοῦ δικαίου ἀποφηνάμενοι, εὐθαρσῶς τὰ δίκαια τῆς Ἐκκλησίας ἐνεστερνίσαντο ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος, καὶ δι' Αὐτῆς τὰ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν, καὶ εὐλόγως καὶ δικαίως τὴν ἐκ-

τίμησιν τῆς τε Αὐτῆς Θ. Παναγιότητος καὶ ἁπαξάπαντος τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος, ἐπεσπάσαντο. Ὅθεν ἐκφράζων ἀφ' ἑνὸς τὴν βαθεῖάν μου λύπην ἐπὶ τοῖς ἀπροσδοκήτοις λυπηροῖς συμβᾶσιν, ὑποβάλλω ἀφ' ἑτέρου τὰ ταπεινά μου συγχαρητήρια ἐπί τε τοῖς ληφθεῖσι μέτροις πρὸς κανονικὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιστιγμὴν διακοπείσης ὑπηρεσίας ἐν τοῖς ὑπὸ τοσούτῳ σπουδαιοτάτων ἐπαρχιακῶν ὑποθέσεων κατακλυζομένοις πατριαρχικοῖς γραφείοις, καὶ ἐπὶ τῇ εὐστόχῳ ἐκλογῇ τῶν νέων συνοδικῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν, πεπεισμένος ὅτι ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ, εὐκλεῶς καὶ αὖθις ὑπὸ τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος προεδρευομένῃ, πᾶσαι αἱ ὑποθέσεις τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν μητροπολιτῶν καὶ τῶν ὀρθοδόξων κοινοτήτων τὴν δικαίαν ἔκβασιν λήψονται καὶ ἐν πᾶσι πρυτανεύσει ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀλήθεια.

Ἐπὶ τούτοις ἐπικαλούμενος τὰς θεοσδότους καὶ θεοπειθεῖς Αὐτῆς εὐχὰς καὶ εὐλογίας, κατασπάζομαι μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ τὴν χαριτόβρυτον Αὐτῆς δεξιὰν καὶ ὑποδιατελῶ

Ἐν Φλωρίνῃ, 16 ὀκτωβρίου 1904.

Τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος ταπεινὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς καὶ ὅλως πρόθυμος

† Ὁ Μογλενῶν ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΣ.

Παναγιώτατε δέσποτα,

(μετὰ τὸ προοίμιον)

Ἐπίστευον καὶ ἤλπιζον, Παναγιώτατε δέσποτα, ὅτι οἱ παρολισθήσαντες καὶ τῆς κανονικῆς ὁδοῦ ἐκτραπέντες ἅγιοι ἀδελφοί, συναισθανθέντες ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τὴν πλάνην αὐτῶν, θὰ μετεμελοῦντο ἐπὶ τοῖς ἀποτολμηθεῖσι καὶ ἐν συντριβῇ καρδίας καὶ εἰλικρινεῖ μετανοίᾳ θὰ ἐπανήρχοντο εἰς τὰς ἐν τῇ Ἱ. Συνόδῳ θέσεις αὐτῶν, ἀξιούμενοι ἀναμφιβόλως τῆς συγγνώμης τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας. Οὕτω πιστεύων καὶ ἐλπίζων, αὐστηρὰν ἄρχι τοῦδε ἐτήρησα σιγὴν ἀποσχὼν οἱασδήποτε γνώμης καὶ κρίσεως ἐπὶ τῇ, ὡς μὴ ὠφειλε, σκανδαλώδει καὶ δεινὸν μῶμον περιαπτούσῃ τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἡμῶν ἱεραρχίᾳ πολιτείᾳ αὐτῶν. Καθορῶν ὅμως ἐκ τῶν ὑστέρων οἰκτρῶς τὰς ἀγαθὰς ἐλπίδας μου διαψευσθείσας καὶ πληροφορούμενος πολλαχόθεν ὅτι οἱ διαληφθέντες ὀκτὼ ἅγιοι ἀδελφοὶ δίκην λεπάδων τῇ πλάνῃ καὶ τῇ παρανομίᾳ προσκείμενοι οὐ μόνον οὐκ ἠβουλήθησαν συνιέναι, ἀλλὰ καὶ εἰς ἔτι χείρονα καὶ αὐθαίρετα προέβησαν, πρωτοφανῆ ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἡμῶν ἱστορίᾳ, καθῆκον ἐπιβαλλόμενον θεωρῶ ὅπως ἀποκρούσω καὶ ἀποδοκιμάσω τὴν καθόλου στάσιν καὶ πολιτείαν αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ σεπτοῦ προσώπου τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος καὶ τῶν δύο τῆς Ἐκκλησίας νομίμων Σωμάτων ὡς ἀντικανονικὴν καὶ αὐθαίρετον, τοὐναντίον δὲ ἐπικροτήσω τὰ ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος καὶ τῶν περὶ Αὐτὴν δύο Σωμάτων ἐνσχέσει πρὸς αὐτοὺς ἐγκριθέντα καὶ ἀποφασισθέντα ὡς μὴ ἀντικείμενα εἰς τοὺς νόμους καὶ τὰς διατάξεις τῆς Ἐκκλησίας, ἐκδηλῶν ἅμα τὴν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Θ. Παναγιότητα καὶ τὰ δύο Σώματα ἄκραν ἀφοσίωσίν μου καὶ ἐμπιστοσύνην, οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ τοῦ λογικοῦ ποιμνίου μου σύμπαντος, ὅπερ αὐθόρμητον καὶ πανηγυρικῷ τῷ τρόπῳ ἔσπευσε τὴν προχθὲς πέμπτην ἀπὸ πρωΐας ἐν τῇ ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ, τελουμένης ἀρχιερατικῆς λειτουργίας, νὰ διατρανώσῃ τὰ εὐλαβῆ αὐτοῦ καὶ ἀμετάβλητα πρὸς τὴν Ὑ. Θ. Παναγιότητα αἰσθήματα προβὰν εἰς ἐνθουσιώδεις ζητοκραυγήσεις, ψαλλομένης τῆς πατριαρχικῆς φήμης Αὐτῆς, καὶ οὗτινος οἱ ἀντιπρόσωποι συνελθόντες τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας εἰς συνεδρίαν ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει ἀπηύθυναν πρὸς τὴν Ὑ. Θ. Παναγιότητα τὸ ἑξῆς τηλεγρήφημα·

(Βλέπε τοῦτο ἐν τῷ προηγουμένῳ τεύχει τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας». Ὑπογράφουσιν οἱ κκ. Δ. Ἀγγελάκης, Δ. Ἰωαννίδης, Κ. Καμμώνας, Ε. Χατζῆ Κώστας, Κ. Γεωργιάδης, Χ. Βλιάδης, Κ. Χονδροδῆμος, Γ. Ἄρτας, Γ. Κεχαγιᾶς, Π. Πεσνικίδης, Γ. Μόσχου, Γ. Πεντζίκης, Σ. Σιμώττας, Γ. Γιάκος, Α. Παπάζογλου, Π. Οἰκονόμου, Α. Θεοδωρίδης, Π. Παναγιωτίδης, Α. Μενεξές, Γ. Κίρτσης, Μ. Κωνσταντίνου, Γ. Γκινάλης, Γ. Τουρπαλῆς. Σημ. Ἐκκλ. Ἀληθείας).

Ταῦτα μετὰ λύπης ἐνδομύχου ὑποβάλλων τῇ Ὑ. Θ. Παναγιότητι καὶ κατασπαζόμενος τὴν παναγίαν Αὐτῆς δεξιὰν διατελῶ εὐσεβάστως

Ἐν Θεσσαλονίκῃ, τῇ 13 νοεμβρίου 1904,

Τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος

ταπεινότατος θεράπων

† Ὁ Θεσσαλονίκης ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Παναγιώτατε δέσποτα,

Περικλείω ἐντεῦθεν ἔγγραφον τῆς ἀξιοτίμου Ἐφοροδημογεροντίας τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος Βάρνης, δι' οὗ αὕτη ἀποδοκιμάζουσα καθ' ὁλοκληρίαν τὴν ὅλως ἔκνομον καὶ ἀντικανονικὴν διαγωγήν, ἣν ἀνοσίως καὶ ἀνευλαβῶς ἐπεδείξαντο ἐσχάτως κατὰ τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος οἱ ἐκ τῆς ἱερᾶς Συνόδου θορυβωδῶς καὶ ἀνοικείως ἀποστάντες ὀκτὼ συνεργάται Αὐτῆς συνοδικοὶ μητροπολῖται, ἀσπάζεται καὶ ἀποδέχεται εὐλαβῶς τὴν νομοταγεστάτην καὶ ἐθνωφελεστάτην πολιτείαν τῆς θεοδοξάστου σεπτῆς Αὐτῆς κορυφῆς μετὰ πάντων τῶν εἰλικρινῶς τιμώντων καὶ σεβομένων Αὐτὴν διά τε τὰς ὑπερόχους χριστιανικὰς ἀρετὰς καὶ τὴν πολιτικὴν σύνεσιν, μεθ' ἧς νομοταγέστατα Αὕτη διακυβερνᾷ τὸ πολλαχόθεν, ὡς μὴ ὤφειλε, κυμαινόμενον σκάφος τῆς Ἐκκλησίας.

Ὑπὸ τῶν αὐτῶν εἰλικρινῶν αἰσθημάτων ἐμφορούμενος κἀγὼ ὁ ταπεινὸς Αὐτῆς θεράπων σπεύδω κατὰ καθῆκον ὅπως καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, ἀφοῦ ἀπροφυλάκτως ὅλως ἀποδοκιμάσω τὴν' ἀδικαιολόγητον, ἀντικκνονικὴν συμπεριφορὰν τῶν ἐκ τοῦ περιβόλου τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἐκχωρησάντων συνοδικῶν, ὑποβάλλω πρὸ τοῦ πατριαρχικοῦ Αὐτῆς ἀξιώματος τὰ σέβη μου καὶ τὴν πλήρη ἀφοσίωσιν καὶ ἐμπιστοσύνην ἐμοῦ τε καὶ ἅπαντος τοῦ πνευματικοῦ μου ποιμνίου μετὰ συγχαρητηρίων ἐπὶ τῇ ἀνδρικῇ ὄντως στάσει, ἣν ἐκράτησεν ἡ σεπτὴ Αὐτῆς κορυφὴ πρὸς τοὺς ἐκπορτίσαντας ἑαυτοὺς ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ περιβόλου τοῦ ἐθνικοῦ πνευματικοῦ ἡμῶν τούτου κέντρου.

Στῆθι, Παναγιώτατε δέσποτα· στῆθι ἐπὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Σου Θρόνου ἑδραῖος καὶ στερεός, διακυβερνῶν διὰ τῶν στιβαρῶν χειρῶν Σου τὴν Ἐκκλησίαν, ἣν ἐξ ἀρχῆς ἠγάπησας καὶ ἐπὶ τῷ ἱερῷ βωμῷ τῆς ὁποίας ἑαυτὸν καὶ ἅπαντα τὸν ἐπὶ γῆς Ὑμῶν βίον ὡς εὐπρόσδεκτον ὁλοκαύτωμα καθιέρωσας πρὸς δόξαν Αὐτῆς καὶ καύχημα τοῦ Γένους ἡμῶν.

Ἐπὶ τούτοις ἐπαναλαμβάνων ἐντεῦθα καὶ αὖθις μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ τὰ πρὸς τὸ πατριαρχικὸν ἀξίωμα τῆς θειοτάτης Αὐτῆς καὶ προσκυνητῆς μοι Παναγιότητος βαθύτατά μου σέβη, ἀφοσίωσιν καὶ ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ λίαν ἐργῶδες νομοταγὲς διοικητικὸν Αὐτῆς ἔργον, καὶ κατασπαζόμενος πανευλαβῶς μετὰ τοῦ πνευματικοῦ μου ποιμνίου τὴν παναγίαν Αὐτῆς δεξιὰν διατελῶ,

Ἐν Βάρνῃ, τῇ 12 νοεμβρίου 1904,

Τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς κτλ.

† Ὁ Βάρνης ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

Παναγιώτατε δέσποτα,

(Μετὰ τὸ προοίμιον)

Γινώσκω τὸ ἔκτροπον τῆς ἐσχάτως δημιουργηθείσης καταστάσεως· ἀλλὰ καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ ὑμετέρα περίνοια καὶ ἡ ἰδιάζουσα ἱκανότης θὰ ἐξομαλύνῃ καὶ θὰ διευθετήσῃ τὰ πράγματα. Δὲν εἶναι δυνατὸν οὐδὲ θέλω νὰ πιστεύσω ὅτι Ἐκεῖνος, ἀφ' Οὗ, ὥσπερ ἀφ' ἑστίας, ἐξεπέμφθησαν αἱ γλυκύτατα τῶν ἐλπίδων καὶ ἐθέρμανον καὶ ἐνεθάρρυνον τοὺς ἐν ἀπογνώσει καταλειμένους περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Ἐκκλησίας, Ἐκεῖνος, λέγω, Οὗ ἡ εἰκὼν εὑρίσκεται ὡς ἱερὸν ἐγκόλπιον ἐν τῇ διανοίᾳ καὶ τῇ καρδίᾳ παντὸς φιλογενοῦς καὶ τὴν Ἐκκλησίαν ἀγαπῶντος, δὲν θὰ ἐξεύρῃ τὴν δέουσαν λύσιν καὶ δὲν θὰ δείξῃ ὅτι εἶναι ἀντάξιος τῶν ἐπ' Αὐτοῦ στηριχθεισῶν προσδοκιῶν καὶ ἐλπίδων. Διὰ τοῦτο ἀπὸ καρδίας εὔχομαι μίαν δικαίαν εὐχήν, ἵνα ἡ Ὑμετέρα θειοτάτη καὶ προσκυνητή μοι Παναγιότης ἐξέλθῃ ὡς τάχος ἀπὸ τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως, διευθετήσασα τὰ πράγματα καὶ συνεχίσῃ τὸ εὐσιώνως ἀρξάμενον ἀνορθωτικὸν Αὐτῆς ἔργον.

Ἐπὶ τούτοις ἀσπαζόμενος τὴν δεξιὰν κτλ.

Ἐν Φιλαδελφείᾳ 2 νοεμβρίου 1904.

Τῆς Ὑμ. Θ. καὶ προσκυνητῆς μοι

Παναγιότητος

εὐπειθέστατος θεράπων

† Ὁ Φιλαδελφείας ΛΕΟΝΤΙΟΣ

Κρούσοβον, 14 νοεμβρίου.

Τῷ παναγ. οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ.

Οὐδαμῶς ἐπιδοκιμάζων τὴν ἐναντίον τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος στάσιν τῶν ὀκτὼ μητροπολιτῶν, ὑποβάλλω τὰ σέβη μου ἐπὶ τῇ ἐρρωμένῃ προασπίσει τῶν δικαίων τῆς ὀρθοδοξίας.

† Ὁ ΠΡΕΣΠΩΝ Ἄνθιμος.

Παναγιώτατε δέσποτα,

Σύσσωμος ἡ δημογεροντία τῆς ἐν Βάρνῃ ἑλληνικῆς κοινότητος καὶ μετ' αὐτῆς ἅπασα ἡ ἐπαρχία Βάρνης μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ διαμερισμάτων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς διαφόρων σωματείων ἐν μεγάλῃ συγκινήσει καὶ βαρυτάτῳ ψυχικῷ ἄλγει βλέπουσα τὰ ἐσχάτως ἐν Φαναρίῳ ἀνευλαβῶς καὶ ἀσυστόλως διαδραματιζόμενα ὑπὸ πομενάρχων, παραγνωρισάντων τὴν ἱερὰν αὐτῶν ἀποστολήν, καθῆκον αὐτῆς ἐπιβαλλόμενον ἐθεώρησεν, ὅπως, γνωρίζουσα ἐξ ἀρχῆς τὴν εὐστάθειαν τοῦ χαρα-

κτῆρος καὶ τὴν ἐθνωφελεστάτην ἐν πᾶσι δρᾶσιν τῆς προσκυνητῆς ἡμῖν θειοτάτης Αὐτῆς Παναγιότητος, ὑποβάλῃ διὰ τοῦ προέδρου αὐτῆς τοῦ σεβαστοῦ μητροπολίτου Βάρνης κ. Πολυκάρπου, κατ' ἀπόφασιν ληφθεῖσαν ἐν τῇ ἐκτάκτῳ αὐτῆς συνεδριάσει τῆς 9ης τρέχοντος μηνὸς νοεμβρίου ἐν. ἐτ. ὑπὸ τὸ πατριαρχικὸν αὐτῆς ἄξίωμα μετὰ συγχαρητηρίων τὰ ταπεινὰ αὐτῆς σέβη καὶ τὴν ἄκραν ἀφοσίωσίν της, ἐπικροτοῦσα μετὰ πάσης ἐπιδοκιμασίας ἐπὶ τῇ νομοταγεστάτῃ καὶ εὐσυνειδήτῳ πατριαρχικῇ Αὐτῆς δράσει καὶ τῇ ἀνδρικῇ ὄντως στάσει, ἣν εὐσταθῶς ἔσχε κατὰ τῆς ἀντικανονικῆς, καὶ ἀσυγγνώστου ὅλως καὶ λίαν παρακεκινδυνευμένης διαγωγῆς τῶν κενοδόξως καὶ λίαν φιλαρχικῶς ἀποσπασαμένων ἑαυτοὺς ἐκ τῆς σεμνῆς ὁλομελείας τῆς ἱερᾶς Συνόδου ὀκτὼ μητροπολιτῶν, ἐκτραπέντων, ὡς μὴ ὤφελεν, εἰς τὰ ἀσύγγνωστα πρὸς ὅλως ἰδιοτελεῖς σκοπούς, ἐκφαύλισιν καὶ ἐκμηδένισιν, εἰ δυνατόν, τῶν ἐκλάμπρων ἐθνωφελῶν πατριαρχικῶν Αὐτῆς ἔργων, εἰς ἃ τιμὴ μόνον καὶ ἔπαινος ὀφείλεται παρὰ πάντων τῶν εὐσυνειδήτων ἀνθρώπων καὶ παντὸς τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος, χαίροντος καὶ ἐπευφημοῦντος ἐπὶ τῇ χριστομιμήτῳ καὶ εὐαγγελικῇ πολιτείᾳ τοῦ ἄκρου ποιμενάρχου αὐτοῦ, διὰ τῶν εὐχῶν τοῦ ὁποίου ἀπεκδέχεται ἄνωθεν τὴν κατάπαυσιν τοῦ δεινοῦ σάλου τῆς ἀπροσδοκήτως ἐν μέσῳ ἡμῶν ἐξεγερθείσης ἐπικινδύνου πάντοτε ταραχῆς, καὶ τὴν ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν ἐπικράτησιν τῆς διαταραχθείσης ποθητῆς γαλήνης πρὸς ἀσφαλῆ θαλασσοπορείαν τῆς Ἐκκλησίας.

Εἴθε ὁ Κύριος διαφυλάττοι τὴν Αὐτῆς θεοφρούρητον σεπτὴν κορυφὴν πάντοτε ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ αὐτῆς θρόνου ἐν ἀκραδάντῳ καὶ ἀπερικλόνῳ στάσει καὶ εὐσταθείᾳ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἀγαθῶν Αὐτῆς βουλευμάτων, ἅτινα ὑπὲρ τῆς δόξης τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀληθῶν συμφερόντων τοῦ Γένους ἡ πεπνυμένη Αὐτῆς διάνοια σοβαρῶς εἰς τὸ διηνεκὲς βουλεύεται. Ἀλλ' οὐχ' ἧττον, Πναγιώτατε δέσποτα, τιμὴ καὶ ἔπαινος πρέπει καὶ τοῖς ὀρθοφρόνως συναγωνιζομένοις καὶ συνευδοκοῦσιν ἐν πᾶσιν μετὰ τῆς λαοφιλήτου σεπτῆς Αὐτῆς κορυφῆς σεβασμιωτάτοις συνοδικοῖς ἀρχιερεῦσιν, ὡς καὶ τοῖς ὁμόφροσιν ἀξιοτίμοις ὀκτὼ λαϊκοῖς μέλεσι τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, τῇ συμπράξει καὶ ὑποστηρίξει τῶν ὁποίων οὐδὲν ἀληθῶς τῶν πρὸς εἰρήνευσιν τῶν πραγμάτων ἀντιστρατευομένων δύναται νὰ εἰσχωρήσῃ καὶ ἐπιβλαβῶς ἐπικρατήσῃ, πρὸς κοινὴν χαρὰν καὶ εὐχαρίστησιν πάντων τῶν ἀληθῶς ζηλούντων ὑπὲρ τῆς δόξης τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἐθνικῆς τιμῆς, τοῦ Γένους ἡμῶν.

Ἐπὶ τούτοις, Πναγιώτατε δέσποτα, ἐπαναλαμβάνοντες καὶ αὖθις ἐνταῦθα μετὰ πάντων τῶν ταπεινῶν ἡμῶν συμπολιτῶν τε καὶ συνεπαρχιωτῶν τὰ πρὸς τὴν σεπτὴν Αὐτῆς κορυφὴν ταπεινὰ ἡμῶν εἰλικρινῆ σέβη καὶ τὴν πρὸς αὐτὴν ἀπεριόριστον ἀφοσίωσιν ἡμῶν μετὰ τῆς πλήρους ἐπιδοκιμασίας τῆς ἐσχάτως ἐπιδειχθείσης ἀνδρικῆς αὐτῶν στάσεως ἀπέναντι τῶν οἰκτρῶς παραγνωρισάντων τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν, καὶ κατασπαζόμενοι πανευλαβῶς τὴν παναγίαν Αὐτῆς δεξιὰν διατελοῦμεν:

Ἐν Βάρνῃ, τῇ 12 νοεμβρίου 1904,

† Ὁ Βάρνης ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ.

Ἡ δημογεροντία (καὶ ἡ ἐφορία τῶν σχολείων) Στ. Θ. Χ. Δημητρίου, Παράσχος, Αὐγερινίδης, Μυστακίδης, Μακρῆς, Κιτρινόπουλος, Κωτσούλης, Χατζηπετρου, Νικολαΐδης, Βαλτατζῆς— **Οἱ ἐπίτροποι τῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν** Μακριβαλλῆς, Θ. Ἰωάννου, Μακρῆς, Στογιάννου, Ἀθανασιάδης, Αὐγερινίδης— **Ἡ ἐφορία τοῦ Παρασκευαείου νοσοκομείου** Ἀθανασιάδης, Χατζηπέτρου, Σάββας— **Συμβούλιον ἑλλην. Ἀναγνωστηρίου Ὁδησιτῶν** Εὐστρατιάδης, Φωκᾶς, Ξάνθος, δρ Ξάνθος.

Οἱ κάτοικοι τῆς ἑλλ. κοινότητος Καβάρνης (Δημογέροντες) Κυρυοφίλλης, Ἀμυρᾶς Βασιλείου, Ἀντ. Κωνσταντίνου, Ν. Κουγιουμτζόγλους — (Ἐφορία σχολείων) Φιλυρίδης, Μητησιάδης, Διαμαντόπουλος — (Ἐπιτροπὴ ἱερᾶς ἐκκλησίας) Γιαννάκης Ἠλιού, Χ. Κουγιουμτζόγλους, Ἀνέστης Δημητρίου.

Οἱ κάτοικοι τῆς ἑλλην. κοινότητος Βαλτσικίου (Δημογέροντες) Χριστόπουλος. Καμπίτσης, Καναβρᾶς—(Ἐφορία σχολείων) Δ. Παπαδόπουλος, Στ. Μυστακίδης, Δεμίρωφ, Ἀργυριάδης — (Ἐπίτροποι τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας) Βρέλος Σιμᾶτος, Ἰω. Δημητριάδης.

(σφραγῖδες ἓξ κοινοτήτων).

Παναγιώτατε καὶ θεοφρούριτε δέσποτα,

Μετὰ βαρυαλγούσης ψυχῆς καὶ καρδίας παρακολουθοῦντες τὰ ἀπό τινος ἐν τῷ μεγάλῳ ἐθνικῷ ἡμῶν κέντρῳ συμβαίνοντα καὶ τὴν ὄντως ἀνδρικὴν καὶ ἄγαν ἐθνωφελῆ στάσιν τῆς Ὑμ. θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς ἡμῖν Παναγιότητος θαυμάζοντες, προαγόμεθα καὶ ἡμεῖς, ἐξ ὀνόματος τῆς καθ' ἡμᾶς κοινότητος, ἵνα εὐσεβάστως ὑποβάλωμεν Αὐτῇ τὴν ἀπεριόριστον καὶ ἀμείωτον ἡμῶν ἀφοσίωσιν καὶ πίστιν πρὸς τὸ σεπτὸν Αὐτῆς πρόσωπον, καὶ παρακαλέσωμεν Αὐτὴν ὅπως εὐαρεστουμένη ἀποδεχθῇ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἀκραδάντου ἡμῶν πεποιθήσεως ὅτι ἡ σεπτὴ Αὐτῆς κορυφή, ἡ τοσοῦτον περιλάμπρως ἀγλαΐζουσα καὶ κλείζουσα τὸν κλεινὸν τῶν Χρυσοστόμων καὶ Φωτίων πατριαρχικὸν θρόνον καὶ ἀγρύπνως τὰ τιμαλφῆ συμφέροντα τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας περιφρουροῦσα, λίαν ταχέως, ἐν τῇ ἐγνωσμένῃ Αὐτῆς ἀρετῇ καὶ φιλογενείᾳ, ἀνταμειφθήσε-

και διὰ τοῦ εὐκρέστου καὶ ποθητοῦ ἀποτελέσματος τῆς διορθώσεως καὶ θεραπείας τῶν κακῶς ἐχόντων, πρὸς δόξαν καὶ εὔκλειαν τῆς ἁγίας ἡμῶν θρησκείας καὶ χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ὁλοκλήρου τοῦ λατρεύοντος αὐτὴν Γένους ἡμῶν.

Ἐπὶ τούτοις πανευλαβῶς κατασπαζόμενοι τὴν παναγίαν αὐτῆς δεξιάν, καὶ τὰς θεοπειθεῖς Αὐτῆς εὐχὰς καὶ εὐλογίας ἀπεκδεχόμενοι, διατελοῦμεν,

Ἐν Πανόρμῳ, 14 νοεμβρίου 1904,

Τῆς προσκυνητῆς ἡμῖν Αὐτῆς Θ. Παναγιότητος

τέκνα πειθήνια καὶ ἀφωσιωμένοι

Η ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑ

ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΠΑΝΟΡΜΟΥ

Ὁ προεδρεύων, ἐπίτροπος τοῦ σεβ. γέροντος ἁγίου Κυζίκου Σακελλάριος Νικόλαος Ι Παπαδόπουλος—Τὰ μέλη· Κοσμᾶς Μιχαὴλ. Α. Παπαδόπουλος, Ἰ. Ἰορδανόγλους, Κ. Βασματζίδης Κ. Λαμπρινίδης, Γ. Ἀθανασιάδης κλπ.

Παναγιώτατε δέσποτα,

(μετὰ τὸ προοίμιον)

Ἀπαξάπαντες δὲ ἐναγωνίως ἀναμένοντες τὴν τοῦ γοήτρου τῆς ὑμετέρας πεπνυμένης κορυφῆς ἀνύψωσιν, πρὸς περιφρούρησιν τιμαλφῶν καὶ ζωτικῶν συμφερόντων τῆς ὀρθοδοξίας, ἀποδοκιμάζομεν τὴν πολιτείαν τῶν (ἀπὸ τῆς Συνόδου ἀποσχισθέντων) ὀκτὼ ἀρχιερέων, οἵτινες τῷ κομματισμῷ δουλεύοντες ἐπελάθοντο ὅτι οὐκ ἀνήκουσιν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ τῷ εὐσεβοτραφεῖ ἡμῶν ἔθνει, πληρέστατα ἐπιδοκιμάζομεν τὴν ἔμφρονα καὶ συνετὴν αὐτῆς στάσιν, ἀπεκδεχόμενοι ταχεῖαν τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ πατριαρχικοῦ γοήτρου.

Ἐπικαλούμενοι δὲ τὰς παναγίας καὶ θεοπειθεῖς Αὐτῆς εὐχὰς καὶ εὐλογίας, διατελοῦμεν ὑποσημειούμενοι εὐσεβάστως,

Ἐν Κοζάνῃ, 12 νοεμβρίου 1904,

Τῆς Ὑμετ. Θ. καὶ προσκυνητῆς ἡμῖν Παναγιότητος

ὑποκλινέστατοι θεράποντες

ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ (8 ὑπογραφαὶ)—ΟΙ ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΕΣ (5 ὑπογραφαὶ)—ΟΙ ΕΦΟΡΟΙ (4 ὑπογρ.) - ΕΠΙΤΡΟΠΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ **Ἁγίου Νικολάου—Ἁγίων Ἀναργύρων—Ἁγίου Δημητρίου—Ἁγίου Ἀθανασίου—Ἁγίου Γεωργίου—Παναγίας—Προφήτου Ἠλιοῦ** (18 ὑπογραφαὶ ἐν ὅλῳ)— **Διοικητικὸν Συμβούλιον Μορφωτικῆς ἀδελφότητος Πανδώρας** (ἓξ ὑπογραφαί.)—Ἐπικυροῦσιν αἱ σφραγῖδες.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον.—Τῇ τετάρτῃ συνῆλθε τὸ Συμβούλιον εἰς τὴν τακτικὴν δικαστικὴν αὐτοῦ συνεδρίαν, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Διδυμοτείχου. Ἡ χθεσινὴ συνεδρία ἀνεβλήθη, ἕνεκα τῆς μετὰ τῆς Α. Θ. Π. καὶ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν κοινῆς συσκέψεως τῶν ἀξιοτίμων συμβούλων.

Κεντρικὴ Ἐκκλησ. Ἐπιτροπή.—Τῇ τρίτῃ συνῆλθεν εἰς συνεδρίαν ἡ Κεντρικὴ Ἐκκλ. Ἐπιτροπή, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης, γραμματεύοντος τοῦ πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Ἀθ. Λασκάρεως, ἀντὶ τοῦ ἀδικαιολογήτως ἀπόντος γραμματέως αὐτῆς ἱερολ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμίν.

Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον.—Τὸ δικαστήριον τῇ δευτέρᾳ συνῆλθεν εἰς τὴν τακτικὴν αὐτοῦ συνεδρίαν. Κατὰ τὰς δύω τελευταίας συνεδρίας, διεσκέψατο μὲν ἐπὶ 18 ἐκ τῶν ἐγγεγραμμένων 28 ὑποθέσεων, ἐξέδωκε δ' ὁριστικῶς ἀποφάσεις τέσσαρας.

Μοναστηριακὴ Ἐπιτροπή. — Συνῆλθε καὶ χθὲς ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἐκ τῶν συμβούλων κ. Ἀγγέλου Στ. Ἰωαννίδου. Λαβοῦσα δ' ὑπ' ὄψιν ἐπιστολὰς ἐκ τῶν ἱερῶν σταυροπηγιακῶν μονῶν Λειμῶνος, Ὀλυμπιωτίσσης, Κανάλων, Ἁγίας Ἀναστασίας (Θεσσαλονίκης), Φανερωμένης (Κυζίκου), καὶ Γερομερίου κατέληξεν εἰς σχετικάς τινας ἀποφάσεις.

Ἡ ἐφορία τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων ἀπαντῶσα εἰς πατριαρχικὸν πιττάκιον, ᾧτινι ἐπισυνημμένως εἶχε διαβιβασθῇ αὐτῇ ἐσχάτως καὶ ἡ δωρητήριος ἐπιστολὴ τοῦ φιλανθρώπου ὁμογενοῦς κ. Θεοδώρου Μαυρογορδάτου περὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγερθησομένου ἐν Ἑπταπυργίοις φθισικτρείου, δηλοῖ ὅτι λίαν εὐγνωμόνως ἐγένοντο ἀποδεκτοὶ ὑπ' αὐτῆς οἱ προτεινόμενοι ὑπὸ τοῦ δωρητοῦ ὅροι· ἐφ' ᾧ καὶ παρακαλεῖται ἡ Α. Θ. Π. ὅπως τὸ μὲν δι' ἰδίου πατριαρχικοῦ πιττακίου ἐκφράσῃ τῷ φιλανθρώπῳ ὁμογενεῖ τὴν ἐγκάρδιον εὐγνωμοσύνην τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων, τὸ δὲ ἐνεργήσῃ καὶ παρ' ἄλλοις φιλανθρώποις ὁμογενέσι τὴν ἐπαύξησιν καὶ ἀνέγερσιν καὶ ἄλλων πτερύγων τοῦ εἰρημένου φθισιατρείου, ἅτε τοῦ ἤδη ὑπάρχοντος χώρου ὄντος ἀνεπαρκοῦς διὰ τὴν νοσήλευσιν τῶν ἀσθενῶν.

Ὀρφανοτροφεῖον Σμύρνης.—Ἐν τῇ προχθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ἀνεγνώσθη ἔκθεσις τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ νέου κανονισμοῦ τοῦ ὀρφανοτροφείου Σμύρνης καὶ παρεπέμφθη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τὴν ἐκ τοῦ ἱερολ. ὑπογραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου κ. Ἀθανασίου

Πιπέρα, καὶ τῶν κκ. Π. Νικολοπούλου Α΄ γραμματέως τοῦ Συμβουλίου καὶ Α. Χαμουδοπούλου Α΄ γραμματέως τοῦ ἐκκλησ. δικαστηρίου, εἰς ἣν εἶχεν παραπεμφθῆ καὶ ἡ εἰς τὸ κοινοτικὸν ζήτημα ἀφορῶσα ἔκθεσις, ὅπως μελετήσασα ταύτας ὑποβάλῃ τὸ σχετικὸν πόρισμα τῶν μελετῶν αὐτῆς.

Μονὴ Φανερωμένης.—Ὡταύτως ἐν τῇ προχθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ἀνεγνώσθη ἔκθεσις τοῦ προσωρινοῦ ἐπιτρόπου τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κυζίκου πατριαρχικῆς καὶ σταυροπηγιακῆς μονῆς Φανερωμένης ὑποβάλλοντος ἰσολογισμὸν τῶν τελευταίων εἰσπράξεων καὶ μέτρα τινὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ ἱεροῦ σκηνώματος. Τῶν ἐν τῇ εἰρημένῃ ἐκθέσει μέτρων ἐγκριθέντων κατ' ἀρχὴν ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου, παρεπέμφθη αὕτη εἰς τὴν Μοναστηριακὴν Ἐπιτροπήν.

Μητρόπολις Σάμου. — Ὁ πκν. μητροπολίτης Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Κωνσταντῖνος ἤγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ἄρτι ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν ἕδραν αὐτοῦ ἐκ τῆς ἀνὰ τὴν Ἰκαρίαν περιοδείας, ἔνθα εἰργάσθη πρὸς διευθέτησιν καὶ βελτίωσιν τῶν αὐτόθι κοινοτικῶν καὶ μοναστηριακῶν πραγμάτων.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί. — Τῇ τετάρτῃ, (17) ἦγε τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ὁ πανοσιολογιώτατος ἀρχιμανδρίτης κ. Γεννάδιος Ἀλεξιάδης, ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου. Τῷ ἑορτάζοντι κληρικῷ συνεχάρη ὁ πανκγ. οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ὡς καὶ οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ ἀρχιερεῖς, τὰ μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγίων Τόπων καὶ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ φίλοι ὡς καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ πατριαρχικῇ αὐλῇ συνάδελφοι αὐτοῦ.

Ἐπισκέψεις.—Τὴν Α. Θ. Π. ἐπεσκέψαντο τῇ ἑβδομάδι ταύτῃ αἱ ΑΑ. ΕΕ. ὁ Ἀλέξανδρος Καραθεοδωρῆ πασᾶς, ἀρχιμεταρράστης τῶν ἀνακτόρων, οἱ Ἀνδρέας Κοπάτης ἐφέντης καὶ Ἰω. Χότζης ἐφέντης μέλη τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους καὶ οἱ ἐρίτιμοι τραπεζῖται κκ. Θ. Μυρογορδάτος καὶ Πέτρος Κ. Χατζόπουλος καὶ Θ. Κουρτζῆς.

Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας.

Ὁ μητροπολίτης Χαλεπίου κ. Νεκτάριος, ἀφικόμενος ἤδη εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἀνῆλθεν εἰς Κάϊρον τῇ 10 μεσοῦντος μηνός, ὅπως ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντα πατριαρχικοῦ ἐπιτρόπου ἐν τῇ πόλει ταύτῃ.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Θαβωρίου κ. Στέφανος ἀνεχώρησε χθὲς ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἠύξατο αὐτῷ τὰ εἰκότα ὁ πανοσιολ. Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος.

Ἐκκλησία Ρωσσίας

Μονὴ ἁγίας Ἀναστάσεως Πετρουπόλεως.—Ὁ πανοσιώτατος ἡγούμενος τῆς ἐν Πετρουπόλει ἱερᾶς ἀποστολικῆς μονῆς τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως κ. Ἀρσένιος διὰ γράμματος αὐτοῦ, ἀναγνωσθέντος ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς προχθές, ὑποβάλλει τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν ἐγκάρδιον εὐγνωμοσύνην τοῦ ἱεροῦ σκηνώματος, οὗ προϊστανται, ἐπὶ τῇ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου πρό τινος ἀποσταλείσῃ καλλιτεχνικωτάτῃ ἱερᾷ εἰκόνι τῆς Θεομήτορος.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος.

Μονὴ Μ. Σπηλαίου. — Ἐπίτροπος τῆς μονῆς τοῦ Μ. Σπηλαίου ἐντεῦθα καὶ προϊστάμενος τοῦ ναοῦ τοῦ Βλάχ-Σερκγίου, ὑπαγομένου τῇ μονῇ ταύτῃ, διωρίσθη ὑπὸ τῆς μεγασπηλαιωτικῆς ἀδελφότητος ὁ πανοσιώτατος ἀρχιμανδρίτης κ. Νικόδημος, διατελέσας ἐπὶ δεκαπεντατείαν ἐν τῇ θέσει ταύτῃ καὶ ἄλλοτε ἀγαθὰς παρ' ἡμῖν λιπὼν ἀναμνήσεις, ὃς καὶ πρὸ πενθημέρου ἀφίκετο εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν.

Τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ πρώην Καρπάθου καὶ Κάσσου κ. Νείλῳ ἀπεστάλη τὸ κανονικὸν ἀπολυτήριον γράμμα, δι' οὗ, κατ' ἰδίαν αἴτησιν, ἀπολύεται τῆς ὑπὸ τὸν πατριαρχ. οἰκουμενικὸν θρόνον ὑποταγῆς, δυνάμενος ἵν' ἀναδεχθῇ ὑπηρεσίαν ἐν τῷ κλίματι τῆς ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ.

Προϊστάμενος τῆς ἐν Νεαπόλει ἑλλην. ὀρθοδόξου κοινότητος διωρίσθη συνοδικῶς ὁ πανοσ. ἀρχιμανδρίτης κ. Μακάριος Μαρινάκης, ἀντὶ τοῦ μὴ ἀποδεξαμένου τοὺς προβληθέντας ὅρους ἱερολογ. διακόνου κ Ἀθηναγόρα. Ὁ πανοσ. κ. Μακάριος, ὑπηρετήσας ἔν τε τοῖς Πατριαρχείοις ὡς δευτερεύων καὶ ἐπὶ ἑπτακετίαν ἡγούμενος τῆς ἐν Πριγκήπῳ σταυροπηγιακῆς μονῆς τοῦ Χριστοῦ, κέκτηται πεῖραν ἀρκοῦσαν πρὸς εὐδόκιμον διεξαγωγὴν τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ διακονίας.

Παροράματα.—Εἰς τὴν ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ δημοσιευθεῖσαν «ᾠδὴν εἰς τὸν ἀείμνηστον Γρηγορᾶν» παρεισέφρησαν τὰ ἑξῆς δύο παροράματα: χρὴ=χρῆν καὶ ψήτεϊ=χήτεϊ.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ

Πολλὰ ἐλέχθησαν καὶ ἐδημοσιεύθησαν ἐν διαφόροις δημοσιογραφικοῖς ὀργάνοις, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπισυνέβη τὸ πρακτολμον ἐπεισόδιον τοῦ μητροπολίτου Δυρραχίου ἐν τῇ ἁγίᾳ καὶ ἱερᾷ Συνόδῳ τοῦ Ἰταμῶς καὶ ὑβριστικῶς προσενεχθέντως πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἐν πλήρει αὐτῆς συνεδρίᾳ καὶ τοῦτ' αὐτὸ ἀληθὲς κατηγορητήριον κατ' αὐτοῦ ἐξενεγκόντος, ἐξακολουθοῦτι δὲ καὶ λεγόμενα καὶ γραφόμενα παρά τε τῶν ἀποσχισθέντων Μητροπολιτῶν καὶ τῶν ὁμοφρονούντων αὐτοῖς, ἀπὸ σκοποῦ διαστρεβλοῦντα καὶ διαστρέφοντα τὴν ἀλήθειαν καὶ παραπλανῶντα τὸ δημόσιον. Ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» ἐν διαφόροις αὐτῆς φύλλοις ἐπαρκῶς διεφώτισε τοὺς ἀγνοοῦντας παραστήσασα διὰ βραχέων τὴν ἀληθῆ τῶν γεγονότων ἐξέλιξιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ διαστρέβλωσις αὐτῶν δυστυχῶς ἐξακολουθεῖ, κρίνομεν ἀναγκαίαν τὴν λεπτομερεστέραν τῶν συμβεβηκότων ἔκθεσιν, ἀρυόμενοι ἐξ αὐθεντικῶν πηγῶν τὰς πληροφορίας ἡμῶν.

Πρέπει νὰ μάθῃ τὸ εὐσεβὲς τῶν ὀρθοδόξων πλήρωμα καὶ ὁ κόσμος καθόλου ὅτι τὸ ἐν τοῖς κρισιμωτάτοις τούτοις διὰ τὴν ἐκκλησίαν καιροῖς προκῦψαν εἰς μέσον ἐγκληματικὸν ἐπεισόδιον δὲν ἀνεφύη ἐκ λόγων ὑψηλῆς καὶ εὐγενοῦς μερίμνης ὑπὲρ τῶν δικαίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀληθῶν αὐτῆς συμφερόντων, ὡς πολλάκις διετυμπάνισαν καὶ διατυμπανίζουσιν ἔτι οἱ δῆθεν προασπισταὶ αὐτῶν, ἀλλ' ἦν ἀποτέλεσμα προγράμματος πρὸ πολλοῦ κεχαραγμένου, τὸ μὲν πρὸς ταπείνωσιν καὶ ἐκφαύλισιν τοῦ σεπτοῦ προσώπου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ'. συνεπείᾳ εἰσηγήσεων ἑνίων, παρ' ὃ δεῖ φρονούντων καὶ τοῦτ' αὐτὸ ὑπερφρονούντων ἐπὶ τῇ ἐκκλησιαστικῇ αὐτῶν δράσει, τὸ δὲ πρὸς ἱκνοποίησιν φιλοδόξων τάσεων καὶ ἰδιοτελῶν βλέψεων ἢ καὶ ἁπλῶς δυσαρεσκείας ἕνεκα καὶ πνεύματος ἐκδικήσεως.

Ἤδη κατὰ τὴν προηγουμένην Συνοδικὴν περίοδον παρετηρήθη τάσις Συνοδικῶν τινων πρὸς ἀντιπολίτευσιν, εὐκαίρως ἀκαίρως ἐπιλαμβανομένων πάσης περιστάσεως πρὸς ἀντιλογίαν καὶ παρεμβολὴν προσκομμάτων καὶ δυσχερειῶν ἐν ταῖς παρεμπιπτούσαις ὑποθέσεσι· καὶ τότε ἔδαφος πρὸς δημιουργίαν κρίσεως παρεῖχεν ἄλλοτε μὲν τὸ ζήτημα τῆς διαδικασίας τῶν ἀρχιερέων, ἀφορμῆς προχείρου λαμβανομένης ἐκ τῆς καταδίκης τοῦ Μητροπολίτου Μελενίκου καὶ μετὰ ταῦτα Κασσανδρείας καὶ ἐκ κλήσεως τοῦ Μητροπολίτου Χαλκηδόνος ἐν ἀστυκῇ τινι δίκῃ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς Κουζγουνδζουκίου, ἄλλοτε δὲ τὸ οὕτω κληθὲν ληξιαρχικόν, ἄλλοτε τὸ γνωστὸν περὶ Μακεδονίας ὑπόμνημα καὶ ἄλλοτε τὸ Ἀντιοχικὸν ζήτημα· ἑκάστοτε δὲ Ἰωακεὶμ ὁ Γ'. κατεκρίνετο ἐπὶ ἀδρανείᾳ ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῶν ζητημάτων τούτων ἢ καταπροδόσει αὐτῶν· ἀλλ' ἡ ἔλλειψις συμπαγοῦς πλειονοψηφίας ἐματαίου τὸν σκοπὸν αὐτῶν καὶ τὰ σχέδια· ἀφ' οὗ χρόνου ὅμως ὁ Πατριάρχης πεποιθὼς εἰς τὴν εὐσυνείδητον καὶ εὔορκον ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων οὐτοῦ καὶ μηδόλως ἀποβλέπων εἰς προσωπικοὺς ὑπολογισμοὺς ἢ εἰς σχέσεις καὶ ὑποχρεώσεις τῶν μελλόντων νὰ καταλάβωσι θέσιν ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ ἀρχιερέων, μηδὲ θέλων ν' ἀποκλίνῃ τῶν διατάξεων τοῦ διέποντος τὰ τῆς ἐκκλησίας νόμου, προσεκάλεσε, τῇ ὑποδείξει μάλιστα καὶ εἰλικρινεῖ δῆθεν συστάσει τοῦ Μητροπολίτου Ἐφέσου καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ὡς συνοδικοὺς τοὺς μητροπολίτας Ρόδου, Σερρῶν, Δυρραχίου, Ἐλευθερουπόλεως καὶ Κρήνης, τότε δὴ κατηρτίσθη ἡ πρὸ πολλοῦ ἐπιδιωκομένη πλειοψηφία ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, ἥτις καίπερ ἀποτυχοῦσα τῆς διὰ πολλῶν προσπαθειῶν προσελκύσεως καὶ τῶν λοιπῶν τεσσάρων πάνοπλος ὅμως καὶ συστηματικὴ κατήρξατο τοῦ κατὰ τοῦ Πατριάρχου ἀγῶνος πρὸς πραγμάτωσιν τοῦ προμεμελετημένου αὐτῆς σχεδίου.

Καὶ ἐντεῦθα ὡς ἀφορμὴ τοῦ ἀγῶνος κατὰ τοῦ Πατριάρχου ἐχρησίμευον ἑκάστοτε τὰ ζητήματα περὶ διαθηκῶν, δικδικασίας ἀρχιερέων, ληξιαρχικῶν πράξεων, τῆς ἐν Μακεδονίᾳ καταστάσεως καὶ τοῦ ὀργανικοῦ κανονισμοῦ τῶν ἐπαρχιῶν Βοσνίας καὶ Ἑρζεγοβίνης, ἑκάστοτε δὲ κατακρινομένῳ ἐπὶ ἀδιαφορίᾳ δῆθεν, ἀδρανείᾳ καὶ λιποψυχίᾳ ἐν τῇ ὑπερασπίσει αὐτοῦ συνιστῶντο μέτρα ἔντονα καὶ σύντονα, διαμαρτυρίαι, ὑπομνήματα, παρουσιάσεις εἰς πρόσωπα ὑψηλὰ καὶ ὑπεροχικά, παραιτήσεις ἀπὸ τοῦ θρόνου καὶ τὰ τοιαῦτα· ἄλλοτε πάλιν προὐκκλοῦντο ἐπίτηδες καὶ ἀπὸ σκοποῦ συζητήσεις, ἀντικείμενον ἔχουσαι καταγγελίας δῆθεν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κατὰ Συνοδικῶν καὶ ὕβρεις δῆθεν κατὰ Πατριαρχῶν ἐφησυχαζόντων, ἄλλοτε Ἱερεμιάδες ἐξεφωνοῦντο περὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ συμβαινόντων ἢ καὶ περὶ ἱερέων στενοχωρούντων ἐν ταῖς φυλακαῖς ἕνεκα τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων καὶ ἄλλοτε ἄλλα ζητήματα, ἁπλᾶ καὶ διάφορα καθ' ἑαυτὰ ἢ καὶ οὐδαμῶς ὑφιστάμενα ἐχρησίμευον ὡς ἀφορμὴ πρὸς ἔκφρασιν μομφῆς κατ' αὐτοῦ, ὡς ἀπολυταρχικῶς φερομένου, ἐξυβρίζοντος τοὺς Συνοδικοὺς καὶ κακολογοῦντος αὐτοὺς καὶ καταπατοῦντος τοὺς νόμους καὶ τοὺς κανόνας τοὺς διέποντας τὰ ἡμέτερα· καὶ ταῦτα πάντα μετὰ τηλικαύτης ἰταμότητος καὶ θρασύτητος διεξήγοντο ἐν τῷ ἱερῷ χώρῳ τῶν Συνοδικῶν συνεδριάσεων, μετὰ τοιαύτης ἀπρεπείας καὶ ἐλλείψεως κοσμιότητος καὶ τοῦ ἐπι-

ἐκλλομένου ἀλληλοσεβασμοῦ ἐξεστομίζοντο, ὥστε οἱ ἄλλοτε παρακαθήσαντες ἐν συνοδικαῖς συνεδριάσεσι μετὰ λύπης διεκήρυττον ὅτι οὐδέποτε τοιαῦτα εἶδον καὶ ἤκουσαν οὐ μόνον δὲ ἐν τῷ ἱερῷ χώρῳ τῶν συνεδριάσεων, ἀλλὰ καὶ ἀνὰ τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς ῥύμας διεσπείροντο καὶ ἐκοινολογοῦντο τὰ τοιαῦτα, δι' ἐπίτηδες δὲ ἀνταποκριτοῦ διεβιβάζοντο εἰς τὴν «Νέαν Ἡμέραν» καὶ ἕτερα φύλλα ἑλληνικὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰς οὐδέν ἕτερον ἀποσκοποῦντα, εἰμὴ εἰς τὴν διαστρέβλωσιν τῆς ἀληθείας καὶ περικάλυψιν τοῦ προμεμελετημένου σχεδίου.

Οὕτως ἐχώρουν τὰ πράγματα, ὅτε οἱ ὀκτὼ βλέποντες τὰ σχέδια αὐτῶν ματαιούμενα, καθόσον ὁ Πατριάρχης ἐν πᾶσι τοῖς ἑκάστοτε παρουσιαζομένοις ζητήμασι ἐκτελῶν πάντοτε τὰς ἀποφάσεις τῆς πλειοψηφίας τῆς Συνόδου καὶ τοῦ Συμβουλίου. οὐδεμίαν παρεῖχεν ἀφορμὴν κατηγορίας καὶ μερψιμοιρίας, ἐπελάβοντο τοῦ ζητήματος τοῦ κανονισμοῦ τῆς Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης· καίτοι δὲ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου οὐδένα εἶχον εὔλογον λόγον τῆς κατὰ τοῦ Πατριάρχου καταφορᾶς, διότι οὐ μόνον εἰκοσιπενταετὴς πρᾶξις τῶν διαδόχων αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ 1880 καθιέρωσε τὴν μεταξὺ πατριαρχείων καὶ Αὐστροουγγρικῆς κυβερνήσεως σύμβασιν, μάλιστα δὲ ἐνίσχυσεν αὐτὴν διὰ τῆς προσθήκης καὶ τετάρτης Μητροπόλεως τῆς Βανιαλούκας καὶ Βιχάτσης, καὶ διὰ τῆς προσκυξήσεως τῆς παρεχομένης τοῖς πατριαρχείοις χρηματικῆς χορηγίας, ἀλλὰ καὶ οὐδαμῶς ὡς ἀντικανονικὴν αὐτὴν νὰ παραστήσωσιν ἠδύνατο, ἀπεδείχθησαν δὲ φροῦδα καὶ κακόβουλα τὰ περὶ προσηλυτισμοῦ ἐν ταῖς χώραις ἐκείναις ἐπιχειρήματα αὐτῶν, ὅλως δὲ ἀσύμφορος ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἡ θεωρία αὐτῶν περὶ καταργήσεως αὐτῆς, οὐδὲν ἧττον ὅμως βάλλοντες εὐθὺ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῶν παρεσκεύασαν τὴν κρίσιν· καὶ δὴ τὸν ἰταμώτερον καὶ θρασύτερον μεταξὺ αὐτῶν ἐκλέξαντες καὶ διδάξαντες καλῶς τὸ μάθημα αὐτοῦ, τὸν Μητροπολίτην Προκόπιον, προβάλλουσιν ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς 30 Σεπτεμβρίου ὡς κατήγορον τοῦ Πατριάρχου, αὐτοὶ ὑπομειδιῶντες καὶ ἐπιχαίροντες ἐπὶ τῷ ἀνηκούστῳ τούτῳ καὶ τοῖς χρονικοῖς τῆς Ἐκκλησίας ἀγνώστῳ ὅλως πραξικοπήματι. Κατάπληξιν ἀληθῶς ἐνεποίησε τὸ ἄτακτον τοῦτο καὶ ἰταμὸν ἐπεισόδιον, οὐ μόνον τοῖς παρακαθημένοις, ὧν τινες μετὰ τοῦ Πατριάρχου ἀμέσως κατέκριναν, ἀλλὰ καὶ τῷ Δ.Ε. Μ. Συμβουλίῳ, ὅπερ τῇ ἐπομένῃ λαβὸν γνῶσιν τῶν γενομένων διὰ τοῦ συνεργάτου τοῦ πραξικοπήματος προέδρου, ἐπιχειρήσαντος νὰ χαρακτηρίσῃ αὐτὰ ἐπὶ τὸ μετριώτερον, μετέβη παρὰ τῷ Πατριάρχῃ σύσσωμον καὶ ἐξέφρασε τοῦτο μὲ τὴν λύπην αὐτοῦ, τοῦτο δὲ τὴν εὐχὴν περὶ τιμωρίας τοῦ αὐθάδους ὑβριστοῦ.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ῥηθέντων σαφῶς καταδείκνυται ὅτι ἐκ προμελέτης καὶ συστηματικῶς παρεσκευασμένα ἦσαν πάντα τὰ κατὰ τοῦ πατριάρχου τυρευόμενα, οὐδέποτε δὲ οὐδαμῶς παρεκίνει τοὺς 8 εὐγενές τι ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν δικαίων αὐτῆς, δῆθεν κατακπατουμένων, αἴσθημα· ἡ ἀνέλιξις καὶ ἀφήγησις τῶν πραγμάτων τορῶς καταμαρτυρεῖ τοῦ ὅλιβεροῦ αὐτῶν σχεδίου, ἐπικυροῖ δ' ἔτι ἅπαξ οὐ μόνον τὸ νομοταγὲς τοῦ πατριάρχου, ἀλλὰ καὶ τὴν χριστιανικὴν αὐτοῦ ἀνοχὴν καὶ συγκατάβασιν πρὸς ἄρσιν τοῦ κατακρίτου ἐπεισοδίου· διότι, ἐὰν καὶ οἱ ὀκτὼ τῶν αὐτῶν, ὡς ὁ πατριάρχης, ἐνεφοροῦντο αἰσθημάτων, ἐξ ἅπαντος θὰ προσεχώρουν τοῖς νομίμοις καὶ δικαίοις αὐτοῦ συστάσεσι, θὰ ἐπεκράτει δ' ἤδη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ ποθητὴ γαλήνη.

Ἀλλ' οὐχ' οὕτως ἔδοξε τοῖς βυσσοδομοῦσι καὶ τοῦτ' αὐτὸ ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωακεὶμ αἰτοῦσιν. Ἤδη πρὸ τῆς διαμαρτυρίας τοῦ Μ. Συμβουλίου ὁ πατριάρχης ἐπιθυμῶν τὴν εἰρήνην, διὰ τοῦ ἐκ τῶν δικκόνων αὐτοῦ καὶ βοηθοῦ γραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου Ἀποστόλου ὅλως φιλικῶς καὶ ἀνεπισήμως παρακαλεῖ τὸν μητροπολίτην Ἐφέσου ὅπως διὰ τῆς μεσιτείας αὐτοῦ παροτρύνῃ τὸν μητροπολίτην Δυρραχίου ἵνα ἀπόσχῃ οἰκειοθελῶς μιᾶς ἢ δύο συνεδριῶν τῆς Συνόδου πρὸς ἐξεύρεσιν τρόπου θεραπείας τοῦ ἀναφυέντος ἀξιοθρηνήτου ἐπεισοδίου, ἀλλ' οὗτος ἀπήντησεν ἀρνητικῶς, δηλώσας μάλιστα ὅτι ὁ πατριάρχης ἐπεθύμει τὴν ἀπουσίαν τοῦ ὑβριστοῦ ἐπὶ σκοπῷ δῆθεν τοῦ νὰ ὑποκλέψῃ τὴν κύρωσιν τοῦ κανονισμοῦ τῆς Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης ὡς αὐτὸς καὶ οἱ περὶ αὐτὸν μειονοψηφοῦντες συνοδικοὶ ἤθελον. Τῇ ἑπομένῃ Σαββάτῳ πρὸς ἑσπέραν ἀπέστειλεν ὁ πατριάρχης τὸν ὑπογραμματέα τῆς Συνόδου παρακαλῶν καὶ συνιστῶν τῷ Ἐφέσου, ὅπως ἐν τῇ τῆς Κυριακῆς χοροστασίᾳ μὴ συμμετάσχῃ ὁ δράστης τοῦ πραξικοπήματος, ἀλλ' οὗτος ἀπήντησεν ἢ καὶ οἱ 8, ἢ οὐδεὶς χοραστατήσουσι. Πράγματι δὲ τῇ Κυριακῇ ἐλθόντες εἰς τὸν ναὸν ἀπέσχον τῆς χοροστασίας. Τῇ Κυριακῇ πρὸς ἑσπέραν ὁ πατριάρχης ἀπέστειλε πρὸς τὸν Ἐφέσου τὸν Μ. Πρωτοσύγκελλον διαβεβαιῶν αὐτὸν περὶ τῶν πρὸς αὐτὸν αἰσθημάτων καὶ παρακαλῶν αὖθις ὅπως ὁ Δυρραχίου ἀπόσχῃ τῶν συνεδριάσεων τῆς Συνόδου, ἵνα οὕτω ἐξομαλυνθῇ τὸ ζήτημα συνοδικῶς, ὅπερ ἀναμφιβόλως θὰ συνέβαινεν, ὡς ἐχόντων τῶν περὶ αὐτὸν τὴν πλειονοψηφίαν· ὁ πρῶτος τῇ τάξει ἀπήντησεν ὅτι ἀφ' οὗ ὁ πατριάρχης κατήγγειλε τοὺς ὀκτὼ εἰς τὰ ἀνάκτορα πρέπει νὰ παύσῃ πᾶς λόγος περὶ αἰσθημάτων, τοῦ δὲ πατριάρχου δικ-

βεβαιώταντος αὖθις διὰ τοῦ αὐτοῦ προσώπου, ὅτι οὐδὲ μία τοιαύτη καταγγελία ἐγένετο, ὁ Ἐφέσου ἀπήντησεν ἢ οἱ ὀκτὼ ἢ οὐδεὶς καὶ ἂς μὴ μᾶς ζαλίζῃ· ταῦτα δ' εἶπεν αὐτῷ ἀφ' οὗ συνενοήθη πρότερον μετὰ τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ παρευρισκομένων ἑτέρων ἑπτά. Τῇ ἑπομένῃ Τρίτῃ ἀπὸ πρωΐας οἱ ὀκτὼ καίπερ προδηλωθέντος ὅτι δὲν θέλει συγκροτηθῇ σύνοδος, καταλαβόντες τὸ γραφεῖον τῆς ἱερᾶς Συνόδου προσεκάλεσαν παρ' ἑκυτοῖς τὸν ἀρχιγραμματέα αὐτῆς καὶ ἀνήγγειλαν δι' αὐτοῦ τῷ πατριάρχῃ ὅτι ἐπιθυμοῦσι νὰ συγκροτήσῃ οὗτος τὴν Σύνοδον, ἅτε τῆς ἡμέρας οὔσης Συνοδικῆς. Τοῦ πατριάρχου δηλώσαντος ὅτι εὐχαρίστως πράττει τοῦτο, ἄνευ ὅμως τοῦ Δυρραχίου, ἐκεῖνοι ἀπήντησαν ὅτι ἐννοοῦσι νὰ λάβῃ μέρος καὶ οὗτος, ἄλλως ἂς ἐπιτρέψῃ ὁ πατριάρχης νὰ συνεδριάσωσιν οἱ ὀκτὼ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πρώτου τῇ τάξει Ἐφέσου, προσερχομένων καὶ τῶν ἑτέρων τεσσάρων ἀρχιερέων· ἀλλὰ τοῦ πατριάρχου δηλώσαντος ὅτι καὶ τοῦτο ἐπιτρέπει, ἄνευ ὅμως τοῦ κατηγόρου αὐτοῦ, καὶ τῶν τεσσάρων ἀπαντησάντων ὅτι εὐχαρίστως θὰ συνειργάζοντο αὐτοῖς, ἐὰν ἀπεῖχεν ὁ Δυρραχίου καὶ ἂν ἐγίνωσκον ἐκ τῶν προτέρων κατὰ τὰ κεκανονισμένα τὸ ἀντικείμενον τῆς προτεινομένης συνεδρίας τῆς ἱερᾶς Συνόδου, οἱ ὀκτὼ ἀπήντησαν διὰ τοῦ ἀρχιγραμματέως ὅτι ἀποχωροῦσι τῶν πατριαρχείων, ὅτι συνεδριάσουσιν εἰς τὸ ἑξῆς ὅπου βούλωνται καὶ ὅτι ἐπιρρίπτουσι τῷ πατριάρχῃ πᾶσαν τὴν εὐθύνην.

Ἀλλὰ μὴ ἀρκούμενοι τῇ ἀπαντήσει αὐτῶν ταύτῃ, οἱονεὶ θέλοντες νὰ δικαιολογήσωσι τὰ μέλλοντα αὐτῶν πραξικοπήματα πρὸς ἑσπέραν τῆς αὐτῆς Τρίτης μόνος ὁ Ἐφέσου καὶ ὁ Μιτυλήνης μεταβαίνουσι παρὰ τῷ πατριάρχῃ καὶ ζητοῦσι καὶ αὖθις ὅπως, παρόντος καὶ τοῦ Δυρραχίου συζητηθῇ τὸ ζήτημα ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ. Τοῦ πατριάρχου ἀπαντήσαντος αὐτοῖς ὡς καὶ πρότερον καὶ ἀγγείλαντος ὅτι δύνανται νὰ προσέλθωσιν οἱ ἑπτὰ ἐν τῇ αὔριον Τετάρτῃ συγκληθησομένῃ συνεδρίᾳ τῶν δύο Σωμάτων, εἰς ἣν παρέπεμψε τὰ κατὰ τὸ ἐπεισόδιον τοῦ Δυρραχίου, οὗτοι ἀπῆλθον διαμαρτυρόμενοι καὶ ἐπιλέγοντες, ὅτι μεταβήσονται εἰς τὰ ἀνάκτορα. Οὕτως οἱ ὀκτὼ Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι οἱ ἐξ ἀρχῆς μέχρι σήμερον ἐν λόγοις τε καὶ γραφομένοις παριστάμενοι ὅτι πονοῦσι καὶ κόπτονται ὑπὲρ τῶν ἀληθῶν τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας συμφερόντων, ἀντὶ νὰ προσχωρήσωσιν εἰς τὰς ἀλλεπαλλήλους ἐκφρασθείσως αὐτοῖς δικαίας καὶ νομίμους συστάσεις τῆς Α. Θ. Π. τοῦ πατριάρχου καὶ ἐξομαλύνωσι τὸ δημιουργηθὲν ἐπεισόδιον, πρὸς μόνην τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ πονηροῦ αὐτῶν σχεδίου ἀποσκοποῦντες, ἀπορρίπτουσιν αὐτὰς πεισμόνως, ἀπέρχονται τῶν πατριαρχείων μετ' ἀπειλῶν καὶ καταλιμπάνοντες τὴν Ἐκκλησιαστικὴν καὶ κανονικὴν ὁδόν, τρέπονται ἑτέραν ἐπιλαθόμενοι τῶν ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ τῶν κειμένων νόμων ἐπιβαλλομένων τοῖς οὕτω πολιτευομένοις ἐκκλησιαστικῶν ποινῶν.

Ἀπέναντι τοιαύτης γλώσσης καὶ στάσεως τῶν ὀκτὼ, καταφώρως πλέον μαρτυρούσης τὰ ἔκνομα αὐτῶν σχέδια, ὁ πατριάρχης κηδόμενος τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐκ καθήκοντος ἐπιβαλλομένου αὐτῷ, ἀπολύει μὲν πιττάκιον πρὸς τὸν μητροπολίτην Δυρραχίου, ἀναγγέλλων τὴν ἀπὸ τῶν συνοδικῶν αὐτοῦ καθηκόντων ἀπαλλαγὴν καὶ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, συνῳδὰ δικαιώματι κυριαρχικῷ καὶ τῷ Γ'. ἄρθρῳ τοῦ περὶ σχηματισμοῦ τῆς ἱερᾶς Συνόδου κανονισμοῦ, συγκαλεῖ δὲ τὰ δύο τῆς Ἐκκλησίας σώματα ἤτοι τὴν ἱερὰν Σύνοδον καὶ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, τὰ μόνα ἁρμόδια ν' ἀποφκίνωνται ἐν τοιούτοις ζητήμασι, πρὸς κοινὴν σύσκεψιν καὶ ἐνέργειαν ἐν τῇ ὅλως ἐκτάκτῳ ταύτῃ καὶ πρωτοφανεῖ ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς ἐκκλησίας καταστάσει.

Ἐν τῇ συνεδρίᾳ ταύτῃ προσεκλήθησαν τρὶς διὰ πατριαρχικῶν ἐφημερίων καὶ οἱ ἀπολειπόμενοι ἑπτὰ, ἀλλ' ἑκάστοτε διὰ ποικίλων καὶ ἀντιφατικῶν ἀπαντήσεων ἠρνήθησαν νὰ προσέλθωσι, πείσμονα ἀντιτάξαντες ἄρνησιν. Ἡ συνέλευσις ἐκ 13 ἐκ τῶν 20 μελῶν ἀπαρτιζομένη καὶ, μετὰ τὴν τριπλῆν πρόσκλησιν τῶν ἑπτὰ καὶ τὴν τριπλῆν αὐτῶν ἄρνησιν, ἐν ἀπαρτίᾳ πλέον θεωροῦσα ἑαυτὴν εὑρισκομένην καὶ νομίμως δυναμένην νὰ ἐργασθῇ, ἐπελήφθη τοῦ ἔργου αὐτῆς καὶ δὴ μετὰ προκαταρκτικὴν ἀφήγησιν τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων, ὁ πατριάρχης ἀγγέλλει τὴν ἀπόλυσιν τοῦ πιττακίου τοῦ Δυρραχίου, προτείνει καὶ τὴν κοινῇ ληφθεῖσαν μετὰ τῶν λοιπῶν συνοδικῶν ἀπόφασιν περὶ ἀναχωρήσεως μὲν εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν τῶν μητροπολιτῶν Ρόδου, Σερρῶν καὶ Ἐλευθερουπόλεως, ἐκ τῶν κυριωτέρων αἰτίων καὶ πρωτοστατῶν τῆς ἐκρύθμου καὶ ἀνωμάλου ταύτης καταστάσεως καὶ τῆς πρωτοφανοῦς ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς χρονικοῖς ταύτης ἀπεργίας, ἀντικαταστάσεως δ' αὐτῶν δι' ἑτέρων μητροπολιτῶν τοῦ Οἰκ. Θρόνου. Ἡ πρότασις αὕτη τῆς Α. Θ. Π. ἐπὶ τῶν ἱερῶν κανόνων, ὡς καὶ τῆς παλαιοτέρας καὶ νεωτέρας πράξεως τῆς Ἐκκλησίας ἑδραζομένη, πλεῖσθ' ὅσα παραδείγματα ἀναφερούσης, ὁμοφώνως ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὑπό τε τῶν σεβασμ. συνοδικῶν καὶ τῶν ἀξιοτίμων μελῶν τοῦ Συμβουλίου, ὅπερ οὐ μόνον ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν κανονισμῶν κέκτηται τὸ δικαίωμα τῆς ἀναμίξεως εἰς διαδικασίας ἀρχιερέων καὶ τὴν παῦσιν τοῦ πατριάρχου,

ἀλλὰ καὶ ἐν προηγουμένοις μὲν περιστάσεσιν ἔλαβε μέρος εἰς πνευματικώτερα ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα, καὶ νῦν ἐξακολουθεῖ συμμετέχον εἰς τὰς συζητήσεις καὶ ἀποφάσεις τῶν δύο Σωμάτων, ἐπὶ ἀντικειμένων γενικωτέρας φύσεως, πολλῷ δὲ μᾶλλον ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ μέρος νῦν προκειμένου περὶ μέτρου διοικητικοῦ.

Καὶ ταῦτα μὲν ἀδηρίτῳ ἀνάγκῃ, ἀλλ' ἐντὸς τοῦ κεκθήκοντος, τοῦ νομίμου καὶ τοῦ δυνατοῦ, ἔπραττον τὰ δύο Σώματα καὶ τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν ταύτην διὰ κοινοῦ Μαζβατᾶ διεβίβαζον πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν θρησκευμάτων καὶ τῆς δικαιοσύνης· τί δὲ οἱ ὀκτὼ σεβ· ἀρχιερεῖς, οἱ ἀποσχισθέντες καὶ ἀπεργίαν κηρύξαντες καὶ ἐν ἀπειλαῖς τῶν πατριαρχείων ἀναχωρήσαντες; οἱονεὶ προλαμβάνοντες τὸν Πατριάρχην καὶ τὰ Δύο Σώματα, πράγματι δὲ δικαιολογοῦντες τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν, συγκροτοῦσι παρασυναγωγὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πρώτου τῇ τάξει Ἐφέσου, σφόδρα ἰμειρομένου τὰς βαθμίδας τοῦ οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ εἰς ἔργον παρὰ προσδοκίαν τὰς ἀπειλὰς τιθέντες, συντάσσουσι πρακτικόν, ἐν ᾧ συκοφαντίας καὶ ψεύδη συνονθυλεύσαντες καὶ τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τοὺς κανονισμοὺς λακπατήσαντες, ἀποκηρύττουσιν ἐν παρασυναγωγῇ τὸν κανονικὸν αὐτῶν πατριάρχην καὶ δὴ κατά τινας καὶ καθαιροῦσι, δύο δ' ἐξ αὐτῶν οἱ Ἐφέσου καὶ Μιτυλήνης, διαρκούσης ἔτι ἐν τοῖς πατριαρχείοις τῆς συνεδρίας τῶν δύο Σωμάτων καὶ μήπω προβάσης εἰς ἀπόφασιν, παρακαλοῦντες τὸν ὑφ' ἁπάντων τῶν ὀκτὼ ὑπογεγραμμένον μαζβατᾶν, μεταβαίνουσιν ἐν πομπῇ πρός τε τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης καὶ τὰ αὐτοκρατορικὰ ἀνάκτορα, ἐξαιτούμενοι παρὰ τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας τὴν ὑπ' αὐτῶν ἀποφασισθεῖσαν παῦσιν καὶ ἀντικατάστασιν τοῦ πατριάρχου. Οὕτως ἐδημιουργήθη ἡ ἀξιοθρήνητος καὶ ὅλως πρωτοφανὴς ἐν τοῖς πάλαι καὶ νῦν χρόνοις κατάστασις τῆς Ἐκκλησίας τὴν ὁποίαν, ὡς ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ρηθέντων σκοπῶς κατάδεικνυται, προύκάλεσεν ἡ στάσις δικαιολογουμένη μόνον ὑπὸ τῆς ἀπερισκεψίας καὶ ἐμπαθείας αὐτῶν, οὐδαμῶς δὲ ὑπὸ λόγων εὐγενῶν καὶ μεριμνῶν ὑπὲρ τῶν προνομίων καὶ δικαίων τῆς πάντοθεν πολεμουμένης Ἐκκλησίας. Τοῦτο σκοπῶς κατάδεικνυται καὶ ἐκ τῆς μετὰ ταῦτα ἀθέσμου ἐνεργείας τῶν ὀκτὼ, οἵτινες ἀποσχίσαντες ἑαυτοὺς ἀπὸ τοῦ κανονικοῦ αὐτῶν κέντρου καὶ ἕτερον οὕτως εἰπεῖν πατριαρχεῖον πήξαντες ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἐφέσου, οὐδενὸς φείδονται μέσου πρὸς κορεσμὸν τῶν ἰδίων παθῶν καὶ ἐκφύλισιν τοῦ τε πατριαρχικοῦ γοήτρου καὶ τοῦ συνοδικοῦ ἀξιώματος. Οὕτω διὰ τῆς ἐμμονῆς αὐτῶν εἰς τὴν ἔκνομον αὐτῶν πορείαν προύκάλεσαν οἱ γεννάδαι, κοπτόμενοι ὑπὲρ τῶν καταπατουμένων δῆθεν ὑπὸ τοῦ Ἰωακεὶμ προνομίων, τὸ πρωτάκουστον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἱστορίᾳ γεγονὸς, τὴν κατ' ἀντιμωλίαν μεταξὺ πατριάρχου καὶ αὐτῶν διαδικασίαν ἐνώπιον τοῦ ὑπουργοῦ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν θρησκευμάτων, καταισθεῖσαν εὐτυχῶς διὰ τῆς συνέσεως τοῦ πατριάρχου, ἔχοντες δὲ ἐν ταῖς καθημεριναῖς αὐτῶν παρασυναγωγαῖς ὡς παρέδρους καὶ συμβούλους προσωπα λαϊκὰ, ἐχθίστως πρὸς τὸν πατριάρχην διακείμενα, ἀνακυκῶσι γῆν καὶ θάλασσαν καὶ πᾶν μετέρχονται μέσον θεμιτὸν καὶ ἀθέμιτον πρὸς τὸν ἀνόσιον αὐτῶν σκοπὸν ἀποβλέποντες, ὑπὲρ οὗ καὶ ταπεινώσεις ἔτι καὶ ἐξευτελισμοὺς ὑφίστανται, ἐκλιπαροῦντες τὴν ὑποστήριξιν τῶν ὑπερφιάλων αὐτῶν ἀξιώσεων παρὰ ξένων πρεσβειῶν· ὅπερ δὲ ὅλως μαρτυρεῖ τὴν ἀπόνοιαν αὐτῶν, εἶναι καὶ τὸ διαθρυλλούμενον, ὅτι καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν Αὐστροουγγρικὴν πρεσβείαν ἀπετάθησαν ὑποσχόμενοι τὴν κύρωσιν τῶν ὑπὸ συζήτησιν κανονισμῶν τῆς Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης, καὶ ὧν λυσσωδῶς πρότερον ἀνθίσταντο ἀρκεῖ μόνον αὐτὴ νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτοὺς πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπιψόγου αὐτῶν ἀγῶνος. Οὐκ' ἄγνωστον ἐν τοῖς παρακολουθοῦσι τὴν ἔκνομον αὐτῶν ἐνέργειαν καὶ τὸ σχετικὸν πρὸς τοὺς πόθους αὐτῶν καὶ τὰ μηχανεύματα τηλεγραφήμα ἐκ Βοσνίας, ὅπερ πρὸς τὸν μητροπολίτην Ἐφέσου καὶ τὸ ἐν Κων)πόλει ὀρθόδοξον σερβικὸν πατριαρχεῖον ἀποτεινόμενον συγχαίρει μὲν τοὺς ὀκτὼ ἐπὶ τῇ στάσει καὶ ἐνεργείᾳ αὐτῶν, προτρέπεται δὲ εἰς τὴν ἀποδίωξιν τοῦ λύκου. Περιττὸν νὰ σημειώσωμεν ἐντεῦθα τό τε ἐν τῷ «Κράτει» τῶν Ἀθηνῶν ὑπόμνημα ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τῶν ὀκτὼ κατὰ τὸν συντάκτην αὐτοῦ, ἔγγραφον σκότιον καὶ ἀποφώλιον, μεστὸν συκοφαντιῶν καὶ ψεύδεων, ὡς καὶ τὰ ἐν τῇ «Νέᾳ Ἡμέρᾳ», καὶ ἀλλαχοῦ δημοσιευόμενα πρὸς δηλητηρίασιν τῶν συνειδήσεων τῶν ἁπλουστέρων καὶ συγκάλυψιν τῆς ἀληθείας. Ἀλλὰ τὸ πάθος αὐτῶν τὸ ὑπερφίαλον καὶ αἱ ἔκνομοι καὶ ἀντικανονικαὶ ἐνέργειαι ἐπὶ τοσοῦτον προήχθησαν, ὥστε ἵνα προσδώσωσιν αἴγλην τινὰ δικαιολογίας καὶ νομιμότητος εἰς τὸ ἀντικανονικὸν αὐτῶν τερατούργημα, οὐκ ἀπώκνησαν οἱ δείλαιοι ν' ἀποταθῶσι τὸ μὲν εἰς τοὺς ὑπὸ τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον μητροπολίτας προσπαθοῦντες νὰ σαγηνεύσωσι καὶ δελεάσωσι τὴν κρίσιν αὐτῶν, τὸ δὲ εἰς τὰς πρωτευούσας τῶν ὀρθοδόξων αὐτοκεφάλων ἐκκλησιῶν, κηρύττοντες τὴν παῦσιν καὶ καθαίρεσιν τοῦ πατριάρχου. Αλλὰ ζῇ Κύριος ὁ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ προνοῶν καὶ ἀπὸ παντὸς κινδύνου αὐτὴν ρυόμενος.

(ἐκ τῆς **Ἀληθείας** Θεσσαλονίκης)

ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ

ἐκφωνηθεὶς κατὰ τὴν ΛΗ' ἐπέτειον τῆς ἐν Ξυλοπόρτῃ ἀδελφότητος «Ἐννέα Μοῦσῶν» ὑπὸ τοῦ κ. Δημητρίου Μοστράτου, καθηγητοῦ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς.

Αἱ «Ἐννέα Μοῦσαι» τῆς Ξυλοπόρτης, τὸ εὐγενὲς καὶ μεγάθυμον σωματεῖον, ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἐργαζόμενον ὑπὲρ συνοικίας ἱστορικῆς, περιπνεομένης ὑπὸ θείων καὶ ἀνεκλαλήτων ἐθνικῶν ἀναμνήσεων, ἀναπτεροῦσιν ἡμᾶς καὶ διὰ μόνης τῆς προσωνυμίας, μεταρσιοῦσι δὲ τὸν νοῦν εἰς τὰ ὕψη Πιερίας καὶ Παρνασσοῦ. Καὶ ἔπρεπε τῷ ὄντι, ἂν μὴ ἐπιεικῶς, ἀλλὰ καὶ μὴ εὐστόχως, ἡ ἐκλογὴ ἐγίνετο, ποιητὴς ν' ἀνέλθῃ τὸ εὐαγὲς τοῦτο βῆμα καὶ ποιητικῶς νὰ ψάλῃ, πῶς ὁ Ζεὺς ἐγέννησε τὰς Μούσας, ἀφοῦ ἐνίκησε Τιτᾶνας καὶ Γίγαντας· πῶς αἱ θυγατέρες αὗται τῆς Μνημοσύνης συνεωρτάζοντο πολλάκις τῷ Διὶ πατρὶ, ἐν μέσῳ τῶν Ὡρῶν, τῶν Μοιρῶν καὶ τῶν Χαρίτων· πῶς συνεικονίζοντο τῇ Ἀθηνᾷ, ἄλλοτε δὲ τῷ Ἑρμῇ, τῷ Ἡρακλεῖ· πῶς προσεφέροντο αὐταῖς **ἱερὰ νηφάλια,** ὥσπερ τῇ Ἀφροδίτῃ, καὶ πῶς ᾖδον καὶ ἐχόρευον σὺν τῷ Μουσηγέτῃ Ἀπόλλωνι.

Ταῦτα, λέγω, ἐκ τοῦ ἀκενώτου καὶ στίλβοντος θησαυροῦ τῆς Μυθολογίας ἡμῶν ἀντλούμενα, ἠδύναντο νὰ θέσωσι θαυμάσιον κορύφωμα εἰς τὴν ὡραίαν ἑορτὴν, καὶ θ' ἀπηρχόμεθα πάντες γηθόσυνοι, ἐνδομύχως εὐχαριστοῦντες τοῖς παρασχοῦσιν ἡμῖν δαψιλῆ καὶ πλουσίαν τὴν ποιητικὴν ἑστίασιν.

Ἀλλ' ἐγὼ ἐν τῇ πενίᾳ μου τοῦτο μόνον γινώσκω καὶ ἀναμιμνήσκω ὑμᾶς, εὐγενεῖς κυρίαι καὶ κύριοι, ὅτι αἱ ἀπ' ἀρχῆς προστάτιδες τεχνῶν καὶ μουσικῆς ἐννέα Μοῦσαι, εἶχον κηρυχθῇ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ προστάτιδες τῆς ἐπιστήμης καὶ μαθήσεως, κατὰ τοὺς χρόνους τῆς παντοειδοῦς αὐτῶν ἀκμῆς, καὶ ὅτι συχνὰ ἔλεγον ἐκεῖνοι, ὅτι «οἱ ἀμφὶ παίδευσιν, ποιούμενοι χαριστήρια, θύουσι ταῖς Μούσαις». Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ πανηγυρίζουσα φερώνυμος ἀδελφότης θύει ταῖς Μούσαις χαριστήρια, οὖσα περὶ τὴν παίδευσιν, τ. ἔ. ἐνισχύουσα σχολεῖα, ἐν οἷς ἡ μάθησις εἶναι κυρίως περὶ τὴν ἑλληνικὴν, ἐπικαλοῦμαι εὐλαβῶς τὰς Πιερίδας, ὅπως μοὶ ἐμπνεύσωσι τὰ δέοντα καὶ πρόσφορα περὶ γλώσσης ἐν γένει, καὶ ἑλληνικῆς ἰδίᾳ, ὡς κάλλιστον ἐγκώμιον καὶ δίκαιον ἔπαινον καὶ εὐνόητον αἰτιολογίαν τῶν ὑπὲρ ταύτης ἐν Ξυλοπόρτῃ καταβαλλομένων παντοίων προσπαθειῶν.

Α.

Ὁ λόγος εἶνε, κατ' Ἀριστοτέλη[1], χρῆσις τοῦ σώματος μόνῳ τῷ ἀνθρώπῳ ἰδιάζουσα·» μᾶλλον ἴδιόν ἐστιν ἀνθρώπου τῆς τοῦ σώματος χρείας»· τ. ἔ., ἐν τῇ κυρίᾳ αὐτοῦ μορφῇ, ὡς ἔναρθρος φωνὴ, εἶνε ὅ,τι συνήθως καὶ ἁπλῶς καλοῦμεν **γλῶσσαν.** Ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπαναλάβω ὅσα πρό τινων ἐτῶν περὶ γλώσσης ἐδημοσίευσα, ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι[2] τοῦ **Φιλολογικοῦ Συλλόγου** Κωνσταντινουπόλεως, ἀρκοῦμαι εἰς ὅ τι σήμερόν μοι εἶνε χρήσιμον. Ἡ γλῶσσα λοιπὸν τόσον μετέχει τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ὅσον καὶ αὐτὴ ἡ νόησις· ἂν ἡ νόησις ἔχῃ συνείδησιν ὅτι κατέχει τὰς ἐκ τῶν αἰσθήσεων καὶ ἐντυπώσεων παραστάσεις, ἡ ἔναρθρος φωνὴ, ἡ γλῶσσα ἢ ὁ λόγος, δίδει τὴν ὕλην πρὸς σύμπηξιν καὶ συναρμογὴν τῶν ἐκ τῶν παραστάσεων ἐννοιῶν· διὰ τοῦτο καὶ ὁ Γ. Οὔμβόλδος ὁρίζεται τὴν γλῶσσαν ὡς ἀδιάλειπτον πνευματικὴν ἐργασίαν, ὑφ' ἧς ἡ ἔναρθρος φωνὴ γίνεται κατάλληλος πρὸς ἐκδήλωσιν ἰδεῶν. Ἡ χάριν λοιπὸν ταύτης τῆς ἐκδηλώσεως διδομένη ὕλη εἶνε αἱ λέξεις, πᾶσα δὲ λέξις εἶνε ἔννοια, οὐδεμία δὲ ἔννοια ἄνευ ταύτης τῆς ὕλης. Ὡς ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἓν ὄν, διττῶς ἐκδηλούμενον, ὡς σῶμα καὶ ὡς πνεῦμα, οὕτω καὶ πᾶσα λέξις ἔννοιαν. Ἁπλῆ λέξις, ὡς λέξις, ὡς ἀπόλυτον σημεῖον ἄνευ σημαινομένου δὲν ὑπάρχει, καὶ ἁπλοῦν σημαινόμενον ἤγουν ἔννοια καθ' ἑαυτὴν, εἶνε ἀδύνατος.

Τοιαύτη ἐν συντόμῳ ἡ ἀνατομία τοῦ ἀνθρωπίνου λόγου, ἐκείνου τοῦ μοχλοῦ, ὅστις, καὶ ἐν τῇ πρωτογόνῳ ἔτι καταστάσει ἐνίκησε τὸ **φύσει** κοινωνικὸν καὶ **φύσει** φιλομαθὲς ζῷον, τὸν ἄνθρωπον, εἰς πῆξιν καὶ κατασκευὴν κοινωνίας. Ἐν αὐτῇ καὶ δι' αὐτῆς ἔγινε **σοφὸν ζῶον,** ὡς καλεῖ αὐτὸν ὁ αὐτὸς σταγειρίτης[1]· διότι τὸν ἀκου-

1. Σελ. 1355, 6. 1.
2. Τόμ. ΚΕ'. σ. 102, ἐν τῷ προοιμίῳ.
3. Σελ. 392 6. 18.

στὸν λόγον αἴτιον ἔχων τῆς μαθήσεως»[1], ἀνεκοινοῦτο τοῖς ὁμοίοις τὰ βουλήματα αὐτοῦ καὶ αἰσθήματα, ἐθεράπευεν οὕτω τὰς μυρίας αὐτοῦ ἀνάγκας καὶ μάλιστα τὴν πρὸς τὸ εἰδέναι περίεργον ὄρεξιν καὶ εἶχεν ἡδονὴν, ἀναγκαίαν τῷ ἑαυτοῦ βίῳ, τὸ μετὰ τῶν ὁμοίων συζῆν. Ἡ συμβίωσις ἐκείνη καὶ ὁ ἀπέραντος χρόνος βαθμηδὸν μετέβαλλον εἰς λαοὺς τὰς πρώτας ὁμάδας, τὰς ἐχούσας ἓν σύνολον λέξεων πρὸς συνεννόησιν, ἤγουν μίαν ἢν τινα γλῶσσαν· τοὺς λαοὺς ἔπειτα εἰς ἀνθρώπινα **ἔθνη**. ἀλλήλοις διανειμάμενα τῆς ὑδρογείου τὴν ἐπιφάνειαν.

B.

Ἐξ ἁπάντων ἐκείνων τῶν ἐθνῶν οἱ ἕλληνες κατέστησαν, ἐν τῇ λαχούσῃ αὐτοῖς χώρᾳ ὀξεῖαν μὲν τὴν διὰ τῶν αἰσθήσεων ἀντίληψιν, ζωηρὸν δὲ, ἀλλ' οὐχὶ ἀχαλίνωτον τὴν φαντασίαν, ἐλεύθερον δὲ τὸ πρωτοτύπως πλάττειν γλῶσσαν εὐμάλακτον, πλουσιωτάτην, ὡς ἀεὶ τελείαν θεράπαιναν πάσης ἀνθρωπίνης ἐπινοίας καὶ γνώσεως. Ἐπειδὴ δ' ἐξ ἀρχῆς εἶχον τὴν συνείδησιν ὅτι ἦσαν δημιουργοὶ καὶ κάτοχοι τῆς αὐτῆς μοναδικῆς γλώσσης, ἐγκαίρως ἐνόμισαν βάσιν εὐγενοῦς ἀγωγῆς, κύριον ὄργανον χαριέσσης ἐπικοινωνίας καὶ εἰλικρινοῦς συνεννοήσεως τὴν γλωσσικὴν μόρφωσιν. Παιδεύοντες τοὺς νέους πρὸς μεγάλα κατορθώματα, ἐδίδασκον αὐτοὺς καὶ παρ' αὐτῶν ἀπῄτουν τὸ εὐγλώττως λέγειν, πρωίμως ἐννοήσαντες ὅτι, ὡς ἡ ῥώμη τοῦ σώματος καταβάλλει τοὺς ἐναντίους, οὕτω καὶ ἡ ῥητορεία εἶνε δύναμις τοῦ πνεύματος, τὴν διάνοιαν καὶ καρδίαν τῶν ἄλλων νικῶσα καὶ κατακυριεύουσα. Ὁ δῖος Ἀχιλλεὺς καυχᾶται ὅτι ὁ διδάσκαλος ἀνέδειξεν αὐτὸν »ῥητῆρά τε λόγων, πρηκτῆρά τε ἔργων». ὁ Νέστωρ εἶχε γλῶσσαν καὶ τοῦ μέλιτος γλυκίονα· ὁ Μενέλαος ἔλεγε» παῦρα μὲν ἀλλὰ μάλα λιγέως»· ὁ Ὀδυσσεὺς εἶχε μεγάλην φωνὴν, οἱ λόγοι αὐτοῦ ὡμοίαζον πρὸς ὡραίας νιφάδας καὶ οὐδεὶς τῶν βροτῶν ἠδύνατο νὰ παραβληθῇ πρὸς τοιοῦτον ἀγορητήν.

Ὅτε δὲ τέλος διὰ τῆς γραφῆς ἐστερέωσαν τὸν πτερόεντα προφορικὸν λόγον, θέλοντες νὰ σῴζωσι τὰ κάλλη τῆς ποιήσεως καὶ τὴν μνήμην τῶν εὐκλεῶν ἔργων, συνῆψαν οὕτω τὰ μέρη τοῦ χρόνου διὰ τοῦ γραπτοῦ λόγου, ἤνωσαν τὸ παρελθὸν μετὰ τοῦ παρόντος εἰς ἀδιάσπαστον ἄλυσιν. Τὴν δυναστείαν τῶν μεγαλοφυῶν ἀνδρῶν εὐλαβῶς τιμήσαντες, εὐπειθῶς ἐδέξαντο τὸν γλυκὺν αὐτῆς ζυγόν· οὕτω δὲ, ἐννέα ἢ ὀκτὼ π. Χ. αἰῶνας, ὅσα τέως φωνῇ, ταῦτα πάντως ἤδη καὶ γραφῇ τοῖς νέοις μετέδιδον· ἐννοῶ δὲ πρωτίστως τὸν Ὅμηρον, ὡς ἵνα διδάξωσιν ὅ τι δέον ὀρθῶς νὰ ἐκλέγωνται οἱ λόγοι καὶ τὰ βιβλία, ὅπως ὠφέλιμος ἀποβαίνῃ ἡ μετὰ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ἐπαφή.

Ἀλλὰ τὴν ἀξίαν τῆς γλωσσικῆς μορφώσεως, ὡς θεμελίου λογικοῦ πρακτικῆς προόδου, ἔτι μᾶλλον ἐτίμησαν καὶ κατενόησαν οἱ Ἕλληνες ὅτε, μετὰ τοὺς πρώτους αὐτῶν μεγάλους ποιητὰς, ἔνθεν μὲν οἱ φιλόσοφοι τοῦ π. Χ. ς΄ αἰῶνος, ἔνθεν δὲ οἱ σύγχρονοι τούτοις λογογράφοι, πρῶτοι καὶ δεξιῶς τὸν πεζὸν λόγον χειριζόμενοι, ἠλέκτριζον ἤδη τὸ ἔθνος πρὸς μεγάλας μελέτας, συνῳκείουν αὐτὸ πρὸς θεωρητικὰς ἀληθείας, ἐφώτιζον αὐτὸ περὶ χωρῶν μεμακρυσμένων καὶ ἐν γένει κατώρθουν ὥστε, γλωσσικῶς μορφούμενα τὰ διάφορα αὐτοῦ μέλη καὶ οἱ πολῖται ἕκαστοι τῶν τεσσάρων φυλῶν, νὰ συνεννοῶνται, οἷα δή τινα εἶχον ἔργα καὶ ἐπαγγέλματα. Ὑφραίνοντο ἄρα οἱ ἀστοὶ τῶν χωρικῶν ἀντιλαμβανόμενοι, οἱ ἀμαθεῖς τῶν λογίων, οἱ οἴκοι μένοντες τῶν περιηγητῶν, οἱ Δωριεῖς τῶν Ἰώνων, τῶν Ἀθηναίων οἱ Αἰολεῖς.

Οὕτω δὲ βαινούσης τῆς ἐθνικῆς προόδου τῶν Ἑλλήνων, ἐχόντων ἤδη μετὰ τὸν προφορικὸν λόγον καὶ τὸν γραπτὸν, ὡς μέσον ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς ἀναπτύξεως, δὲν ὑπελείπετο, τῷ π. Χ. ε΄ αἰῶνι, ἢ νὰ μεταδοθῇ τὸ εὖ τε καὶ ὀρθῶς λέγειν ἀπὸ τῶν βίβλων τῆς ποιήσεως, τῆς φιλοσοφίας καὶ τῶν λογογράφων, εἰς τὸ βῆμα τῆς πολιτικῆς καὶ νὰ γίνῃ ὄργανον δημοκρατικῆς ἅμα καὶ πατριωτικῆς τελειώσεως τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἔδωκε δὲ πρώτη εἰς τοῦτο παράδειγμα ἡ τῶν Ἀθηναίων δημοκρατία, ἐν τῇ νεανικῇ ἅμα καὶ τῇ ἀνδρικῇ αὐτῆς ἡλικίᾳ. Οἱ Ἀριστείδαι, οἱ Θεμιστοκλεῖς, οἱ Κίμωνες, οἱ Περικλεῖς, μηδὲν προμανθάνοντες, ἐρρητόρευον ἁπλῶς κατὰ φύσιν, ὡς ὁμηρικοὶ ἥρωες, μετρίαν μὲν εἰσέτι ἔχοντες τὴν τέχνην τοῦ ὑποκρίνεσθαι, ἀλλ' εὐγενῶς ἐμπνεόμενοι ὑπὸ ζεούσης φιλοπατρίας, ἵνα πείθωσι λαὸν φιλότιμον καὶ ὀξύνουν περὶ θερα-

1. Σελ 437. α. 13.

πείας τῶν ἀναγκῶν τῆς πατρίδος· τοὺς λόγους αὐτῶν οὐδόλως ἔγραφον καὶ τούτου ἕνεκα δὲν διεσώθη κατὰ λέξιν λόγος οἷος δήποτε τῶν μεγάλων ἐκείνων καὶ περικλεῶν πατέρων τῆς εὐγενεστάτης τῶν δημοκρατιῶν.

Ἀλλ' εἰ καὶ μὴ ἐγράφοντο οἱ λόγοι τῶν μεγάλων πολιτικῶν ἡγετῶν, μετέβαλλον ὅμως εἰς ἀληθὲς πάθος τὴν πρὸς τὴν εὐφράδειαν καὶ εὐγλωττίαν λατρείαν τῶν Ἀθηναίων, ἐν τῷ χρυσῷ ἐκείνῳ αἰῶνι τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος καὶ τοῦ καθ' ὅλου πολιτισμοῦ. Ἡ τεσσαρακονταετὴς περίκλειος βασιλεία ὕψωσεν εἰς τὸν κολοφῶνα καὶ καλὰς τέχνας καὶ γράμματα καὶ φιλοσοφίαν, διότι συγχρόνως καὶ τὸ γλωσσικὸν συναίσθημα, ἡ τελειότης φράσεως καὶ λέξεως, ἐν αὐτῷ τῷ κοινωνικῷ βίῳ εἶχον ἀναβῇ εἰς τὴν αὐτὴν ἀκμήν. Εἰσέλθετε μετ' ἐμοῦ νοερῶς εἰς τὰς αἰθούσας τῶν τότε πλουσίων καὶ ἀριστοκρατικῶν· μεταβῶμεν εἰς τὰ περὶ τὰς στοὰς καὶ τἆλλα δημόσια ἱδρύματα λαϊκὰ ἐντευκτήρια· εἰσέλθωμεν εἰς τὸ κοινὸν συνάντημα πλουσίων καὶ πενήτων, τὴν ἀγορὰν καὶ ἐκκλησίαν· ἀκροασθῶμεν ἐνταῦθα μὲν τῆς Ἀσπασίας, ἐκεῖ δὲ τοῦ Σωκράτους ἔν τινι ἐργαστηρίῳ, καὶ περαιτέρω τοῦ Σοφοκλέους νικῶντος ἐν τῷ θεάτρῳ τὸν δαιμόνιον Αἰσχύλον, καὶ θὰ ἴδητε ὑπὸ τίνας λόγους, διὰ ποίας γλώσσης τὰ πράγματα ἐμφαίνονται, καὶ πῶς αἱ ἀναστροφαὶ πάντων ὅσῳ ρητορικώτεραι, τόσῳ καὶ στενώτεραι γίνονται. Πάντες φιλοτιμοῦνται πῶς δεξιώτερον νὰ διεξάγωσι τὸν διάλογον, δίκην χοροῦ εὐρύθμου· πῶς τὴν φράσιν λεπτοτέραν νὰ καθιστῶσιν, πῶς εὐστοχώτερον νὰ μιγνύωσι τὸ εὐτράπελον μετὰ τοῦ σπουδαίου. Ἄλας τοῦ λόγου δὲν ἦτο ἡ βωμολοχία, ἀλλ' ἡ ἀστειότης, ὁ δὲ πικρὸς σαρκασμὸς ἦτο ἐντρύφημα τῶν κυνικῶν καὶ κωμῳδοποιῶν, διότι μόνοι αὐτοὶ δὲν ἐφοβοῦντο τῶν σαρκαζομένων τὴν μνησικακίαν· οἱ λοιποὶ πολῖται, πειθόμενοι τῷ Ἀπόλλωνι, θεῷ τῆς ἁρμονίας, δὲν παρεξετρέποντο, ἀλλ' ἐχαλίνουν τὴν γλῶσσαν, γινώσκοντες ὅτι, ἂν ὁ σαρκάζων σαρκάζῃ, ἔχει καὶ ὁ σαρκαζόμενος προσοχὴν καὶ μνήμην.

Γ.

Ἐν τούτῳ, μετὰ τὴν φυσικὴν ταύτην γέννησιν, αὔξησιν καὶ κραταίωσιν τῆς ἑλληνικῆς εὐγλωττίας καὶ ρητορείας, ἔμελλε πάντως νὰ γίνῃ ἐπαισθητὴ καὶ ἡ ἀνάγκη συστηματικῆς διδασκαλίας, ἵνα μείζων ἀριθμὸς ἀντιλαμβάνηται μὴ μόνον τῶν καλῶς γραψάντων, ἀλλὰ καὶ μιμῆται τοὺς εὐφραδεστάτους τῶν πολιτικῶν ἡγετῶν. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἐγεννήθη ἡ **ρητορικὴ τέχνη**, ἀλλ' οἱ Ἕλληνες περιέπιπτον ἤδη εἰς ἄτοπον κατάχρησιν, πολλῷ μᾶλλον παρασυρόμενοι ὑπὸ τῆς ἴυγγος τῶν λόγων ἀπατεώνων τινῶν, ἢ ἀποβλέποντες εἰς τὴν ὑπ' αὐτῶν σκόπιμον τῆς ἀληθείας διαστροφήν.

Ὅτε δηλαδὴ εἰς τὰς Ἀθήνας ἦλθον ἐκ τῶν ἀποικιῶν οἱ Γοργίαι καὶ Πρωταγόραι καὶ οἱ τούτοις ὅμοιοι σοφισταί, ἀντὶ μισθοῦ πωλοῦντες τὴν ἑαυτῶν σοφίαν, οἱ ὑπ' ἀπειρίας συχνὰ αὐτοῖς ὁμιλοῦντες νέοι ἤλπιζον ὅτι θὰ ἐγίνοντο καὶ αὐτοὶ μεγάλοι πολιτικοὶ ἄνδρες, ἰσχυροὶ ἐν ταῖς συζητήσεσι καὶ ταχεῖς καὶ εὐχερεῖς ἐν ταῖς ἀναστροφαῖς. Τόσον ἐγοήτευεν αὐτοὺς ἡ εὐέπεια καὶ ὀρθοέπεια, ὥστε δὲν διέκρινον ἐγκαίρως τὴν ἐν ἐκείνοις τοῖς μαθήμασι λανθάνουσαν ἀλογίαν· δὲν κατενόουν ὅτι ἡ τοιαύτη παράβασις ἦτο βλαβερὰ καὶ ὅτι οἱ λαμπροὶ ἐκεῖνοι ρήτορες ἄλλως παρίστων τὰ πράγματα, μὴ λέγοντες ἀναλόγως πρὸς τὰ ὦτα καὶ πρὸς τὸν καιρὸν καὶ μὴ διδάσκοντες τοὺς νέους ὅτι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως καλῶν θησαυρῶν γεννᾶται ἡ πειθὼ τῆς ἐντέχνου ρητορικῆς, καὶ τῆς διανοίας ἡ γόνιμος ἀφθονία μεγάλως βοηθεῖται.

Ἀλλὰ κατ' εὐτυχίαν ἅμα τῷ νοσήματι ἐπῆλθε καὶ τὸ φάρμακον. Ἡ ἐκλεκτὴ ἀθηναϊκὴ κοινωνία, χειραγωγουμένη ὑπὸ τοῦ δαιμονίου Σωκράτους, ὅστις ἐν πάσῃ μαθήσει καὶ γνώσει ἀπήτει καὶ βάσιν καὶ μέθοδον συστηματικὴν, ἀπέστρεφε πολλάκις τὰ ὄμματα ἀπὸ τῶν σοφιστῶν, τῷ δὲ ὀνόματι ἀληθῶν ρητόρων ἐτίμησε δέκα ἄνδρας· ἐτίμησε τὸν Λυσίαν, **ἰσχνὸν** μὲν τὸν χαρακτῆρα, ἀλλ' ἄριστον σφυρηλάτην τοῦ σαφοῦς καὶ εὐκρινοῦς ἀττικοῦ λόγου· ἐτίμησε τὸν Ἀντιφῶντα, ἥμερον καὶ ἀξιοπρεπὲς ἔχοντα τὸ εἶδος τοῦ λόγου, ἀλλ' ἐνίοτε καὶ ἐξεζητημένον[1]· ἐτίμησε τέλος, ἵνα μὴ πάντας μνημονεύσω τὸν ἁρμονικώτατον Ἰσοκράτην, παιδεύσαντα πᾶσαν τὴν ἀριστοκρατικὴν νεολαίαν καὶ μοναδικὸν

1. Τὸ ὕφος τοῦ μιμητοῦ τοῦ Ἀντιφῶντος Θουκυδίδου, λέγει ὁ Κικέρων, ὁμοιάζει πρὸς τὴν ὑπὸ Φειδίου γλυφεῖσαν ἀσπίδα τῆς Ἀθηνᾶς θραυσθεῖσαν εἰς πολλὰ τεμάχια.

ἀριστοτέχνην τῶν ρητορικῶν περιόδων, γράψαντα μὲν μόνον πολιτικοὺς λόγους, ἀλλὰ μὴ ἐκτιμήσαντα δεόντως τὰς τότε περιστάσεις. Ἀλλ' ὅμως βασιλέα τῶν ρητόρων, ἔχοντα μὲν πάντων πάσας τῶν συγχρόνων αὐτῷ τὰς ἀρερὰς, οὐδεμίαν δὲ τῶν κακιῶν αὐτῶν· πάντων ἅμα καλλιεπέστατον καὶ ὀρθοεπέστατον, οὗ τὸ κλέος τόσον μέγα, ὅσον καὶ ἡ ἐκ τῶν λόγων αὐτοῦ ἡδονὴ, ἐχαρακτήρισεν ἡ αὐτὴ ἀθηναϊκὴ κοινωνία τὸν ἀνυπέρβλητον Δημοσθένην, ἔκτοτε δὲ ὁ κόσμος οὐ παύεται συμμαρτυρῶν τῇ γνώμῃ τῶν Ἀθηναίων ἐκείνων. Ὁ Δημοσθένης, ἐγκύψας εἰς τὸν Θουκυδίδην καὶ τοῦ Πλάτωνος μαθητὴς γενόμενος, τὴν ἔμφυτον αὐτῷ δεινότητα ἐπὶ τοιούτων γιγάντων ἐστερέωσε, προσθεὶς ὡς νέαν ἀρχὴν ὅτι ἡ ρητορικὴ τέχνη χρῄζει ὑποκρίσεως, ὑποκρίσεως καὶ πάλιν ὑποκρίσεως. Ἐνώπιος λοιπὸν ἐνωπίοις τοῖς ἀκροαταῖς ἱστάμενος, ἐσαγήνευεν ὦτα καὶ ὄμματα καὶ κατέθελγε τὴν φαντασίαν. Στοιχεῖα δὲ πειθοῦς ποιά τινα εἶχε; Μόνον τὴν ζωηρὰν καὶ ἔμψυχον τῶν συναισθημάτων αὐτοῦ παράστασιν; Μόνον τὴν φωνὴν; Μόνον τὸ βλέμμα; μόνον τὴν χειρονομίαν; Καὶ τὴν σιωπὴν αὐτὴν μετεχειρίζετο καὶ οὐχ ἧττον ἔπειθε, καὶ ἐπέδρα εἰς τὰς ψυχὰς καὶ μὴ ἀκουόμενος! Πρᾶγμα δὲ ἄξιον προσοχῆς ἰδιαιτάτης, ἀποτελοῦν, κατ' ἐμὲ, ὕψιστον καὶ εὐγενέστατον ἔπαινον τῆς ρητορείας καὶ τῆς ρητορικῆς τέχνης εἶνε κυρίως τόδε· ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν ρητόρων ἦτο καὶ ἀπεδείχθη, ὡς πολιτικὸς ἀνὴρ, οὐ μόνον Ἀθηναῖος, φίλος τῆς ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἄλλων μάλιστα πανελλήνιος· ἐν ταύτῃ τῇ θείᾳ ἰδιότητι ὑπέρτερος ἐγένετο τῶν βασιλέων Ἀρχιδάμου καὶ Ἀγησιλάου, τοῦ φιλοσόφου στρατηγοῦ Ἐπαμεινώνδου, τοῦ Ὀλυμπίου Περικλέους. Δὲν ἐπεκαλεῖτο πρὸς ἁπλῆν ρητορικὴν ἐπίδειξιν τοὺς μαραθωνομάχους καὶ σαλαμινομάχους, ἀλλ' ἦτο μεγαλοφυέστατος πατριώτης καὶ μοναδικὸν ὑπόδειγμα αὐταπαρνησίας, ἑαυτόν τε καὶ τὴν οὐσίαν ὑπὲρ τῆς πατρίδος προσφέρων, ἀναδειχθεὶς αὐτὸς μόνος **ἄνθρωπος,** ὡς προσφυῶς εἶπεν ὁ μέγας Κοραῆς.

Εἰς τοῦτο τὸ ἐν Ἀθήναις ἠθικὸν ὕψος καὶ ἔκλαμπρον κάλλος ἀνήγαγε βαθμηδὸν τοὺς ἡμετέρους προγόνους ἡ πρὸς τοὺς λόγους ἀγάπη· αὕτη διὰ τῶν αἰώνων ἐγένετο τέχνη, διδαχθεῖσα οὐ μόνον ἐν τῷ δαιμονίῳ ἄστει, ἀλλὰ καὶ ἐν Ρόδῳ, καὶ τέλος εἵλκυσε καὶ τὸ ὄμμα τοῦ μεγάλου Ἀριστοτέλους. Ὁ σύγχρονος οὗτος τοῦ μεγάλου Δημοσθένους ἐφιλοσόφησε καὶ ἐπὶ τῆς ρητορικῆς, ὡς δὲ εἰς τελειότητα ἤγαγε πάσας τὰς πλατωνικὰς θεωρίας, οὕτω καὶ τὰς περὶ ρητορικῆς ἐτελείωσεν, ἱδρύσας αὐτὴν ἐπὶ ἐπιστημονικῶν βάσεων, καὶ συστηματικῶς καθορίσας τὸν σκοπὸν αὐτῆς καὶ τὰ πρὸς τοῦτον μέσα. Κατὰ τὰς θεωρίας τοῦ Ἀριστοτέλους ἐδιδάχθη ἡ ρητορικὴ τέχνη καὶ ὑπὸ τῶν στωϊκῶν φιλοσόφων, ἕως οὗ, μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον καὶ μετὰ τὸν Παῦλον, τὰ πάντα μετέβαλον ὄψιν· τότε νέον ρητορικὸν εἶδος, τὴν **ὁμιλητικὴν,** ἄγνωστον τοῖς ἀρχαίοις καὶ τὸν σκοπὸν θρησκευτικὸν ἔχουσαν, προσέθηκαν οἱ Ἕλληνες πατέρες εἰς τὴν ἡμετέραν φιλολογίαν. Ὅπως λοιπὸν τελευταῖον σταθμὸν ἐν τῇ ἑλληνικῇ φιλοσοφίᾳ ἀπετέλεσεν ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ ρητορικῇ τέχνῃ ὁ Δημοσθένης, οὕτω καὶ ἐν τῇ Ὁμιλητικῇ ἔθεσαν τὸν ἀκρογωνιαῖον μεγάλον Ἕλληνες πατέρες.

Καὶ νῦν, εὐγενεῖς καὶ φιλόμουσοι ἀκροαταὶ, ἤλθομεν εἰς τὸ τέρμα τοῦ ἥκιστα μὲν ρητορικοῦ, μάλιστα δὲ πενιχροῦ τούτου λόγου, καὶ συγγνώμην αἰτοῦμαι ὅτι δὲν κατώρθωσα νὰ εὐαρεστήσω ὑμῖν ὅσον ἐπεθύμουν; Ἀλλ' ὅμως τολμῶ νὰ νομίσω ὅτι ἰχνογράφησα ὅσην πάντες ἔχομεν ἀγαλλίασιν ἐπὶ τῇ ἑλληνικῇ ἡμῶν γλώσσῃ, ἣν μόνον ἐννοεῖ ὁ Ζεὺς, κατὰ τὸν Ἐπίκουρον, ἣν οἱ θεοὶ θὰ ἐλάλουν, ἂν κατέβαινον εἰς τὴν γῆν, κατὰ τὸν Κικέρωνα. τοῦτο χαριέντως συνωμολόγει δημοσίᾳ καὶ ὁ Τσέλλερος, τῶν συγχρόνων γερμανῶν φιλοσόφων ὁ ἐπιφανέστατος. Πρὸς δὲ τούτοις τολμῶ νὰ νομίσω ὅτι ὑπέδειξα τὸ μέγα τοῦτο ὄργανον καὶ τὸν κοινὸν τοῦτον τῆς κοινωνίας δεσμὸν, τὴν γλῶσσαν ἢ τὸν λόγον, γραπτόν τε καὶ προφορικὸν, ὡς γένημα συμφυοῦς ἀνθρωπίνης ἀνάγκης, καὶ ὡς μέσον διεγέρσεως αἰσθημάτων καὶ διαδόσεως ἀληθειῶν.

Ἀλλ' ἂν ἡ γλῶσσα εἶνε τοιαύτη, παρέχῃ δὲ ἡμῖν ἐνδόσιμον νὰ φιλοσοφῶμεν δι' αὐτῆς καὶ περὶ αὐτῆς, τότε ὡς πρώτη φιλοσοφικὴ ἀνάγκη ἐπέρχεται ἡ σκέψις, ὅτι δέον νὰ γινώσκωμεν τὴν γλῶσσαν τόσον, ὅσον καὶ τοὺς συγχρόνους πρὸς οὓς δι' αὐτῆς ἀναστρεφόμεθα. Φευκτέον ἄρα τὴν ἄγνοιαν τῶν λέξεων, φευκτέον καὶ τὴν κατάχρησιν αὐτῶν· οὐχὶ διότι καθ' ἑαυτὰς πε-

ριέχουσι πλάνας, ἀλλὰ διότι ἡ τυχαία καὶ ἀπρόσεκτος αὐτῶν χρῆσις περιάγει εἰς σφάλματα, ὡς περιάγουσι καὶ αὐτὰ τὰ μαθηματικὰ τὸν μὴ ἀτενῶς ἐγκύπτοντα καὶ ἀστόχως λογιζόμενον. Καθαρότης καὶ ἀκρίβεια λέξεως καὶ φράσεως εἶνε βαθεῖα καὶ σαφὴς ἀντίληψις αὐτῶν τῶν πραγμάτων, οὕτω δὲ τὸ πνεῦμα δὲν ἐπανίσταται οὐδὲ γεννῶνται φῆμαι καὶ δυσφυμίαι, διεγείρουσαι εἰς στάσιν τοὺς ἁπλοϊκωτέρους. Ὁ γινώσκων πράγματα καὶ γλῶσσαι[1] ἔχει νοῦν διαυγῆ, καλεῖται ἐπιστήμων, καλεῖται φιλόσοφος· ὕοταται ἐφ' ὑψηλοῦ, βλέπει τὸ βάθος τῶν ὄντων καὶ διὰ τῆς πείρας, τῶν ἀξιωμάτων τῆς λογικῆς καὶ τῆς μαρτυρίας αὐτοπτῶν καὶ αὐτηκόων, πείθει εὐγλώττως καὶ μεθ' ἑλληνικῆς χάριτος καὶ κομψότητος τοὺς θέλοντας νὰ πείθωνται, οἰκτείρει δὲ τοὺς σκληροτραχήλους καὶ ἐθελοκάκους. Ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ἐναντιότητα ὁ φιλόσοφος διαμένει ἀτάραχος, διότι ἀγαπᾷ τὴν ἀντίρρησιν, διότι ἡ ἀντίρρησις εἶνε ἔντιμος ἀντιπολίτευσις καὶ διότι ἡ ἔντιμος ἀντιπολίτευσις εἶνε λυδία λίθος καὶ βάσανος τῆς ἀληθοῦς προόδου καὶ ἀναδείξεως τῶν ἐθνῶν.

1. Ἕνεκα τῆς ἐξ ἀγνοίας τῶν λέξεων συγχύσεως καὶ τῶν πραγμάτων, ὁ Ἐλβέτιος ἐπεκαλεῖτο, πρὸ 110 ἐτῶν, τὴν Ἀγγλίαν, ὅπως συντάξῃ λεξικόν, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν παρεννοήσεων.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΜΑΣΕΙΑΣ

Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Παναγιώτης Παστιάδης ὑπήκοος ὀθωμανὸς ὁρμώμενος ἐξ Ὀρδοῦς (Κοτυώρων), νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην καὶ πέμπτην ὥραν 8ην τουρκιστὶ τῆς ἡμέρας μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Ἀμασείας αὐτοπροσώπως, ἢ δι' ἀντιπροσώπου ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Κυριακῆς τὸ γένος Μωϋσῆ, κατοίκου Ἀμισοῦ ἐπὶ διαζεύξει· ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικαιωθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κων)πόλει ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν Ἀμισῷ, τῇ 21 ὀκτωβρίου 1904.

ὁ πρόεδρος

† ὁ Ἀμασείας ΑΝΘΙΜΟΣ

ὁ γραμματεὺς 2

Γ. Χ. Χαραλαμπίδης

Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ καὶ ΠΡΕΜΕΤΗΣ

Προσκαλεῖται ὁ Νικόλαος Θ. Γκιώνης ὑπήκοος ὀθωμανὸς χριστιανὸς ὀρθόδοξος κάτοικος τοῦ χωρίου Λίκλης, ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην τρίτην, καὶ ὥραν 7 μ. μ. τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Κορυτσᾶς ἢ αὐτοπροσώπως, ἢ διὰ πληρεξουσίου ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ζωήτσης Νικολάου, τὸ γένος Α. Κονδύλη, κατοίκου Λίκλης ἐπὶ διαζεύξει. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει δικασθήσεται ἐρήμην. Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῆς ἐν Κων)πόλει ἐκδιδομένης Ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἐν Πρεμετῇ τῇ 4 νοεμβρίου 1904.

Ὁ προεδρεύων

† **Οἰκονόμος ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ** 2

ὁ γραμματεὺς

Παπᾶ Σταῦρος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΤΩΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ, δέχεται ἐν μέρει τὴν ὑπ' αριθμ. πρωτ. 377 καὶ χρονολογ. 2 ἰουλίου ἀγωγὴν τῆς ἐκ Φοινικίου ἐναγούσης Μαρίας Ἀν. Μαρτίκου κατὰ τῆς συζύγου αὐτῆς Χαραλάμπους Ε. Τσάτζη ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην. Κηρύσσει διαλελυμένον τὸν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐναγομένου Χαραλάμπους Ε. Τζάτζη ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ. Κηρύσσει ἑαυτὸ ἀναρμόδιον τῆς αἰτήσεως τῆς ἐναγούσης περὶ ἀποτίσεως διατροφῆς καὶ τῶν πρὸς θεραπείαν δαπανηθέντων χρημάτων, ἅτε οὐσῶν ὅλως ὑλικῶν καὶ ὑπαγομένων συνεπῶς εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ μικτοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Παραμυθίας καὶ Φιλιατῶν. Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἐπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐν Κων)πόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος», δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ παρέχει αὐτῷ τὴν νόμιμον προθεσμίαν πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνδίκων μέσων, καὶ ἐπιβάλλει τῷ ἐναγομένῳ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν πρακτικῶν, ὡς καὶ τὰ τῶν διαζευκτηρίων ἐγγράφων ἀνιόντα εἰς γρ. ἑξακόσια (ἀριθ. 600) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐγένετο, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη.

Ἐν τῇ ἱ. Μητροπόλει Παραμυθίας καὶ Φιλιατῶν, τῇ 20 σεπτεμβρ. 1904.

ὁ πρόεδρος 2

Ἀρχιμ. ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ὁ γραμματεὺς

Οἰκονόμος Βασίλειος.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—47

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 27 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπὶ τῶν καθ' ἡμᾶς—Διαστροφὴ συγχρόνου ἱστορίας—Ἐκδηλώσεις ἀφοσιώσεως—Τὶ τὸ πρακτέον—Ἑκατονταετηρὶς τοῦ ναοῦ τῶν Εἰσοδίων—Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικὰ—Ἡ Αὐστροουγγαρία καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον—Βιβλιολογία—Δικαστικαὶ Ἀγγελίαι.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ

Ἐδημοσιεύθη ἡ ἐγκύκλιος τῶν 8 καὶ αἱ δέουσαι παρατηρήσεις ἐπηνέχθησαν ἐπ' αὐτῆς. Ἐγγράφως καὶ προφορικῶς ἐντεῦθέν τε καὶ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἀποδοκιμάζεται τὸ ἔγγραφον τῆς 25 λήξαντος ὀκτωβρίου·

διότι διὰ τοῦ γράμματος τούτου τῶν ὀκτὼ λαμβάνει μορφὴν ἀντικανονικὴν ὁ κατὰ τοῦ κανονικοῦ αὐτῶν καὶ νομίμου ἀρχηγοῦ πόλεμος. Τὸ γράμμα τοῦτο, συνταχθὲν ὑπ' αὐτῶν καὶ στελλόμενον ὑπ' αὐτῶν οἱονεί τι σάλπισμα στάσεως πρὸς τοὺς ἐν ταῖς ἑαυτῶν ἐπαρχίαις τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ὀρθοτομοῦντας, ἔχει σκοπὸν νὰ ἀναιρέσῃ τὴν «Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν». Ἀναιροῦν ὅμως τὴν ἀλήθειαν, ἤτοι τὴν πραγματικότητα, φωρᾶται σκοπίμως αὐτὴν διαστρεβλοῦν. Πρώτιστα πάντων οἱ τοῦτο συντάξαντες καὶ ὑπογράψαντες, νομίζουσιν ὅτι παρέχουσι τοῖς ἐν Χριστῷ ἁγίοις αὐτῶν ἀδελφοῖς «ἀκριβῆ γνῶσιν τῶν συμβαινόντων» διὰ τοῦ τοιούτου τρόπου· μάλιστα δ' ἐμβατεύοντες εἰς τὴν διάνοιαν τοῦπαναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἀνευρίσκουσι καὶ διασαλπίζουσιν ὅτι ἡ Α. Θ. Π. ὁ πατριάρχης βαρέως ἔφερε τὴν «συμπαγῆ πλειοψηφίαν αὐτῶν». Ἀγνοοῦμεν ὅμως πῶς δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ καὶ ὀνομασθῇ ἐκεῖνος, ὅστις πρὸς «ἀκριβῆ γνῶσιν τῶν συμβαινόντων» ἀποδίδωσιν εἰς ἕτερον αἰσθήματα καὶ ἰδέας, ἃς οὐδὲν τεκμήριον δύναται νὰ βεβαιώσῃ, οὐδὲν δὲ γραπτὸν μαρτύριον νὰ ἐμπεδώσῃ. Ἐν τούτοις παρακολουθοῦμεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν γεγονότων.

Δυστυχῶς οἱ ὀκτὼ ἀποδεικνύονται ψευδόμενοι ἐκ συστήματος ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν πραγμάτων. Ἐνστερνιζόμενοι θρύλημά τι, πολλῷ πιθανῶς ὑπό τινος τῶν περὶ αὐτοὺς σπερμολόγων πλασθὲν ὅτι δῆλον οὖν εἰς τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ὁ

παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης προὐκάλεσε τὴν περὶ τοῦ μητροπολίτου Δυρραχίου, τοῦ γνωστοῦ ὑβριστοῦ τῆς Α. Θ. Π.,συζήτησιν, λαμπρῶς ἐφωράθησαν ἀνακριβεῖς καὶ ἐν λεπτομερείαις τισὶ τῆς ἀφηγήσεως αὐτῶν, γράφοντες ὅτι τὰ λαϊκὰ μέλη μετὰ τῶν μητροπολιτῶν Διδυμοτείχου καὶ Κοζάνης μετέβησαν παρὰ τῇ Α.Θ.Π. ἀφοῦ κατὰ τὴν μετάβασιν ταύτην συμπαρῆν καὶ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Μιτυλήνης ὡς πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου· τοῦτον δ' ἀποσιωπῶντες ὡς καὶ τὸν τέταρτον τῶν κληρικῶν τοῦ Συμβουλίου μελῶν, ἐπιλανθάνονται ὅτι συσκιάσεις τῆς ἀληθείας ἐν τούτῳ καὶ ἐκείνῳ τῷ μέρει τῆς ἀφηγήσεως, τῷ κυριωτέρῳ καὶ πρωτεύοντι, ἢ παρεμπίπτοντι καὶ ἐπουσιώδει, οὐδαμῶς συντρέχουσι πρὸς «ἀκριβῆ γνῶσιν τῶν συμβαινόντων», ὅταν μάλιστα ζητῶσιν ἵνα γένηται καὶ λόγος περὶ τῶν μὴ συμβαινόντων, εἰσβάλλοντες δηλαδὴ εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ ἄλλου καὶ δῆθεν ἀνευρίσκοντές τι μόνον ὑπὸ παραθέρμου φαντασίας ἀναπλαττόμενον.

Ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» τῆς 8 λήξαντος ὀκτωβρίου, ἀναγράψασα τὴν ἀληθῆ τῶν γεγονότων ἔκθεσιν, ἀγνοοῦμεν ἂν γράφῃ τι διάφορον οὐσιωδῶς τῶν ὑπὸ τῶν ὀκτὼ ἢ ἑνὸς αὐτῶν, ἀλληλεγγύου πρὸς τοὺς ἑπτὰ λοιποὺς, πολυγραφικῶς ἐπεσταλμένων. Διαφέρομεν ἐν τούτῳ· ὅτι μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, σὺν Θεῷ, εἰς οὐδενὸς ἐγκέφαλον εἰσβάλλομεν ὅπως ἀνεύρωμεν τί φέρει βαρέως οὗτος καὶ ἐκεῖνος καὶ οἵας ὠφελείας ἐκ τῆς ἐλλείψεως ψήφου μιᾶς ἢ δύο δυνατὸν νὰ καρπωθῇ, τοῦθ' ὅπερ αὐτοὶ ἢ οἱ περὶ αὐτοὺς σαίνοντες ἐπιχειροῦσι νὰ πράξωσιν. Ἀλλ' ἡ **ψευδολογία** ἄρχεται ἐντεῦθεν λαμβάνουσα χαρακτῆρα μᾶλλον ἀνεύλαβῆ πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἣν ἐπιζητοῦσι δῆθεν νὰ ἐπανορθώσωσι· διότι ἐδήλωσαν μὲν ὅτι περαιτέρω συνεργασία τοῦ παναγ. οἰκουμενικοῦ πατριάρχου μετὰ τῶν ὀκτὼ τυγχάνει ἀδύνατος ἐν τοιαύτῃ καταστάσει, παρεκάλεσαν δὲ τὸν νόμιμον καὶ κανονικὸν αὐτῶν ἀρχηγὸν νὰ ἐξεύρῃ ἐν τῇ συνέσει καὶ περινοίᾳ αὐτοῦ διέξοδον· ἀλλὰ ψευδόμενοι γράφουσιν ὅτι προσῆλθον τῇ τετάρτῃ, 6 τοῦ μηνός. Καὶ ὡσεὶ μὴ ἤρκει ἡ μέχρι τοῦ σημείου τούτου κατασκευὴ ψευδῶν ὑπὸ τῶν ὀκτὼ, δημιουργοῦσι πρωθύστερά τινα ἀποδεικνύοντα αὐτοὺς ἐπανειλημμένως ψευδομένους.—Καὶ προκαλοῦμεν τοὺς πανιερωτάτους 8 ἀρχιερεῖς ἵνα, θέτοντες τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς ἀρχιερατικῆς αὐτῶν συνειδήσεως, ἐπαναλάβωσιν, ἂν δύνανται, ἐν φόβῳ Θεοῦ, ὅσα εἰς τὴν ἐγκύκλιον αὐτῶν γράφουσιν.—Ἀρνοῦνται ὅτι τῇ τρίτῃ ἑσπέρας, 5 ὀκτωβρίου, προσῆλθον οἱ μητροπολῖται Ἐφέσου καὶ Μιτυλήνης παρὰ τῷ παναγιωτάτῳ πατριάρχῃ. Ἀρνοῦνται ὅτι ἡ κοινὴ συνεδρία τῶν εὐόρκως τῷ νομίμῳ καὶ κανονικῷ αὐτῶν ἀρχηγῷ συνεργαζομένων ἀρχιερέων καὶ λαϊκῶν ἐγένετο τῇ 6 ὀκτωβρίου, τετάρτῃ (μόλις ἀρξαμένη μικρῷ πρὸ μεσημβρίας). Ἀλλ' ἐπίσης ἀρνοῦνται ὅτι τῇ πρωΐᾳ τῆς τετάρτης καὶ μέχρι τῆς 10 1/2 πρὸ μεσημβρίας, προσκαλούμενοι ἐπαλλήλως διὰ τῶν πατριαρχικῶν ἐφημερίων, ὁσιωτάτων κκ. Ἀντωνίου, Γαβριὴλ καὶ τοῦ πατριαρχικοῦ συγκέλλου Γρηγορίου, εἶχον ἐνώπιον αὐτῶν κατὰ τὸ πλεῖστον ἀντιγεγραμμένον τὸν μασβατᾶν, ἕτοιμον πρὸς ὑπογραφήν.—Ἀρνοῦνται ὅτι περὶ μεσημβρίαν, τῶν δύο Σωμάτων ἔτι συνεδριαζόντων, μήπω γνωσθείσης οἱασδήποτ' ἐν αὐτοῖς ἀποφάσεως, καθὸ καὶ μὴ γενομένης, Ἐφέσου καὶ Μιτυλήνης μετέβαινον πρὸς τὸν Ὑψ. ὑπουργὸν τῆς δικαιοσύνης, φέροντες τὸν ἴδιον μαζβατᾶν. Ψευδόμενοι δὲ γράφουσιν ὅτι μετὰ τὴν κοινὴν συνεδρίαν συνοδικῶν καὶ συμβούλων, τῆς 6 ὀκτωβρίου, ἔπραξαν εἴ τι ἂν λέγουσι.—Καὶ τὰ λοιπὰ δ' ἐπίσης ἀποσιωπῶσιν, εὐθύνοντα αὐτοὺς ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, ἀπέναντι τῆς ἰδίας αὐτῶν καὶ τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως, διὰ τὴν παραλυσίαν τῶν κοινῶν ὑποθέσεων, ἣν ἐνόμιζον ὅτι παρασκευάζουσι· διότι μίαν ἡμέραν πρὸ τῆς κοινῆς συνεδρίας τῶν μετὰ τῆς Α. Θ. Π. εἰλικρινῶς καὶ φιλογενέστατα συνεργαζομένων, ὁ μὲν μητροπολίτης Ἐφέσου ἠρνήθη νὰ ὑπογράψῃ τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς συνεδρίας τῶν ἐφόρων τῶν ἐθνικῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων, ἀρνούμενος ὑπηρεσίαν τοιουτοτρόπως, ὁ δὲ τῆς Μιτυλήνης ἠρνεῖτο καὶ αὐτὸς νὰ ὑπογράψῃ τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς δικαστικῆς τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου συνεδρίας, ἀμφοτέρας ὡρισμένας διὰ τὴν 6 ὀκτωβρίου. Ἐνῷ δὲ, κατὰ τὴν ἐγκύκλιον αὐτῶν πρὸς τοὺς πανιερ. μητροπολίτας, ἐζήτησαν τὴν ἄδειαν ἐν ἰδίῳ δωματίῳ νὰ σκεφθῶσι τῇ τρίτῃ περὶ τῆς καταστάσεως, δῆθεν κατὰ τοὺς ἐθνικοὺς Κανονισμοὺς, τῇ πρωΐᾳ τῆς τετάρ-

της, 6 ὀκτωβρίου, μέχρι τῆς 10 1/2 πρὸ μεσημβρίας ὥρας, τρὶς κληθέντες ὅπως συσκεφθῶσι μετὰ τῶν ὀκτὼ λαϊκῶν καὶ τῶν τεσσάρων συνοδικῶν, ἠρνήθησαν ἐπανειλημμένως, δεικνύοντες ὅτι ἕτερα βεβαίως ἐβουλεύοντο. Καὶ ταῦτα μὲν ἀποσιωπῶσιν, ἄλλα δὲ παριστῶσιν ὑπὸ μορφὴν διάφορον, ἀπέχουσαν τῆς ἀληθείας ὅσον τὸ φῶς ἀπὸ τοῦ σκότους.

Οὕτω δὲ τόσον ἐπάλληλα λέγονται τὰ ψεύδη καὶ μετὰ τόσης ἀθεοφοβίας περὶ πασιγνώστων καὶ καταφώρων, ὥστε τὰ λοιπὰ ἔρχονται συνέπεια ἀμείλικτος ἀλλ' ὡς οἰκοδόμημά τι σαλευόμενον καθὸ ἐπὶ σαθροῦ θεμελίου στηριζόμενον: ὥστε ν' ἀποβαίνῃ συνεπῶς ἀνυπόστατος καὶ ἡ μεγάλη καταγγελία ὅτι ἡ Α. Θ. Π. ἐπιδιώκει τὴν ἐκλαΐκευσιν τῆς διοικούσης Ἐκκλησίας, δηλαδή, κατ' αὐτούς, ἴσως, τῆς ποιμαινούσης.

Ἀλλ' αἱ λέξεις ρίπτονται εἰκῇ καὶ τυχαίως, ἐπὶ σκοπῷ κρότου στιγμιαίου, διότι τὰ λεγόμενα τῶν ὀκτὼ ἀπομακρύνονται καὶ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς πιθανότητος. Ἐκκλησίαν διοικοῦσαν ἀπὸ τοσούτων ἐτῶν γινώσκομεν καὶ καλοῦμεν τούς τε συνοδικοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς λαϊκοὺς συμβούλους, ἀπὸ τεσσαράκοντα δύο ἐτῶν λεγομένους κοινῶς συμβούλους, πρὸ τούτου δ' ἐπὶ αἰῶνας καλουμένους Ἐπιτρόπους τοῦ Κοινοῦ, διότι τὸ ἔργον τῶν ἐπιτρόπων ἐκείνων διεδέξαντο οἱ σύμβουλοι. Ἀλλ' εἰς τοὺς παλαιοὺς ἐκείνους συμβούλους τοῦ ἔθνους, τοὺς ἐν **παντὶ** ζητήματι τῷ πατριάρχῃ καὶ τοῖς συνοδικοῖς συνεργαζομένους, ἡ ποιμαίνουσα Ἐκκλησία, δῆλον οὖν ἡ ἱεραρχία ἀνεγνώριζε καὶ μείζονά τινα δικαιώματα καὶ πολλῷ σπουδαιοτέραν τῆς σημερινῆς ἀποστολήν, τὸ σὺν τοῖς ἀρχιερεῦσι, λόγου χάριν, καταδικάζειν καὶ ἑτεροδιδασκαλίας, καὶ ποινὰς ἐκκλησιαστικὰς καὶ πνευματικὰς ἀπαγγέλλειν κατὰ τῶν ἐνόχων, καὶ κατακρίνειν ἀντιχριστιανικὰ συγγράμματα, καὶ ἀρχιερεῖς ἐπὶ ὑλικωτέρων ὑποθέσεων δικάζειν, καὶ πατριάρχας ἐκλέγειν, καὶ πατριάρχας παύειν καὶ τοῖς ἀρχιερεῦσι παραπέμπειν πρὸς καθαίρεσιν. Τὰ δικαιώματα ταῦτα δύνανται ν' ἀρνηθῶσι μόνον οἱ ἀμαθεῖς καὶ οἱ συνειδότες ἑαυτοὺς ἀμαθεῖς καὶ οἱ συστηματικῶς τὴν ἱστορίαν ἀρνούμενοι καὶ ὅσοι συσκιάζουσι τὴν ἀλήθειαν πρὸς «ἀκριβῆ γνῶσιν τῶν συμβαινόντων».

Λέγομεν ἀληθείας ἀνεπιδέκτους ἀντιρρήσεως καὶ λυπούμεθα ἐὰν θλίβωμεν τοὺς 8, ἀγνοοῦντας ἢ διαστρέφοντας αὐτήν· καὶ λυπούμεθα ὅτι λέγομεν αὐτοῖς καὶ τοῖς μετ' αὐτῶν κατὰ τοῦ κανονικοῦ αὐτῶν ἀρχηγοῦ συμπράττουσιν, ὅτι τὰ δικαιώματα ταῦτα τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ λαϊκῆς τάξεως ἀνεγνωρίσθησαν ὑπὸ τῆς ἐθνοσυνελεύσεως τῶν Κανονισμῶν καὶ ἐπεκυρώθησαν ὑπὸ τῆς σεβαστῆς αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως, τῆς ἐπὶ ἓξ ἑκατονταετηρίδας σεβασθείσης αὐτά, παρακαλουμένης δὲ νῦν ὑπὸ τῶν ὀκτὼ ν' ἀθετήσῃ ταῦτα.

Καὶ οὕτως οἱ λαϊκοὶ σύμβουλοι ἔχουσι κεκτημένον τὸ δικαίωμα τοῦ **ἀνακρίνειν** ἀρχιερεῖς ἐπὶ παραπτώμασι καὶ ἐγκλήμασι τοῦ κοινοῦ δικαίου καὶ σχηματίζειν γνώμην καὶ διατυποῦν αὐτὴν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ· ἔχουσι τὸ δικαίωμα τὸ μεῖζον καὶ τοῦ δικάζειν τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην, ἤτοι τοῦ **καταδικάζειν** εἰς παῦσιν· καὶ τοσαύτην ἔχει σημασίαν ἡ ψῆφος αὐτῶν ἐν ὑποθέσει τοιαύτῃ, ὥστε ὄχι ὀκτὼ συνοδικοὶ ἀλλ' οὔτε δώδεκα δικαιοῦνται νὰ προβῶσιν εἰς παῦσιν πατριάρχου, ἂν μὴ σύμψηφοι γένωνται, συναινοῦντες ἓξ τοὐλάχιστον ἐκ τῶν ὀκτὼ συμβούλων, κατὰ τοὺς Κανονισμούς, ὑπὲρ ὧν οἱ 8 πανιερώτατοι μητροπολῖται κόπτονται.

Ἀλλ' ἐὰν οἱ τὴν ἐγκύκλιον ἐπιστολὴν γράφοντες ἐννοῶσιν ἐκλαΐκευσιν «ποιμαινούσης» Ἐκκλησίας, ἡ λέξις σημαίνει τι ὅπερ οὐδαμῶς ἐγένετο κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην· σημαίνει, λόγου χάριν, ἐκλογήν, ἢ χειροτονίαν, ἢ καθαίρεσιν ἀρχιερέως ὑπὸ λαϊκῶν, ἢ τέλεσιν μυστηρίου τινὸς ὑπὸ λαϊκῶν. Ἡ Α.Θ.Π. ἀπαναίνεται πᾶσαν τοιαύτην παρέμβασιν, ὁμαλῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἐν ἐπαρχίᾳ ἀπομεμακρυσμένῃ, πολλῷ μᾶλλον ὑπ' αὐτὰ τὰ ὄμματα αὐτῆς, ἀσυνεπῶς δὲ πρὸς ἑαυτοὺς οἱ πανιερώτατοι ὀκτὼ θλίβονται διὰ τὴν ἐκλαΐκευσιν τῆς ποιμαινούσης Ἐκκλησίας, ἐνῷ αὐτοὶ οὗτοι μέγα βοῶσι προκειμένου περὶ ἐκλογῆς τῶν μητροπολιτῶν Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης φρονοῦντες ὅτι δέον νὰ γίνηται ὑπὸ λαϊκῶν ἐπιβαλλομένων καὶ εἰς τὸν αὐτοκράτορα καὶ εἰς τὸν πατριάρχην καὶ εἰς τὴν ἱερὰν Σύνοδον. Οἱ ὀκτὼ πανιερώτατοι συντάκται τοῦ ἐν τῷ «Κράτει» τῆς 10 ὀκτωβρίου Ὑπομνήματος ἀνεκήρυττον, δυστυχῶς, καὶ ὅτι μέγα καὶ σωτήριον μὲν τὸ γεγονὸς τῆς κλείσεως τῶν ναῶν τοῦ 1890 καὶ τόσῳ μεγίστης σημασίας πρᾶξις, διότι ἀπεφάσισαν αὐτὴν 8 συνοδικοὶ καὶ 8 λαϊκοὶ

σύμβουλοι. Ἀλλὰ τοιαύτην μεγάλην καὶ τοσαύτης σημασίας πρᾶξιν οὔτε κἂν ἐφαντάσθησαν οἱ λαϊκοὶ, μεγάλοι καὶ μικροὶ, πατρίκιοι καὶ συγκλητικοὶ, ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι, εὐπαίδευτοι καὶ ἀπαίδευτοι ἀπὸ κτίσεως Κωνσταντινουπόλεως!!!

Ὅταν δὲ ὀκτὼ ἀρχιερεῖς, συστηματικῶς ἀπό τινος πρόφασιν ζητοῦντες ἀλλαγῆς πατριάρχου, νομίζωσιν ὅτι ἐπιτυγχάνουσι τοῦ πόθου κηρύττοντες ἀπεργίαν, κακῶς φρονοῦσιν ὅτι πατριάρχης, σὺν ἀρχιερεῦσι, τιμῶσι καὶ σεβομένοις τὸν κανονικὸν αὐτῶν καὶ νόμιμον ἀρχηγὸν, καὶ λαϊκοῖς συμβούλοις δέον νὰ σταυρώσωσι τὰς χεῖρας ἀργοὶ μένοντες. Ἐπιβάλλεται τοῖς μὴ ἀπεργοῦσιν ἀρχιερεῦσιν, ἐπιβάλλεται τοῖς συμβούλοις, τοῖς ἀνεπηρεάστῳ ἐθνικῇ ψήφῳ ἐκλελεγμένοις ἀντιπροσώποις τοῦ Γένους, ἡ σκέψις καὶ ἀπόφασις περὶ τῶν εἰς αὐτοὺς ἐμπιστευθέντων κοινῶν τοῦ Γένους συμφερόντων. **Ἐπιβάλλεται τοῖς δώδεκα τοῖς ἀποτελοῦσι τὴν πλειοψηφίαν τῶν τὴν Ἐκκλησίαν διοικούντων ἡ σκέψις ἐπὶ τούτῳ καὶ ἡ ἀπόφασις,** ὅταν μάλιστα οἱ ὀκτὼ διὰ πρεσβείας ἐξαιτῶνται ἀπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ πατριάρχου **τὴν εὕρεσιν διεξόδου ἐκ τῆς καταστάσεως,** τῆς οὐχὶ ἀπροσδοκήτου· διότι ἡ τῶν ὀκτὼ μὲν μετὰ τῶν δώδεκα καὶ τοῦ κανονικοῦ προέδρου συνεργασία κηρύττεται ἐπισήμως ὑπ' αὐτῶν τῇ 5 ὀκτωβρίου ἀδύνατος, οἵα καὶ ἦν, ἑκατέρωθεν ἐξεταζομένη, καθὸ παρακαθημένων καὶ ἑνὸς ἢ πλειόνων ὑβριστῶν τοῦ πατριαρχικοῦ ἀξιώματος, ἡ τῶν δώδεκα δ' ὑπόκυψις εἰς τὰ κελεύσματα τῶν ὀκτὼ ἐστὶν ἀπαίτησις ἀνθρώπων ἀδικούντων καὶ παραλογιζομένων.

Καὶ τὴν μὲν κατάστασιν ταύτην μετὰ πολλὴν κόπωσιν παρεσκεύασαν οἱ ὀκτὼ καὶ οἱ ὁμόφρονες αὐτοῖς, τὴν δὲ ῥῆξιν ἐπέσπευσαν πρὸ τοῦ νέου ἔτους, νῦν μὲν δίκας καὶ ἀντεγκλήσεις πρώην πατριαρχῶν προετοιμάσαντες. νῦν δὲ τὸ τοῦ «Κράτους» Ὑπόμνημα διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον κρατοῦντες ὑπὸ μάλης ὅπως ὑποβάλωσι, καθὸ δῆθεν δραστικώτερον, καίτοι συννοθύλευμα τῶν ἐντεῦθεν εἰς τὴν «Νέαν Ἡμέραν» ἀνταποκρίσεων, ἄρτι δὲ τοῦ βοσνιακοῦ κανονισμοῦ δραξάμενοι καὶ τὸν μητροπολίτην Δυρραχίου πρὸς ὕβριν τοῦ σεπτοῦ προσώπου τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου παρορμήσαντες. Ἀπέναντι δὲ στάσεως τοιαύτης, καθ' ἣν ἀρκετὰ ἀνεκτικὸς καὶ γενναιόφρων ἐδείχθη ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης, καὶ ἧς τὸ κορύφωμα ἦν ἥ τε συνοδικὴ συνεδρία τῆς 30 σεπτεμβρίου καὶ τὰ μετ' αὐτὴν ὑπὸ τῶν ὀκτὼ διαπραχθέντα, οἱ νόμιμοι καὶ μόνοι τοῦ Γένους ἀντιπρόσωποι, οἱ ὀκτὼ λαϊκοὶ σύμβουλοι σὺν τοῖς τέσσαρσι συνοδικοῖς ἐσκέψαντο καὶ ἀπεφάσισαν ἐν ἐκρύθμῳ καταστάσει τὰ λυσιτελῆ καὶ σωτήρια, καθ' ἃ ἔχουσιν ἀπὸ αἰώνων δικαιώματα τοῦ μετέχειν τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπιθυμοῦμεν ἐν τούτοις ἵνα μάθωμεν τοὺς ἱεροὺς κανόνας, ἐφ' ὧν ἐστηρίχθησαν οἱ ὀκτὼ κηρύξαντες «ἔκπτωτον τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου» τὴν Α. Θ. Π. καὶ κατὰ τίνα λόγον καὶ κατὰ τί προηγούμενον ἱστορικὸν, ὡς καυχῶνται, ἀνεκοίνωσαν «διὰ μαζβατᾶ τοὺς κανονικοὺς λόγους συνοπτικῶς τῇ τε Α. Α. Μ. τῷ τρισεβάστῳ ἡμῶν Ἄνακτι καὶ τῇ σεβ. αὐτοκρ. κυβερνήσει». Ὅταν ἐπικαλῆταί τις κανόνας ἱεροὺς δέον νὰ ὑπομνήσῃ τινὰς τοὐλάχιστον, ἵνα μὴ φανῇ λόγους κενοὺς εἰσάγων πρὸς ἀπάτην τῶν ἁπλουστέρων· ἀλλ' ὁ σεβόμενος τοὺς ἱεροὺς κανόνας πρέπει καὶ νὰ μὴ ἀθετῇ καὶ ἀναιρῇ τὸ ἀπ' αἰώνων κῦρος αὐτῶν δι' ἰδιοχείρων παρασημειώσεων. Καὶ ἐὰν ὅμως ἔχωσι λόγους κανονικοὺς καὶ γινώσκωσι καλῶς τὸ ὅλον σύνταγμα τῶν ἱερῶν κανόνων, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι **ἐπιόρκως ἐπελάθοντο τῆς ἐπὶ τῆς χειροτονίας αὐτῶν ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἱερᾶς διαβεβαιώσεως τοῦ «ἔπεσθαι καὶ συμφωνεῖν κατὰ πάντα τῷ παναγιωτάτῳ πατρὶ»,** καὶ ἐπὶ τῇ βεβαιότητι, καθ' ἡμᾶς, ὅτι **οὐδένα κανονικὸν λόγον ἔχουσιν** οἱ τὴν ἐγκύκλιον ἀποστείλαντες, ἀλλὰ πολλοὺς ἔχουσι καταδικάζοντας αὐτοὺς, ἀναμνησθήτωσαν ὅτι τὸ, παρὰ τὸν κανόνα τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου, ἀναφέρεσθαι εἰς τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα καὶ ζητεῖν εἶτα κατ' ἀντιμωλίαν μετὰ τοῦ κανονικοῦ καὶ νομίμου αὐτῶν ἀρχηγοῦ νὰ ἀνακριθῶσιν ἢ προδικασθῶσιν, «ἀπὸ τοῦ βασιλέως διάγνωσιν δημοσίων δικαστηρίων αἰτούμενοι», βαρεῖαν καὶ ἀμείλικτον ἐπισύρει κατ' αὐτῶν ποινὴν, ἣν πρέπει νὰ ἀναλογισθῶσιν οἱ τὸν ἀνίερον κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἀγῶνα κροτοῦντες καὶ πρὸς τοῦτον ἐπικαλούμενοι συναγωνιστὰς τοὺς λοιποὺς πανιερ. ἱεράρχας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Φῆμαι πολλαὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἡ πατριαρχικὴ κρίσις ἐξερράγη, γεννώμεναι καὶ διαδιδόμεναι, περιτρέχουσιν ἔτι τὸν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικὸν ὁρίζοντα, στενοχωρίαν καὶ θλῖψιν ἐμποιοῦσαι παντὶ τῷ εὐσεβεῖ λαῷ ἡμῶν, ὡς ἐγράψαμεν ἐν προηγουμένοις φύλλοις τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας»· ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἐκτὸς ἡμῶν ἐν Ἑσπερίᾳ μεταδίδονται, δυσμενῆ σχόλια προκαλοῦσαι καὶ κατὰ τῆς ἡμετέρας ἱεραρχίας ὀξύνουσαι καλάμους ἐν χολῇ βαπτομένους· διότι πολλάκις αἱ φῆμαι ἐξογκοῦνται καὶ διὰ τοῦ τηλεγράφου, καὶ μεγαλοποιοῦνται, παραγραφομένου καὶ παρὰ τοῖς ξένοις τοῦ γοήτρου, ὅπερ ἔδει ν' ἀπολαμβάνῃ πανταχοῦ ὁ κλῆρος τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Πάντως ἀπὸ γνώμης χείρονος σπερμολογοῦνται τὰ περὶ σχισμάτων εἰδεχθῶν, ἢ περὶ τῆς ἐνιαχοῦ δῆθεν παύσεως τοῦ κανονικοῦ μνημοσύνου τοῦ πατριαρχικοῦ ὀνόματος, οὗ ἡ παράλειψις τίθησιν ἔξω τῆς ἱεραρχίας τὸν ἀποτολμήσαντα τὸ τοιοῦτον, ἢ περί τινος ἀναφορᾶς πρὸς τὸ βασίλειον κράτος πατριαρχῶν γερασμίων πρώην Κωνσταντινουπόλεως, οἳ καὶ δῆθεν βεβαιοῦντες τὸ «ἀντικανονικὸν» τῆς συμπληρώσεως τῶν χασμάτων τῶν ἀνοιγέντων διὰ τῆς ἀληθῶς ἀντικανονικῆς πολιτείας τῶν ἀποσχισθέντων ἀπὸ τοῦ νομίμου καὶ κανονικοῦ αὐτῶν ἀρχηγοῦ, πόνον αἰσθάνονται ψυχῆς· διαδίδονται τοιαῦτα καὶ βεβαιοῦνται καὶ πᾶσιν ἀγγέλλονται τηλεγραφικῶς· καὶ πατριάρχαι σχολάζοντες μὲν ἀλλ' οὐδαμῶς οὐδέποτε ἀρχὴν ἀποτελοῦντες, ἀλλ' εἰς πνευματικὴν ἀρχὴν ὑποκείμενοι, παριστάνονται δι' ἐπιστολῶν καὶ τηλεγραφημάτων ὡς προβαίνοντες εἰς πρωτοφανὲς καὶ πρωτάκουστον μέτρον, εἰς ὃ μέχρι τοῦ νῦν ἀπιστοῦμεν.

Ἱεράρχαι σχολάζοντες, ἱεράρχαι μιμνησκόμενοι καὶ κανονικῶν διατάξεων καὶ προηγουμένων ἱστορικῶν, ἐφ' ὧν ἔδει νὰ στηρίζωσι πᾶσαν ἄλλοτε καὶ νῦν πρᾶξιν καὶ πορείαν αὐτῶν, οὐδ' ἐπιλανθανόμενοι τῆς ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ ἡμῶν βίῳ θέσεως αὐτῶν, μόνον ἐὰν προκληθῶσιν, ὡς ἐν προγενεστέροις ἐγίνετο χρόνοις, ὑπὸ τῆς καθεστηκυίας καὶ κανονικῆς ἀρχῆς, ἔχουσι τὸ δικαίωμα ν' ἀποφανθῶσι γνώμην, πρὸς τὴν κανονικὴν αὐτῶν ἀρχὴν ἀποτεινόμενοι, ἢ δι' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς ἑτέρᾳ ἀρχῇ· ἄλλως, οἱαδήτις αὐτῶν ἐμφάνισις ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἣν ἔδει νὰ λίπωσι πρὸ πολλοῦ, πᾶσα ἐνέργεια, ἢ προκαλουμένων ἄλλοθέν ποθεν ἢ ἀπὸ βουλῆς ἰδίας καὶ φιλαδέλφου προθέσεως ἐλαυνομένων, ἔστιν ἔκτροπόν τι καὶ ἀντικανονικὸν, ὅπερ καὶ αὐτοκέφαλος ἱεράρχης οὐδαμῶς οὐδέποτε δύναται νὰ πράξῃ, πολλῷ μᾶλλον ὁ σχολάζων καὶ ἰδιωτεύων.

Τοῦ τοιούτου τὸ παράπτωμα βαρὺ ἐκκλησιαστικῶς, ἅτε δὴ τεῖνον νὰ δημιουργήσῃ δυαρχίαν καὶ πολυαρχίαν, βλάπτον καὶ τὸ Γένος σύμπαν· καὶ διὰ τοῦτο ἐπιθυμοῦμεν νὰ μὴ παράσχωμεν ἄχρις ὥρας πίστιν εἰς τὴν περὶ τολμήματος ἀντικανονικοῦ εἴδησιν· διότι καὶ πεῖρα κτηθεῖσα διὰ πολλῶν ἐτῶν καὶ φρόνησις ἐν πολιαῖς κεφαλαῖς θαλαμευομένη διδάσκουσιν ὅτι οἱ ποθοῦντες τὴν ἐπάνοδον τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ γαλήνης καθῆκον ἔχουσι, τέλος πάντων καὶ μὴ προκαλούμενοι παρά τινων, ὡς ἐρασταὶ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης καὶ λειτουργοὶ, σχολάζοντες, τοῦ Θεοῦ τῶν οἰκτειρμῶν τοῦ τὴν δικαιοσύνην ἀγαπῶντος, καὶ ὀφείλουσι ν' ἀποταθῶσι πρὸς τὸν κανονικὸν καὶ νόμιμον τῆς Ἐκκλησίας πρόεδρον.

Ἔκπληξιν ἐπίσης ἐμποιεῖ καὶ θλῖψιν — καὶ διαδιδομένη μόνον — ἀορίστως — ἡ φήμη ὅτι δι' ἐπιστολῶν, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Ξάνθης κ. Ἰωακεὶμ ἐκάλεσε παρ' ἑαυτῷ τινὰς τῶν περιοίκων ἀρχιερέων ὅπως συσκεφθῶσι δῆθεν ἐπὶ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῆς Ἐκκλησίας. Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ νομοταγὲς τοῦ χαρακτῆρος τὸ διακρίνον τὸν μητροπολίτην Ξάνθης, ἀδυνατοῦμεν νὰ πιστεύσωμεν εἰς εἴδησιν τοιαύτην, διατυποῦμεν δὲ τὴν εὐχὴν ἵνα διαψευσθῶσιν ὑπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων τὰ διαδιδόμενα, ἅτινα προστιθέμενα εἰς τὰς ἄχρι σήμερον γεννηθείσας φήμας, οὐδὲν συμφέρον γενικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν προάγουσιν.

Ἡ Ἐκκλησία θλίβεται λίαν ἐπὶ πᾶσι τοῖς πραττομένοις καὶ γραφομένοις, ἀνεχομένη μέχρι τῆς στιγμῆς τοὺς τὴν εἰρήνην διασπάσαντας καὶ τὸ χάσμα οὕτως ἢ ἄλλως πλατύνοντας. Ἀλγοῦσα ἐπὶ τοῖς τολμήμασι τῆς παρασυναγωγῆς τῶν ὀκτὼ, ἀνεχομένη τὸ βαρὺ κατὰ τοῦ κανονικοῦ ἡμῶν πολιτεύματος τραῦμα τῶν ἀπὸ τῆς κοσμικῆς ἀρχῆς σύστασιν ἰδίας συνόδου, καθὼς ἡ ἐν Μεσοχώρῳ ἄλλοτε, ζητησάντων, ἀποτυχοῦσα δ' ἐν τῷ πόθῳ τῆς τῶν παρασυναγώγων ἐπανόδου εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, οὐδ' ἐπιγνώσεως αὐτῆς ἴχνος ἰδοῦσα παρὰ τοῖς ἐκ-

τραπεῖσιν ἐκανόνισε τὴν πορείαν αὐτῆς, ὑπὸ τῆς ἀνάγκης πιεσθεῖσα, καὶ τὴν ἀπέναντι τῆς ὅλης Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν εὐθύνην ἀναλογιζομένη εἴπερ παρετείνετο ἐπί τινας ἡμέρας ἡ ὑπὸ τῶν ὀκτὼ δημιουργηθεῖσα καὶ παραταθεῖσα χρόνον τινὰ κατάστασις. Ταύτης παρερχομένης καὶ μετὰ τὴν ἀπὸ μηνὸς σχεδὸν ὁμαλωτάτην λειτουργίαν τῆς τῶν πατριαρχικῶν διοικήσεως, καὶ μετὰ τὴν ἐν ἀδελφικῷ καὶ εὐαγγελικῷ πνεύματι γινομένην ἐργασίαν καὶ Συνόδου ἱερᾶς καὶ Συμβουλίου ἐντίμου, καὶ φιλοπονωτάτων ἐπιτροπῶν, ἐφοριῶν καὶ δικαστηρίων, ἔργον ἀσύγγνωστον ἐκκλησιαστικῶς καὶ ἐθνικῶς ἀποδείκνυται τὸ διὰ γραμμάτων ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ συνταράττειν τὴν μόλις ἐπενεχθεῖσαν γαληναίαν κατάστασιν. Διότι μόνον ἐν γαλήνῃ καὶ ἐλλείψει ταραχῶν τὰ ἡμέτερα προαχθήσονται καὶ σώζοντα. Τῆς δὲ γαλήνης καὶ τῆς εἰρηνικῆς πρὸς ἀλλήλους συμβιώσεως ἐχθρὸς ἀείποτε κηρύττεται ὁ πονηρὸς σπορεὺς τῶν ζιζανίων ὁ πολεμήσας τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τῆς θείας αὐτῆς συστάσεως.

ΔΙΑΣΤΡΟΦΗ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Οἱ τῆς «Νέας Ἡμέρας» ἐντεῦθεν ἀνταποκριταὶ, οἱοσδήποτε «περίπυστος» ἐκ Χάλκης καὶ ἄλλος τέως ἐκ Φαναρίου «μέγας» ἐξακολουθοῦντες νὰ ἐπιστέλλωσιν εἰς τὴν φιλόξενον τεργεστηνὴν συνάδελφον, μακρὸν ἐσχάτως ἐποιοῦντο λόγον περὶ συστάσεως δικαστηρίου καὶ τῆς διὰ δίκης διαλύσεως τῶν ὑπὸ τῶν ὀκτὼ μητροπολιτῶν δημιουργηθέντων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ σκανδάλων, ἀναφέρουσι δὲ ὡς «προηγούμενα» δύο τινὰ σχέσιν ἔχοντα, κατ' αὐτοὺς, πρὸς τὰ συμβαίνοντα σήμερον, ἐφ' ὧν καὶ στηρίζουσι τὰς σοφὰς σκέψεις αὐτῶν. Μετὰ λύπης δηλοῦμεν καὶ τοῖς ἐπιστέλλουσι καὶ τοῖς τὰ ἐπιστελλόμενα ἀβασανίστως φιλοξενοῦσιν ὅτι ἡ τῶν γεγονότων ἀντίληψις τυγχάνει κακὴ τοσοῦτον ὅσον ἐστὶ διάστροφος ἡ τῶν ἀνταποκριτῶν διάθεσις, ἀπὸ πολλοῦ βλαπτομένων ὑπ' ὀργῆς δαιμόνων.

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὴν πομπωδῶς κροτουμένην ἐπιστολὴν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, δι' ἧς μετὰ τὴν ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἀποχώρησιν ἐζήτησεν ἀπὸ τοῦ τότε τοποτηρητοῦ τοῦ θρόνου, τοῦ μητροπολίτου Ἐφέσου Ἀγαθαγγέλου, τῇ 6 ἀπριλίου 1884, καὶ ἀπὸ τῶν δύο διοικητικῶν τῆς Ἐκκλησίας Σωμάτων τὴν σύστασιν ἱεροῦ, καθὼς ἐν τῇ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιστολῇ λέγεται, κριτηρίου, μέλλοντος ἵνα διερευνήσῃ καὶ διεκδικάσῃ τὸ κανονικὸν μέρος τῆς κατηγορίας, ἡ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια τυγχάνει πολλῷ διάφορος τῆς ὑπὸ τῶν περιπύστων ἐκτιθεμένης. Ὁ παναγιώτατος πατριάρχης κ. Ἰωακεὶμ, μετὰ τὴν ἀπὸ τῶν πραγμάτων ἀποχώρησιν, ἤκουσε πολλὰ σπερμολογούμενα κατ' αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, ἅτινα καθήπτοντο σοβαρῶς τῆς πατριαρχικῆς αὐτοῦ πολιτείας καὶ δράσεως· ὡς ἰδιωτεύων λοιπὸν καὶ σχολάζων πατριάρχης ἐζήτησεν αὐτὸς τὴν ἐξέτασιν τῶν λεγομένων καὶ τὴν ἀντιβολὴν αὐτῶν πρὸς τὰ γεγονότα, ἐζήτησε τὴν ἀποκάλυψιν τῆς ἀληθείας, ἐζήτησε τὴν ἀπονομὴν αὐτῷ δικαιοσύνης ἀπὸ μέρους τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς.

Τί λέγουσι νῦν οἱ κύριοι περίπυστοι τῆς τεργεστηνῆς ἐφημερίδος; τί σπερμολογοῦσιν οἱ ἀπὸ τῶν παρασκηνίων ἐμπνέοντες αὐτοὺς καὶ ἐμψυχοῦντες εἰς τὰς τῆς ἀληθείας ἐπαλλήλους διαστροφάς; — Ζητοῦσιν ἕτερόν τι, πολὺ διάφορον ἐκείνου τοῦ πρὸ εἴκοσιν ἐτῶν ζητηθέντος· ζητοῦσι νὰ θέσωσιν ὑπόδικον τὸν καὶ τῶν ὀκτὼ καὶ τῶν ὀγδοήκοντα νομίμως προκαθήμενον· ζητοῦσι νὰ δικάσωσιν αὐτόν· ὑπὸ τίνων καὶ ἐπὶ τίσιν.

Ἐν τούτοις ἡ τῶν περιπύστων ἀμάθεια καὶ τὸ πρὸς ἑαυτοὺς ἀσυνεπὲς κατεδηλώθη καὶ πάλιν διὰ τοῦ τελευταίου φύλλου τῆς τεργεστηνῆς ἐφημερίδος· ἐν αὐτῷ νῦν, τὸ πρώην τακτικὸν (πολὺ ἄτακτον) τῶν περιπύστων δικαστήριον, ὅπερ ἤθελον ἀποτελέσει πρόσωπα ἀπὸ τῶν τῆς «Ἡμέρας» στηλῶν ὁριζόμενα, πρὸς δίκην τοῦ πατριάρχου, τοῦ μὴ σχολάζοντος, μεταβάλλεται νῦν εἰς διαιτητικὸν, εἰσαγομένου νέου δόγματος ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ. Ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ παρατηροῦμεν ὅτι τὴν πρὸ μικροῦ ἐπιβληθεῖσαν ὑπὸ τῆς «Ἡμέρας» τοῖς ἁγίοις ὀκτὼ ἀπόλυτον ὑποταγὴν εἰς τὰ κελεύσματα τοῦ πατριάρχου ἡ ἀξιότιμος σύνταξις εἰς ἁπλῆν μεταβάλλει σύστασιν πρὸς προσέλευσιν τῷ πατριάρχῃ καὶ συνεργασίαν μετ' αὐτοῦ. Ἀλλὰ τοιοῦτο κέλευσμα οὐδέποτε διεβίβασεν ὁ πατριάρχης, οὔτε διαβιβάσει, οἱ δὲ προσποιούμενοι ζῆλον ὑπὲρ

τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν εἰρήνην καὶ συνεργασίας πόθον ἐδήλωσαν ὅτι οὐχὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἀλλ' ἀπὸ συμβουλῆς τῆς κοσμικῆς ἀρχῆς ᾐσθάνθησαν ἐν ἑαυτοῖς θερμαινόμενα πολὺ βραδέως τὰ αἰσθήματα ταῦτα.

Τὸ δεύτερον τῶν περιπύστων ἐπιχείρημα, ἐὰν ἀναδράμωμεν εἰς τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ τῶν χρόνων ἐκείνων τῶν οὐχὶ μακρὰν ἡμῶν κειμένων, τὸ εἰς τὴν α΄ πατριαρχίαν τοῦ ἀοιδίμου Ἰωακεὶμ Β΄ τοῦ ἀπὸ Κυζίκου ἀναφερόμενον, καθ' ὃν τρόπον ἐκτίθεται, μαρτυρεῖ τὴν ἀπὸ τῶν ἐπιστελλόντων καὶ τῶν ἐμπνεόντων αὐτοὺς φυγάδευσιν πάσης αἰδοῦς καὶ παντὸς σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν λογικήν. Τὰ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ἐκείνην παρεστάθησαν διεστραμμένα, καίτοι οἱ συνεργαζόμενοι πρὸς συνύφανσιν τῶν τῆς ἀληθείας διαστροφῶν ἠδύναντο νὰ ἔχωσι—καὶ εἶχον—ὑπ' ὄψιν μαρτυρίας συγχρόνους.

Ὁ πατριάρχης Ἰωακεὶμ Β΄ ὁ ἀπὸ Κυζίκου, κατόπι σοβαρῶν τινων συμβάντων, καταγγελιῶν δηλα δὴ μητροπολιτῶν τινων κατ' αὐτοῦ πρὸς τὴν Ὑψηλὴν Πύλην καὶ τὴν ἐκ τῆς πρωτευούσης βιαίαν ὑπερορίαν τριῶν ἐξ αὐτῶν, ἐζήτησε, κατὰ ὀκτώβριον τοῦ 1861, σύστασιν **οὐχὶ δικαστηρίου, ἀλλ' ἐξεταστικῆς ἐπιτροπείας,** καὶ οὐχὶ πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ δικασθῇ, ἀλλ' ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἐξετασθῶσι τά τε ἐν τῇ καταγγελίᾳ καί τινα συναφῆ ταύτῃ, εἰς τὴν πατριαρχικὴν αὐτοῦ πολιτείαν καὶ διοίκησιν ἀφορῶντα. Ὅθεν, οὐδ' ἐξεδόθη δικαστική τις ἀπόφασις, ἀλλὰ συνετάχθη, μετὰ τὰς ὑπὸ τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπείας ἀνακρίσεις τῶν καταγγειλάντων καὶ τὰς ἐπ' αὐτῶν διασαφήσεις τοῦ μακαρίτου πατριάρχου Ἰωακεὶμ, ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς, ὑποβληθεῖσα διὰ μαζβατᾶ τῇ σεβαστῇ κυβερνήσει, ἥτις ἀπεφάνθη τότε ὑπὲρ τοῦ πατριάρχου μετὰ τὰ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἐκθέσει γραφόμενα. Ποῦ ἐν τῇ ἀκριβεῖ ταύτῃ τῶν τότε γεγονότων ἐκθέσει βλέπουσιν οἱ περίπυστοι τὴν δίκην, ἣν ὀνειρεύονται; Ἡ σύνταξις τῆς «Ν. Ἡμέρας» καλῶς ἤθελε πράξει ἀνατρέχουσα εἰς τὰ τότε φύλλα τῆς Ἡμέρας ἵνα διδαχθῇ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ὁ ἀείμνηστος πρῶτος συντάκτης αὐτῆς ἔκρινεν ἐν αἰσθήματι χριστιανικῷ καὶ φιλογενεῖ τοὺς τοῦ Ἰωακεὶμ κατηγόρους.

ΤΙ ΤΟ ΠΡΑΚΤΕΟΝ

Ἡ στάσις τὴν ὁποίαν ἔλαβόν τινες τῶν μητροπολιτῶν τῆς πατριαρχικῆς συνόδου ἀντίκειται οὐ μόνον πρὸς τοὺς ἐθν. Κανονισμούς, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ἱεροὺς τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Κανόνας, καθ' οὓς αὕτη ἀπ' αἰώνων ὑπάρχει καὶ πολιτεύεται.

Μετὰ τὸ κατηγορητήριον, ὅπερ ἀπήγγειλεν ἐπὶ Συνόδου ὁ μητροπολ. Δυρραχίου, πᾶσαι αἱ καταβληθεῖσαι ὑπὸ τοῦ πατριάρχου συνδιαλλακτικαὶ καὶ εἰρηνικαὶ ἐνέργειαι ἀπεκρούσθησαν ἀτυχῶς ὑπὸ τῶν φίλων καὶ ὁμοφρόνων αὐτοῦ μητροπολιτῶν ἀποτόμως, μετ' ἀπειθείας καὶ θρασύτητος μεγάλης.

Οἱ περὶ τὸν Δυρραχίου μητροπολῖται ἀντὶ, ὡς ὑπαγορεύουσι τὰ παραγγέλματα τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, οἱ ἱεροὶ Κανόνες καὶ αἱ δειναὶ σήμεροντῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ γένους περιστάσεις ἐμφορούμενοι πνεύματος εἰρηνικοῦ νὰ συνενώσωσι τὰς ἐνεργείας αὐτῶν πρὸς τὰς συνδιαλλακτικὰς ἐνεργείας τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν περὶ Αὐτὸν, καὶ νὰ περιορίσωσι καὶ καταστείλωσι τὸ κακὸν ἐν τῇ γενέσει αὐτοῦ, τοὐναντίον οὗτοι παρὰ τὴν ἱερὰν αὐτῶν ἀποστολὴν καὶ τὴν ὑψηλὴν ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ θέσιν, καταφρονοῦντες καὶ Κανονισμοὺς καὶ ἱεροὺς Κανόνας, ἀποσπασθέντες τοῦ οἰκείου πατριάρχου, συνέρχονται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ μητροπολίτου Ἐφέσου καὶ ἐκεῖ ἐπὶ τῇ βάσει πρακτικοῦ αὐτῶν κηρύττουσιν αὐτὸν ἔκπτωτον τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ, διακόπτουσι πᾶσαν εἰς τὸ ἐξῆς σχέσιν μετ' αὐτοῦ καὶ τῶν περὶ Αὐτὸν διαφόρων σωμάτων, ἐφορειῶν καὶ ἐπιτροπῶν, καὶ κηρύττουσι γενικὴν ἀπεργίαν, πρᾶγμα πρωτάκουστον ἐν τῷ ἡμετέρῳ κύκλῳ οὖσαν καὶ οὐδὲν ἄλλο ἀποσκοποῦσαν εἰμὴ τὴν παράλυσιν τῆς ὅλης λειτουργίας τοῦ Πατριαρχείου. Ἐπὶ πεντήκοντα δὲ καὶ πλέον ἤδη ἡμέρας ἔχοντες ἐστημένην τὴν παρασυναγωγὴν αὐτῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ρηθέντος μητροπολίτου, δὲν ἔπαυσαν πολλὰ καὶ παντοῖα τεκταινόμενοι καὶ μηχανορραφοῦντες καὶ πᾶν εἶδος ψευδολογίας κατὰ τοῦ πατριάρχου αὐτῶν διὰ τῶν ξένων ἐφημερίδων διασπείροντες καὶ ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως ἄνω καὶ κάτω περιφερόμενοι πρὸς κοινὸν πάντων σκάνδαλον, ὄνειδος δὲ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἀπέναντι πάντων τῶν ἐθνῶν.

Τέλος ὡς νὰ μὴ ἤρκουν ταῦτα πάντα πρὸς ἐπισφράγισιν τῆς φοβερᾶς αὐτῶν ἐκτροχιάσεως ἀπέλυσαν ἐγκύκλιον γράμμα πρὸς τοὺς μητροπολίτας τοῦ θρόνου, οὗ οὐδὲν μάλλον ἀξιοκατάκριτον, ὅπερ ἔχει ἤδη ἴσως ὑπ' ὄψιν αὐτῆς ἡ σεβ. αὐτοκρατορικὴ κυβέρνησις.

Ταῦτα πάντα ἐνηργήθησαν καὶ διεπράχθησαν καὶ ὁλονὲν διαπράττονται οὐ μόνον ἐναντίον τῶν Ἐθν. Κανονισμῶν, ἀλλὰ πρὸ πάντων καὶ ἰδίως ἐναντίον καὶ ἐπὶ καταφρονήσει τῶν ἱερῶν Κανόνων τῆς ἁγίας ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Οὕτω διατεθέντων καὶ οὕτω διακειμένων τῶν σεβασμιωτάτων τούτων ἱεραρχῶν, καλὸν θὰ ἦτο καὶ φρόνιμον ὅπως ὡς ἤδη συνεβούλευσεν αὐτοῖς λίαν καλῶς καὶ ἡ τεργεσταία «Νέα Ἡμέρα», ἀντὶ νὰ ἐξακολουθῶσιν ἐπιστέλλοντες ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰς αὐτὴν τὰς γνωστὰς αὐτῶν ἐπιστολὰς καὶ σήμερον μὲν νὰ προτείνωσι πρὸς διευθέτησιν δῆθεν τῶν πραγμάτων καὶ ἐπάνοδον εἰς τὴν τάξιν συγκρότησιν συνόδου ἐκτάκτου ἀποτελουμένης ἐκ τῶν τριῶν παναγιωτάτων καὶ τῶν δύο μακαριωτάτων πρώην πατριαρχῶν καὶ τῶν ἐν τοῖς πέριξ τῆς πρωτευούσης πανιερ. μητροπολιτῶν, αὔριον δὲ σύνοδον ἐκ δώδεκα ἁπλῶς μητροπολιτῶν τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου, καὶ μεθαύριον διαιτητικὸν, ὡς λέγουσι, δικαστήριον, καλὸν, λέγομεν καὶ φρόνιμον θὰ ἦτο ὅπως οἱ σεβασμ. ἀρχιερεῖς οὗτοι προσελθόντες πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ ἀσπασάμενοι τὴν δεξιὰν Αὐτῆς ἀπέλθωσιν εἰς τὰς οἰκείας παροικίας πρὸς ἡσυχίαν αὐτῶν καὶ τελείαν ἐπάνοδον τῆς διαταραχθείσης ὑπ' αὐτῶν ἐκκλησιαστικῆς τάξεως

ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ
ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΩΝ ΕΙΣΟΔΙΩΝ

Ἐν ἀγαλλιάσει πνευματικῇ ἑώρτασαν οἱ ὀρθόδοξο ὁμογενεῖς τοῦ Σταυροδρομίου κάτοικοι τὴν γενεθλιακὴν πανήγυριν τοῦ ναοῦ τῶν Εἰσοδίων τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ. Ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης καὶ οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ ἐτέλεσαν τὴν ἐθιζομένην κατ' ἔτος ἱερὰν λειτουργίαν, καὶ λαὸς παμπληθὴς ηὔξατο μετὰ τῶν ἱερουργούντων ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἀειμνήστων τοῦ ναοῦ κτιτόρων. Ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ εὐσεβοῦς αὐτῶν ἔργου, τῆς τοῦ θείου ναοῦ ἀνεγέρσεως, ἑκατὸν ἔτη χωρίζουσιν ἡμᾶς, καὶ μᾶλλον εὐμνημόνευτος αὐτῶν ἡ ἀρετὴ γίνεται, διότι πρὸ μικροῦ μόλις παρῆλθον, ἀπὸ τοῦ ἐπικήρου βίου πρὸς τὸν ἄληκτον ἀπερχόμενα, τὰ λείψανα τῆς παρελθούσης γενεᾶς τῆς ἱδρυσάσης καὶ στερεωσάσης τὸν ναὸν καὶ τὰ σχολεῖα, τῆς μετὰ δυσκολίας πολλῆς διατηρησάσης ταῦτα, κατὰ τὰ πρῶτα τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ ἔτη. Ἀλλ' ἡ τεραστία ἀνάπτυξις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἐνορίας ταύτης, ἰδίᾳ κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκονταετίαν τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος, ἡ χορηγήσασα τὰ μέσα τῆς οἰκοδομῆς δύο ναῶν ἔτι καὶ τοσούτων ἐκπαιδευτηρίων καὶ σωματείων κοινωφελῶν, ἡ χορηγοῦσα διαρκῶς τὰ πρὸς ἄνετον ναῶν καὶ σχολείων καὶ ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν αὐτῶν καὶ τῶν αὐτοῖς ὑπηρετούντων, ἐκρίθη καὶ κρίνεται ἐν εὐσεβείᾳ δεῖγμα τῆς ἐπὶ τῶν ἡμετέρων ἐπιβλεπούσης θείας προνοίας· τὸν ναὸν καὶ τὸ σχολεῖον, ἃ πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἐκαλοῦντο νὰ συντηρήσωσιν ἐνοριακοὶ ναοὶ καὶ συντεχνίαι φιλότιμοι, διεδέχοντο ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ χώρῳ οὐχὶ ἓν ἢ δύο, ἀλλὰ πολλά. Καὶ τῷ Θεῷ τῷ χορηγῷ τῶν ἀγαθῶν, ἐκτάκτως, ἐφ' ὅσον παρ' ἡμῖν συνειθίζεται, συνῆλθον ν' ἀναπέμψωσι χαριστήριον αἶνον οἱ ἐκτιμῶντες πᾶν προϊὸν εὐσεβείας, πᾶν δεῖγμα φιλογενείας, ἀπὸ πατέρων εἰς υἱοὺς παραπεμπόμενον, ὑπὸ δὲ τῶν υἱῶν ἐν εὐλαβείᾳ διατηρούμενον. Καὶ μετάλλια συγχρόνως ἀναμνηστικὰ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ καὶ τῆς τῶν ἑκατὸν ἐτῶν παρόδου διαιωνίζουσιν οὐχὶ τὸ γεγονὸς τῆς συμπληρώσεως αὐτῶν, διότι τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ναῶν πολλοὶ καὶ τριῶν καὶ τεσσάρων ἑκατονταετηρίδων ἀριθμοῦσι βίον, ἀλλὰ τὸ τῆς ταχείας προαγωγῆς τοῦ ὁμογενοῦς ἐν Σταυροδρομίῳ συνοικισμοῦ, ἐν ᾧ τοσοῦτοι ὁμοεθνεῖς ὀρθόδοξοι διαμένοντες ἀπὸ τοσούτου χρόνου πρῶτοι προσέρχονται πρόθυμοι ταῖς ἀνάγκαις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἐπίκουροι, προστάται δὲ καὶ συντηρηταὶ καὶ συνίστορες σχολείων καὶ ναῶν καὶ φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων καὶ συνεταιρισμῶν κοινωφελῶν. Ἡ ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι κοινὴ χαρὰ δικαία, καὶ δικαίως ἐφείλκυσεν ἡ ἑορτὴ τὴν συρροὴν τῶν πιστῶν ὀρθοδόξων ὁμογενῶν, σεμνυνομένων τῶν πλείστων ἐπὶ τοῖς κοινωφελέσιν ἔργοις, ἅπερ ἐπετέλεσαν οἱ πατέρες αὐτῶν. Δικαίως δὲ τῶν τὰ κοινὰ παρ' ἡμῖν πραττόντων ἐπεβάλλετο κατὰ τὴν ἱερὰν τελετὴν ἡ παρουσία ὡς φόρος εὐλαβείας, ὡς φόρος εὐγνωμοσύνης ὀφειλόμενος εἰς τὴν μνήμην τῶν ἱδρυτῶν τοῦ ναοῦ, καὶ ἱδρυτῶν ἅμα τῆς πολυπληθεστέρας τῶν ὀρθοδόξων ἑλληνικῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει συνοικιῶν. Διὰ τοῦτο καὶ πάντες τὸ καθῆκον ἐξεπλήρωσαν, τὸ τῶν προηγηθεισῶν γενεῶν ἔργον τιμήσαντες ὡς εὐγνώμονες ἐκείνων ἀπόγονοι.

*

Ἐντύπωσιν ἐνεποίησεν ἡ ἐκ τῆς ἱερᾶς ταύτης τελετῆς ἀπουσία τῶν ἐξοχωτάτων πρεσβευτῶν τῶν ὀρθο-

δόξων κρατῶν Ρωσσίας, Ρουμανίας καὶ Σερβίας καὶ τοῦ ἐπιτετραμμένου τοῦ Μαυροβουνίου. Εἰς τὴν αὐτὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τὴν ὑπὲρ τῶν ἐν πίστει τελειωθέντων εὐχομένην, ἀνήκοντες σέβονται τὴν ὑπὲρ τῶν θείων σκηνωμάτων ἐργασίαν τῶν πρὸς Κύριον μεταστάντων, πρὸ πολλοῦ λιπόντων τὴν τοῦ κόσμου τούτου σκηνήν· ἐν οὐτωσὶ δ' εὐσήμῳ ἡμέρᾳ, ἀναμιμνησκούσῃ τὰ ἔργα τῆς ἀκραιφνοῦς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, πᾶς ὀρθόδοξος χριστιανὸς αἰσθάνεται μᾶλλον παρὰ ἄλλοτε θλίψιν ἐπὶ τῇ μικρὸν διαταραχθείσῃ τέως εἰρηναίᾳ καταστάσει τῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ περὶ τῆς ἀδείας τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας ὀουλτανικὸν φιρμάνιον, χρονολογούμενον ἀπὸ τῆς 1 ρεβιοὺλ-ἐβδὲλ 1219, ἤτοι τῆς 22 ἰουνίου 1804, ἔχει κατὰ μετάφρασιν ὡς ἑξῆς:

«Κριτὰ τῶν κριτῶν, καδῆ τοῦ Γαλατᾶ, αὐξηθείη ἡ ἀρετή σου· καὶ σὺ, καύχημα τοῦ ἔθνους, βοεβόδα τοῦ Γαλατᾶ, παραταθείη ἡ δόξα σου! Ἅμα φθάσῃ τὸ αὐτοκρατορικὸν σύμβολόν Μου, γνωστὸν ἔστω σοι ὅτι οἱ ὑπήκοοί Μου ρωμαῖοι, κάτοικοι τοῦ Μπέογλου τοῦ Γαλατᾶ δι' ἀναφορᾶς ἣν ὑπέβαλον εἰς τὴν κόνιν τοῦ κατωφλίου τῆς εὐδαιμονίας Μου, λέγουσιν ὅτι ἡ ἐν Μπέϊογλου ἀνέκαθεν ἀνήκουσα αὐτοῖς ἐκκλησία κατηρειπώθη καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐκτελέσωσι τὰ θρησκευτικὰ αὐτῶν καθήκοντα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πατριάρχης τῶν ρωμαίων μετὰ τῆς συνόδου τῶν μητροπολιτῶν ἱκέτευσαν ἵνα ἐπιδαψιλεύσω τὴν συγκατάβασίν Μου εἰς τὴν αἴτησιν αὐτῶν περὶ ἐπισκευῆς τῆς ρηθείσης ἐκκλησίας ἄνευ ἐπεκτάσεως αὐτῆς, ἐζητήθη παρὰ τοῦ Σεϊχ-ουλ-ισλὰμ καὶ Μουφτῆ Ἀχμὲτ Ἐσὰδ, καὶ οὗτος ἐξήνεγκε τὸν ἑξῆς ἱερὸν φετβᾶν· «Ὅταν παλαιὰ ἐκκλησία τῶν χριστιανῶν, κειμένη ἔν τινι ἰσλαμικῇ πόλει, κατερειπωθῇ, ἐμποδίζονται οἱ χριστιανοὶ νὰ ἐπισκευάσωσιν αὐτὴν κατὰ τὸ παλαιὸν αὐτῆς διάγραμμα ἄνευ οὐδεμιᾶς προσθήκης;»—Ἀπάντησις· Ὄχι.—Τοῦ πράγματος τούτου ἀνενεχθέντος ἐνώπιόν Μου, ἐξεδόθη **αὐτοκρατορικὸν χάττιόν** Μου, ἐπιτρέπον κατὰ τὴν αἴτησιν· κατ' ἀκολουθίαν δὲ ἡ διαταγή Μου αὕτη (φιρμὰν) ὅπως μὴ ἐμποδισθῇ ἡ κατὰ τὸ ἀρχικὸν σχεδιάγράφημα ἐπισκευὴ τῆς εἰρημένης ἐκκλησίας, χωρὶς αὔξησιν νὰ ὑψωθῇ καὶ νὰ αὐξηθῇ συνῳδὰ τῷ αὐτοκρατορικῷ Μου χαττίῳ καὶ τῇ ἱερᾷ ῥήτρᾳ, καὶ ὅπως ἐνεργήσητε συμφώνως τούτοις γνωρίζοντες τὴν αὐτοκρατορικὴν θέλησίν Μου, καθόσον ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ ὑπήκοον ἀπαιτεῖ ἵνα ἐπιτρέπηται τοῖς ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ μου πτωχοῖς ὑπηκόοις νὰ τελῶσι τὰ θρησκευτικά των καθήκοντα, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπει τοῦτο ὁ ἱερὸς νόμος (σιερί) καὶ προσέτι γινώσκετε ὅτι ἂν ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ ἠθέλατε λάβει ὑμεῖς ἢ ἄλλοι παρὰ τῶν πτωχῶν τούτων ραγιάδων Μου ὀβολὸν, ἢ ἄλλως ἐνοχλήσει αὐτούς, ἢ ἠθέλατε ἐπιτρέψει ὅπως ἡ οἰκοδομὴ ὑπερβῇ ἔστω κατὰ μίαν σπιθαμὴν ἐναντίον τοῦ φιρμανίου Μου καὶ τοῦ ἱεροῦ φετβᾶ, τιμωρηθήσεσθε ἀνηλεῶς.

Διατάσσω ὅπως ἅμα ὡς φθάσῃ τὸ παρὸν ἐνεργήσητε κατὰ τὸ περιεχόμενον καὶ προσέξητε ὅπως ἀπέχητε νὰ πράξητέ τι ἐναντίον.

Οὕτω γνωρίσατε καὶ πιστεύσατε εἰς τὸ ἱερὸν σημεῖον.

Ἐγράφη τῇ 1 ρεβιοὺλ ἐβδὲλ 1219».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἑορταὶ βαϊραμίου.—Τῶν συμπολιτῶν ὀθωμανῶν ἀπὸ προχθὲς ἀγόντων τὰς ἑορτὰς τοῦ Βαϊραμίου αὐτῶν, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης μετέβη εἰς τὰ ἐν Γιλδὶζ αὐτοκρ. ἀνάκτορα καὶ ὑπέβαλε τῇ Α. Α. Μ. τῷ σεπτῷ ἡμῶν ἄνακτι διὰ τοῦ ἀρχιθαλαμηπόλου ἐξοχ. Χατζῆ Ἀλῆ πασᾶ τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐν τοῖς ἀνακτόροις ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο πρὸς τούτοις τὰς ΑΑ. ΕΕ. τὸν ἀρχιγραμματέα Ταχσὶν πασᾶν, τὸν μέγαν τελετάρχην Ἰβραὴμ πασᾶν, τὸν β' γραμματέα Ἰζζὲτ πασᾶν καὶ τὸν ἀρχισωματοφύλακα τῆς Α. Α. Μ. Ταχὶρ πασᾶν.

Ἐκ τῶν ἀνακτόρων ἀπελθὼν ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐπεσκέψατο τὰς ΑΑ. ΥΥ. τὸν μέγαν βεζύρην Φερὴτ πασᾶν, τὸν ὑπουργὸν τῆς δικαιοσύνης Ἀβδουρραχμὰν πασᾶν καὶ τὰς ΑΑ. ΕΕ. τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν Ριζᾶ πασᾶν, τῶν ἐσωτερικῶν Μεμδοὺχ πασᾶν, τὸν πρόεδρον τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους Σαὶτ πασᾶν, τὴν Α. Σοφολογιότητα τὸν σεϊχ-ουλ-ισλὰμην Δζεμαλεδδὶν καὶ τῇ ἐπαύριον ἡμέρᾳ τοὺς ἐξοχωτάτους: ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν Τεφὶκ πασᾶν, τὸν ὑπουργὸν τῶν ναυτικῶν Δζεμὰλ πασᾶν, τὸν τῶν δημοσίων ἔργων Ζιχνῆ πασᾶν, τὸν τοῦ πυροβολικοῦ Ζεκκῆ πασᾶν, τὸν τοῦ ἐφκαφίου Τουρχὰν πασᾶν, τὸν νομάρχην πρωτευούσης Ριτβὰν πασᾶν, τὸν τοῦ κτηματολογίου Ζιᾶ πασᾶν, τὸν πρώην Μ. βεζύρην Σαὶτ πασᾶν, τὸν διευθυντὴν τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς Ραοὺφ πασᾶν, τὸν πρόεδρον τοῦ νομοθετικοῦ τμήματος τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους Χατζῆ Ἀκὴφ πασᾶν, τὸν ὑπασπιστὴν τοῦ Ἄνακτος Ἀχμὲτ Ἀλῆ πασᾶν, τὸν πρόεδρον τοῦ συμβουλίου τῶν τελωνείων Σουρεγιᾶ βέην, καὶ δι' ἐπισκεπτηρίων τὸν ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρὸν τῆς Α. Α. Μ. Φερὴτ πασᾶν, τὸν

διευθυντὴν τοῦ γραφείου τῆς ἀρχιγραμματείας τῶν ἀνακτόρων Δζεβὰτ βέην, τὸν ὑπασπιστὴν τῆς Α. Α. Μ. Δζελὰλ πασᾶν, τὸν Μουχαρέμ βέην, μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους καὶ υἱὸν τοῦ σεϊχ-ουλ-ισλάμη.

Ἐκ μέρους δὲ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος κατά τε τὴν πρώτην καὶ τὴν δευτέραν ἡμέραν ὁ Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος ἐν συνοδείᾳ τοῦ βοηθοῦ καπουκεχαγιᾶ κ. Σ. Κωνσταντινίδου ἐπεσκέψατο τοὺς ἐξοχωτάτους: πρεσβευτὴν τῆς Περσίας, τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν Ναζὴφ πασᾶν, τὸν μουστεσάρην τῆς Μ. Βεζυρίας Τεβφὴκ πασᾶν, τὸν ὑπουργὸν τῆς ἀστυνομίας Σεφὴκ πασᾶν, τὸν ὑπουργὸν τῶν τελωνείων Χασὰν Φεχμῆ πασᾶν, τὸν ἀμετζῆ Μεχμὲτ Ἀλῆ βέην, τὸν βεϊλεκτσῆ Νασὶρ βέην, τὸν Ἀχμὲτ Ἀλῆ πασᾶν, μέλους τοῦ συμβουλίου τοῦ ἐφκαφίου, τὸν ὑφυπουργὸν τῆς δικαιοσύνης Ἀχμὲτ Σουκρῆ, τὸν τμηματάρχην τῶν θρησκευτικῶν Ζιβὲρ βέην καὶ τὸν ὑφυπουργὸν τῶν ναυτικῶν Μεχμὲτ Ριφὰτ βέην.

Ἱερὰ Σύνοδος.—Τῇ πέμπτῃ, τοῦ πανσεβ. οἰκουμενικοῦ πατριάρχου μεταβάντος εἰς τὰς ἐπὶ τῷ βαϊραμίῳ πρὸς τοὺς ἐξοχ. ὑπουργοὺς καὶ μεγιστάνας τοῦ Κράτους ἐπισκέψεις, ἡ συνοδικὴ συνεδρίασις ἀνεβλήθη.

Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον.—Τῇ τετάρτῃ συνῆλθε τὸ Συμβούλιον εἰς τὴν δικαστικὴν καὶ χθὲς εἰς τὴν διοικητικὴν αὐτοῦ συνεδρίαν, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτου.

Κεντρ. Ἐκκλησ. Ἐπιτροπή.—Ἡ ἐπιτροπὴ συνῆλθε τῇ τρίτῃ εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρίαν, προεδρεύοντος τοῦ προέδρου αὐτῆς σεβασμ. μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Κωνσταντίου, γραμματεύοντος δὲ τοῦ ἱερολ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμίν.

Κεντρ. Ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπή.—Χθὲς συνεκροτήθη ἡ τακτικὴ συνεδρία τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, προεδρεύοντος τοῦ σεβασμ. αὐτῆς προέδρου μητροπολίτου Νικομηδείας κ. Φιλοθέου Βρυεννίου.

Μητρόπολις Νικομηδείας. — Προνοίᾳ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Νικομηδείας, ἐπισκεψάμενος τοὺς ὀρθοδόξους τῆς μητροπόλεως ταύτης ἐπὶ τριμηνίαν σχεδὸν ὁ πανιερ. μητροπολίτης πρώην Μαρωνείας κ. Κωνστάντιος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος.

Μητρόπολις Σμύρνης. — Ἐπανέκαμψεν εἰς Σμύρνην τῇ 17 νοεμβρ. ἐκ Φωκαίας, ὅπου μετέβη πρὸς πνευματικὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἐκεῖ ὀρθοδόξων, ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σμύρνης κ. Βασίλειος.

Μητρόπολις Μογλενῶν.— Διαμείνας ἐπὶ μικρὸν ἐν Θεσσαλονίκῃ, χάριν ἐπαρχιακῶν ὑποθέσεων, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Μογλενῶν κ. Ἰωαννίκιος.

Μητρόπολις Σκοπίων.—Προϊστάμενος τῆς ἐν τῇ πόλει Σκοπίων ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος διωρίσθη ὁ ἐκ τῶν τελειοφοίτων τῆς πατριαρχικῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ τέως σχολάρχης Ἡρακλείας πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Γεννάδιος Ἀμαξόπουλος. Ὁ τέως προϊστάμενος πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Παΐσιος Παπᾶ Παϊσίου, ἐκ τῶν καλλίστων τελειοδιδάκτων τῆς ἐν Χάλκῃ θεολογικῆς σχολῆς, διωρίσθη προϊστάμενος τῆς ἐνορίας Θεοτόκου Μαγουλιωτίσσης.

Μοναστηριακὴ Ἐπιτροπή.—Χθὲς ὑπέβαλεν ἡ Ἐπιτροπὴ πρὸς τὴν Α. Θ. Π. δύο αὐτῆς ἐκθέσεις ἀφορώσας εἰς κτηματικὰ καὶ διοικητικὰ ζητήματα τῶν σταυροπηγιακῶν μονῶν ἁγίου Νικολάου ἐν Μύροις καὶ Θεοτόκου τῶν Κανάλων Κίτρους.

Ἐκκλησιαστ. Δικαστήριον.—Κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ συνεδρίαν τὸ δικαστήριον ἐκ τῶν ἐγγεγραμμένων 23 ὑποθέσεων διεσκέψατο ἐπὶ τῶν 20, ἐξέδωκε δὲ μίαν ἀπόφασιν.

Τεσσαρακονταετηρὶς διδασκαλίας.—Τῆς ἐλλογίμου κ. Ἑλένης Καλογερᾶ, διευθυντρίας τοῦ ἐν Σταυροδρομίῳ κεντρικοῦ παρθεναγωγείου τῆς ὁμογενοῦς κοινότητος, συμπληρωσάσης ἄρτι τεσσαράκοντα ἐνιαυτῶν δόκιμον, ἔμφρονα καὶ καρποφόρον διδασκαλίαν ἐν τῷ εἰρημένῳ παιδευτηρίῳ τῶν θηλέων, ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, τοὺς ἐνδελεχεῖς πόνους τῆς σεβαστῆς διευθυντρίας ἐπευλογοῦσα καὶ διὰ τῶν εὐχῶν αὐτῆς ἐπιστέφουσα τὴν ζηλωτὴν ταύτην ἐν τῇ ἡμετέρᾳ παιδευτικῇ κινήσει σταδιοδρομίαν, διὰ πατριαρχικοῦ πιττακίου ἐξέφρασε τὴν εὐκρέσκειαν αὐτῆς τῇ κ. Ἑλένῃ Καλογερᾶ, ἥτινι, κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, ὀφείλεται οὐ μόνον ἡ ἀπρόσκοπτος μέχρι τοῦδε λειτουργία τοῦ ἱδρύματος, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνύψωσις αὐτοῦ εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν καὶ ἀνταξίαν ταῖς κοινωνικαῖς ἀνάγκαις περιωπήν.

Φιλόπτωχος Ἀδελφότης Φαναρίου.—Γενομένων τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ τῶν ἀρχαιρεσιῶν τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος Φαναρίου, ἐξελέγησαν μέλη τοῦ νέου διοικητικοῦ συμβουλίου αὐτῆς, ὑπὸ πρόεδρον τὸν πανοσιολογιώτατον Μ. πρωτοσύγκελλον κ. Καλλίνικον παραμένοντα καὶ τρίτον ἔτος τοῦτο, οἱ κκ. Γ. Κ. Πελαμήδης, ἰατρὸς, Σπυρίδων Κωνσταντινίδης ἐφέδρος, βοηθὸς καπου-κεχαγιᾶς τῶν Πατριαρχείων, ἀντιπρόεδροι· Ἐμμ. Κ. Ἰσμυρίδης, ταμίας, Κωνστ. Σκραφιανὸς, λογιστὴς, Ἀλέξανδρος Ξανθόπουλος (ἐκ τῶν πατριαρχ. ὑπαλλήλων) γενικὸς γραμματεύς, Βλ. Μιχαηλίδης εἰδικὸς, καὶ σύμβουλοι οἱ κκ. Κωνστ. Θεοχαρίδης, Ὀδυσσεὺς Παντζίδης, Ἀχιλλεὺς Πρώϊος, Π.

Τερλικτζίδης, Ἀντ. Στογιαννίδης καὶ Ἰω. Δ. Τσιράγγελος.—Ἡ ἀδελφότης αὕτη, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὴν προστασίαν, ἣν ἀπ' ἀρχῆς ἐχορήγησεν αὐτῇ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ὑποβαστάζων τὸ ἔργον αὐτῆς καὶ διὰ δωδεκαλίρου κατ' ἔτος χορηγίας, ἀνέγραψεν αὐτὸν προστάτην τοῦ σωματείου τούτου, πρὸς ὃ τὰς δεούσας εὐχαριστίας σὺν ταῖς πατρικαῖς εὐχαῖς ἡ Α. Θ. Π. διαβίβασεν ἐγγράφως διὰ τοῦ πανοσιολογ. προέδρου τῆς ἀδελφότητος.

Ἐπισκέψεις.—Τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἐπεσκέψαντο κατὰ τὴν λήξασαν ἑβδομάδα οἱ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους Κ. Καραθεοδωρῆ ἐφέντης καὶ Ἀνδρέας Κοπάσης ἐφέντης, ὡς καὶ ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος πρωτοσύγκελλος τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου τῶν καθολικῶν ἀρμενίων.

Σωματεῖα.—Κατὰ τὰς ἐσχάτως διεξαχθείσας ἀρχαιρεσίας τῆς ἐν Φαναρίῳ Λέσχης «Μνημοσύνης», πρόεδρος αὐτῆς διὰ τὸ ἀρξάμενον ἤδη 43 ἔτος ἐξελέγη ὁ δικηγόρος κ. Παντ. Κοσμίδης, διακρινόμενος ἐπὶ ζήλῳ πρὸς πᾶν καλόν. Ὁ πρόεδρος τῆς Λέσχης δύναται ν' ἀποτελῇ καὶ μέλος τῆς ἐφορίας τοῦ Ἰωακειμίου παρθεναγωγείου.

Ἱερὰ μονὴ Σινᾶ.— Κατ' ἐπιστολὴν ἐκ Καΐρου τοῦ σεβασμ. ἀρχιεπισκόπου Σιναίου κ. Πορφυρίου πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην, ἀπὸ 15 νοεμβρίου λήγοντος, προέκειτο ν' ἀνέλθῃ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα εἰς τὴν ἱερὰν αὐτοῦ μονὴν ὁ σεβ. κ. Πορφύριος πρὸς ἐπίσκεψιν καὶ εὐλογίαν τῶν ἀδελφῶν καὶ συνεορτασμὸν τῆς πολιούχου τοῦ Σινᾶ μεγαλομάρτυρος Αἰκατερίνης.—Ὁ μακαριώτατος πάπας καὶ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Φώτιος, εὐμενῶς ὑποδεξάμενος τὸν σεβασμ. ἀρχιεπίσκοπον Σινᾶ καὶ Ραϊθοῦς διεβεβαίωσεν ἀδελφικῶς ὅτι ποθεῖ τὴν μετὰ τῶν σιναϊτῶν εἰρήνην προσθεὶς ὅτι «οὐκ ἔξεστιν ἐν ἀρχομένῳ εἰκοστῷ αἰῶνι διαμάχεσθαι περὶ ζητημάτων, ἅτινα εἰρηνικὴν ἐπιδέχονται τὴν ἐπίλυσιν». Φιλόφρονα δεξίωσιν ἐποιήσαντο τῷ ἀρχιεπισκόπῳ ὅ τε ὑψηλότατος χεδίβης τῆς Αἰγύπτου καὶ οἱ ἐξοχ. ὑπουργοί. — Ὁ σεβασμ. Σιναίου κ. Πορφύριος ἐν τέλει τῆς ἐπιστολῆς αὐτοῦ βαθεῖαν ἐκφράζει θλῖψιν «ἐπὶ τοῖς λυπηροῖς συμβεβηκόσι τῶν τελευταίων ἡμερῶν, ἅτινα, ἀνάξια ἱεραρχῶν κεκλημένων ἵνα εἰρηνοποιῶσιν, εἰς οὐδὲν ἄλλο συνετέλεσαν, ἢ νὰ δώσωσι καὶ πάλιν ἀφορμὴν τοῖς ἐχθροῖς τῆς Ἐκκλησίας ἵνα κατ' αὐτῆς ἐκτοξεύτωσι τὰ πονηρὰ αὐτῶν βέλη». Εὔχεται δ' ἵνα ἡ Α. Θ. Π. «ἐξακολουθῇ πηδαλιουχοῦσα ἐπὶ μήκιστον, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ πληρώματος καὶ δόξαν Θεοῦ».

Σιναϊτικὸν μετόχιον.—Τῇ πέμπτῃ, 26 λήγοντος, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης, πανηγυρίζοντος καὶ τοῦ ἐν Πλατῇ Σιναϊτικοῦ μετοχίου, τὴν θείαν λειτουργίαν ἐτέλεσεν ὁ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Κωνστάντιος. Πκρῆν ἐν αὐτῇ διερμηνεύσας εἶτα τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Π. τῷ ἐπιτρόπῳ τῆς μονῆς τοῦ Σινᾶ ὁ ἱερολ. δευτερεύων κ. Βενιαμίν. Τῷ ἐπιτρόπῳ συνεχάρησαν οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ Κυζίκου, Νικομηδείας, Διδυμοτείχου, Χίου, Γάνου καὶ Χώρας, οἱ ἰδιωτεύοντες μητροπολῖται, οἱ ἐπίτροποι τῶν ἁγίων Τόπων, οἱ πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι καὶ πλεῖστοι τῶν περιοίκων.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.

Ὁ μακαριώτατος πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανὸς ἀπήντησε τηλεγραφικῶς τῷ πανεγ. οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ εὐχριστῶν ἐπὶ ταῖς ἀδελφικαῖς συγχαρητικαῖς προσρήσεσι τῆς 1 νοεμβρίου (μνήμης τοῦ ἁγίου Δαμιανοῦ) καὶ εὐχόμενος ὑπὲρ τῆς μακρᾶς ἐπὶ τοῦ θρόνου διαμονῆς τῆς Α. Θ. Π.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΦΟΣΙΩΣΕΩΣ

Ἐκ τῶν ἀποστελλομένων πρὸς τὴν Α. Θ. Π. ἐγγράφων ἐκδηλώσεων ἐμπιστοσύνης καὶ ἀφοσιώσεως ἐκδίδομεν τὸ τῶν φιλογενεστάτων κατοίκων τῆς πόλεως Σερρῶν καὶ τὸ ἐκ Καταφυγίου, διὰ τὸ θερμὸν αἴσθημα τῶν ἐπιστελλόντων. Ἐστάλησαν ἐπίσης ἐκ Ραιδεστοῦ, πάντων τῶν προκρίτων, τῶν ἐπὶ φιλογενείᾳ διακρινομένων, ἐκ Βερροίας τῶν κοινοτικῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ μητροπολίτου, ἐξ Ἐσκὶ-Σεχὶρ τῆς κοινότητος, ἐκ Σερβίων, τῶν κοινοτικῶν ἀρχῶν, ἐξ Ἀλεξανδρείας τοῦ Συλλόγου «Ἀρετῆς» καὶ ἐκ μακεδονικῶν ἐπαρχιῶν· παραλείπομεν ἑτέρας πολλάς, ὅσαι ἀναφέρουσι καὶ περὶ ἰδιωτικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑποθέσεων.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΣΕΡΡΩΝ

Σέρραι 24 νοεμβρίου

Πολῖται ὀρθόδοξοι κοινότητος Σερρῶν, ἐξ ἀφορμῆς τῶν λυπηρῶν ἐκκλησιαστικῶν γεγονότων, ὑποβάλλουσι πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος. Ἕπεται ἀναφορὰ λαοῦ.

Ἐπίτροποι Χρυσάφης, ἰατρός, Χ'' Δῆμος Δεσποτίδης, ἰατρός, Ναοὺμ Σχινᾶς, Ἰωάν. Ἀθανασίου, Ἀναστάσιος Κοτο-

πούλης, Τενεκετζῆς, ἰατρὸς, Θεόδωρος Χρηστίδης, ἀδελφοὶ Βασιλείου, Γεώργιος Τζελέπης, Γεώργιος Χριστόπονος, Παναγιώτης Μιχαηλίδης.

ΕΚ ΜΑΔΥΤΟΥ

Δαρδανέλλια 26 νοεμβρίου, 2,20′ μ. μ.

Ἐπιδοκιμάζουσα σώφρονα πολιτείαν Ὑμ. Π. καὶ Μ. Συμβουλίου καθυποβάλλομεν Ὑμῖν συγχαρητήρια καὶ ἄκραν ἡμῶν ἀφοσίωσιν.

Κοινότης Μαδύτου.

ΕΚ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ

Παναγιώτατε,

Οἱ πανευλαβῶς ὑποφαινόμενοι, οἱ τὰ κοινοτικὰ σωματεῖα τῆς κοινότητος Καταφυγίου τῆς θεοφρουρήτου ἐπαρχίας Σερβίων καὶ Κοζάνης ἀποτελοῦντες ἐκ πολλῶν προηγουμένων ἐνδείξεων σταθερὰν εἴχομεν ἐσχηματισμένην πεποίθησιν περὶ τῶν ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Ὑμετέρας Πναγιότητος συγκεντρουμένων ἀγαθῶν καὶ εὐγενῶν προτερημάτων καὶ τῆς ἀριπρεποῦς φιλογενοῦς δράσεως Αὐτῆς. Ἀρτίως ὅμως παρακολουθήσαντες ἐν τῷ τύπῳ τὰς ἐκ κακοβουλίας καὶ πονηρᾶς εἰσηγήσεως τοῦ μισοκάλου διαπραχθείσας σκηνὰς παρὰ τῆς ἀντιφρονούσης μερίδος τῶν ἀντιπραττόντων συνοδικῶν ἔτι μᾶλλον ἡδραιώσαμεν ἐν ἡμῖν τὸ φρόνημα ἡμῶν ὑπὲρ τῆς Ὑμετέρας Πναγιότητος.

Ἐφ' ᾧ προαγόμεθα νὰ δηλώσωμεν τῇ Ὑμετέρᾳ Πναγιότητι ὅτι κατηγορηματικώτατα ἐπιδοκιμάζομεν τὴν ἔννομον καὶ ἀξιοπρεπῆ στάσιν Αὐτῆς κατὰ τῶν ἐν γωνίᾳ καὶ παραβύστῳ κακὰ βουλευομένων, τελείως δὲ καὶ ἀπολύτως ἀποδοκιμάζομεν τὴν στάσιν τῶν κατὰ τῆς Ὑμετέρας Πναγιότητος καὶ τῆς εὐαγοῦς πορείας τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἀντιδρώντων συνοδικῶν.

Χεῖρας δ' ἱκέτιδας ὑψοῦντες πρὸς τὸν Ὕψιστον παρακαλοῦμεν ὅπως ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ διαφυλάττῃ τὴν Ὑμετέραν Πναγιότητα ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ τοῦ Φωτίου, ἐφ' οὗ ἐπαξίως προκαθημένη δαψιλῶς ἐκπέμπει ἐφ' ἅπαν τὸ χριστεπώνυμον ὀρθόδοξον πλήρωμα τὰς πατρικὰς εὐχάς.

Ὑποδιατελοῦμεν

τέκνα αὐτῆς πνευματικὰ εὐπειθέστατα

Ἐν Καταφυγίῳ τῇ 16 νοεμβρίου 1904.

Ὁ πρόεδρος Ἰωάννης Θ. Γκορμανόπουλος, ἱερεύς. — Οἱ ἀντιπρόσωποι Ἰωάννης Θ. Παπαδόπουλος, ἰατρός, Ἰωάννης Ἀθ. Μπλάτσας, ἰατρὸς, Ἀθανάσιος Ἀντ. Νικολαΐδης, Γεώργ. Ἀθ. Βαβατσιούλας, Ἀστέριος Τσιούκας, Θεμιστοκλῆς Γ. Κούζας.—Οἱ ἔφοροι Δῆμος Παπαϊωάνου, Νικόλαος Νικολαΐδης. —Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Νεκροταφείου Ἰωάννης Δ. Δημουλιᾶς, Ἰωάννης Δ. Δαδούκης, Θεόδωρος Χατζόπουλος.

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

«ΕΥΓΡΑΦΟΥ Ι. ΜΕΓΟΡΣΚΗ, πρωθιερέως, μαγίστορος τῆς θεολογίας, **Δέκα πέντε Ὁμιλίαι περὶ τῶν ἁγίων ἑπτὰ μυστηρίων τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας,** μεταφρασθεῖσαι ὑπὸ **Νικολάου Α. Μαχρὼφ,** διακόνου τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ρωσσικῆς αὐτοκρατορικῆς πρεσβείας. 1904».

Οὐδένα διαφεύγει τῶν ἀπὸ θρησκευτικοπαιδευτικῆς ἀνάγκης σοβαρῶς τὰ ἡμέτερα κρινόντων ὅτι ἡ περὶ τῶν ἑπτὰ μυστηρίων τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως διδασκαλία καὶ ἡ ἀκριβὴς αὐτῆς γνῶσις πρέπει ν' ἀποτελῶσι τὸν πυρῆνα καὶ τὴν βάσιν πάσης ἐν ἡμῖν ὑγιοῦς μορφώσεως. Τόσον ὁ μαθητὴς ὅσον καὶ ὁ ἁπλοῦς πολίτης, ὅστις δι' ἰδιαιτέρας μελέτης ἐπιθυμεῖ ἵνα κτήσηται ὅ,τι καιρικαὶ περιστάσεις δὲν ἐπέτρεψαν αὐτῷ νὰ διδαχθῇ, ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τῆς ἱερᾶς διδασκαλίας ὀφείλουσιν ἵνα καταβάλωσι μεγάλην προσοχὴν, ὅπως μὴ χαρακτηρισθῶσιν ὡς ἐπιπολαίως τῶν ἑαυτῶν ἐπιλαμβανόμενοι ἢ καὶ ἀμελῶς ἔχοντες ἐν οἷς οὐκ ἔδει. Βεβαίως δὲν δικαιούμεθα ἵνα ἀπαιτήσωμεν παρὰ πάντων, οὔτε καὶ παρ' αὐτῶν τῶν ἀνεπτυγμένων μέν πως, ἀλλὰ μὴ θεολογικῶς μεμορφωμένων, βαθεῖαν ἐν τοῖς περὶ τῶν ζητημάτων τούτων μελέτην καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἴσην πληροφορίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι περὶ τῆς ἐν ἡμῖν πίστεως, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἀνομολογητέον ὅτι οὐδὲν τῷ χριστιανῷ ἀναγκαιότερον εἰμὴ ἐκ πάσης, ἀλλά γε ἐκ τῆς στοιχειώδους περὶ τῶν ἱερῶν μυστηρίων διδασκαλίας καὶ γνώσεως, δι' ἧς πρὸς ἄλλοις ἡ χριστιανικὴ πίστις καὶ ἡ ἁγιότης τοῦ ἤθους κανονίζονται καὶ στηρίζονται. Τὴν θεμελιώδη διδασκαλίαν περὶ τοῦ ἐν Τριάδι ἑνὸς καὶ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Μονογενοῦς Αὐτοῦ Υἱοῦ ἱδρυθείσης καὶ θεμελιωθείσης Ἐκκλησίας ἐν τῷ κόσμῳ, ὡς ἄριστα ἐν τῇ διανοίᾳ ἁπάντων θὰ στηρίξῃ καὶ θὰ συμπληρώσῃ ἡ περὶ τῶν μυστηρίων, δι' ὧν πολλαχῶς ἀναφαίνεται ἡ θεία χάρις ἐνεργοῦσα καὶ ὑποστηρίζουσα τὰ ἄλλως ἀσθενῆ καὶ ἀδύνατα βήματα τοῦ μὴ δικαιουμένου εἰς ἑαυτὸν καὶ μόνον πεποιθέναι ἀνθρώπου.

Ἐκ τῶν σκέψεων τούτων ἀφορμώμενός τις, ἐὰν θελήσῃ νὰ κρίνῃ τὸ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον περὶ μυστηρίων βιβλίον, ἔναγχος ἐν μεταφράσει ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου ἐκδοθὲν παρὰ

τοῦ καλλίστου καὶ χρηστοῦ διακόνου, ἱερολογιωτάτου κ. Νικολάου Μαχρὼφ, γνωστοτάτου ἐν τοῖς ἡμετέροις ἐκκλησιαστικοῖς κύκλοις διὰ τὸ ἀμετάπτωτον αὐτοῦ ἐνδιαφέρον, μεθ' οὗ πᾶν καλὸν παρακολουθεῖ, θὰ εὕρῃ αὐτὸ, εἰ μὴ μοναδικὸν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐκ τῶν συνήθων. Καὶ δὴ ἐν τῇ περὶ ἑκάστου τῶν μυστηρίων ὁμιλίᾳ, ἣ καὶ τῇ μετ'αὐτὴν συμπληρωματικῇ, προτασσομένης συνήθως συντόμου καὶ ἐνδιαφερούσης, οὐχὶ δὲ καὶ ξηρᾶς περιγραφῆς τῆς τυπικῆς τοῦ μυστηρίου τελέσεως, ἀκολουθεῖ τὸ διδακτικὸν μέρος, ἐν ᾧ ἀλλεπάλληλα ἐπέρχονται συνδεδεμένα πάντοτε πρὸς τὰς ἐν τῷ μυστηρίῳ ἐκφωνουμένας λέξεις ἢ καὶ τελουμένας τυπικὰς ἐνεργείας τόσα παραγγέλματα, ὅσα σπανίως θὰ παρέταττεν ἰδιαιτέρα μελέτη περὶ τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ μυστηρίου διπλάσιον ἢ καὶ τριπλάσιον χάρτην καὶ χρόνον ἐξαντλοῦσα. Τὸ σύντομον μετὰ τοῦ διδακτικοῦ, τὸ σαφὲς μετὰ ἡδέος καὶ ὠφελίμου καὶ τὸ ἀποπνέον εὐσέβειαν χριστιανικὸν τοῦ συγγραφέως αἴσθημα, μετὰ τοῦ εἰλικρινοῦς αὐτοῦ πόθου πρὸς ψυχικὴν τοῦ πλησίον ὠφέλειαν, σαφῶς καὶ μεμετρημένως συνδυασθέντα, ἀπετέλεσαν τὸ ὡραῖον τοῦτο πόνημα, ἐν ᾧ πρὸς τοῖς ἄνω καὶ πολλοῖς ἄλλοις ὁ εὐλαβὴς καὶ εὐσυνείδητος ἀναγνώστης θὰ εὕρῃ πλήρη καὶ λελογισμένην τὴν ἀναίρεσιν τῶν ἐν τοῖς μυστηρίοις κακοδοξιῶν. Αἱ ὀλίγαι αὗται λέξεις, ὁσονδήποτε πενιχρῶς καὶ ἂν διατυποῦσι τὴν ἀξίαν τοῦ ὑπ' ὄψιν βιβλίου, εὐελπιστοῦμεν ὅτι θὰ χρησιμεύσωσιν ὡς τις ἀφορμὴ τοῦτο μὲν πολλῆς ἐκτιμήσεως τοῦ χριστιανικοῦ ζήλου καὶ τοῦ ἱερολογιωτάτου μεταφραστοῦ, τοῦτο δὲ καὶ τοῦ σχηματισμοῦ πεποιθήσεως ὅτι ἐν οὐ μακρῷ δι' αὐτοῦ τούτου θέλομεν ἔχῃ τὸ εὐτύχημα ἵνα ἴδωμεν εἰς τὴν ἡμετέραν μεταγλωττιζόμενα καὶ ἄλλα θρησκευτικὰ ἔργα ἐκ τῶν πολλῶν τοιούτων τῶν δοκίμων καὶ εὐσεβῶν ρώσσων θεολόγων συγγραφέων.

† Ὁ τριτεύων ΙΕΡΟΘΕΟΣ ΑΝΘΟΥΛΙΔΗΣ

ΑΥΣΤΡΟΟΥΓΓΑΡΙΑ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Τῇ 25 μαρτίου 1880 ὑπεγράφετο μεταξὺ τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβευτοῦ τῆς Αὐστροουγγαρίας κόμητος Δούβσκη, πληρεξουσίου τῆς κυβερνήσεως αὐτοῦ, ἐκκλησιαστικὴ σύμβασις περὶ τῆς διακανονίσεως τῶν σχέσεων τῆς Μ. Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς ὑπὸ τὴν πνευματικὴν αὐτῆς δικαιοδοσίαν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης, αἵτινες δυνάμει τοῦ 25 ἄρθρου τῆς Βερολινείου συνθήκης ὑπήχθησαν ὑπὸ τὴν προσωρινὴν διοικητικὴν τῆς Αὐστροουγγαρίας ἐξουσίαν, ὀρθοδόξους. Τοῦ ἄρθρου τούτου τῆς βερολινείου συνθήκης οὐδόλως ποιουμένου λόγον περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τῶν δύο τοιούτων χωρῶν πραγμάτων, ἡ διευθέτησις αὐτῶν ἐγένετο τὸ ἀντικείμενον ἰδιαιτέρων τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς αὐστροουγγρικῆς κυβερνήσεως διαπραγματεύσεων, αἵτινες κατέληξαν, πατριαρχοῦντος τοῦ καὶ νῦν τὸν οἰκουμενικὸν τοῦτον τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνον κλείζοντος παναγιωτάτου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ΄, εἰς τὴν ἄνω ρηθεῖσαν σύμβασιν.

Ἡ σύμβασις αὕτη, ἡ ὑπὸ τοῦ διεθνοῦς δικαίου κογκορδᾶτον καλουμένη, παρέσχεν ἀφορμὴν εἰς διαφόρους παρ' ἡμῖν δυσμενεῖς περὶ αὐτῆς κρίσεις, θεωρηθεῖσα ὡς ἀνεπιτυχὴς, ἐπ' ἐσχάτων δὲ αἱ τοιαῦται κρίσεις ἐπανελήφθησαν ἐπὶ τῇ ὑποβολῇ εἰς τὴν τῆς Μ. Ἐκκλησίας διαιτησίαν, παρὰ τῆς αὐστρο-ουγγρικῆς κυβερνήσεως, τῆς διαφορᾶς, ἥτις ἐγεννήθη ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἐπαρχιακὸν τῶν χωρῶν τούτων κανονισμόν. Νομίζοντες ὡς ὅλως ἐπιπολαίως ἐκφερομένας τὰς παρατηρήσεις ταύτας, θέλομεν προσπαθήσει, τὴν ἀλήθειαν μόνην ἔχοντες γνώμονα καὶ τῇ διδασκαλίᾳ διαπρεπῶς στοιχοῦντες καθηγητοῦ, νὰ καταδείξωμεν, ἐξετάζοντες τοὺς ὅρους, ὑφ' οὓς καὶ μόνους δύναται νὰ συνομολογηθῇ τοιαύτη σύμβασις συνεπείᾳ τοῦ πνεύματος, ὅπερ γενικῶς τὴν πολιτείαν ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας διαπνέει καὶ ἄνευ τοῦ ὁποίου οὐδόλως θὰ παρουσιάζετο ἡ ἀνάγκη τῆς τοιουτοτρόπου διακανονίσεως τῶν σχέσεων κοσμικῆς καὶ πνευματικῆς ἐξουσίας, τὰς νομικὰς διατάξεις, ὑφ' ἃς τὸ κογκορδᾶτον συνάπτεται, τὰς ἰδιαιτέρας περιστάσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας ἡ περὶ τῶν παροικιῶν Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης συνεφωνήθη συνθήκη, καὶ ἀφίνοντες κατὰ μέρος τὰς περὶ ἀφομοιώσεως ἐκκλησιαστικῆς τῶν ἐπαρχιῶν τούτων θεωρίας, ὡς ὑπό τε τῆς ἱστορίας καὶ ὑψίστων πολιτικῶν λόγων ἀδικαιολογήτους ἐλεγχομένας, ὅτι ἡ σύμβασις αὕτη οὐ μόνον οὐδόλως ἐστὶν ἀνεπιτυχὴς, ἀλλὰ καὶ ἀποτελεῖ ἓν τῶν σπουδαιοτάτων

ἐπὶ τὰ πρόσω βημάτων, ἃ ἡ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία ἀναφέρει.

Α'.

Κατὰ τοὺς ἀρχικοὺς τοῦ χριστιανισμοῦ χρόνους ὅτε ἤρξατο οὗτος διαδιδόμενος καὶ κατακτῶν τὰς συνειδήσεις, ἡ ἱστορία ἐπληρώθη τῆς πάλης, ἥτις διεξήχθη μεταξὺ πνευματικῆς καὶ κοσμικῆς ἀρχῆς, ὁτὲ μὲν συμμάχων, ὁτὲ δὲ ἐχθρικῶς ἀλλήλαις διακειμένων, πάντοτε ἀντιζήλων. Σήμερον ὁ δυαδυσμὸς οὗτος ἐξηφανίσθη, τῆς θρησκείας ἀπολεσάσης πᾶσαν κοσμικὴν δύναμιν, μὴ ὑπάρχοντος δὲ πλέον ἐπὶ γῆς ἢ ἑνὸς καὶ μόνου κυριάρχου ἀπὸ κοσμικῆς ἀπόψεως, τοῦ Κράτους, τῆς θρησκευτικῆς κοινωνίας αὐτῷ ὑπακουούσης.

Τοῦτο ἐστὶν ἓν τῶν οὐσιωδεστέρων χαρακτηριστικῶν, καθ' ἃ ὁ νεώτερος κόσμος διαφέρει τῶν μέσων χρόνων. Ἐκ τῆς μετὰ τῆς Ἐκκλησίας πάλης αὐτοῦ τὸ Κράτος ἐξῆλθε νικητὴς, τῆς νίκης ὅμως ταύτης μὴ ἐπιτυχούσης τὴν ἐξάλειψιν τῶν θρησκευτικῶν ζητημάτων, περιορισθείσης ἁπλῶς ἐπὶ τοῦ ὑλικοῦ χωρὶς νὰ θίξῃ τὸ πνευματικὸν, συνεπείᾳ δὲ τούτου τῆς Ἐκκλησίας ἀπομεινάσης ἰσχυρᾶς ἠθικῆς δυνάμεως.

Εἰ καὶ μεγίστη διαφορὰ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ κατὰ τὸν μεσαίωνα λαμβάνοντα χώραν, ὑπάρχει ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν ἐν τοῖς τρόποις, δι' ὧν τὰ σύγχρονα κράτη ἀντιλαμβάνονται τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Κράτους, ὁ ἐπισκοπῶν τὴν διέλιξιν τῶν σχέσεων τούτων δὲν δύναται ἢ νὰ ἀποκομίσῃ τὴν γνώμην ὅτι ἡ φορὰ πάντοτε μένει οὖσα ἡ αὐτὴ, τῆς κινήσεως μόνης ὑποστάσης ἀλλοίωσίν τινα, ὁτὲ μὲν ἐπὶ τὸ βραδύτερον, ὁτὲ δὲ ἐπὶ τὸ ταχύτερον, χωρὶς ὁ σκοπὸς πρὸς ὃν αὕτη τείνει κατ' οὐδὲν νὰ παραλλάξῃ.

Μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Κράτους ὑπάρχουσι, κατὰ λογικὴν σειρὰν, τρία πρώτιστα συστήματα δυνατῆς συναφείας:

—Ἡ ἑνότης

—Ὁ ἀπόλυτος χωρισμὸς

— Διάμεσα συστήματα, ὧν τὸ ἐπικρατέστερον τὸ κογκορδᾶτον.

Οἱονδήποτε καὶ ἂν ᾖ τὸ σύστημα, ᾧτινι ἀκολουθεῖ δύνηται τις κατὰ γενικὸν κανόνα νὰ εἴπῃ ὅτι ἐμπράκτως, εἰμὴ δικαιωματικῶς, τὸ Κράτος ἐννοεῖ νὰ διατηρήσῃ τὴν ὑπεροχὴν αὐτοῦ.

Ἀναλαμβάνοντες τὸ αὐτὸ πρόβλημα ὑπὸ ἑτέραν μορφὴν, θέτοντες δηλ. τὸ ζήτημα: Πῶς τὸ Κράτος προβαίνει ἐν ταῖς μετὰ τῆς θρησκείας σχέσεσιν αὐτοῦ, βλέπομεν ὅτι τρεῖς τοιαῦται ὑπάρχουσι μέθοδοι εἰς τρία ἀντιστοιχοῦσαι διάφορα συστήματα·

1. Δύναται τοῦτο νὰ ἀπαιτῇ νὰ ρυθμίσῃ αὐτὸ ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν κατάστασιν τῆς θρησκευτικῆς κοινωνίας, νὰ ρυθμίσῃ ταύτην αὐτογνωμόνως, νὰ ἐπιληφθῇ πασῶν τῶν ὑποθέσεων, ἃς ἡ θρησκεία προβάλλει, νὰ καταργήσῃ καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν ὕπαρξιν τῶν θρησκευτικῶν κοινωνιῶν, ἐπὶ τέλους.

2. Τὸ Κράτος δύναται νὰ ἀναγνωρίσῃ ἑαυτὸ ἀναρμόδιον ἐν ἅπασι τοῖς θρησκευτικοῖς ζητήμασι, νὰ καταλίπῃ τῇ θρησκείᾳ τὴν πλήρη διαπραγμάτευσιν τῶν ὑποθέσεων αὐτῆς ἐκτὸς αὐτοῦ.

3. Τὸ Κράτος δύναται νὰ κρίνῃ ἐπωφελὲς ὅπως εἰσέλθῃ εἰς συνεννόησίν τινα μετὰ τῆς θρησκευτικῆς κοινωνίας, πρακτικῶς δηλ. μετὰ τῶν ἡγετῶν αὐτῆς. Τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι τὸ καταλῆξον, ἐν τοῖς νῦν, εἰς τὸ κογκορδᾶτον.

Αἱ τρεῖς αὗται μέθοδοι τοῦ προβαίνειν δὲν ἐφηρμόσθησαν πάντοτε σαφῶς. Τὸ Κράτος ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις ἐστὶ συχνάκις ἀσυνεπὲς πρὸς ἑαυτὸ, ἐκ τούτου δὲ προκύπτει ὅτι, ἀντὶ νὰ ἐμμείνῃ εἰς ἕνα τῶν τριῶν τούτων τύπων, πολλάκις συνέμιξεν αὐτοὺς, ὅπερ οὐκ ὀλίγον συνέβαλεν εἰς περιπλοκὴν τῶν ζητημάτων ἀντὶ ἐπιλύσεως αὐτῶν.

Ἐν τῷ πρώτῳ τῶν συστημάτων, εἴπομεν, τὸ Κράτος ἐννοεῖ νὰ διακανονίσῃ αὐτὸ ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν θέσιν τῆς θρησκευτικῆς κοινωνίας, τοῦ κλήρου, τῆς λατρείας, παντὸς, ὅπερ ἐξήρτηται ἀπ' αὐτῆς. Ἡ ἀξίωσις αὕτη ἀπαντᾷ εἰς τοὺς αὐτοκράτορας τοῦ μεσαίωνος, ἐν Γαλλίᾳ περὶ τὰ τέλη τοῦ ἀρχαίου πολιτεύματος, κατὰ τοὺς χρόνους δὲ ἡμῶν παρ' ἅπασι τοῖς ὀρθοδόξοις καὶ προτεσταντικοῖς κράτεσιν, ἐν οἷς ἐφαρμόζεται ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ καισαροπαπισμοῦ, τοῦ ἡγεμόνος αὐτοχειροτονηθέντος εἰς ἀνώτατον ἐπίσημον τῆς Ἐκκλησίας ἀρχηγόν. Ἐν Γαλλίᾳ τὸ σύστημα τοῦτο ὑπὸ τὸν τύπον τῆς **ἀστικῆς τοῦ κλήρου συστάσεως**, δι' ἧς οὗτος ὠργανοῦτο ἐκτὸς τῆς θρησκευτικῆς κοινωνίας, τῆς ὁποίας ἄρχουσιν ὁ πάπας καὶ οἱ ἐπίσκοποι, συνετέλεσε πλειότερον παντὸς ἄλλου αἰτίου ὅπως ὠθήσῃ τὴν ἐπανάστασιν εἰς τοὺς θρησκευτικοὺς πολέμους. Ὁμοίαν ἀπόπειραν εὑρίσκει τις ἐν Αὐστρίᾳ παρὰ Ἰωσὴφ τῷ Β', ἐπιχειρήσαντι νὰ διοργανώσῃ τὴν θρησκευ-

τικὴν κοινωνίαν κατὰ τὰς ἰδέας τοῦ κοσμικοῦ ἄρχοντος, ἥτις ἀπόπειρα, ἂν καὶ ὑπὸ πλήρους ἐστέφθη ἀποτυχίας, ἤγαγεν οὐχ' ἧττον εἰς τὴν ἀβεβαιότητα, ἥτις κυριαρχεῖ σήμερον ἐν Αὐστρίᾳ προκειμένου περὶ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας. Τρίτον παράδειγμα τῆς τοιαύτης τοῦ Κράτους ἀξιώσεως παρέχεται ἡμῖν παρὰ τοῦ πρίγκηπος Βίσμαρκ πειραθέντος διὰ τοῦ Kulturkampf αὐτοῦ τὴν ἀστικὴν ὀργάνωσιν τοῦ κλήρου· ἅπασα ὅμως ἡ δραστηριότης αὐτοῦ ἐθραύσθη πρὸ τῆς ἀντιστάσεως τῶν καθολικῶν, πάσης τοιαύτης ἐκτὸς τῶν ἀρχόντων τῆς Ἐκκλησίας δοκιμῆς οὔσης καταδεδικασμένης, ἐκ τῶν προτέρων, ὅπως προσκρούσῃ εἰς τὴν θεμελιώδη τοῦ δόγματος ἀρχήν. Ἡ ἀπάντησις αὕτη τῆς Πολιτείας, καλουμένη Regalisme παρὰ τῶν θεολόγων, προβάλλεται πάντοτε ἐν ὀνόματι τῆς κυριαρχίας αὐτῆς. Τῶν ὁρίων τοῦ θέματος ἡμῶν μὴ ἐπιτρεπόντων ἡμῖν τὴν περαιτέρω παρέκβασιν ἐπὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου, ἀντιβαίνοντος πρὸς τὰς κυριωτέρας τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως ἀρχὰς καθὸ διὰ τοῦ μέσου τούτου τοῦ Κράτους καθισταμένου τοῦ ἀπολύτου περὶ τῶν θρησκευτικῶν τοῦ ἀτόμου δοξασιῶν κριτοῦ, περιοριζόμεθα ἀφηγούμενοι μόνον τὰ κατ' αὐτόν.

Τὰ ἐκ τοῦ δευτέρου τῶν συστημάτων, τοῦ χωρισμοῦ Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, ἐπακολουθοῦντα κακὰ θὰ ἀπεσοβοῦντο ἴσως ἐν μέρει ἐὰν, ὡς αὐταὶ αἱ λέξεις ὑποδηλοῦσι, τὸ Κράτος ἠρκεῖτο εἰς τὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀδιαφορίαν· ἀτυχῶς, ἐπανερχόμενον τοῦτο ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ χωρισμοῦ εἰς τὸ πρῶτον ὑπό τινα ἔποψιν σύστημα, ἐπιμένει ὅπως ἀντικαταστήσῃ τὴν πνευματικὴν διὰ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἥτις ὡς ἐφ' ὅλων οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν θρησκευτικῶν πρέπει νὰ νομοθετῇ ὑποθέσεων. Συνεπείᾳ τῆς ὀλεθρίας ὅμως ἐπιδράσεως, ἣν ἐπὶ τῶν ἀναπτυσσομένων τάξεων τῶν κοινωνιῶν ἐξασκοῦσιν, ὡς μὴ ὤφελε, τὰ διάφορα φιλοσοφικὰ περὶ ὕλης συστήματα καὶ ἡ πρὸς τὴν τελευταίαν ταύτην ἀφοσίωσις τῆς ὁλονὲν εὐρυνομένης τάξεως τῶν σοσιαλιστῶν, εἶναι βέβαιον ὅτι ἅμα ὡς ἡ ἀρχὴ περιέλθῃ εἰς χεῖρας μερίδος τινὸς ἐχθρικῶς διακειμένης, ὅπερ οὐχὶ σπάνιον, πρὸς τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην θρησκευτικὴν ἀπόχρωσιν, ἡ νομοθετικὴ κατασταθήσεται ὄργανον πρὸς ἐκλαΐκευσιν καὶ ἐπισημοποίησιν τοῦ ἀθεϊσμοῦ. Ὁ χωρισμὸς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἁρμόζῃ ἢ εἰς λαοὺς, οἵτινες, ἐπαρκῶς τῆς ἐλευθερίας χρησάμενοι, νὰ μὴ ἔχωσιν ἀνάγκην τοῦ νόμου πρὸς κορεσμὸν τῶν κομματικῶν καὶ ἄλλων αὐτῶν παθῶν. Ἡ θρησκευτικὴ εἰρήνη δὲν δύναται σήμερον νὰ ἐπιτευχθῇ ἢ διὰ τῆς παροχῆς τῆς δεούσης ἐλευθερίας ἐνὶ ἑκάστῳ τῶν θρησκευτικῶν δογμάτων· ἐλευθερίας, οὐχὶ κατὰ θεωρίαν προκηρυσσομένης, ἀλλ' ἐπισήμως ἐξασφαλιζομένης ἐν τῇ ἀσκήσει αὐτῆς. Ἡ θρησκεία οὐδόλως περιορίζεται εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν μετὰ τῆς συνειδήσεως σχέσιν αὐτῆς· ἅπαντα τὰ χριστιανικὰ δόγματα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀξιοῦσι πολὺ πλέον τῆς περικλείσεως αὐτῶν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου· ἅπαντα ἐξ ἴσου ἀποβλέπουσιν εἰς ἄμεσον τινὰ ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς ἐπενέργειαν. Ἡ θρησκεία ἀπτομένη πάσης τῆς ἀνθρωπίνης ὑποστάσεως, ἀπὸ τῆς κοιτίδος ἄχρι τοῦ τάφου, εὕρηται ἐκτεθειμένη ὅπως ἐν τῇ ἐπαφῇ αὐτῆς ταύτῃ παρεμποδισθῇ ὑπὸ ἀστικῶν νόμων μηδαμῶς περὶ αὐτῆς ἐρευνώντων. Τὸ Κράτος περὶ πλείστου τὴν παντοκρατορίαν αὐτοῦ ποιούμενον εἰς τὴν ἰδίαν καὶ μόνην κρίνει πάντα ἀναγόμενα ἁρμοδιότητα, τὸ μόνον δὲ μέσον, δι' οὗ ὁ χωρισμὸς καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ ὁ ηνεκὴς τῶν δύο τούτων δυνάμεων διαμάχη, καὶ ὁ ἐκ ταύτης ἑπόμενος κοινωνικὸς ἀναβρασμὸς, παρεμποδίζεται, δὲν δύναται νὰ ᾖ ἡ συνεννόησίς τις μεταξὺ αὐτῶν πρὸς ῥύθμισιν τῶν πρὸς ἀλλήλας σχέσεών των. Ἡ ἰδέα αὕτη κυριαρχήσασα ἤγαγεν εἰς τὴν διομολόγησιν τῶν κογκορδάτων, τοῦ τρίτου συστήματος ἡμῶν, ὅπερ καθ' ὅλον τὸν ΙΘ΄ αἰῶνα διεξήγαγε καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἡμῶν ἐξακολουθεῖ διεξάγον τὰ κατὰ τὰς σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ἐν τοῖς διαφόροις τῆς ὑφηλίου κράτεσι.

Συνήθως ταῦτα εὑρίσκουσιν ἐν αὐτῷ θετικὰς ὠφελείας, παρεχομένων ἐνίοτε τῇ κοσμικῇ ἐξουσίᾳ διὰ τοῦ κογκορδάτου προνομίων φύσεως πνευματικῆς· παρ' ὅλας δὲ τὰς δυσχερείας, ἃς ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ διεγείρει, μὴ ἐλλειπουσῶν ἑκατέρωθεν τῶν ἀντιθέσεων, ἃς αἱ παρόμοιαι συμβάσεις προκαλοῦσι, ἑκάστου τῶν συμβαλλομένων ἀνεπαρκεῖς βλέποντος τὰς ὠφελείας, ἃς καρποῦται ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἐλευθερίας, ἃς ἐθυσίασε, ὑπὸ τῆς πείρας βεβαιοῦται ὡς τὸ πρακτικώτερον βοήθημα πρὸς τὴν ἐκ παραλλήλου συμβίωσιν τῶν δύο ἀρχῶν.

(ἕπεται τὸ τέλος.)

ΑΛ. Ι. ΜΕΛΙΔΗΣ.

Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ καὶ ΠΡΕΜΕΤΗΣ

Προσκαλεῖται ὁ Νικόλαος Θ. Γκιώνης ὑπήκοος ὀθωμανὸς χριστιανὸς ὀρθόδοξος κάτοικος τοῦ χωρίου Λίκλης, ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην τρίτην, καὶ ὥραν 7 μ. μ. τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Κορυτσᾶς ἢ αὐτοπροσώπως, ἢ διὰ πληρεξουσίου ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ζωήτσης Νικολάου, τὸ γένος Α. Κονδύλη, κατοίκου Λίκλης ἐπὶ διαζεύξει. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει δικασθήσεται ἐρήμην. Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῆς ἐν Κων)πόλει ἐκδιδομένης Ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἐν Πρεμετῇ τῇ 4 νοεμβρίου 1904.

Ὁ προεδρεύων

† **Οἰκονόμος ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ** 3

ὁ γραμματεὺς

Παπᾶ Σταῦρος

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΤΩΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ, δέχεται ἐν μέρει τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 377 καὶ χρονολογ. 2 ἰουλίου ἀγωγὴν τῆς ἐκ Φοινικίου ἐναγούσης Μαρίας Ἀν. Μαρτίκου κατὰ τῆς συζύγου αὐτῆς Χαραλάμπους Ε. Τσάτζη ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην. Κηρύσσει διαλελυμένον τὸν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐναγομένου Χαραλάμπους Ε. Τζάτζη ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ. Κηρύσσει ἑαυτὸ ἀναρμόδιου τῆς αἰτήσεως τῆς ἐναγούσης περὶ ἀποτίσεως διατροφῆς καὶ τῶν πρὸς θεραπείαν δαπανηθέντων χρημάτων, ἅτε οὐσῶν ὅλως ὑλικῶν καὶ ὑπαγομένων συνεπῶς εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ μικτοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Παραμυθίας καὶ Φιλιατῶν. Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἐπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐν Κων)πόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Νέας Ἐφημερίδος», δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ παρέχει αὐτῷ τὴν νόμιμον προθεσμίαν πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνδίκων μέσων, καὶ ἐπιβάλλει τῷ ἐναγομένῳ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν πρακτικῶν, ὡς καὶ τὰ τῶν διαζευκτηρίων ἐγγράφων ἀνιόντα εἰς γρ. ἑξακόσια (ἀριθ. 600) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐγένετο, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη.

Ἐν τῇ ἱ. Μητροπόλει Παραμυθίας καὶ Φιλιατῶν, τῇ 20 σεπτεμβρ. 1904.

ὁ πρόεδρος

Ἀρχιμ. ΔΩΡΟΘΕΟΣ 3

ὁ γραμματεὺς

Οἰκονόμος Βασίλειος.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΜΑΣΕΙΑΣ

Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Παναγιώτης Παστιάδης ὑπήκοος ὀθωμανὸς ὁρμώμενος ἐξ Ὀρδοῦς (Κοτυώρων), νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην καὶ πέμπτην ὥραν 8ην τουρκιστὶ τῆς ἡμέρας μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Ἀμασείας αὐτοπροσώπως, ἢ δι' ἀντιπροσώπου ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Κυριακῆς τὸ γένος Μωϋσῆ, κατοίκου Ἀμισοῦ ἐπὶ διαζεύξει· ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κων)πόλει ἐκδιδομένων ἐφημερίδων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν Ἀμισῷ, τῇ 21 ὀκτωβρίου 1904.

ὁ πρόεδρος

† **ὁ Ἀμασείας ΑΝΘΙΜΟΣ**

ὁ γραμματεὺς 3

Γ. Χ. Χαραλαμπίδης

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Εὐάγγελος Νικολάου Δίσνιτσα, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, κάτοικος Κορυτσᾶς, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην πέμπτην καὶ ὥραν 3 τῆς ἡμέρας τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Κορυτσᾶς αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Εὐγενίας Δημητρίου Τζάνα, κατοίκου Κορυτσᾶς, τὰ γυναικεῖα μετερχομένης, ἐπὶ διαζεύξει· ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῆς ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας».

Ἐν Κορυτσᾷ, τῇ 8 σεπτεμβρίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

† **ὁ Κορυτσᾶς ΦΩΤΙΟΣ.** 1

ὁ γραμματεὺς

Δ. Θεμελῆς.

Εὐαγγελικὰ Διδάγματα

Τόμους τῶν «Εὐαγγελικῶν Διδαγμάτων» τῶν δύο λῆξάντων ἐτῶν δύνανται νὰ προμηθευθῶσιν οἱ βουλόμενοι τῶν χριστιανῶν ἀπευθυνόμενοι εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Πατριαρχ. Τυπογραφείου.

Τιμὴ τῶν δύο τόμων ὁμοῦ γρ. 15

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΓΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—48

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου - Ἐγκύκλιοι ἀφοσιώσεως — Ἐπιστολὴ ἐκ Φλωρίνης — Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικὰ — Βιβλιολογία — Ἡ Αὐστροουγγαρία καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον — Δικαστικαὶ Ἀγγελίαι.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ

Τῇ τρίτῃ ἐτελέσθη ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἡ καθιερωμένη πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ πρωτοκλήτου τῶν ἀποστόλων, πρώτου, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἐν Βυζαντίῳ κήρυκος τοῦ χριστιανισμοῦ. Κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τῆς ἑορτῆς ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ συνεχοροστάτησαν οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ Κυζίκου, Νικομηδείας, Τραπεζοῦντος, Διδυμοτείχου, Χίου, Γάνου καὶ Χώρας καὶ Σερβίων καὶ Κοζάνης, οἳ καὶ συνελειτούργησαν μετὰ τοῦ παναγ. οἰκουμενικοῦ πατριάρχου τὴν τρίτην, 30 νοεμβρίου, πυκνοῦ ἐκκλησιάσματος εὐσεβῶν ἐπὶ τῇ ἱερᾷ ταύτῃ τελετῇ συρρεύσαντος.

Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ, οἱ πανοσιολ. ἐπίτροποι τῶν Ἁγίων Τόπων, οἱ σχολάζοντες μητροπολῖται καί τινες τῶν παρ' ἡμῖν τὰ κοινὰ πραττόντων ἀνῆλθον εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου, πᾶσι δὲ προσηνέχθησαν κατὰ τὰ ἀνέκαθεν εἰθισμένα, μελίπαστοι πλακοῦντες.

*

Ἡ μεγαλοπρεπὴς ἐπιτέλεσις τῆς ἑορτῆς τῆς 30 νοεμβρίου καθιερώθη τῷ 1759 διὰ κανονικῆς διατάξεως τοῦ ἀειμνήστου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Σεραφεὶμ Β' τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως, ὅτε πρῶτον ἐν τοῖς κάτω χρόνοις πανηγυρικὸν λόγον εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον ἐξεφώνησεν ὁ κλεινὸς ἀρχιδιδάσκαλος τῆς πατριαρχικῆς ἀκαδημίας Εὐγένιος ὁ Βούλγαρις. Τὸ κατόπιν ἔτος 1760 τὸν πανηγυρικὸν ἀνέλαβεν ὁ τότε μέγας ἱεροκῆρυξ τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἱερομόναχος Ἰωάσαφ Κορνήλιος ὁ ἐκ Ζακύνθου.

*

Ἡ συνήθεια τῶν μελιπάστων κολλυρίων ὡς ὀνομάζει τοὺς προσφερομένους «λοκμάδες» ὁ κλεινὸς διδάσκαλος τοῦ Γένους, ἐπεκράτει ἔκτοτε, καὶ πρὸ τοῦ 1759 τοῦτο καὶ μόνον καὶ ἡ ἁπλοῦστος ἰχθυοφαγία διέκρινε τὴν ἱερὰν πανήγυριν. Τὸ ἔθος τῶν μελιπάστων πλακούντων, κατὰ

τὴν παράδοσιν, εἰσήγαγον οἱ μετὰ τὸ 1726 μητροπολῖται Ἡρακλείας, ἐκ τῆς πατρίδος αὐτῶν ἐγκλιματίσαντες, εἰς Ἡράκλειαν, εἰς ἣν ἐπίσης εἰσηγητὴν καὶ κήρυκα τοῦ χριστιανισμοῦ τὸν πρωτόκλητον τῶν ἀποστόλων ἐπίστευεν ἡ ἱερὰ παράδοσις.

*

Τῷ 1759 παρέστησαν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ κατὰ τὴν λειτουργίαν τῆς 30 νοεμβρίου ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ρωσσίας καὶ πολλοὶ τῶν σημαινόντων ἀλλοδόξων.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΦΟΣΙΩΣΕΩΣ

Συνεχίζομεν καὶ σήμερον τὴν ἔκδοσιν τῶν πρὸς τὴν Α. Θ. Π. ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἐγγράφως ἐπιστελλομένων δι' ὧν ἡ τῶν κοινοτήτων καὶ προκρίτων ἀφοσίωσις πρὸς τὸ σεπτὸν τοῦ πατριάρχου πρόσωπον ἐκδηλοῦται πανηγυρικώτατα. Προτάττεται ἡ τῶν φιλογενεστάτων κοινοτικῶν ἀρχῶν τῆς εὐάνδρου Μιτυλήνης, μεθ' ἣν ἡ ἐκ Βερροίας, ἡ τῶν ἀξιοτίμων προκρίτων Ραιδεστοῦ καὶ ἡ τῆς ἐν Δορυλαίῳ σχεδὸν νεοπαγοῦς ὁμογενοῦς κοινότητος, πρώτη αὕτη φωνὴ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἀποδοκιμάζουσα τὴν ἐγκύκλιον τῶν ὀκτώ. Ἐπίσης ὁμοίας ἀπέστειλαν ἡ πατρώζουσα τοῦ Βελβενδοῦ κοινότης καὶ πολλοὶ ἰδιῶται, παντὸς ἐπαίνου πάντες ἄξιοι ἐπὶ τοῖς εὐγενέσιν αἰσθήμασιν, ἅτινα ὁ εὐσεβὴς ἡμῶν λαὸς τρέφει πρὸς τὸν παναγιώτατον οἰκουμενικὸν πατριάρχην καὶ τοὺς εἰλικρινῶς αὐτῇ συνεργαζομένους σεβασμ. συνοδικοὺς καὶ τοὺς φιλογενεστάτους συμβούλους. Ἔχουσι δ οὕτω·

Παναγιώτατε δέσποτα,

Μέσην τὴν καρδίαν ἀλγοῦντες ἐπὶ τοῖς, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, ἀπό τινος ἐν αὐτῷ τῷ ἐκκλησιαστικῷ ἡμῶν κέντρῳ συμβαίνουσι καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ποθητῆς γαλήνης ἐκ τῆς ἐγνωσμένης περινοίας καὶ συνέσεως τῆς Ὑμ. θειοτάτης Παναγιότητος ἀπεκδεχόμενοι, καθῆκον ἱερὸν ἡγησάμεθα δικτρανῶσαι τὴν εἰς τὸ σεπτὸν Αὐτῆς πρόσωπον ἄκραν ἡμῶν πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν, πρὸς δὲ καὶ τὴν ἐπὶ τῆς ἐν γένει πολιτείας Αὐτῆς πλήρη ἡμῶν ἐπιδοκιμασίαν.

Ἔχοντες δὲ ἀκράδαντον τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ παροδικὴ αὕτη θύελλα οὐδόλως θ' ἀνακόψῃ τὸν ὑπὲρ τῆς περιφρουρήσεως καὶ εὐοδώσεως τῶν δικαίων καὶ συμφερόντων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν ἔνθεον ζῆλον τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος, δεόμεθα τοῦ Ὑψίστου ὅπως διατηρῇ Αὐτὴν ἐπὶ μήκιστον ἐπὶ τὸν περίβλεπτον τῶν Φωτίων καὶ Χρυσοστόμων θρόνον.

Ἐξαιτούμενοι εὐλαβῶς τὰς θεοδέκτους Αὐτῆς εὐχὰς καὶ εὐλογίας κατασπαζόμεθα τὴν ἁγίαν Αὐτῆς δεξιὰν καὶ διατελοῦμεν τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος

Ἐν Μιτυλήνῃ, τῇ 24 νοεμβρίου 1904

τέκνα πειθήνια

Οἱ ἔφοροι τῶν σχολείων καὶ τοῦ νοσοκομείου. Ζ. Βουρνάζος. Μ. Χλυμήτζας. Γ Π Βαμβούρης. Α. Συμεωνίδης. Β. Γοῦτος. Μ Βαμβούρης. Α. Μιταήλ. (Σφραγῖδες τῶν καθιδρυμάτων τούτων)

Οἱ δημογέροντες. Β. Μουζάλος Α. Μητρέλιας. Β. Μάνδρας. Π. Βαμβούρης. Φ. Καμπούρης. Κ.Νιάνιας. Μ. Βενλῆς. Μ. Κατσάνης (Σφραγὶς δημογεροντίας).

Παναγιώτατε δέσποτα,

Συμμεριζόμενοι τὸ περιτρέπως ἐκδηλωθὲν φρόνημα τῶν ἀνὰ τὸ κλῖμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ὀρθοδόξων, σπεύδομεν ὅπως, καθυποβάλλοντες τὰ πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος αἰσθήματα ἀφοσιώσεως ἡμῶν, παρακαλέσωμεν Αὐτὴν ἵνα τεθωρακισμένη διὰ τῶν σωτηρίων ἀρχῶν, αἵτινες τὴν ποδηγετοῦσι πρὸς πηδαλιούχησιν τοῦ σκάφους τῆς Ἐκκλησίας, ἐμμείνῃ ἀπρεγκλίτως ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους.

Ἐφ' ᾧ ἀσπαζόμενοι υἱικῶς τὴν δεξιὰν Αὐτῆς διατελοῦμεν τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος

τέκνα πειθήνια

Ἐν Βερροίᾳ, τῇ 19 νοεμβρίου 1904

(δημογέροντες, ἐπίτροποι, πρόκριτοι, μετὰ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Βερροίας).

Παναγιώτατε,

Παρακολουθοῦντες ἀγωνιωδῶς καὶ μετ' ἐνθέρμου ἐνδιαφέροντος ἀπ' ἀρχῆς τὴν κρίσιν, τὴν ἐπελθοῦσαν, ὡς μὴ ὤφελεν, ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, καὶ συγκλονούμενοι τῇ φιλοστόργῳ ἡμῶν Μητρὶ ἐπὶ ταῖς ἀνίαις αὐτῆς, εὐελπιστοῦμεν ὅτι διὰ τῆς ἐξόχου περινοίας τοῦ λαοφιλήτου Ἄνακτος ἡμῶν καὶ τῆς ὑψηλῆς Αὐτοῦ κυβερνήσεως, καὶ τῆς εὐσταθείας τῶν περὶ Αὐτὴν διαπρεπῶν ἱεραρχῶν, τῶν ἐντιμοτάτων ἐθνικῶν ἀντιπροσώπων, καὶ διὰ τῆς πρὸς Αὐτὴν ἐμπιστοσύνης καὶ ἀφοσιώσεως τῶν φιλογενεστάτων λογάδων τοῦ Ἔθνους, ταχέως θὰ παρέλθῃ αὕτη, καὶ ὅτι ὁ Ὕψιστος

θὰ ἐπαναγάγῃ τοὺς ἐξολισθήσαντας εἰς τὴν ὁδὸν τῆς νομιμότητος καὶ τὴν εἰρήνην τῇ ἁγ. Αὐτοῦ Ἐκκλησίᾳ.

Πκναγιώτατε! Γνωρίζοντες τὴν φωλεὰν τοῦ ἰοβόλου, ὅπερ τηλικούτων δεινῶν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ Γένει πρόξενον ἐγένετο, προκγόμεθα κατὰ καθῆκον υἱικὸν ἅμα καὶ εὔγνωμον, ἵνα ἔνθεν μὲν ἀποδοκιμάσωμεν μετ' ἀποστροφῆς πᾶν ὅ,τι ἐτολμήθη, ἐλέχθη ἢ ἐδημοσιεύθη ἀνόσιον καὶ παράλογον κατὰ τοῦ σεπτοῦ προσώπου τῆς Ὑμ. πανσεβάστου καὶ πολυφιλήτου Πκναγιότητος, καὶ ἀποκηρύξωμεν τὰς πράξεις καὶ ἐνεργείας τῶν κατ' Αὐτῆς στασικσάντων ἱεραρχῶν, ὡς πεπεισμένοι ὅτι αὗται προέρχονται ἁπλῶς ἐκ φιλοδόξων καὶ ἰδιοτελῶν λόγων, ἔνθεν δὲ ἐνθέρμως ἐκφράσωμεν Αὐτῇ εὐχριστίας ἐπὶ τῇ πεφωτισμένῃ καὶ ἀείποτε Αὐτῆς ἐθνωφελεῖ δράσει ὑπὲρ τῶν ὑψίστων δικαίων καὶ συμφερόντων τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Κκθυποβάλλομεν δὲ ταπεινῶς τὴν ἄκραν ἡμῶν ἀφοσίωσιν τῇ Ὑμ. περινουστάτῃ Πκναγιότητι, τῇ μετὰ περωτισμένου καὶ ἐνθέου ζήλου ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ἐργαζομένῃ καὶ ἐπισπωμένῃ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἀίδιον εὐγνωμοσύνην, πκρακκλοῦντες τὸν Ὕψιστον ἵνα παρατείνῃ ἐπὶ μήκιστον ἐν ὑγείᾳ τὰς πολυτίμους ἡμέρας τοῦ βίου Αὐτῆς, ἑδραιῶν Αὐτὴν ἐς ἀεὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν Φωτίων καὶ Χρυσοστόμων, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐγνωμονοῦντος Ἔθνους, καὶ ἵνα σώζῃ ὑπὸ τὴν ἁγίαν Αὐτοῦ σκέπην τὸν τρισέβαστον ἡμῶν Μονάρχην τὸν τοσοῦτον προστατεύοντα καὶ εὐεργετοῦντα τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Γένος ἡμῶν.

Ἐκφράζοντες δὲ καὶ αὖθις τὴν ἄκραν ἡμῶν ἀφοσίωσιν, τὸν διάπυρον σεβκσμὸν καὶ ἀγάπην πρὸς τὴν σεπτὴν Αὐτῆς κορυφήν, διατελοῦμεν

τῆς Ὑμ. θειοτάτης Πκναγιότητος

τέκνα εὐπειθῆ καὶ ἀφωσιωμένα

Ἐν Ραιδεστῷ 20 νοεμβρίου 1904

Οἱ ἐκ τῶν προκρίτων Ραιδεστοῦ

Δ. Μαργαριτὼφ, Ἀθηνόδωρος Ν. Δημητρίου, Ἀθανάσιος Μανουηλίδης, Μιμῆκος Κωνσταντινίδης, Ἀριστοτέλης Σαραφίδης, Γρηγ. Κ. Λαζίδης, Β. Κοσμίδης, Θεμ. Σωτηριάδης, Θεόδωρος Νικήτα, Γεώργ. Μιχαηλίδης, Σαράντης Καρακατζάνης, Γεώργιος Θεοχαρίδης, Δ. Χατζῆ Ἰ. Σταυρίδης, Στυλιανὸς Ἀποστόλου, Εὐστάθιος Μανίδης, Ἰω. Ν. Ἰωαννίδης, Ἀρτέμιος Καΐας, Ἰω. Μ. Μαργαριτὼφ, Πολύβιος Ἀλεξιάδης, Ν. Μανουὴλ, Θ. Σαραφίδης, Δ. Ἀναγνώστου ἰατρὸς, Σάββας Γιαννόπουλος, Ὄθων Ἀναστασίου, Χατζῆ Ἀθανάσιος Χατζῆ Ἀγγελίδης. Εὐριπίδης Μ. Μαργαριτὼφ, Γεώργιος Εὐσταθίου, Ἀντ. Ἰ. Παπαδόπουλος, Κωνστ. Τριανταφύλλου, Νεοκλῆς Α. Γούναρης.

Παναγιώτατε δέσποτα,

Εἴκοσι διέρρευσαν ἐνιαυτοί, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἡ πλειονότης τῆς ἀνωτάτης ἡμῶν ἱεραρχίας, τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα, σύμπαν τὸ ἔθνος ἐν ἀγωνίᾳ καὶ δυσθυμίᾳ παρηκολούθει τὰ τότε ἐπὶ τῆς πρώτης τῆς Ὑ. Θ. Πκναγιότητος πατριαρχείας ἐν τοῖς Πατριαρχείοις γεγονότα. Καὶ ὑπέκυψε μὲν τότε ἐν θλίψει μεγάλῃ παρὰ τὴν ἰσχυρὰν ψῆφον τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ νὰ ἴδῃ κατερχόμενον τοῦ θρόνου τὸν μεγαλεπήβολον ἐθνάρχην οἰκειοθελῶς, διότι πρὸ τῆς πκνθομολογουμένης Αὐτοῦ μεγάλης φιλογενείας καὶ τοῦ ἱεροῦ πόθου ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἐπιθυμία τῆς μεγάλης πλειονότητος ἐκ σεβκσμοῦ πρὸς τὴν εὐχὴν Αὐτοῦ καλὸν ἐθεώρησε νὰ ὑποχωρήσῃ, ἀλλ' οὐδέποτε εἶχε πκύσῃ ἀτενίζουσα ὡς πρὸς ἄγκυραν σωτηρίας πρὸς τὸν κλεινὸν ἐρημίτην τοῦ ἱστορικοῦ Μυλοποτάμου τῆς ἱερᾶς ἐπὶ τοῦ τελευταίου τῆς Χαλκιδικῆς ἀκρωτηρίου Ἀκροπόλεως, ἅτε τὴν ἀσφαλῆ πηδαλιούχησιν τοῦ ἱεροῦ σκάφους τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας καὶ τῶν τιμαλφῶν συμφερόντων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους παρ' αὐτοῦ μόνον ἀναμένον.— Δέκα καὶ ὀκτὼ εἶχον διαρρεύσει ἐνιαυτοὶ καὶ ἀνέτειλεν ἐπὶ τέλους ἡ ποθεινὴ καὶ εὔσημος ἡμέρα τῆς τὸ δεύτερον ἐνδόξου ἀναρρήσεως τῆς Ὑ. Θ. Πκναγιότητος ἐπὶ τοῦ σεπτοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου Κων]πόλεως, καθ' ἣν ἅπαν τὸ χριστεπώνυμον ὀρθόδοξον πλήρωμα ἐν ἀγαλλιάσει καὶ δοξολογίαις ἐλέξατο τὸ ποθητὸν ἄγγελμα καὶ ἠΰξατο ἐν κατανύξει ὑπὲρ ἑδραιώσεως τῆς Ὑ. Θ. Πκναγιότητος ἐν τῷ πανσέπτῳ καὶ μεγαλοπρεπεῖ θρόνῳ πρὸς δόξαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ καύχημα τοῦ Γένους. Καὶ ὁ λαὸς, Πκναγιώτατε δέσποτα, ἔκτοτε ἐν πλήρει γαλήνῃ διὰ τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν πόθων του, ἅτις παραγίγνεται ἅμα τῇ ἐκτελέσει εὐσυνειδήτου καὶ σπουδαίου καθήκοντος, ἐν πεποιθήσει πλήρει τῆς περιφρουρήσεως τῶν ζωτικῶν συμφερόντων τοῦ Γένους διῆγε τὰς ἡμέρας, πειθόμενος πάντοτε εἰς τὰς διαταγὰς καὶ πατρικὰς προτροπὰς τοῦ σεπτοῦ πατριάρχου καὶ προθύμως εἰς πᾶσαν φωνὴν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἐπερχόμενος ἀρωγὸς καὶ παρακολουθῶν μεθ' ὑπερηφανείας καὶ χαρᾶς τὴν φιλογενῆ δρᾶσιν τῆς Ὑ. Θ. Πκναγιότητος, τῆς περὶ Αὐτὴν ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῶν μεγατίμων λογάδων τοῦ Γένους. Τὸ Γένος, Πκναγιώτατε, ἐβεβαιώθη καὶ αὖθις ὅτι, Ἰωακείμ τοῦ Γ' πηδαλιουχοῦντος τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας, τὸ Οἰκουμενικὸν Πκτριαρχεῖον δὲν εἶναι πλέον τίτλος κενοῦ μεγαλείου, δὲν εἶναι δύναμις ἀπολέσασα τὴν συγκεντροτικότητα, δὲν εἶναι κέντρον στερούμενον δυνάμεως, θάρρους καὶ τόλμης, ἀλλὰ τοὐναν-

τίον διαχέει αἴγλην καὶ μεγαλοπρέπειαν, συγκεντροῖ περὶ ἑαυτὸ πᾶσαν τὴν ἰκμάδα καὶ τὴν ζωτικότητα, ἐνέχει σθένος, θάρρος καὶ τόλμην πρὸς ὑπεράσπισιν καὶ ἐξασφάλισιν πάντων τῶν συμφερόντων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους. Τοιούτων πεποιθήσεων ἐμφορουμένου, Παναγιώτατε, τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος καὶ ἐν βεβαιότητι πλήρει διατελοῦντος τῆς θερμουργοῦ τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος δράσεως ἀνὰ τὰ πέρατα τῆς ἀχανοῦς καὶ σεβαστῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, διεμηνύθη ἡ ἀνόσιος κατὰ τοῦ Ὑμετέρου σεπτοῦ προσώπου συμπεριφορὰ ὀκτὼ μελῶν τῆς περὶ Αὐτὴν ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἡ ἀφιλογενὴς καὶ ἀντεθνικὴ αὐτῶν δρᾶσις. Αὐτοὶ τὴν ταραχὴν καὶ τὸν σάλον ἔφερον εἰς αὐτὰ τὰ σπλάγχνα τῆς ἀνυψωσάσης αὐτοὺς Ἐκκλησίας! ..... Ποῦ ἡ περιφρούρησις τῶν δικαίων τῆς ἱεραρχίας καὶ ἀναστήλωσις τῶν κατεπατουμένων ἱερῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας, ἃ ἀφελῶς ἐν ἐπισήμῳ ἐγκυκλίῳ αὐτῶν ἐπαγγέλλονται πρὸς τοὺς ἱεράρχας τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου; ..... Ἐάν, Παναγιώτατε, ὁ ὀρθόδοξος λαὸς ἐκκλεῖτό ποτε νὰ δώσῃ ψῆφον διὰ τὴν πολιτείαν τῶν ὀκτώ, αὕτη θὰ ἦτο καθολικὴ ὑπὲρ τῆς ἀποβολῆς αὐτῶν.

Ἡ ἡμετέρα ὀρθόδοξος κοινότης, πιστὴ καὶ ἀφωσιωμένη εἰς τὴν Ὑ. Θ. Παναγιότητα καὶ μετὰ θυμικσμοῦ παρακολουθοῦσα τὴν φιλογενῆ δρᾶσιν Αὐτῆς, ἐν ἀγανακτήσει καὶ ἀποστροφῇ ἤκουσε τὴν κατὰ τοῦ σεπτοῦ Αὐτῆς προσώπου ἀπρεπεστάτην συμπεριφορὰν τῆς γνωστῆς μερίδος τῆς ἱερᾶς Συνόδου. Καίπερ δὲ διὰ τοῦ πανσεβάστου μητροπολίτου ἡμῶν σπεύσαντες νὰ διαβιβάσωμεν τὰ δέοντα, συμμορφούμενοι ὅμως πρὸς τὴν ὁμόθυμον ἐπιθυμίαν τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν, συνήλθομεν εἰς ἔκτακτον συνεδρίαν τὰ τρία σωματεῖα, Δημογεροντία, Ἐφορεία καὶ Ἐπιτροπή, καὶ ἀπεφασίσαμεν, ἵνα ἀφ' ἑνὸς μὲν δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν πρὸς τὴν Ὑ. Θ. Παναγιότητα ἐκφράσωμεν Αὐτῇ τὴν ἀγανάκτησιν καὶ ἀποδοκιμασίαν ἡμῶν κατὰ τῆς ἀνοσίου καὶ ἀπρεπεστάτης συμπεριφορᾶς τῶν ὀκτὼ κατὰ τοῦ σεπτοῦ προσώπου τοῦ πρωθιεράρχου αὐτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ πανηγυρικῶς ἐκδηλώσωμεν τὴν πρὸς τὸ σεπτὸν ἄτομον τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος πλήρη ἀφοσίωσιν καὶ τὸν θυμασμὸν διὰ τὴν ἱεροπρεπῆ στάσιν καὶ δρᾶσιν αὐτῆς μετὰ τῶν γεραρῶν καὶ σεβασμιωτάτων τεσσάρων συνοδικῶν καὶ τῶν μεγατίμων μελῶν τοῦ Δ. Ε. Συμβουλίου, οἵτινες ἄξιοι τυγχάνουσι πολλῶν τιμῶν καὶ ἐπαίνων διὰ τὸν ἄπειρον σεβασμὸν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν αὐτῶν πρὸς τὴν Ὑ. Θ. Παναγιότητα, καὶ διὰ τὴν καθόλου ἀξιοπρεπῆ δρᾶσιν αὐτῶν. Καὶ ταῦτα ἰδίκῶς καὶ πανσεβάστως καθυποβάλλοντες τῇ Ὑ. Θ. Παναγιότητι, δεόμεθα τοῦ παναγάθου καὶ παντοδυνάμου Θεοῦ, ὅπως ἐνισχύῃ Αὐτὴν ἐν τῷ δυσχερεῖ ἀγῶνι καὶ ἑδραιοῖ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν Φωτίων καὶ Χρυσοστόμων πρὸς δόξαν καὶ κλέος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους· ἐξαιτούμενοι δὲ τὰς θεοπειθεῖς εὐχὰς Αὐτῆς καὶ εὐλογίας καὶ κατασπαζόμενοι τὴν χαριτόβρυτον Αὐτῆς δεξιάν, διατελοῦμεν

Ἐν Ἐσκὶ-σεχὶρ τῇ 22 νοεμβρίου 1904

τῆς Ὑμετέρας πανσεβάστου ἡμῖν θειοτάτης Παναγιότητος τέκνα κατὰ Πνεῦμα καὶ πλήρη ἀφοσιώσεως

Ὁ Πρόεδρος τῶν τριῶν Σωματείων Κ. Τσαλίκης. **Ἡ Δημογεροντία.** Γ. Μποσταντζόγλους, Χ. Δ. Ρέσσος, Σ. Ἀραπίδης, Π. Ἀδαμίδης, Μ. Δεϊρμεντζόγλους. **Ἡ Ἐφορεία.** Μιχαὴλ Α. Κοϊμτζόγλους, Πρ. Ν. Πιτσιλαδῆς, Στυλιανὸς Π. Χηδήρογλους. **Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπή.** Ν. Γεωργιάδης, Κ. Δ. Σαρρῆς, Γ. Θωμαΐδης, Μ. Δουλετζόγλους.

Ἐπιστέλλουσιν ἐκ Φλωρίνης, *ἀπὸ 30 νοεμβρίου.*

«Εἰς τὰ τόσα ἐγκλήματα τὰ τολμηθέντα καθ' ἡμῶν τῶν εἰς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν ἀφωσιωμένων ὀρθοδόξων οἱ βούλγαροι τοῦ σχισματικοῦ ἐξάρχου προσέθηκαν χθὲς τὴν ἀπαγωγὴν τοῦ ἐκ τῶν προκρίτων τῆς ἐν Ἐξή-σοῦ κοινότητος Βάννη Γραμματικοῦ καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ Γαροφαλλιᾶς. Μετὰ τὰ τόσα θύματα, ἅτινα συλλήβδην ἠρίθμησα πρὸ τεσσάρων μηνῶν, μετὰ τὸν ἀείμνηστον ἱερέα τοῦ Ἐξή σοῦ Πέτρον, μετὰ τοὺς πρὸ δύο ἑβδομάδων ἐν τῷ θεοστυγεῖ τούτῳ χωρίῳ διὰ πελέκεων φονευθέντας τέσσαρας ἐκ Κοζάνης καρραγωγεῖς μετὰ τεσσάρων ἑτέρων ἐκ Σοροβιτσίου, μετὰ τὸν ἐν τῷ τελευταίῳ χωρίῳ τούτῳ μόλις πρὸ τριῶν ἡμερῶν βιαίως ὑπεκστάντα τῶν τῇ δε ἐν βουλγαρικῷ τινὶ ξενοδοχείῳ Σωκράτην, ὑπάλληλον τοῦ ἐκεῖ τροφοδότου τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στρατοῦ, μετὰ τὸν ἐξαφανισμὸν (ἐν Ἐξή σοῦ) τοῦ ἐκ Κλεισούρας Δ. Παπᾶ Πέτρου, προστίθεται σήμερον ἡ ἀπαγωγὴ τοῦ Βαννῆ Γραμματικοῦ.

Ἦν δὲ σημαῖον μέλος τῆς κοινότητος ταύτης καὶ ἡ ἐξαφάνισις αὐτοῦ πολλὴν παρήγαγε συγκίνησιν παρὰ τοῖς κατοίκοις, τοῖς τε μωαμεθανοῖς καὶ ἡμῖν τοῖς ὀρθοδόξοις. Ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν πρόεδρος μέλος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, πρὸ τριετίας δὲ καὶ τοῦ ἐν ταύθα πρωτοδικείου, καθὸ βαθὺς τοῦ νόμου μύστης καὶ τῶν

πραγμάτων γνώστης, εἰδήμων δὲ κατὰ βάθος τῆς ἑλληνικῆς, τῆς τουρκικῆς καὶ τῆς βουλγαρικῆς, ἃς ἐλάλει καὶ ἔγραφεν, εἰδήμων δὲ καὶ τῆς ἀλβανικῆς καὶ τῆς βλαχικῆς διαλέκτου. Πᾶσι πρόθυμος σύμβουλος, ἦν ἀφωσιωμένος εἰς τὸ βασίλειον κράτος καὶ εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, καὶ προστάτης παντὸς ἀδικουμένου. Σταθερῶς ἐμμένων εἰς τὸ ὀρθόδοξον δόγμα, ἄφοβος ἐν τῇ εἰς τὰς θρησκευτικὰς αὐτοῦ πεποιθήσεις ἐμμονῇ, ἀλλὰ διὰ τιὺτα πάντα καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν σχισματικῶν. Ἐστερήθησαν τοῦ προστάτου αὐτῶν οἱ ὀρθόδοξοι καὶ νῦν αἰσθάνονται ὅτι το θάρρος αὐτῶν ἐτέθη ὑπὸ σκληρὰν δοκιμασίαν.

Οὕτω τὰ ὄργανα τῶν κομιτάτων αἴρουσιν ἐκ τοῦ μέσου καὶ τοὺς πιστοὺς τοῦ Κράτους ὑπηκόους καὶ λειτουργοὺς, ἐλπίζοντες ὅτι οἱ μένοντες ἄνευ προστασίας ἐν τῇ τρομοκρατίᾳ ταύτῃ θὰ προσέλθωσιν εἰς τὸ σχίσμα. Ἀλλ' ἐλπίζομεν ἡμεῖς εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ λαοφιλοῦς ἡμῶν ἄνακτος, εἰς τὴν πρὸς τοὺς πιστοὺς ὑπηκόους Λὐτοῦ στοργὴν, καὶ εὔχονται πάντες ἵνα, διαταγαῖς Λὐτοῦ αὐστηραῖς παταχθῶσιν οἱ κακοῦργοι, ὁποθενδήποτε καὶ ἂν ἐμπνέωνται. Εὔχομαι δὲ ν' ἀναγγείλω προσεχῶς τὴν τιμωρίαν αὐτῶν, πιστεύων ὅτι ὁ τῆς θείας δίκης ὀφθαλμὸς δὲν ἐνύσταξεν».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος.—Ὁ ἐκ τῶν νέων συνοδικῶν εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Ἐλευθεροπόλεως κληθεὶς σεβασμ. μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως κ. Λουκᾶς ἐδήλωσε τηλεγραφικῶς τῇ 28 νοεμβρίου λήξαντος ὅτι ἀναβαλὼν τὴν ἐκεῖθεν ἀναχώρησιν, ἕνεκα τῆς προσβαλούσης αὐτὸν ἰμφλουέντζας, ἀφικνεῖται προσεχῶς εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν. Τῇ δευτέρᾳ δ' ἀφίκετο ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Τραπεζοῦντος, ὃν προϋπήντησεν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὁ ἱερολ. τριτεύων κ. Ἱερόθεος. Ὁ νέος συνοδικὸς τῇ πέμπτῃ παρεκάθισεν εἰς τὴν τῆς ἱερᾶς Συνόδου συνεδρίαν.

Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον.—Τῇ τετάρτῃ συνῆλθε τὸ Συμβούλιον εἰς τὴν τακτικὴν δικαστικὴν αὐτοῦ συνεδρίαν καὶ χθὲς εἰς τὴν διοικητικὴν, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτου.

Ἐκκλησ. δικαστήριον καὶ Ἐπιτροπή.—Τῇ δευτέρᾳ, 20 νοεμβρίου, ἕνεκα τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ τῆς συνοδικῆς χοροστασίας, ἡ τοῦ Ἐκκλησ. δικαστηρίου συνεδρίασις ἀνεβλήθη, ὡς καὶ ἡ κατὰ τρίτην γενομένη συνεδρία τῆς Κεντρ. Ἐκκλησ. Ἐπιτροπῆς. Τὸ δικαστήριον συγκροτήσει συνεδρίαν τῇ προσεχεῖ πέμπτῃ, ἀντὶ τῆς δευτέρας, 6 ἀρξαμένου δεκεμβρίου, ἑορτῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου.

Ὀνοματικαὶ ἑορταί.—Τῇ τετάρτῃ, 1 τοῦ μηνός, ἦγε τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτὴν ὁ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτης Διδυμοτείχου κ. Φιλάρετος, ὃν ἐπεσκέψατο αὐτοπροσώπως ἡ Α. Θ. Π. οἱ σεβασμ. συνοδικοί, τὰ μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, οἱ ἐπίτροποι τῶν ἁγίων τόπων καὶ πλεῖστοι ἄλλοι λογάδες ὁμογενεῖς καὶ βαθυοῦχοι.—Ὡσαύτως ἡ Α.Θ.Π. διὰ τοῦ πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Καλλινίκου διεβίβασε συγχαρητικὰς εὐχὰς καὶ προσρήσεις τῷ κ. Ἀνδρέᾳ Κοπάσῃ ἐρευντῇ, μέλει τοῦ Συμβουλίου τοῦ κράτους, ἑορτάζοντι τῇ 30 λήξαντος νοεμβρίου.—Αὐθημερον δὲ διὰ τοῦ ἱερολογ. ὑπογραμματέως τῆς ἱερᾶς Συνόδου Ἀθανασίου Πιπέρα αἱ πατριαρχικαὶ προσρήσεις διεβιβάσθησαν τῷ πανοσ. οἰκονόμῳ τοῦ ἐν Γαλατᾷ μετοχίου τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ρωσσικῆς σκήτης τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου, ἑορταζούσης.

Πατριαρχικὴ χοροστασία.—Ἐν μέσῳ ἀπειροπληθεστάτης συρροῆς εὐσεβῶν ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ (28 λήξαντος) ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐν τῷ ἐν Κοντοσκαλίῳ νεοδμήτῳ σεπτῷ ναῷ τῆς Παναγίας Ἐλπίδος. Τῆς δὲ λειτουργίας περατωθείσης διένειμε τὸ ἀντίδωρον εἰς τὸ ἐκκλησίασμα καὶ κατόπι μετέβη εἰς τὴν παρακειμένην αἴθουσαν τοῦ ἀρρεναγωγείου τῆς κοινότητος καὶ προέστη τῆς ἐπετείου ἑορτῆς τῆς αὐτόθι Ἐπιτροπῆς τῶν ὑπὲρ τοῦ ναοῦ τῆς Θεοτόκου τῆς Ἐλπίδος ἐράνων, γλαφυρώτατον καὶ ἠθικώτατον πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἐκφωνήσαντος τοῦ γνωστοῦ ὁμογενοῦς καθηγητοῦ ἐν τῷ Ροβερτείῳ γυμνασίῳ κ. Λουΐζου Ἡλιού. Τὴν τελετὴν ἐπισφραγίζων ὁ παναγ. οἰκουμενικὸς πατριάρχης παρώτρυνε διὰ πατρικῶν νουθεσιῶν πάντας τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἐπιτροπῆς ζηλωτῶς ἐργαζομένους ὅπως μετὰ τῶν αὐτῶν φιλανθρώπων αἰσθημάτων ἐξακολουθήσωσι προάγοντες τὸ ἱερὸν αὐτῶν ἔργον, προτρέπων ἵνα ἀναπέμπωσιν εὐχὰς ὑπὲρ ὑγείας τῆς Α. Α. Μ. τοῦ σεπτοῦ ἡμῶν ἄνακτος, οὗ ὑπὸ τὴν φιλάνθρωπον αἰγίδα εὐοδοῦνται τὰ καθ' ἡμᾶς εὐαγῆ καθιδρύματα.

Σωματεῖα.—Κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῶν ἐτησίων ἐργασιῶν τῆς ἐν Φαναρίῳ Φιλοπτώχου ἀδελφότητος, ἣν ἀνέγνω ἐν γενικῇ συνεδρίᾳ τῶν μελῶν ὁ ἀκάματος τέως

γενικὸς γραμματεὺς αὐτῆς κ. Ἐλευθ. Γρ. Ταπεινός, ἐκ τῶν δώδεκα ἐνοριῶν, καθ' ἃς ἐκτείνει τὴν εὐεργετικὴν αὐτῆς ἐνέργειαν ἡ ἀδελφότης, ἠτήσαντο τὴν ἀρωγὴν τοῦ χρησίμου τούτου σωματείου 506 ἀσθενεῖς, ὧν οἱ πλείονες ἀνήκουσι, κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ, εἰς τὴν ἐνορίαν Ποτηρᾶ. Ἐκ τούτων ἀπέθανον 16. Μετὰ πολλῆς αὐταπαρνησίας εἰργάσθη καὶ κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τοῦτο τοῦ βίου τῆς ἀδελφότητος ὁ ἰατρὸς αὐτῆς διδάκτωρ Θρασ. Οἰκονομίδης.—Δωρεαὶ ὀλίγισται ἐγένοντο πρὸς τὸ σωματεῖον, ὧν κυριωτέρα ἡ κατ' ἔτος ἐκ 12 λιρῶν συνδρομὴ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου. — Συνιστῶμεν εἰς τὴν ἀντίληψιν πάντων τὴν χρησιμωτάτην ἀδελφότητα ταύτην, ἥτις, ὡς πρὸς τὸ ἔργον τῆς τῶν ἐνδεῶν ἀσθενῶν νοσηλείας, ἔπραξεν ἐν μιᾷ διετίᾳ διὰ μικρῶν πόρων ἔργα πολλοῦ λόγου ἄξια.

Κηδεία.— Κατὰ τὴν τῇ προχθὲς πέμπτη, γενομένην κηδείαν τοῦ ἐν Ξυλοπόρτῃ χρηστοῦ οἰκογενειάρχου καὶ εὐσεβοῦς συμπολίτου Ἀγγέλου Ἀκτίπη, ἧς προεξῆρχεν ὁ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας κ. Κωνσταντῖνος, παρέστη ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμεν. πατριάρχου ὁ ἐκ τῶν πατριαρχικῶν δικκόνων ἱερολογ. κ. Ἀθηναγόρας, διερμηνεύσας τὰς ὑπὲρ ἀναπαύσεως τοῦ μεταστάντος πατριαρχικὰς εὐχὰς τοῖς τέκνοις αὐτοῦ.

Ἐπισκέψεις.—Κατὰ τὴν ἑβδομάδα ταύτην ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ὁ ἐξοχ. ἐκ τῶν συμβούλων τοῦ Κράτους Ἰω. Χότζης ἐφέντης καὶ ὁ Συμεωνάκης Σινιόσογλους ἐφέντης, ὁ ἐρίτιμος τραπεζίτης κ. Θ. Μαυρογορδᾶτος καὶ οἱ ἀδελφοὶ Σ. καὶ Λ. Καζανόβα.

Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια. —Τὸ ἐν Κάρλοβιτς σλαυϊκὸν περιοδικὸν «Θεολογικὸς κήρυξ» ἐν τῷ τετάρτῳ ἀριθμῷ τοῦ παρόντος τόμου ἤρξατο τῆς μεταφράσεως τῆς περὶ Φωτίου διατριβῆς τοῦ καθηγητοῦ κ. Θεοδ. Εὐστρατιάδου, ἣν ἐξεδώκαμεν ἐν τῇ «Ἐκκλησ. Ἀληθείᾳ». Αἱ δὲ ἑλλην. ἐφημερίδες «Εἰδήσεις τοῦ Αἵμου» Φιλιππουπόλεως καὶ «Νέον Βῆμα» Ἀθηνῶν ἀπὸ τριῶν ἑβδομάδων μετατυποῦσι τὰ ἐν παρατρήματι τοῦ ἀριθμοῦ 44 «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» ἀνθυπομνήματα τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τμημάτων, τὰ ἀνακοινοῦντα τὸ γνωστὸν ὑπόμνημα τῶν ὀκτώ.—Ἐν τῷ τελευταίῳ αὐτῆς φύλλῳ τῆς 27 νοεμβρίου λήξαντος ἐκδίδουσα ἀντικρόκρισιν ἐκ Κωνσταν)λεως ἡ τεργεστηνὴ «Νέα Ἡμέρα» ὁμοῦ δὲ καὶ τὴν ἐγκύκλιον τῶν ὀκτώ, ἀλλ' ἐκ ταύτης παραλείπουσα τό τε ὑστερόγραφον καὶ τὴν ἰδιόχειρον σημείωσιν, δέχεται ἐπίκρισιν τῶν τῆς «Ἐκκλησιακ. Ἀληθείας» ἀληθῶν ὡς οὐκ ἀληθῶν διὰ τῆς μεθόδου τοῦ συμφύρειν τὰ ἀσύμφυρτα. Ὁ ἐντεῦθεν ἐπιστέλλων γνωστὸς «περίπυστος» ψεύδεται παριστῶν τὴν «Ἀλήθειαν» ὡς διφασίας εἰδήσεις ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως εἰσάγουσαν· διότι τὰ ὑφ' ἡμῶν γραφέντα περὶ τῶν ἐν Σίπκᾳ ἱεροτελεστιῶν πονήρως συγχέει πρὸς τὰ γραφέντα περὶ τῶν ἐν Βοδενοῖς πραχθέντων. Ἀκμβάνουσα τὴν «Ἐκκλ. Ἀλήθειαν» ἡ διεύθυνσις τῆς «Ν. Ἡμέρας» εἶχε καθῆκον ν' ἀντιβάλῃ πρὸς τὰ ψευδῶς ὑπὸ τοῦ «περιπύστου» γραφόμενα τὰ ἡμέτερα ἐν ἀριθμοῖς 44 (σελ. δ', στήλῃ ά) καὶ 45 καὶ αὐτὸν τὸν ἀριθμὸν 38, ὅπως ἴδῃ ὅτι περὶ διαφόρου φύσεως ὑποθέσεων πρόκειται. Πιστεύομεν ὅτι τὰ σημειούμενα ἀναγινώσκουσα προσεκτικῶς καὶ ἀπαθῶς θέλει προβῆ εἰς τὴν ἐπιβαλλομένην διασάφησιν.—**Παρόραμα.** Ἐν τῷ προηγουμένῳ ἀριθμῷ ἡμῶν ἐκ τοῦ ἐν σελίδι πρώτῃ ἄρθρου ἐξέπεσεν ἐξ ἀρχῆς μετὰ τὴν πρώτην λέξιν «**διότι**» ὁ σύνδεσμος «καί».

Ἐκκλησία Ρουμανίας.

Κατὰ τὴν «Πατρίδα», ἐπὶ τῇ τελευταίᾳ εἰς Ἰάσιον μεταβάσει τῆς βασιλ. οἰκογενείας, καὶ τοῖς ἐγκαινίοις τῶν δύο παλινορθωθέντων ἱστορικῶν ναῶν τοῦ Ἰασίου, τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ τοῦ ἁγίου Νικολάου, ὁ δήμαρχος τῆς πόλεως ταύτης ἐπεφόρτισε τὸν καθηγητὴν τοῦ πανεπιστημίου κ. Μπογδὰν ἵνα συγγράψῃ τὴν ἱστορίαν τῆς πόλεως μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ μνημείων. Τὸ σύγγραμμα στολιζόμενον δι' εἰκόνων, ἐκδοθήσεται προσεχῶς.

† ΙΜΒΡΟΥ ΦΙΛΟΘΕΟΣ

Λυπηρὸν ἄγγελμα διεβιβάσθη τηλεγραφικῶς ἐκ Δαρδανελλίων τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ τὴν παρελθοῦσαν δευτέραν ὑπὸ τῆς δημογεροντίας Ἴμβρου, ὅτι ὁ μητροπολίτης Ἴμβρου Φιλόθεος μετέστη εἰς τὰς αἰωνίους μονάς, ἑξηκοντούτης τὴν ἡλικίαν.

Ὁ ἀοίδιμος ἐγεννήθη ἐν Τατακούλοις τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων εἰσήχθη τῷ 1862 εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴν Σχολήν, ἐξ ἧς ἀποφοιτήσας τῷ 1869 διωρίσθη διδάσκαλος τῶν ἱερῶν καὶ ἱεροκήρυξ εἰς Ταταύλα καὶ τῷ 1871 προσελήφθη ὡς γραμματεὺς τοῦ α' πατριαρχικοῦ γραφείου, ὑπηρετήσας ἐξαετίαν, μεθ' ὃ προήχθη εἰς τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα ἐκλεγεὶς μητροπολίτης Ξάνθης. Μετὰ ὀκτὼ ἔτη μετετέθη εἰς τὴν τῆς Κορυτσᾶς καὶ τῷ 1893 εἰς Διδυμότειχον καὶ κατόπιν εἰς τὴν Δράμαν, ὁπόθεν τῷ 1902 ἀνετέθη αὐτῷ ἡ διακυβέρνησις τῆς Ἴμβρου.

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΟΚΟΛΩΦ, διδάκτορος τῆς θεολογίας καὶ τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημείας Πετρουπόλεως —«**Ἡ Ἐκκλησία Κων)πόλεως κατὰ τὸν ΙΘ΄ αἰῶνα**, τόμ. I, σελ. I—XXXV, καὶ 1—313+150. Ἐν Πετρουπόλει, 1904. Τιμὴ, ρούβλια 4,75.

***

Ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἐξεδόθη ἐσχάτως ρωσσιστὶ νεώτερον τῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἱστοριογραφίας ἔργον τοῦ καὶ ἐκ προγενεστέρων ἔργων αὐτοῦ γνωστοῦ εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς δημόσιον ἑλληνομαθοῦς θεολόγου καὶ καθηγητοῦ τῆς Ἀκαδημείας Πετρουπόλεως κ. Ἰω. Σοκολώφ. (Βλέπε ἡμετέραν προηγουμένην βιβλιολογίαν περὶ προγενεστέρου ἐκκλησιαστικοϊστορικοῦ ἔργου αὐτοῦ, ὑπὸ τὸν τίτλον «Δοκίμιον Ἱστορίας τῆς ὀρθοδ. ἑλληνοανατολικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν XIX· αἰῶνα ἐν ἔτει 1902 τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας»). Τὸ δὲ ὡς ἀνωτέρω ἀρτιφανὲς ἔργον τοῦ πολυμαθοῦς καὶ ἀκαμάτου καθηγητοῦ ἐκ χιλίων σελίδων περίπου ἀποτελούμενον, καὶ ἀπαρτίζον τὸ πρῶτον ἥμισυ ὁλομεροῦς ἐρεύνης τοῦ βίου τῆς Ἐκκλησίας Κων)πόλεως κατὰ τὸν ἀρτίως ἐκπνεύσαντα δέκατον ἔννατον αἰῶνα, δικαιοῦται νὰ ἐφελκύσηται σύντονον τὴν προσοχὴν καὶ πάντων μὲν ἐν γένει τῶν περὶ τὴν ἐκκλ. ἱστορίαν ἀσχολουμένων, ἰδίᾳ δὲ ἡμῶν τῶν ἐν Ἀνατολῇ ὀρθοδόξων. Καὶ τοῦτο κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον, καθόσον εἶνε τὸ πρῶτον εἰς τὸ εἶδος αὐτοῦ ἔργον τὸ ἀφιερούμενον ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν μελέτην καὶ ἐξιστόρησιν τοῦ βίου τῆς Ἐκκλησίας Κων)πόλεως κατὰ τὸν διαρρεύσαντα δέκατον ἔννατον αἰῶνα, ὅστις δικαίως κρίνεται παρὰ πάντων ὡς ἀποτελῶν σπουδαιοτάτην περίοδον ἐν τῇ καθόλου ἱστορικῇ τῆς ἡμετέρας ἐν Ἀνατολῇ Ἐκκλησίας σταδιοδρομίᾳ. Λέγομεν τὸ πρῶτον ἔργον εἰς τὸ εἶδος αὐτοῦ, καὶ δὴ παρά τε τοῖς ἐν Ρωσσίᾳ, τοῖς ἡμετέροις καὶ τοῖς ἐν τῇ δυτικῇ Εὐρώπῃ, διότι καίτοι καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν συγχρόνων ἐκκλησιαστικῶν ἱστοριογράφων ἔγραψαν περὶ τῆς περιόδου ταύτης, καὶ μάλιστα καὶ αὐτὸς ὁ κ. Σοκολὼφ ἐν τῷ ὡς ἀνωτέρω πρὸ διετίας ἐκδοθέντι Δοκιμίῳ Ἱστορίας τῆς ὀρθοδόξου ἑλληνοανατολικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν ΙΘ΄ αἰῶνα, ἐκ δὲ τῶν ἡμετέρων ἄλλοι τε καὶ ἰδίᾳ ὁ ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου Ἀν. Διομ. Κυριακοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ αὐτοῦ, ἀλλ' ὅμως παρ' οὐδενὶ τούτων ἡ περίοδος αὕτη τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἐγένετο ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας μακρᾶς καὶ πολυμεροῦς πραγματείας, ὅπως παρὰ τῷ κ. Σοκολώφ διὰ τοῦ ὑπὸ κρίσιν ἔργου αὐτοῦ, ἀλλ' ἄλλοι μὲν τούτων γενικῶς καὶ ἐν τῇ σειρᾷ τῆς ὅλης Ἐκκλησ. Ἱστορίας ἐποιήσαντο λόγον περὶ τῆς περιόδου ταύτης, ἄλλοι ἐξήτασαν αὐτὴν μόνον ἐφ' ὅσον αὕτη ἐφήπτετο τῆς πολιτικῆς ἱστορίας τοῦ ἡμετέρου ἔθνους κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, ὅπως οἱ γράψαντες πολιτικὴν Ἱστορίαν τοῦ ἑλληνικοῦ Ἔθνους Κ. Παπαρρηγόπουλος, Σπ. Λάμπρος, Ἐπ. Κυριακίδης, καὶ λοιποὶ, καὶ ἄλλοι τέλος περιωρίσθησαν εἰς τὴν σύνταξιν μόνον σχετικῶν μονογραφιῶν, ἀναφερομένων εἴτε εἰς ὡρισμένα χρονικὰ διαστήματα, εἴτε εἰς ὡρισμένα ἐξέχοντα πρόσωπα τῆς περιόδου ταύτης.

Πρὶν δ' ἢ ἐξενέγκωμεν κρίσεις ἐπὶ τοῦ ἔργου, ἀναγκαῖον θεωροῦμεν, ὅπως προτάξωμεν συντομοτάτην περιγραφὴν τῆς ὅλης οἰκονομίας αὐτοῦ. Τοῦ ὅλου ἔργου προτάσσεται **Πρόλογος** (III—XXV), ἐν ᾧ ὁ συγγραφεὺς ἐκτίθησι τὰ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ὃν παρίστησι διπλοῦν, ἤτοι πρῶτον μὲν ἐπιστημονικὸν, καθόσον ἐπιδιώκεται δι' αὐτοῦ ἡ δημοσίευσις νέων πηγῶν ἀγνώστων τέως, σχετικῶν πρὸς τὴν ἱστορίαν τῆς περιόδου ταύτης, καὶ ἡ πλήρης συστηματικὴ ἔκθεσις τῶν γεγονότων τοῦ τε ἐξωτερικοῦ καὶ ἐσωτερικοῦ βίου τῆς Ἐκκλησίας Κων)πόλεως κατὰ τὴν ρηθεῖσαν περίοδον, καὶ δεύτερον πρακτικὸν, καθόσον δι' αὐτοῦ ἐπιδιώκεται ἡ λίαν κατὰ τὸν συγγραφέα ἀναγκαία ὁσημέραι ἀποβαίνουσα στενοτέρα σύσφιγξις τῶν ἐκκλησιαστικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν κυριωτέρων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, εἰς ἣν σύσφιγξιν, ὡς λέγει, ἐκάλει αὐτὰς καὶ ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1902 ἐκδοθεῖσα σχετικὴ πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ ἐγκύκλιος, καὶ καθ' ἃς κυριώτατον πρόσκομμα ὑπάρχει ἡ ἣν πάσχουσιν ἄγνοιαν ἀλλήλων αἱ ἐπὶ μέρους ὀρθόδοξοι αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι. Ἐν τῷ προλόγῳ ὁ συγγραφεὺς ποιεῖται μακρὸν λόγον περί τε τῶν πηγῶν καὶ τῶν βοηθημάτων, ἅτινα εἶχεν ὑπ' ὄψιν, ἐξαίρων ἰδίᾳ τὴν σημασίαν τῆς ἧς ἔτυχε ἐξαιρετικῆς χάριτος παρὰ τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὸ ἔτος 1902, ὅπως ἀρυσθῇ ἐκ τῶν ἀρχείων τοῦ Πατριαρχείου ὅσας δυνατὸν σχετικὰς πληροφορίας

συνῳδὰ τῇ κρατούσῃ τάξει, καὶ ἐκφράζει εὐχαριστίας ἐπὶ τούτῳ πρός τε τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκ. πατριάρχην κ. Ἰωακεὶμ, πρὸς τοὺς σεβ. ἁγίους ἀρχιερεῖς, τοὺς συγκροτοῦντας κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο τὴν Ἱ. Σύνοδον, ἀποφάσει τῆς ὁποίας ἐχορηγήθη αὐτῷ ἡ σχετικὴ ἄδεια, καὶ πρὸς τὰ μέλη τῆς ἐπιστατησάσης ἐπὶ τοῦ ἔργου ἐπιτροπῆς. Μετὰ τὸν ὡς ἄνω πρόλογον ἀκολουθεῖ μακρὰ εἰσαγωγὴ (ἐκ σελ. 1—71), ἐν ᾗ ὁ συγγραφεὺς πρὶν ἢ εἰσέλθῃ εἰς τὸ κύριον θέμα αὐτοῦ, τὴν ἐξιστόρησιν δηλονότι τοῦ βίου τῆς Ἐκκλησίας Κων)πόλεως κατὰ τὸν ΙΘ΄ αἰῶνα, ποιεῖται γενικὴν ἀνασκοπὴν τῆς καταστάσεως τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ΙΕ΄ αἰῶνος μέχρι τέλους τοῦ ΙΗ΄, ὑπὸ τὰς διαφόρους αὐτῆς ἀπόψεις. Τρία δὲ εἰσὶ κυρίως τὰ μέρη, ὑφ' ὧν ἀπαρτίζεται τὸ ὑπ' ὄψιν ἔργον, ἤτοι α΄) τὸ Α΄ μέρος (σελ. 72—406) τὸ περιλαμβάνον τὴν ἐξιστόρησιν τοῦ ἐξωτερικοῦ βίου τῆς Ἐκκλησίας Κων)πόλεως κατὰ τὸν ΙΘ΄ αἰῶνα, ἤτοι τὰς σχέσεις τῶν κατὰ καιροὺς ἐνδόξων Σουλτάνων καὶ τῆς σεβ. αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον, καὶ τἀνάπαλιν τὰς σχέσεις τοῦ Πατριαρχείου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τοὺς ἐκτὸς ἐν γένει, ἐν αἷς σχέσεσι καὶ διακρίνει διαφόρους μερικωτέρας ἱστορικὰς περιόδους· β΄) τὸ Β΄. μέρος (σελ. 407—693), ἐν ᾧ ἐξιστορεῖ τὴν δρᾶσιν τῶν κατὰ τὸν ΙΘ΄ αἰῶνα πατριαρχευσάντων εἴκοσι καὶ ἓξ πατριαρχῶν, ἑνὸς ἑκάστου ἰδίᾳ, τ. ἔ. ἀπὸ Νεοφύτου τοῦ Ζ΄ (1799—1801) μέχρι τοῦ νῦν πατριαρχεύοντος, ἐξετάζων τὴν δρᾶσιν τῶν εἰρημένων πατριαρχῶν κατὰ τὰς διαφόρους ἐκφάνσεις αὐτῆς, ὥστε πνευματικῶν ἀρχηγῶν καὶ ὡς ἀρχηγῶν τοῦ Γένους, καὶ ὑποδιαιρῶν αὐτὴν εἰς δρᾶσιν καθαρῶς πνευματικὴν, καὶ δρᾶσιν ἐκπαιδευτικὴν, οἰκονομικὴν, ἀμυντικὴν κατὰ τῶν ξένων προπαγανδῶν, κλπ. γ΄) ἐν τῷ Γ΄ μέρει πραγματεύεται περὶ τοῦ διοικητικοῦ συστήματος τῶν Πατριαρχείων κατὰ τὸν ΙΘ΄ αἰῶνα, ἤτοι πρὸ τῆς συντάξεως καὶ ἐπικυρώσεως καὶ μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν νῦν ἐν ἰσχύϊ Γενικῶν Κανονισμῶν παρατιθεὶς καὶ ἀκριβῆ μετάφρασιν τοῦ κειμένου τῶν ἐν λόγῳ Κανονισμῶν, ὡς καὶ τῶν Κανονισμῶν τῶν διαφόρων ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὑπαρχουσῶν Ἐπιτροπῶν, μετὰ λεπτομερῆ ἐξιστόρησιν τῆς περιπλόκου ἱστορίας τῆς συντάξεως καὶ ἐφαρμογῆς τῶν Γενικῶν ἐκείνων Κανονισμῶν, ἐφ' ὧν καὶ ἐπάγεται τὰς ἀτομικὰς αὐτοῦ κρίσεις.

Ἐν εἴδει δὲ **Παραρτήματος** καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον «Νεοελληνικὰ» (σελ. 1—150) παρατίθησι περὶ τὸ τέλος ἐν ἑλληνικῷ πρωτοτύπῳ, πάντα τὰ ἐκ τῶν ἀρχείων τοῦ Πατριαρχείου ληφθέντα ὑπ' αὐτοῦ σχετικὰ κείμενα εἴτε αὐτολεξεὶ εἴτε ἐν περιλήψει εἰλημμένα, ὡς πηγὰς τὸ πρῶτον ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος παραδιδομένας καὶ ἐπιχεούσας νέον φῶς ἐπί τε τῶν προσώπων καὶ τῶν γεγονότων τῆς ἐξιστορουμένης ὑπ' αὐτοῦ χρονικῆς περιόδου. Ἐν τέλει τὸ ἔργον περιλαμβάνει κατάλογον λεπτομερῆ πάντων τῶν κυρίων ὀνομάτων, τῶν ἐν αὐτῷ ἀπαντώντων, κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν τεθειμένων.

Καὶ τοιοῦτο μὲν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλίου, ὅπερ ἀποτελοῦν ὡς εἴρηται, τὸν πρῶτον τόμον τῆς διτόμου Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας Κων)πόλεως κατὰ τὴν ρηθεῖσαν περίοδον περιστρέφεται μᾶλλον περὶ τὸν ἐξωτερικὸν βίον τῆς Ἐκκλησίας ταύτης. Οὐκ εἰς μακρὰν δὲ κατὰ τὰς πληροφορίας τοῦ συγγραφέως θέλει δημοσιευθῇ καὶ ὁ δεύτερος τόμος, ὅστις ὑπάρχει ἤδη ἕτοιμος πρὸς ἐκτύπωσιν, καὶ ὅστις θέλει ἐξετάζῃ τὸν ἐσωτερικὸν βίον τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὴν περίοδον ταύτην.

Τὸ ἔργον τοῦ κ. Ἰ. Σοκολὼφ εἶνε ἔργον τὰ μάλιστα ἀξιόλογον καὶ ἄξιον παντὸς ἐπαίνου καὶ συστάσεως. Κάτοχος τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἣν καὶ ἐλευθέρως γράφει καὶ ὁμιλεῖ, ἔτι δὲ καὶ ἄλλων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν, πρὸς δὲ περιηγηθεὶς τὰς χώρας τῆς Ἀνατολῆς καὶ γνωρίσας ἐκ τοῦ σύνεγγυς τοὺς ὅρους, ὑφ' οὓς ζῶσιν αἱ ἐν Ἀνατολῇ ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, θεολόγος δὲ ἐκ τῶν ἀρίστων, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἀπηλλαγμένος προλήψεων καὶ ξένος πάσης φυλετικῆς ἐμπαθείας, τοὐναντίον δὲ ἀγαπῶν εἰλικρινῶς τὰς Ἐκκλησίας, αἵτινες ἀπετέλεσαν τὸ ἀντικείμενον τῶν μελετῶν αὐτοῦ, καὶ συμπαθῶν ὑπὲρ αὐτῶν, ὁ κ. Σοκολὼφ ἔφερεν ἐν ἑαυτῷ πάντα τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα πρὸς τελειοτέραν κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώποις συντέλεσιν τοῦ ἔργου, ὅπερ ἀνέλαβε. Μὴ δυνάμενοι ἐν τοῖς στενοῖς ὁρίοις τῆς παρούσης βιβλιογραφίας νὰ ἐπεκταθῶμεν πολὺ δι' εὐνοήτους λόγους ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ ἔργου, ἀρκούμεθα ἵνα, πρὸς σαφεστέραν κατάδειξιν τῆς εὐρύτητος καὶ τοῦ πολυμεροῦς τῆς ἀπόψεως, ἀφ' ἧς διαπραγματεύεται τὸ θέμα, ἀπαριθμήσωμεν τὰ κυριώτερα τῶν συγγραμμάτων, ἅτινα εἶχεν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὰς ἐργασίας αὐτοῦ, ἀφοῦ πρότερον παρατηρήσωμεν

γενικῶς, ὅτι ἔν τε τῇ ρωσσικῇ φιλολογίᾳ, ἐν τῇ τῆς Δύσεως καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ οὐδὲν ἄξιον λόγου ἔργον, ἀναφερόμενον εἰς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ σημεῖον τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐξιστορουμένης ἱστορικῆς περιόδου, διέλαθε τὴν προσοχὴν τοῦ ἀόκνου καθηγητοῦ, ὅστις καὶ παραπέμπει εἰς ταῦτα ἑκασταχοῦ τοῦ ἔργου αὐτοῦ. Καὶ ἐκ-μὲν τῶν ἔργων τῆς ρωσσικῆς φιλολογίας τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένων ἀναγράφομεν τὰ ἑξῆς, ἤτοι, τὸ τοῦ καθηγητοῦ Α. Π. Λέμπεδεφ «Γενικὴ Ἱστορία τῆς ἑλληνορθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1453 καὶ ἐντεῦθεν», τὸ τοῦ Β. Γιργὰς «Δικαιώματα τῶν χριστιανῶν κατὰ τοὺς μωαμεθανικοὺς νόμους», τὴν μελέτην τοῦ Δημητρίου Δημητριέβσκη «Ἡ ἐξωτερικὴ θέσις τῆς Ἐκκλησίας Κων)πόλεως κατὰ τὸν ΙΘ' αἰῶνα», τὸ ἔργον τοῦ ἄγγλου ἱερέως Δεντὼν «Οἱ χριστιανοὶ ἐν Τουρκίᾳ», τὸ τοῦ Σ. Παπαλαούζωφ «Αἱ ρωμουνικαὶ ἡγεμονίαι Βλαχίας καὶ Μολδαυίας ὑπὸ ἱστορικὴν ἔποψιν» (1853), τὸ τοῦ Νείλου Ποπὼφ «Ρωσσία καὶ Σερβία» (1869), τὸ τοῦ Τ. Γιουζεφόβιτς «Διαπραγματεύσεις τῆς Ρωσσίας μετὰ τῆς Ἀνατολῆς», τὸ τοῦ Φ. Μάρτενς «Συλλογὴ συμβάσεων μεταξὺ τῆς Ρωσσίας καὶ τῶν ξένων Κρατῶν μέχρι τοῦ 1856» καὶ ἄλλα παρομοίου περιεχομένου ἔργα, τὰς τοῦ καθηγητοῦ Θ. Κουργάνωφ μελέτας περὶ ρωμουνικῆς Ἐκκλησίας, περὶ βουλγαρικοῦ σχίσματος καὶ περὶ διαρρυθμίσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, (βλέπε καὶ σχετικὸν δημοσίευμα ἡμῶν περὶ αὐτῶν ἐν τῇ «Ἐκκλησ. Ἀληθείᾳ» τοῦ τρέχοντος ἔτους) τὰς «Γνώμας» τοῦ ἀοιδίμου μητροπολίτου Μόσχας Φιλαρέτου περὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἰσχυόντων Γενικῶν Κανονισμῶν, τὰς μελέτας τοῦ ρώσσου καθηγητοῦ τῆς Ἐκκλησ. Ἱστορίας Τρόϊτσκη περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν προνομίων τῆς Ἐκκλησίας Κων)πόλεως, πρὸς δὲ τὰ περὶ Ἀνατολῆς ἔργα τῶν ρώσσων συγγραφέων Τ. Φιλίππωφ, Οὐσπένσκη, Μαλισέβσκη, Κάπτερεφ, Βόλοτωφ καὶ ἄλλων. Ἐκ τῶν τῆς Δύσεως τὰ ἔργα τῶν Pichler, Maurer, J. Zinkeisen, Ubicini, Λαμαρτίνου, τὸ γαλλιστὶ ἐκδεδομένον ἔργον τοῦ ὁμογενοῦς Ἰακώβου Ρίζου Νερουλοῦ «L' Histoire de l' Empire Ottoman», τὸ τοῦ F. Pouqeville, καὶ τὰ σχετικὰ νεώτερα ἔργα τῶν J. Silbernagl καὶ Karl Beth (1902), καὶ ἄλλα παρόμοια.

Ἀλλ' ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ἰ. Σοκολὼφ ἐφείλκυσαν τὰ ἔργα τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς φιλολογίας, τὰ ἀναφερόμενα οὕτως ἢ ἄλλως εἰς τὴν περίοδον ταύτην, ἐκ τῶν πολλῶν δὲ τοιούτων ἀναφέρομεν τὰ ἑξῆς, ἤτοι τὴν «Ἐκκλησ. Ἱστορίαν» τοῦ καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου Ἀναστ. Διομ. Κυριακοῦ, τὴν «Ἱστορίαν τοῦ ιθ'. αἰῶνος» ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ αὐτοῦ πανεπιστημίου κ. Π. Καρολίδου, καθὼς καὶ τὴν «Εἰσαγωγὴν» εἰς αὐτὴν, Κ. Παπαρρηγοπούλου «Ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους», Ἐπαμ. Κυριακίδου, «Ἱστορία τοῦ συγχρόνου Ἑλληνισμοῦ», ὡς καὶ τὴν τοῦ Σ. Τρικούπη, πρὸς δὲ τὰ ἔργα τῶν Κ. Σάθα, Ἰ. Φιλήμονος, καὶ τὴν «Ἱστορίαν τῆς Ὀθωμιαν. Αὐτοκρατορίας ὑπὸ Τρύφ. Εὐαγγελίδου, (1894). Πρὸς τούτοις τὰ ἔργα τοῦ Μ. Ἰ. Γεδεὼν «Πατριαρχικοὶ Πίνακες» «Χρονικὰ τοῦ Πατριαρχ. οἴκου καὶ τοῦ ναοῦ» «Χρονικὰ τῆς Πατριαρχ. Ἀκαδημείας» «Κανονικὰς διατάξεις» καὶ σχετικὰς διατριβὰς τοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ «Ἐκκλ. Ἀληθείᾳ» περὶ παιδείας παρ' ἡμῖν κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, τὰ ἔτη τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς μέχρι σήμερον, εἰς ἃ καὶ πολλάκις ἀναφέρεται, τὴν «Σύγχρονον Ἱεραρχίαν» τοῦ Γ. Παπαδοπούλου, τὰς «Ἱστορικὰς Σελίδας» τοῦ Κ. Σπανούδη, τὰ περὶ ἱστορίας τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας τοῦ Μ. Παρανίκα, τὰ ὑπὸ τοῦ Β. Καλλίφρονος κατὰ καιροὺς ἐκδοθέντα «Ἐκκλησιαστικὰ καὶ Ἐκπαιδευτικὰ», «Ἐκκλησιαστικὸν Δελτίον» καὶ «Ἐκκλησ. Ἐπιθεώρησιν», τὴν «Συλλογὴν τῶν Ἐγκυκλίων» τοῦ Ἰ. Σταυρίδου, τὰ ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων ἐσχάτως ἐκδοθέντα ἔγγραφα, τὰ ἐξηγμένα ἐκ τῶν ἀρχείων αὐτῶν, καὶ ἄλλα σχετικὰ πρὸς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν προνομίων, ἔτι δὲ καὶ τὰ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἐκδοθέντα Μαρτυρολόγια, ἐν οἷς ἀναγράφονται οἱ ὑπὲρ πίστεως ἆθλοι τῶν νεωτέρων μαρτύρων, οὓς καὶ ἀπαριθμῶν ἐν τῷ οἰκείῳ μέρει ὁ συγγραφεὺς εὑρίσκει ὑπερβαίνοντας τῶν ἀριθμὸν ἑκατόν.

Διὰ τοὺς γινώσκοντας τὴν σύγχρονον ρωσσικὴν φιλολογίαν καὶ παρακολουθοῦντας τὰ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους γραφόμενα ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἡμετέραν ἐν Ἀνατολῇ ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, καὶ δὴ παρ' ἀνδρῶν σημαντικωτάτην κατεχόντων θέσιν, οἷος ἐπὶ παραδείγματι ὁ καθηγητὴς Α. Π. Λέμπεδεφ, τὸ ἔργον τοῦ κ. Σοκολὼφ προώρισται ν' ἀποτελέσῃ ἐποχὴν ἐν τῇ ἐξελίξει καὶ τῇ περαιτέρω πορείᾳ τῆς φιλολογίας ταύτης. Καὶ τοῦτο εὐτυχῶς ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς ἐξυψώσεως τοῦ γοήτρου τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας πρὸ τῶν

ὀμμάτων τῶν ξένων. Ἔχοντες δ' ὑπ'ὄψιν τὴν γενομένην ὑπ' αὐτοῦ λαμπρὰν ἐργασίαν, ἐλπίζομεν, ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ οὕτως ἢ ἄλλως ἐκ συναρπαγῆς καὶ προκαταλήψεως, ἢ ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν συγγραμμάτων, προερχομένων ἐκ τοῦ καλάμου τῶν τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης θεολόγων, θέλουσιν ἀναγκασθῇ ὑπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων νὰ ἐπανορθώσωσιν ἐν πολλοῖς τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου κρίσεις αὐτῶν. Διότι τὸ ἔργον τοῦ κ.Σοκολὼβ ἔχει τοῦτο τὸ μοναδικὸν πλεονέκτημα ἀπέναντι πάντων τῶν ἀναγομένων εἰς τὸν κύκλον αὐτοῦ, ὅτι δὲν βασίζεται μόνον εἰς τὰ τέως περὶ τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ σημείου γραφέντα ὑπὸ τοῦ δεῖνος, ἢ δεῖνος ἀλλ' ἔχει ὑπ' ὄψιν πηγὰς τέως ἀνεκδότους, κείμενα αὐθεντικὰ ἐκ τῶν ἀρχείων ἐξηγμένα, ἅτινα καὶ τίθησιν ὡς τινα στάθμην τῶν ἐπὶ τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ μέρους κρίσεων αὐτοῦ. Πρὸς τούτοις σημειωτέον, ὅτι ὡς ἱστοριογράφος ὁ κ. Σοκολὼβ, καὶ τοῦτο λέγομεν πρὸς ἔπαινον αὐτοῦ, —ἀνήκει εἰς τὴν σχολὴν ἐκείνην τῶν ἱστοριογράφων, ἥτις πρὸ παντὸς ἐπιδιώκει τὴν ἀκριβῆ ἐξιστόρισιν **τῶν γεγονότων** καὶ τὴν λεπτομερῆ ἔκθεσιν τῶν συμπαρομαρτούντων αὐτοῖς, καὶ ἐπ' αὐτῶν καὶ μόνων, ὡς ἐπὶ θετικῆς καὶ ἀσαλεύτου βάσεως στηριζόμενος, ἐπιφέρει ἐφεξῆς τὰς ἰδίας ἀτομικὰς κρίσεις, ὅπου θεωρεῖ τοῦτο ἀναγκαῖον· εἶνε ἑπομένως ἄντικρυς ἀντιθέτων βλέψεων πρὸς ἐκείνους τῶν ἱστοριογράφων οἵτινες τὸ ἔδαφος τῆς ἱστορίας κρίνουσιν ὡς ἔδαφος προσφορώτατον πρὸς καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν ἰδίων ἀτομικῶν καὶ ἐθνικῶν βλέψεων καὶ θεωριῶν. Πρὸ παντὸς τὰ γεγονότα! Ἰδοὺ ἡ φράσις, ἥτις ἐπέρχεται συνεχῶς εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀναγινώσκοντος τὸ ἔργον αὐτοῦ. Καὶ διὰ τοῦτο τολμῶμεν ἀπὸ τοῦδε νὰ προείπωμεν, ὅτι οὐδεὶς τῶν ὁμοφύλων αὐτοῦ εἰς τὸ ἑξῆς, σοβαρῶς ἐπιχειρῶν νὰ γράψῃ περί τινος σημείου τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Σοκολὼβ ἐξιστορουμένης περιόδου, θέλει πράξῃ τοῦτο πρὶν ἢ πρότερον συμβουλευθῇ τὸ ἔργον αὐτοῦ τοῦτο.

Μόνον ὡς πρὸς ἓν σημεῖον θὰ ἐπιτρέψῃ ἡμῖν ὁ συγγραφεὺς ἵνα ἐπιστήσωμεν πλειότερον τὴν προσοχὴν αὐτοῦ, οὕτως ὥστε ἐν δοθησομένῃ εὐκαιρίᾳ νὰ ἐπενέγκῃ τὴν προσήκουσαν διόρθωσιν. Λόγον ποιούμενος περὶ τῆς συντάξεως τῶν παρ' ἡμῖν ἐν ἰσχύϊ Γενικῶν Κανονισμῶν, καὶ ἐκτιθέμενος τὰς ἐπὶ τοῦ κειμένου αὐτῶν διατυπωθείσας τότε γνώμας τοῦ ἀοιδίμου μητροπολίτου Μόσχας Φιλαρέτου, ἐπάγεται ἀκολούθως κρίσεις αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, αἵτινες καθ' ἡμᾶς δὲν συμφωνοῦσι πρὸς τὰ πράγματα. Δὲν ἐννοοῦμεν βεβαίως διὰ τούτων τὰς κρίσεις αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιδοκιμασίαν ἐν σχέσει πρὸς τὰ χρήζοντα διορθώσεως ἐν τοῖς Γενικοῖς Κανονισμοῖς, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ σοφοῦ ἐκείνου ἱεράρχου, φρονοῦντος, ὅτι τοιαῦτα πρὸ παντὸς εἰσὶ τὰ ἄρθρα τὰ ἀφορῶντα τὴν ἐκλογὴν καὶ ἀντικατάστασιν τοῦ κατὰ καιρὸν πατριάρχου, καὶ προλέγοντος μάλιστα ὅτι ἐντῇ ἐφαρμογῇ αὐτῶν τὰ ἄρθρα ἐκεῖνα ἔμελλον ν' ἀποδειχθῶσιν ἐξασθενωτικὰ τῆς θέσεως καὶ ἐξουσίας τοῦ πατριάρχου, γνώμην, ἥτις καὶ τότε καὶ σήμερον ὑπεστηρίχθη καὶ ὑποστηρίζεται καὶ ὑπὸ πολλῶν ἐκ τῶν ἡμετέρων, ἰδίᾳ μετὰ τὰς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη συχνὰς ἀλλαξοπατριαρχίας, ἀλλ' ἐννοοῦμεν τὸ λεγόμενον ὑπ' αὐτοῦ ὅτι δῆθεν ζητήματα καθαρῶς πνευματικῆς φύσεως, οἷα τὸ Ἀντιοχικὸν, Κυπριακὸν καὶ λοιπὰ τοιαῦτα, γίνονται ἀντικείμενον συσκέψεως ἐν τοῖς Δυσὶ Σώμασιν. Ὡς πρὸς τοῦτο λοιπὸν παρατηροῦμεν, ὅτι τὰ τοιαῦτα ζητήματα πάντοτε ὑπῆρξαν καὶ ὑπάρχουσι τῆς ἀποκλειστικῆς δικαιοδοσίας τῆς Ἱ. Συνόδου.

Ἐν τέλει κρίνομεν ἐπίκαιρον νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἥ τε ἁγιωτάτη διοικοῦσα Σύνοδος τῆς Ρωσσίας καὶ ὁ καθηγ. σύλλογος τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημείας Πετρουπόλεως ἀνεκήρυξαν ἔναγχος τὸν κ. Σοκολὼβ ἐξάφορμῆς τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἔργου αὐτοῦ τούτου διδάκτορα τῆς θεολογίας καὶ τακτικὸν καθηγητὴν τῆς ρηθείσης Ἀκαδημείας, τοῦθ' ὅπερ βεβαίως ἀποτελεῖ τὴν ἀνωτάτην ἀπόδειξιν τῆς πολλῆς ἐκτιμήσεως, ἧς ἔτυχε τὸ ἔργον παρὰ τοῖς ἐκεῖ ἐπαΐουσι. Συγχαίροντες δὲ ἐγκαρδίως τῷ νεαρῷ συγγραφεῖ ἐπί τε τῇ συντελεσθείσῃ ὑπ' αὐτοῦ λαμπρᾷ ταύτῃ ἐπιστημονικῇ ἐργασίᾳ καὶ ἐπὶ τῇ δικαίᾳ ἐκτιμήσει, ἧς ἔτυχε ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ αὕτη, εὐχόμεθα, ὅπως ἀπολαύων πάντοτε πλήρους ὑγείας καὶ ἐνισχυόμενος ἐν τῷ ἐπιπόνῳ ἔργῳ αὐτοῦ ὑπὸ τῆς εἰλικρινοῦς ἐκτιμήσεως τῶν παρακολουθούντων μετ' ἐνδιαφέροντος τὸ σπουδαιότατον ἔργον αὐτοῦ, ἐξακολουθῇ μετ' ἴσης πάντοτε ἐπιτυχίας διεξάγων τὸν ἱερὸν ἀγῶνα τοῦ σκαπανέως τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας ἐν τῷ πνευματικῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου πρὸς χαρὰν παντὸς γνησίου τέκνου τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 30 νοεμβρίου 1904.

Ἱεροδ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΙΠΕΡΑΣ
ὑπογραμμ. τῆς Ἱ. Συνόδου.

ΑΥΣΤΡΟΟΥΓΓΑΡΙΑ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Β'.

Τὸ διεθνὲς δίκαιον καλεῖ κογκορδᾶτον τὰς μεταξὺ τῆς ἀποστολικῆς Ἁγίας Ἕδρας καὶ τῶν κυβερνήσεων κρατῶν τινων πληθυσμοῦ ἐν συνόλῳ ἢ ἐν μέρει καθολικοῦ, ἐπεμβαινούσας συμβάσεις, οὐχὶ ἐπὶ ζητημάτων πίστεως ἢ δόγματος, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πειθαρχίας, τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ κλήρου, τῶν ἐπαρχιακῶν διαιρέσεων, τῶν διορισμῶν τῶν ἐπισκόπων, ἐφημερίων, κτλ.[1]

Τὸ κογκορδᾶτον, εἰ καὶ κατατασσόμενον ὑπὸ τοῦ διεθνοῦς δικαίου μεταξὺ τῶν συνθηκῶν, μὴ κεκτημένον πάντα τὰ πρὸς τοιαύτην ἰδιότητα στοιχεῖα, θεωρεῖται ὡς ὅλως ἰδιαιτέρου χαρακτῆρος συμφωνία, ἐν ᾗ ὁ πάπας συμβάλλεται ὡς ἀρχηγὸς τοῦ καθολικισμοῦ, ὡς ἀνώτατος τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ ποντίφηξ, «τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ δυνάμεως μόνης οὔσης ἀναγκαίας, ἀναποφεύκτου, καὶ ἐπαρκοῦς». Οἱ διασημότεροι τῶν διδακτόρων, οἱ Bluntschli, Hys, Pasquale, Fiore, κτλ. ὁμοθύμως ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ ἐκφράζονται, οἱ δὲ διαπρεπεῖς τῆς ἐν Παρισίοις σχολῆς τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν καθηγηταὶ Iunek Brentano καὶ Sorel γράφουσι τὰ ἑξῆς: «Τὰ κογκορδᾶτα εἰσὶ συμφωνίαι συναπτόμεναι μεταξὺ τῆς Ἁγίας Ἕδρας καί τινος κράτους πρὸς διακανόνισιν τῶν θρησκευτικῶν συμφερόντων τῶν καθολικῶν ὑπηκόων τοῦ κράτους τούτου. Διαπραγματεύονται καὶ συνομολογοῦνται ὑπὸ τοὺς διπλωματικοὺς τύπους, διαφέρουσιν ὅμως βαθέως τῶν μεταξὺ κυριάρχων διομολογουμένων συνθηκῶν. Ὅταν ὁ πάπας διαπραγματεύηται καὶ συμφωνῇ κογκορδᾶτον, οὐδόλως ἐνεργεῖ ὑπὸ ἰδιότητα κυριάρχου· διαπραγματεύεται καὶ συντίθεται ἐν τῇ ἰδιότητι πνευματικοῦ ἀρχηγοῦ τῶν καθολικῶν ὑπηκόων τοῦ κράτους, μεθ' οὗ τὸ κογκορδᾶτον ποιεῖται». Διὰ τῶν γραμμῶν τούτων σαφηνιζομένου ἀκριβῶς τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ κογκορδάτου, γίνεται δῆλον ὅτι τὸ ἰδιάζον αὐτοῦ χαρακτηριστικὸν εἶναι ἡ διπλῆ αὐτοῦ μορφή: ὑπὸ τὸν ἐξωτερικὸν μὲν αὐτοῦ τύπον δέον νὰ καταταχθῇ μεταξὺ τῶν συνήθων διπλωματικῶν συμφωνιῶν καθὸ προβάλλον ἡμῖν δύο ἀνεξαρτήτους πρὸς ἀλλήλας δημοσίας ἀρχάς, τὴν μίαν κοσμικὴν τὴν ἑτέραν πνευματικήν, ἐν ἀπολύτῳ πρὸς ἀλλήλας ἐνεργούσας ἐλευθερίᾳ ἐν τῇ ὑπὸ διαπραγμάτευσιν ὑποθέσει, καθὸ διερχόμενον ἁπάσας τὰς διὰ τὰς συνθήκας καθωρισμένας διατυπώσεις· κατὰ βάθος ὅμως ἐξεταζόμενον δὲν δύναται ἢ νὰ ἀποτελῇ μέρος ἐν τῇ ἥν θίγει τάξει ζητημάτων τοῦ δημοσίου ἐσωτερικοῦ δικαίου, ὡς ἀποβλέπον εἰς τὸν συνδυασμὸν τῆς ἐξασκήσεως λατρείας τινὸς μετὰ τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως τοῦ κράτους, καὶ τῶν ἀπαιτήσεων, ἃς τὸ πολίτευμα τοῦ τελευταίου τούτου ἔχει· τοῦτο δὲ ἄγει ἡμᾶς εἰς τὴν ἀρχὴν ὅτι τὸ κογκορδᾶτον, ὡς ἀποτελοῦν ἐν τῷ ἀντικειμένῳ αὐτοῦ μέρος τοῦ ἐσωτερικοῦ δικαίου, ἀνάγκη νὰ ὑπόκηται εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, ἐν τῷ χρόνῳ, ὑπαγορευομένας καὶ ἀπὸ τοῦ δικαίου τούτου ἀπορρεούσας μεταβολάς.

Ἡ οὐσία τοῦ κογκορδάτου ἐν ἁπάσῃ τῇ ξηρότητι αὐτῆς μαρτυρεῖ τὸν λυσσώδη ἀγῶνα, ὃν ἡ Πολιτεία ἔν τε τοῖς παρελθοῦσιν αἰῶσι καὶ ἐν τῷ ΙΘ' ἠγωνίσατο, ἅπαξ ἀναγκασθεῖσα νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας συνεννόησιν, ὅπως ὡς οἷόν τε περισσότερον περιστείλῃ τὴν παρὰ τοῖς ὑπηκόοις αὐτῆς ἀνάμιξιν αὐτῆς καὶ καταστήσῃ ταύτην ὅλως θεωρητικὴν, ὅπερ καὶ ἐπέτυχε, τοῦ κογκορδάτου ὑποτάξαντος πᾶσαν τὴν διακυβέρνησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, ἐξαιρέσει τῶν τοῦ δόγματος, ὑπὸ τὴν ἐξάρτησιν αὐτοῦ.

Γ'.

Τὸ 25 ἄρθρ. τῆς Βερολ. Συνθήκης, ὑπὸ τὴν προσωρινὴν αὐστριακὴν κατοχὴν ὑπαγαγὸν τὴν Βοσνίαν καὶ Ἐρζεγοβίνην, δύο ἐποιήσατο διακρίσεις: ὑπὸ πολιτικὴν ἔποψιν αὗται θὰ ἐξακολουθήσωσιν ἀποτελοῦσαι ἀναπόσπαστον τῆς ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας μερίδα, τοῦ μεγαλειοτάτου τῶν Ὀσμανιδῶν ἄνακτος ὄντος τοῦ νομίμου τῶν χωρῶν τούτων κυριάρχου καὶ ἡγεμόνος, τῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταστάσεως συνεπειῶν οὐδεμίαν ὑφισταμένων παραλλαγήν· ἄλλως ὅμως ἔχει τὸ πρᾶγμα ὑπὸ διοικητικὴν ἔποψιν· ἡ Εὐρώπη διαπιστεύεται τῇ αὐστρο-ουγγρικῇ κυβερνήσει τὴν καθησύχασιν τῶν χωρῶν τούτων καὶ τὴν βελτίωσιν αὐτῶν· ἡ Αὐστρο-ουγγαρία ἀναλαμβάνει, τῇ ἐντολῇ τῶν δυνάμεων, νὰ ἀντικαταστήσῃ ἄλλον ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ καὶ νὰ διοικήσῃ τὰς χώρας ἐκείνας ἐπί τινα καιρὸν προσωρινῶς διὰ τῶν ἰδίων αὐτῆς

1. Bonfils: Droit International public.

νόμων καὶ κανονισμῶν, μεθ' ὅλων τῶν πρακτικῶν ἐπακολούθων, τὰ ὁποῖα ἡ τοιαύτη ἀοριστία ἐπάγεται. Πᾶσαι αἱ ἐκ τῆς συνυπάρξεως τῶν δύο ἐξουσιῶν, πολιτικῆς καὶ διοικητικῆς, προκύψουσαι διαφοραὶ καὶ ἡ ταξιθέτησις τοῦ κύκλου τῆς δράσεως ἑκάστης αὐτῶν κανονισθήσονται, συνῳδὰ τῇ τελικῇ τοῦ 25ου ἄρθρου παραγράφῳ, μεταξὺ τῶν δύο ἐνδιαφερομένων ἐπικρατειῶν. «Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, λέγει ἡ παράγραφος αὕτη, αἱ κυβερνήσεις Τουρκίας καὶ Αὐστρο-ουγγαρίας ἐπιφυλάσσονται ὅπως συνεννοηθῶσι περὶ τῶν λεπτομερειῶν»[1].

Ἓν τῶν πρωτίστων ζητημάτων, ἅτινα διηγέρθησαν, ἅμα τῇ τοιαύτῃ κατοχῇ, ὑπῆρξε τὸ θρησκευτικόν, τοῦτο δὲ δὲν ἠδύνατο νὰ τακτοποιηθῇ, ὡς ἐκ τῆς διοικητικῆς αὐτοῦ φύσεως ἀμέσως σχετιζόμενον μετὰ τῆς ἐντολῆς ἣν ἡ Αὐστρο-ουγγαρία εἶχεν, ἢ μετὰ τῆς κυβερνήσεως τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσὴφ καὶ τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Κατὰ ταῦτα, γνωσθέντος τοῦ πνεύματος, οὗ ἐμφορεῖται ἡ Πολιτεία ἐν ταῖς συμφωνίαις ταύταις, τῶν παραχωρήσεων, ἃς παρὰ τῆς θρησκευτικῆς ἀρχῆς ἐξαιτεῖται, τῆς νομικῆς ἰδιότητος, ὑφ' ἣν ἡ τελευταία αὕτη συμβάλλεται, οὐδὲν ἄλλο ἐναπέκειτο εἰς τὸ οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, μὴ δυνάμενον βεβαίως τοῦτο νὰ ἀποτελέσῃ ἐξαίρεσιν ἐν τῇ καταπολεμήσει τοῦ τοιούτου τῆς Πολιτείας πνεύματος, ἢ νὰ ὁράξηται τῆς εὐκαιρίας ὅπως δείξῃ ὅτι καὶ ἐν Ἀνατολῇ ὑπάρχει δύναμις πνευματικὴ ἀνωτέρα, κεκτημένη ἐν τῷ κύκλῳ αὐτῆς τούτῳ ἀπόλυτον καὶ ζηλευτὴν ἀνεξαρτησίαν, ἰσχὺν ἠθικὴν ἀκαταμάχητον, καὶ ἱκανὴ ὅπως καταστήσῃ ἔκδηλον τὴν ὕπαρξιν αὐτῆς. Ταῖς ἀρχαῖς ταύταις ἑπόμενος ὁ ζηλωτὴς καὶ μεγαλεπήβολος πατριάρχης Ἰωακεὶμ ὁ Γ', ἐν τῇ ὀξυτάτῃ καὶ διπλωματικωτάτῃ αὐτοῦ διανοίᾳ, ἔγνω νὰ συνομολογήσῃ τὸ περὶ οὗ ἀρξάμενοι εἴπομεν κογκορδᾶτον, τὸ μόνον, ὅπερ κατὰ τὸν περίφημον ἱστορικὸν A. Leroy Beaulieu, μετὰ τὴν εἰς Πέτρον τὸν Μέγαν παραχωρηθεῖσαν συναίνεσιν τῆς Μ. Ἐκκλησίας πρὸς κατάργησιν τοῦ Πατριαρχείου Ρωσσίας ἐπὶ τῇ ἐξώσει τοῦ Νίκωνος, συναίνεσιν, ἥτις ἐνέχει τοὺς πρὸς τοιοῦτον χαρακτηρισμὸν ὅρους, ἡ Ἀνατολικὴ Ὀρθόδοξος ἐποιήσατο Ἐκκλησία[2], καὶ οὗ ἡ τιμὴ αὐτῷ καὶ μόνῳ ἀντανακλᾶ. Διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου Ἰωακεὶμ ὁ Γ' νέον εἰσήγαγεν ἐν τῷ διεθνεῖ δικαίῳ νομικὸν πρόσωπον, εἰδῶς, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς καὶ ἡ τῆς παλαιᾶς Ρώμης Ἐκκλησία ὅρους, ἐμπράκτως νὰ ἐπιδεικνύῃ τὴν ἐπὶ τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ τέκνων ἐξουσίαν· τὸ πρόσωπον τοῦτο ἐστὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, οὗτινος τὸ καὶ ἤδη ἐκπεπτωκὸς γόητρον, τῇ σοβαρᾷ τοῦ πρωθιεράρχου αὐτοῦ ἐργασίᾳ, ἀνυψώθη εἰς τὴν ἣν ἀνήκει αὐτῷ περιωπὴν, Ἰωακεὶμ τοῦ Γ' ἀναδειχθέντος καὶ ἐν τούτῳ τοῦ ὑπεροχωτέρου τῶν κατὰ τοὺς χρόνους τούτους πατριαρχῶν.

ΑΛ. Ι. ΜΕΛΙΔΗΣ.

1. Brunsuik: Le Traité de Berlin.
2. Οἱ τόμοι κρίνονται καθαρῶς ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ

Φέρω εἰς γνῶσιν τοῦ σεβαστοῦ κλήρου καὶ τῶν ἀξιοτίμων ἐπιτρόπων τῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν ὅτι ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 6 ἔναντι τῶν Πατριαρχείων κειμένῳ καταστήματί μου κατασκευάζωνται παντὸς εἴδους ἀρχιερατικαὶ καὶ ἱερατικαὶ στολαὶ ὡς καὶ κληρικὰ ἐνδύματα παντὸς εἴδους. Εὑρίσκονται δὲ ἕτοιμα ἐξ ὑφασμάτων διαφόρων ἐκλεκτῶν ποιοτήτων καὶ εἰς ὡρισμένας τιμὰς ῥάσα, κοντόρασα, ἀντερία, παντελόνια κληρικά, ἐπανωκαλύμαυχα κτλ. Πρὸς τούτοις δὲ δέχομαι καὶ παραγγελίας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Πάντα ταῦτα κατεσκευάζονται μετὰ μεγάλης ταχύτητος, φιλολαλίας καὶ εὐθηνίας. 1

Ἐν Φαναρίῳ Κων)πόλεως 25 Νοεμβρίου 1904.

Ἰωσὴφ Εὐαγγελίδης

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Εὐάγγελος Νικολάου Δίσιτσα, ὑπήκοος ὀθωμανός, κάτοικος Κορυτσᾶς, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην πεμπτην καὶ ὥραν 3 τῆς ἡμέρας τοῦ ρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Κορυτσᾶς αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Εὐγενίας Δημητρίου Τζάνα, κατοίκου Κορυτσᾶς, τὰ γυναικεῖα μετερχομένης, ἐπὶ ὧ αζεύξει· ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῆς ἐν Κων]πόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας»

Ἐν Κορυτσᾷ, τῇ 8 σεπτεμβρίου 1904.

Ὁ πρόεδρος

† **ὁ Κορυτσᾶς ΦΩΤΙΟΣ.** 2

ὁ γραμματεὺς

Δ. Θεμελῆς.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—49

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 11 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀνακεφαλαίωσις καὶ συμπλήρωσις εἰρημένων—Οἱ παραδοξογράφοι—Διάψευσις—Ἐκδηλώσεις ἀφοσιώσεως—Διδάγματα ἐκ τοῦ παρελθόντος—Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ καὶ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΣ τῶν ἀπὸ τῆς 30 σεπτεμβρίου γεγονότων, καὶ συμπέρασμα τῶν ἀπορρεουσῶν ἀπὸ τούτων συνεπειῶν ἐπιβάλλεται, τὸ παρὸν ὑπομνημάτιον, μετὰ πάροδον ἑβδομήκοντα δύο ἡμερῶν. Τοσαῦται ἡμέραι καὶ νύκτες ἀναγγέλλουσι ῥῆμα καὶ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ῥηθέντα καὶ γραφέντα δυνατὸν καὶ πρέπον νὰ διδάξωσι πᾶσι τὴν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους κλήρῳ τε καὶ λαῷ ἐπιβεβλημένην ἐργασίαν καὶ τὸ ἀπέναντι αὐτῶν καθῆκον, τὸ καθῆκον ἀπέναντι τῶν ἱερῶν κανόνων, οἳ «καὶ τὴν ἁγίαν Ἐκκλησίαν ὑπερείδουσι καὶ ἅπασαν τὴν χριστιανικὴν πολιτείαν κοσμοῦντες πρὸς θείαν ὁδηγοῦσιν εὐσέβειαν».

Ἀναντίρρητον ὅτι οἱ τὴν κατὰ τοῦ κανονικοῦ καὶ νομίμου αὐτῶν ἀρχηγοῦ ἀνταρσίαν δημιουργήσαντες καὶ ἐν αὐτῇ διαμένοντες ὀκτὼ τέως συνοδικοὶ μητροπολῖται ἀπὸ ἑνὸς σχεδὸν ἔτους ἀποτελέσαντες συνασπισμὸν ἔθεντο σκοπὸν τὴν ἀλλαγὴν τοῦ πατριάρχου, μεθ' οὗ συνειργάζοντο, ὡσεὶ προορισμὸς αὐτῶν ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ ἦν ἡ ἐπιδίωξις τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ πατριάρχου παρὰ πάντα νόμον, καὶ μάλιστα διὰ μέσων οὐ θεμιτῶν· διότι οὐδεμία εὔλογος αἰτία ὑπῆρχεν ὑπὸ τῶν νόμων προβλεπομένη, δῆλα δὴ τοῦ ὑψηλοῦ τῆς πατριαρχίας βερατίου, τῶν πατριαρχικῶν κανονισμῶν καὶ κυριώτατα τῶν ἱερῶν τῆς Ἐκκλησίας κανόνων.

Ἀναντίρρητον ὅτι μετεχειρίσθησαν πάντα τὰ μέσα τὰ δυνάμενα νὰ περιποιήσωσιν εἰς ὑπηρεσίαν τῶν σχεδίων αὐτῶν καὶ τὴν σύμπραξιν τῶν λοιπῶν τεσσάρων συνοδικῶν καὶ τῶν ὀκτὼ λαϊκῶν τοῦ Ἐθν. Μ. Συμβουλίου μελῶν, ἀποκρουσάντων ἐν ἀγανακτήσει δικαίᾳ τὰ βουλεύματα τῶν ὀκτὼ, ὧν διέσπων τὰς σαγήνας. Διότι, εἰλικρινῶς οἱ δώδεκα καὶ ἐν ἁρμονίᾳ μετὰ τοῦ κανονικοῦ καὶ νομίμου τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἀρχηγοῦ συνεργαζόμενοι, οὐδεμίαν αἰτίαν εὔλογον καὶ νόμιμον ἔβλεπον ὠθοῦσαν αὐτοὺς ὅπως ὁμοφρονήσωσι μετὰ τῶν ὀκτὼ, συμμεριζόμενοι βλέψεις προσωπικὰς, ὑπουργοῦντες ἀνατρεπτικοῖς σχεδίοις, ὑπορριπίζοντες οὐχὶ θεμιτὰ πάθη·

Ἀναντίρρητον ὅτι, ἀφοῦ πᾶσαι αἱ ὑποθέσεις

ἔν τε τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ καὶ τῷ Συμβουλίῳ κατ' ἰδίαν, καὶ ἐν τοῖς Δύο Σώμασιν ἀπὸ κοινοῦ, κατὰ πάντα νόμον καὶ λογικὴν ἐθεωροῦντο καὶ διεξήγοντο, οὐδεμία ποθεν ἀνέθρωσκεν ἀφορμὴ εἰς ἔναρξιν τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ σχεδίου τῆς τοῦ πατριάρχου ἀνατροπῆς. Ἀλλ' ἐνόμισαν πρόσφορον τοῖς σκοποῖς αὐτῶν οἱ ἐν ἐκκλησιαστικῇ διατελοῦντες ἀνταρσίᾳ τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἀναθεωρήσεως καὶ ἐκκλησιαστικῆς κυρώσεως τῶν κανονισμῶν τῶν ἀφορώντων εἰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς παροικίας Ἐρζεγοβίνης καὶ Βοσνίας οὓς ὑπέβαλεν ἡ Αὐστροουγγρικὴ πρεσβεία καὶ οἵτινες ἀνεφέροντο εἰς τὴν διαρρύθμισιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ σχολειακῶν πραγμάτων τῶν ἐν αὐταῖς ὀρθοδόξων. Ἐν αὐτοῖς ἄρθρον τι ζητεῖ νὰ καθορίσῃ τὴν ἐκλογὴν τῶν μητροπολιτῶν διὰ τρόπου διαφέροντος τοῦ ἐν τῇ συμβάσει τοῦ 1880 καθωρισμένου. Λαϊκῶν μερὶς, ἀντιτιθεμένη τῷ ἐκεῖ καθεστῶτι, καὶ παρὰ τὴν γνώμην τῶν μητροπολιτῶν τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων καὶ τοῦ μετ' αὐτῶν μεγαλειτέρου μέρους τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ, ἐζήτησε ν' ἀνατεθῇ ἡ τῶν ἀρχιερέων ἐκλογὴ εἰς συμβούλιον ἀποτελούμενον ἐκ λαϊκῶν καὶ κληρικῶν, ἐν ᾧ τὰ δύο τρίτα πρέπει ν' ἀποτελῶσιν οἱ λαϊκοί. Τὸ παράδοξον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀρχὴν εἰσάγον ἄρθρον τοῦτο ἐγένετο ἀφορμὴ τῆς διαιρέσεως τῶν γνωμῶν τῶν δώδεκα μελῶν τῆς ἱερᾶς Συνόδου, κηρυχθέντων μὲν ἑπτὰ συνοδικῶν ὑπὲρ τῆς τῶν λαϊκῶν γνώμης, τοῦ δὲ πατριάρχου καὶ πέντε συνοδικῶν κατ' αὐτῆς· διότι οἱ ἐναντίοι τῆς γνώμης ταύτης οὐδαμῶς συγκατετίθεντο εἰς τὴν ὑπὸ τῆς ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας Κων)πόλεως καθιερώσεως τοιούτου μέτρου ἐκλογῆς ἀρχιερέων διευθυνομένης ὑπὸ λαϊκῶν ἐν τοιαύτῃ συνελεύσει, μέτρου ἀγνώστου τέως ἀνὰ σύμπαν τὸ κλῖμα τοῦ ἁγιωτάτου πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Ἀναντίρρητον ὅτι κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου συζήτησιν, ἑρμαίου δραξάμενος αὐτῆς ὁ μητροπολίτης Δυρραχίου ἐθεώρησεν ἑαυτὸν καὶ τοὺς λοιποὺς ὁμόφρονας αὐτοῦ προσβαλλομένους ἔκ τινων λόγων τοῦ πατριάρχου, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπετέθη κατ' αὐτοῦ διὰ τοῦ ἐπιτιμητικοῦ αὐτοῦ λογυδρίου, τοῦ κατηγορητηρίου τῆς 30 σεπτεμβρίου, ἑπτὰ ἔτι τέως συνοδικῶν ἐπικροτούντων. Ὁ πατριάρχης, θεωρήσας ἑαυτὸν ὑβρισθέντα καὶ προσβαλλόμενον ὑπὸ μέλους τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἐν ἐπισήμῳ συνοδικῇ συνεδρίᾳ, καὶ οὐχὶ ἐκτὸς αὐτῆς, ἐπεφυλάχθη ἵνα ἐν τῇ ἑπομένῃ συνεδρίᾳ καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ὑβρίσαντος, ὑποβάλῃ τὴν ὑπόθεσιν· ἐξεταζομένου δὲ τοῦ ἐπεισοδίου συνοδικῶς, προβῇ εἰς ἐπιεικῆ τινὰ ἀπόφασιν, ἐπιβάλλουσαν αὐτῷ νὰ ζητήσῃ συγγνώμην μετὰ τὸν νενομισμένον χειρασπασμόν.

Διατείνονταί τινες ὅτι ἡ Σύνοδος ἔδει νὰ κρίνῃ τὰ κατὰ τὴν ὕβριν, ὁρίζουσα καὶ τὴν ποινήν, εἴπερ εὕρισκε τὸν παρεκτραπέντα ποινῆς ἄξιον, κατὰ τὰ σχετικὰ τῶν κανονισμῶν ἄρθρα. Ἕτεροι δὲ ἐφρόνουν ὅτι τὸ σχετικὸν ἄρθρον τοῦ πατριαρχικοῦ κανονισμοῦ ἀφορᾷ εἰς τὸν κακολογοῦντα τὸν πατριάρχην ἐκτὸς τῆς αἰθούσης τῶν συνοδικῶν συνεδριάσεων οὐχὶ δὲ ἐντὸς αὐτῆς, εἰ καὶ γνωστὸν ὅτι ἐναντίον τῶν τοιούτων οὐδὲν ἕως σήμερον ἐλήφθη μέτρον, καίτοι πολλοὶ μὲν οἱ τοιαύτην πολιτείαν μετερχόμενοι καὶ τοιαῦτα πράξαντες ἀλλ' ἀνενόχλητοι μείναντες. Οὔτε συνεπῶς ἦν ἀρκετὸν ἢ δίκαιον ὁ ὑβριστὴς νὰ νουθετηθῇ ὅπως παύσηται κακολογῶν, ἀλλὰ νὰ ἐπιτιμηθῇ δι' ἑνὸς ἢ ἄλλου τρόπου ἐπὶ τῷ ὅτι ἐν ἐπισήμῳ ἐξασκήσει ὑπηρεσίας ὕβρισε κατὰ πρόσωπον δημοσίᾳ.

Καίτοι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα καθὼς γράφομεν, κατὰ πάντα νόμον καὶ λόγον, ὁ παναγιώτατος οἰκουμ. πατριάρχης, ποθῶν τὴν εἰρήνην καὶ τὴν γαλήνην ἐν γένει θέλων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, παρεκάλεσεν ἐπανειλημμένως τὸν μητροπολίτην Ἐφέσου, τὸν ὁμοφρονοῦντα τοῖς ἑπτὰ ὅπως συνέλθωσιν εἰς συνεδρίαν πρὸς συνεννόησιν περὶ τοῦ πρακτέου, ἄνευ μέντοι γε τοῦ ὑβριστοῦ Δυρραχίου· δυστυχῶς αἱ πρὸς τοῦτο ἑκάστοτε πατριαρχικαὶ προτροπαὶ ἐπιμόνως καὶ αὐθαδῶς ἀπεκρούοντο ἀντιτασσομένου τοῦ «ἢ ὅλοι ἢ οὐδείς»· ἀπειλαὶ δ' ἐξεπέμποντο τῆς εἰς τὰ ἀνάκτορα ἀναφορᾶς αὐτῶν. Τοσοῦτον εἶχον θάρρος, καίπερ ἐν πελάγει παρανομιῶν πλέοντες, καίπερ οὐδὲν εὑρίσκοντες ἐν τοῖς κανονισμοῖς προβλέπον τὰ τοιαῦτα· καίπερ μάλιστα γινώσκοντες ὅτι ἱεροὶ κανόνες αὐστηρῶς τιμωροῦσι τοὺς οὕτω πολιτευομένους ἀρχιερεῖς.

Ἀποτυχούσης οὕτω, μετὰ τετραημέρους ὑπομνήσεις καὶ παρακελεύσεις, τῆς ἐν τῇ Συνόδῳ διακανονίσεως τοῦ διαπραχθέντος παραπτώματος ἄνευ τοῦ ὑβριστοῦ, προὐτράπησαν καὶ προσεκλήθησαν οἱ φανερῶς ἤδη παρανομοῦντες ἵνα

δεχθῶσιν ὅπως ἐν συνεδρίᾳ τῶν δύο Σωμάτων ἐξετασθῇ τὸ ἀναφυὲν ζήτημα τῆς πατριαρχικῆς κρίσεως, διότι ἡ τῶν ἀπαντήσεων ἰταμότης ἀπέδειξεν ὅτι οὐ περὶ τοῦ παραπτώματος τοῦ Δυρραχίου ὁ λόγος, ἀλλὰ περὶ πατριαρχικῆς ἀλλαγῆς. Τὰς προσκλήσεις ἀπέκρουσαν οἱ ὀκτὼ, ἐν ἀπρεπείᾳ γλώσσης ἀπαντῶντες εἰς τὰς ἐπισήμους προσκλήσεις εἰς συνεδρίαν ἢ τῆς Συνόδου ἢ τῶν δύο Σωμάτων ἄνευ τοῦ ὑβριστοῦ. Παρῃτήσαντο— οὐδενὸς αὐτοὺς βιάζοντος—τὰς ἐν τῷ Πατριαρχείῳ ὑπουργίας· ἐβόων ἀπειλοῦντες «θὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸ παλάτι· μὴ μᾶς ζαλίζετε· μὴ μᾶς σκοτίζετε»· καὶ ταῦτα διαμηνύοντες ἐνεχείριζον ἀναφορὰν τῷ Ὑψ. τῆς δικαιοσύνης ὑπουργῷ καθαιροῦσαν τὸν πατριάρχην ἀπὸ τοῦ πατριαρχικοῦ αὐτοῦ ἀξιώματος, ἄγνωστον κατὰ τίνα λόγον ἱερὸν ἢ κοσμικόν.

Τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον προέβη εἰς διάβημα οὐδαμῶς ἀσύμφωνον πρὸς τὴν νομικὴν αὐτοῦ ὑπόστασιν καὶ τὰ ἐκ τῶν κανονισμῶν ἀπορρέοντα καθήκοντα αὐτοῦ. Ἐπὶ τῇ γνώσει τῆς ἐναντίον τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου τολμηθείσης ἐπὶ Συνόδου προσβολῆς ξενισθὲν, ὡς ἐνώπιον ἀδοκήτου γεγονότος εὑρισκόμενον, προσῆλθεν ἐν σώματι πρὸς τὸν πατριάρχην αὐτοῦ ὅπως ἐκφράσῃ κατὰ λόγον τὴν ἑαυτοῦ λύπην καὶ διαβεβαιώσῃ ὅτι διατελεῖ πιστῶς ἀφωσιωμένον εἰς τὸν πατριάρχην, φρονεῖ δ' ὅτι πρέπει νὰ τιμωρηθῇ ὁ οὕτως ἐκτραχηλισθεὶς μητροπολίτης. Οὐδὲν τούτου λογικώτερον, οὐδὲν νομιμώτερον· διότι οὔτε νόμον τινὰ παρέβησαν οἱ ταῦτα διασκεψάμενοι καὶ πράξαντες, οὔτε δύναταί τις εὖ φρονῶν ν' ἀνακαλύψῃ τι ψεκτὸν ἐν τῇ τοιαύτῃ ἐνεργείᾳ τοῦ Συμβουλίου, οὔτε τι ἴχνος ἐπεμβάσεως εἰς τἀλλότρια. Ἔπραξε τὸ καθῆκον αὐτοῦ, μᾶλλον ἐπαίνων ὂν ἄξιον ἢ μομφῆς οἱασδήποτε.

Ἡ ἀπείθεια τῶν περὶ τὸν Δυρραχίου μητροπολιτῶν, ἡ τῶν σκέψεων καὶ τῶν ἀπαντήσεων ἰταμότης καὶ τὸ παράνομον τῆς ἐν γένει πορείας αὐτῶν, προβάντων ἤδη εἰς ὅσα διεμήνυον ὅτι ἤθελον τολμήσει, ἐπέβαλλον καὶ τῷ Συμβουλίῳ, συνῳδὰ διατάξεσι τῶν κανονισμῶν καὶ συνῳδὰ τῷ καθήκοντι τῶν συμβούλων, νὰ σκεφθῶσι περὶ τῆς καταστάσεως, ἤτοι τῆς δημιουργηθείσης πατριαρχικῆς κρίσεως. Ἐζήτησαν ἀπὸ τοῦ πατριάρχου νὰ συγκαλέσῃ τὰ δύο Σώματα εἰς διάσκεψιν πρὸς ἀποσόβησιν τῆς κρίσεως, προσεκλήθησαν δ' ὑπὸ τοῦ πατριάρχου κατ' ἐπανάληψιν πάντες τρὶς καὶ τετράκις. Ἀλλ' εἰς συνέδριον εἰρηνικὸν ἦν ἀδύνατον νὰ προσέλθωσιν οἱ τὸν κατὰ τοῦ πατριάρχου πόλεμον κηρύξαντες καὶ τὴν καθαίρεσιν αὐτοῦ, παρὰ πάντα νόμον ἱερὸν καὶ κοσμικὸν, ὑπογράψαντες. Αὐτοὶ μὲν ἀνέπλαττον ἐν νῷ τὴν κατάλυσιν τῆς ἀρχῆς, τῆς προσκαλούσης αὐτούς· ἡ δὲ ἀρχὴ αὕτη ἔδει νὰ πράξῃ τὸ δέον.

Ὁ κατὰ πάντα νόμον καὶ κατὰ πᾶν δίκαιον διαμένων ἐν τῇ θέσει αὐτοῦ πατριάρχης· οἱ νομίμως ἐπίσης τὰς ἑαυτῶν θέσεις ἐν τῇ Συνόδῳ κατέχοντες τέσσαρες σεβασμ. μητροπολῖται· τὰ ὀκτὼ ἔντιμα λαϊκὰ μέλη τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, στερρὰ ἐν τῇ ὁδῷ τῆς νομιμότητος, μήτε θροούμενα ἐκ τῶν διαρκῶν συνταράξεων τῶν ὑποκινουμένων ὑπὸ τῶν ὀκτώ· τὰ δύο καί δεκα ταῦτα μέλη τῶν δύο Σωμάτων, ἱερᾶς Συνόδου καὶ Ἐθν. Συμβουλίου, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἀποτελοῦντα ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῶν τὴν νομίμως καθεστηκυῖαν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν, ἀποσχισθέντων ἤδη τῶν ὀκτὼ ἐκ φρονήματος ἀνταρτικοῦ, ἰδόντα τὸ ἀπροχώρητον ἕνεκα τῆς ἀντικανονικῆς καὶ ἀντεθνικῆς στάσεως αὐτῶν, ἄλλως τε μὴ δυνάμενοι νὰ κλείσωσι τὰς πύλας τοῦ Πατριαρχείου τοῖς προσερχομένοις ἐκ τῶν ἐγγὺς καὶ τῶν μακρὰν ἕνεκεν ὑποθέσεων, πιεσθέντες ὑπὸ τῆς πρωτοφανοῦς ταύτης ἀνάγκης, περὶ ἧς οὐδὲν οἱ πατριαρχικοὶ κανονισμοὶ προέβλεψαν, προέβησαν εἰς τὰς ἐπιβαλλομένας αὐτοῖς ἀποφάσεις, συμπληρώσαντα τὰ ἐν τῇ Συνόδῳ διὰ τῆς ἀνταρσίας ἀνοιγέντα χάσματα, ἐφ' ᾧ καὶ κοινῶς ἠγγέλθησαν τὰ κοινῇ ἀποφασισθέντα τῷ Ὑπουργείῳ τῆς δικαιοσύνης διὰ μαζβατᾶ πρὸς γνῶσιν αὐτοῦ.

Συμπέρασμα καὶ πόρισμα πάντων τῶν εἰρημένων εἰσὶ ταῦτα·

Οἱ ὀκτὼ παρηνόμησαν, πρωτοφανῶς μάλιστα, καὶ δέον νὰ τιμωρηθῶσιν· ἐπιβάλλεται δ' αὐτοῖς ἡ τιμωρία ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων, τῶν καταδικαζόντων τοὺς κατὰ τῆς κανονικῆς αὐτῶν ἀρχῆς συνομοτοῦντας. Ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς πατριαρχ. κανονισμοῖς οὐδεμία διάταξις ὑπάρχει δυναμένη νὰ τεθῇ βάσις τῆς ὑπ' αὐτῶν τολμηθείσης κρίσεως καὶ κατακρίσεως. Καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν δύο Σωμάτων εἰς

ἐνέργειαν τεθέντα συμβιβαστικὰ μέτρα ἐξηντλήθησαν πρὸ τῆς πείσμονος ἀντιστάσεως τῶν ὀκτὼ, αὐτοὶ δ' ἔμειναν ἀνένδοτοι, μὴ μακρυνθέντες τῆς διαχαραχθείσης πορείας, ἤτοι τῆς παύσεως τοῦ πατριάρχου, ἣν ἐπεδίωξαν ἀπὸ πολλοῦ διὰ μέσων οὐ θεμιτῶν, δι' ὕβρεων καὶ λιβέλλων καὶ κακολογιῶν πιστευομένων καὶ ἀναμασσωμένων καὶ ὑπὸ ἄλλων.

Ὁ πατριάρχης καὶ τὰ δύο Σώματα, καθ' ἃ εἴπομεν, ἀφ' ἑνὸς ἐν τῷ δικαίῳ αὐτῶν καὶ τῷ καθήκοντι πρὸς τὸ γένος, πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ πρὸς τὴν κοσμικὴν ἀρχὴν, ἀφ' ἑτέρου δ' εὑρεθέντες εἰς ἀδιέξοδον, καὶ πρωτοφανῆ θεραπεύοντες ἀνάγκην, μελετήσαντες καὶ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς νόμους καὶ τὰ πατριαρχικὰ καθεστῶτα καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα παραδείγματα προέβησαν εἰς τὸν ἀνασχηματισμὸν τῆς ἱερᾶς Συνόδου.

Τὸ Πατριαρχεῖον ἀδύνατον νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν ὁδὸν, ἣν κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ κατ' αὐτὸν ἔτι τὸν πατριαρχικὸν κανονισμὸν καὶ τὰ ἀπ' αἰώνων καθεστῶτα, τὰ καὶ τῇ ὑψηλῇ κυβερνήσει σεβαστὰ, διεχάραξε καὶ νὰ τραπῇ πορείαν ἄλλην, καθόσον ἐνώπιον αὐτοῦ ἔχει πρόσωπα φυσικὰ, διαρρήξαντα ἤδη πᾶσαν μετὰ τῆς κανονικῆς αὐτῶν καὶ νομίμου ἀρχῆς σχέσιν καὶ παραβιάζοντα ρητοὺς ἱεροὺς κανόνας, οὓς ἐν καιρῷ ὑπεμνήσαμεν καὶ ὧν τὴν πιστὴν τήρησιν καὶ τὸν σεβασμὸν οἱ περὶ τὸν Δυρραχίου κατὰ τὴν χειροτονίαν αὐτῶν ἐνώπιον ἀνθρώπων καὶ Θεοῦ ὑπέσχοντο.

ΟΙ ΠΑΡΑΔΟΞΟΓΡΑΦΟΙ ξένων τινῶν ἐφημερίδων, οἱ ποικιλίαν εἰδήσεων δωροφοροῦντες τοῖς ἀναγνώσταις αὐτῶν, ἔγραψαν ἐσχάτως καὶ εἰς τὴν «Ρωμουνικὴν Ἀνεξαρτησίαν» κηρύττοντες ἀνακάλυψίν τινα νέαν, καθ' ἣν εὑρίσκουσιν ὅτι «ἔνιοι τῶν ἓξ ἱεραρχῶν (περιττὸς ὁ ἀριθμὸς) τῆς Συνόδου, ὀπαδοὶ τοῦ πατριάρχου, τηροῦσι στάσιν ἀδιάλλακτον ἀπέναντι τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐξ ὑστεροβουλίας· λέγεται ὅτι ὠθοῦντες τὸν πατριάρχην εἰς τὰ ἔσχατα μέτρα ἐλπίζουσιν ὅτι, παραιτουμένου τούτου, θὰ ἐμποδίσωσι τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Ἐφέσου νὰ ἐκλέξωσι τὸν ὑποψήφιον αὐτῶν. Οἱ ἱεράρχαι τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἔλαβον τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι οἱ πατριάρχαι Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων εἶναι πρόθυμοι νὰ προσχωρήσωσιν εἰς τὴν πολιτείαν αὐτῶν, ὅταν ἀπευθυνθῶσιν οὗτοι πρὸς αὐτούς».

Διαβεβαιοῦμεν τοὺς τοιαῦτα γράφοντας ὅτι ἐν τῇ ὑπὸ τῶν εἰλικρινῶς τῷ πατριάρχῃ συνεργαζομένων κεχαραγμένῃ πορείᾳ οὐδὲν ἴχνος ὑστεροβουλίας διαβλέπεται. Χαρακτῆρος εἰλικρινοῦς οἱ πάντες διαφέρουσι τῶν ἀπεργησάντων καὶ ἐν τούτῳ, ὅτι ζητοῦσιν, ὑπὸ πρόεδρον τὸν πατριάρχην, οὗ γεραίρουσι τὴν ἀπὸ αἰώνων γερασμίαν περιωπὴν καὶ σέβουσι τὸ ἀξίωμα, νὰ ὑπηρετήσωσι τοῖς συμφέρουσι τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἐκτιμῶντες ἀλλήλους καὶ σεβόμενοι τοὺς ἐκτίμησιν καὶ σεβασμὸν αὐτοῖς προσφέροντας. Οὐδέν ἐστι τὸ μαρτυροῦν ἐν τῷ μέχρι τοῦδε ποιμαντικῷ αὐτῶν βίῳ ὅτι διεκρίθησαν ἐνταῦθα ἢ ἐκεῖσε διὰ κρυψίνοιαν, ἔτη δὲ πολλὰ, γενεαὶ καὶ συστήματα ὀρθοδόξων μαρτυροῦσι τὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς θεσμοὺς αὐτῆς τοὺς ἱεροὺς ἀφοσίωσιν αὐτῶν, ἐθνωφελῶς καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν ἐργαζομένων καὶ μετὰ συνέσεως, ἥτις οὔτε ἀνευλαβεῖς ἐκφράσεις καὶ λέξεις καὶ κινήσεις ἐπιτρέπει κατὰ τοῦ κανονικοῦ καὶ νομίμου προέδρου τῶν ἱεραρχῶν ἡμῶν, οὔτε συγχωρεῖ ἀπεργίας καὶ φατριασμοὺς καὶ δημιουργίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ σκανδάλων, οἷα παρεσκεύασαν οἱ περὶ τὸν Δυρραχίου ἑπτὰ μητροπολῖται.

Ἡ δὲ γνῶσις τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ ἡ ἐκτίμησις τῆς ἐν ταῖς ὀρθοδόξοις Ἐκκλησίαις ἐν Ἀνατολῇ καταστάσεως ἐπιβάλλει βεβαίως καὶ τοῖς πέρα τοῦ πατριαρχικοῦ ἡμῶν κλίματος καθεζομένοις ἵνα πράξωσι τὸ πρέπον καὶ δίκαιον· μόνοι δ' οἱ τὴν Indépendance Roumaine ἐμπνέοντες ἐλπίζουσι νὰ παρασύρωσιν εἰς ἣν ἐξετροχιάσθησαν πορείαν καὶ τοὺς μακρόθεν βλέποντας τὰ πράγματα οὐχὶ διὰ μέσου τῆς παχείας ὁμίχλης τῶν ὑλαίων καὶ ποταπῶν συμφερόντων, τοὺς γινώσκοντας ὅτι οὐδεμία ἀνάμιξις ξένου ἱεράρχου ἐπιτρέπεται εἰς ὑπόθεσιν, ἥτις ἀπ' οὐδεμιᾶς ὁρμᾶται γενικῆς ἀρχῆς καὶ θεωρίας ἐλλόγου.

Διὰ τῶν γραφομένων τῆς ρουμανικῆς ἐφημερίδος ταύτης, τῆς διαρκῶς ἐναντίον τοῦ Πατριαρχείου καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους γραφούσης, ζητεῖται πιθανῶς ἡ διάσπασις τῆς μεταξὺ τῶν εἰλικρινῶς τῷ πατριάρχῃ συνεργαζομένων εἰρήνης καὶ συμπνοίας. Βεβαιοῦμεν τοὺς ὁμόφρο-

νας τῷ γράφοντι ὅτι κακῶς ὑπελόγισεν ὁ ἀντα· ποκριτὴς τῆς ρουμανικῆς ἐφημερίδος ὑπολαβὼν ὁμοίους τῶν γνωρίμων ἢ τῶν πελατῶν αὐτοῦ τοὺς ἀποτελοῦντας σήμερον τὴν περὶ τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἱερὰν Σύνοδον, οὓς οὐδέποτε, σὺν Θεῷ, θέλει γνωρίσει.

ΔΙΑΨΕΥΣΙΣ—Ἀναγράψαντες πρὸ δύο ἑβδομάδων τὴν διαδοθεῖσαν ἐνταῦθα φήμην περὶ τῆς συγκλήσεως ἐν Ξάνθῃ μητροπολιτῶν τινων πρὸς σύσκεψιν ἐπὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς κατα· στάσεως ἐξεφράζομεν πλήρη πεποίθησιν ἐπὶ τῆς νομοταγείας καὶ συνέσεως τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Ξάνθης. Εὐτυχῶς δὲ ἡ «Ἀλήθεια» τῆς Θεσσαλονίκης διαψεύδει, κατὰ παράκλησιν, ὡς ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 7 δεκεμβρίου γράφει, τὰς φήμας ταύτας.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΦΟΣΙΩΣΕΩΣ

Ἐκδίδομεν καὶ ἐν τῷ σημερινῷ φύλλῳ τέσσαρας ἐκ τῶν πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμεν. πατριάρχην ἔξωθεν ἐπισταλεισῶν ἐγγράφως ἐκδηλώσεων τῆς ἄκρας τῶν ἀναφερομένων ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν κοινωφελῆ καὶ συνετὴν πολιτείαν τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου. Ἡ πρώτη τούτων ἀπεστάλη ἐκ Σερρῶν, τεκμηριοῦσα καὶ ἐγγράφως τὸ εὐγενὲς αἴσθημα τῶν πολιτῶν πρὸς τὸν πρωθιεράρχην τῆς ὀρθοδοξίας τὸ γενόμενον ἤδη γνωστὸν καὶ τηλεγραφικῶς. Παραλείπομεν πολλὰς ἐπιστολὰς ὁμοίας ὀρθοδόξων κοινὰς ἀρχὰς διαπεπιστευμένων, φρονοῦντες ὅτι οὐδεὶς εὖ φρονῶν δύναται νὰ παύσῃ σεβόμενος καὶ τιμῶν τὸ μέγα ἀξίωμα τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, καθὼς ἐπίσης φρονοῦμεν ὅτι μόνον αἱ ποταπαὶ φύσεις δύνανται νὰ νομίζωσιν ὅτι ὁ τιμῶν ἢ ἀγαπῶν τὸν ἑαυτοῦ μητροπολίτην πρέπει νὰ μὴ γεραίρῃ τὸ πρόσωπον τοῦ πατριάρχου αὐτοῦ, καὶ νὰ μὴ καθιστᾷ τὴν ἀφοσίωσιν αὐτοῦ ταύτην καὶ δημοσίᾳ γνωστήν.

Αἱ ἔγγραφοι περὶ ὧν ὁ λόγος δηλώσεις εἰσὶν αὗται·

Παναγιώτατε δέσποτα,
Ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος

Οἱ πολῖται Σερρῶν μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους παρακολουθοῦσι τὰ τεκτινόμενα, ὡς μὴ ὤφελε, πρὸς διατάραξιν τῆς εἰρήνης τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπιδοκιμάζοντες ὅθεν τὴν χριστιανικὴν πολιτείαν τῆς Ὑμετ. θειοτάτης Παναγιότητος, καθυποβάλλομεν διὰ τῆς τατεινῆς ταύτης τῇ Ὑμετ. Παναγιότητι ἄκραν πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον Αὐτῆς καὶ δεόμεθα τοῦ Ὑψίστου ὅπως ἐπὶ σειρὰν πολλῶν ἐτῶν διατηρῇ ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, ἵνα, ὡς μέχρι τοῦδε, προασπίζῃ ὕψιστα συμφέροντα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους.

Ἐν Σέρραις, 25 νοεμβρίου 1904.

Τῆς ὑμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος
καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου
πειθήνια τέκνα
(ἔπονται 280 περίπου ὀρθοδόξων ὑπογραφαὶ)

Παναγιώτατε δέσποτα,

Οἱ εὐσεβάστως ὑποφαινόμενοι, μετὰ βαρυαλγούσης καρδίας παρακολουθοῦντες τὰ ἐν τῷ ἐθνικῷ ἡμῶν κέντρῳ ἀπό τινος συμβαίνοντα, καὶ τὴν ἀνδρικὴν καὶ ἐθνωφελῆ στάσιν τῆς Ὑμετ. θειοτάτης Παναγιότητος θαυμάζοντες, προαγόμεθα καὶ ἡμεῖς, ἐξ ὀνόματος τῆς καθ' ἡμᾶς κοινότητος, νὰ ἐκφράσωμεν τὴν ἀπεριόριστον πρὸς Αὐτὴν ἀφοσίωσιν, εὐχόμενοι ὅπως ὁ Ὕψιστος διατηρήσῃ ἐσαεὶ τὴν Υ. Θ. Π. ἐπὶ τὸν κλεινὸν θρόνον τῶν Χρυσοστόμων καὶ Φωτίων, πρὸς δόξαν καὶ εὔκλειαν τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Κατασπαζόμενοι πάνυ εὐλαβῶς τὴν παναγίαν Αὐτῆς δεξιάν, διατελοῦμεν τῆς Υ. Θ. Π. τέκνα πειθήνια καὶ ἀφωσιωμένα

Ἐν Δεδε-ἀγάτς τῇ δεκεμβρίου 1904,

(Ὑπογράφουσι 27 πρόκριτοι, Σούχωρ, Χαμπίρης, Μπόλλος, Δραμίδης, Τριανταφυλλίδης (ἰατρὸς), Βαδίκης, Ἀνδρόνικος, Κωνσταντινίδης (φαρμακοποιὸς), Χατζόπουλος, Δράκος, Κουρῆς (ἔμπορος), Γιώτας (ἰατρὸς), Σταματίου, Κοΐδης, Παπαδόπουλος (φαρμακοποιὸς), Οἰκονόμου, Ζαφειριάδης, Φραγκόπουλος, Δελιμιχάλης, Σακελλαρίου (ἰατρὸς)—αἱ λοιπαὶ ὑπογραφαὶ δυσξύμβλητοι).

Παναγιώτατε

Οἱ ὑποκλινέστατοι θεράποντες, οἱ τὴν νόμιμον ἀντιπροσωπείαν τῆς πόλεως Τυρολόης καὶ σύμπαντος τοῦ τμήματος ἡμῶν συγκροτοῦντες, ὑποβάλλομεν πρὸ τοῦ θρόνου τῆς Ὑμ. θεοφρουρήτου Παναγιότητος τὸν βαθύτατον ἡμῶν σεβασμὸν καὶ ἄκραν ἀφοσίωσιν, δεόμενοι τοῦ Ὑψίστου ὅπως περιφρουρῇ, ἐνισχύῃ καὶ περισκέπῃ Αὐτὴν διὰ παντὸς ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ αὐτῆς

θρόνου, πρὸς δόξαν καὶ κραταίωσιν τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ἐν Τυρολόῃ τῇ 3 δεκεμβρίου 1904.

Ἡ ὁημογεροντία· Ἐπ. Ι. Σαραντίδης, Δ Πανιοῦ. Θ. Γ. Βεζιρτζῆς. Π. Σταίκου. Α. Π. Χαντζῆ. Κυριαζῆς Δημητρίου. **Ἡ Ἐφοροεπιτροπή**· Θ. Σωτηριάδης. Σ. Σεϊλόγλου. Νικ. Ι. Χατζόπουλος. Στ. Κ. Ἀχζιβακάλης. Α. Β. Κάλφα. **Συμβούλιον ἀδελφότητος**· Ἀνδρέου, Ζάκος, Βενιζέλης, Δούκης Τζαμαδάκης, Κάλφα. (Σφραγίδες αὐτῶν τρεῖς).

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ

Ἐν τῷ παρελθόντι φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας», ἐκδιδομένης τῆς ὑπὸτοῦ ἱερολογ. ὑπογραμματέως τῆς ἱερᾶς Συνόδου κ. Ἀθαν. Πιπέρα κρίσεως ἐπὶ τοῦ νέου ἔργου τοῦ ἐν Πετρουπόλει καθηγητοῦ κ. Ἰ. Σοκολὼφ, ἐγένετο μνεία καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Μόσχας Φιλαρέτου γραφέντων περὶ τῶν Ἐθνικῶν Κανονισμῶν τῶν διεπόντων τὰ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν. Πῶς ἐκρίθησαν οἱ Κανονισμοὶ καὶ παρ' ἡμῖν, ἐξαετίαν μόλις ἀπὸ τῆς κυρώσεως αὐτῶν, δεικνύουσι τὰ ἑξῆς ἐπίσημα κείμενα, ἃ δημοσιεύομεν, ἐκ τῶν πατριαρχ. ἀρχείων ἐξηγμένα.

«Συνεδρίασις Γ΄ τῆς ἐκλογικῆς Συνελεύσεως, συγκροτηθεῖσα τῇ 12 φεβρουαρίου ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Π. τοῦ τοποτηρητοῦ ἁγίου Κορυτσᾶς κυρίου Νεοφύτου.

Σήμερον τῇ 12 φεβρουαρίου τοῦ 1867 ἔτους, ἡμέρᾳ κυριακῇ, συνελθοῦσα ἐν τῷ Μεγάλῳ Συνοδικῷ τῶν Πατριαρχείων ἐν ἀπαρτίᾳ ἡ Συνέλευσις, ἡ ἀναγορεύσασα κοινῇ καὶ ὁμοφώνῳ αὐτῆς ψήφῳ τῇ 10 φεβρουαρίου ἐ. ἔ. ἐπὶ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον τὴν Α.Θ.Π. κ. Γρηγόριον τὸν ΣΤ΄, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπὸ χρονολογίαν 11 φεβρουαρίου ἐ. ἔ. πρὸς αὐτὴν ἀποτεινομένην σεβασμίαν αὐτοῦ ἐπιστολὴν ἔχουσαν οὕτω:

Εὐσεβεστάτη Ἐκλογικὴ Συνέλευσις

Τὴν ἐπίσημον ἀγγελίαν, ὅτι ὁ σύμπας ἱεραρχικὸς κλῆρος καὶ οἱ τὸν ὀρθόδοξον λαὸν ἀντιπροσωπεύοντες, ἐκλεξάμενοι ὁμοθύμως τὴν ἡμῶν μετριότητα, προσκαλοῦσιν εἰς τὸν πολὺ ὑπέρτερον τῆς πολλαπλῆς ἡμῶν ἀδυναμίας Οἰκουμενικὸν Θρόνον, μετὰ βαθείας ψυχικῆς ἀθυμίας ἠκούσαμεν παρὰ τῆς γεραρᾶς καὶ ἀξιοτίμου πρεσβείας, ἣν ἡ ὑμετέρα φιλόχριστος Συνέλευσις ἐξαπέστειλε.

Καὶ δὴ ἀπονέμοντες, κατὰ τὸ εἰκός, αὐτῇ τὰς ἀνηκούσας αὐτῇ εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ πρὸς τὸ ἐλάχιστον ἡμῶν ὑποκείμενον ἀγαθῇ αὐτῆς ὑπολήψει, οὐ λείπομεν ταὐτοχρόνως εὐγνωμονοῦντες καὶ πρὸς τὴν Ὑψηλὴν κυβέρνησιν, ἥτις ἐπὶ ἑπτὰ καὶ εἴκοσιν ἔτη, ἕνεκεν ἐκτάκτων περιστάσεων εὐδοκήσατα ἡμᾶς ἀπαλλάξαι τοῦ δυσβαστάκτου βάρους τῆς πατριαρχείας, ἐχορήγει ἐν ταὐτῷ κηδεμονικῶς τὰ πρὸς ζωάρκειαν, οὗ χάριν διετελέσαμεν ἐκθύμως εὐχόμενοι ὑπὲρ τοῦ κραταιοτάτου καὶ εὐεργετικωτάτου ἡμῶν Ἄνακτος καὶ τῆς ὑψηλῆς αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἤθελεν ἔχῃ ἡμᾶς διὰ βίου ἀπηλλαγμένους, μάλιστα ὁπότε ἤδη γήρατι καὶ πυκναῖς ἀσθενείας συνεχόμεθα. Ἐπειδὴ δέ, ἀρθέντος παντὸς κωλύματος, ἡ ἐκλογικὴ Συνέλευσις προήχθη ἐλευθέρως εἰς τὴν ἐκλογὴν ἡμῶν, ὁ ἑτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς Κύριος γινώσκει πόσον τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο ἐτάραξεν ἡμᾶς, ἀναλογιζομένους εἰς ὅσας καὶ οἵας ἐκκλησιαστικὰς καὶ ἐθνικὰς δυσχερείας ἐμβαλλόμεθα.

Πλὴν ἀλλὰ, τῶν ἱερῶν καθηκόντων τῆς ἡμετέρας ἐπαγγελίας ἀνκπόδρκστον τὴν ὑπκκοὴν ἐπιβκλλόντων, μήτ' ἐπιτρεπόντων παραίτησιν ἐνώπιον τῆς οὕτω ἐπισήμου κλήτεως τῆς Ἐκκλησίας, τότε μόνον ὑποχρέους ἡμᾶς αὐτοὺς νομίζομεν εἰς ὑπακοὴν, ὅταν καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ αὕτη Ἐκκλησία ἐμμένῃ ἔμπεδος εἰς τὸν ἀρχέτυπον χαρκτῆρα, ὃν αἱ ἄνωθεν παραδόσεις καὶ οἱ ἀποστολικοί τε καὶ συνοδικοὶ κανόνες καθάπαξ διέγραψαν. Ἡ δὲ τρανωτέρα ἀπόδειξις, ὅτι ἀληθῶς ἡ Ἐκκλησία διαμενεῖ ἡ αὐτὴ ἀναλλοίωτος, οἷα διετέλεσεν οὖσα ἐν πλήρει αὐτονομίᾳ ἀπὸ τῆς ἁλώσεως, ἔσται ὅτι ἡ εὐσεβὴς Συνέλευσις θέλει συμμερισθῇ τὴν ἡμετέραν γνώμην, ὅπως οἱ νέοι Κανονισμοὶ μετασκευασθῶσιν ὅσον ἔνεστι τάχιον ἐκ νέου, συμφώνως ταῖς ἀρχαίαις διατάξεσι τῆς Ἐκκλησίας καὶ συνῳδὰ τοῖς ἱεροῖς κανόσι τῶν ἁγίων Συνόδων, ὅ,τι δ' ἂν ἐν αὐτοῖς εὑρηται εἴτε καταργοῦν οἱανδήποτε κατάχρησιν, πάντοτε ἀλλοτρίαν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἀπάδουσαν τῇ ἀληθεῖ προόδῳ τοῦ αἰῶνος, εἴτε ἐξασφαλίζον τὰ δικαιώματα τῆς κοινωνικῆς πολιτείας τῶν πιστῶν, ὅσα ἀρχῆθεν παρεχωρήθησαν διὰ τῶν ἀρχαίων προνομίων, τῶν χορηγηθέντων τῇ Ἐκκλησίᾳ παρὰ τοῦ ἀοιδίμου Σουλτὰν Μεχμὲτ τοῦ Β΄ καὶ τῶν εὐκλεῶν διαδόχων αὐτοῦ, καὶ ταῦτα εὐκρέστως ἡμῖν ἀποδεκτὰ ἔσονται· οἱ μὲν γὰρ νεωτερισμοὶ ἐκ τῆς πείρας καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων κρίνονται, τὰ δὲ ἀρχῆθεν κκθωσιωμένα δέον ἵνκ διρμένωσι πάντοτε σεβαστά.

Ἐὰν πρὸς τοιαῦτα χρέη προσκκλώμεθκ, ἀγαπητοί, βεβαίως οὐ δυνάμεθα παρακοῦσαι πρὸς οὕτω πάνδημον τῆς Ἐκκλησίας φωνὴν, εἰς ἣν ἀνήκομεν, καίτοι κκλῶς συνειδότες τὸ ἀνεπαρκὲς τῶν ἡμετέρων δυνάμεων ὡς

πρὸς τὸ σοβαρὸν τοῦ ἀγῶνος, εἰς ὃν ἐμβαλλόμεθα. Εἰ δ' ἐπ' ἄλλοις, παρὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, προσκαλούμεθα ἵνα πατριαρχεύτωμεν, παρρησίᾳ ὁμολογοῦμεν, ὅτι ἤδη, περὶ τὸ τέρμα τοῦ βίου ἡμῶν, βίου ὁλοκλήρως ἀφωσιωμένου τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὅλως ἀποπεφύκαμεν.

Ταῦτα τοίνυν κρίναντες ἀναγκαῖα πρὸς ὑμετέραν τε καὶ κοινὴν πληροφορίαν, κατὰ τὸ ἱερὸν τοῦ ὑψηλοῦ ἡμῶν ἐπαγγέλματος καθῆκον, διατελοῦμεν

,αωξζ'. φεβρουαρίου ια'.

Τῆς Ὑμετέρας καὶ φιλοχρίστου ἀγάπης

εὐχέτης πρὸς Θεὸν διάπυρος

† Ὁ πρώην Κωνσταντινουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ.

Ἐπὶ τῇ περιεσκεμμένῃ καὶ πεφροντισμένῃ ἀναγνώσει τῆς διαληφθείσης ἐπιστολῆς, ἡ Συνέλευσις, προβᾶσα εἰς τὴν ἀνάλυσιν ταύτης, καὶ ἐν αὐτῇ κατιδοῦσα α') ζωηρῶς διαλάμπουσαν τὴν χριστιανικὴν μετριοφροσύνην οἵα πρέπει ἀληθεῖ ποιμενάρχῃ β') τὸ εὔγνωμον τῶν αἰσθημάτων πρὸν τὴν Σ. αὐτοκρατορικὴν κυβέρνησιν ἐπὶ τῇ εἰκοσιεπτὰ ὁλόκληρα ἔτη προνοητικῇ Αὐτῆς περιθάλψει γ') τὴν ὑπακοὴν πρὸς τὴν πάνδημον φωνὴν τοῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ δ') τὴν πρὸς τοὺς ἱεροὺς κανόνας καθαρὰν καὶ ὁλοσχερῆ ἀφωσίωσιν ε') τὴν εὐχὴν πρὸς τὴν ἐπὶ τὸ βέλτιον καὶ ὅσον τάχος διαρρύθμισιν τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Κανονισμῶν, συμφώνως ταῖς διαγορεύσεσι τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ ς') τὴν εὐαρέσκειαν πρὸς ὅ,τι ἐν τοῖς κανονισμοῖς εὑρηται, εἴτε καταργοῦν οἱανδήποτε κατάχρησιν, πάντοτε ἀλλοτρίαν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἀπάδουσαν τῇ ἀληθεῖ προόδῳ τοῦ αἰῶνος, εἴτε ἐξασφαλίζον τὰ δικαιώματα τῆς κοινωνικῆς πολιτείας τῶν πιστῶν, ὅσα ἀρχῆθεν παρεχωρήθησαν διὰ τῶν ἀρχαίων προνομίων τῶν χορηγηθέντων τῇ Ἐκκλησίᾳ παρὰ τοῦ ἀοιδίμου Σουλτὰν Μεχμὲτ τοῦ Β' καὶ τῶν εὐκλεῶν διαδόχων αὐτοῦ, ὁμοφώνως ἀπεφήνατο, ὅτι τοιαύτην τὰ φρονήματα καὶ τὰς ἀρχὰς γινώσκων ὅ τε ἱερὸς κλῆρος καὶ ὁ λαὸς τὴν Α. Παναγιότητα, ἄνδρα δηλονότι συντηρητικὸν, ἅμα καὶ προοδευτικόν, ἀνηγόρευσεν Αὐτὴν ἐπὶ τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον· καὶ ὅτι εὐγνωμονεῖ Αὐτῇ εὐδικησάσῃ ὅπως διὰ τῆς ρηθείσης σεβασμίας Αὐτῆς ἐπιστολῆς ἀνακτύξῃ σαφέστερον τὰς ἀρχὰς, αἵτινες ὑπῆρξαν καὶ ὑπάρχουσιν ἐσαεὶ αἱ δικκαεῖς τοῦ τε ἱεροῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ εὐχαί, ἐκφρασθεῖσαι καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἐκλογικῆς Συνελεύσεως πρὸ τῆς ἀναγορεύσεως τῆς Α. Θ. Π. ὡς ἐκ τῶν πρακτικῶν ταύτης δῆλον καθίσταται.

Συνεδριάσις Γενικῆς Συνελεύσεως συγκροτηθεῖσα τῇ 12 μαρτίου 1867.

Σήμερον τῇ 12ῃ μαρτίου τοῦ 1867 ἔτους, ἡμέρᾳ κυριακῇ, οἱ ὑποφαινόμενοι συνελθόντες, ἐπὶ τῇ πατριαρχικῇ προσκλήσει ἐν τῷ μεγάλῳ Συνοδικῷ τῶν Πατριαρχείων ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κ. κ. Γρηγορίου, ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὰ ἑπόμενα ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος προταθέντα ὡς μέτρον προσωρινὸν δύο ἄρθρα, ἔχοντα οὕτως.

1) Ὅπως ἡ Α. Π. συμπληρωθείσης ἤδη τῆς διετοῦς προθεσμίας τῶν ἓξ μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὅπερ ἀπαρακιτήτως, ἐπανευλεύσονται εἰς τὰς ἑαυτῶν ἐπαρχίας, ἀναπληρώσωσι ταῦτα, κατ' ἐλευθέραν Αὐτῆς ἐκλογὴν ἐξ ἰσαρίθμων ἄλλων ἀρχιερέων.

2) Ὅπως τὰ ἐν τῷ Συμβουλίῳ μέχρι τοῦδε διοριζόμενα ἐκ τῶν τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἀρχιερατικῶν μελῶν παύσωσιν ὅλως, ἀναπληρωθῶσι δὲ ἐξ ἰσαρίθμων κοσμικῶν μελῶν ἐκλεγομένων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ Κανονισμοῦ, προεδρευομένου τούντεῦθεν τοῦ Συμβουλίου αὐτοδικαίως παρὰ τοῦ πατριάρχου· καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τούτου ὑπό τινος ἀρχιερατικοῦ προσώπου, ὡς ἀντιπροέδρου, διοριζομένου ἀμέσως παρὰ τοῦ πατριάρχου, ὅπερ θέλει διαβιβάζῃ ἐν διαφόροις περιπτώσεσι τὰ χρήζοντα τῆς ἀμοιβαίας συνυπακοῆς μεταξὺ τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ ἐντιμοτάτου Συμβουλίου· ἐν οἷς δ' ἂν ἀπαιτηθῇ ἀπὸ κοινοῦ συζήτησις ὡς σπουδαιοτέρας, τότε ἑκάτερα τὰ συστήματα, τῆς Συνόδου καὶ τοῦ Συμβουλίου, συνερχόμενα ὑπὸ τὴν προεδρείαν αὐτοῦ συζητῶσι τὰ περὶ τούτων καὶ συμφώνως ἀποφασίζωσι τὰ πρακτέα.

Ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῶν διαληφθέντων ἄρθρων συζητήσεως γενομένης, οἱ ὑποφαινόμενοι παρεδέξαντο ταῦτα ἀμφότερα πλὴν τῶν κ. κ. Κωνσταντίνου Καρακεοδωρῆ, Δημητρίου Πασπαλλῆ. Χατζῆ Γεωργίου Κωνσταντινίδου καὶ Ἀλεξάνδρου Καραθεοδωρῆ».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Τεσσαρακονταετηρὶς ἀρχιερατείας.—Χθὲς 10 δεκεμβρίου, ἐπετείῳ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐψηφίσθη μητροπολίτης Βάρνης πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν ὁ Α. Θ. Πανάγιότης ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον προσελθὸν ἐν σώματι ὑπέβαλε διὰ τοῦ προεδρεύοντος αὐτοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτου τὰς θερμὰς αὐτοῦ συγχαρητικὰς εὐχάς.

Αὐτοκρατορικὴ ἑορτή. — Τῆς Α. Α. Μ. τοῦ σεπτοῦ αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ρωσιῶν Νικολάου τοῦ

Β΄ ἄγοντος τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν καὶ δοξολογίας ἐπὶ τούτῳ τελεσθείσης ἐν τῷ ναϊδρίῳ τῆς ρωσικῆς αὐτοκρ. πρεσβείας ἐν Πέραν, τῇ 6 δεκεμβρίου ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. ὁ Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ α΄ πατριαρχικοῦ γραφείου κ. Ἰωάννης Ταντταλίδης παρέστησαν κατὰ ταύτην, καὶ διηρμήνευσαν τὰς πατριαρχικὰς εὐχὰς τῇ Α. Ἐξ. τῷ πρεσβευτῇ τῆς Ρωσσίας κ. Ι. Ζηνοβιέφ.

Μητρόπολις Λήμνου.—Κατὰ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Λήμνου κ. Διοδώρου ὑπεβλήθησαν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀναφορκὶ Λημνίων ἐξ Ἀλεξανδρείας, αἵτινες καὶ ἀναγνωσθεῖσαι ἐν τῇ προχθεσινῇ συνεδρίᾳ τῆς Ἱ. Συνόδου παρεπέμφθησαν, συνοδικῇ διαγνώμῃ, τῷ μητροπολίτῃ Λήμνου πρὸς ἀπολογίαν.

Ἐπισκοπὴ Καμπανίας.—Κατὰ τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Καμπανίας κ. Παρθενίου διεβιβάσθησαν ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς ἕδρας αὐτοῦ Κουλακιᾶς αἰτιάσεις δι' ἀνφορᾶς πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην, αἵτινες καὶ παρεπέμφθησαν συνοδικῇ διαγνώμῃ τῷ σεβασμ. μητροπολίτῃ Θεσσαλονίκης ὡς κυριάρχῃ τῆς ἐπισκοπῆς.

Πατριαρχικαὶ χοροστασίαι.— Ἡ Α. Θ. Π. ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν ἑσπερινὸν μὲν τῆς παρελθούσης κυριακῆς ἐν τῷ ἐν Γαλατᾷ σεπτῷ νοσοκομειακῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου, κατὰ τὴν θείαν δὲ λειτουργίαν ἐν τῷ τὴν ἑπομενην δευτέραν πανηγυρίζοντι φερωνύμῳ ναῷ του ἁγίου Νικολάου ἐν Τζιβαλίῳ. Κατ' ἀμφοτέρας τὰς πατριαρχ. χοροστασίας συνέρρευσε ἄπειρον πλῆθος εὐσεβῶν χριστιανῶν, τῶν ἐφοριῶν καὶ ἐπιτροπῶν ὡς καὶ τῶν ἐγκρίτων πολιτῶν ἀμφοτέρων τῶν ἐνοριῶν μετὰ πολλῶν ἐνδείξεων σεβασμοῦ καὶ ἀφοσιώσεως ὑποδεξαμένων τὴν Α. Θ. Π. καὶ ποικιλοτρόπως τεκμηριωσαμένων τὴν πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τοῦ πανιγιωτάτου πατριάρχου ἀφοσίωσιν καὶ στοργὴν διὰ προσφωνημάτων, εἰς ἃ ἡ Α. Θ. Π. ἀπήντησε καταλλήλως. Ἐν τῷ ναῷ τοῦ Γαλατᾷ τῇ τρίτῃ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐτέλεσαν οἱ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολῖται Νικομηδείας, Διδυμοτείχου καὶ Χίου—Ἐν δὲ τῷ ἐν Νεοχωρίῳ ναῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου, πανηγυρίζοντι ἐπίσης, τὴν θείαν λειτουργίαν ἐτέλεσεν ὁ μακαριώτατος πατριάρχης πρώην Ἀντιοχείας κ. Σπυρίδων.

Ὀνοματικαὶ ἑορταί.—Τοῖς πανιερωτάτοις μητροπολίταις Βόσνης κ. Νικολάῳ Μάνδιτς, Μαρωνείας κ. Νικολάῳ ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ αὐτῶν ἑορτῇ τῇ παρελθούσῃ δευτέρᾳ (6 ἀρξαμένου), ὡς καὶ τῷ Νεοκαισαρείας κ. Ἀμβροσίῳ ἑορτάζοντι τῇ ἐπιούσῃ τρίτῃ, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης συνεχάρη τηλεγραφικῶς. —Ὁμοίως πρὸς τοὺς ἑορτάζοντας ἐγκρίτους ὁμογενεῖς καὶ λογάδας ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγίου Νικολάου Ν. Κοσμᾶν πασᾶν, μέλος τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, Ν. Σγουρίδην ἐφέντην, Ν. Βεγκλίδην πασᾶν, Ν. Δ. Φωτιάδην, Ν. Κ. Ἠλιάσκον, Ν. Φερμάνογλουν ἰατρὸν καὶ Ν. Νικολαΐδην, ἐλεγκτὴν τῶν ἐνοριακῶν λογαριασμῶν διεβιβάσθησαν αἱ πατριαρχικαὶ προσρήσεις διὰ τῶν ἁρμοδίων πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων.

Εὐαγγελικὰ Διδάγματα.— Μετὰ χαρᾶς ἀναγράφομεν ὅτι ὁ πανοσ. σκευοφύλαξ τοῦ Παναγίου Τάφου ἀρχιμ. κ. Εὐθύμιος, διατρανῶν ἅπαξ ἔτι τὰ εὐσεβῆ καὶ θεοφιλῆ αὐτοῦ αἰσθήματα, ἐδωρήσατο ὑπὲρ τῶν Εὐαγγελ. Διδαγμάτων φρ. χρυσᾶ 200. Εὐχόμεθα ὅπως τὸ εὐσεβὲς αὐτοῦ παράδειγμα μιμηθῶσι καὶ πρὸς προκοπὴν ἔργου μέγαν ἐν τῇ σμικρότητι αὐτοῦ σκοπὸν ἐπιδιώκοντος.

Σωματεῖα.—Ἡ ἐν Φανκρίῳ φιλόπτωχος ἀδελφότης τῶν κυριῶν «Ἡ Ἁγία Βαρβάρα» καὶ ἡ ἐν Πκλατᾷ τοιαύτη «Ἅγιος Νικόλαος» ἑώρτασκν τῷ παρελθόντι σαββάτῳ καὶ τῇ προχθὲς δευτέρᾳ ἐπὶ ταῖς μνήμαις τῶν ἁγίων, ὑφ' ὧν τὴν προστασίκν διατελοῦσι, δι' ἀρχιερατικῶν λειτουργιῶν τελεσθεισῶν ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας κ. Κωνσταντίνου τὰς ἐπετείους αὐτῶν.

Ἡ πατριαρχικὴ λειτουργία τῆς 30 νοεμβρίου—Ἕνεκα τῶν ἐν ἐφημερίδι τινὶ τῶν Ἀθηνῶν (4 ἀρξαμένου) γραφεισῶν παραδοξολογιῶν, ὑπομιμνήσκομεν τοῖς ἀγνοοῦσιν ἢ καὶ τοῖς ἐπιλανθανομένοις τοῦ ἀληθοῦς, ὅτι πρὸ ἑβδομήκοντα περίπου ἐτῶν ὁ μακαρίτης ἡγεμὼν τῆς Σερβίας Μιλόσχης Ὀβρένοβιτς, οὗ γνωστὸς ἦν παρὰ ταῖς πρὸ ἡμῶν γενεαῖς ὁ ὑπὲρ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίκς ζῆλος, διελθὼν ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν ἀφῆκε ποσόν τι ὑπὲρ τοῦ Πατριαρχείου ὅπως, ἐν τῇ τελουμένῃ τῇ 30 νοεμβρίου πατριαρχικῇ καὶ συνοδικῇ λειτουργίᾳ μνημονεύωνται τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. Πρὸς τοῦτο καθωρίσθη νὰ τελῆται μεγαλοπρεπέστερον ἡ πανήγυρις τῆς 30 νοεμβρίου· μετὰ ταῦτα δέ, δηλαδὴ μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς Σερβίας ὡς βασιλείου, συσταθείσης ἑτέρας ἐθνικῆς ἑορτῆς τῶν σέρβων, ἡ ἱερὰ λειτουργία γίνεται οὐχὶ δι' ὃν ὁ Μιλόσχης ἐζήτησε σκοπόν· μνημονεύονται ὅμως καθηκόντως τὰ ὀνόματα τῶν τεθνεώτων, τοῦτο δὲ οὐδαμῶς σχετίζεται πρὸς τὰ παρόντα, οὔτε εἴθιστα ἄλλως μνημονεύειν ὀνομάτων ἡγεμόνων.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—50

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 18 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκδηλώσεις ἀφοσιώσεως—Τὸ πατριαρχ. ζήτημα (γνώμη Ἀθ. Παπαλουκᾶ Εὐταξίου) Τεσσαρακονταετηρὶς ἀρχιερατείας—Ἑλληνισμὸς καὶ Χριστιανισμὸς—Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ—Δικαστικαὶ ἀγγελίαι.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΦΟΣΙΩΣΕΩΣ

Ἐκδίδομεν σήμερον ἐκ τῶν πρὸς τὸν παναγιώτατον οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἐπισταλεισῶν ἐκδηλώσεων ἀφοσιώσεως τὴν τῆς κοινοτικῆς ἀντιπροσωπείας Κῶ, ἐπαινοῦντες ἐν γένει τὴν εὐγένειαν τῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν αἰσθημάτων, ἅπερ διατρανοῦσιν οἱ ἐπιστέλλοντες. Ἐπίσης ἐν εὐλαβείᾳ πολλῇ, στοργὴν ὁσίαν διατρανοῦσαι, ἐπέστειλαν ἀδελφότητες ἐκκλησιαστικῶς ἀνεγνωρισμέναι καὶ κοινότητες, ὡς σήμερον ἡ τῆς Ἡλιουπόλεως. Ἐπὶ τῇ ὑποθέσεως, ταύτης ἡ καλλίστη τῆς Φιλιππουπόλεως ἐφημερὶς «Εἰδήσεις τοῦ Αἵμου», ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 8 δεκεμβρίου, γράφει περὶ τῶν μήπω ἐπιστειλασῶν ταῦτα, ἀναφερομένη εἰς τὰς φιλογενεῖς κοινότητας τὰς ἀποτελούσας τὴν ἐπαρχίαν Φιλιππουπόλεως «ἐὰν δὲν ἐξεδήλωσεν ἔτι, ἕνεκα προσωρινῶς καλυπτομένων ὑφ' ἡμῶν ὅλων ἐνταῦθα λόγων, τὰ αἰσθήματά της ἐπισήμως ἡ ἡμετέρα ἐπαρχία, ὅλοι αὐτῆς οἱ ὀρθόδοξοι λατρεύουσι τὸν πατριάρχην των καὶ κατακρίνουσι ἀναφανδὸν τοὺς 8 στασιαστὰς συνοδικούς».

Παναγιώτατε δέσποτα,

(μετὰ τὸ προοίμιον).

Μεταξὺ τῶν πνευματεμφόρων τούτων κορυφῶν, δι' ὧν ἀπεκαλύφθη τὸ μεγαλεῖον τοῦ γένους ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ὑπάρξεως, εὐγνωμονοῦν τὸ γένος ἀπὸ τοῦ παρελθόντος πρὸς τὸ παρὸν καὶ ἐπὶ τὸ μέλλον, πατριάρχην καὶ ἐθνάρχην ἐπιφανῆ θεωρεῖ τὴν Ὑμετέραν θειοτάτην Παναγιότητα καὶ μετ' ἐλπίδων ἀτενίζει πρὸς Αὐτήν, θείᾳ προνοίᾳ καὶ Πνεύματι ἁγίῳ τὸ δεύτερον κλείζουσαν τὸν οἰκουμενικὸν καὶ ἀποστολικὸν θρόνον ἐφαμίλλως τῶν μεγίστων αὐτοῦ φωστήρων τῶν Φωτίων καὶ Χρυσοστόμων, ἀπεκδεχόμενον τὴν πεπνυμένην ἴθυνσιν Αὐτῆς ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν ἡμῶν πραγμάτων.

Κοινωνὸς δὲ τῆς ἀρχῆς ταύτης τοῦ γένους ἡ ἐπαρχία Κώου μετ' ἄκρας εὐλαβείας προάγεται, διὰ τῶν βαθυσεβάστως ὑποφαινομένων κοινοτικῶν ἀντιπροσώπων, νὰ

καθυποβάλῃ τὴν βαθυτάτην ἀφοσίωσιν αὐτῆς πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τῆς Ὑμετέρας θεοτιμήτου κορυφῆς.

. . . . . .

Ἡ ἐθνικὴ εὐγνωμοσύνη ἐν τῇ κρίσει τῆς ἱστορίας ἐπὶ τὸ μέλλον θέλει ἐπιβραβεύσει τὸ ἔργον Σου, Παναγιώτατε δέσποτα· καὶ ὁ ἀνεκτίμητος στέφανος τῆς ἀρετῆς ὅστις συμπλέκεται ἐν τῷ αἰσθητικῷ ἀνθῶνι τῆς ἐθνικῆς δόξης θέλει ἐπιστέψει ἐν τῷ πανθέῳ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν τὴν θεοτίμητον κορυφὴν τῆς γεραρᾶς Παναγιότητός Σου, ὑπὸ τὴν ζωηφόρον αἴγλην τῶν ἰδεωδῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους.

Ἐπὶ τούτοις, τείνοντες χεῖρας ἱκέτιδας τῷ δοτῆρι τῶν ἀγαθῶν, ὅπως ἐνισχύσῃ καὶ κρατναιοῖ τὴν Ὑμετέραν θειοτάτην Παναγιότητα ἐπὶ τοῦ θεοφρουρήτου οἰκουμενικοῦ καὶ ἀποστολικοῦ θρόνου καὶ χαρίζηται Αὐτῇ βίον εὐαίωνα, κατασπαζόμεθα πανευλαβῶς τὴν παναγίαν Αὐτῆς δεξιὰν καὶ διατελοῦμεν, τέκνα πειθήνια ἐν Κυρίῳ,

Ἐν Κῷ τῇ 25 νοεμβρίου 1904,

Ἡ κοινοτικὴ ἀντιπροσωπεία Κώου· Γεώργιος Θυμανάκης, Γ. Δ. Ἰωαννίδης, Ν. Δ. Νικολαΐδης, Ν. Χ. Ἀνδριωτάκης, Γ. Κ. Σταματιάδης, Δ. Ἀ. Θυμανάκης, Κωνσταντ. Ἐμμ. Τσακνόγλους.

ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Συνέντευξις μετὰ τοῦ κ. Ἀθ. Εὐταξίου πρ. ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν.

Ἡ «Θρησκευτικὴ Ἠχὼ» τῶν Πατρῶν, ἐκκλησιαστικὸν περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ἀπὸ τριετίας σχεδὸν ὑπὸ τοῦ πανοσιολ. ἀρχιμ. καὶ ἱεροκήρυκος Πατρῶν κ. Χαρίτωνος Παναγοπούλου, ἐδημοσίευσε τὴν κρίσιν τοῦ περὶ τὸ κανονικὸν δίκαιον ἐντριβοῦς πρώην ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος κ. Ἀθαν. Παπαλουκᾶ Εὐταξίου περὶ τοῦ πατριαρχικοῦ ζητήματος, ὡς ἐπιγράφει τοῦτο. Μεταφέροντες τὰ κυριώτερα μέρη τῆς τοῦ κ. Εὐταξίου γνώμης, παρατηροῦμεν ὅτι ἡ πλειοψηφία τῶν δύο διοικητικῶν τῆς Ἐκκλησίας Σωμάτων προέβη, ἐπὶ προασπίσει τῶν μεγάλων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους συμφερόντων, εἰς ἃ προέβη μέτρα, ἀφοῦ προηγουμένως ἐξηντλήθη πᾶν μέσον συνδιαλλαγῆς. Ἡ «Θρησκευτικὴ Ἠχὼ» τῆς 30 λήξαντος νοεμβρίου γράφει ταῦτα·

«Εἴχομεν ἤδη ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ προαναγγείλει ὅτι θὰ ἐδημοσιεύομεν τὴν γνώμην τοῦ κ. Εὐταξίου περὶ τοῦ πατριαρχικοῦ ζητήματος, ὅπερ τοσοῦτον ἀπασχολεῖ τὴν σήμερον σύμπαντα τὸν ὀρθόδοξον κόσμον. Δυστυχῶς ὅμως ἐν τῷ μεταξὺ ἀσθενήσας ὁ κ. Εὐταξίας δὲν ἠδυνήθη νὰ γράψῃ τὸ προαγγελθὲν ἄρθρον, παρακληθεὶς δὲ ὑφ' ἡμῶν ν' ἀνακοινώσῃ, ἔστω καὶ προφορικῶς, τὴν γνώμην του περὶ τοῦ φλέγοντος ζητήματος τῆς ἡμέρας διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Γένος ἡμῶν εὐηρεστήθη νὰ εἴπῃ ἡμῖν τὰ ἑξῆς:

«*Τὸ ἀναφυὲν πατριαρχικὸν ζήτημα δὲν ἦτο δυνατὸν ἢ νὰ καταθλίψῃ καὶ ἐμὲ, ὡς πάντα ἕλληνα καὶ ὀρθόδοξον χριστιανὸν καθόλου. Ὁμολογῶ ὅτι ἀφ' ἧς ὑφίσταται τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, οὐδέποτε τοιοῦτο ζήτημα ἐξερράγη ὑπὸ τοσοῦτον δυσμενεῖς διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν καὶ τὸ Γένος περιστάσεις, οὐδ' ἔλαβεν αὐτὸ ποτὲ τόσον ἀπαισίαν τροπὴν, ὅσον τὴν σήμερον. Διανύομεν κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους τὰς κρισιμωτάτας στιγμὰς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἐθνικοῦ ἡμῶν βίου. Πανταχόθεν ὑποιομεύομεθα ὑπὸ πολλῶν καὶ παντοίων ἐχθρῶν, κρυφίων τε καὶ φανερῶν. Πανταχόθεν ἐπαπειλοῦσιν ἡμᾶς πολλοὶ καὶ μεγάλοι κίνδυνοι, καθ' ὧν ἠδύνατο ν' ἀντεπεξέλθῃ ἐρρωμένως τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησιαστικὸν καὶ ἐθνικὸν ἡμῶν κέντρον ἐὰν οἱ διέποντες αὐτὸ διατέλουν ἐν πλήρει συμπνοίᾳ καὶ ὁμονοίᾳ. Δυστυχῶς ὅμως, βάσκανος δαίμων ἦλθε νὰ συμπληρώσῃ νῦν τὸ ἔργον τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ἐμβάλλων ἡμᾶς εἰς διχόνοιαν, καθ' ὃν χρόνον πᾶσαι αἱ ξενικαὶ προπαγάνδαι, πολιτικαί τε καὶ ἐκκλησιαστικαὶ, ἐργάζονται ἀνενδότως διὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν ἡμῶν ὄλεθρον.*

«*Διὰ λόγους, οὓς θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε χάριν σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἀνωτάτην ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν τοῦ ὀρθοδόξου κόσμου νὰ μὴ ἀναφέρω ἐνταῦθα, ἐγεννήθη πρὸ πολλοῦ ἀντιπολίτευσις ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τῶν Πατριαρχείων κατὰ τοῦ νῦν προϊσταμένου αὐτῶν, τῆς Α. Θ. Π. Ἰωακείμ τοῦ Γ'. Ἡ ἀντιπολίτευσις αὕτη συγκεντρώσασα τὴν πλειονοψηφίαν τελευταῖον ἐξ 8 συνοδικῶν ἔγνω νὰ συνεδριάσῃ κατ' ἰδίαν καὶ νὰ ἐξαναγκάσῃ τὴν παραίτησιν τοῦ πατριάρχου προσφεύγουσα πρὸς τοῦτο εἰς τὴν παρέμβασιν τῆς Πύλης. Οἱ ὑπολειπόμενοι 4 συνοδικοὶ συνεδριάσαντες τότε ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν 8 μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πα-*

τριάρχου ἀπεφάσισαν τὴν ἀντικατάστασιν 4 ἐκ τῶν 8 ἀντιπολιτευομένων συνοδικῶν δι' ἄλλων 4 μητροπολιτῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἀνακοινώσαντες τὴν σχετικὴν ἀπόφασίν των, κατὰ τοὺς ἐν ἰσχύϊ Κανονισμούς, εἰς τὴν Πύλην. Ἀλλ' οὕτω πως ἡ Πύλη μετὰ πολλὰς σκέψεις καὶ ἀναβολὰς ἔγνω ν' ἀποφανθῇ ὅτι ἔχουσιν ἄδικον μὲν οἱ 8 συνοδικοὶ ἐπιζητοῦντες τὴν πτῶσιν τοῦ πατριάρχου, εἰς ἣν αὐτὴ δὲν συγκατατίθεται, ἀλλ' εὕρηνται οὐχ' ἧττον ἐν τῷ ἀδίκῳ καὶ οἱ περὶ τὸν πατριάρχην, προβάντες ἐν συνεδρίᾳ τεσσάρων μόνον συνοδικῶν μετὰ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου εἰς ἀντικατάστασιν τεσσάρων ἄλλων συνοδικῶν παρὰ τοὺς ἐν ἰσχύϊ Κανονισμούς. Ἐπειδὴ ὅμως ἐν τῷ μεταξὺ ἐκ τῶν μετακληθέντων μητροπολιτῶν οἱ δύο ἀφικόμενοι πρὸ πολλοῦ εἰς Κωνσταντινούπολιν συνεδριάζουσι τακτικῶς μετὰ των 4 πιστῶν εἰς τὸν πατριάρχην συνοδικῶν, ὡς Σύνοδος, ἐπίκειται δὲ κατ' αὐτὰς καὶ ἡ ἄφιξις τῶν ἑτέρων δύο, ἤτοι ἐδημιουργήθη οὕτω κατάστασις, ὑφ' ἣν ἀποβαίνει ἀδύνατος πλέον ἡ ὑποχώρησις τῶν περὶ τὸν πατριάρχην, τὸ ζήτημα ἔλαβε τὴν ἀπαισιωτέραν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Γένος τροπήν. Διότι, ἐν ὅσῳ ἀποκρούεται ἐξ ἴσου ἡ ἀντικατάστασις τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν 4 συνοδικῶν, ἐν ὅσῳ εἰς τοὺς περὶ τὸν πατριάρχην ἀποβαίνει ἀδύνατος ἡ ὑποχώρησις, οἱ δὲ 8 ἀντιπολιτευόμενοι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐννοοῦσι ν' ἀνεχθῶσι τὴν ἀννικατάστασιν τῶν τεσσάρων ἐξ αὐτῶν· ἔπεται ὅτι τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καταδικάζεται οὕτω πως εἰς παντελῆ ἀδράνειαν, μένουσι δὲ ἔκθετα πάντα τὰ προνομιακὰ ζητήματα καὶ ἐξουδετεροῦται πᾶσα σχεδὸν ἀντίδρασις κατὰ τῆς ὑπονομεύσεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἐθνικοῦ ἡμῶν καθεστῶτος ὑπὸ τῶν ξένων προπαγανδῶν. Δύνασθε λοιπὸν νὰ φαντασθῆτε χείρονα ταύτης τροπὴν τοῦ πατριαρχικοῦ ζητήματος διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Γένος ἡμῶν»;

«Ἠρωτήσαμεν τότε τὸν κ. Εὐταξίαν τίνα θεωρεῖ κυρίως ὑπεύθυνον διὰ τὴν κατάστασιν ταύτην, αὐτὸς δὲ μᾶς ἀπήντησεν·

«Εἶπον καὶ πρὶν ὅτι δὲν θεωρῶ πρέπον νὰ ἐξετάσω τώρα τὰ αἴτια τὰ προκαλέσαντα τὴν παροῦσαν κρίσιν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις. Ἐγὼ εἶμαι πάντοτε κατ' ἀρχὴν ἐναντίος πάσης ἀλλαξοπατριαρχίας, θεωρῶν αὐτὴν ἐπιζήμιον εἴς τε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Γένος. Αὐτόχρημα ὅμως ὀλεθρίαν ὑπολαμβάνω αὐτὴν εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις. Ἐν τούτῳ ἀποδίδω ἄδικον κατ' οὐσίαν εἰς τοὺς 8 ἀντιπολιτευομένους συνοδικού. Ἀλλ' ἄδικον ἀποδίδω εἰς αὐτοὺς καὶ κατὰ τύπους, διότι, κατὰ τὰ κεκανονισμένα περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ πατριάρχου, δύνανται ν' ἀποφανθῶσι τὰ δύο σώματα ἀπὸ κοινοῦ συνεδριάζοντα, ἥ τε Ἱ. Σύνοδος δηλαδὴ καὶ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, οὐχὶ δὲ ὀκτὼ μόνον συνοδικοὶ καὶ οὗτοι κατ' ἰδίαν συνεδριάζοντες. Ὁ τρόπος τῆς τοιαύτης ἀντικαταστάσεως (τῶν 4) ὁμολογουμένως οὔτε ὑπὸ τῶν κανόνων οὔτε ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύϊ κανονισμῶν ἀναγράφεται. Ἀλλ' ἐὰν εἶνε ἀληθὴς ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν περὶ τὸν πατριάρχην ὅτι οἱ ἀντιπολιτευόμενοι συνοδικοὶ ἀπέκρουσαν πᾶσαν λογικὴν καὶ δικαίαν λύσιν τοῦ ἀναφυέντος ζητήματος, ὅτι δ' εὑρέθησαν αὐτοὶ οὕτωσὶ εἰς τὴν ἀναπόδρασιον ἀνάγκην νὰ προβῶσιν εἰς ἀντικατάστασιν τῶν τεσσάρων συνοδικῶν καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὰς ἐργασίας ἡ Ἱερὰ Σύνοδος μετὰ τὴν ἄφιξιν τῶν δύο νέων συνοδικῶν, ἤτοι μετὰ 6 τοιούτων μόνον· διότι ἄλλως θὰ παρέλυε πᾶσα ἐνέργεια αὐτῆς καὶ αὐτὴ ἡ τῆς τρεχούσης ὑπηρεσίας· βεβαίως ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔχουσι νὰ ἐπικαλεσθῶσιν οἱ περὶ τὸν πατριάρχην ὑπὲρ ἑαυτῶν τὴν λεγομένην ἐκκλησιαστικὴν οἰκονομίαν. Κατ' αὐτὴν ἀνέκαθεν ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, ὁσάκις ἐδημιουργεῖτο ἔκρυθμός τις κατάστασις, μὴ ἐπιτρέπουσα τὴν αὐστηρὰν τήρησιν τῶν κανόνων, ἠδύνατο κατ' ἐπιείκειαν νὰ ἐξευρεθῇ τρόπος λύσεως, ἀπάδων πως πρὸς τὸ αὐστηρὸν δίκαιον. Αὐτὴ εἶνε ἡ λεγομένη οἰκονομία, ἧς ὄντως πολλὰ παραδείγματα ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἡμῶν Ἱστορία.

«Ἀλλ' ἐγὼ τὸ ζήτημα τῶν εὐθυνῶν θεωρῶ ὅλως ἄκαιρον τώρα, οὐδὲ νομίζω ὅτι ἡ ἐξακρίβωσις αὐτοῦ, εἰς ὃ σημεῖον ἔφθασε τὴν σήμερον τὸ πατριαρχικὸν ζήτημα, δύναται νὰ ὠφελήσῃ εἴς τι. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἰδίως ἐπεθύμουν νὰ ἐξάρω τώρα εἶνε ὁ μέγιστος τῶν κινδύνων, ὅστις ἐκ τῆς παρατάσεως αὐτοῦ ἐπικρέμαται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Γένος, εὔχομαι δὲ πρὸ τοῦ κινδύνου τούτου τοὐλάχιστον νὰ ὑποχωρήσωσιν οἱ μέχρι τοῦδε ἐξωθήσαντες τὰ πράγματα εἰς τοιοῦτο σημεῖον, ἀναλογιζόμενοι ὅτι, ἂν ἐμμείνωσιν ἐν τῇ μέχρι τοῦδε σκολιᾷ ὁδῷ, θὰ ἐπισύρωσιν εἰς

ἑαυτοὺς τὰς ἀρὰς ὁλοκλήρου τοῦ ὀρθοδόξου κόσμου».

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

Τῆς φιλοσοφίας τέρμα ἐστὶ τὸ πρῶτον ὂν καὶ ὄντως ὄν· πειρᾶται δὲ εἰς τοῦτο νὰ φθάσῃ διὰ τῆς ἐρεύνης τῶν ὄντων κατά τε τὸν λόγον τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς πρὸς ἄλληλα σχέσεως αὐτῶν ἐν τῷ παντί. Ὁ δὲ χριστιανισμὸς εὐθὺς τὸ πρῶτον τοῦτο ὂν ὡς θεμέλιον ἑαυτοῦ ὑποτιθέμενος ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ διδάσκει τὴν τῶν ὄντων ἀψευδῆ γνῶσιν, διαχέων φῶς ἐπὶ τοῦ μυστηρίου τῆς τοῦ κόσμου συστάσεως. Ἐντεῦθεν παντί που δῆλον ὅτι ὁ χριστιανισμὸς καὶ ἡ φιλοσοφία εἰς τὸ αὐτὸ ἀποσκοποῦσι τέρμα, ὅπερ ἐστὶν ἡ γνῶσις τῆς ἀπολύτου κατὰ τὸ δυνατὸν ἀληθείας, ἤτοι τοῦ Θεοῦ ὡς τοῦ πρώτου τῶν πάντων αἰτίου, ἀλλὰ μετὰ τῆς ἐξόχου ὑπεροχῆς ὅτι ὁ χριστιανισμὸς κατέχει ἐν ᾧ ἡ φιλοσοφία ἀείποτε ταύτην ἐπιζητεῖ. Ἡ φιλοσοφία, ἡ ἐν τοιαύτῃ πρὸς τὸν χριστιανισμὸν εὑρισκομένη στενωτάτῃ σχέσει ὡς τάσις καὶ σπουδὴ πρὸς τὴν κατ' ἐξοχὴν ἀλήθειαν «philosophia veritatem quærit» φαίνεται τὴν ἀρχὴν αὐτῆς λαμβάνουσα ἐκ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Οὗτος τῆς πρώτης αὐτοῦ καταστάσεως ἐκπεσών, καθ' ἣν οὑτωσὶ πεπλασμένος ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ ἐτύγχανεν, ὥστε ἐν αὐτῷ καὶ δι' αὐτοῦ ζῶν ἀμέσως τούτου νὰ ἔχῃ γνῶσιν, ἐφεξῆς ἀνάμνησιν μόνον καὶ ταύτην ἀμυδροτάτην διατηρῶν ἐναγωνίως πάντοτε τὰ περὶ αὐτὸν ἐρευνῶν «ζητεῖ τὸν Κύριον, εἴ ἄρά γε ψηλαφήσειεν αὐτὸν καὶ εὕροιεν» (Πραξ. 17, 27). Τούτου ἀκριβῶς ἕνεκα ὁ ἄνθρωπος φιλοσοφῶν, ἤτοι τοὺς μυστηριώδεις τῆς φύσεως ἀνιχνεύων νόμους καὶ τὰ ἀνεξήγητα καθόλου καὶ ἀπὸ καταβολῆς κόσμου κεκρυμμένα διερευνῶν φαινόμενα, ἐπλανήθη ἐν τῇ πληρώσει τοῦ ἐμφύτου αὐτοῦ πόθου, ὅς ἐστιν ἐπὶ τῆς ἐρεύνης ὡς ἐπὶ βακτηρίας δίκην τυφλοῦ ἐρειδόμενος ν' ἀνεύρῃ τὴν τῶν πάντων αἰτίαν, τὸν Θεόν, καὶ ὡς ἀπ' αὐτοῦ προελθὼν νὰ προσεγγίσῃ πρὸς αὐτὸν ἐξομοιούμενος κατὰ τὸ δυνατὸν πρὸς τὰ ἠθικὰ αὐτοῦ προσόντα. Ἐν ᾧ δὲ ἡ φιλοσοφία δὲν δύναται ἢ ὡς αἴνιγμα τὸν ἄνθρωπον νὰ ἐρευνᾷ κατὰ τὸν λόγον ὅμως τῆς τοιαύτης αὐτῆς σχέσεως πρὸς τὸν χριστιανισμὸν φῶς ἀείποτε συναντᾷ, ἀφ' οὗ ὁ χριστιανισμός, κατὰ τὸν συνέχοντα αὐτὸν πρὸς τὴν φιλοσοφίαν δεσμόν, ὁρίζει κατὰ τρόπον μὴ ἐπιδεχόμενον ἀμφισβήτησιν τὴν θέσιν τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ ἠθικῷ κόσμῳ καὶ λύει τὸ σπουδαιότατον ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν πρόβλημα, ὅπερ ἀνέκαθεν τὰ εὐγενέστερα ἀπησχόλησε τῶν φιλοσόφων πνεύματα. Οὑτωσὶ δὲ ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐν τῷ κύκλῳ τῆς φιλοσοφίας μόνον κινούμενος ἀγωνιᾷ, οἷον προσκλαιόμενος ἐπὶ τῇ καταστάσει αὐτοῦ καὶ ὡς τι δυσπαραμύθητον ὑπολαμβάνει τὸν παρόντα βίον ἐφ' ὅσον ἑαυτὸν καὶ τὸν περὶ αὐτὸν κόσμον ἐρευνᾷ ἐν τῷ χριστιανισμῷ καὶ μόνον ἐν τούτῳ ἐπαναπαύεται κυριολεκτικῶς, ὁ ὁποῖος διδάσκει τὸν ἄνθρωπον ὅτι ἡ παροῦσα αὐτοῦ κακοδαιμονία οὐκ ἔστιν ὁ ἀπ' ἀρχῆς αὐτοῦ κλῆρος, δύναται συνάμα νὰ ἐπαναφέρῃ αὐτὸν εἰς τὸ πρωτόκτιστον ἐκεῖνο κάλλος, ὅπερ διὰ τῆς ἁμαρτίας ἀπώλεσε.

Τὸ περὶ πτώσεως ἄρα τοῦ ἀνθρώπου δόγμα ἄνευ τοῦ ὁποίου οὗτος, κατὰ τὴν ἐμβριθῆ ἔκφρασιν τοῦ Πασχάλ, δὲν δύναται ἢ νὰ θεωρηθῇ μυστήριον τοῦτ'αὐτὸ ἀνεξήγητον, ἀποτελεῖ, κατὰ τὰ προειρημένα, τὸν ἀδιάρρηκτον τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τῆς φιλοσοφίας δεσμόν. Διὰ τῆς βαθυτάτης ταύτης ἀληθείας ὁ χριστιανισμὸς δίδωσι τῷ φιλοσοφοῦντι ἀνθρώπῳ τὸν λόγον τῆς τάσεως αὐτοῦ πρὸς διηνεκεῖς ἐρεύνας καὶ ἐκζητήσεις, ἀλλὰ καὶ τὴν δυσαπάλλακτον αὐτοῦ ἀμηχανίαν, εἰς ἣν περιίσταται εὑρισκόμενος, ὁτὲ μὲν πρό τινος μεγαλείου, ὁτὲ δὲ πρό τινος καταπτώσεως, παραμυθεῖται διδάσκων ὅτι ὁ ἄνθρωπος τυγχάνει ἐν μοίρᾳ βασιλέως ἐκπεπτωκότος καὶ ὅτι μόνος διὰ τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας δύναται νὰ ἀποκατασταθῇ εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ βασιλικὴν θέσιν. «Ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη εὐγενὴς καὶ ἀγνὸς ὥστε ἀμέσως τὸν Θεὸν ἐπιγιγνώσκειν καὶ ἀπροσκόπτως ὁλονὲν πρὸς αὐτὸν ἐξομοιοῦσθαι, ἀλλὰ διὰ τῆς παρακοῆς ἔπεσεν ἐν τῇ δουλοπρεπίᾳ καὶ τῇ διαφθορᾷ. Ἐν τούτοις δὲν διεφθάρη τοσοῦτον, ὥστε νὰ μὴ ἔχῃ τὴν ἰδέαν τῆς παρελθούσης αὐτοῦ εὐδαιμονίας καὶ νὰ μὴ λυπῆται διὰ τὴν ἀπώλειαν αὐτῆς. Εἰς τοῦτο ἀκριβῶς συνίσταται τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ, ὅτι ἀναγνωρίζει τὴν ἑαυτοῦ ἀθλιότητα. Βαδίζει ἐν τῷ σκότει, πλὴν ἐνθυμεῖται θλιβερῶς τὸ φῶς· αἰσθάνεται ἑαυτὸν πλήρη ἀθλιότητος, ἀλλ' ἡ ἀθλιότης αὕτη ἐστὶν ἀθλιότης βασιλέως ἐκπεπτωκότος».

Τοιαύτης ἀνομολογουμένης τῆς σχέσεως τῆς ἀληθοῦς χιλοσοφίας περὶ τὸν χριστιανισμὸν, δυ-

νάμεθα εἰπεῖν περαιτέρω χωροῦντες ὅτι τὸ τέρμα ἐκείνης ὁ χριστιανισμὸς ἐναποτίθησιν, ἀφ' οὗ καὶ ὁ Ἀπόστολος τρανῶς διακηρύττει ὅτι ἐν τῷ Χριστῷ εἰσὶ τῆς σοφίας καὶ γνώσεως οἱ θησαυροί· (Κολασ. 2, 3), οὐδὲν ἕτερον δι' αὐτοῦ θέλων νὰ σημάνῃ ἢ ὅτι καθὼς ἐν τῷ Χριστῷ ζητοῦμεν καὶ εὑρίσκομεν τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, οὕτως ἐν αὐτῷ ἐπίσης λαμβάνομεν τὴν ἀληθῆ ἡμῶν καὶ τοῦ περὶ ἡμᾶς κόσμου ἰδέαν. Ἐντεῦθεν, ὅπως ὁ Χριστὸς τὸ τέλος ἐστὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητος, ἐν ᾧ αἱ ἀτελεύτητοι αὐτῆς ζητήσεις καὶ ἐρωτήσεις ἔμελλον ἐπὶ τέλους νὰ εὕρωσιν ἀνάπαυσιν, οὕτω καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐν τῷ χριστιανισμῷ, ἤτοι ὁ χριστιανὸς, τὸ τέλος ἐστὶ τοῦ φιλοσοφοῦντος ἀνθρώπου, ἐν ᾧ πᾶσα ἡ καταιγὶς τοῦ πρὸς τὴν ἔρευναν καὶ ἐκζήτησιν ὀργασμοῦ κατευνάζεται, τῆς κατ' ἐξοχὴν ἀληθείας γνωσθείσης πλέον διὰ τῆς ἐν Χριστῷ ἀποκαλύψεως, νέα δὲ ἐκτυλίσσεται ζωὴ αὐτοῦ διὰ τῆς ἐν τῷ χριστιανισμῷ θείας δυνάμεως. Ἐν τούτῳ ἀκριβῶς ἔγκειται ἡ ἔξοχος τοῦ χριστιανισμοῦ ἀπέναντι τῆς φιλοσοφίας ὑπεροχὴ, ὅτι ἐν ᾧ αὕτη ὁμοιάζει πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις ἐντὸς σκοτεινοῦ δάσους περιπλανώμενος ζητεῖ μάτην τὴν ἀπὸ τούτου ἔξοδον, ὁ χριστιανισμὸς οὐ μόνον διασκεδάννυσι τὸ περὶ ἡμᾶς σκότος φέρων ἐν τῷ προσώπῳ, τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ τὸν ἥλιον, ἀλλὰ καὶ ἀξιοῖ ἑαυτὸν ἄφθαρτον, ἀπέδειξε δὲ συνάμα ὅτι ἐστὶν ἡ δύναμις ἡ ἀνακαινίσασα τὴν ἀνθρωπότητα.

Τῆς τοιαύτης φιλοσοφίας καὶ χριστιανισμοῦ πλήρους ἁρμονίας ζῶσα εἰκὼν παρίσταται ἐν τῷ προσώπῳ τῶν φιλοσόφων οὕτως εἰπεῖν τῆς Ἐκκλησίας πατέρων. Οὗτοι εἰς τὰ διάφορα τῆς φιλοσοφίας ἐγγηράσαντες συστήματα, πλὴν τὸ ἐν ἑαυτοῖς ἐναπομεῖναν μέγα κενὸν ἐν τῷ χριστιανισμῷ πληρώσαντες, ἔτι μᾶλλον τῇ φιλοσοφίᾳ προσέκειντο, ἐν τῷ χριστιανισμῷ ὡς ἐν κατόπτρῳ τὴν ἀληθῆ αὐτῆς διακρίναντες ἀξίαν. Ἰουστῖνος ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς καὶ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, οἱ δύο οὗτοι τῆς χορείας τῶν φιλοσόφων πατέρων θαυμάσιοι διδάσκαλοι, πρῶτοι ἐν τούτῳ καὶ κατ' ἔξοχον τρόπον ἀντιπροσωπεύουσι τοὺς λοιποὺς. Ὁ βίος αὐτῶν εἰς διακονίαν τῆς φιλοσοφούσης ἀνθρωπότητος ἦν βίος ἐν τῷ ποθουμένῳ καὶ ἀναζητουμένῳ ἀγνώστῳ Θεῷ, ἀλλὰ καὶ ἐφεξῆς ἐν τῷ χριστιανισμῷ ὁ ἐν τῷ Θεῷ βίος αὐτῶν ἦν ἡ ἱερὰ πηγὴ τοῦ ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ συνεχιζομένου βίου αὐτῶν.

Ἰουστῖνος ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς τῆς φιλοσοφίας καὶ τοῦ χριστιανισμοῦ τὴν τελείαν ἑνότητα καὶ ἁρμονίαν ἐκφαίνων ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἐν τῷ κύκλῳ τῆς πρὸς τὸ θεῖον κινήσεως φιλοσόφων καὶ χριστιανῶν ἀποδέχεται ὁδηγὸν, τὸν αἰώνιον τοῦ πατρὸς λόγον, ὃς τοσοῦτον μόνον τοὺς ἀφ' ἑαυτῶν τὸν Θεὸν ἐπιζητοῦντας φιλοσόφους ἐφώτιζεν ὥστε σπερματικῶς ἀληθείας τινὰς ἀνευρίσκειν, ἐν ᾧ ὁ αὐτὸς, ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου πᾶσαν τὴν πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν ἀπεκάλυψεν ἀλήθειαν τοῖς ἀνθρώποις ὡς Θεάνθρωπος ἐμφανισθείς· «Ὅσα καλῶς ἀεὶ ἐφθέγξαντο καὶ εὗρον οἱ φιλοσοφήσαντες κατὰ λόγον μέρος εὑρέσεως καὶ θεωρίας ἐστὶ πονηθέντα αὐτοῖς. Ἐπειδὴ οὐ πάντα τὰ τοῦ λόγου ἐγνώρισαν, ὃς ἐστὶ Χριστὸς, καὶ ἐναντία ἑαυτοῖς πολλάκις εἶπον» (Ἀπολογ. Β΄ 10). «Οὐχ ὅτι ἀλλότρια ἐστὶ τὰ Πλάτωνος διδάγματα τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ὅτι οὐκ ἐστὶ πάντη ὅμοια ὥσπερ οὐδὲ τὰ τῶν στωϊκῶν τε καὶ ποιητῶν καὶ συγγραφέων. Ἕκαστος γάρ τις ἀπὸ μέρους τοῦ σπερματικοῦ θείου λόγου τὸ συγγενὲς ὁρῶν καλῶς ἐφθέγξατο . . . . Οἱ γὰρ συγγραφεῖς πάντες διὰ τῆς ἐνούσης ἐμφύτου τοῦ λόγου σπορᾶς ἀμυδρῶς ἠδύναντο τὰ πάντα ὁρᾶν» (Αὐτόθι 13). Κατὰ τὸν Ἰουστῖνον ἄρα. πνεῦμα ὑπερφυσικὸν ἐνέπνεεν ὑπό τινα ἔποψιν καὶ τοὺς φιλοσόφους τοὺς ἐθνικοὺς καὶ ὅτι τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο ἦν ὁ ἐνανθρωπήσας λόγος, ὃς κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην καὶ πρὶν ἢ σαρκωθῇ «ἦν ἐν τῷ κόσμῳ, ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, ὃ φωτίζει πάντε ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον» (Ἰωάν. 1, 9) Ἐντεῦθεν καὶ ὁ ἀπ. Παῦλος, ὅταν ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, καταγγέλλων τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐκήρυττεν ὅτι δὲν διδάσκει αὐτοῖς Θεὸν, τοῦ ὁποίου δὲν ἔχουσιν ἰδέαν, ἀλλ' ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἐκ παραδόσεως ἐλάτρευον «ὃν οὐκ ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν» (Πράξ. 17.28).

Κλήμης δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ἀκριβέστερον τὴν θέσιν τῆς φιλοσοφίας ἐν σχέσει πρὸς τὸν χριστιανισμὸν καθορίζων, θεωρεῖ ἐκείνην ὡς προπαίδειαν καὶ προπαρασκευὴν τούτου, καὶ αὐτὸς πλὴν κατὰ διάφορόν πως τρόπον τοῦ ἱεροῦ Ἰουστίνου τὴν ἀρχὴν τῆς φιλοσοφίας εἰς τὸν τῶν καλὸν ἁπάντων αἴτιον, τὸν Θεὸν, ἀναφέρων· « Πάντων μὲν γὰρ αἴτιος τῶν καλῶν ὁ Θεὸς, ἀλλὰ τῶν μὲν κατὰ προηγούμενον, ὡς τῆς τε Διαθήκης τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Νέας, τῶν δὲ κατ' ἐπακολούθημα ὡς τῆς

φιλοσοφίας. Τάχα δὲ καὶ προηγουμένως τοῖς ἕλλησιν ἐδόθη τότε πρὶν ἢ τὸν Κύριον καλέσαι καὶ αὐτούς. Ἐπαιδαγώγει γὰρ αὕτη τὸ ἑλληνικὸν καὶ ὁ νόμος τοὺς ἑβραίους εἰς Χριστὸν» (Στρωμ. Α΄, 5, 28). Καὶ οὐ μόνον τοῦτο· περαιτέρω μάλιστα χωρῶν ὁ φιλόσοφος οὗτος τῆς Ἐκκλησίας πατὴρ ἀπονέμει ὑπό τινα ἔποψιν τῇ φιλοσοφίᾳ ἣν καὶ ὁ παλαιὸς νόμος ἔχει σημασίαν ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ἀπολυτρώσεως ἔτι μᾶλλον οὑτωσὶ καθαγιάζων αὐτήν. Ὁ Θεὸς δῆλα δὴ ἐξελέξατο μὲν ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, τὸν ἰσραηλιτικὸν, ὃν διὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ πατριαρχῶν καὶ προφητῶν παρεσκεύασεν εἰς ἀποδοχὴν τοῦ Σωτῆρος, δὲν ἀφῆκεν ὅμως καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη τὰ ἄνευ ἀποκαλύψεως τὸ παράπαν ἀπροπαράσκευα φωτίζων διὰ τοῦ λόγου αὐτοῦ ταῦτα ἀγωνιῶντα δι' ὧν ἐναπέμειναν μετὰ τὴν πτῶσιν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν δυνάμεων νὰ φθάσωσι τὸ πρωτόκτιστον αὐτῶν κάλλος. «Ἤδη δὲ καὶ καθολικῷ λόγῳ πάντα ἀναγκαῖα καὶ λυσιτελῆ τῷ βίῳ θεόθεν ἥκειν εἰς ἡμᾶς λέγοντες οὐκ ἂν ἁμάρτοιμεν. Τὴν δὲ φιλοσοφίαν καὶ μᾶλλον ἕλλησιν οἷον διαθήκην οἰκείαν αὐτοῖς δεδόσθαι, ὑποβάθραν οὖσαν τῆς κατὰ Χριστὸν φιλοσοφίας» (Στρωμ. 6, 8). Ἡ προπαιδευτικὴ δὲ αὕτη ἐνέργεια τῆς φιλοσοφίας διὰ τὴν ἐν Χριστῷ ἀναγέννησιν συνίσταται, κατὰ τὴν ὀρθὴν τοῦ Πρεσανσὲ παρατήρησιν, ἐν τῇ καταστροφῇ τῶν πολυθεϊστικῶν δοξασιῶν τῶν ἐθνῶν καὶ τῇ ἀντικαταστάσει αὐτῶν διὰ τῆς ὑπὸ πνευματικὴν μορφὴν ἰδέας περὶ τοῦ θείου.

† Ἀρχιμ. ΑΘΑΝ. ΛΑΣΚΑΡΙΣ.

Κοινότης Φλωρίνης.

Ἠγγέλθη δι' ἐπιστολῆς τοῦ τε μητροπολίτου καὶ τῶν κοινοτικῶν ἀρχῶν Φλωρίνης ὅτι τῇ 5 δεκεμβρίου, συνελθόντων 43 ἐκλογέων, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Μογλενῶν κ. Ἰωαννικίου, παρισταμένου καὶ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Πελαγονίας κ. Ἰωακεὶμ, ἐγένετο ἡ ἐκλογὴ τῶν νέων ἀρχῶν τῆς ὁμογενοῦς ὀρθοδόξου κοινότητος Φλωρίνης, συνωδὰ συνοδικῇ διαταγῇ ἐγγράφως διαβιβασθείσῃ. Ἐξελέγησαν δὲ διὰ μίαν διετίαν, γενομένης μυστικῆς ψηφηφορίας, δημογέροντες μὲν οἱ ἀξιότιμοι κ.κ. Θεόδ. Φιλιππίδης, Δανιὴλ Ν. Βούκα, Γεώργιος Μάντσιου καὶ Ἀναστάσιος Ἰ. Σαπωνᾶς—ἐπίτροποι δὲ τῆς ἐκκλησίας οἱ ἀξιότιμοι κ. κ. Θεόδ. Πύρζας, Θεόδ. Α. Κεραμιτσῆς καὶ Παντούσης Ναοὺμ—καὶ ἔφοροι τῶν σχολείων οἱ ἀξιότιμοι κκ. Ἀναστ. Ν. Λούκτσης, Γεώργιος Ἰ. Λουκᾶ, καὶ Μενέλαος Θ. Βιλάσης ἰατρός. Οἱ γράφοντες ἀγγέλλουσι τῇ Ἐκκλησίᾳ μετ' εὐνοήτου χαρᾶς ὅτι ἡ ἐκλογὴ ἐγένετο ἐν ἡσυχίᾳ καὶ πλήρει τάξει, προμνηστευομένη τὴν ἐπικράτησιν γαλήνης καὶ συνεργασίας ἀδελφικῆς, τοσοῦτον ἀπαραιτήτου ἐν ἐπαρχίᾳ δοκιμαζομένῃ διὰ τὴν πρὸς τὴν πίστιν τῶν πατέρων ἀφοσίωσιν. Οἱ γράφοντες ἐπικαλοῦνται, καθὸ τέκνα πιστὰ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, τὴν πρὸς αὐτοὺς στοργὴν αὐτῆς καὶ τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, θεωροῦντες εὔκαιρον, ὡς βεβαιοῦσιν, «ἵνα ὡς ἐκ προσώπου ἁπαξαπάσης τῆς κοινότητος διερμηνεύσωσι τὴν ἄκραν αὐτῆς ἀφοσίωσιν καὶ πίστιν πρὸς τὸ σεπτὸν τῆς Α. Θ. Π. πρόσωπον καὶ πρὸς τὴν περὶ Αὐτὴν ἁγίαν καὶ ἱερὰν Σύνοδον ὡς καὶ πρὸς τὰ ἐρίτιμα μέλη τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, ἐπὶ τῇ μέχρι τοῦδε νομοταγεῖ καὶ εὐθαρσεῖ στάσει, ἣν ὑπὲρ τῶν δικαίων τῆς χειμαζομένης Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἐτήρησαν».

ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΣ

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς τεσσαρακονταετηρίδος τῆς Ἀρχιερατείας τοῦ πανγ. οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τοῦ παρελθόντος σαββάτου προσεφώνησε τὴν Α. Θ. Π. ὁ πρῶτος τῇ τάξει σεβ. μητροπολίτης Κυζίκου κ. Ἀθανάσιος, ἐκ μέρους ὁλοκλήρου τοῦ σώματος τῆς ἱερᾶς Συνόδου, εὐξάμενος ἅμα ἵνα καταξιώσῃ Κύριος ὁ Θεὸς τὴν Α. Θ. Π. ἑορτάσαι καὶ τὴν πεντηκοντατηρίδα Αὐτῆς κλείζουσαν τὸν Θρόνον τοῦ Πρωτοκλήτου. Ἐκ Τεσσαράκοντα δ' Ἐκκλησιῶν ἀπεστάλη τῇ Α. Θ. Π. τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα·

Σαράντα Ἐκκλησίαι, 12 δεκεμβρίου, 3 μ. μ.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τεσσαρακονταετηρίδος ἀρχιερατείας Ὑμετέρας προσκυνητῆς Παναγιότητος ὑποβάλλοντες βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην συμπάσης κοινότητος, ἐφ' οἷς εὐεργετήθημεν, καὶ υἱϊκὴν ἀφοσίωσιν, δεόμεθα ὁλοψύχως Ὑψίστου ἀξιῶσαι ἑορτάσαι αἰσίως καὶ ὑγιῶς πεντηκονταετηρίδα, πατριαρχεύουσαν ἐπ' ἀγαθῷ καὶ εὐκλείᾳ Ἐκκλησίας καὶ Γένους.

ΡΟΔΟΣΤΟΛΟΥ ΑΝΘΙΜΟΣ. ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑ

Ἡ Α. Θ. Π. ἐψηφίσθη μητροπολίτης Βάρνης τῇ 10 δεκεμβρίου 1864, ἡμέρᾳ πέμπτῃ, λαβὼν 11 ψήφους

τῶν σεβασμ. συνοδικῶν, ἐχειροτονήθη δ' ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ἀρχιερεὺς τῇ 11 τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἡμέρᾳ παρασκευῇ, ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Σωφρονίου καὶ ἐννέα συνοδικῶν μητροπολιτῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος.—Ἀφίκετο τῇ δευτέρᾳ ὁ ἐκ τῶν σεβ. συνοδικῶν μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως καὶ Δελβίνου κ. Λουκᾶς, ὃν προϋπήντησεν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου, πατριαρχικῇ ἐντολῇ, ὁ ἱερολογ. τριτεύων κ. Ἱερόθεος Ἀνθουλίδης.

Δύο Σώματα.—Τὰ δύο Σώματα συνελθόντα χθὲς, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς τακτικῆς συνεδρίας τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, εἰς κοινὴν συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἐξελέξαντο ἐπιτροπὴν ἐκ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτου καὶ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου κ. Ἀγγ. Ἰωαννίδου, ἥτις ἐν συνοδείᾳ τοῦ ἄρχοντος Καπουκεχαγιᾶ Ἀντωνίου βέη Οἰκιάδου μετέβη αὐθημερὸν εἰς τὰ ἐν Γιλδὶζ ἀνάκτορα πρὸς ἐπίσκεψιν τὴν Α. Ε. τοῦ ἀρχιγραμματέως τῶν ἀνακτόρων Ταχσὶν πασᾶ καὶ ἐπίδοσιν τακριρίου περὶ τῆς γνωστῆς ὑποθέσεως τῆς διαθήκης Φωτιάδου.

Μητρόπολις Κρήτης.—Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης τρίτης ἀνεγνώσθη γράμμα τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Κρήτης κ. Εὐμενίου ἐκτιθέντος τὰ κατὰ τὴν αὐτόθι τελευταίαν ἐπισκοπικὴν σύνοδον. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος, μετ' ἀγαλλιάσεως ἐνωτισαμένη τὰς ἐν ὁμονοίᾳ πλήρει καὶ τάξει γενομένας κατὰ τὴν ἐπισκοπικὴν σύνοδον ἀποφάσεις, ἐνέκρινεν ὅπως ἐκφρασθῇ ἡ πλήρης εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας.

Κοιμητήριον Ζωοδόχου Πηγῆς. Ὑπὲρ τοῦ Κοιμητηρίου τοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ὅπερ ἀνεγείρει τοῖς ἀειμνήστοις ἱεράρχαις τοῖς ἐν ἡμῖν λαλήσασι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ὁ πρὸς τοὺς ἐν Κυρίῳ ἀναπαυθέντας σεβασμὸς τῶν ἐπιγειομένων, εἰσηγήσει τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἀπέστειλκν αὐτῷ κατὰ τὴν λῆξασαν διμηνίαν ἀνὰ μίκν λίρκν τουρκικὴν οἱ πανιερ. μητροπολῖται Μεθύμνης κ. Στέφανος, Ξάνθης κ. Ἰωακεὶμ καὶ Νευροκοπίου κ. Θεοδώρητος, καὶ οἱ θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι Καμπανίας κ. Πκρθένιος καὶ Χριττουπόλεως κ. Ἰωακεὶμ.—Τὸ ὅλον τοῦ μέχρι σήμερον ἀποττκλέντος ποσοῦ ἀνέρχεται εἰς λίρας τουρκικὰς 55.

Ὀφφίκια πατριαρχικῆς αὐλῆς.—Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς σήμερον ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀνήγγειλεν ὅτι, ἀμείβων τὸν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ζῆλον καὶ τὴν πρὸς τὸ καθῆκον ἀφοσίωσιν τῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων κκ. Ἰωάννου Χλωροῦ, διευθυντοῦ τοῦ Ὀθωμ. Γραφείου, καὶ Ἀρμοδίου Χαμουδοπούλου, γραμματέως τοῦ Ἐκκλησ. δικαστηρίου, ἠὐδόκησε ν' ἀπονείμῃ τῷ μὲν πρώτῳ τὸ ὀφφίκιον τοῦ ρεφερενδαρίου, τῷ δὲ κ. Χαμουδοπούλῳ τὸ τοῦ νοταρίου. Ἐπίσης δ' ἐκτιμῶν τὴν πολύπονον ἐργασίαν τοῦ ἐν Πετρουπόλει δοκιμωτάτου λογίου κ. Ἰωάννου Σοκολώφ, τοῦ πολλοῦ γράψαντος ὑπὲρ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας καὶ ἀπὸ ἕδρας ἐν τῇ αὐτόθι θεολογ. ἀκαδημίᾳ διδάσκοντος, ἀπένειμεν αὐτῷ τὸ ὀφφίκιον τοῦ ἱερομνήμονος.

Κωνσταντινουπολίτης Προσκυνητής.—Ἐνεκρίθη συνοδικῶς ἵνα συσταθῇ πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις καὶ σχολαῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως ἁρμοδίως ὡς καὶ τοῖς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις κληρικοῖς καὶ λαϊκοῖς τὸ «Ἑορτολόγιον κωνσταντινουπολίτου προσκυνητοῦ, ὅπερ κατήρτισεν ὁ συντάκτης τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» κ. Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών. Τοῦ βιβλίου τούτου, συσταθέντος, ἐπίσης ἐγκρίσει συνοδικῇ, πρὸ τριετίας, εἰς τοὺς ἐνοριακοὺς προϊσταμένους πρὸς ἠθικὴν ὑποστήριξιν, ἐξεδόθησαν δύο τεύχη, καταλαμβάνοντα 384 σελίδας. Πίναξ τῆς συνειλεγμένης ὕλης, διανεμηθησόμενος σὺν τῷ προσεχεῖ ἡμῶν φύλλῳ, θέλει καταδείξει τὸ χρήσιμον αὐτῆς.

Ἐθνικὰ Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα.—Συνεπείᾳ αἰτήσεως τῆς ἐφορίας τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρ. Καταστημάτων, τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐν τῇ χθεσινῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ ἐνέκρινεν ἵνα γένωνται τὰ κατάλληλα διαβήματα πρὸς ἔκδοσιν τῆς ἀπαιτουμένης αὐτοκρατορικῆς ἀδείας διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν ἐν τῷ περιβόλῳ αὐτῶν ὀκτὼ τοῦ φθισιατρείου τμημάτων, ὧν τὰ δύο, ὡς γνωστὸν, ἀνεγερθήσονται τῇ δωρεᾷ τῆς φιλανθρώπου καὶ μεγατίμου οἰκογενείας τῶν Μαυρογορδάτων. Πρὸς τούτοις ἐνεκρίθη ὅπως ἰδιαιτέρᾳ δαπάνῃ τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων περιτειχισθῇ ὁ χῶρος, ἐν ᾧ ἀνεγερθήσονται τὰ εἰρημένα τμήματα.

Ἐπιτροπὴ ἐλεῶν.—Ἐν τῇ χθεσινῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, ἐπὶ τῇ προσεγγίσει τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων, ἐξελέξατο ἐπιτροπὴν πρὸς διανομὴν ἐλεῶν ἐκ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Κωνσταντίου, τοῦ ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ ἐνδοξ. Πανηγιώτου Χρυσοῦ ἐφέντη καὶ τοῦ Β' γραμματέως κ. Ἀλκιβιάδου Μαυράκη, ὁρίσαν ἅμα τὸ διανεμητέον ποσὸν εἰς 20,000 γροσίων.

Προϋπολογισμὸς Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων.—Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ ὑποβληθεὶς παρεπέμφθη εἰς ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν ἀξιοτίμων μελῶν τοῦ

Συμβουλίου ἐξοχ. Ἀριστείδη βέη Κυριακοῦ καὶ Ἀλεξ. Σινιόγλου ἐφέντη ὁ τῶν Καταστημάτων προϋπολογισμὸς διὰ τὸ ἔτος 1905.

Πατριαρχικαὶ προσφήσεις.—Τῇ κυριακῇ, τελουμένης ἐν τῷ ἐν Σταυροδρομίῳ καθολικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου τῆς κηδείας τοῦ Φρ. Ροσσολάτου βέη, νομικοῦ συμβούλου τοῦ Ὑπουργείου τῶν δημοσίων ἔργων, παρέστη ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ἑρμηνεύσας τὰς συλλυπητικὰς Αὐτῆς προσφήσεις ὁ ἐξ. ἄρχων καπουκεχαγιᾶς Ἀντώνιος Οἰκιάδης βέης —Χθὲς δὲ, κατὰ τὴν κηδείαν τῆς Εὐφροσύνης Π. Σιδηροπούλου, ἀδελφῆς τοῦ μεγάλου εὐεργέτου τῶν ἐθν. φιλανθρ. καταστημάτων ἀειμνήστου Χρυσοβέργη Γεωργίου, τελεσθείσης ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Θεοτόκου ἐν Μουχλίῳ, παρῆν ἑρμηνεὺς τῶν πατριαρχικῶν προσφήσεων ὁ ἱερολογ. τριτεύων κ. Ἱερόθεος. Τῆς κηδείας προΐσταντο οἱ σεβ. μητροπολῖται Γάνου καὶ Χώρας ὁ καὶ κατελληλότατον ἐπικήδειον ἐκφωνήσας, καὶ Σερβίων καὶ Κοζάνης, σὺν τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ πρώην Νευροκοπίου.

Κοινότης Σταυροδρομίου. — Τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, ἐν τῇ προχθεσινῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ, διώρισεν ἔξαρχον, οὗ ὑπὸ τὴν προεδρείαν, κατὰ τὸν ἐκλογικὸν Κανονισμὸν, ἐργασθήσεται ἡ ἤδη καταρτισθεῖσα ἐπὶ τῶν ἐνοριακῶν καταλόγων Ἐπιτροπὴ, τὸν ἱερολογ. τριτεύοντα κ. Ἱερόθεον Ἀνθουλίδην.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί.—Τῇ κυριακῇ (12 μεσοῦντος) τῷ μακαριωτάτῳ πατριάρχῃ πρώην Ἀντιοχείας κ. Σπυρίδωνι ἄγοντι τὴν ὀνομαστικὴν ἑορτὴν αὐτοῦ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης διεβίβασε τηλεγραφικῶς τὰς ἀδελφικὰς αὐτοῦ καὶ συγχαρητικὰς προσφήσεις—διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου ηὔξατο τὰ εἰκότα τῷ ἐκ τῶν ἀνωτέρων κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων ἐξοχ. Σπυρίδωνι Λαζαρίδῃ ἐφέντῃ, ἐν Μακροχωρίῳ διαμένοντι, διὰ δὲ τοῦ ἱερολογ. τριτεύοντος κ. Ἱεροθέου τῷ βοηθῷ καπουκεχαγιᾷ τῶν Πατριαρχείων ἐνδοξ. Σπυρίδωνι Π. Κωνσταντινίδῃ ἐφέντῃ—τῇ δευτέρᾳ ηὔξατο διὰ τοῦ ἱερολ. διακόνου κ. Ἀθηναγόρα τῷ τὴν ὀνομαστικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ἄγοντι θεοφιλ. ἐπισκόπῳ Συνάδων κ. Εὐγενίῳ—τῇ τετάρτῃ διὰ τοῦ ἱερολογ. τριτεύοντος κ. Ἱεροθέου τῷ ἑορτάζοντι νομοδιδάκτορι καὶ δικηγόρῳ ἐνδοξ. Ἐλευθ. Τκπεινῷ ἐφέντῃ—διὰ τοῦ αὐτοῦ δὲ τῷ χθὲς ἑορτάζοντι πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Δκνιὴλ Σουλίδῃ, ἐπιτρόπῳ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Σινᾶ.

Σωματεῖα.— Τῇ π. κυριακῇ, (12 τρ.) κατὰ τὴν ἐν τῇ Λέσχῃ «Μνημοσύνῃ» γενομένην ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ 43 ἔτους αὐτῆς, ἐτελεσεν, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἐκπροσωπῶν αὐτὸν, ὁ σεβ. μητροπολίτης Κυζίκου κ. Ἀθανάσιος τὸν εἰθισμένον ἁγιασμὸν, προσφωνήσας ἅμα τὰ δέοντα, ὡς εἰπέτινα καὶ ὁ ἑλλόγιμος πρόεδρος τοῦ σωματείου κ. Πκντ. Κοσμίδης.—Αὐθήμερον δέ, κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Θ. Π., ὁ σεβ. μητροπολίτης Χίου κ. Κωνσταντῖνος προέστη τῆς ἐπὶ τῇ λήξει τῶν ἐργασιῶν τοῦ 43 ἔτους ἑορτῆς τῆς εἰς Τκταῦλα Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος, τελέσας μὲν ἐν τῷ αὐτόθι ναῷ τοῦ ἁγίου Δημητρίου τὴν εἰθισμένην ἱερὰν λειτουργίαν, προσφωνήσας δὲ τὰ μέλη καὶ ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει, τῇ γενομένῃ κατόπιν. Ἐπίσης δὲ τῇ κυριακῇ, ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἐν Παλατᾷ Σινᾳϊτικοῦ μετοχίου ἐτέλεσε τὴν θείαν λειτουργίαν ὑπὲρ τοῦ ἀδελφάτου τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος ὁ σεβ. μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας κ. Κωνσταντῖνος εὐλογήσας τὸ ἔργον τοῦ χρησίμου τούτου συνεταιρισμοῦ, σχεδὸν ἀπὸ πεντηκονταετίας ὑφισταμένου.

Ἐπισκέψεις.—Τῇ κυριακῇ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ὁ κ. Α. Καλβοκορέσης, διευθυντὴς τοῦ ἐνταῦθα ὑποκαταστήματος τῆς Βιομηχανικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐν συνοδίᾳ τοῦ κ. Δημητρίου Σωφρονιάδου, διαχειριστοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.—Ἐπίσης ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα οἱ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους ἐξοχώτατοι Ἀνδρέας Κοπάσης ἐφέντης καὶ Ἰωάννης Χότζης ἐφέντης.

Γάμοι.— Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, (12. τρ.) τελουμένων τῶν γάμων τῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων κκ. Ἀλεξ. Ξανθοπούλου, βοηθοῦ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ὀθωμανικοῦ γραφείου, μετὰ τῆς δεσποσύνης Μαρίας, Δ. Ξανθοπούλου, θυγατρὸς τοῦ μακαρίτου Α' γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, καὶ Κωνστ. Στυψίδου βοηθοῦ τοῦ διευθυντοῦ τῶν ἰλμιχαμπερίων μετὰ τῆς δεσποσύνης Αἰμιλίας Ζωγράφου, οὓς ἀμφοτέρους ηὐλόγησεν ὁ ἐκ τῶν σεβ. συνοδικῶν μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας κ. Κωνσταντῖνος, τὰς ὑπὲρ ἀμφιλαφοῦς εὐδαιμονίας τῶν νυμφευθέντων πατριαρχικὰς εὐχὰς διηρμήνευσεν ὁ ἐκ τῶν πατριαρχ. δικκόνων κ. Ἀθηναγόρας.

Ἐκκλ. Μουσικὴ Σχολή.—Ὑπὸ τοῦ προεδρείου τοῦ Ἐκκλησιαστ. Μουσικοῦ Συλλόγου, μὴ κληθέντος εἰς συνεδρίαν ἀπὸ πολλῶν μηνῶν, ἀπελύθη, ἕνεκα σοβαρῶν λόγων, τῆς θέσεως διευθυντοῦ τῆς Μουσικῆς σχολῆς ὁ γνωστὸς τῷ δημοσίῳ κ. Γ. Ι. Παπαδόπουλος, τῶν καθηκόντων τοῦ διευθυντοῦ ἀνατεθέντων προσηκόντως τῷ μουσικολογιωτάτῳ πρωτοψάλτῃ τῆς τοῦ Χ. Μ. Ἐκκλησίας κ. Γ. Βιολάκῃ, ὃς διηύθυνε τὴν σχολὴν ἀπὸ τοῦ 1898—1901.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—51

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 24 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπιστολαὶ τρεῖς φιλίστορσι χρήσιμοι — Ἐκδηλώσεις ἀφοσιώσεως — Ἡ ἱστορία τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΙΣΤΟΡΣΙ ΧΡΗΣΙΜΟΙ

Εἰς χρόνους ἱκανῶς ἀφ' ἡμῶν ἀφεστῶτας μεταφέρουσι σήμερον ἡμᾶς αἱ τρεῖς ἐπιστολαί, ἃς ἐκδίδωμι, πρὸς ἐπιφανεῖς πατριάρχας τῆς Ἁγίας Γῆς ἀποστελλόμεναι, καὶ μνείαν ποιούμεναι γεγονότων καὶ προσώπων, ὧν εἰς τὴν ἱστορίαν ἀνάγκη ἵνα προστεθῶσιν οὐκ ὀλίγαι εἰδήσεις ἐπὶ μᾶλλον αὐτὴν γνωριμωτέραν ἡμῖν καθιστῶσαι.

Ἡ πρώτη πέμπεται πρὸς Δοσίθεον Ἱεροσολύλων ὑπὸ τοῦ μεγάλου διερμηνέως τῆς Ὑψηλῆς Πύλης Παναγιωτάκη Νικοσίου τοῦ Μαμωνᾶ. Περὶ τούτου γράψαντες Σταματιάδης καὶ Σάθας ἐπαινοῦσι τὴν παιδείαν τοῦ ἀνδρὸς, εἰδότος δῆθεν κατὰ βάθος τὴν ἑλληνικήν· ἐν τούτοις, ἔν τισιν ἐπιστολαῖς αὐτοῦ διατηρουμέναις ἐν τῷ Ἁγιοταφιτικῷ Μετοχίῳ φαίνεται ἀδαὴς τῆς ὀρθογραφίας, ὡς ἔν τινι μέτρῳ δείκνυσι τὸ νῦν ἐκδιδόμενον γράμμα[1] αὐτοῦ. Γράφει δὲ τοῦτό τινας εἰδήσεις, ἃς ἄλλως οἱ τότε χρόνοι ἦν ἀδύνατον ἵνα μανθάνωσιν· ἀλλ' ἐκδίδοται διὰ τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» ἕνεκα τῆς εἰδήσεως, ἣν δίδει περὶ τῆς ἐν Χάλκῃ μονῆς τῆς Θεοτόκου Καμαριωτίσης.

Ὁ ἀείμνηστος Βαρθολομαῖος Κουτλουμουσιανὸς, ἀναφέρων τὴν πυρπόλησιν τῆς μονῆς ταύτης τῇ 6 αὐγούστου 1672 καὶ τὴν ἀμέσως ἀνέγερσιν, ἀμφιβάλλει περὶ τοῦ ἔτους[2], ἐγὼ δὲ γράφων πρὸ διετίας σχεδὸν[3] ἐξέφρασα τὴν ὑπόνοιαν μή τι πρόκηται περὶ τοῦ 1671 ὡς ἔτους πυρπολήσεως, ἀλλ' οὐδεμίαν ἐπὶ τούτου σύγχρονον μαρτυρίαν ἔχων ἀφῆκα τὸ ἔτος οὕτω[4] γραφόμενον.

1. διετήρησα τὴν γραφὴν εἰς τὰ περισσότερα μέρη. Περὶ δὲ Παναγιωτάκη Νικοσίου καὶ τῆς ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ ἐπιδόσεως βλέπε Μηλιαράκη (Ἀντ.) τὸ καλὸν βιβλίον «Οἰκογένεια Μαμωνᾶ»· ἐν Ἀθήναις, 1902, ἐν ταῖς σελίσιν 61 καὶ 64 καὶ μέτιθι τὰς πηγὰς, εἰς ἃς παραπέμπει. Προστεθείσθω δ' ὧδε ὅτι ὁ Νικούσιος ἐγεννήθη **26 ἰουλίου** (1613).

2. Ὑπόμνημα ἱστορικὸν περὶ τῆς κατὰ Χάλκην μονῆς τῆς Θεοτόκου· σελ. 29.

3. Γράμματα πατριαρχικὰ περὶ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς. Κων)πολις· 1903, σελ. 100, ὑποσημ.

4. Ἑορτολόγιον κωνσταντινουπολίτου προσκυνητοῦ· σελ. 33.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ τοῦ Νικουσίου ἐπιστολὴ γράφεται τῇ 16 αὐγούστου 1672 καὶ ἔστιν ἀπαντητικὴ τῷ Δοσιθέῳ συγχαίροντι διὰ τὴν ἀνοικοδομὴν αὐτῆς, ἕπεται ὅτι ἡ πυρπόλησις τῆς μονῆς ἐγένετο πολὺ πρὸ τοῦ μηνὸς καὶ πρὸ τοῦ ἔτους τούτου πιθανῶς. Ἴσως τῇ 6 αὐγούστου 1671.

Ἡ δευτέρα ἐπιστολὴ ἀναγγέλλει ἐκκλησιαστικάς τινας εἰδήσεις ἐκ Φαναρίου τοῦ ἔτους 1727, ὁρίζεται δ' ἐν αὐτῇ καὶ ὁ χρόνος, καθ' ὃν ὁ Σαμουὴλ Χαντζερῆς, ὁ κατόπι πατριάρχης, ἐξελέγη ἀρχιδιάκονος τοῦ Πατριαρχείου. Ἔχομεν ἤδη γνωστὰ καὶ τὸ ἔτος καὶ τὴν ἡμέραν τῆς ὡς μητροπολίτου Δέρκων χειροτονίας καὶ τὰ τῶν χειροτονησάντων ὀνόματα καὶ τὸν ναὸν, ἐν ᾧ ἐτελέσθη ἡ χειροτονία[5]. Τὰ λοιπὰ τῆς ἐπιστολῆς παριστῶσι τὰ τῶν χρόνων ἐκείνων ἤθη. Τὰ δὲ περὶ ἐκλογῆς μητροπολιτῶν τινων γραφόμενά εἰσιν ἡμῖν ἀσπασίως ἀποδεκτὰ, διότι οἱ πατριαρχικοὶ κώδηκες οἱ τὰ τότε ὑπομνήματα περιέχοντες ἀπωλέσθησαν.

Ἡ τρίτη ἐπιστολὴ ἐκδίδοται διὰ τὰ περὶ τοποτηρητῶν τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου γραφόμενα, ὧν ἡ κριτικὴ ἀνάπτυξις καὶ ἐξέτασις οὐ τοῦ παρόντος· καίπερ οὐ φέρουσα χρόνον γραφῆς, γνωστὸν ὅτι ἀναφέρεται εἰς τὸ ἔτος 1780. Σημεῖον, εἰς ὃ πρέπει 'να ἐπιστήσωμεν προσοχὴν, ἐστὶν ὅτι ὁ τοποτηρητὴς τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ὡρίζετο καθ' ἣν περίπτωσιν ὁ ψηφισθεὶς πατριάρχης ἀπῆν ἐκ Κων)πόλεως, ὁ δὲ τοποτηρητὴς οὗτος ἦν οὐχὶ τοῦ θρόνου, ἀλλὰ τοῦ ψηφισθέντος πατριάρχου, οὐδ' ἐν τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ κατὰ τὰς ἐν τῷ ναῷ τελετὰς ἐδικαιοῦτο 'να σταθῇ, ἱστάμενος ἐν τῷ παραθρονίῳ.

Τοιουτοτρόπως οἱ πρὸ ἡμῶν χρόνοι ἐγίνωσκον ὡς ἔδει, τοποτηρητὴν πατριάρχου, τηροῦντα τὸν ἐκείνου τόπον, οὐχὶ δὲ τηροῦντα τὸν τόπον τοῦ θρόνου· διὸ, ὅτε Μελέτιος Ἀλεξανδρείας ὁ Πηγᾶς ἀνέλαβε τὴν προεδρείαν τοῦ Οἰκουμεν. Θρόνου οὐχὶ τοποτηρητὴς, ἀλλ' ἐπιτηρητὴς ὑπεγράφετο. Ἐν ᾗ δὲ περιπτώσει, κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας, πατριάρχης οἰκουμενικὸς ἀπήρχετο πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Θρόνου, ἔλειπεν ἐν Κων)πόλει ἐπιτρόπους, συνήθως μὲν μητροπολίτην τινὰ καὶ κληρικὸν ἢ κληρικοὺς τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς, ἄλλοτε δὲ διάκονον ἢ πρεσβύτερον. Καὶ τὸ κεφάλαιον δὲ τοῦτο δεῖται πολλῆς ἐξετάσεως, ὑπὸ κανονικὴν ἔποψιν. Μ. Ι. Γ.

Αἱ ἐπιστολαὶ ἔχουσιν οὕτω.

5. Ἑορτολόγιον προσκυνητοῦ· σελ. 47, στίχος 1—4,

Α'.

Μακαριώτατε καὶ λογιώτατε πατριάρχα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ κύριε κύριε Δοσίθεε, τὴν σὴν Μακαριότητα εὐλαβῶς ἀσπαζόμενος προσκυνῶ.

Καλὰ καὶ πρὸ ἡμερῶν ἱκανῶν εἶχα ἀκούσει τὴν ἄφιξίν της εἰς τὴν Πόλιν, ὅμως τώρα μόνον ἔλαβα τὸ σεβάσμιόν της γράμμα, καὶ ἀπήλαυσα τῶν εὐχῶν της, καὶ ἔμαθα τὰ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν ἀνανέωσιν τῆς Ἁγίας Βηθλεὲμ, καὶ ἠξιώθην καὶ τῆς εὐχῆς καὶ εὐλογίας τοῦ κοινοῦ πατρὸς καὶ σεβασμίου πατριάρχου. Ἀνθ' ὧν ἐδόξασα τὸν Θεὸν, καὶ εὐχαρίστησα καὶ τῇ σῇ Μακαριότητι, ὅτι δι' αὐτῆς τῶν τοιούτων ἀπηλαύσαμεν.

Ἡμεῖς ἤλθαμεν ἀμαχητὶ, διὰ νὰ τὸ εἰπῶ οὕτως, ἕως ἐδῶ εἰς τὴν Καμενίτζαν περνῶντας τὸν Τύραν χωρὶς τοῦ ἀντικειμένου, καὶ πῦραμεν τὸ κάστρο διὰ τὴν φύσιν τόσον δυνατὸν, ὅτι ὑπερβαίνει καὶ τὸν Χάνδακκα, διὰ δὲ τὴν μωρίαν καὶ ἀκαταστασίων τῶν Σαρματῶν τόσον ἔρημον καὶ ἀπὸ ἀνθρώπους καὶ ἄρματα, ὁποῦ μὲ εὐκολίαν ἁλοῦται. Οἱ δὲ Σαρμάται κάθηνται δίκας εἰσπράττοντες κατ' ἀλλήλων· οἱ δὲ Ρωξωλάνοι περισχυσθέντες ὀλίγοι τινὲς μετὰ τοῦ Δοροσέγκου ἦλθον καὶ παρακάθηνται μεθ' ἡμῶν τὸν ἀφανισμὸν τῆς ἑαυτῶν πατρίδος βλέπωντες (ὅν αὐτοὶ ἐπροξένησαν) καὶ ὀλοφυρόμενοι· ἕτεροι δὲ μετὰ τοῦ Χανέκου κατὰ τοῦ Δοροσέγκου στρατεύονται. Οἱ δὲ πέραν τοῦ Βορυσθένους ποταμοῦ, οὐδετερίζωντες, τὴν σφῶν ἀποδύρωνται δουλοσύνην, ἣν ὑπὸ τοῦ μοσχικοῦ τυράννου πάσχουσιν. Ὁ δὲ Δούκας βόνδας διὰ τὴν ἀμήλιχον αὐτοῦ φιλαργυρίαν τόσον ἐμισήθη ἀπὸ τοὺς Μολδάβους, ὅτι οὐδενὶ τρόπῳ δὲν ἠμπόρεσαν πλέον νὰ τὸν ὑποφέρουν, καὶ γνωρίζωντάς το ἡ βασιλεία, αὐτὸν μὲν ἐσηδηροδέσμισεν, τοῖς δὲ τοπάρχουσιν ἐπρόσταξε νὰ εὕρουν πρόσωπον, καὶ πῦραν τὸν Στέφανον Πετροβτέρην καὶ μὲ κοινὴν βουλὴν τὸν ἔκαμαν αὐθέντην τους. Τοῦ δὲ Δούκα δὲν φαίνεται νὰ εἶναι φίλος μήτε ὁ ἴδιος ἀδελφός του· τοιοῦτον ἡ μιαρὰ φιλαυτία, ἐξ ἧς ἡ ἀδικία καὶ φιλαργυρία γενόνται. Καὶ περὶ μὲν τούτων ἄλις· ἕκαστος γὰρ λείψεται τοὺς καρποὺς τῶν αὐτοῦ ἐνεργημάτων.

Τὰ δὲ τῆς ἐν Βλαχίᾳ ἡμετέρας οἰκοδομῆς ἐπὶ τὸ κρεῖττον σὺν Θεῷ προκόπτει· ὁ Κύριος νὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ τὸ τελειώσωμεν ὡς ποθοῦμεν. Τώρα ἐγράψαμεν νὰ μᾶς ἀγοράσουν ἕνα χωρίον μὲ μύλους καὶ κατζιβέλους εἰς τόπον πάγκαρπον, ὁποῦ

τινὲς φίλοι μας μᾶς τὸ ἐπροξένησαν, καὶ ὁ ἅγιος Βηθλεὲμ τῆς θέλει γράψει τὴν θέσιν καὶ τοὔνομα.

Ὁ Γρηγοράσκος βόνδας ἡ ἡμέτερος (οὐ γὰρ ἄλλως ἔχω εἰπεῖν) εὐτυχοῖ καὶ καλῶς εὐοδοῦται σὺν Θεῷ. Τὴν μικρὰν οἰκοδομὴν τῆς ἐν Χάλκῃ μονῆς ἡ Μακαριότης σου ἐπαινοῦσα μᾶς ἐχαροποίησε· δεχθείη αὐτὴν ὁ Θεὸς ὡς τῆς χήρας τὰ δύο λεπτά. Διὰ τὰ βιβλία, ὅποῦ τῆς ἔδωσα νὰ ἀντιγράψῃ, τὴν παρακαλῶ νὰ ἰξεύρω ποῖον καὶ ποῖον ἀντεγράφθη, καὶ ὅτι ἔχω καιρὸν καλὸν διὰ νὰ στείλω μερικὰ νὰ πυπωθοῦν. Καὶ ἄλλο τὴν παρακαλῶ, τὸ κατὰ τοῦ Κυρίλλου, τοῦ Συρίγου τοῦ διδασκάλου πόνημα τὸ ἑλληνικὸν, καὶ τὸν λόγον τοῦ Σχολαρίου περὶ τῶν ἀχράντων Μυστηρίων, ὃν ἐξεφώνησεν ἐν τῷ (παλαιῷ) παλατίῳ τῇ Παρασκευῇ τοῦ Λαζάρου νὰ τὸν εὕρῃ, καὶ τὰ δύο ὁμοῦ νὰ τὰ ὑπάγῃ ἐμὸς ἄνθρωπος εἰς τὸν πρέσβυν τῆς Φράντζας, ὅτι τὰ ἔταξα, καὶ εἶναι ἀναγκαῖον, ἐπειδὴ καὶ ἐγνώρισα τὸν ἄνδρα θεοφιλῆ καὶ φιλαλήθη εἶναι τὸν ἔχω διὰ ἐξαίρετον φίλον. Τὸ κατὰ Λατίνων τοῦ γέροντος ἤθελα νὰ ἰδῶ μὲ τὴν ἐπιστολὴν, καὶ σὺν Θεῷ θέλομεν τὸ τυπώσει.

Ταῦτα γράφω ἐν τοῖς χώμασι τοῖς περὶ Καμενίτζαν, ὡς ὁ αὐδηρήτης Δημόκριτος ἐν τοῖς τάφοις, τόσον διαφέρων ἐκείνου, ὅτι ἐγὼ ἔχω τὸν βόμβον τῶν μηχανικῶν περὶ ἐμὲ πυροβόλων, ὅποῦ δὲν μ' ἀφείνουν νὰ νοιστάξω. Ἐν οἷς ἔχοντας τὴν χρείαν τῶν ἁγίων αὐτῆς εὐχῶν δέομαι ἵνα εὔχηται ὑπὲρ ἡμῶν.

16 αὐγούστου 1672.

Τῆς σῆς Μακαριότητος
υἱὸς ἐν Χριστῷ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Β'.

Τὴν ὑμετέραν σεβασμιωτάτην Μακαριότητα δουλικῶς προσκυνῶ.

Ἐλάβομεν τὰ ὅσα γράμματα μᾶς ἐστείλετε, καὶ ἐχάρημεν τὴν καλὴν ὑγείαν τῆς Μακαριότης σας· χάριτι Θεοῦ καὶ δι' εὐχῶν σας ὑγιαίνομεν ἅπαντες. Χαροποιὰ γράμματα ἐλάβομεν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ πῶς ἐπῆγαν οἱ προσκυνηταὶ καὶ διὰ θαλάσσης καὶ διὰ ξηρᾶς καλὰ, ὡσὰν θέλει ὁ Θεός· ἐπῆγεν καὶ ὁ γέρω-Γεράσιμος καλὰ καὶ γερὸς, καὶ τὰ 3 πουγγεῖα, ὅποῦ τὸν ἐγχειρίσαμεν ἀπὸ ἐδῶ, ἤγουν τὰ χίλια νὰ τὰ δώσῃ εἰς τὸ μοναστῆρι τοῦ ἐπιτρόπου, καὶ τὰ πεντακόσια διὰ ἔξοδά τους, ὅμως χάριτι Θεοῦ δὲν ἐξοδίασαν ἀπὸ τὰ πεντακόσια οὔτε ἕνα ὀβολὸν, μόνον τὰ ἔδωσεν ὁ Γεράσιμος τὰ χίλια πεντακόσια εἰς χεῖρας τοῦ ἐπιτρόπου· διατὶ πῦρε εἰς τὴν στράταν προσκυνητὰς, καὶ ἐσύναξε γρόσια διακόσια, καὶ εὐγῆκε καὶ ὁ ναῦλος τοῦ καραβίου, καὶ ἐξοδίασαν ἀπὸ αὐτὰ μοναχὰ αὐτὰ ὁποῦ ἐξοδιάσαμεν ἡμεῖς εἰς τὸν κουμερκιάρι, ἕως νὰ συκώσωμεν τὸ καράβι, καὶ ἄλλα κάτι λιανόματα [αὐτὰ] μοναχὰ ἐπῆγαν παράνω, καὶ τὰ ὅσα ἐξοδίασα ἔχω καθαρὸν κατάστιχον· [καὶ ;] δόξα τῷ ἁγίῳ Θεῷ, ὁποῦ δὲν μᾶς ἔστειλε καμία πόλιτζα, καὶ φαίνεται τὸ πρᾶγμα πῶς δι' εὐχῶν σας νὰ εἶναι εὐχαριστημένοι· καὶ εἰς τὰ πάντα εἶναι εὐθήνια εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Διὰ τὸν καθολικὸν, τὸν ἐσουρτίσανε εἰς τὴν Τένεδον, εἰς τὸ κάστρον, καὶ τὸν ἐκάμανε ταύνι πέντε γρόσια τὴν ἡμέραν, καὶ ἔχει δέκα ὀνομάτους μαζί του, καὶ ἀπομεῖναν ἐδῶ ἕως δώδεκα, καὶ αὐτοὶ δὲν ἔχουν νὰ φάγουν· καὶ οἱ δικοί μας οἱ χριστιανοὶ καμίαν κυβέρνησιν δὲν τοὺς κάμουν, καὶ εὑρίσκονται εἰς τὰ κελλία τῶν Ἁγίων Θεοδώρων, καὶ ἐπαραπονόθηκαν εἰς μερικοὺς διὰ τοῦ λόγου μας, πῶς δὲν πάγω νὰ τοὺς κυτάξω, καὶ πῶς δὲν τοὺς κυβέρνησα τίποτες· καὶ βλέπωντας καὶ ἐγὼ καὶ πῶς παραπονοῦνται τοὺς ἔστειλα 10 γρόσια ἐτούταις ταῖς ἡμέραις, εἰ δὲ, ἂν εἶναι τὸ ἔλεος τῆς Μακαριότης σας, γράψετέ μας, καὶ εἴ τι μᾶς προστάζετε ἐκεῖνο θέλομεν κάμει, διατὶ κατὰ ἀλήθειαν εἶναι μεγάλη λύπη εἰς αὐτούς.

Διὰ τὸν χατζῆ Μανόλη δὲν μᾶς ἐγράψετε ἐὰν ἦλθε καλὸν κατευόδιον. Εἰς τὸ ἀμάξι, ὁποῦ ἐστείλαμεν ἀπὸ αὐτοῦ, ὅ,τι μᾶς ἐπροστάξετε τὰ ἐστείλαμεν, καὶ μέσα εἰς τὸ σεντοῦκι, ὁποῦ εἶναι τὰ μοσχοσάπουνα, εἶναι καὶ τὰ προσώψια, δεύτερα καὶ τρία, καθὼς μᾶς ἐπρογράψετε· ἀνάμεσα εἰς τὰ προσώψια ἔχομεν ἕνα κουτὶ, καὶ ἔχει τὸ στεφάνι, καὶ εἶναι καὶ τὰ τοπάζια· τὰ γιαλία, ὅσα μᾶς ἐγράψατε, τόσα ἔγιναν. Μέσα εἰς τὸ κουτὶ, ὁποῦ εἶναι τὸ στεφάνι, εἶναι καὶ τὸ ὡρολόγιον τῆς Μακαριότης σας, καὶ ἐδῶ ἐπερπατοῦσε πολλὰ καλά.

Σᾶς ἐγράψαμεν καὶ πῶς ἐβάναμ[ε.... (πόσα ;)] παιδία εἰς τὸ ἀμάξι, καὶ νὰ ἐπήραμε γρόσια 10, ὅμως αὐτὸ ἕνα [.....ἐπή]ραμε γρόσια 5 καὶ τὸ ἄλλο ἐκαβαλίκευσεν ἄλογο, καὶ ἐγὼ [δὲν] ἤθ[ελα νὰ γένῃ οὔτε τὸ] ἕνα, οὔτε ἄλλο· καὶ αὐτὴ ἡ δέησις ἦτον τῆς ἀρχόντισας τῆς Ζωῆς σα καὶ τοῦ [ἄρχοντος] τοῦ Κανανοῦ Δημητράκη κλουτζάρι

πῶς τὰ παιδία νὰ τὰ βάνωμεν καὶ [εἰς] τοῦ[το, μὴν] ἠμπορῶντας νὰ χαλάσω τὸ χατίρι τους, ἔκαμα τὸν λόγον τους, καὶ παρακαλῶ τὴν Μακαριότης σας νὰ μὴν ἔχετε κανένα βάρος διὰ λόγου μας.

Ἐδῶ ὁ ἅγιος Λήμνου ἔκαμε παραίτησιν εἰς κάποιον διάκο Παρθένιον· καὶ ἔκαμε καὶ ὁ Πισσιδείας παραίτησιν εἰς τὸν πρωτοσύγκελλόν του·

Ἀναπαύθη καὶ ὁ Παρθένιος ὁ Βιζύης, καὶ ἔγινεν ὁ πρωτοσύγκελλος τοῦ παναγιωτάτου, καὶ ὁ ἀρχιδιάκος ἔγινε πρωτοσύγκελλός του, καὶ ὁ διάκο Σαμουὴλ ἀρχιδιάκος· αὐταὶ αἱ μεταβο[λαὶ] ἔγιναν.

Ὁ πρωτοσύγκελλος παπᾶ κὺρ Θεοφάνης εἶναι αὐτοῦ, καὶ περνᾶ πολλὰ καλὰ, καὶ προσκυνᾶ τὴν Μακαριότητά σας.

Ὁ παναγιώτατος χαιρετᾶ τὴν Μακαριότης σας, καὶ ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς. Οἱ δὲ τιμιώτατοι γουναράδες καὶ ὅλον τὸ ρουφέτιον σᾶς προσκυνοῦν, καὶ ὅλοι σας οἱ φίλοι μᾶς ἐρωτοῦν διὰ τὴν ὑγείαν σας, καὶ σᾶς προσκυνοῦν.

Τὰ γράμματα τὰ ἐστείλαμεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ὅμως καμία ἀπόκρισις δὲν μᾶς ἦλθεν· τῶρα εἶναι σαΐδες, ἕνα τῶν Ἀρμενίων, καὶ ἕνα ὁποῦ ἔστειλε ὁ μουλᾶς ἀπ' ἐκεῖ μὲ τὸν παπᾶ Θεοφάνην. Εἴχετε στείλει ἄλλαις δύο πλήκους διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ· τῶρα τοὺς στέλνω καὶ αὐτοὺς, τὸν ἕνα τὸν πλῆκον μὲ τὸν ἕνα τὸν σαΐ, καὶ τὸν ἄλλον μὲ τὸν ἄλλον.

Ἀπὸ τὸν χατζῆ Κωνσταντῆν ἀκόμη δὲν μᾶς ἔδωσε τίποτε, οὔτε διὰ τὸν Καραγιάννη, οὔτε ἐδικά μας. Ἡ ἀρχόντισα κυρὰ Μαριώρα σᾶς προσκυνᾶ, καὶ ὁ Παῦλος μὲ ὅλο τὸ ἀρχοντικό του σᾶς προσκυνᾶ. Ὁ χατζῆ Ἀναστάσης μὲ τὸ ἀρχοντικό του σᾶς προσκυνᾶ· ἐδώσαμε καὶ τὸν χατζῆ Ἀναστάση τὰ διακόσια πενῆντα πέντε γρόσια. Ὁ χοτζᾶ Ἀναστάσης καὶ ἡ θυγατέρα του σᾶς προσκυνοῦν.

Ὁ Δημητράκης ὁ Βλαστὸς καὶ ἡ ἀρχόντισά του σᾶς προσκυνοῦν. Ἡ κυρὰ Ζωήτσα καὶ [ὁ ἄρχων] Δημητράκης Κανανὸς πολλὰ σᾶς προσκυνοῦν. Καὶ ὁ ἅγιος Κυζίκου καὶ ἡ δομνίτζα σᾶς προσκυνοῦν· αἱ δὲ ἁγιαί σας εὐχαὶ εἴησαν μετ' ἐμοῦ·

δοῦλος τῆς μα καρι ότισας

Ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως ,αψκζ'. δεκεμβρίου.

Δέσποτά μου μακαριώτατε· ὁ Γεωργάκης δουλικῶς σᾶς προσκυνᾶ· διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ σχολείου, ὁποῦ εἴπετε τὸν διδάσκαλον διὰ τὸν λουφὲν, καὶ νῦρα τὸν διδάσκαλον, καὶ τὸν εἶπα πῶς ἐστείλετε ἡ Μακαριότη σας, καὶ ψεύματα πῶς τὸν ἐγράφετε, νὰ τῆς τὸ ἀναφέρομεν νὰ μὴν τὸ ἀλησμονήσῃ, καὶ μὲ εἶπε, τὸ γράμμα ὁποῦ γράφει διὰ αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν νὰ τὸ ἔχῃ φυλαγμένον, καὶ ἂν τύχῃ τίποτες νὰ τὸ δείξῃ· καὶ παρακαλοῦμεν νὰ κάμετε κανένα γράμμα τοῦ διδασκάλου, καὶ κάμετε καὶ μεγάλον μισθὸν, διατὶ τὸν ἔχομεν ὅλη μέραν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ μᾶς βοηθᾶ. Ἔτζι παρακαλοῦμεν, διατὶ εὐγῆκαν ἡ πρώτη τάξις, οἱ φιλόσοφοι, καὶ εἶναι ἄδια, καὶ τῶρα ἠμπορεῖ νὰ γένῃ.

Μελέτιος.

(ἴσως ὁ ἀπὸ τοῦ 1730 πατριάρχης Ἱεροσολύμων)

Γ'.

Καὶ αὖθις τὰς σεβασμίους χεῖρας τῆς θειοτάτης αὐτῆς Μακαριότητος πανευλαβῶς κατασπαζόμεθα.

† Εἴχομεν γράψει τῇ Μακαριότητι αὐτῆς δουλικῶς πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, καὶ ἐδηλοποιήσαμεν αὐτῇ εἰς πλάτος τὸν θάνατον τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει ἀοιδίμου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κὺρ Σωφρονίου, πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος τῇ τετάρτῃ ἑβδομάδι τοῦ παρόντος, εἰς τὰς δύο ὥρας τῆς νυκτὸς, τὸ ὁποῖον γράμμα τὸ ἐπῆγα μόνος μου εἰς τὸ χωρίον ὁ δοῦλός της πρωτοσύγκελλος Γερμανὸς, γεγραμμένον ὂν ἀπὸ τῆς ιγ' ὀκτωβρίου, καὶ τὸ ἐνεχείρισα τῇ ἐκλαμπροτάτῃ κυρίᾳ Σωφρονίᾳ, ἐν ᾧ περιείχετο μόνον ὁ θάνατος τοῦ μακαρίτου πατριάρχου Σωφρονίου, καὶ ἐλπίζομεν νὰ μὴν παρέπεσε. Τὰ δὲ μετὰ θάνατον τοῦ μακαρίτου εἰσὶ ταῦτα·

Τῇ κυριακῇ, εἰς τὰς δέκα ὥρας, μετὰ τὸν ἑσπερινὸν, ια' ὀκτωβρίου, ἐκίνησαν ὁ κὺρ Ἰωσὴφ, πατριαρχικὸς ἐφημέριος (ὅστις ἦτον εἰς Βουκουρέστι καὶ πρὸ πάνυ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχεν ἔλθῃ εἰς βασιλεύουσαν), καὶ ὁ κὺρ Γρηγόριος ἱεροδιάκονος, ὁ καὶ τεταρτεύων τοῦ μακαρίτου κὺρ Σωφρονίου, ὅστις εἶναι υἱός τινος ἄρχοντος ποτὲ τζιφοὺτ Μιχαλάκη λεγομένου, καὶ μαζῆ μὲ αὐτοὺς τοὺς δύο ἕνας τζαβούσης βασιλικὸς μὲ φερμάνι, καὶ ἐπῆγαν μὲ μενζίλι, διὰ νὰ φέρουν εἰς βασιλεύουσαν τὸν ἅγιον Παλαιῶν Πατρῶν κὺρ Γαβριὴλ διὰ πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, ψηφισθέντα ἤδη ὑπὸ τῶν ὀκτὼ ἐνδημούντων ἀρχιερέων, συμπαρόντων καὶ τῶν εὐγενεστάτων ἀρχόντων καὶ ἐπιτρόπων τοῦ Κοινοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ πάντων τῶν ἐγκρίτων χριστιανῶν ἀπὸ τῶν ἐσναφίων, μὲ τὸ νὰ ἀπεποιήθησαν τὴν πατριαρχείαν ὅσοι προσεκαλέσθησαν, ὧν τὰ πρῶτα φέρει

ὁ ἅγιος Βιζύης κὺρ Γεράσιμος. Στοχάζονται δὲ ὅτι φθάνει ὁ νέος πατριάρχης εἰς τεσσαράκοντα ἡμέρας, ὅστις καὶ μνημονεύεται εἰς πάσας τὰς ἐκκλησίας ὡς ἤδη γεγενημένος πατριάρχης, ἅτε ἀποφασισθεὶς μὲ ὅλας τὰς ψήφους τῶν ὀκτὼ ἐνδημούντων ἁγίων ἀρχιερέων, ἐπιγράφεται δὲ καὶ τὸ πατριαρχικὸν αὐτοῦ ὄνομα «Γαβριὴλ ἐλέῳ Θεοῦ» εἰς ὅλα τὰ γραφόμενα ἤδη πατριαρχικὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα ὑπογράφει ὁ τοποτηρητὴς τοῦ πατριάρχου, ὅστις εἶναι ὁ ἅγιος Χριστιανουπόλεως, ὁ ὁποῖος κάθεται τώρα εἰς τὸ Πατριαρχεῖον εἰς τὸ μεγάλο Συνοδικὸν, ἀντὶ τοῦ πατριάρχου καὶ ὑπογράφει τὰ γράμματα, καὶ θεωρεῖ κάθε ὑπόθεσιν, ὡς πατριάρχης, καὶ στέκεται εἰς τὸ γεδέκι, καὶ εὐλογεῖ, καὶ ὅσα ἄλλα ἀνήκοντα τῷ καθολικῷ πατριάρχῃ ἐκτελεῖ, δι' ἀδείας τῆς πανιέρου συνόδου τῶν ὀκτὼ μόνον ἁγίων ἀρχιερέων τῶν ἐνδημούντων κατὰ τὴν βασιλικὴν προσταγήν. Εἶναι εἰς τὸ Πατριαρχεῖον καὶ ὁ ἅγιος πρωτοσύγκελλος ὁ ἴδιος· [καὶ ὁ] νέος ἀρχιδιάκονος, υἱὸς τῆς ἀρχοντίσης καμιναρέσσας, ὅστις, οἴδατε, ἦτον διάκονος τοῦ ἁγίου Ἐφέσου· μαζῆ μὲ αὐτοὺς εἶναι καὶ οἱ κληρικοὶ, καὶ πάντες συνεπιστατοῦσιν εἰς τὰς συμβαινούσας ὑποθέσεις, ὡς πάντοτε. Μ[νημο]νεύουν καὶ εἰς πάσας τὰς ἐκκλησίας «καὶ ὑπὲρ ἀναπαύσεως» τοῦ μακαρίτου κὺρ Σωφρονίου τεσσαρακονταλείτουργον διὰ προσταγῆς τῆς ἁγίας συνόδου.

Εὑρέθησαν εἰς τὸν κόλπον τοῦ μακαρίτου πατριάρχου κὺρ Σωφρονίου καὶ πέντε πουγγείων χρεωστικαὶ ὁμολογίαι τῆς Μακαριότητός της, ἐξ ὧν ἔλαβε πεντακόσια γρόσια ἔτι ζῶν, ἀπὸ δὲ τὰ λοιπὰ τέσσαρα ἀφῆκεν εἰς τὰς ἐν Ἱερουσαλὴμ καλογραίας πεντακόσια γρόσια, διὰ τὰ ὁποῖα ἔγραψεν ὁ μισὲρ Μανόλης Πούλιας τῷ εἰς Ἱερουσαλὴμ Χατζῇ Ἀνδρέᾳ κάλφᾳ ὅτι νὰ μοιράσῃ ἐκεῖνα τὰ πεντακόσια γρόσια εἰς τὰς ἐκεῖσε καλογραίας, καὶ νὰ πάρῃ ἐξ ἐκείνων ἀποδεικτικὰ γράμματα καὶ νὰ τὰ στείλῃ πρὸς τὴν εὐγενείαν του πρὸς ἔνδειξιν, τὰ δ' ἄλλα τὰ ζητοῦν οἱ ἐπίτροποι, καὶ μέλλομεν νὰ τὰ ἑτοιμάσωμεν, διὰ νὰ τὰ δώσωμεν κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας. Καὶ ταῦτα μὲν δουλικῶς, μένομεν δὲ καὶ αὖθις δοῦλοι ταπεινοὶ

τῆς θειοτάτης αὐτῆς Μακαριότητος

Ὁ πρωτοσύγκελλος ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΣ μοναχός.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΦΟΣΙΩΣΕΩΣ

Ἐκδίδομεν σήμερον τὰς εὐγενεῖς ἐπιστολὰς τῶν φιλογενῶν κοινοτήτων Ἀρτάκης καὶ Μιτυλήνης, ὡς καὶ τὴν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Κρήτης κ. Εὐμενίου, ἐπί τε ταῖς ἑορταῖς συγχαίροντος καὶ εὐχὰς ἀδελφικὰς διατυποῦντος ὑπὲρ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου.

Παναγιώτατε καὶ θειότατε δέσποτα,

Ἡ δημογεροντία τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Κυζίκου ἐν Ἀρτάκῃ μετὰ βαρυαλγούσης καρδίας καὶ συντριβῆς ψυχῆς παρακολουθοῦσα τὰ ἀπό τινος, ὡς μὴ ὤφειλε, λαμβάνοντα χώραν ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Ἐκκλησίας, τῇ ἀντικανονικῇ ἐνεργείᾳ ἀρχιερέων τινῶν ἀντιπολιτευομένων, ἔγνω καθῆκον αὐτῆς ἱερὸν ἵνα ἐν τακτικῇ αὐτῆς συνεδρίᾳ λαμβάνουσα ὑπ' ὄψει τὴν δημιουργηθεῖσαν, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, κατάστασιν ταύτην, ἣν πάντες οἱ ὀρθοφρονοῦντες ὀρθόδοξοι τοῦ κλίματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πάνυ δικαίως ἀποδοκιμάζουσι καὶ κατακρίνουσιν, ὑποβάλῃ τὴν πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης καὶ προσκυνητῆς Παναγιότητος πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν καὶ τὴν πληρεστάτην αὐτῆς ἐπιδοκιμασίαν εἰς τὰς ὑπὲρ τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐνεργείας Αὐτῆς.

Δεόμενοι δὲ τοῦ Νυμφίου τῆς Ἐκκλησίας καὶ Θεοῦ ἡμῶν ὅπως ἐπαναφέρῃ τὴν διαταραχθεῖσαν γαλήνην καὶ ἡσυχίαν ἐν τῇ χειμαζομένῃ Ἐκκλησίᾳ Αὐτοῦ, ἐπ' ἀγαθῷ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἧς ἐπαξίως προΐσταται Αὕτη, διατελοῦμεν ἐξαιτούμενοι τὰς θεοπειθεῖς Αὐτῆς εὐχὰς καὶ εὐλογίας,

Ἐν Ἀρτάκῃ τῇ 14 δεκεμβρίου 1904,

Τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης

καὶ προσκυνητῆς ἡμῖν Παναγιότητος

τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐπειθῆ

καὶ δοῦλοι ταπεινοὶ

Οἱ δημογέροντες

Ν. Γ. Τζανῆς λογοθέτης. Ἰωάννης Ν. Κελαϊδήτης. Χριστόδουλος Κανέλλου. Κλεάνθης Κ. Χανιόγλους. Σωτήριος Γ. Ψαθέρης. Σ. Κ. Προύσαλης.

Παναγιώτατε δέσποτα,

Συμμεριζόμενοι πληρέστατα τὰ ἐν τῇ πρὸς τὴν Ὑμετέραν θειοτάτην Παναγιότητα ὑπὸ χρονολογίαν 24 νοεμβρίου ἐ. ἔ. ἐπιστολῇ τῆς ἀξιοτίμου κεντρικῆς δημογεροντίας καὶ τῆς ἐφορίας τῶν Φιλανθρωπικῶν καὶ Ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων τῆς κοινότητος

Μιτυλήνης ἐκδηλωθέντα αἰσθήματα, σπεύδομεν καὶ ἡμεῖς ἰδιαιτέρως νὰ καθυποβάλωμεν διὰ τῆς παρούσης υἱικῆς ἡμῶν ἀναφορᾶς τὰ αὐτὰ αἰσθήματα τῆς πρὸς τὸ σεπτὸν Αὐτῆς πρόσωπον ἀνκλλοιώτου ἡμῶν πίστεως, ἀφοσιώσεως καὶ ἐπιδοκιμασίας. Ἐπικαλούμενοι δὲ τὰς θεοπειθεῖς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος καὶ εὐλαβῶς τὴν ἁγίαν Αὐτῆς δεξιὰν ἀσπαζόμενοι διατελοῦμεν μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ

Τῆς Ὑμ. θειοτάτης Πανκγιότητος

τέκνα πειθήνια

τῇ 11 δεκεμβρίου 1904,

ΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΜΙΤΥΛΗΝΗΣ

Κοινότης Σκοπέλου Γέρας. Ἡ Δημογεροντία Παράσχος Δ. Ἀνδριανός, Γ. Ν. Μοσχόβης, Γιαννακὸς Χατζῆ Γιάννη, Δ. Καρματζὸς, Γ. Δαυλιάκος, Γ. Π. Χ'' Γιάννης, Π. Γ. Κουλαγίνης, Γ. Ι. Κοντουρᾶς.

Κοινότης Παπάδου Γέρας. Ἡ Δημογεροντία Ε. Α. Πασπάτης, Σ. Δ. Καραμβάλης, Εὐστ. Α. Ταμβακέρας. Π. Ε. Σουρλάγκας, Ε. Βρανᾶς, Ε. Α. Κυριαζῆς.

Κοινότης Μεδαγροῦ Γέρας. Ἡ Δημογεροντία Α. Ε. Χατζῆ Βασιλείου, Ν. Παπαλῆς, Π. Χαρ. Χ'' Βασιλείου, Δ. Δ. Σουλάνης, Α. Κ. Χατζῆ Ἀφράτης, Ε. Ν Βάρκας, Ν. Π. Χατζῆ Νικολάου.

Κοινότης Παλαιοκήπων Γέρας. Ἡ Δημογεροντία Γρ. Βουζβούνης, Ε. Ν. Ἐμμανουήλ, Διογένης Π. Φραντζέσκου, Κ. Ἀπιώτης, Π. Π. Φραντζέσκου Μιλτ. Π. Φραντζέσκου, Εὐστρ. Κ. Ρεπάνης.

Κοινότης Πλωμαρίου. Τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον Ἰω. Δ. Παπουτσάκης, Ι. Π. Ξεπτερᾶς, Ι. Γ. Χατζηγιαννάκου, Ε. Η. Τραγάκης, Κ. Δ. Ἀράπογλους.

Κοινότης Ἁγιάσου. Δημογέροντες καὶ πρόκριτοι Εὐστρ. Γ. Σκλεπάρης, Στέφ. Β. Βρανίδης, Προκόπιος Α. Τζαννετῆς, Ι. Σπυρέλλης, Γρ. Δ. Σκορδέλλης, Ἰωσὴφ Γ. Καμιροῦ, Ι. Μ. Σαραντινέλλης, Β. Δ. Νουλέλης, Ε. Π. Ζαννετῆς.

Κοινότης Πολιχνίτου Εὐστρ. Βαρελτζῆς, Χ. Παναγιωτάκης, Εὐστρ. Κατσάνης, Α. Ε. Κωστομοίρης, Δ. Ν. Κουτζαμανῆς, Ι. Ἀδαλῆς.

Κοινότης Παμφύλων. Ε. Α. Ψωρέλλης, Μ. Ντίλλης, Β. Ν. Φράντζη, Χριστοφόρος Μιχαὴλ, Ε. Α. Σαρῆ, Ἐμ. Μουκτάρης

Κοινότης Μόριας. Δημογέροντες καὶ ἐπίτροποι. Γεώργ. Ἰωάννου, Εὐστρ. Π. Ἀλμπετένης, Προκόπιος Κοκκινοφόρου, Π. Δ. Τούρου, Ἠλίας Γ. Ἠλία.

(Τὸ γνήσιον τῶν ὑπογραφῶν ἐπικυροῦσι 18 σφραγῖδες μουκταρικαὶ καὶ δημογεροντιῶν).

Παναγιώτατε.

Ἐπὶ ταῖς ἐγγιζούσαις ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τῷ ἐπὶ θύραις νέῳ ἔτει σπεύδω ὑποβαλεῖν εὐλαβῶς τῇ Ὑμετέρᾳ θειοτάτῃ Παναγιότητι τὰ υἱϊκὰ συγχαρητήριά μου καὶ ὁλοψύχως εὔξασθαι, ὅπως ὁ Κύριος ἐν τῇ ἀπείρῳ Αὐτοῦ ἀγαθότητι κατὰ τὸ νέον ἔτος τῇ μὲν Ἐκκλησίᾳ χαρίσηται γαλήνην καὶ θριάμβους κατὰ τῶν ὁρατῶν καὶ ἀοράτων Αὐτῆς ἐχθρῶν, τῇ δὲ Ὑμετέρᾳ θειοτάτῃ Παναγιότητι δωρήσηται τὴν ἐγκαρτέρησιν καὶ ὑπομονὴν ἐν τοῖς πειρασμοῖς καὶ τοῖς σκανδάλοις, ἐνσταλάξῃ ἐν τῇ καρδίᾳ Αὐτῆς τὴν ἄνωθεν παραμυθίαν, καὶ ὁπλίσῃ ἅμα Αὐτὴν διὰ τοῦ σθένους τῆς θείας Αὐτοῦ χάριτος, ὅπως ἰσχύσῃ οὐ μόνον θεαρέστως διακυβερνῆσαι, ἀλλὰ καὶ διασῶσαι καὶ εἰς ἀκμὴν προαγαγεῖν τήν τε Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Γένος, ὃ πρὸς Αὐτὴν μετὰ Θεὸν προσατενίζει καὶ παρ' Αὐτῆς κατὰ τοὺς χαλεποὺς τούτους καιροὺς ἀπεκδέχεται τὴν σωτηρίαν καὶ τὸ ἑαυτοῦ κλέος.

Ἐπὶ τούτοις τὰς θεοπειθεῖς τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος εὐχὰς ἐξαιτούμενος καὶ τὴν παναγίαν Αὐτῆς δεξιὰν κατασπαζόμενος διατελῶ

Ἐν Ἡρακλείῳ τῇ 8ῃ δεκεμβρίου 1904,

Τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος

τέκνον ἐν Κυρίῳ εὐπειθέστατον

† Ὁ Κρήτης **ΕΥΜΕΝΙΟΣ**

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ *ἐλαχίστης ἠξιώθη παρ' ἡμῖν ἄχρι σήμερον προσοχῆς. Ὀλίγισται διατριβαὶ ἀφορῶσαι μᾶλλον εἰς τὸν βίον καὶ τὰς περιπετείας ἐνοριακῆς τινος ἐκκλησίας, ἢ σχολῆς, ἐξεδόθησαν, αὗται δὲ περιέχουσιν ἀναγραφὴν δαπανημάτων, ἢ γράμματα σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ, ἢ πληροφορίαν περὶ τοῦ βίου διδασκάλου τινὸς καὶ ταύτην ὅλως στοιχειώδη. Εἴπερ ἐξεδόθησαν διατριβαί τινες περὶ πατριαρχῶν, ἢ θεσμῶν φιλανθρωπικῶν, ἢ ἐκπαιδευτικῶν, ἢ διαχειριστικῶν, αὗται κυρίως ἀνάγονται εἰς τὴν ἐν γένει ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν τῶν κάτω χρόνων. Τὰ γραμματοφυλακεῖα ναῶν ἐνοριακῶν καὶ σχολείων—ἕως ἂν γένωνται γνωστὰ τὰ ἀρχεῖα τῶν συντεχνιῶν—ἐρευνώμενα καὶ μελετώμενα δύνανται νὰ διδάξωσιν ἡμᾶς ὄχι μόνον τὸν βίον σχολείων τε καὶ φιλανθρωπικῶν καταστημάτων καὶ ναῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀδελφάτων καὶ συντεχνιῶν, ἤτοι τῶν θεσμῶν καὶ συστημάτων ἐκείνων, ἅπερ ἐπί τε τῶν βυζαντινῶν καὶ τῶν μετὰ ταῦτα χρόνων ἐβάσταζον τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς εἰς τὴν δυσβάστακτον*

αὐτοῦ ἀποστολὴν, εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ τό τε ἁγιαστικὸν καὶ τὸ διοικητικόν. Ἡ δρᾶσις — ἂν ἐπιτρέπηται ἡμῖν ἡ λέξις—τῶν ἐν λόγῳ συστημάτων καὶ τῶν ἐπ᾽ αὐτὰ τεταγμένων ἀρχῶν συνεπλήρου, οὕτως εἰπεῖν, τὸ ἔργον τοῦ ἀρχιεπισκόπου Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, προῆγε καὶ διεφρούρει τὰ κοινὰ πράγματα καὶ συμφέροντα, καὶ συνίστα παρεμβολὴν ἰσχυρὰν περὶ τὸν πατριάρχην τῶν τοῦ Χριστοῦ πενήτων.

Εἴπερ ἀπωλέσθησαν ἐν δυστυχήμασι καιρικοῖς, πυρποληθέντες, ἐνοριακοὶ καὶ πατριαρχικοὶ κώδηκες, οἱ περισωζόμενοι, ὅταν μελετηθῶσι, δύνανται νὰ παράσχωσιν ἡμῖν ἀμυδράς τινας ἀκτῖνας φωτὸς, ὁδηγοῦντος ἡμᾶς εἰς ἀναστήλωσιν καὶ γεγονότων καὶ χαρακτήρων, ἢ σκιαζομένων ἢ παριστορουμένων· ἔγγραφα δὲ ποικίλης φύσεως, ἱερὰ καὶ κοσμικὰ, ἀποκείμενα ἐν τοῖς τῶν ναῶν γραμματοφυλακείοις, ἀφηγοῦνται καὶ περὶ ἀδελφάτων καὶ περὶ ἁγιασμάτων καὶ περὶ συντεχνιῶν τῆς τε ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῶν πέριξ, ἴσως δὲ καὶ περὶ διδασκάλων καὶ περὶ ἱεροκηρύκων καὶ περὶ κληρικῶν ἐπ᾽ ἀρετῇ καὶ φιλογενείᾳ διαπρεπόντων, καὶ περὶ τῶν ἐξεχόντων ἐν τῇ τάξει τῶν τὰ κοινὰ παρ᾽ ἡμῖν πραττόντων, ὡς ἐπίσης καὶ περὶ ἁγιογράφων καὶ ἀρχιτεκτόνων καὶ διακοσμητῶν τῶν ναῶν. Ἀφηγοῦνται αὐθεντικῶς καὶ δοκίμως τὴν ἐπὶ τῶν πασχόντων, ἐπὶ τῶν σχολείων, ἐπὶ τῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων εὐεργετικὴν ἐπιρροὴν τῶν κοινῶν ταμείων, ναῶν, ἀδελφάτων καὶ συντεχνιῶν, τὰς σχέσεις τῶν κατ᾽ ἐνορίας ἀρχῶν πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον καὶ πρὸς τὴν κοσμικὴν ἀρχήν· καὶ ταῦτα πάντα πρὸς τὰς ἀπὸ στόματος παραδόσεις ἀντιβαλλόμενα καὶ συνδυαζόμενα συμπληρώσουσιν ἡμέραν τινὰ, κατόπι κριτικῆς ἐρεύνης, τὴν ἱστορίαν τῆς τε ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς ὑπὸ τὸν ἁγιώτατον πατριαρχικὸν οἰκουμενικὸν θρόνον, ἐὰν γένηται καὶ περὶ τῶν κατ᾽ ἐπαρχίας ὀρθοδόξων παροικιῶν ἐργασία τις ὁμοία τῇ περὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἡμῶν.

Διότι νῦν ἀπαιτεῖται νὰ συναθροισθῇ ἡ πρὸς τοῦτο κατάλληλος ὕλη. Τὸ δ᾽ ἔργον τοῦτο ἀνέλαβεν, εὐλογίᾳ καὶ κελεύσει τῆς Α. Θ. Π. τοῦ πατριάρχου κκ. Ἰωακεὶμ, ὁ χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χ. Μ. Ἐκκλησίας κ. Μ. Ι. Γεδεὼν ἐν ἰδίᾳ ὀγκώδει συγγραφῇ ὑπὸ τίτλον «Ἑορτολόγιον Κωνσταντινουπολίτου Προσκυνητοῦ», οὗ μέχρι σήμερον ἐξεδόθησαν δύο τεύχη περιλαμβάνοντα 384 σελίδας εἰς 8ον.

Πληθὺς ἱστορικῶν εἰδήσεων ἐν αὐταῖς περιέχεται, γράμματα δὲ πολλὰ, ἐνοριακὰ καὶ πατριαρχικὰ, ἐμπεδοῦσι τὰ γραφόμενα, καὶ τὰ γράμματα ταῦτα μετεγράφησαν κατὰ τὸ ἓν δέκατον ἐκ πατριαρχικῶν κωδήκων, διότι τὰ λοιπὰ συνηθροίσθησαν ἀπὸ μοναστηριακῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν γραμματοφυλακείων καὶ κωδήκων, ὡς καὶ αἱ εἰδήσεις τοῦ βιβλίου, ἐν αἷς καί τινες ἐκ παραδόσεων· ὡς δὲ περισώζονται τὰ τοιαῦτα, οὕτω περιεσώθησαν ἐκδιδόμεναι καὶ χριστιανικαὶ ἐπιγραφαὶ καὶ ἀπεικονίσματα λειψάνων χριστιανικῆς τέχνης. Πολυάριθμοι εἰδήσεις ἐξ ἐγγράφων μνημείων περισυνελέγησαν περὶ τῶν ἱερῶν εἰκόνων, ἀμφίων καὶ σκευῶν τῶν ναῶν, περὶ τῶν κατὰ τὰς χοροστασίας καὶ λειτουργίας δικαιωμάτων τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, περὶ τῶν παρ᾽ ἡμῖν ἐπιφανῶν οἰκογενειῶν, περὶ τῶν ἀδελφάτων, κυρίως τῶν πρὸ πολλῶν δεκάδων ἐτῶν παρ ἡμῖν ἐπωφελῶς ἐργαζομένων, περὶ συντεχνιῶν καὶ τῶν ὑπ᾽ αὐτῶν δυευθυνομένων κοινωφελῶν καθιδρυμάτων, περὶ τῶν ἄλλοτε καὶ νῦν ἐν τοῖς ναοῖς ἁγίων λειψάνων, καὶ περὶ σχολείων.

Ἕνεκα τῆς πλουσίας ταύτης ὕλης, κυρίως δὲ τῶν πολλῶν ἐγγράφων, τὸ σύγγραμμα ἐκρίθη ὑπὸ τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου χρήσιμον πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τοῖς σχολείοις καὶ τοῖς ἀδελφάτοις, ἡ δὲ ὑλικὴ πρὸς αὐτὸ ὑποστήριξις ἐκ μέρους αὐτῶν καὶ παντὸς ὁμογενοῦς δικαία, διότι καὶ κόπον πολὺν, καὶ χρόνον οὐ μικρὸν, καὶ δαπάνην μεγάλην ἀπῄτησεν ἥ τε συγκομιδὴ τῆς ὕλης καὶ ἡ ἐκτύπωσις, ὑπολογιζομένου ὅτι τὸ ἔργον ἐκταθήσεται εἰς 640 σελίδας καὶ ἐπέκεινα. Οὕτω δὲ, μετ᾽ αὐτὸ ἐκδοθήσεται τὸ «περὶ τῶν λειτουργιῶν τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως», ἡ «Ἱστορία τοῦ ἐν Φαναρίῳ πατριαρχ. οἴκου» ἐντολῇ καὶ εὐλογίᾳ τῆς Α.Θ.Π., συνεκδιδομένης ἅμα καὶ τῆς «Νέας Βιβλιοθήκης τῶν ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων».

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος συνιστᾷ τὴν κτῆσιν τοῦ βιβλίου πᾶσι τοῖς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ Θρόνου λογίοις κληρικοῖς καὶ λαϊκοῖς, ἰδιαίτατα δὲ ταῖς ἐπιτροπαῖς τῶν ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ταῖς ἐφορίαις τῶν ἐν αὐτῇ σχολείων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος. — Τῇ τρίτῃ, ἡ ἱερὰ Σύνοδος διέκοψε τὰς τακτικὰς αὐτῆς ἐργασίας, ἐπαναληφθησομένας μετὰ τὰς ἐπὶ θύραις ἑορτάς.

Ὀφφίκια πατριαρχικῆς αὐλῆς.—Ἐν τῇ προτελευταίᾳ συνεδρίᾳ τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ληφθεισῶν ὑπ' ὄψιν τῶν πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ὑπηρεσιῶν τῶν ἐξοχ. Ἀλεξάνδρου βέη Παντζίρη καὶ Συμεὼν ἐφέντη Σινιόσογλου, ὧν ὁ δεύτερος εὐεργέτης ἀνεδείχθη τῶν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ Καισαρείᾳ κοινωφελῶν καθιδρυμάτων, ἐνεκρίθη ν' ἀπονεμηθῇ ἀμφοτέροις ὁ τίτλος ἐντιμοτάτου ἄρχοντος τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ εὐγενοῦς αὐτῆς τέκνου, ἅμα δὲ καὶ ὀφφίκιόν τι τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς. Ὁ τοῦ ὀφφικίου καθορισμὸς ἀνετέθη τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ.

Πατριαρχ. προσφώνησεις. — Τῇ τρίτῃ, κατ' ἐντολὴν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμεν. πατριάρχου, ὁ βοηθὸς καπουκεχαγιᾶς ἐνδοξ. Σπυράκης ἐφέντης Κωνσταντινίδης διηρμήνευσε τὰς πατριαρχ. συλλυπητικὰς προσρήσεις τῇ οἰκογενείᾳ τοῦ τῇ προτεραίᾳ θανόντος Βάϊς βέη, ὑποδιευθυντοῦ τοῦ τμήματος τῶν ἀμφισβητουμένων ὑποθέσεων τοῦ Ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν. — Ἐπίσης, ἐντολῇ πατριαρχικῇ, ὁ ἐκ τῶν πατριαρχικῶν διακόνων ἱερολ. κ. Χρυσόστομος Καβουρίδης παρέστη κατὰ τὴν κηδείαν τοῦ ἐν Σαρμασικίῳ θανόντος ὀρθοδόξου σύρου Ἰβραὴμ Καζακία, ἧς προεξῆρχεν ὁ ἐκ τῶν σεβ. συνοδικῶν μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Κωνστάντιος.

Ἐπὶ τῇ πρώτῃ τοῦ ἔτους παρὰ δυτικοῖς ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἐπισκεψάμενοι τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ τοὺς ἐξ. πρεσβευτὰς Αὐστροουγγαρίας, Γαλλίας καὶ Γερμανίας συνεχάρησαν ὁ πανοσιολογ. Μ. πρωτοσύγκελλος καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ Α' πατριαρχικοῦ γραφείου κ. Ἰω. Δ. Τανταλίδης.

Μοναὶ Πόντου.—Ἀποφάσει συνοδικῇ, προσεκλήθησαν, ὅπως ἔλθωσιν ἐνταῦθα μετὰ τὰς ἑορτάς, ὁ πανοσ. ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ τιμίου Προδρόμου Βαζελῶνος κ. Πανάρετος, ὁ ἐκ τῆς μονῆς ἁγίου Γεωργίου Περιστερεώτα ἱερομόναχος κ. Γρηγόριος καὶ ὁ ἐκ τῆς μονῆς τῆς Θεοτόκου Σουμελᾶ καὶ νῦν ἐν Κοτυώροις (Νεοκαισαρείας) ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης κ. Παρθένιος.

Ὀνοματικαὶ ἑορταί. — Τῇ δευτέρᾳ, μνήμῃ Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης διεβίβασε τὰς συλλυπητικὰς αὐτοῦ προσρήσεις τῷ ἑορτάζοντι πανιερ. μητροπολίτῃ πρώην Ἐρσεκίου κ. Ἰγνατίῳ διὰ τοῦ ἐκ τῶν πατριαρχικῶν διακόνων κ. Χρυσοστόμου.

Ἐπισκέψεις. — Τῇ δευτέρα ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ὁ ἐρίτιμος τραπεζίτης κ. Εὐστάθιος Εὐγενίδης.

Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ.

Ἡ ἐν Βερολίνῳ ὀρθόδοξος ἑλληνικὴ κοινότης ἐπιστέλλουσα τῇ Α. Θ. Π. ἀγγέλλει τὴν ἑαυτῆς σύστασιν, ἐπικαλουμένη τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Μ. Ἐκκλησίας, καθιστῶσα γνωστὸν ὅτι προσέλαβεν ἱερατικῶς προϊστάμενον τὸν χάριν εὐρυτέρων ἐπιστημονικῶν σπουδῶν ἐν Βερολίνῳ διατρίβοντα πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτην κ. Νεκτάριον Μαυροκορδάτον, κληρικὸν ἐπὶ παιδείᾳ καὶ πολιτείᾳ ἱερατικῇ διακρινόμενον. Ἡ κοινότης αἰτεῖται τὴν ἀποστολὴν ἱερῶν εἰκόνων, ἀμφίων καὶ σκευῶν, ὑποβάλλουσα συνάμα ταπεινὰς εὐχὰς ὅπως ἡ Α. Θ. Π. κοσμήσῃ τὸν θρόνον ἐπὶ ἔτη πάμπολλα καὶ γαλήνια.— Τὰ τῆς κοινότητος διέπουσιν οἱ ἀξιότιμοι κκ. Σ. Μεσηνέζης (πρόεδρος), Ι. Ζερλέντης (γραμματεὺς), Π. Σταμάτης, Ν. Νικολόπουλος, Λ. Μπαξεβανίδης, Ε. Λουίζος καὶ Ε. Αὔγουστος, σύμβουλοι.

Ἡ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ τῆς Ἀμερικῆς ὀρθόδοξος ἑλληνικὴ κοινότης, ἧς προεδρεύει ὁ κ. Κ. Σ. Γαλανόπουλος, ἤγγειλε τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ δι' ἐπιστολῆς (ἀπὸ 1)14 δεκεμβρίου) τὴν πρόσκλησιν ὡς προϊσταμένου αὐτῆς τοῦ αἰδεσιμωτάτου πρεσβυτέρου κ. Μεθοδίου Κουρκουλῆ, πρώην ἱεροκήρυκος τῆς ἐν Σμύρνῃ θρησκευτικῆς ἀδελφότητος «Εὐσεβείας» καὶ ἐπί τινα καιρον ἱερατεύσαντος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἀπολύσασα τὸν αἰδεσ. πρεσβύτερον κ. Ζήσιμον Τυπάλδον. Ἡ κοινότης ἐπίσης καθιστᾷ γνωστὰς καὶ τὰς προπαρασκευτικὰς ἐργασίας πρὸς ἀνέγερσιν ἰδίου ναοῦ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐλπίζουσα ὅτι θέλει δυνηθῇ ν' ἀνεγείρῃ προσεχῶς καὶ σχολῆς οἰκοδόμημα, πρὸς ἐπίρρωσιν τοῦ τε θρησκευτικοῦ καὶ πατριωτικοῦ συναισθήματος τῶν εἰς τὸν νέον κόσμον καὶ ἰδίως τὴν μεγάλην ἐκείνην ἀμερικανικὴν πόλιν διαμενόντων ὁμοεθνῶν ἡμῶν.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΚΔ'.

ΑΡΙΘ.—52

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1904

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ.. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (πρόεδρ.)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπὶ τῇ γεννήσει τοῦ Σωτῆρος καὶ τῇ πρώτῃ τοῦ ἔτους—Αἱ ἑορταὶ τῶν Χριστουγέννων ἐν τοῖς Πατριαρχείοις - Συγχαρητήρια ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς—Κρίσεις ἐπὶ τῶν καθ' ἡμᾶς· (Ἐπιστολαὶ ἐκ Πετρουπόλεως· ἐντεῦθεν εἰς Ἀθήνας. Θρῦλλοι—Ἡ «Νέα Ἡμέρα»)—Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ - Τὰ ἐλέῃ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις —Στατιστικαὶ πληροφορίαι.

ΕΠΙ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΕΙ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

ΚΑΙ ΤΗ ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

Ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν.

(Ἰωάννης Α'. 14).

Μεταξὺ τοῦ μυστηριώδους τούτου ἀγγέλματος, τοῦ περικαλύπτοντος καὶ ἀποκαλύπτοντος τὸν πυρῆνα τῶν περὶ τῶν κοσμοσωτηρίων ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων σκέψεων, καὶ τῆς γεννήσεως τοῦ θεανθρώπου, ὑπάρχει στενοτάτη ἀλληλουχία καὶ συνάφεια. Ἀλλ' εἰς πόσους ἀνωτέρους καὶ κατωτέρους, σοφοὺς καὶ ἀσόφους, πεπαιδευμένους καὶ ἀπαιδεύτους, ἡ συνάφεια αὕτη εἶνε πάντη ἀφανὴς, ἡ δὲ γέφυρα ἡ χρησιμεύουσα πρὸς βαθεῖαν κατανόησιν τῆς λαμπηδόνος τῆς θείας γεννήσεως ἀφ' ἑνὸς, καὶ τῆς αἰωνίας πηγῆς τοῦ φωτὸς, ἧς ἡ ἑορτὴ αὕτη τυγχάνει μετρία τις ἀκτινοβόλησις, ὅλως κατεστραμμένη καὶ διακεκομμένη! Ὁποία τῇ ἀληθείᾳ ἀνεκλάλητος ἀγαλλίασις διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐκ τῆς ἀναγγελίας ὅτι ὁ Λόγος σαρκοῦται ἐπαγγελλόμενος σωτηρίαν καὶ ἀνακαίνισιν αὐτοῦ. Ὁ Λόγος σάρκα λαμβάνων σκηνοῖ ἐν ἡμῖν, βουλὴν αὐτοῦ προαιώνιον ἐκπληρῶν, ἵνα ἀπολυτρώσῃ πάντας ἡμᾶς ἐκ τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τοῦ θανάτου διὰ τῆς σαρκώσεως ταύτης. Ζῇ βίον ἀνθρώπινον ὁ Θεάνθρωπος ὅπως τὸν ἐν τῷ πλανήτῃ τούτῳ βιοῦντα ἄνθρωπον ποδηγετήσῃ ἐξ ἀγάπης ὑπερβαλλούσης πρὸς βίον διάφορον ὅλως ἐκείνου, ὃν οὗτος μόνος κατ' ἀρχὰς ἐξελέξατο, πρὸς βίον ἐνάρετον, βίον προπαρασκευτικὸν διὰ τὴν μέλλουσαν ζωὴν αὐτοῦ· Ὁ ἄνθρωπος ὁ ζῶν μέχρι τοῦδε ἐν σκότει, ἐν ἁμαρτίᾳ, ἐν κακίᾳ, καλεῖται νῦν ἐκ συγκαταβάσεως νὰ προσατενίσῃ πρὸς τὸν ἐνανθρωπήσαντα, ὡς ὑπογραμμὸν, καὶ νὰ ζήσῃ τοῦ λοιποῦ ἐν τῷ φωτὶ, ἐν τῇ ἀρετῇ, καὶ ἐν τῇ χριστιανικῇ ἀγάπῃ, αὐτὸν μιμούμενος, τὰς νομοθετικὰς αὐτοῦ διατάξεις ἀπαραβάτως τηρῶν καὶ εἰς τὸ θεῖον αὐτοῦ πολίτευμα ἀφωσιωμένος διατελῶν. Ὁποία

χαρὰ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα περιφρουρουμένην ἤδη ἀπὸ τῶν παγίδων τοῦ καταδουλώσαντος αὐτὴν διαβόλου!

Ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ γεννᾶται χάριν τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἁμαρτόντος ἀνθρώπου καὶ τῆς ἀπαλλαγῆς αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, τῆς ἀβελτηρίας καὶ τῆς σκολιᾶς ὁδοῦ, ἣν ἐτράπετο ὁ ἄνθρωπος.

Δοξάσωμεν τοίνυν πάντες τὸν ἐξ οὐρανοῦ χάριν τῆς σωτηρίας ἡμῶν ἐπὶ γῆς κατελθόντα, ρυθμίσωμεν τὸν βίον ἡμῶν ἅπαντα πρὸς τὰς διδομένας ὑπ' αὐτοῦ ἡμῖν αἰωνίας ἀληθείας ἀρεστὸν αὐτῷ καὶ μόνον καθιστάντες αὐτὸν καὶ ἀποθέμενοι ἤδη τὸν ἐν ἡμῖν παλαιὸν ἄνθρωπον.

Ἀλλάσσομεν σταθμὸν βίου εἰσερχόμενοι εἰς νέαν χρονικὴν, κατὰ τὸν ἀνθρώπινον ἡμῶν ὑπολογισμὸν, περίοδον. Πρὶν ἢ τὸ βῆμα ἡμῶν πρὸς τὰ πρόσω ποιήσωμεν καὶ αὖθις, ὀφείλομεν, ἐπιπόλαιον τοὐλάχιστον, νὰ ρίψωμεν βλέμμα πρὸς τὰς ὑφ' ἡμῶν διανυθείσας ἐλέει θείῳ καὶ ἤδη εἰς τὸ ἄπειρον τῶν αἰώνων ἀπεληληθυίας 366 ἡμέρας. Μὴ ἀναλογισθῶμεν μόνον τί ἐκερδίσαμεν ὑλικῶς κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα, τί τῶν ἐγκοσμίων ἀπηλαύσαμεν. ποίας τῶν ἀνθρωπίνων τιμῶν ἠξιώθημεν καὶ τίνος τῶν ποθουμένων ὑστερήσαμεν. Μὴ τῶν φρούδων ἐλπίδων τὴν ἐκπλήρωσιν μόνον ἐπιζητήσωμεν· μὴ τὰ μάταια καὶ τὰ πρόσκαιρα μόνον θηρεύσωμεν· στάντες καλῶς καὶ μετὰ φόβου, ἐπισκοπήσωμεν πρὸς στιγμὴν, ποίας κατὰ τὸ διανυθὲν χρονικὸν διάστημα τῶν θείων παραγγελιῶν μετὰ τῆς ἐπιβαλλομένης χριστιανικῆς ἀγάπης ἐξετελέσαμεν· πρὸς τίνας καὶ πόσους τὴν εὐεργέτιδα χεῖρα ἡμῶν ὠρέξαμεν· τίνων καὶ πόσων ἀδελφῶν τὸ δάκρυ ἀπεσπογγίσαμεν, τὴν δίψαν ἐσβέσαμεν, τὴν γυμνότητα ἐκαλύψαμεν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς πάσχοντας ἐν ἔργοις ἐξεδηλώσαμεν· ἀναλογισθῶμεν καλῶς μή τι οὐδὲν ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ πλάστου ἡμῖν χορηγηθέντων ἀγαθῶν τῷ πενομένῳ ἀδελφῷ ἡμῶν μετεδώκαμεν; μὴ τοῖς ἐγκαταλελειμμένοις ὀρφανοῖς οὐ μόνον οὐδεμίαι παρέσχομεν ἀρωγὴν καὶ βοήθειαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπάρχουσαν αὐτοῖς μικρὰν περιουσίαν ἐνοσφισάμεθα; ἀνασκοπήσωμεν μὴ, τὰ κατὰ τὰς 366 ἡμέρας βήματα ἡμῶν ὡδηγήσαμεν εἰς πλάνας καὶ ἀπάτας καὶ ραδιουργίας, ὅπως οὕτω ἐπαυξήσωμεν ἐν ἡμῖν τὸν πλοῦτον τῶν ἀνθρωπίνων τιμῶν καὶ ἐμφανισθῶμεν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν κεχηνότων ἀδελφῶν εὐπάρυφοι καὶ ἐν χλιδῇ καὶ σισύραις ἐγκεκορδυλημμένοι; στῶμεν, ἀναγνῶσται, πρὸ τοῦ νέου τούτου σταθμοῦ καὶ δῶμεν εἷς ἕκαστος πρὸς ἑαυτὸν, λόγον τῶν γενομένων πράξεων ἡμῶν! Ἡμεῖς κρατοῦμεν τὰς βίβλους συνήθως τῶν ἰδιοτελῶν πράξεων ἡμῶν· ἐν τῷ οὐρανῷ ὅμως τηροῦνται ἐπ' ἀκριβὲς αἱ βίβλοι τῶν θεαρέστων καὶ θεοφιλῶν ἡμῶν πράξεων· αἱ ἡμέτεραι βίβλοι θὰ ἐκμηδενισθῶσι καὶ θ' ἀπαλειφθῶσιν, ἴσως καὶ κατὰ τὸ νέον ἔτος, ἅμα φθάσωμεν πρὸ τοῦ τάφου· αἱ οὐράνιοι ὅμως ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου τηρούμεναι βίβλοι θὰ μείνωσιν ἀνεξάλειπτοι καὶ ἀνέπαφοι· ἂς ἀναλογισθῶμεν ἄρα, ἐὰν ἐν τῇ οὐρανίᾳ βίβλῳ ἀνεγράφη κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἀξία τις ἀναγραφῆς πρᾶξις ἡμῶν· σκεφθῶμεν καλῶς μόνον περὶ τούτου, διότι τὰ ἄλλα πάντα, ἄτινα ἐπεδιώξαμεν, ὡς πομφόλυγες διαρραγήσονται καὶ ὡς καπνὸς διαλυθήσονται.

Ταύτας τὰς σωτηριώδες σκέψεις ἂς ἐνστερνισθῶμεν κατὰ τὸν νέον τοῦτον ἐνιαυτὸν, εἰς ὃν θείᾳ συνάρσει ἀπὸ τῆς αὔριον εἰσερχόμεθα. Πλημμελοῦντες, ἂς συνετιζώμεθα ἐν τάχει· παραβαίνοντες θείας ἐντολὰς, ἂς σπεύδωμεν πρὸς μετάνοιαν καὶ διόρθωσιν ἡμῶν αὐτῶν, ἐξαιτούμενοι τὸ ἔλεος τοῦ Παντοδυνάμου τοῦ χαρίζοντος ἡμῖν τὰς ἡμέρας, διότι τοὺς χρόνους καὶ τοὺς καιροὺς δὲν ἔχομεν ἡμεῖς, ἀλλ' Οὗτος ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ἐξουσίᾳ.

Ἰάκ. Βασιάδης

ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ
ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.

Ἐν μέσῳ πολλοῦ πλήθους εὐσεβῶν, παρὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν κακοκαιρίαν, συρρεύσαντος, ἑωρτάσθη ἡ πρώτη τῶν ἑορτῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις. Τὴν θείαν λειτουργίαν κατὰ τὴν νύκτα τῶν Χριστουγέννων ἐτέλεσεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ, συλλειτουργούντων αὐτῷ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν Κυζίκου, Νικομηδείας, Τραπεζοῦντος, Διδυμοτείχου, Χίου, Δρυϊνουπόλεως καὶ Σερβίων Κοζάνης, οὓς ἡ Α. Θ. Π. ἐδεξιώσατο, μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἐν-

τῷ πατριαρχικῷ οἴκῳ, εὐξαμένους ἀδελφικῶς ἵνα διατελῇ ἑορτάζων ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐπὶ μακρὸν ἐπὶ τοῦ πατριαρχ. οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Τὴν Α. Θ. Π. ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ἐπεσκέψαντο οἱ ἐξοχ. πρεσβευταὶ Ρωσσίας κ. Ι. Ζηνοβιὲφ καὶ Ἑλλάδος κ. Ι. Γρυπάρης, ὁ παρεπιδημῶν μητροπολίτης Σκοπίων κ. Σεβαστιανὸς, οἱ πανιερ. σχολάζοντες μητροπολῖται, οἱ πανοσιολ. ἐπίτροποι τῶν Ἁγίων Τόπων, ὁ πανοσ. ἀρχιμανδρίτης τῆς Ρωσσικῆς πρεσβείας, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ρωσσικῶν σκηνωμάτων, αἱ ἐφορίαι πάντων τῶν παρ' ἡμῖν ἐκπαιδευτικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν καταστημάτων, τὰ μέλη τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, οἱ ἄλλοτε χρηματίσαντες τοιοῦτοι, πάντες οἱ ὑπάλληλοι τῆς Ἑλληνικῆς πρεσβείας καὶ τοῦ προξενείου, ἀντιπρόσωποι τῶν πατριαρχῶν τῶν γρηγοριανῶν καὶ τῶν καθολικῶν ἀρμενίων, ὁ ἀγγλικανὸς ἱερεὺς αἰδεσ. κ. Μάρκος Σουέηβι, οἱ ἐκ τῶν συμβούλων τοῦ Κράτους ἐξ. Κ. Καραθεοδωρῆ καὶ Ἀνδρ. Κοπάσης, οἱ ἐκ τῶν τραπεζιτῶν ἐρίτιμοι κκ. Λ. Γ. Ζαρίφης, Θ. Μαυρογορδάτος, Ἠλιάσκοι, Εὐγενίδαι, Θ. Κουρτζῆς, Στ. Πεσμαζόγλους, Ραλλφιάδης, οἱ διευθυνταὶ καὶ καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς, τῆς Μ. τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐμπορικῆς σχολῆς, οἱ τῶν ἐνοριακῶν ναῶν καὶ σχολείων ἐπίτροποι καὶ ἔφοροι καὶ διδάσκαλοι, τὰ προεδρεῖα τῶν ἀδελφοτήτων καὶ συλλόγων καὶ πάντες οἱ τὰ κοινὰ πράττοντες.

Τοῖς ἐξέχουσαν θέσιν κεκτημένοις ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης διὰ κληρικῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων, αὐτοπροσώπως δὲ τοῖς ἐξ. πρεσβευταῖς καὶ τῷ ἐριτίμῳ κ. Εὐσταθίῳ Εὐγενίδῃ. Ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο τῇ τρίτῃ εἰς τὸν ἐν Μ. Ρεύματι οἶκον αὐτοῦ καὶ τὸν ἐξοχ. ἀρχιμεταφράστην τῶν Ἀνακτόρων Ἀλέξ. Καραθεεδωρῆ πασᾶν.

Ἐκ τῶν ἐν τοῖς προαστείοις καὶ ταῖς νήσοις συνεχάρησαν τῇ Α. Θ. Π. οἱ μακαριώτατοι πατριάρχαι πρώην Ἱεροσολύμων κ. Νικόδημος καὶ πρώην Ἀντιοχείας κ. Σπυρίδων· ἐκ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ δὲ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Πετρουπόλεως κ. Ἀντώνιος, ἱκαναὶ δημογεροντίαι, οἱ μητροπολῖται καὶ ἐπίσκοποι τοῦ κλίματος τοῦ πατριαρχ. οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τινὲς τῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἡγουμένων μονῶν, προϊστάμενοι κοινοτήτων τινων ἐν Εὐρώπῃ καὶ πολλοὶ τῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων. Τινὲς τῶν σεβασμ. ἀρχιερέων ὑπέβαλον καὶ τὰ ἐπὶ τῇ τεσσαρακονταετηρίδι τῆς ἀρχιερατείας τῆς Α. Θ. Π. συγχαρητήρια, ἢ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἀφοσιώσεως αὐτῶν, ὡς καί τινες τῶν δημογεροντιῶν, ἐν αἷς ἡ τῆς Σμύρνης δηλοῖ ὅτι συμμερίζεται τὸν κοινὸν πόθον τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος πρὸς ἀνέπαφον διαφύλαξιν τοῦ γοήτρου τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους. Πρὸς τούτους πάντας ἐγένοντο κατάλληλοι ἀπαντήσεις τῆς Α. Θ. Π. Τινὰ τῶν συγχαρητηρίων ἐκδίδομεν ᾧδε.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙ ΤΑΙΣ ΕΟΡΤΑΙΣ

Τῷ παναγιωτάτῳ καὶ θειοτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ κυρίῳ κυρίῳ Ἰωακείμ τῷ Γ', ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν χαίρειν καὶ ἐρρῶσθαι.

Ἐπὶ τῇ ἐπικειμένῃ μεγάλῃ ἑορτῇ τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῷ ἐγγίζοντι νέῳ ἔτει καθῆκον λογίζομαι ἵνα προσαγορεύσω Ὑμᾶς, Παναγιώτατε δέσποτα, ἐπ' ἀμφοτέροις, εὐχόμενος Ὑμῖν εἰρήνην, ὑγίειαν, μακροημέρευσιν καὶ σωτηρίαν. Ὁ σαρκωθεὶς διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ Κύριος συναρήγοι τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι ἐν τῇ δυσχερεῖ πρωθιεραρχικῇ διακονίᾳ αὐτῆς ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Θεόθεν πεπιστευμένου αὐτῇ ποιμνίου.

Ἐξαιτούμενος τὰς ἁγίας εὐχὰς αὐτῆς, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ διατελῶ μετ' ἀληθινοῦ πρὸς αὐτὴν σεβασμοῦ καὶ ἀδελφικῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης καὶ πλήρους ἀφοσιώσεως,

τῆς Ὑμετέρας περιποθήτου Παναγιότητος
ἐν Χριστῷ ἀφωσιωμένος ἀδελφὸς
ΑΝΤΩΝΙΟΣ μητροπολίτης Πετρουπόλεως.

Ἐν τῇ θεοσώστῳ βασιλευούσῃ πόλει τοῦ ἁγίου Πέτρου, ἐν ἔτει τῆς σωτηρίας ἡμῶν 1904, μηνὸς δεκεμβρίου 17.

Νεοχώριον 25 δεκεμβρίου, 9 πρωΐας.

Ἐπὶ κοσμοσωτηρίοις ἑορταῖς καὶ νέῳ ἔτει εὐχόμεθα Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι διελθεῖν αὐτὰς χαρμοσύνως καὶ θεαρέστως.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
(πρώην Ἀντιοχείας).

Χάλκη, 25 δεκεμβρίου, 10 πρωΐας.

Συγχαίροντες ἐπὶ τῇ κοσμοσωτηρίῳ ἑορτῇ τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως εὐχόμεθα ὑγιείαν, καὶ ζωὴν μακροχρόνιον μεθ' ὧν ἐφίεται ἀγαθῶν καταθυμίων.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
(πρώην Ἱεροσολύμων).

Βρυξέλλαι, 24 δεκεμβρίου, 2.30′ μ. μ.

Εὐσεβάστως εὔχομαι χαρμοσύνους ἑορτὰς καὶ νέον ἔτος εὐτυχίαν Ὑμετ. Παναγιότητος ἐπ' ἐθνικῇ εὐκλείᾳ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ
(πρώην πρεσβευτὴς τῆς Ὑψ. Πύλης αὐτόθι).

Διαρβεκίρ, 24 δεκεμβρίου, 12,30′ ἑσπέρας.

Ὁ τὴν πεσοῦσαν ἀναστήσας εἰκόνα πληρώσαι βουλὰς προσκυνητὴς μοι κορυφῆς.

ΜΗΝΑΣ
(Μ. ῥήτωρ τῆς Μ. Ἐκκλησίας
βοηθὸς τοῦ γεν. διοικητοῦ)

ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΚ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΕΩΣ ἀπὸ 15 δεκεμβρίου ἐγκύρως ἀγγέλλουσι πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν ὅτι οἱ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ σημαίνοντες κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ μετὰ λύπης πολλῆς ἐκφράζονται περὶ τῆς δημιουργηθείσης πρὸ τριῶν μηνῶν καταστάσεως καὶ σφόδρα ἀποροῦσιν ἐπὶ τῇ στάσει τῶν 8 μητροπολιτῶν ἐναντίον τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου. Κυρίως δὲ ὅ,τε σεβασμ. μητροπολίτης Πετρουπόλεως κ. Ἀντώνιος καὶ ὁ αὐτοκρατορικὸς ἐπίτροπος παρὰ τῇ ἁγιωτάτῃ διοικούσῃ Συνόδῳ πασῶν τῶν Ρωσιῶν ἐξοχ. κ. Ποπεδονόστσεφ ἐξεδήλωσαν ἐπισήμως τὴν ἐγκάρδιον αὐτῶν λύπην καὶ διετύπωσαν διάπυρον εὐχὴν ὑπὲρ εἰρήνης μὲν καὶ ὁμονοίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἑδραίας δὲ καὶ μακροχρονίου πατριαρχίας τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εὐκλεῶς κατακοσμούσης τὸν πρεσβυγενῆ τῆς Κωνσταντινουπόλεως οἰκουμενικὸν Θρόνον. Ὁ ἐξοχ. αὐτοκρατορικὸς ἐπίτροπος αὐταῖς μάλιστα λέξεσιν ἐχαρακτήρισεν ὡς ἄκρως ἀλγεινὴν τὴν φατριαστικὴν στάσιν τῶν 8 κατὰ τοῦ πατριάρχου.

ΘΡΥΛΟΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ ἀνυπόστατοι ἐξακολουθοῦσιν εἰσέτι δημοσιευόμενοι διὰ τῶν ξένων ἐφημερίδων, μετατυπούμενοι κατόπιν εἰς τὰς ἡμετέρας. Τοιαύτη ἡ ἐν τῷ Neues Wiener Tagblatt ἐκδοθεῖσα τηλεγραφικὴ εἴδησις ἐκ Κ)πόλεως ἀπὸ 2 ἰανουαρ. (20 δεκεμβρ.). Νομίζομεν ὅτι οὔτε οἱ σκεπτόμενοι τὰ τοιαῦτά εἰσι κληρικοί, οὔτε οἱ διὰ τοῦ τύπου διαδίδοντές εἰσι χριστιανοί. Οἱ ὀρθόδοξοι κληρικοί, οἱ διοικοῦντες τὰς ἁγιωτάτας αὐτοκεφάλους ὀρθοδόξους ἐκκλησίας, κάλλιστα γινώσκουσι τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τὰς σχέσεις τῶν κληρικῶν πρὸς τὰς ἀνωτέρας αὐτῶν ἀρχὰς, τοὺς πατριάρχας, καθ' ὧν οἱοσδήποτε φατριασμὸς κκὶ στάσις ἐπισύρει ποινὰς ὁριζομένας ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων. Οὐδεὶς δὲ δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι ἡ τελευταία ἀπέναντι τοῦ πατριάρχου στάσις τῶν περὶ τὸν Δυρραχίου μητροπολιτῶν ἀποτελεῖ συνομωσίαν καὶ φατριασμὸν, ἐγκλήματα δῆλον οὖν τιμωρούμενα οὐ μόνον ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἔξω νόμων, ὡς αὐταῖς διακελεύεται λέξεσιν ἡ ἁγία Δ′ οἰκουμενικὴ ἐν Χιλκηδόνι Σύνοδος.

ΤΑ ΓΡΑΦΟΜΕΝΑ ΕΝΤΕΥΘΕΝ εἰς ἀθηναϊκὴν ἐφημερίδα τῆς 8 δεκεμβρίου ὑπὸ δικηγόρου τινὸς διαψεύδομεν ἐπισήμως ὡς αὐτόχρημα ψεῦδος καὶ διαστροφὴν τῶν γεγονότων, πλασθέντα δὲ ὅπως σώσῃ ὁ γράφων δικηγόρος τοὺς πελάτας αὐτοῦ. Καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τῶν 8 μητροπολιτῶν τολμηθέντα πολλῆς εἰσι λύπης ἄξια· ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ὅμως κατάκριτος ἡ τολμωμένη ὑπὸ τῶν δορυφόρων αὐτῶν διεστραμμένη τῶν γεγονότων ἔκθεσις καὶ ἡ συστηματικὴ ψευδολογία. Ἡ ὑπόθεσις τῶν 8 πανιερωτάτων ἀρχιερέων ἐστὶ καθόλου ὑπόθεσις κανονικὴ, γινώσκει δὲ ἡ σεβαστὴ αὐτοκρατορικὴ κυβέρνησις ἀπ' αἰώνων νὰ τιμᾷ τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ θεσμοὺς ἡμῶν καὶ τὴν τῆς Ἐκκλησίας ὑπόστασιν.

Η «ΝΕΑ ΗΜΕΡΑ» τῆς Τεργέστης, ἀπολέσασα ἀπό τινος τοὺς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἀνταποκρίτας τοῦ «περιπύστου» αὐτῆς ἀνταποκριτοῦ, ἐπιδίδεται, σχεδὸν ἀπὸ δύο καὶ ἡμίσεως μηνῶν, εἰς ὑπομνηματισμοὺς καὶ σχόλια τῶν γραφομένων τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας», σημειοῦσα ἐνίοτε καὶ τυπογραφικόν τι σφάλμα, ἐν ἐλλείψει, πιθανῶς, ἑτέρας μομφῆς. Τὰ γραφόμενα ἡμῶν βασίζονται ἐπὶ γραμμάτων ἐπισήμων ἀγνώστων (ἢ δυσαναγνώστων) καὶ ἀπροσπελάστων τῷ «περιπύστῳ». Ἀλλὰ μετὰ θάρρους ἀδελφικοῦ παρατηροῦμεν τῷ συντάκτῃ τῆς τεργεστηνῆς ἐφημερίδος ὅτι κρίσεις τινὲς καὶ ἰδέαι τῶν ἐντεῦθεν ἀνταποκριτῶν αὐτοῦ ὑπερέβησαν πᾶν ὅριον κοσμιότητος καὶ πρότερον μὲν ἀλλὰ καὶ νῦν. Ἐσχά-

τως δὲ παρατηρήσεις τινὲς περὶ τῶν ἐνταῦθα γινομένων ἢ περὶ τῶν ἔν τισιν ἐπαρχίαις προδίδουσιν ἄνθρωπον ἀπολέσαντα πᾶσαν ἐθνισμοῦ καὶ χριστιανισμοῦ συναίσθησιν.

ΤΑ ΕΛΕΗ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΩΝ

Ἡ ἐγχωρία συνάδελφος «Πρόοδος» ἐν τῷ ὑπὸ ἡμερομ. 21 λήγοντος μηνὸς φύλλῳ αὐτῆς δι' ἀρθριδίου ἰδίου, προκειμένου περὶ τοῦ ἔθους τῆς διανομῆς ἐλεῶν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων Πατριαρχείων, τῆς δὶς τοῦ ἔτους, ὡς γνωστὸν, ἐπαναλαμβαιομένης, ἤτοι κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ ἁγίου Πάσχα, ἐκάκισε πικρῶς τὸν τρόπον τῆς διανομῆς ταύτης ὡς οὐ μόνον ἀσυμφόρως καὶ, ἀστόχως γινόμενον, ἀλλὰ τοὔτ' αὐτὸ ἐπιβλαβῶς, διὸ καὶ προέτεινε τὴν κατάργησιν τοῦ ἐθίμου τούτου. Καὶ προκειμένου μὲν περὶ τοῦ ἀσυμφόρου τοῦ τρόπου συμφωνοῦμεν πρὸς τὴν συνάδελφον, δὲν ἀποδεχόμεθα ὅμως τὴν πρόσθετον παρατήρησιν αὐτῆς καὶ τὴν μομφὴν «ὅτι τὸ κακὸν εἶνε τόσῳ μεγαλείτερον, καθόσον τὴν ἀθλίαν φύσιν τῆς διανομῆς ταύτης χειροτέραν καθιστᾷ ἡ τῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων ἐπέμβασις καὶ ἀνάμιξις, ἐκ τῶν ὁποίων ποικίλα προκαλοῦνται ἄτοπα καὶ ὧν συνηθέστερον εἶνε νὰ βοηθῆται οὐχὶ ὁ τὴν μεγαλειτέραν ἔχων ἀνάγκην, ἀλλ' ὁ τῆς εὐνοίας τούτου ἢ ἐκείνου ἀπολαμβάνων». Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἡ εἰρημένη συνάδελφος ἀδικοῦσα ἐπιρρίπτει μομφὴν κατὰ τῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων, ἣν πάσῃ δυνάμει ἀποκρούομεν καὶ ἣν ἴσως ἀπέδωκεν ἐξ ἐσφαλμένης καὶ μὴ ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἀντιλήψεως τῶν προσώπων καὶ πραγμάτων. Ἡμεῖς διισχυριζόμεθα τἀνάπαλιν ὅτι ἐὰν ὑπάρχῃ σημεῖον καθὸ ἡ καὶ διὰ τοῦ ἐλαττωματικοῦ τρόπου διεξαγομένη διανομὴ ἐξεπλήρωσεν ἀπὸ τοσούτων ἐτῶν τὴν ἱερὰν αὐτῆς ἀποστολήν, τοῦτο κατωρθοῦτο διὰ τῆς μεσολαβήσεως τῆς πατριαρχικῆς ὑπαλληλίας, καθόσον δυνάμεθα νὰ διαβεβαιώσωμεν ὅτι ὄπισθεν τῆς ὑπαλληλίας τείνουσι τὴν ἐπαίτιδα χεῖρα ἐξ αἰῶνος ἐκεῖναι τῶν οἰκογενειῶν, αἵτινες πράγματι ἔχουσιν ἀνάγκην τοῦ ἐλέους καὶ ὧν τὴν οἰκονομικὴν δυσπραγίαν καλῶς γινώσκουσιν οἱ ὑπάλληλοι καὶ ἐξ αὐτοψίας μάλιστα. Δὲν ἐλεοῦντο ἄρα διὰ τῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων οἱ εὐνοούμενοι αὐτῶν, ὡς ἔγραψεν ἡ συνάδελφος ἀλλ' αἱ οἰκογένειαι ἐκεῖναι, αἵτινες καὶ τῆς ὑλικῆς ταύτης ἀρωγῆς ἔτι χρῄζουσαι αἰδοῦνται ἵνα δημοσίᾳ ὀρέξωσι τὴν χεῖρα προκρίνουσαι τὴν στέρησιν καὶ τὴν κακουχίαν ἢ τὴν δημοσίᾳ ὄρεξιν τῆς φιλέργου χειρὸς αὐτῶν καὶ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ὀνόματος αὐτῶν πρὸ τῆς κοινωνίας, ἔστω καὶ ἐν κύκλῳ στενῷ.

Τὸ ἀπρόσφορον τοῦ τρόπου τῆς διανομῆς τῶν ἐλεῶν δὲν ἐπικρίνεται νῦν τὸ πρῶτον. Ἐπεκρίθη καὶ ἄλλοτε ὑπ' ἄλλων τε συναδέλφων καὶ ὑπὸ διαφόρων ἑκάστοτε ἐπιτροπῶν, ὧν τινες εἶχον ἀποπειραθῇ καὶ τὴν διαρρύθμισιν ἐπὶ τὸ λυσιτελέστερον καὶ εὐστοχώτερον, ἀλλὰ δυστυχῶς αἱ περὶ τούτου σκέψεις ἐλαμβάνοντο κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς διανομῆς καὶ ὁ σκοπιμώτερος δὲ τρόπος καθυστέρει πρὸ τῆς ἐπειγούσης ἀνάγκης. Παρερχομένων δὲ τῶν ἑορτῶν αἱ σκέψεις αὗται παρεπέμποντο εἰς τὰς ἑλληνικὰς καλένδας, καὶ οὕτω ἡ ἐλαττωματικότης αὕτη διῆκε δι' ὅλων τῶν ἐνιαυτῶν. Ἤδη ἀπὸ τῆς ἀναρρήσεως αὐτοῦ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης Ἰωακεὶμ ὁ Γ' ἐν τῇ ἀγαστῇ αὐτοῦ μερίμνῃ περὶ τῆς βελτιώσεως τῶν οὐκ εὖ κειμένων καθ' ἡμᾶς πραγμάτων ὑπέδειξέ ποτε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπὶ τὸ λυσιτελέστερον μετατροπῆς τοῦ τρόπου τοῦ ἀφορῶντος τὰ ἐλέη, ἀλλ' αἱ κατὰ πᾶν ἔτος προσωρινῶς καὶ προχείρως τὸ καθῆκον τοῦτο διεξάγουσαι ἐπιτροπαὶ, εἰς τὰς παραμονὰς συνήθως ὑπὸ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου διοριζόμεναι, μὴ ἔχουσαι τὸν ἀπαιτούμενον ὑλικὸν χρόνον ὅπως ἰδιαιτέρως διασκεφθῶσι περὶ τούτου, ἠρκοῦντο εἰς τὸν ἐπικρατήσαντα τρόπον. Νῦν ὅμως ἐπὶ τῇ ὑπὸ τῆς συναδέλφου «Προόδου» δοθείσῃ ἀφορμῇ καλὸν θεωροῦμεν χάριν τῆς ἱερᾶς ἀποστολῆς τῶν γινομένων ἐλεῶν, ἵνα ὑποβάλωμεν, ἐν συντόμῳ ἃς ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ στόματος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἠκούσαμεν σκέψεις ἀφορώσας τὸν καθορισμὸν τοῦ τρόπου τῆς διανομῆς τῶν ἐλεῶν.

α') Τὸ ἐντιμον Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον δέον νὰ ἐκλέγῃ τὴν ἐπὶ τῶν ἐλεῶν ἐπιτροπὴν ἕνα μῆνα πρὸ τῶν ἑορτῶν.

β') Τῆς ἐπιτροπῆς γνωστῆς γινομένης, αἱ τῶν τεσσαράκοντα καὶ δύο ἐνοριῶν ἐπιτροπαὶ δέον νὰ συνέλθωσιν ἐφ' ἅπαξ καὶ καταρτίσασαι ἑκάστη κατάλογον ἐκ **δέκα οἰκογενειῶν** τῆς ἐνορίας, τῶν μᾶλλον ἐνδεῶν, νὰ πέμψωσι τοῦτον εἰς

τὴν ἐπὶ τῶν ἐλεῶν ἐπιτροπὴν μέχρι τῆς 15ης τοῦ μηνὸς ἀνυπερθέτως.

γ') Ἡ ἐπὶ τῶν ἐλεῶν ἐπιτροπὴ λαμβάνουσα ὑπ' ὄψει τοὺς καταλόγους τούτους καὶ χορηγοῦσα ἴσον ποσὸν πρὸς πάσας νὰ ἀποστέλλῃ τοῦτο εἰς ἑκάστην ἐπιτροπὴν τῆς ἐνορίας, δι' ἧς θὰ ἐπιδίδηται ἑκάστῃ οἰκογενείᾳ τὸ ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων χορηγούμενον ἔλεος· καὶ

δ') Νὰ δηλωθῇ ταῖς ἐπιτροπαῖς τῶν ἐνοριῶν ὅτι δύνανται τὰ ὀνόματα τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐλεηθεισῶν κατὰ τὰς ἑορτὰς, παραδείγματος χάριν τῶν Χριστουγέννων, ν' ἀντικαταστήσωσι διὰ τῶν ὀνομάτων ἄλλων δέκα οἰκογενειῶν ἐνδεῶν τῆς ἐνορίας κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ ἁγίου Πάσχα, ἵνα οὕτω καὶ ἄλλαι τῆς ἐνορίας οἰκογένειαι ἀπολαμβάνωσι τῆς ὑλικῆς βοηθείας.

Οὕτω τοῦ τρόπου τῆς διανομῆς τῶν ἐλεῶν καθοριζομένου, ἔχομεν κατὰ πᾶσαν περίοδον 420 οἰκογενείας ἐνδεεῖς ἀπολαμβανούσας τὸ ἔλεος τῶν Πατριαρχείων, 840 δὲ κατ' ἔτος, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἱκανοποίει ἐν μέρει τὴν φιλοτιμίαν τοῦ ἐθνικοῦ κέντρου ἡμῶν, προθυμουμένου εἰς ἐπιτέλεσιν φιλανθρώπων καὶ φιλοστόργων αἰσθημάτων.

Διὰ τοῦ τοιουτρόπου καταρτισμοῦ τῆς διανομῆς τῶν ἐλεῶν αἴρεται, φρονοῦμεν, πᾶσα ἡ κατ' αὐτὴν ἐπισυμβαίνουσα πράγματι ἀνοικεία εἰκὼν τοῦ συμφυρμοῦ τῆς στρατιᾶς τῶν πενήτων μετὰ τῶν ἀλητῶν καὶ ὀκνηρῶν, ἀπαλλάσσεται ἡ Α. Θ. Παναγιότης πλείστων ἐμμέσων παρενοχλήσεων, παρακάμπτει ἡ ἐπὶ τῶν ἐλεῶν ἐπιτροπὴ τὸν σκόπελον τῶν ποικίλων συστάσεων, καθ' οὗ ἀναποδράστως σήμερον προσκόπτει, αἴρεται δὲ καὶ ἡ ἐπέμβασις τῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων ἐπισυρόντων ἐφ' ἑαυτοὺς τὴν ἄδικον μομφὴν ὅτι ὑπὲρ εὐνοουμένων αὐτῶν ἐπενέβαινον καὶ ἀνεμιγνύοντο εἰς τὰ τῆς διανομῆς.

Ἰάκ. Βασιάδης

ΠΑΡΑΔΟΞΟΣ ΤΙΣ ΕΙΔΗΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ φύλλῳ τῆς ἐφημερίδος «Προόδου» τῆς τρίτης, 28 δεκεμβρίου, ἐν σελίδι 2, μετὰ τὰ μέσα τῆς πέμπτης στήλης. Τὴν εἴδησιν ἀνεδημοσίευσε προθύμως ὁ «Ταχυδρόμος» καὶ ἡ «Νέα Ἐφημερίς». Ἀλλ' ὁ σχηματισμὸς τῆς ἱερᾶς Συνόδου γίνεται καθ' ὃν τρόπον ἀληθῶς ἔγραψεν ἡ συνάδελφος πρὶν τῆς τρίτης, συνῳδὰ τῷ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἀπὸ 43 ἐτῶν καθεστῶτι.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος.— Ἡ Α. Θ. Παναγιότης τῇ κυριακῇ μετὰ μεσημβρίαν ἀντεπεσκέψατσ τοὺς σεβ. συνοδικούς. Ἐπανειλημμένως δ' ἐζήτησε πληροφορίας τῆς ὑγιείας τοῦ εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀναρρώσεως εἰσελθόντος σεβασμ. μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας κ .Κωνσταντίνου.

Μονὴ Κανάλων.— Ἡγούμενος τῆς ἐν τῇ ἐπισκοπῇ Κίτρους ἱερᾶς σταυροπηγιακῆς μονῆς Κανάλων διωρίσθη ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου ὁ πρώην ἡγούμενος τῆς μονῆς Δεμεράδων ὁσιώτατος ἱερομόναχος κ. Ἰωακεὶμ Κάρδαρις.

Ὀνοματικαὶ ἑορταί. — Τῷ παρελθόντι σαββάτῳ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχας νύξατο τὰ δέοντα διὰ τοῦ ἱερολογ. πατριαρχικοῦ διακόνου κ. Ἀθηναγόρα ὥρτ τὴν ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ἄγοντι ἑλλογίμῳ γυμνασιάρχῃ κ. Χρήστῳ Χατζηχρήστου, τηλεγραφικῶς δὲ τῷ ἐκ τῶν γραμματέων τοῦ Α' πατριαρχ. γραφείου κ. Χρήστῳ Παπαϊωάννου, ἐν Μακροχωρίῳ διαμένοντι. — Τῇ κυριακῇ, 26, διὰ τοῦ ἱερολογ. τριτεύοντος συνεχάρη τοῖς κκ. Ἐμμ. Δεβετζῇ, Ἐμμ. Ρωκτιβὰν καὶ τῷ Μ. χαρτοφύλακι Μανουὴλ Ι. Γεδεών.—Τῇ δευτέρᾳ, 27, συνεχάρη τηλεγραφικῶς τοῖς ἑορτάζουσι πανιερωτ. μητροπολίταις Μεθύμνης καὶ Βοδενῶν, τοῖς ἐξοχ. βοηθοῖς τῶν νομαρχῶν Ἰωαννίνων Στεφάνῳ βέῃ Χρυσίδῃ καὶ Μοναστηρίου Στ. βέῃ Κρέστοβιτς, διὰ κληρικῶν δ' ὑπαλλήλων τοῖς ἐνταῦθα κκ. Στ. Καταθεοδωρῇ, Στ. Τσικαλιώτῃ, Στ. Πεσματζόγλου, Στ. Εὐγενίδῃ, Στ. Ναρλῇ.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις. — Τῇ κυριακῇ, ἡ Α. Θ.Π. ὁ οἰκουμεν. πατριάρχης διεβίβασε τὰς συλλυπητικὰς αὐτοῦ προσρήσεις τῷ ἐξοχ. Ἀλ. Παντζίρῃ βέῃ, ἐπὶ τῷ πρὸ ἑβδομάδος ἐν Νεαπόλει τῆς Ἰταλίας ἐπισυμβάντι θανάτῳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου Παντζίρη, συμβούλου τῆς ἐν Ρώμῃ αὐτοκρ. Ὀθωμ. πρεσβείας.—Προχθὲς διὰ τοῦ ἱερολογιωτάτου τριτεύοντος κ. Ἱεροθέου Ἀνθουλίδου νύξατο τῷ εἰς Ἀθήνας ἀπελθόντι μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῶν δεσποινίδων αὐτοῦ θυ-

γατέρων ἐριτίμῳ κ. Εὐστ. Εὐγενίδῃ.—Τῇ δὲ παρελθούσῃ παρασκευῇ διηρώτησε τὰ τῆς ὑγιείας τοῦ ἀπό τινος ἐν Φαναρίῳ παραμένοντος πανιερ. μητροπολίτου Ἀγχιάλου κ. Βασιλείου.

Τιμητικὴ διάκρισις. Διὰ διατάγματος ὑπουργικοῦ ἀπὸ 7 δεκεμβρίου ἀπενεμήθη τῷ πανοσ. ἀρχιμανδρίτῃ κ. Καλλινίκῳ Δελικάνῃ, ἀρχειοφύλακι τῶν Πατριαρχείων, ὁ τίτλος ἀξιωματικοῦ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως τῆς γαλλικῆς Δημοκρατίας.

Ἐκπλήρωσις καθήκοντος. — Προχθὲς, τετάρτην, οἱ ἔφοροι καὶ διδάσκαλοι τοῦ ἐν Σαλματομβρούκ Χατζοπουλείου ἀρρεναγωγείου, μετὰ πάντων τῶν μαθητῶν, παρεστάθησαν εἰς παράκλησιν ψαλεῖσαν ἐν τῷ αὐτόθι ναῷ τῆς Θεοτόκου ὑπὲρ ἀναρρώσεως τοῦ φιλογενοῦς ἱδρυτοῦ καὶ συντηρητοῦ τῆς σχολῆς ταύτης κ. Ζαχαρ. Χατζοπούλου, ἀσθενοῦντος ἀπό τινων ἡμερῶν.

Ὁ ἐν Ἀδριανουπόλει Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος.— Ἔχομεν ὑπ' ὄψιν τὴν λογοδοσίαν τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει Φιλεκπαιδευτ. Συλλόγου ἐκτιθεῖσαν γλαφυρῶς τὰ πεπραγμένα αὐτῷ κατὰ τὸ ΛΒ' συλλογικὸν ἔτος καὶ ἀναγνωσθεῖσαν τῇ 28 παρελθόντος φεβρουαρίου ἐν γενικῇ τῶν μελῶν συνεδρίᾳ ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν συμβούλων εὐπαιδεύτου καὶ φιλοπόλιδος νέου κ. Γεωργίου Δ. Θεοφιλίδου. Ἐκ τῆς λογοδοσίας ταύτης καταφανεστάτη γίνεται ἡ ἀνυσιμωτάτη λειτουργία καὶ ἐθνωφελὴς τοῦ ωμματείου τούτου δρᾶσις ὑπὲρ τῆς αὐτόθι παιδεύσεως, ἥτις, κατὰ τὸν προσφυῶς λογοδοτήσαντα, δέον ἔν ἴσῃ μοίρᾳ νὰ ἐπεκταθῇ καὶ ἐπὶ τὸν ὁμογενῆ τῆς θρακικῆς πατρίδος ἀγροτικὸν πληθυσμὸν, οὗ αἱ σχολαί εἰσιν ἐγκαταλελειμμέναι εἰς τὴν τύχην αὐτῶν, λειτουργοῦσαι οὐχὶ ὡς ἔδει, ἅτε στερούμεναι τοῦ μόνου ἀγρύπνου ἀρωγοῦ αὐτῶν, τοῦ Φιλεκπαιδευτ. Συλλόγου τοῦ ἐνδεδειγμένου ἐπόπτου καὶ ἐλεγκτοῦ αὐτῶν πρὸς εὐόδωσιν καὶ προκοπήν. Ἐπαινοῦντες τοὺς τὰ τοῦ Φιλεκπαιδ. Συλλόγου διέποντας, ἀπεκδεχόμεθα ἐκ τῆς φιλοτίμου δράσεως αὐτῶν τὴν θεραπείαν πάσης ἐλλείψεως ἐντῇ μακρᾷ σταδιοδρομίᾳ αὐτοῦ.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος.

Ἱερὰ Σύνοδος.—Ἐπὶ τῇ πανηγύρει τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος, πολιούχου τῶν εὐσεβῶν Κερκυραίων, ἀπῆλθεν ἐξ Ἀθηνῶν ἐπ' ἀδείᾳ ὁ ἐκ τῶν σεβ. συνοδικῶν ἀρχιεπίσκοπος Κερκύρας κ. Σεραφείμ, ἵνα προστῇ τῶν ἐν τῇ νήσῳ νενομισμένων ἑορτῶν.

Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ.

Προϊστάμενος τῆς ἐν Μάντζεστερ ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος ἐκλήθη ὁ αἰδεσιμ. πρεσβύτερος καὶ ἱεροκήρυξ κ. Κωνσταντῖνος Καλλίνικος, εἰς ὃν ὁ διορισμὸς ἀνεκοινώθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου. Ὁ αἰδεσ. κ. Κωνσταντῖνος ἀφίκετο ἤδη εἰς Μάντζεστερ.

Ἀρσένιος ἐρημίτης. — Τῇ τρίτῃ ἐν τῷ ἐν Χάλκῃ καθίσματι τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος παρέδωκε τῷ Κυρίῳ τὸ πνεῦμα ὁ τῆς κοινῶς λεγομένης σκήτης τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος ἀνακαινιστὴς καὶ νέος κτίτωρ ἱερομόναχος Ἀρσένιος. Τύπος ἀσκητοῦ γενόμενος ἀπελάμβανε τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν κληρικῶν τε καὶ λαϊκῶν, ἡμετέρων καὶ ξένων. Ἡ κηδεία αὐτοῦ ἐτελέσθη προχθὲς, ἐν μέσῳ τῶν δακρύων τῶν ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Ἀρσενίου κατὰ καιρὸν εὐεργετηθέντων.

Παρόραμα. — Ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ παρεισέφρησεν εὐνόητον ἀβλέπτημα, προκειμένου περὶ τῆς ὀνομαστικῆς ἑορτῆς τοῦ πανιερ. πρώην Ἐρσεκίου κ. Ἰγνατίου, παραπεσόντος στίχου ἀπὸ χρονικοῦ πλησίον τεθέντος. Τὸν ἑορτάζοντα μητροπολίτην ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. συνεχάρη ὁ ἱερολογ. τριτεύων κ. Ἱερόθεος.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ

περὶ τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Σωμάτων, Ἐπιτροπῶν καὶ Γραφείων, κατὰ τὸ ἔτος 1904.

Α'. Γραφεῖον Ἱερᾶς Συνόδου

Εἰσήχθησαν καὶ διεξεπεραιώθησαν ἔγγραφα ποικίλης ὕλης ἐν ὅλῳ	2300
Εἰσήχθησαν ὑποθέσεις δικαστικαὶ κατ' ἔφεσιν . .	28
» » » » ἀναψηλάφησιν	3
Ἐξεδικάσθησαν » » » ἔφεσιν	26
» » » » ἀναψηλάφησιν	3
Συνεζητήθησαν ζητήματα γενικῆς φύσεως . . .	7
Συνεστήθησαν πρὸς εἰδικὴν μελέτην διαφόρων ζητημάτων ἐπιτροπαί	8
Ἐξεδόθησαν ἐγκύκλιοι	5
» σιγίλλιον	1
Ἐνεκρίθησαν κανονισμοὶ σωματείων καὶ κοινοτήτων	6
Ἐγένοντο καθαιρέσεις ἱερέων	4

Β΄. Πνευματικοῦ Δικαστηρίου

Κατὰ τὸ λῆγον ἔτος τὸ Πνευματικὸν Δικαστήριον συνεκρότησε 38 συνεδρίας.

Κατὰ τὸ ἔτος 1904 εἰσήχθησαν εἰς τὸ Πνευματικὸν Δικαστήριον ἀγωγαὶ καὶ αἰτήσεις ἐν ὅλῳ 104 ἤτοι

Α΄) ἀγωγαὶ περὶ διαζυγίου ἐν ὅλῳ 54, ἐξ ὧν		
α΄) ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἀνδρὸς	26	
β΄) » » τῆς γυναικὸς	26	
γ΄) ἄνευ ὑπαιτιότητος	2	54
Β΄) ἀγωγαὶ περὶ διατροφῆς		20
Γ΄) » » μνηστείας		12
Δ΄) » » ἀναγνωρίσεως γάμου		4
Ε΄) » » ἀκυρώσεως »		2
ΣΤ΄) » » παρακολουθήσεως καὶ συμβιώσεως		2
Ζ΄) ἀγωγαὶ περὶ παροχῆς συγγνώμης καὶ περὶ διαζεύξεως		1
Η΄) ἀγωγαὶ περὶ προόδου δικῶν		6
Θ΄) ἀνακοπὴ		1
Ι΄) αἰτήσεις περὶ ἐξετάσεως μαρτύρων		2
		104

Πλὴν τούτων ὑπῆρχον ἐν ἐκκρεμότητι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1903

Α΄) ἀνενέργητοι		
περὶ διαζεύξεως		13
» διατροφῆς		5
» ἀκυρώσεως γάμου		1
» μνηστείας		5
» συμβιώσεως		1
		25
Β΄) ἐκδικαζόμενοι		
περὶ διαζεύξεως		14
» διατροφῆς		3
» ἀναγνωρίσεως γάμου		1
» μνηστείας		2
» συμβιώσεως		1
ἐν ὅλῳ		150

ἐκ τούτων

Α΄) ἐξεδικάσθησαν ἐν ὅλῳ ἀγωγαὶ 50, ἤτοι		
α΄) περὶ διαζυγίου		32
1) ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἀνδρὸς		
γενόμεναι δεκταὶ	14	
ἀπορριφθεῖσαι	2	
2) ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς γυναικὸς		
γενόμεναι δεκταὶ	13	
εἰς μεταφοράν		32
ἐκ μεταφορᾶς		32
ἀπορριφθεῖσαι	3	
β΄) περὶ διατροφῆς ἐν ὅλῳ		9
ἐξ ὧν ἐγένοντο μὲν δεκταὶ	5	
ἀπερρίφθησαν δὲ	4	
γ΄) περὶ μνηστείας		2
δ΄) περὶ ἀναγνωρίσεως γάμου		4
ὧν αἱ 2 ἐγένοντο δεκταὶ καὶ αἱ 2 ἀπερρίφθησαν		
ε΄) περὶ παρακολουθήσεως καὶ συμβιώσεως		1
στ΄) περὶ τοπικῆς διαστάσεως καὶ διατροφῆς		2
ὧν μία ἐγένετο δεκτὴ καὶ ἡ ἄλλη ἀπερρίφθη.		
		50
Β΄) συνεβιβάσθησαν 6 ἤτοι		
1) περὶ μνηστείας	3	
2) » συμβιώσεως	1	
3) » διατροφῆς	1	
4) » διαζεύξεως	1	6
Γ΄) διεγράφησαν ἀπολειφθέντων ἐπικνειλημμένως τῶν διαδίκων		5
Δ΄) διενεργήθη εἰσήγησις ἀνατεθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πνευμ. Δικαστηρίου Προύσης		1
Ε΄) ἐκδικάζονται ἀγωγαὶ καὶ αἰτήσεις		45
α΄) περὶ διαζυγίου	24	
β΄) » διατροφῆς	9	
γ΄) » μνηστείας	5	
δ΄) » παρακολουθήσεως	1	
ε΄) » ἀκυρώσεως γάμου	2	
στ΄) αἰτήσεις διάφοροι	4	
αἱ πλεῖσται κατὰ 10ριον εἰσεχθεῖσαι		
ΣΤ΄) ἔμειναν ἀνενέργητοι παρὰ τῶν διαδίκων ἀγωγαὶ καὶ αἰτήσεις		39
α΄) περὶ διαζυγίου	22	
β΄) » διατροφῆς	8	
γ΄) » ἀναγνωρίσεως γάμου	2	
δ΄) » ἀκυρώσεως	1	
ε΄) » μνηστείας	6	
Ζ΄) Ἐπερκιώθησαν διάφοροι αἰτήσεις ἐπὶ ὑποθέσεων τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Δικαστηρίου		4
		150

Κατὰ τὸ ἔτος 1904 ἐξεδόθησαν διαζύγια ἐν ὅλῳ 29 ἤτοι:

α΄) διαζύγια μετ' ἀπόφ. τελεσίδικον τοῦ 1901		1
β΄) » » » » » 1902		1
γ΄) » » » » » 1903		16
δ΄) » » » » » 1904		11
		29

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ
ΤΟΥ ΚΔ' ΕΤΟΥΣ

Α'. ΧΡΟΝΙΚΑ

Α.

Ἀδριανουπόλεως μητροπολ. σελ. 2.
Ἀρμενικὸν Πατριαρχεῖον σελ. 3 498.
Αὐστροουγγρικὴ πρεσβεία » 3.
Ἅγιον Ὄρος σελ. 3 28 40 63 167 223 236 275 288 306 331 488.
Ἀρχειοφυλάκιον Πατριαρχ. σελ. 17.
Ἀμισοῦ μέγας εὐεργέτης σελ. 27.
Ἀνανιάδης Κ. σελ. 39.
Ἀποδοκιμασία φράσεων σελ. 63.
Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία σελ. 104 176 192 467.
Ἀρχιγένεια καθιδρύματα σελ. 104 121 122 166 222 273 290 306 323 424 498.
Ἀστικὴ σχολὴ Μαρασλῆ σελ. 112 308 392 436 487.
Ἀγκύρας μητροπολ. σελ. 112.
Ἀρχιγραμμ. Συνόδου σελ. 148 531.
Ἀγχιάλου μητρόπολ. σελ. 165 209 221 467.
Ἀρμενοκαθολικὸν Πατριαρχ. σελ. 167.
Ἀντιοχείας πρώην σελ. 175 354.
Ἀβησσύνιοι προσκυνηταὶ σελ. 222 235 294.
Αἴνου μητροπολ. σελ. 286 573.
Ἀποστολᾶτος Γερμανὸς σελ. 286 324.
Ἀκαδημία ἐμπορ. Ἀθηνῶν σελ. 295.
Ἀντιπρόσωποι Σχολῶν ἐξετάσ. σελ. 308.
Ἅγιοι Ἀνάργυροι ἐν Θεσσαλονίκῃ σελ. 378.
Ἀνάρρησις Σουλτάνου σελ. 389
Ἀμίδης κοινότης σελ. 453.
Ἀθηναγόρας ἱεροδ. σελ. 460.
Ἀρδαμερίου πρώην σελ. 467.
Ἀλήθεια Θεσσαλονίκης σελ. 534.
† Ἀρσένιος μοναχὸς σελ. 599.

Β.

Βιβλιολογία σελ. 12 238 290 298 302 314 393 552 563.
Βοσνίας ἐπαρχ. σελ. 27 368 379
Βιζύης μητροπολ. σελ. 39 56 166.
Βοδενῶν μητροπολ. σελ. 39 53 323.
Βασιλικῶν ἔκδοσις σελ. 42.
Βενετίας ἑλλην. κοινότης σελ. 53.
Βόσνης μητροπολ. σελ. 56 493.
Βοδενῶν μητροπολ. σελ. 62 110 445 496 560.
Βατικανοῦ βιβλιοθήκη σελ. 103.
«Βησσαρίων» περιοδ. σελ. 61 127.
Βερροίας μητροπολ. σελ. 159 235 559.
Βάρνης μητροπολ. σελ. 323 529.
Βλαχερνῶν ἁγίασμα σελ. 323.
Βελεγράδων ἐπαρχ. σελ. 392 525.
Βηρυττὸς σελ. 450.
Βυζαντιακοὶ Κανονισμοὶ σελ. 484.
Βαϊραμίου ἑορταὶ σελ. 519.

Γ.

Γρυπάρης Γ. σελ. 208 336 453 520.
Γάμοι σελ. 209 584.
Γάνου καὶ Χώρας Μητροπολ. σελ. 281 452 157
Γρούϊτς Σάββας σελ. 288.
Γαλατᾶ σχολαὶ σελ. 321.
«Γερμανία» ἐφημερὶς σελ. 336
Γιάγκο βέης Ἰωαννίδης σελ. 441.
Γρεβενῶν μητροπ. σελ 103 121 129 234 273 430.
Γαλατᾶ σχολαὶ σελ 296.
Γερμανὸς Βασιλάκης προϊστ. ἐκκλ. Παρισίων σελ. 329.
Γάνου καὶ Χώρας μητροπολ. σελ. 235 434 436.
Γιβραλτάρης ἐπίσκοπος σελ. 467.
Γενέθλια Σουλτάνου σελ. 473.
Γεωργιάδου Ἀλεξάνδρου περιουσία σελ. 487.
Γρηγορᾶς Γερμανὸς σελ. 492 498.
Γεννάδιος Ἀλεξιάδης σελ. 531.

Δ.

Διαψεύσεις σελ. 16 573.
Δζινακίδης Δημ. σελ. 27.
Δυρραχίου μητροπολ σελ. 89 149 157 323 467.
Διδυμοτείχου μητρόπολις σελ. 103 561.
Δράμας μητροπολ. σελ. 518.
Διαλησμᾶς Κ. σελ. 113.
Δωρεαὶ σελ. 148 158 192 237 261 321 353.
Δύο Σώματα σελ. 175 208 248 345 465 583.
Δηλώσεις σελ. 225.
Διαθῆκαι σελ. 248.
Δαλματίας ἐπίσκοπος σελ. 248.
Δαλματίας ἐπαρχία σελ. 275.
Δορυλαίου κοινότης σελ. 324
Δέρκων μητροπολ. σελ 354.
Διάδοχος ρωσικοῦ θρόνου σελ. 365 377 406.
Δρυϊνουπόλεως μητροπολ. σελ. 467 516 583.
Δαμιανὸς πατριάρχης σελ. 508.
Δομνίκης Ζωγράφου σελ. 518.
Δελικάνης Καλλίνικος σελ. 599.

Ε.

Ἐπέτειος ὀνόματος σελ. 3 28 62 84 90 167 175 421 232 598.
Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων σελ. 4 149 167 157 249 293 355 392 413 453 488 531 509 551.
Ἐθνικοῦ Ταμείου δόσεις σελ. 13 82 173.
Ἐκκλησία Ἑλλάδος σελ. 16 149 159 295 331 355 393 413 437 453 519 531 599.
Ἐκκλησία Ἀγγλικανικὴ σελ. 16 84 488.
Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ σελ. 17 43 149 159 192 332 324 355 393 437 488 531 592 599.
Ἐκκλησιαστ. γράμματα σελ. 17.

Ἐρζεγοβίνης ἐπαρχία σελ. 27.
Ἐκκλησιαστικὴ ἄφεσις σελ. 38.
Ἐκλογικὴ Συνέλευσις σελ. 62.
Εὐαγγελικὰ Διδάγματα σελ. 84 100 324 438 489 576.
Ἐπιτροπὴ ἀρχιερ. περιουσιῶν σελ. 28 100 166.
Ἐκλογικὴ συνέλευσις σελ. 110.
Ἐκκλησιαστ. ἔγγραφα σελ 113 225.
Ἐλέη σελ. 120 149.
Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας σελ. 121 295.
Ἐκκλησία Ρωσίας σελ. 122 223 262 405 531.
Ἐκκλησία Κυπρίων σελ. 125 159 355 432.
Ἑλλην. Κοινότης ἐν Ὀδησσῷ σελ. 127.
Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα σελ. 139.
Ἐκκλησία ἀρμενίων σελ. 146 346 413.
Ἐκκλησιαστ. Μουσ. Σύλλογος σελ. 149 236 584.
Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστήμ. σελ. 158 166 175 191 249 353 516 530 583.
Ἐπιτροπὴ μοναστηριακὴ σελ. 27 158 209 487 498 508 516 530.
Ἐλευθερουπόλεως μητροπολ. σελ 165 166 209.
«Εὐαγγελισμὸς» Ἐξ Μαρμάρων σελ. 165.
Ἐκπαιδευτ. Ἐπιτροπὴ Πατριαρχ. σελ. 165 407 413 498.
«Ἐκκλησιαστ. Ἀλήθεια» σελ. 166.
Ἐπιθεώρησις ξένων ἐκκλησιῶν σελ. 202 262 303 407.
Εὐγενίδης Εὐστάθιος σελ. 223 286 294 460 487.
Εἰρηνουπόλεως ἐπίσκοπος σελ. 223 235.
Ἐφέσου μητροπολ. 234.
Ἐκκλησία Ρουμανίας σελ. 269.
Ἐμπ ρ. Σχολὴ Χάλκης σελ. 296.
«Ἑλικὼν» ἑλληνογαλλ. ὀρθόδοξος Σχολὴ 308.
Ἐκκλησία Ἀβησσυνίας σελ. 308.
Ἐκκλησιαστ. μουσικὴ σελ. 365.
Ἐκκλησία Κάρλοβιτς σελ. 393.
Ἐκλέξιμοι εἰς ἀρχιερ. σελ. 435 518.
Ἐκκλησία Ρώμης σελ. 437.
Ἐγκαίνια πατριαρχ. πυρεκκλησίου σελ. 451.
Ἔκφρασις εὐχαριστιῶν σελ. 453.
Ἑορτολόγιον κωνσταντινουπολίτου προσκυνητοῦ σελ. 480 583.
Ἐνορίαι ἀρχιεπισκοπῆς σελ. 487.
Ἐγκύκλιος τῶν 8 μητροπολιτῶν πρὸς τοὺς μητροπολ. σελ. 509.
Ἐπιτροπὴ ἐράνων σελ. 516.
«Ἐννέα Μοῦσαι» ἀδελφ. σελ. 517 536.
Εὐφημία μεγαλομάρτυς σελ. 518.
Ἐκκλησία Σερβίας σελ. 520.
Ἑκατονταετηρὶς ναοῦ Εἰσοδίων Πέραν σελ. 548.
Ἐπιτροπὴ ἐλεῶν σελ. 583.

Ζ.

Ζάππειον Παρθεναγωγ. σελ. 208 253 291 340 236 289 330 345 404.
Ζωγράφειον Γυμν. σελ. 290 296.
Ζωηρὸς πασᾶς σελ. 314.
Ζαρίφης Α. σελ. 350 435 439.
Ζίρνοβον σελ. 491.
Ζαφειροπούλου κληροδότημα σελ. 631.
Ζακύνθου ἀρχιεπισκοπὴ σελ. 113.

Η.

Ἡλιουπόλεως μητρόπολ. σελ. 27 121.
Ἡρακλείας μητροπολ. σελ 261 330 345 354 378 458 573.

Θ.

Θεολογ. Σχολὴ Χάλκης σελ. 103 158 173 322 353.
Θεσσαλονίκης μητροπολ. σελ. 110 527.
† Θεόφιλος Σταυρονικητιανὸς σελ. 202.
Θεσσαλονίκης ἐπορχία σελ. 397 404 434 457 479.
Θαβωρίου Στέφανος σελ. 479.
Θεολογικὸς Κήρυξ Καρλοβιτ. σελ. 562.

Ι.

Ἱ. Σύνοδος σελ. 2 26 110 157 497 598.
Ἰωαννίνων μητροπολ. σελ. 39 112.
Ἰωακείμιον Παρθεναγωγεῖον σελ. 62 158 209 248 288 354 436 508.
Ἴμβρου (πρώην) Παΐσιος σελ. 88.
Ἰκονίου μητροπολ. σελ. 175 234 261.
Ἰβηριτ. Μετόχιον ἐν Μόσχᾳ σελ. 209 222.
Ἰάπων Ἴτο σελ. 223.
Ἰωνᾶς ἀρχιμ. Ρωσ. πρεσβείας σελ. 234.
«Ἱστορικὴ ἐπιθεώρησις» σελ. 274.
Ἰνδικτιὼν σελ. 409.
Ἰωακεὶμ Γ'. σελ. 421.
† Ἴμβρου Φιλόθεος σελ. 562.

Κ.

Κουργάνωφ ρῶσσος καθηγ. σελ. 244.
Κυζίκου μητροπολ. σελ. 2 404 467 530 589.
Καρπάθου καὶ Κάσσου ἐπαρχ. σελ. 2 84 222.
Καζανόβας Παντελῆς σελ. 57.
Κουρβὰν Βαϊράμιον σελ. 81.
Κίτρους ἐπισκοπὴ σελ. 89 103.
Κήρυγμα θείου λόγου σελ. 112.
Κρήνης μητροπολ. σελ. 165 209.
Κεντρικὴ Ἐκκλησιαστ. Ἐπιτροπὴ σελ. 192 498.
Κολωνίας μητροπολ. σελ. 209 526.
Καστορίας μητροπολ. σελ. 222 271.
Κρήτης μητροπολ. σελ. 234 583.
Κωνσταντῖνος πρώην Κωνσταντινουπόλεως σελ. 235.
Κίου μητροπολ. σελ. 261 577.
Καλλιουπόλεως μητροπολ. σελ. 286.
Κληρικὸν Γηροκομεῖον σελ. 345.
Κοινοτάφιον σελ. 191 321 354 459 583.
Κουρτζῆς Π. σελ. 391.
Κηπουρίδης Α. σελ. 392.
Κοπάσης Α. σελ. 392.
Κρούσοβον σελ. 399.
Καθολικαὶ σχολαὶ ἐν Ρουμανίᾳ σελ. 432.
«Κολωνίας ἐφημερὶς» σελ. 454.
Καισαρείας μητροπολ. σελ. 478 479.
Καινὴ Διαθήκη σελ. 479.
Καραθεοδωρῆς Ἀλέξανδρος σελ. 487.
Καλογερᾶ Ἑλένη σελ. 550.

Λ.

Λειτουργικῶν βιβλ. ἔκδοσις σελ. 37.
Λήμνου μητροπολ. σελ. 149 479 521 576.
Λέρου-Καλύμνου μητροπολ. σελ. 222.
Λιτίτσης μητροπολ. σελ. 261.
Λύσανδρος Χατζῆ Κώστα σελ. 355.

Μ.

Μαμέλης Εὐστράτιος σελ. 40.
Μ. τοῦ Γ. Σχολὴ σελ. 40 143 273 275 354 392 410 487.
Μεσαιωνικὴ Ἑταιρεία σελ. 41 158 192 223.
Μονὴ Σινᾶ σελ. 41 104 113 286 413 167 223 274 480 517 551.
Μονὴ Χουτουρᾶ σελ. 57.
Μονὴ Ἀναστασίας σελ. 62.
Μουσικὴ Σχολὴ σελ. 91.
Μάρκος Βασιλείου σελ. 103 112.
Μνημόσυνον σελ. 112.
Μεγάλη Ἑβδομὰς σελ. 126.
Μακάρωφ, ρῶσσος ναύαρχος σελ. 148.
Μετόχιον Μόσχας σελ. 149.
Μονὴ Κανάλων σελ. 158 598.
Μογλενῶν μητροπολ. 165 221 429.
Μετσόβου ἐξαρχία σελ. 167 261.
Μονὴ Στύλου Δίβρεως σελ. 192.
Μακεδον. ἐπαρχίαι σελ. 224 237 245 260 317 343 365 379 397 407 429 445 483 579.
Μονὴ Δειμεράδων σελ. 235 286.
Μετρῶν ἐπίσκοπος σελ. 248.
Μέγας Βεζύρης σελ. 273.
Μονὴ Εὐαγγελιστρίας ἐν Ἰκαρίᾳ σελ. 330.
Μονὴ Προδρόμου Σέρραις σελ. 345.
Μονὴ Σωτῆρος ἐν Πριγκήπῳ σελ. 353.
Μελαχρινὸς Γ. σελ. 368.
Μ. Ἀρχιδιάκονος Λαυρέντιος σελ. 378 521.
Μέγας Λογοθέτης σελ. 412.
Μίτσης Λ. σελ. 425.
Μιτυλήνης μητροπολ. σελ. 434 437 559 585.
Μαρωνείας ἐπαρχ. σελ. 447.
Μαυρογορδάτου οἶκος σελ. 452.
Μαυρομμάτης Α. σελ. 453.
Μνημόσυνον εὐεργετῶν σελ. 459.
Μεσημβρίας μητροπολ. σελ. 460.
Μ. Πρωτοσυγκελλία σελ. 467.
Μεσημβρίας πρώην σελ. 467.
Μελενίκου ἐπαρχ. σελ. 485 403.
Μίνα Βαλτατζῆ σελ. 488.
Μονὴ ἁγ. Νικολάου ἐν Μύροις σελ. 508.
Μογλενῶν μητροπολ. σελ. 503 527.
Μαμόπουλος Ι. σελ. 516.
Μονὴ ἁγίας Ἀναστασίας σελ. 517.
Μηνᾶς ἅγιος «ἀδελφότης ἐν Πέραν» σελ. 518.
Μοστρᾶτος Δημήτριος σελ. 536.
Μνημοσύνη Λέσχη σελ. 584.
Μονὴ Βαζελῶνος σελ. 592.

Ν.

Νέα Βιβλιοθήκη ἐκκλησ. συγγραφέων σελ. 12 23.
Νικολοπούλου Ἀθηνᾶ σελ. 57.
Νέον ἔτος θθωμαν. σελ. 110.
Νικομηδείας μητροπολ. σελ. 148 157 165.
Ναζιανζοῦ ἐπίσκοπος σελ. 248.
Νικαίας μητροπολ. σελ. 286.
«Νέον Βῆμα» ἐφημερὶς σελ. 295.
Νευροκοπίου ἐπαρχ. σελ. 433 458.
Νεαπόλεως Ἰταλίας κοινότης σελ. 460.
Νέοι συνοδικοὶ σελ. 465.
Νικοπόλεως μητρ. σελ. 274 468 479.
Νεοκαισαρείας μητροπολ σελ. 576.

Ξ.

Ξανθουπόλεως ἐπίσκοπος σελ. 103.
Ξάνθης μητροπολ σελ. 121.
Ξυλοπόρτης ἐνορία πατριαρχ. λειτουργία σελ. 487 499 517.

Ο.

Ὀρφανοτροφεῖον Πριγκήπου σελ. 39 222 367.
Ὀρφανοτροφεῖον Σμύρνης σελ. 158 530.
Οὐγγροβλαχίας πρώην (Γεννάδιος) σελ. 190 221 257 269 281.
Ὀρφανοτροφεῖον θηλέων σελ. 248.
Οὐγγροβλαχίας Ἰωσὴφ σελ. 269.
Ὀφφίκια σελ. 391 405 468 479 583 592.
Ὀρτάκιοϊ ἐνορία σελ. 487.
«Ὀρφανὰ Παναγίας» σελ. 487.

Π.

Πατριαρχ. Τυπογραφεῖον σελ. 25 166.
Παπαγιαννόπουλος Κλεάνθ. σελ. 28.
Πατριαρχ. Γραφεῖον Α' σελ. 40 166.
«Πρόοδος» ἐφημερὶς σελ. 41 58 392.
Παπαδάκης Σ. σελ. 57.
Πατριαρχ. λειτουργία σελ 83.
Πισσιδίας μητροπολ. σελ. 84 103 191.
Προϋπολογισμὸς Πατριαρχείων σελ. 90.
Πανάγιος Τάφος σελ. 101.
Πατριάρχου ἐκδρομὴ σελ. 103.
Πετρουπόλεως μητροπολ. σελ. 109 159 405.
Πατριάρχης ἐν τοῖς ἀνακτόροις σελ. 110 153 507.
Πέτρος βασιλεὺς Σερβίας σελ. 110 307.
Προικοννήσου μητροπολ. σελ. 112.
«Πρόνοια» ἀδελφ. Σαρμασικίου σελ. 112.
Πατεῶν ἐπισκοπὴ σελ. 112.
Παράσημα σελ. 120.
Πελαγονίας μητροπολ. σελ. 121 223 401 430 483.
Πατριαρχικὰ συλλυπητήρια σελ. 121 368.
Παρθεναγωγεῖον Σταυροδρομίου σελ. 126.
Πάσχα ἑορταὶ σελ. 141.
Παμμακαρίστου ἑορτὴ σελ. 175 404.
«Πατρὶς» Βουκουρεστίου 175.
Πατριαρχ. λειτουργία Βαλουκλ. σελ. 209.
«Παιδικὸς Κόσμος» σελ. 222.
Πρεσπῶν μητροπολ. 225 536.

Πιστοποιητικῶν σχέδιον σελ. 248
Πατριαρχ. Βιβλιοθήκη σελ. 325 368.
Παρανίκας Ματθαῖος σελ. 345.
Παραμυθίας μητροπολ. σελ. 354.
Πατριάρχης ἀρμενοκαθ. σελ. 413.
Παλαιοκαθολικῶν συνέδριον σελ. 413.
Πεσματζόγλου Ι. σελ. 452 460.
Πρωτέκδικος σελ. 468.
Παράρτημα «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» ἀρ. 44 σελ.
Προϋπολογισμὸς Πατριαρχείων σελ. 516.
Παῦλος ἱερομόναχος σελ. 518.
Πατριάρχου τεσσαρακονταετηρὶς ἀρχιερατείας σελ. 575 582.
Παπαϊωάννου Χρ. σελ. 598.
Παντζίρης Α. σελ. 598.

Ρ.

Ροδοκανάκειος σχολὴ σελ. 3 368.
Ρωσικὴ πρεσβεία σελ. 3 286.
Ριτβὰν πασᾶς νομάρχης σελ. 15.
Ροδοπόλεως μητροπολ. σελ 90 167 191 479.
Ρωσίας Ἐκκλησία σελ. 109
Ρόδου μητροπολ. σελ. 165 66 233 465.
Ρουμανικαὶ ἐφημερίδες σελ. 233 296.
Ρασκοπρεσρένης μητροπολ. σελ. 261.
Ροβέρτειον γυμνάσοον σελ. 262.
Ρωμουνικὴ Σκήτη Προδρόμου ἁγ. Ὄρους σελ. 324.
«Ρουμανικὴ Ἀνεξκρτησία» σελ. 572.
Ροδοστόλου Ἄνθιμος σελ. 582.

Σ.

Συμβούλιον σελ. 2 103 117 119 157 497.
Σμύρνης μητροπολ. σελ. 2 175 221 479.
Στρινόπουλος σπουδαστὴς σελ. 3.
Σκοπίων μητροπολ. σελ. 15 26 550.
Σωζοπόλεως μητροπολ. σελ. 39 56 102 404 424.
Σερβικὴ πρεσβεία σελ. 39 103 520.
Σπαθάρη οἰκογένεια σελ. 40 90.
Σύλλογος ὠφελίμων βιβλίων σελ. 41.
Σγουρίδου Δομνίκα σελ. 57.
Σινοδόσογλους Συμ. σελ. 90 487.
Σερβικὴ πρεσβεία σελ. 110 120 460.
Σπαθάρης Α. σελ. 112.
Σεμινάριον Βολίνης σελ. 122.
Στρωμνίτσης μητροπολ. σελ. 149 222 234 261 286 424 458.
Σηλυβρίας μητροπολ. σελ. 266 234 248 323.
Σερρῶν μητροπολ. σελ. 166 175 466 573.
Σερβίων-Κοζάνης μητροπολ. σελ. 166 235 340 530.
Σάμου ἡγεμὼν σελ. 175 192 208.
Σάμου μητροπολ. σελ. 235 531.
Σταυροδρομίου ναὸς ἁγ. Τριάδος σελ. 235.
Σχολὴ γλωσσῶν σελ. 274.
Σωφρονιάδης Δημ. σελ. 331.
Σουλτάνου Ἀνάρρησις σελ. 299.
Σινοδόσογλου οἰκογένεια σελ. 412 487.
Σουλτάνου γενέθλια σελ. 473.
Σαββόπουλος Λαμπίκης σελ. 488.
Σοκολὼφ Ἰωάννης 563.

Τ.

Τρεῖς ἱεράρχαι σελ. 38.
Τανταλίδης Ἰω. σελ. 40. 274.
Τραπεζοῦντος ἐπιτροπὴ σελ. 63 235 467 516 561.
Τσάρου γενέθλια σελ. 208 261 486.
Τανταλίδης Ι. σελ. 294.
Τσιγαδᾶς Ν. πασᾶς σελ. 425.
Τεκνόπουλος Ἱερόθεος σελ. 479.
Τρίκκης Προκόπιος σελ. 480.
Τσάρου ἀνάρρησις σελ. 487.

Υ.

Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν σελ. 322.
» Παιδείας » 222.
» Δικαιοσύνης » 327.
Ὑπότροφοι Σουλτάνου σελ 405.

Φ.

Φιλαδελφείας μητροπολ. σελ. 35 69 280 236 323 537.
Φόρμιγξ ἐφημερ. σελ. 234.
Φραγκῖσκος Ἰωσὴφ σελ 340 366.
Φωτιάδης Ἀλεξ. σελ. 63.
Φανερωμένη μονὴ σελ. 90 531.
Φωτιάδης Ν. σελ. 90.
Φιλόπτ. Ἀδελφ. Φαναρίου σελ. 98 105 550 561.
Φιλόπτ. Ἀδελφ. Σταυροδρομίου σελ. 150.
Φιλολογ. Σύλλογος σελ. 42 144 223 251 286 305.
Φιλόπτωχ. Ἀδελφ. Θεσσαλονίκης σελ. 275.
Φιλόπτωχος Ἀδελφ. Καβάλλας σελ. 331.
Φιλιππουπόλεως μητροπολ. σελ. 323 368.
Φυτίλης Ζ' σελ. 425
Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος Ἀδριανουπόλεως σελ. 599.

Χ.

Χατζηαποστόλου Ἰ, σελ. 15.
Χοροστασίαι πατριαρχ. σελ. 110 261 299 306 330 323 346 354 368 389 404 486 508 517 576.
Χειροτονία πρεσβυτ. σελ. 222.
Χαλκηδόνος μητροπολ. σελ. 222 235.
Χίου μητροπολ. σελ. 235 467.
Χατζηχρήστου Λύκειον σελ. 289 436.
Χριστουπόλεως ἐπίσκοπος σελ. 331.
Χαμουδόπουλος Μηνᾶς σελ. 268.
Χρυσὸς Π. σελ. 391.
Χατζόπουλος Ζαχαρίας σελ. 425.
Χειροθεσία σελ. 479.
Χαλδείας μητροπολ. σελ. 479.

Ψ.

Ψάχος Κωνσταντῖνος σελ. 412.

Ω.

Ὡρολόγιον Ἀκολουθιῶν Μ. Ἑβδομάδος σελ. 122.
Ὠδὴ εἰς τὸν Γερμανὸν Γρηγορᾶν σελ. 522.

Β΄. ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

Τὸ ζήτημα τῆς Ἐκκλησ μουσικῆς παρὰ Λατίνοις σελ. 356.
Ἡ Ἐκκλησία τῆς ἐν Θράκῃ Ἀδριανουπόλεως σελ. 371 381 414.
Ἀθεϊστικαὶ τάσεις βουλγαροδιδασκάλων σελ. 380.
Ρωσικαὶ ὀρθόδοξοι ἱεραποστολαὶ σελ. 383.
Ἐγκαθίδρυσις σχολῆς φραγκοκαλογραιῶν σελ. 411.
Ἑλληνικὰ νοσοκομεῖα Βάρνης σελ. 119.
Ἑλληνικὰ σχολεῖα Καστορίας σελ. 461.
Ξένων γνῶμαι περὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ σελ 468.
Γράμματα Παρθενίου μητροπολίτου Λαρίσσης σελ. 468
Ἱερὰ Μονὴ Γηρομερίου σελ. 471.
Ἐκδηλώσεις ἀφοσιώσεως πρὸς Πατριάρχην Ἰωακεὶμ σελ. 475 507 514 525 551 558 573 577 589.
Ἐπὶ τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων σελ. 476 481 495 505 516 532 541 569 596.
Ὁ ξένος τύπος περὶ τοῦ ρωμουνικοῦ ζητήματος σελ. 483.
Ἀδελφᾶτα καὶ συντεχνίαι σελ. 491 522.
Λόγος ἐπικήδειος εἰς Γερμανὸν Γρηγορᾶν σελ. 500.
Ὀλίγαι λέξεις περὶ τῶν πατριαρχικῶν ἡμῶν πραγμάτων σελ. 521.
Διατριβὴ συγχρόνου ἱστορίας σελ. 546.
Τί τὸ πρακτέον σελ. 547.
Αὐστροουγγαρία καὶ Οἰκουμεν. Πατριαρχεῖον σελ. 553 567.
Ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου σελ. 557.
Διδάγματα ἐκ τοῦ παρελθόντος σελ. 574.
Τὸ πατριαρχικὸν ζήτημα σελ. 578.
Φιλοσοφία καὶ χριστιανισμὸς σελ. 578.
Ἐπιστολαὶ τρεῖς φιλίστορσι χρήσιμοι σελ. 585.
Ἱστορία τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κων)πόλεως σελ. 590.
Ἐπὶ τῇ γεννήσει τοῦ Σωτῆρος καὶ τῇ πρώτῃ τοῦ ἔτους σελ. 593.
Αἱ ἑορταὶ τῶν Χριστουγέννων ἐν τοῖς Πατριαρχείοις σελ. 594.
Τὰ ἐλέη τῶν Πατριαρχείων σελ. 597.
Ἡ πρώτη τοῦ νέου σωτηρίου ἔτους 1904· σελ. 1.
Σκέψεις περὶ τῆς γλώσσης τοῦ θείου κηρύγματος σελ. 5.
Νεοελλην. βιβλιοθήκης ἀνάλεκτα σελ. 8 21 29 44.
Νομολογία οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου σελ. 9.
Στατιστικαὶ εἰδήσεις Πατριαρχείων σελ, 10 87 599.
Διδάσκαλοι διδασκόμενοι σελ. 14.
Ἐπίτροποι τοῦ Παναγίου Τάφου σελ. 48
Ἐπιστολὴ ἐκ Πετρουπόλεως σελ. 50.
Ἀπαντήσεις αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν σελ. 59.
Στιχάριον σελ. 65 129.
Ἱστορικὰ Κύπρου σελ. 71 85.
Δύο μνεῖαι ὑπὲρ Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως σελ. 73.
Ὁ Ρωμαϊκὸς Βησσαρίων περὶ τῶν ἡμετέρων σελ. 78.
Ἐπισκευαὶ πατριαρχ. οἴκου σελ. 91.
Ἐφημερὶς Ἀλεξανδρείας σελ. 92.
Ἀρχιγένεια Καθιδρύματα σελ. 93.
Ἔκθεσις Φιλ. Ἀδελφότητος Φαναρίου σελ. 94.
Ἡ φιλανθρωπία εἰς ἔκκλησιν σελ. 99.
Ἐπιτυμβια εἰς διδασκάλους σελ. 114.
Ἔκθεσις Συμβουλίου σελ. 119.
Ἀγγελιαφόροι σελ. 128.
Περὶ Μακαρίου τοῦ Καλογερᾶ σελ 134 155 171 177 197 217.
Τὰ κωλύματα τοῦ γάμου ἐν τῇ συγγενείᾳ σελ. 136 160 168 186 193 213 238 265 301.
Σκόπιμος ἀπουσία πρεσβευτῶν ἐκ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα σελ. 145.
Αὐτοσχέδιος γνώμη περὶ νέας ἐκδόσεως Μηναίων σελ. 152.
Ἡ χερσόνησος τοῦ Ἁγ. Ὄρους Ἄθω σελ. 163 183 228 337.
Νέαι ἐπιστολαὶ Ἀποστόλου Παύλου σελ 176,
Ἀνέκδοτα πατριαρχικὰ γράμματα σελ. 182 196 216 254 263 297 333 351.
Ἀνταποκρίσεις πρὸς ξένας ἐφημερίδας σελ. 189.
Μουσεῖον χριστιανικ. ἀρχαιοτήτων σελ. 201.
Ρουμανικαὶ ψευδολογίαι σελ. 205.
Ἀναγνώσεις ἐκ τοῦ Ὡρολογίου Μονῆς Ἀκοιμήτων σελ. 211.
Ἐπιθεώρησις ξένων ἐκκλησιῶν σελ. 221.
Κρίσεις ξένου τύπου περὶ τῆς Α. Θ. Π. σελ. 228.
Αἱ παρ' ἡμῖν ἐπιστημον. σπουδαὶ κρινόμεναι ἐν Εὐρώπῃ σελ. 232.
Τὰ γραφόμενα τῶν ρουμαν. ἐφημερίδων σελ. 233.
Μνημοσύνων ἡμέραι σελ. 242 249.
Ἐνδιαφέρουσαι σημειώσεις ἐκ βιβλιογ. σελ. 244.
Νομικὰ μελετήματα σελ. 251.
Περὶ τῆς σημασίας τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἐν τῷ Σχίσματι σελὶς 276 311 360 336 369 384 394 425 440 454 463.
Ἡ ἐν Θεσπρωτίᾳ κώμη τοῦ Ἱερομηρίου σελ. 313.
Τὰ ἐν τῇ περὶ Μακαρίου τοῦ Πατμίου διατριβῇ παροράματα σελ. 315.
Μανουὴλ τοῦ Μ Ρήτορος προσόμοια καὶ Κανὼν σελ. 328 332.
Κανὼν εἰς τὸν ἅγ. Διονύσιον πατριάρχ. Κωνσταντ. σελ 325.
Ἀποκαλύψεις ἐκ Βουκουρεστίου σελ. 341.
Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία ἐν Γαλλίᾳ σελ. 346.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΔ΄ ΕΤΟΥΣ.

SISMANOGLIO
MEGARO